5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mirzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1797 — Vineri 1 Februarie 1913

Asigurările muncitorești

Acum cînd agitatori fără scrupule se ridică în contra ideei însăși, care formează baza legei meseriilor în ceea ce privește asigurările muncitorești, e nemerit, cred, ca lăsînd la o parte chestiunile de detalii, care nu pot forma obiectul unei campanii ca acea întreprinsă astăzi, să revedem ideile generale relative la asigurările lucrătorilor.

Chestiunea asigurărilor muncitorești s'a născut din observarea nesiguranței în care trăesc lucrătorii și familiile lor. Iar această nesiguranță a fost accentuată de evoluția economică modernă. Intrebuințarea mașinelor în industrie și mai ales concentrările de capital și de lucrători au schimbat mult situația acestora. Accidentele s'au înmulțit și consecințele lor sunt mult mai grave decît înainte. Lipsa de lucru este mult mai frecventă din cauza greutății de apreciare a pieței internaționale. Inainte pentru meseriaș această dificultate nu exista, căci chiar dacă nu lucra numai după comandă, el avea de apreciat în ori-ce caz numai cerințele unui singur oraș. Astă-zi, însă, crizele de supraproducție sunt dese și lucrătorii sufăr pe urma lor de lipsă de lucru.

Toate acestea sunt, însă, evenimente întîmplătoare, ceea ce este mai grav ca fiind inevitabil este bătrînețea. Și dacă mai considerăm și greutatea pentru lucrători,— atît din cauza micimei salariilor și a scumpetei relative a traiului, cît și din cauza neprevederei caracteristice omului și mai ales celui de rasă latină—, de a face economii și economii îndestulătoare pentru ca din venitul lor să poată trăi, atunci cînd nu vor mai putea munci și cîștiga, vedem importanța în special a asigurărei pentru bătrînețe.

Asigurarea, în general, este o îndreptare a efectelor întîmplărei asupra patrimoniului omului printr'o mutualitate organizată după legile statistice. [1]).

Intîmplarea și riscul în ce privește, însă, bătrînețe este contestată și la prima vedere s'ar părea că asigurarea ei nu-i absolut necesară. Dar dacă ținem samă, că muncitorul chiar în putere și în stare de a mai lucra este îndepărtat din întreprinderile industriale la 50 sau 55 ani și pus astfel în imposibilitate de a mai cîștiga, ne dăm sama imediat de dreptatea acelora care asimilează bătrînețea cu invaliditatea și cer pentru amîndouă cazurile o aceiași justificată pensiune. Singura cauză, cred, pentru care asigurarea pentru bătrînețe nu a fost prevăzută în unele proecte de legi este acea că întîmpină greutăți la aplicare. Dacă permite lucrătorului să contribue timp de atîția ani la formarea fondului de pensiuni nu-i mai puțin adevărat că e destul de dureroasă. După Charles Gide [2]) dacă muncitorul n'ar fi să primească decît 1 franc pensiune zilnică, cotizația pe care ar trebui s'o verse începînd de la vrîsta de 25 ani până la 60 ani, tot ar fi prea mare pentru el și mult mai mare decît acea obișnuită pentru societățile de ajutor mutual. Salariile lucrătorilor, desigur, au crescut—așa dovedesc anchetele făcute în această chestiune—dar ele n'au crescut decît cel mult proporținal cu nevoile omului trăind în societăți; fără îndoială, ele n'au ajuns încă să cuprindă și prețul siguranței lor, al asigurărei.

De aceea, încă de mult, alți agenți economici, în afară de lucrător, au venit să contribue la formarea fondului de pensiuni și să ajute astfel sforțările individuale.

Patronii au fost cei dintăi care, din spirit de umanitate și de dreptate, au adăugat contribuțiunea lor la aceea a lucrătorilor. In occident unii, de cele mai multe ori mari stabilimente industriale, societăți puternice, asigură singuri pe lucrători, fără a le cere nici o contribuție. Aceasta fiind cu atît mai de merit cu cît un astfel de sacrificiu din partea patronului mărește cheltuelile generale ale întreprinderei și o pune într'o stare de inferioritate față de cele similare.

Ideia aceasta explică, însă, pentru ce tocmai patronii au fost acei, care au stăruit la formarea și apoi perfecționarea legislațiunei industriale, care nu este decît o îngrădire a libertății celor, care conduc întreprinderile industriale. Aceia dintre patroni care, voind să protejeze pe lucrătorii lor, le-au făcut diferite avantaje costisitosre și au fost din această cauză învinși în lupta cu concurenții lor, precum și acei care voind să facă același lucru au profitat de experiența celor dintăi au cerut intervenția statului

Statul s'a adăugat apoi și el la ceilalți și întreita contribuție a lucrătorului, patronului și a statului este astăzi un principiu cîștigat în domeniul legislațiunei industriale. [1])

Evoluția economică, ziceam, ca și cea științifică au contribuit mult la accentuarea nesiguranței lucrătorilor, dar tot ele au găsit și leacul, asigurarea. Ea este o înștiințare de origină cu totul recentă, modernă, după cum reesă clar din definițiunea de mai sus. Recent este și principiul obligativității. [2]) Statul poate să oblige pe lucrători să se asigure și pe patroni să contribue la aceasta și să fixeze în acelaș timp și cotizația pe care trebue s-o plătească. El este, în adevăr, organul suprem al dreptății și pe baza unor considerațiuni de drept și ordine publică poate s-o facă. Poate să facă mai mult chiar, după cum se susține de către unii: „să intervie pentru reprimarea luptei individualităților egoiste și opresive, pentru menținerea echilibrului între diferiții factori ai producțiunei și asigurarea unei mai bune repartiții a bogăției“. [3])

Foloasele obligativității sunt strîns legate de foloasele asigurărei în sine și e greu de făcut partea fiecăreia. Inbunătățirea condițiilor de tari, organizarea luptei preventive în contra bolilor, educațiunea igienică a populației, plasamentele în interes social ale stabilimentelor de asigurare, solidaritatea între cei interesați, patroni și lucrători, creșterea populației, prosperitatea economică, sporirea salariilor, sunt atîtea efecte ale asigurărei obligatoare. [4]) E greu de cîntărit cît se datorește în special principiului obligativității. Dar, desigur, mult. Ceva caracteristic, însă, este faptul că acolo unde asigurarea este obligatoare, poporul manifestează în favoarea creărei unor asigurări complimentare. Riscurile pe care asigurarea obligatoare actuală nu le cuprinde sunt încă numeroase. Asigurarea contra lipsei de lucru [5]) despre care, nu de mult în urmă, nici nu se vorbea și asigurarea văduvelor și a orfanilor sunt acele care-și așteaptă mai curînd realizarea.

Deci, dacă se poate ridica cine-va, și aceasta încă fără dreptate, în contra unor dispozițiuni de detaliu, ca limita de vrîstă de la care lucrătorul se poate bucura de pensie sau amenzile prevăzute de lege, să nu permită nimărui să se ridice în contra ideilor cîștigate ale civilizației moderne între care intră și oblgativitatea asigurărilor muncitorești.

V. G. Cristofor.

[1]). Raol Yay: Les assurances ouvrières, curs profesat la Facultatea de drept diu Paris, 1909—1910.

[2]). Ch. Gide: Les institutions de Progrès social, 4-ème éd. 1912.

1) Statul poate să contribue și singur. In Noua-Zelandă legea din 1898 prevede că ori ce cetățean ajuns la vrîsta de 65 ani și neavînd cu ce trăi are drept la o pensiune anuală de 650 fr.. Unii economiști susțin chiar că acesta este singurul sistem care împacă ideea de contribuție a statului cu acea de plata acestei contribuții de către contribuabili prin impozite-

Statul poate de asemenea să nu facă de cît să mărească prin subvenții vărsămintele deja făcute de lucrători la societățile de ajutor mutual sau alte instituții private — sistemul-belgian.

2) Cu toate acestea găsim legi creînd diferite asigurări obligatoare, în Germania încă de la 1852, în Franța încă de la 1854.

3) P. Pic: Traité él. de lég. ind. 2-eme éd. p. 33—vorbind despre soclalismul de stat.

4) Observate mai ales în Germania.

5) In Anglia d. Lloyd George a întocmit un proect de lege pentru asigurările muncitorești, care cuprinde și pe aceasta.

Scoala înaintea politicei

Faptul că în aceste momente grele Parlamentul uostru a urmărit cu luare aminte discuțiuni de doctrină în materie de învățămînt, n'a fost o simplă întîmplare, ci un fapt care purceda din convingerea că problema culturii și inculturii e strîns legată de însăși problema existenței noastre naționale.

Chiar autorul proiectului de reorganizare a învățămîntului privat, d. Rădulescu-Motru scria zilele aceste:

„Astăzi nimeni nu se mai îndoiește că virtuțile războinice sunt virtuțile omului cult în genere. Disciplina pe care cultura o pune în sufletele cari constituiesc un popor, este pentru acesta prima bază solidă a puterii sale militare.

Apărarea noastră națională trebue dar să înceapă cu întărirea culturii în popor și guvernul actual, dacă se pretinde guvernul apărărei naționale, nu poate să aibă o politică națională, care să nu implice într'însa și o politică școlară“.

Chiar colegul d-lui Motru, d. M. Dragomirescu, deși de părere că nu e momentul oportun de a se legifera învățămîntul particular, își exprimă credința —într'un articol superb pe care l'ar fi semnat Caragiale—că primejdia politică *a momentului stă în marea incultură a massei romînești, lipsită de conștiența unui ideal patriotic propriu zis, — indiferentă și apatică, avînd sufletul cu totul diferit de al claselor culte. Aci vede d-sa trebuința absolută de a ne feri de simpatii rusești:*

„...Toată lupta culturală a Statului romîn a stat și stă în luminarea sufletului masselor rău orientate prin instinct, spre patriotismul civic. Dar această luptă în mare parte a rămas pînă astăzi destul de sterilă. Generația nouă n'a cunoscut pe Ruși, dar tot de mirajul rusesc este fascinată.

E oare cu putință, în această situație, ca Statul romîn să facă o politică rusească? Da, dar numai dacă am primi fără păsare perspectiva ca și acea pojghiță a populațiunei culte să fie prinsă și ea în avîntul greoiu, orb și puternic al sufletului masselor inculte!“

Și reluînd problema dintr'un nou punct de vedere tot d. Dragomirescu scria în „Adevărul“:

„Fost-a cumva poporul nostru, fie în massele profunde, fie în păturile luminate, fost-a el pregătit sufletește în vederea unei extinderi absolut necesare spre miază-zi? I s'a pus cîndva, ca o condiție de viață și moarte în viitor, rîul de sînge ce va trebui neaparat odată să curgă între noi și bulgari? Simțit-a cîndva și cumva poporul nostru necesitatea, ori cît de obscură, a unei întregiri a ființei lui cu pămîntul Balcanilor? Și, în afară de grija de a ne păstra,—împotriva șovinizmului acestor vecini—pămîntul de la Mare, pe care-l avem, pe care-l-am avut și pe care, chiar de nu l'am avut, ni l'am făcut al nostru prin civilizația culturală și economică ce am sădit cu mari sacrificii într'însul, — în afară de această grijă, în care noi ne-am închipuit în totdeauna în pozițiune de apărare, iar nu de atac, — ce tradiție de școală, ce tendință patriotică, ce manifestare culturală în trecutul nostru ne-a dat, nu germenul, dar umbra unui germen de dor de cucerire în spre sud?

Da, sufletește *totul e încă de făcut în politica noastră dinlăuntru, pentru a birui în afară, pentru a birui pentru multă vreme...*

△

Ofensiva turcească

Știrile din ultimile zile de la teatrul războiului, ne arată o ofensivă turcească cu oare care succese la Ceatalgea și cel puțin o rezistență viguroasă în peninsula Galipoli, la Bulair.

Nu putem ști, care va fi succesul acestor acțiuni, mai ales nu se prevedea urmările ei, cu privire la terminarea ce poate avea conflictul balcanic.

Se poate ca înaintarea Turcilor să nu fie de cît o urmare a retragerei Bulgarilor retragere care face parte, poate din noul plan de campanie al Bulgarilor. Bulgarii au înțeles, poate că noile sacrificii ce ar face în direcția Constantinopolului, nu le pot folosi nici de cum, de oare ce nu poate avea marele oraș. Pentru aceia se poate ca retragerea lor de la Ceatalgea, să fie numai pregătirea unui atac în altă parte.

In acest caz înaintarea Turcilor la Ceatalgea, nu poate nici să aibă importanța unei ofensive, nici să ia proporțiile unei victorii.

Totuși nu se poate ști ce urmări poate să aibă această retragere, pentru operațiunile celor două armate.

O armată care se retrage — în caz cînd retragerea Bulgarilor este voită — consimte să recunoască inutilitatea operațiuniior care o aduseseră pe locurile pe care le părăsește. Ce explicație se poate da miilor pe piepturi, care vor fi expuse gloanțelor în viitoarele operațiuni cînd văd cît de inutil au fost sacrificate miile de vieți care s'au izbit de rezistența Turcilor de la Ceatalgea? Ce însuflețire le mai rămîne acestora, pentru viitoarele sacrificii, cînd se gîndesc că și acestea pot să devină inutile mîne? Pentru aceia credem că retragerea Bulgarilor de la Ceatalgea, nu poate avea de cît o influență rea asupra moralului trupelor bulgare. O trupă care se retrage, nu poate ști nici o dată motivele care au determinat pe șefi să ordone retragerea, în cît la un moment dat poate să împingă retragerea peste marginile voite de șefi.—

Dacă se adaugă la acestea și faptul că Turcii au organizat trupe formate din populația ținuturilor ocupate de Bulgari, care atacă pe la spate convoiurile de hrană și de munițiuni a le acestora, înțelegem pentru ce situația Bulgarilor în această nouă campanie, nu este loc de invidiat.

□

ECOURI

Celebrul compositor rus Wiliam Hartfeld, auzind cu ocazia unui voiaj în Serbia, cîntînd un grup de deținuți, fu uimit de originalitatea și măreția melodiilor lor. Și voind să se documenteze, făcu numeroase cercetări, al căror rezultat este de un deosebit interes. Ast-fel, ne spune el, unii prizioneri, cîntînd melodii plîngătoare se acompaniază cu instrumente improvizate, făcute din lucrurile pe care le pot avea la îndămînă. Cel mai caracteristic dintre cîntecele lor este Marșul lanțurilor cu acompaniament pedestru, după cum spun deținuții. Zilele trecute acest marș a fost executat cu ocazia unui mare concert la Kiew și obținu un succes strălucit iar W. Hartfeld aplauze fartunoase. Desigur că deținuții cînd îl cîntă în drum spre Siberia sunt mai puțin aplaudați!

*

De cînd s'a inaugurat noua orgă a bisericei sf. Mihail din Strasburg, care-i cea mai mare orgă din lume, pînă acuma recordul îl ținea orga din Sidney, dar iat-o întrecută.

Noua orgă înlocuește pe acea constituită în 1770 de către Godefroy Hildebrandt și care dispăruse în mod misterios cu ocazia unui incendiu. Legenda spunea și mulți încă o cred, că ea a fost luată de îngeri... Ori cum ar fi, noua orgă care are 12173 tuburi și 1163 pedale este tot aceea ce progresul a putut da mai perfecționat și este mișcată prin electricitate.

*

Tînărul principe de Galles ține, după dorința mamei sale, un jurnal amănunțit de toate gesturile și faptele sale. Un ziarist englez a avut șansa — nu se știe prin ce împrejurare — să arunce o privire în acest jurnal, pe cît de sincer pe atît de naiv. Și iată ceea ce a cetit la data de 18 Septembre 1912. 10 oare dimineața: Sosirea la Sorbona împreună cu profesorul meu.

1 după amiază: Dejun împreună cu profesorul meu.

2 și jumatate. Plimbare în Luvru împreună cu profesorul meu.

8 ore: Masă împreună cu profesorul meu.

Sara: Lucrat impreună cu profesorul meu.

Observație: Tare aș vrea să știu pentru ce Parisul îi plăcea așa de mult bunicului?

OAMENI ȘI LUCRURI

DEBUT FRUMOS

Nu mai puține momente, în treacăt, am putut vedea lucrările—încă puține la număr—expuse de tînărul Harnagea într'o vitrină din strada Lăpușneanu. Au și dezavantagiul și avantagiul, în același timp, de a nu fi văzute de cît în aceste condițiuni: dezavantagiul că privitorul nu are răgazul și răbdarea de a le privi lung, adăpostit el însuși de intemperii, așezat comod pe vr'un „tabouret“ semi artistic, ca să le poată studia în amănunțimi și stăruitor; avantagiul—de a fi așezate în bătaia luminei de afară, plină de schimbări, plină de capricii, variînd necontenit cu starea atmosferică, — dar care aduce și întreține frăgezimea și noutatea aerului în perpetuă mișcare, în neîncetată împrospătare; aerul în care par'că se simte atît de bine tînărul autor al peisagiilor expuse, cu aspecte interesante, cu clipe de viață surprinse ici-colo, dar mai cu samă observate, în colțuri tăcute, singuratice ale patriarhalului rustic de către o fire de poet.

E o imaginație care, fără îndoială, zbura mai de mult, de pe băncile școalei încă și se adăpostea cu drag în regiuni exotice—nu tocmai depărtate—unde pastelul se întrupa cu deosebită armonie plastică și chema, spontan, inspirația lui, înarmată nu cu penelul pictorului, ci cu o modestă peniță, cu un creion prietenos. Iar din imbinarea acestor două unelte simple de lucru—avem cîteva desemnuri, cum sunt cele expuse în vitrină, cari dovedesc, fără nici o îndoială și fără nici o exagerare un real și făgăduitor talent artistic.

Un talent care se mărginește în limitele unde-l așează înclinarea și aptitudinea proprie, fără a invada tărîmuri străine.

Harnagea nu abuzează de mijloace ce încă nu-i aparțin; nu găsim la el culori, nici „situații“; nu ne cheamă în domenii sociale cu infatuitatea de a eterniza drame sociale strigătoare în... vitrine. Tot ce ne dă, e caracterizat prin însăși proporțiile compozițiilor, — uneori nu mult mai mari de o... cartă poștală. E însă datoria privitorului, ca să descopere în aceste proporții reduse — talentul desenatorului în dezvoltare și care se anunță ca un creator de frumusețe și poezie, cuprinse în discrete schițări cu penița, corecte și suggestive ca niște preludii cari vestesc creațiunea de mîne. Chipul cum execută *portretul* — după natură, ori după fotografie — abundența de expresie pe care știe să o insufle, ori s'o descopere și s'o perpetueze, sunt mărturii *vii* că avem de a face cu un debut original și fericit, chiar dacă s'a manifestat în afară de zidurile școlilor speciale, preferînd școala cea mare a libertății și a luminei, putînd să se disciplineze îndeajuns cu ajutorul unei intuițiuni proprii. Școala de care are trebuință de acum înainte—nu au de cît să i-o procure cei chemați a încuraja și sprijini rarele talente ce se ivesc. Cu atît mai mult, că se ivesc destul de rar.

Rodion.

DIN RUSIA

Curente religioase.—Ieromonachul Iliodor. Un nou sectant

Rusia e țara, în care ideile și sentimentele religioase mai pot prinde, mai pot găsi proseliți. După revoluția rusească care n'a putut da, ceea ce lumea această fanatică așteptase, a fost o reînviere a curentului religios. Dintre preoții și misionarii chemați a propaga contra revoluție sub masca religonității, unii propagandiști au luat rolul atît de serios în cît au revenit periculoși ca însă și revoluționarii. Ei formau o nouă opinie, foarte periculoasă pentru ordinea cea de stat.

Agitatorii aceștia religioși nu se mulțumeau numai a huli intelectualitatea rusă a propaga pogromurile contra evreilor, a desvolta spiritul de huliganism, dar au început să se erijeze și în șefi. Acolo unde erau mai puternici ei conduceau de fapt guberniile.

Bine înțeles anarhia aceasta nu putea conveni statului.

Doi din cei mai îndîrjiți, episcopul Hermogen și ieromonachul Iliodor care deveniseră spaima în eparhia lor fură trimeși pe la monăstiri ca să se mai pocăiască.

Unul s'a pocăit. Celălalt ieromonachul Iliodor n'a putut să se astîmpere. După ce în cîte-va rînduri a insultat Sinodul, și a căutat să fugă din monastire, a terminat prin a se lepăda de religia oficială ortodoxă, a se lepăda de toate credințele anterioare și de a publica o scrisoare, pe care o traduc în întregime, în care cere ertare tuturor acelora pe care i-a urmărit cu ura și cu hula lui.

Iată acea scrisoare:

„Ofensiva adevărului, ca o piatră grea, m'a apăsat și a stors din mine toată apa învățăturei și a convingerilor pe care le am căpătat cînd-va de la dascălii mei.

S'a ridicat un uragan puternic, teribil și cu o suflare adîncă a risipit ruinele jalnice ale casei sufletului meu.

O putere nevăzută pare că a luat creerii mei înbătrîniți, sîngele meu, inima mea și mi-a dat un nou creer, un nou sînge, o nouă inimă.

S'a făcut aceaste nu într'o clipă, dar puțin cîte puțin, și tare am suferit la renașterea mea.

Mi-a părut rău și de casa veche, și de sîngele meu, și de inima mea îmbătrînită. Mi-a fost greu să mă despart de Dumnezeul meu de altă dată.... Am plîns.....

Am plîns odată pe un creștin care cînd se ruga și închipuisă pe D-zeu în chipul omului.

Apollinaris

Apă minerală de cură şi de masă, cu o reputaţiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuinţat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

Şi într'o zi, ca după obiceiu în timpul rugei sale, el nu văzu pe Omul-D-zeu. A plîns el şi a întrebat : „Unde eşti D-zeul meu ? Unde a Dispărut ? Cine mi l'a răpit" ?

Aşa am plîns şi eu.

Acum sunt liniştit. Am din nou tot ce îmi trebuie. Am din nou pe D-zeul meu. Tot este şi acest tot e nou, adevărat. De aceia nu pot să nu exclam :

Bine cuvîntata fii tu temniţa mea, îngustă şi neagră. In tine a răsărit lumina adevărului. Bine-cuvîntate fiţi voi lanţurile mele, [1]) prin voi m'am slobozit de lanţurile mele. Sărut cu drag ungherele chiliei mele căci cu ele am stat de vorbă în clipele în care văzînd cum cad D-zeii mei bătrîni, m'am apropiat de ele ca pruncul la sinul mamei şi le am udat cu lacrimile mele.

Podeaua putredă a închisoarei pe care am mers în minutele de desperare şi durere este pentru mine mai scumpă de cît toate nestimatele lumei.

Gratiile de fer de la ferestrele chiliei mele, care mai înainte mă umpleau de groază, îmi par acum că sunt de aur şi că împodobesc toată locuinţa mea.

Fiţi bine cuvîntaţi toţi voi care m'aţi prigonit !

Voi sunteţi bine făcătorii mei ! Prin voi am ajuns la vecinicul adevăr, cu el m'am unit, cu el m'am înfrăţit.

Cînd voi eşi din închisoare la libertate în lumea în care am trăit 32 de ani, eu voi fi sărac, căci în viaţa mea am servit fără vr'un interes material. Mi-am zdruncinat sănătatea, mi'am slăbit nervii, dar n'am adunat nimic pentru zile negre. Voi eşi, se poate, singur, fără prieteni, fără copiii mei sufleteşti, fără cunoscuţi chiar.... Dar aceasta nu mă sperie. Sunt gata să merg şi la moarte pentru că adevărul e cu mine.

Sunt adevăratul bogat, căci am găsit adevărata comoară.

Popor israelitan ! Lumina Universului! tu în deosebi iartă-mă. In potriva ta cel mai mult am lucrat. Crede-mă : sîngele tău nici odată nu l'am dorit, dar pe oameni i-am aţîţat în potriva ta. Rămăşiţele copiilor tăi omorîţi în vremea pogromurilor îmi neliniştesc conştiinţa mea.

Iartă-mă tu cel mai capabil, cel mai strălucit dintre popoare. Sincer te am urmărit şi te-am persecutat, sincer mă căesc de faptele mele.

Tu ai fost sămănat printre popoare, pentru a îndruma toată omenirea spre Adevăr. Indrumează ! ţi-a fost mult dat, fă mult pentru toţi.

Ertaţi-mă şi voi rămăşiţe sfinte ale marelui moşneag, măreţului şi strălucitului Leon Tolstoi ! Fără măsură te-am batjocorit, te-am hulit cît am putut. Mintea mea ascunsă te pricepea în toate faptele tale, dar mintea mea pe faţă te hulea ori te bătea.

Te-am bătut. Şi dacă loviturile mele n'au putut să te doboare, n'au putut răni mărimia ta, eu tot sunt vinovat, căci prin hula mea am îndepărtat oamenii de la adevăr. Iartă mă, iartă mă... Steaua călăuzitoare a omenirei rătăcite, zori ai libertăţei şi adevăratei vieţi ruseşti, îndrumează oamenii spre soarele Adevărului şi pe mine robul tău aşează-mă în jurul tău. Am fost eu saulul numelui tău, jur că de voi rămîne în viaţă voi fi Pavelul tău.

Dacă-mi va fi dat să mai trăiesc în Rusia, alături cu alţii voi arunca puntea peste abisul care desparte inteligenţa rusă plecată după tine şi poporul rusesc... Adevărul etern mi-a dat trei puteri : cuvîntul, dragostea şi sinceritatea. In credinţa pentru adevăr eu nu ştiu de cît calea dreaptă. M'am convins că vorba, iubirea şi sinceritatea sunt temelia înrîurirei asupra fie cărui om, în parte şi în special asupra maselor populare. La vreme hotărîtă eu voi veni la mormîntul tău şi încă odată voi spune: iartă-mă, iartă-mă, tu vecinic viu în adevărul tău, bătrînule binefăcător al Omenirei întregi".

Cît de sincere sunt cuvintele acestea, D-zeu ştie !

Pentru unii ele au fost ultima măsură de a eşi din monăstire, căci după publicarea acestei scrisori Iliodor a fost caterisit ; pentru alţii scrisoarea e sinceră şi ea explică toată tragedia sufletului acestui preot, care n'a mai putut suferi să joace comedia la care fusese împins.

In ori ce caz Iliodor şi aşa va găsi adepţi.

Un milionar rus din Moscova i-a pus la dispoziţie moşia sa ca să formeze o comună creştină. Iliodor a refuzat.

El vrea ceva mai original. E hotărît să se facă păstor, cioban, să păstorească turme de oi.

E o ironie a caterisitului, care voia în acest chip să arăte că mai curînd se pot aduce la supunere nişte dobitoace de cît oamenii, cu care a avut de a face, sau este o nouă formă de a atrage asupra lui atenţia lumei şi a naivilor.

In or ce caz reţineţi numele lui Iliodr, el va fi — sunt sigur — intemeetorul vre' unei secte religioase şi aşa mulţime în Rusia. Cu inteligenţa şi cu voinţa lui, el poate şi mai uşor reuşi de cît au reuşit atîţi alţii cu naivitatea şi proporţia lor.

Şi într'o zi se va vorbi de el mai mult de cît s'a vorbit pînă azi.

Rusia e cel mai mănos teren pentru creşterea şi înflorirea a astfel de oameni, şi Iliodor va rămîne în istoria mişcărei religioase ruseşti alături de atîţi alţi profeţi, magi, sectanţi, sfinţi ai Rusiei.

Dr. I. Duscian.

1) Aceasta e o simplă mataforă Iermogen n'a fost în lanţuri, dar a fost păzit, e drept, că să nu fugă din monăstire. Dr. I. D.

„Liga patriotică"

Nu găsesc obligaţii mai sfinte de cît cele de ordin moral. M'am legat cu publicul printr'un contract moral, şi mă ţin cu bucurie de obligaţia mea. Am constatat cu multă plăcere că modestul meu „Apel", a avut o primire simpatică. Organele locale ca „Opinia", Mişcarea", „Evenimentul" l'au reprodus în întregime ; marile ziare din Bucureşti „Epoca", „Adevărul" şi altele, au avut menţiuni speciale ; diferite personalităţi şi prieteni desinteresaţi, au îmbrăţişat „ideea". M'a impresionat mult între altele o scrisoare a unui domn învăţător din judeţ, care mă conjură a nu abandona această cale şi care stăpînit de idei patriotice, pe care le desvoltă în patru pagine dese de scrisoare, între altele spune : „Am cetit fru„mosul *apel*, l-am răscitit, am plîns de „bucurie şi iarăşi l-am cetit, căci o a„semenea pornire într'o direcţie atît de „sănătoasă nu poate fi salutată de cît cu „expansivitatea cea mai liberă, căci este „şi multă lume dornică de o schimbare „în mai bine a unei stări de lucruri ce „a devenit nesuferită şi periculoasă"... etc.

E poate în adevăr şi ceva „periculos" în aceste ultimele cuvinte ale acestui om de inimă,—lucru ce se explică uşor, — dar tocmai aci ar fi rolul „ligei patriotice", ca pe cale paşnică şi ca o evoluţie firească, fără revoluţie, să îndrepte în „mai bine" o stare de lucruri bolnavă.

Acelaş învăţător-înaintat (cum iscăleşte dînsul) şi alţii, mă îndeamnă a desvolta mai pe larg „ideea mea". In modestia mea, eu concep lucrurile aşa ca să fie expresiunea fidelă a unei consfătuiri de „oameni de bine" „a unei republici intelectuale", cum ziceam în Apelul meu, în cît nu mă încument de a da eu un program definitiv, în chestie. Eu am emis numai ideea, remîne ca alăturea de tovarăşi, să o fixăm de comun acord.

Modestia însă nu mă împedică, ca pe cale de fapte reale, să încep a schiţa cam ce visez eu încă de cînd am părăsit băncile şcoalei, pentru Ţara mea. In adevăr, chiar după luarea licenţei în Drept în 1902, am scos o broşurică intitulată *„Reforma socială în Romînia"*, la Brăila, locul meu natal. In ea, după ce făceam constatări reale asupra stărei de lucruri în moravuri, în presă, în şcoală, în biserică, în armată, în administraţie şi în magistratură, mă ocupam apoi cu alte trei titluri, pe cari le-am intitulat plăgi sociale, la noi, şi anume : Indiferentismul, funcţionarismul şi politicianismul şi apoi, sub titlul : *„ce trebue să facem"*, la pag. 80 şi următoarele zicem : „Oamenii de iniţiativă şi de bine să-şi „ia asupra-le sarcina de a forma o *„So„cietate generală de cultură a poporului „romîn" — (pe care azi o intitulez liga patriotică)"*.

„Modul organizărei ei să fie alcătuit „aşa, în cît să aibă oare-care obligativi„tate. Guvernului îi incumbă să o puie în „sarcina fie a revizorilor şcolari, fie a „primarilor în comune rurale, fie a ad„ministraţiei altfel organizată.

„Scopul societăţei să fie cultural, eco„nomic şi patriotic".

„In fiecare sărbătoare şi Duminicile „să fie organizate şedinţe solemne cu „conferinţe publice, ţinute de: profesori, „doctori, ingineri, magistraţi, preoţi, ofi„ţeri, avocaţi etc. S'ar da astfel o hrană „intelectuală publicului, căruia i s'ar des„chide calea spre cercetări şi descope„riri utife.

„Cu timpul să se formeze o secţie cen„trală, care va îngriji a scoate o gazetă „tip", care să fie obligatorie a se ceti „din cuvînt în cuvînt, în toată ţara, la „eşirea din biserici sau la convocarea „învăţătorilor după biserică, în localurile „de şcoli".

„Cotizaţii obligatorii să nu fie, ci nu„mai facultative, putîndu-se primi su„me cît de mici, va fi astfel şcoala na„ţiunei întregi, unde banul nu trebuie „să ne preocupe".

„In timp de 4—5 ani, cu sirguinţă, „cu cinste, cu patriotism s'ar înjgheba o „mişcare formidabilă, pe cît de morală „pe atît de liniştită şi civilizată, de la „care am fi îndreptăţiţi să sperăm lu„cruri frumoase. S'ar ţine apoi congrese „generale, unde s'ar discuta toate ches„tiunile arzătoare la ordinea zilei şi ce„rute de timpuri ; s'ar lua acolo o rezo„luţie generală, care s'ar aplica uniform „şi rezultatele ar corespunde aşteptăsilor „în toată Ţara. S'ar vedea strînse la un „loc toate ramurile de activitate socială, „toate clasele sociale ; *s'ar simţi atunci „un spirit înalt şi înălţător de „romî„nism şi naţionalism"*, iar nu numai fră„mîntări egoiste şi meschine ca azi, cari „ne dau cu civilizaţia înapoi.

„Zilele de şedinte ar fi adevărate sărbători naţionale, zile de petreceri inte„lectuale şi de speranţe legitime".

„Astfel se pot regenera şi assana moravurile, prin muncă, prin sacrificii, cel „puţin pînă vom aşeza plugul pe brazdă „că apoi îl conduce şi un copil !"

Iată dar ideile mele de azi, schiţate cu zece ani în urmă şi pentru care mă felicit că nu le-am ambandonat, — aşa că n'are de ce se teme „inimosul învăţător". Sunt din acei pentru cari „ideile" sunt mai scumpe de cît „aurul" şi faptele mele modeste dar curagioase o dovedesc, an după an, zi după zi : prin fapte, nu prin vorbe.

De aceia eu sunt la postul meu. Sper că chiar în luna Februarie să scoatem primul număr din ziarul „Liga patriotică", atîţi cîţi ne vom putea întovărăşi pe acest drum spinos dar înălţător. De voi rămînea singur, încă o voi face în limitile cotizaţiei de una sută lei lunar, adică măcar un număr de ziar pe lună. De voi avea tovarăşi, numerile se vor îndesi pe măsura putinţei. Cei ce aprobă aceste idei, să căutăm a ni le fixa împreună, prin consfătuiri intime sau publice şi cînd vom fi gata, ne vom prezenta la postul de datorie.

George Skarlet

Rog organele de publicitate a populariza ideea mea, prin ospitalitatea lor.

G. Skarlet.

Litere-Ştiinţe-Arte

Un alt centenar.—După centenarul lui Grigorescu Alexandrescu — iată acel al lui Cezar Boliac, un alt umanitarist de mare vigoare. Bolliac a fost şi ziarist, pamfletar, scriitor politic în adevăratul înţeles al cuvîntului.

Cezar Bolliac a scos pe la 1833 o revistă literară intitulată : *Coriozul* revistă redactată de el şi de tinerii boeri ce mînuiau condeiul şi aveau o cultură apusană.

Bolliac a scris cea dintăi dramă în limba noastră, intitulată : *Matilda* şi care s'a jucat la Teatrul Naţional.

La 1848 ia parte foarte activă la mişcarea revoluţionară şi primeşte de la guvern funcţia de Vornic al Capitalei Bucureşti.

După înăbuşirea mişcării, trece în Transilvania şi caută să împace pe Romîni cu Ungurii.

Bolliac a scris un volum mare de „Poezii", un altul mai mic : „Poezii Umanitare" care a avut succes mare. In acest din urmă se află şi vestita poezie : „Ţiganul spînzurat". Ca motto are la cărţi aceste versuri :

„Ţiganul şi clăcaşul
A fost gîndirea mea
Ciocoiul, arendaşul
Şi legea lor cea grea".

Sub Alexandru Cuza a scos gazeta „Buciumul", care a încetat, spre a apare „Trompeta Carpaţilor", una din cele mai bune gazete ce am avut. Revistele lui Bolliac ar putea fi adunate în voium, aşa de literar sunt scrise. Pe la 1863 a publicat un volum mare, în chestia „Secularizării".

A scris şi un istoric al Bucureştilor în limba franceză.

Sfîrşitul trist al lui Bolliac—cu 5 ani înainte de moartea lui Gr. Alexandrescu —aminteşte soarta deplorabilă a acestui din urmă.

*

In numărul „Vieţei Romîneşti" ce apare în cursul săptămînei vor fi numeroase articole consacrate activităţii şi memoriei lui Spiru Haret.

Defunctul era colaborator al publicaţiei iaşane.

*

A apărut revista „Teatrul" No. 15, cuprinzînd :

N A. Bogdan : Două debuturi, Liciu şi Penel; Pe lac (poezie) de Dem. Botez, Oedip-Rege de Rinaldo, Iarna (versuri) de G. A. Mitache, Rime teatrale de E, Furiună, Misterul Camerei Galbene de Stal, Varia etc.

*

Cea mai nouă lucrare a lui Jules Hures, celebrul ziarist călător se intitulează: „En Argentine: De la Plata à la Cordillière des Andes".

*

La Paris a apărut un studiu al d-rului Ad. Cureau, guvernator în coloniile franceze, cu titlul : *„Les sociétés primitives de l'Afrique Equatoriale"*.

E o contribuţie de prima necesitate în cunoaşterea raselor prrmitive, pentru călători şi colonişti.

Prin trecutul său ştiinţific, prin funcţiunile administrative pe care le a îndeplinit, cum şi prin călătoriile sale timp de 20 de ani prin Africa ecuatorială, autorul e deplin calificat să ne dea azi acest studiu psihologic şi sociologic al raselor negre

*

Succesul nouei piese a lui Henri Lavedan : „Servir" se datoreşte în bună parte spiritului,.. răsboinic—de actualitate !—care o însufleţeşte.

*

O expoziţie de artă japoneză s'a deschis acum la Paris, sub patronagiul „Uniunei centrele a artelor decorative". Se pot vedea acolo originale de Hocusay, Utamaro, Kyonaga, Harunobu etc.

*

STRUNA ZILEI

NUME FATAL

Lăudărosul general grec Sapundzakis, eroul multor victorii imaginare, a fost trecut la pensie în urma unui raport foarte sever.

Ziarele.

Dac'am înţe'es notiţa,
Nu încape îndoială :
Generalul Sapundzakis
A primit o sapun... eală.

INFORMAŢII

▪ „Inainte" scrie : *Vineri se va ţine un consiliu de miniştri, la ministerul de interne.*

D. Titu Maiorescu va aduce la cunoştinţa guvernului, stadiul în care au ajuns tratativele şi mai ales ştirea că Bulgaria nu înţelege să renunţe la Silistra.

D. Sarafoff, care va ţine locul d-lui Daneff, în discutarea soluţiei diferendului dintre noi şi Bulgaria, atîta timp cît preşedintele Sobraniei va sta pe cîmpul de luptă se arată cu mult mai intransigent de cît d. Daneff în ce priveşte cedarea Silistrei.

Ni se afirmă că tot în acest consiliu d. ministru Badareu va ridica din nou chestiunea fuziunei partidelor conservatoare. D-sa va face o nouă propunere relativ la mijloacele de a se ajunge la întregirea partidului conservator.

După cîte ştim d. Badareu are asentimentul d-lui Nicu Filipescu, care — ni se spune — va sprijini în mod efectiv propunerea ministrului lucrărilor publice.

▪ In beneficiul Societăţei Studenţilor în Medicină, se va reprezinta la Teatrul Naţional, mîne seară, piesa *„Prostul"* cu concursul d-nei Aglaia Pruteanu.

▪ Pentru marele bal costumat şi mascat din seara de 2 Februarie în sale de gimnastică şi sport au sosit costume, măşti, deghizamente complete şi se găsesc la sediul zisei societăţi.

ROMÂNIA

Judecătorul Sindic al Trib. Neamţ

Publicaţiune de Vînzare

Conform jurnalului Tribunalului Neamţ sub No. 770 | 1913 se publică spre cunoştinţa generală că în ziua de 8 Februarie 1913 ora 9 a. m. se va vinde prin licitaţie publică averea falitului David Samsony consistînd în maşinării şi unelte de tipografie din urba Piatra-N. între care este şi o maşină nouă rotativă care la cumpărare a costat peste 14000 lei.

Vinzarea se va face în Urba Piatra-N. la faţa locului, fie parţial, fie în total şi numai pe bani gata

No. 242 Ian. 28 | 1913

Judecător Sindic, **V. Rădulescu.**

▪ Tuturor pensionarilor din Iaşi, s'a trimes prin poştă următorul Apel :

In faţa avîntului format de ţară pentru crearea unei flote, subsemnaţii pensionari veterani şi civili din Iaşi, nu putem rămînea indiferenţi, şi e drept ca şi noi să contribuim la mărirea fondului necesar.

Pentru aceasta, noi vă rugăm să ne întrunim în *Adunare generală* de pensionari, *Duminică 3 Februarie 1913 ora 10 a. m* în *Sala Societăţei de Gimnastică*, strada Şcoalei de Arte, ca să ne înţelegem asupră contribuţiunei de făcut.

General Scheletti C. Climescu G. Roiu
General Pascu Al. Velciu

Iaşi, 21 Ianuarie 1913

Sîntem rugaţi din partea convocatorilor a pune în videre doamnelor pensionare şi domnilor pensionari, că dacă întîmplător nu au primit acest apel să considere această inserţiune ca convocare, şi să bine voiască a nu lipsi de la întrunire.

Dacă cineva nu poate veni în persoană la întrunire, atunci să trimeată în în scris, aprobarea celor ce va hotărî de adunate, către unul din convocatori.

▪ **Subscripţiea Naţională pentru Flotă.**— Din iniţiativa I. P. S. S. Mitropolitului Pimen s'au lansat prin monastiri liste de subscripţie.

Dăm mai jos rezultatele subscripţiunelor din monastirile : Schitul Boureni, Monastirea Cetăţuiea şi Mănăstirea Secu.

Gheronte Ichimescu 5 lei, Vas. Dumbrăveanu 2, Gherontei Visarion 2, Constandin Grigoriu 1, Andrei Gr. Diaconu 1, Vasile N. Cojocariu 1, Anton Dănilă 1, Const. I. Nica 1, Gheorghe Dîrcă 1, Alecu Dîrcă 1, Petrea Lupul 1, Zamfirescu Cojocariu 1, Diaconu Ghio 1, Vasile Gr. Diaconu 1.

Arhim-Evghenic Ungureanu 5 lei, Ierom Pangratie Fasolă 1, Ierom Ghelasie Pescariu 2, Ierom Climent Buhăceanu 1.50 b, Ierod. Valerie Dascalu 2, Ierod, Miftodie Radu 50 b., Ierod, Melchisedec Geanău 30 b., Ierod, Dosotei Popovici 1 leu, Monah Daniil 50 b., Monah Varohiil Dăscăliţa 50 b., Monah Isaia Malainic 50 b., Fratele C. Zugrăvescu 1 leu, Fratele Gh. Puiu 50 b., Fratele Ioan Vasiliu 50 bani.

Calistrat Dima 5 lei, Hristofor Popescu 50 b., Damian Bădic 2 lei, Inochentie Ţifescu 1, Vasile Băicănescu 50 b., Epifanie a Catrinei 50 b., Ilarion Bălăiţă 2 lei, Climent a Onofreesei 50 b., Ghervasie Hulubariu 1 leu, Zenovie Roşca 50 b. Daniil Maxim 50 b., Calistrat Iovu 50 b. Pantelimon Petrescu 50 b.

Dr. Manolescu, Iaşi Strada Lăpuşneanu

Ultime Informaţii

Confliotul universitar.—*Demisiunea rectorului.—Aseară la ora 5, Senatul universitar a fost convocat de către rector, pentru a asculta raportul acestuia, asupra anchetei ce a fost însărcinat de către Senat, să facă la centrul studenţesc, cu privire la alegerea comitetului acestui centru.*

Rectorul a anunţat că raportul său va fi obiectiv şi fără a trage nici o concluziune, raportul a relatat împrejurările acestei alegeri.

Senatul în unanimitate — minus rectorul — a votat hotărîrea prin care casează această alegere.

Rectorul a declarat că această soluţiune nu'i convine şi că rămîne ca un alt Rector să aranjeze această chestiune ; în urmă a anunţat Senatul despre demisiunea sa.

Un schimb de vorbe foarte viu a avut loc cu această ocazie, între d-nul Matei Cantacuzino şi rector.

In momentul cînd s'a votat hotărîrea Senatului, rectorul s'a ridicat foarte iritat şi a declarat că el nu lasă să se scrie această hotărîre. Domnul Matei Cantacuzino l'a anunţat că nu Rectorul, ci Senatul dictează hotărîrile şi că nici nu este nevoe de prezenţa rectorului. Relaţiunile au fost rupte între ambii.

Piesa senzaţională „Misterele Camerei Galbene" a fost retrasă din repertoriul stagiunii actuale, de către traducători.

Consiliul inspectorilor şcolari se va întruni mîine la minister, pentru a stabili programul orariului de dimineaţă în şcolile primare.

Privitor la mişcarea în magistratură ce urmează să se facă, sunt două versiuni. Una pretinde următoarele: d. Francisc Papp, consilier la Curtea de Galaţi, va fi înaintat preşedinte al Curţii de Apel din Bucureşti s. II şi în locul d-lui Papp va fi înaintat la Galaţi d. Toneanu, căruia, însă, nu-i se va da şi acolo delegaţia de procuror general, ci d-lui consilier V. Bălăşescu.

A doua versiune: d. Fr. Papp va fi avansat preşedinte, d. C. Hamangiu, va fi înaintat consilier la Galaţi; d. Bonachi, actual prim-procuror trib. Covurlui, va fi înaintat procuror de secţie şi d. Giurgea preşedintele trib. Tecuci, va fi mutat prim-procuror la Galaţi.

Un fapt extra-ordinar: procurorul general de Iaşi oferă serviciile sale unor creditori străini.

Vestitului Toneanu i s'a părut că n'a căzut încă destul de jos. Şi de aceea, de pe înălţimea sa de şef al parchetelor tribunalelor din circumscripţia Curţii de Iaşi, trist-vestitul Toneanu s'a făcut corespondentul şi delatorul unor fabricanţi din Bradford (Anglia).

Iată despre ce este vorba: fabrica de manufactură Rushworth et Comp. din Bradford, reprezintată în ţară la noi de d. W. Trauber, comisionar, Bucureşti, este creditoarea firmei fraţii Herşcovici din Iaşi, căreia Curtea, s. II-a i-a acordat moratoriu, care fusese votat, la tribunal, şi de către reprezintantul citatei case engleze.

Ce a făcut procurorul general de Iaşi? A trimis casei, la Bradford, a adresă oficială, prin care spune „că purtarea reprezintantului casei pare bizară parchetului de Iaşi" şi roagă casa să comunice parchetului general „dispoziţiunile ce vrea să iee în această privinţă".

Vrea să zică: procurorul general crede că intră în atribuţiile sale să reguleze diferendele între fabricanţi şi reprezentanţii lor, să dezmintă pe aceştia şi „să aştepte dispoziţiunile fabricanţilor?—Ca o chelnăreasă, care aşteaptă să fie sunată de două ori, ca să vie.

Crede d. minisiru de justiţie că asemenea fapte pot rămîne nepedepsite.

*

Casa din Bradford a răspuns la adresa No. 310, din 17 Ianuarie, a procurorului general—şi răspunsul dovedeşte cum s'a făcut de rîs descalificatul magistrat.

Iată conţinutul răspunsului :

„Spre răspuns la scrisoarea primită astă-zi sub No. 310,17 Ianuarie 1913, nu avem cunoştinţă de vre-o fraudă sau neonestitate din partea fraţilor Herşcovici.

Ne pare rău şi pentru noi şi pentru dînşii că n'au fost în stare să treacă prin criză. Cît despre afacerile noastre cu ei, aceasta este în mînele administratorului nostru, care se află la Iaşi cu agentul nostru W. Trauber."

Iată acum şi adresa procurorului general către casa engleză, adresă scrisă franţuzeşte :

ROMÂNIA
Procurorul general pe lîngă
Curtea de Apel din Iaşi

No. 310
1913,—17 Ianuarie

Casei Rushworth & Comp.
Bradford

In puterea contractului ce-l aveţi cu fraţii Herşcovici din Iaşi, aţi trimis acestora o mare cantitate de mărfuri in consignaţie.

In timpul din urmă numiţii au încetat plăţile, cerînd şi obţinînd un moratoriu de la instanţele judecătoreşti. In acel timp, însă, cercetările penale au descoperit fraude grave, ceea ce a determinat arestarea fraţilor H.

Ceea ce ne pare straniu în această afacere, este atitudinea represintantului dv. d. Wiliam Trauber, din Bucureşti. El ar trebui să ştie tot aşa de bine ca noi, că fraţii H. au gajat mărfurile dv., înainte chiar de a le fi retras de la vamă, fiind dat că n'au avut măcar banii necesari pentru plata taxelor vamale...

Ne îndoim dacă reprezentantul Dv. v'a făcut macar cunoscut operaţiile acestor oameni, fiind-că el singur s'a silit să obţie moratoriul — doar dacă a avut autorizaţia Dv. pentru aceasta.

Comunicîndu-ne acestea vă rugăm să ne adresaţi d-lui jude instructor, cab. I pentru apararea intereselor Dv. şi dacă vroiţi să ne constituiţi parte civilă.

In tot cazul vă rugăm să ne faceţi cunoscut dispoziţiunile Dv.

Primiţi ş. cel.

Procuror general
(s). **N. Toneanu.**

Les revendications de la Roumanie se întitulează o broşură, apărută ieri în Bucureşti, datorită d-lui I. G. Bobicescu. Vom reveni.

Fostul Mitropolit Primat Ghenadie Petrescu se află bolnav de gută. Inaltul Prelat locuieşte în azilul clădit de el în Bucureşti, str. Labirint.

Pentru flota naţională. — Lista de subscripţie a „Uniunei Evreilor Pămînteni" din Iaşi, prin d. Moritz Wachtel:

Suma din trecut 1497 lei 30 bani.

N. Gallsteins 3 lei, J. Stein 3 lei, S. Dulberg 5 lei, M. Schächter 3 lei, A. Gropper 3 lei, M. Rosenfeld 50 bani, M. Weiler 3 lei, A. Platzman 1 leu, O. Klingher 3 lei, B. Zimand 2 lei, I. Gitnic 2 lei, S. Grünberg 1 leu, A. Schwartzenberg 50 bani, Werner 3 lei, Fischer 1 leu, Neubergher 50 bani, D. Siegler 5 lei, Kahane 2 lei, Daniel 2 lei, I. Gropper 1 leu, Avram 2 lei, F. Schwartz 2 lei, Herşcovici 1 leu, Abramovici 1 leu. D-şra Rauch 1 leu, d-şra W. Kopolovici 1 leu d-şra Schwartz 1 leu, d-şra M. Oderka 1 leu, E Munteanu 3 lei.

Total 1554 lei 80 bani.

(Va urma).

Eri fiind patronul „Seminarului Veniamin Costache" din localitate, seara, a avut loc, în salele şcoalei, o producţiune artistică şi literară, care a reuşit pe deplin.

A asistat un public numeros.

Eri seara, s'au întors din Bulgaria trecînd prin localitate spre Rusia, şase medici şi şase dame de caritate, care făceau parte din una din misiunile ruse din Bulgaria.

Cauzele acestor întoarceri—se spune—că ar fi pe deoparte lipsa de material pentru pansamente, iar pe de altă parte pregătirile sanitare din Rusia.

Judecarea procesului pentru anularea contractului de arendă moşiei moşiei Flămînzi, a fost amînată ieri, la tribunalul Botoşani, pentru 13 Martie.

Astă-zi după amează, încep în localul direcţiunei mitropoliei din localitate, conferinţele cercurilor culturale ale juraţilor de oraş.

Incasările corporaţiilor locale ne acoperind cheltuelile curente, Casa Centrală a trimes eri suma de 3000 lei pentru acoperirea datoriilor către farmacişti şi a cheltuelilor urgente.

Breasla cizmarilor, aparţinînd corporaţiei confecţiilor din localitate va fi convocată pentru o nouă alegere. Consiliul Casei Centrale a revenit asupra suspendării ce a aplicat fostului preşedinte, d. V. Arsenie, însă a dispus ca alegerea să fie din nou efectuată.

Carnetele de identitate pentru funcţionari spre a se servi de reducerea pe C. F., se eliberează la prefectura jud. Iaşi, în toate zilele lucrătoare de la 10—11 dimineaţă.

Astăzi au început conferinţele păstorale. Ele au loc la Mitropolie sub preşidenţia protoereului.

A vorbit părintele Dinescu.

O nouă serie de filme daneze se reprezintă la cinematograful Pathé Frères, din vasta sala a Circului Sidoli. „Salvată prin aeroplan !" este titlul piesei din noul program de astă-seară Joi Bogată prin extraordinarul scenariu—specialitatea filmelor daneze—această desfăşurare străluceşte şi prin incomparabila interpretare, fiind susţinute toate rolurile de eminenţii artişti dramatici ai scenelor scandinave.

Sunt cuprinse în noul program de astă-seară (compus escepţional din cinci părţi) :

Resignaţiuni sublime, film parizian Mare roman contimporan.

Instinctul de mamă la păsări, popularizare ştiinţifică.

Trio Storla, scene artistice-sportive de varieteu.

Tîndală otrăvitor fără voe, scene comice cu André Deed simpaticul humorist.

Mîne Vineri program nou, cu al doilea film danez.

Pe ziua de 1 Februarie, d. C. Cumpătă, este numit intendent al cimitirului „Eternitatea" din localitate, în locul d-lui C. Hociungescu.

Ca privire la hotărîrea rectorului de a demisiona, va apare într'un ziar, care susţine pe rector, următorul comunicat, care cuprinde declaraţia făcută de rector, în şedinţa senatului de aseară.

Iată această declaraţie :

„De oarece se găseşte în discordanţă cu părerile majorităţei membrilor senatului pe de o parte, iar pe de altă parte, voind să facă să curme diferendul dintre d-sa şi majoritatea Senatului, diferend care ar putea fi dăunător mersului normal al Universităţei din Iaşi, demisionează din fruntea Universităţei".

Curtea de Apel s. I. a condemnat la 200 lei amendă pe comerciantul falit Lupu Iosub, Iaşi, str. Lăpuşneanu ; comerciantul N. Grigoriu, din Bărlad, a fost condemnat la o lună închisoare.

Popoarele engleze ale Americei vor serba curînd centenarul păcii între ele. Serbarea cuprinde, între altele, o tăcere de 5 miuute pe care în mod obligator o va păstra orice locuitor, care se serveşte de limba engleză.

AVIS

Dacă aveţi lucruri vechi ca covoare, catifele, ţesături, obiecte de artă, juvaeruri şi mărgăritare adresaţi-vă d-lui BRIMO din Paris, actualminte în Iaşi „Hotel Continental" care cumpără astfel de obiecte cu preţuri cele mai avantajoase.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 31 Ianuarie

Prima întrevedere între d-nii Ghica şi Sarafoff

Sofia.—Delegaţii Bulgaro-Romîni d-nii Sarafof şi Ghica, au avut azi după amiazi o primă întrevedere, la ministerul de externe, care a ţinut o oră. După amiază. A avut loc în forma cea mai amicală un schimb de vederi cu privire la o înţelegere asupra chestiunile pendinte.

*

Sofia.—Agenţia bulgară spune că o femeie tînără fugit din Buluocknege, povesteşte că soldaţii turci au închis în localul şcoalei din Kumburgas pe toţi barbaţii creştini şi i-au măcelărit. Apoi au măcelărit femeile şi copii. Pe bordul vaselor lor cruzimi analoage au fost săvîrşite.

*

Sofia. — Ziua de eri a fost liniştită la Tsataldja şi Bulair, Duşmanul n'a întreprins nici o acţiune, trupele bulgăreşti se întăresc în poziţiunile lor din faţa Bulairului şi la 5, km. spre vest de Tsataldja. „In lupta de alaltăeri de la Tsakeui turcii au perdut peste o mie de oameni; pierderile bulgarilor sunt doar de 60 oameni. Bombardarea Adrianopolului a continuat toată ziua cu intermintenţe; tunurile cele mai de cetate răspundeau. In interogatoriile luate prizionerilor turci luaţi în luptă de la 9 Februarie de lîngă satul Oklali în regiunea Tsataldja au luat parte regimentele 11 şi 17 de infanterie turcă ale căror batalioane sunt de 200 oameni. Bateria turcă care a luat poziţiunile în jurul satulni Izzedine era trasă de infanterie; caii erau epuizaţi de luptele de la 8 9 Februarie, turcii au avut perderi anorme ele se cifrează la cît 50 morţi şi rîniţi de pluton, iofiţerii îmbarbatau pe soldaţi zicîndu-e că trupele turceşti au luat ofensiva la Tsataldja şi Galiopli spre a despresura Adrianopolul.

*

Sofia.—Agenţia bulgară spune că noaptea trecută a fost liniştită pe toate fronturile teatrului de operaţiuni.

*

Constantinopol.—Vr'o 20 dintre supuşii greci arestaţi printre care 3 ziarişti, au fost expulsaţi eri. Numeroşi greci, bulgari şi muntenegreni au plecat de bună voie. In urma demersului exarhatului, funcţionarul exarhatului Mirceff, care trebuia să fie expulsat, a fost autorizat să rămîe. Poliţia a operat ieri noi arestări din supuşi greci. Buletinul oficial despre mersul resboiului alaltăeri, spune că bateriile forturilor din Ceatalgea şi Yasitepe care fac parte din fortificaţiile Adrianopolei au deschis o puternică canonadă contra bateriilor duşmane. Ea a ţinut până ce s'a înoptat. In aceeaşi zi duşmanul a atacat prin surprindere fortul nostru de est. Lupta crîncenă a ţinut patru ore, trupele noastre şi-au pastrat poziţiunile ; aeroplanele duşmane au aruncat bombe asupra oraşului, dar fără efect.

La Ceatalgea recunoaşterile trimise de aripa noastră dr aptă, au înaintat pînă la nordestul dealurilor Akalan situate la est de Kalakeni.

Din declaraţiunele a două prizioniere bulgare rezultă că bulgarii au luat Islitepe. Duşmanul întăreşte punctul Sinecli.

Cavaleria sa, s'ar afla la Trolu. Duşmanul care se afla la faţa flancului nostru stîng a ocupat linia Silivri-Kedikeici.

Din spre Bulair nu se semnalează nici un fapt important. Ziarul Tanin contestă că Hachi Paşa ar fi primit misiunea să negocieze pacea. Se afirmă că Haki Paşa pleacă la Londra spre a ajunge la un acord cu privire la anume chestii lasate în suspensie încă de mult.

Călătoria n'are nici un raport cu bulgarii şi grecii. Biuroul presei dezminte zvonul cum că giuvaerele din tezaurul imperial ar fi fost vîndute. Un ziar află că voluntarii turci au izbutit să debarce la Midia, bulgarii au trebuit să evacueze o poziţiune importantă. Cu toate dezmintirile oficiale un ziar tînăr turc care numără printre colaboratori pe un ministru, recunoaşte că Hakki paşa are o misiune de pace zicînd : în conversaţiile pe care cu titlu privat le va avea Hakki Paşa că va fi evident vorba şi de chestiunea păcei, dar nu trebue interpretat demersul eventual al lui Ihalli paşa ca mărturisire de neputinţă, sau a se crede că Turcia ar fi dispusă să încheie pacea cu preţul unei umiliri. Ziarul crede că bulgarii văsînd rezultatele primelor negocieri care ar putea da bune rezultate dacă ar lua ca bază ultimele concesii făcute de Poartă la Londra sau pe cele cuprinse în nota de respuns.

*

Petersburg. — Generalul Scurgarewsky preşedintele ultimului banchet slav a primit următoarea telegramă din partea mareşalului palatului: Impăratul a binevoit a transmite recunoştinţa sa şi tuturor ruşilor şi slavilor care a asistat la banchetul slav, dat în simpatie pentru fraţii balcanici şi mulţumeşte pentru sentimentele exprimate în telegrafie.

*

Londra.—Agenţia Reuter spune că acum cîteva zile Tewfi„-Paşa, a cerut intervenţiunea puterilor în interesul pacei. I s'a răspuns că o intervenţiune este cu neputinţă, atîta timp cît poarta n'ar supune propuneri acceptabile"; se crede că Hakki-paşa va aduce noui propuneri de pace.

Conferinţa de eri a ambasadorilor s'a ocupat în întregime de cererea Turciei. Ambasadorii vor discuta Vineri chestia Albaniei.

*

Intervenţia Puterilor

Viena. —„Neues Freie Presse" afirmă că puterile triplei alianţe, vor face zilele aceste un demers comun pe lîngă Bulgaria, ca să cedeze Romîniei împrejurimele Silistrei şi să distrugă forturile din această localitate.

Ziarul adaogă, că nu se crede ca Romînia să se mulţumească astăzi cu aceste concesiuni.

Violul din Capitală

Bucureşti.—Autorităţile au deschis o anchetă, cu privire la sub-comisarul Dumitru Sinţeon, de la circumscripţia a 9-a învinuit că ar fi violat pe lucrătoarea Alexandrina Dumitrescu, orfană, în vrîstă de 13 ani.

Turcii vor pace

Bucureşti.—In cercurile bine informate, se afirmă că guvernul turcesc, cu tot succesul ce în ultimele zile au repurtat trupele turceşti, va formula o notă către Puteri, prin care va cere intervenţia lor pentru încheiarea păcei, în condiţiuni acceptabile.

Boala d-lui Alex. Djuvara

Bucureşti.—D. Alex. Djuvara, cunoscutul fruntaş liberal, bolnav de cît-va timp se află azi într'o stare extrem de gravă.

Medicii aproape au perdut ori ce speranţă, pentru a salva pe bolnav.

Pentru Enver-Bey

Craiova.—Domnul Titu Andriescu, mare comerciant şi vice-consul al Belgiei, a trimes lui Enver-Bey, o plachetă, reprezentînd doi lei : unul care doarme şi unul deştept care alungă javrele din jurul său.

Eri d. Andriescu a primit un călduros răspuns din partea eroului turc.

Presa streină şi conflictul romîno-bulgar

Francfurt. — Ziarul „Francfurter Zeitung", ocupîndu-se de conflictul romîno-bulgar, zice că tratativele au reînceput la Sofia.

Intenţiunea guvernului romîn continuă să fie pacinică. Cîtă vreme actualul guvern va avea conducerea ţerei, totul va fi încercat pentru ca pacea europeană să nu fie turburată.

Simultaneu însă partidul liberal împinge spre o acţiune mai energică. Se observă chiar o pornire răsboinică în sinul acestui partid.

Actualul cabinet ar fi astfel ultimul, cari ar dori aplanarea conflictului prin pace. Insă acţiunea Bulgară a îngreuiat situaţia prin trăgăneli, de care mai ales doctorul Daneff s'a făcut vinovat.

Ceia ce acum cîte-va săptămîni s'ar fi putut găsi acceptabil, astă-zi a devenit o imposibilitate.

Totuşi în cercurile diplomatice, se afirmă, că Bulgaria a devenit mai conciliantă, cu privire la pretenţiunile romîne.

*

Viena. — „Neue Freie Presse", afirmă că Austria a făcut o intervenţie pe lîngă Bulgaria, cu privire la conflictul cu România.

Austria n'a ţinut să se amestece în acest conflict şi intervenţia ei consistă într'un sfat amical dat Bulgariei.

Alegerea din Roman

Roman.—Liberalii vor susţine la alegerea de la colegiul al 2-lea de Senat, pe domnul Basile Misir, în contra d-lui Petru Misir, care este candidatul ambelor partide conservatoare.

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—Mîne, se va ţine un consiliu de miniştri, la ministerul de interne.

Revoluţia din Mexico

New-York.—Telegrama din Mexico, spuue că luptele au reînceput la 7 dimineaţă, ambele partide dispun de artilerie şi infanterie.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a III-a Loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat :

1500 lei No. 34902.
1000 lei No. 2820, 30871, 37091.
500 lei No. 48344, 4104, 27807, 34782
300 lei No. 57077, 45104, 2972, 19424 52575.

In editura Tipografiei H. Goldner din Iaşi, a apărut

Arta de a Formula

de

Dr. I. TEODORESCU

Docent la Facultatea de Medicină din Iaşi

Preţul unui exemplar 3 lei

Sub presă în editura Tipografiei H. Goldner din Iaşi :

EDIŢIA II-a din

Dicţionar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această ediţie e revizuită şi mult adăogită.

Cel mai complect şi cel mai bun dicţionar latin-romîn din ţară.

Un loc viran foarte spaţios de inchiriat.

Strada Cuza Vodă 13 de pe acum.

Zoe, Gheorghe, Constantin, Ecaterina, Maria, Elena şi Zinica Gălusică, Mândiţa Şarban Gălusică, Amalia Danu, Alexandru şi Aglaea Chiriac, Ştefan şi Maria Tempovici, soţie, fii, fiice, nepoată, cumnaţi şi cumnate, au durerea de a aduce la cunoştinţă moartea prea iubitului lor soţ, tată, unchiu şi cumnat.

†

Grigore Gh. Gălusică

în etate de 69 ani, decedat Joi 31 Ianuarie a. c. şi roagă pe toţi cunoscuţii şi prieteni să asiste la înmormîntarea care va avea loc în ziua de 2 Februarie 1913 la cimitirul Sft. Vasile. Cortegiul va pleca de la domiciliul defunctului din strada Moara de vînt No. 30, Iaşi, la orele 2 p. m.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare Ianuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democra

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de st. Gută, Rinichi şi Vezicăriu —

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de un gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Teacoiu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia
ISAKKOPFLER BUCUREŞTI

a 1/2 L. 3.25 bani. — a 1 litru 3.75. — a 1/2 litru 6.50 bani
(Preţurile se înţeleg ori unde)

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic si intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare!

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

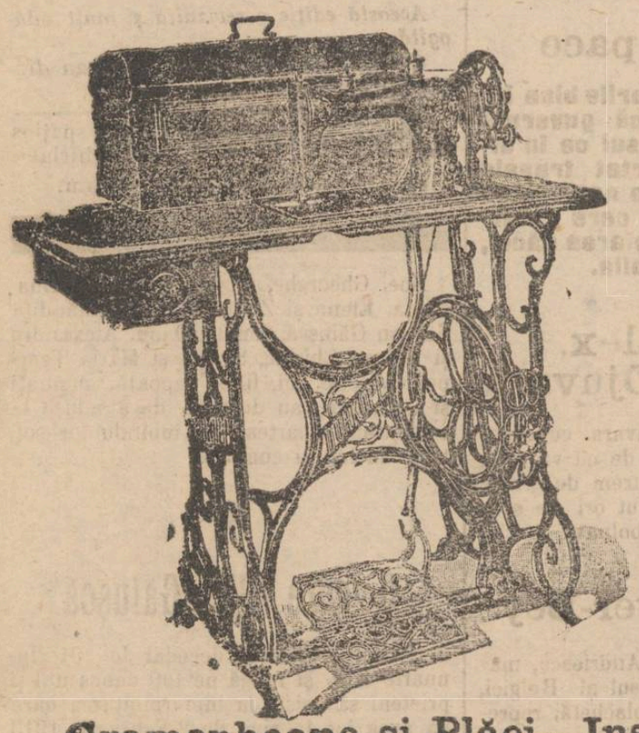

Biciclete BRENABOR
întrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

MOBILE
CĂRUCIOARE
PENDULE
şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd in rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

NEVRALGIELE după Hapurile Doctorului Mousette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE sunt de vînzare la toate farmaciile.
Nevralgiile cele mai grele de stomacul, Migrenă, Gutăriţă, Insomnie, Afecţiunile reumatismale acute şi cronice cari ar resista tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la prînz, la dina cea d'antâiu să se lua 3 hapuri: unul dimineaţa, unul la dejun şi unul la cină, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cină, séra. Nu trebue să se ia mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de Paris, care se pot găsi la toţi Droghişti şi Farmacişti.

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie PARIS
Envoi franco de Catalogue

PURTE-POTS
En FONTE INCASSABLE
Prix: 0f 50
Raymond GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco d'Album sur demande

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* inghetului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi in provincie *cu preţ modest.*
Referenţiile cele mai bune la *dispoziţie.*

Renumitele PLUGURI
Intreg de oţel bătut
marca PORC MISTRET
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm
a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit
Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la
Fraţii Bachstez, Iaşi

Magasinul Conservatorului
IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

NOTE de MUZICA

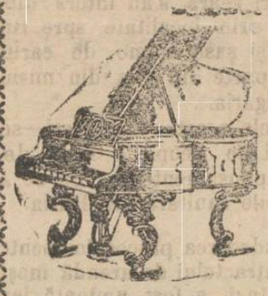

ASORTIMENT
complet după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii
Reprezentanţa şi Depositul renumitelor
Piane şi Pianine
— ROSENKRANZ —
Neintrecute in soliditate si ton frumos
Vînzare şi în rate mici fără acconto —
— *Cataloage gratis* —
INCHIBIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

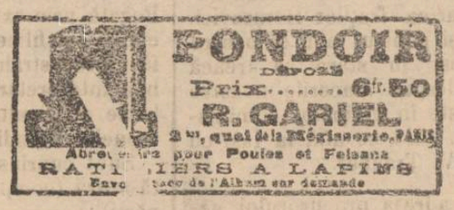

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabil

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplaru

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Ban
„ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1798 — Sîmbătă 2 Februarie 1913

A avea și a stăpîni...

Nu sunt numai Memorii diplomatice interesante pentru a ne edifica, dar și cărți instructive de palpitantă actualitate. Intre aceste din urmă putem cita volumul întitulat „Les aspirations autonomistes en Europe“ și cuprinzînd lecțiunile ținute în 1912 la școala de înalte studii sociale din Paris. Intre ele găsim chestiunea tratată de profesorul Jean Aulneau despre „Chestiunea macedoneană“.

După acest autor „chestia macedoneană se cuprinde toată în această formulă; dorința naționalităților creștine de a trăi independente de Sultan. Soluția pare simplă: împărțirea celor trei vilaiete între naționalitățile care locuesc în ele. Dar dacă s'ar încerca împărțirea — s'ar ivi nesfîrșite complicațiuni, continuă profesorul, din pricina pretențiilor opuse ale locuitorilor. Această împărțire a teritoriilor în profitul Statelor limitrofe: *Grecia, Bulgaria, Serbia și România* nu s'ar putea face decît după o numărătoare a diferitelor populațiuni. Statisticele existente variază după... naționalitatea căreia aparține autorul ei. Grecii sunt 660.000 sau 200,000; Bulgarii 2 milioane, ori 60,000. Sîrbii 2 milioane ori 50.000. Romînii 100 ori 75 de mii, Albanezii 300 sau 125 de mii; însfîrșit Turcii 600 ori 230 de mii!

Statisticile, spune d. Aulneau, nu au nici-o bază științifică. Iar drept încheiere autorul e de părere, că o confederație balcanică ar garanta pacea și siguranța Macedoniei. Dacă nu se vor acorda radicale reforme, spunea d. Aulneau, izbucnirea unui sîngeros războiu este sigură— Așa proorocia d. Aulneau înaintea evenimentelor actuale cari i-au dat atît de multă dreptate...

Cunoaștem — chiar din recenta polemică la care a luat parte și profesorul Weigand — cît de nesigure și de șubrede sunt statisticile balcanice. Ceea ce însă e firesc să scoatem din cîte se știu astăzi — și se știa mai de mult — e că Imperiul turcesc avea de fapt mult mai puține teritorii în Balcani decît stăpînea de drept. S'ar putea întoarce formula: stăpînea mai puține de cît avea... De aci unele paradoxe și ciudățenii; de aci atîtea surprize în acest războiu: ușurința cu care armate relativ mici au putut pune stăpînire pe imense teritorii, cari aparțineau numai pe hartă Semi-lunei, dar cari, în fapt, așteptau numai pe noii cuceritori, al căror rol prea puțin eroic, s'ar rezuma în operația de care vorbește dictonul: „enfoncer des portes ouvertes...“

Sublima Poartă este astăzi o... poartă deschisă pentru toate întîmplările și catastrofele.

Iar dacă ar fi ceva de învățat din filosofia momentului istoric, e faptul că țările fără o adevărată unitate și conștiență etnică, fără o desăvîrșită solidaritate a populației — sunt pururi amenințate de primejdii înlăuntru și în afară. Ce semnificative sunt, în aceatră privință, speranțele pe care fostul Sultan Abdul Hamid le nota în Memoriile sale, — speranța că grație dezunirii și vrajbei popoarelor balcanice. Turcia va putea să trăiască: „divide et impera“...

Să trăiască,—dar cum? Cu populații disparate; cu orașe departate și fără legătură între ele —ca la Salonic; cu cîteva morminte și moschee sacre, ca în Adrianopole; cu ură de moarte, în provincii ca Albania, unde fesul alb urà fesul roșu și unde populațiile autochtone — musulman ori creștine — întocmai ca țaranii lui Coșbuc—spuneau uzurpătorilor efemeri:

Voi ce-aveți îngropat aici?
Voi grîu? Dar noi strămoși și tați,
Noi, mame și surori și frați!
In lături, venetici!
Pămîntul nostru'i scump și sfînt
Că el ni-e leagăn și mormînt:
Cu sînge cald l'am apărat,
Și cîte ape l'au udat
Sînt numai lacrimi ce-am vărsat
Noi vrem pămînt!

Macedonia și Albania astăzi; Tracia mîne vor înceta—cum au încetat nenumărate alte regiuni—să fie ale Turcilor, cari le-au stăpînit, dar nu le-au avut.

E aci unul din învățămintele momentului. Mai însemnat însă poate fi celalalt învățămînt, necesitatea de a fi stăpînit, sufletește și pe deplin, însu-și poporul unei țări. La noi, cu deosebire, s'a pus și mai fățiș și mai ascuns dureroasa chestie în aceste din urmă zile, chiar dacă nu ar fi pus-o mai de mult strofele din care am citat mai sus. Am arătat eri părerea unui distins scriitor și profesor universitar bucureștean, în aceasta privință. Mai drastic este pasagiul din studiul d-lui C. Stere din ultimul număr al „Vieței Romînești, unde e vorba de eventualitatea unei instalări... amicale a stăpînirii rusești în țară la noi:

„Să ne închipuim că, în primele zile ale stăpînirii sale, Rusia ar lua în Romînia numai următoarele trei serii de măsuri:

O reformă agrară prin care latifundiile noastre să fie împărțite la țarani:

Decretarea introducerii limbii rusești în Școală, în Administrație și în Justiție;

Departarea în Siberia a patruzeci — cincizeci de mii, maximum, din pătura intelectuală a țării (în urma revoluției din 1863 guvernul rusesc nu s'a sfiit să exileze aproape două sute mii de Polonezi).

Asupra urmărilor unor astfel de operațiuni — zice d. Stere — sunt de prisos cercetări mai amănunțite“.

In afară de durerosul paradox al existenței șubrede a ori-cării națiuni mici,— este aci, în esență pusă, problema micilor țări prea puțin culturale, prea puțin conștiente, prea puțin strînse în jurul unui ideal etnic și național. Este—în sfîrșit—conflictul istoric, conflictul veșnic între a avea și'ntre a stăpîni cu adevărat,—fie în afară de hotare, fie în cuprinsul lor.

Să luăm aminte!

△

ANUL PEDAGOGIC

Pedagogia este astăzi obiectul atenției generale. Acest lucru îl arată numărul cel mare de publicațiuni ce apar pe acest teren în fiecare an, mai ales în Franța, în Germania și în America (Statele-Unite).

*

După o statistică recentă, numărul ziarelor și al revistelor, cari tratează despre educație, imprimate în limba germană, întrece de patru sute.

*

In Franța deasemine lucrările asupra educației se înmulțesc. Reviste excelente țin publicul în curent cu chestiunile pedagogice.

Anul acesta, doi excelenți cunoscători în materie, unul profesor în Franța și altul în Geneva, au făcut să apară un *index analitic* menit să înlesnească consultarea operelor, cari apar în cursul anului.

In revistele științifice se publică articole de actualitate, speciale și lipsește un fir conducător, care să lege toate aceste producțiuni între ele. Scopul publicației *L'Année pédagogique* este tocmai de a nu lăsa să se piardă folosul atîtor lucrări, de a le strînge la un loc, pentru ca acel care ar vrea să discute cu folos o chestiune să găsească o bogată bibliografie, apărută în cursul fiecărui an.

Lucrarea care o avem în mînă cuprinde ideile principale sau rezumatul, mai lung sau mai scurt, de la 2502 lucrări apărute în limba franceză, germană sau engleză. După expunerea programului acestei lucrări, care va apare de acum în fie care an, urmează un articol al profesorului *E. Boutroux* despre *Scoală și viață*, apoi cîteva articole ale autorilor și anume: *Idealul și educația, Simpatia în educație, Studiu psihologic al metoadelor de învățămînt, Invățămîntul primar francez.*

L'Année pédagogique este o mină nesecată de informații. Mișcarea pedagogică din întreaga lume se găsește rezumată aice.

*

In America s'a publicat de curînd un Dicționar de pedagogie în felul Dicționarului pedagogic a lui Fernand Buisson din Franța,— de către P. Monroe și colaboratorii săi, cari sunt în număr de mai bine de o mie. Această vastă lucrare, în care se găsesc tot felul de informațiuni ce interesează chestiunile de pedagogie — istoria pedagogiei, metode educative, instrucțiuni practice și tehnice — este o bibliotecă mondială.

Lucrarea este concepută să iasă în 5 volume și pînă acum au apărut 2 volume (Literile A—G) Studiile, scrise de oamenii cei mai competenți în materie, sunt urmate de bibliografia chestiunei.

In aceste două volume se găsesc studii însemnate asupra Adolescenții și Tinereței, din toate punctele de vedere. Copilul este aici studiat foarte complect: psihologie, materii de studiu, legi proteguitoare, etc. *A Cyclopedia of education* are în text numeroase ilustrațiuni instructive și atrăgătoare, care reprezintă clădiri școlare, portretele filozofilor și ale pedagogilor iluștri, germani, englezi și francezi, săli de clase, locuri pentru recreații, modele de mobilier școlar, etc. *D. Compay é*, cunoscutul pedagog francez, membru si Institutului și Inspector general al Instrucțiunii publice în Franța, ne spune că *Cyclopedia* va fi nu numai o carte americană, unde se vor găsi în abundență prețioase informațiuni asupra pedagogilor și a pedagogiei în Statele-Unite, asupra regimului educativ al unei noțiuni, care stă în fruntea popoarelor civilizate în ceea ce privește opera lor de educație și de la care Franța s'a inspirat de multe ori; este o bibliotecă universală, unde nimic din ceea ce privește istoria educației din trecut și din prezent, nu este omis. Așa, bunăoară, un articol asupra lui Ciceron și a Ciceronianismului stă alături cu o notiță asupra lui Ferrer, revoluționarul spaniol.

Lucrarea de sub direcția d-lui *Paul Monroe* apare la New-York în editura librăriei Mac Millan et C-ie, în cîte 700 și mai bine de pagini.

C. V. Butureanu

Invățămîntul Primar

Zilele trecute, ministerul instrucțiunei publice a dat la lumină statistica învățămîntului nostru primar pe anul școlar 1908—1909.

Datele sunt în deosebi interesante și am putea zice îmbucurătoare, pînă la un punct. In adevăr, la acea epocă, numărul copiilor în vîrstă de a urma la școală în țara întreagă, era de 831,731. Aceasta dovedește că astăzi, după 4 ani, acest număr trebue să fie foarte aproape de 900,000. Iată dar, după datele oficiale, cît de numeroasă este pătura care va alimenta forțele Romîniei de mîine. Avem în numărul excepțional de mare al copiilor în vîrsta de a urma școala, un rezervoriu bogat din care Națiunea să'și poată forma toate energiile morale și fizice ale zilei de mîine.

Aci, din nefericire, se limitează toată partea îmbucurătoare a chestiunei. Cum ne folosim, însă, în prezent, de rezervele viitorului reprezentate prin tinerimea în stare de a'și primi instrucțiunea?

S'o mărturisim în mod foarte puțin mulțumitor. Din cei 831,731 copii pe cari legea obligativității îi silește să meargă la școală, nu urmează în realitate cursurile de cît 481,074 adică cam 38,5 la sută.

Astfel, pentru 41,5 la sută din numărul total al copiilor noștri, domnește întunericul neștiinței și al ignoranței. Lipsiți de instrucție pînă la sfîrșit, toți acești cetățeni în perspectivă, nu vor putea da țării tot ceea ce patria are dreptul de a aștepta de la ei.

Cu o urgență excepțională, mai ales astăzi, se rîdică problema celor 41,5 la suta de inalfabeți ai viitorului. A face ceva pentru ei, a mai împrăștia, măcar în parte, negura care anunță să învălue jumătate din conștiințele adolescenților de mîine—iată una din justele preocupări ale cercurilor noastre diriguitoare.

Epidemiile în Balcani

Tragedia din Balcani ne rezervă noui și fioroase pagini.

S'au pustiit cinci state; numărul morților pe cîmpul de luptă este așa de formidabil, în cît cadavrele nu se mai pot îngropa; răniții, cu zecile de mii agonizează, în noroiu, fără hrană, lipsiți de adăpost și fără ajutor medical; satele sunt prefăcute în cenușe—și singurile vietăți, cari rămîn pe cîmp, după ce trec armatele, sunt stolurile de corbi.

E înfricoșetor în ce condiții de crudime se dă răsboiul din Balcani.

Și nu s'a sfîrșit—și pare că e departe de sfîrșit,

Și pe lîngă ororile glonțelor și iataganelor, s'a încuibat acum și molima: mizeria și sălbătăcia au dat naștere tifosului; trupele asiatice au adus holera—și vărsatul negru seceră pe cîmpul de luptă cum secera ciuma în veacul de mijloc.

Nu scapă nimeni: de pușcă, de tăișul săbiei ori de coasa nemiloasă a epidemiilor ucigătoare; se gunoiesc și pier soldații, tineretul, existențele utile a cinci state.

Cu prețul acesta se dobîndește victoria cu aceste uriașe sacrificii atacă unii și se apără ceilalți.

E cumplit ce se petrece în Balcani— și nu e putință de apărat Europa de urmările grozave ale stărei din peninsulă. Dezertorii cari fug pe toate granițele; rănații cari se transportă în orașe; cei cari poartă stafetele și cărăușii întrebuințați pentru a duce merinde, împrăștie molima la toate punctele cardinale.

Serviciul sanitar e insuficient, cu mult insuficient; materialul de pansament e sfîrșit de mult—și, din pricina repeziciunei cu care se execută operațiile, adăposturi trainice nu se pot face, deci bolnavii zac pe cîmp, în timp de iarnă.

E greu de prevăzut dacă și cum se vor consolida situațiile dobîndite, căci paralel cu războiul de pe cîmp, s'a declarat un război diplomatic ale cărui urmări pot să fie tot așa de funeste. Dar e de temut că Europa va avea să pătimească de pe urma dramei ce se joacă în hotarele Turciei—și este de pe acum sigur că conchista nu va putea compensa nici pe departe jertfele uriașe, pe cari le-a reclamat și continuă să le reclame războiul.

Se exterminà cinci neamuri ca să înscrie o pagină de istorie — fie și gloriosă!

ECOURI

Iată, după o telegramă din Newyork a ziarului *Le Temps* cum organizează comitetul american ad-hoc celebrarea datei de 100 de ani de pace între popoarele de limba engleză. Data e socotită de la tratatul din Gaud încheiat în 1814 între Statele-Unite și Marea Britanie.

Serbarea centenarului s'a fixat la 24 Decemvrie 1914 și va începe—după cum s'a relatat într'o notiță laconică—eri prin următorul semnal convențional: toate popoarele cari întrebuințează limba engleză vor trebui să păstreze o tăcere absolută timp de cinci minute.

*

In 1913 se vor împlini 38 de ani de cînd teoreticianul anarchismului, bătrînul prinț Kropotkin, a fost exilat din Rusia și s'a adăpostit prin țările Apusului.

Acum bătrînul revoluționar, cu tot internaționalismul său, se zice că ar fi chinuit de dorul de țară și toată lumea cultă din Rusia se mișcă, pentru a-i face posibilă reîntoarcerea în patria părăsită de atîția ani.

OAMENI ȘI LUCRURI

Manifestări intelectuale

Un volum care, în primul moment, ar putea să nu atragă prea mult pe cetitor din cauza... volumului formidabil: 460 pagini—este „Pandurul“, romanul istoric al d-rei Bucura Dumbravă. Ar putea inspira și oare-care teamă vasta bibliografie, cu indicații de numeroase izvoare istorice de care s'a folosit autoarea pentru a scrie această operă.

Dar precauțiunea de a apărea cu o prefață de Carmen Sylva e de mare folos, pentru că e un călduros și convingător elogiu, pe care Regina-poetă îl face neobositei scriitoare care ne-a dat pînă acum două importante lucrări istorico-literare: Haiducul și Pandurul.

„In Germania—scrie Carmen Sylva în Prefață—a trebuit cîte-va vreme, pînă s'a dedat lumea cu nume și istorisiri culese din țări străine, pînă ce a căpătat încrederea că lucrarea unei femei poate fi așa de bine întemeiată și de conștiincioasă.

Autoarea și-a desfășurat toată puterea să descopere adevărul. Inainte de a lua pana în mînă a lucrat ani de zile în arhive. Scrie încet și conștiincios. Niciodată nu-i se poate face imputarea că lucrează în pripă. Va veni vremea cînd lumea se va folosi de cărțile sale în cercetarea izvoarelor istorice, de oare-ce în afară de frumusețea stilului, care numai prin el însuși făgăduește viața lungă cărților sale,—ele sunt adevărate și bune.

„De-ar vedea cetitorii ca și mine pe autoarea cu obrajii rumeni și cu ochii aprinși întorcîndu-se de pe munte, după lungi cutreerări, împovărată cu flori, cu convorbiri strînse din gura țăranilor și a ciobanilor, asemenea unei albine culegătoare, atunci de sigur ar ceti-o cu băgare de seamă și mai mare și ar căpăta credința că numai adevăr curge din izvor răcoros.

Ar fi fost poate mai nemerit să-i gem numele de izvor al pădurei. Di vine adesea de-adreptul din pădure atîta suflare de viață în ea, încît mă s întinerită...“

Carmen Sylva se folosește de pril prefeței pentru a face largi digresiun suggestive reflecții asupra țăranului ins asupra mediului rustico-romantic în c imaginația Bucurei Dumbravă—ce par mată alegere de nume!—și-a așezat e și acțiunea romanului, apărut în edit Sfetea.

Despre ce nu vorbește cu plăcere cu înaltă înțelegere autoarea volumu *Aliunde*, tipărit cu o rară eleganță în ditura „Minerva“?

Această veche-nouă carte are menir de a rămînea printre operele capitale Carmen Sylvei, care a îngrămădit în c 320 de pagini dese o enormă cîtime gîndire, de filosofie, de înțelepciune a mirabilă, de bunătate și de melancolie același timp. E cartea pe care vor ră foi-o și vor medita-o cu același folos cu aceiași mulțumire și tineri și bătrî și credincioși și sceptici, pentru că a toarea n'a uitat nici unul singur din t rîmurile vieței omenești scrutînd pretutin deni, alegînd de ori-unde—*aliunde*—rî duri și gînduri inspirate de o adîncă c noaștere a vieței și de multe încercăr în toate înțelesurile cuvîntului.

Cartea e închinată memoriei unei c laboratoare—Ekaterina Ecsarhu, născut Costaki Epureanu, cu care, precum reies din închinarea pusă în fruntea cărți Regina a conlucrat un spre-zece ani pen tru a așterne miile de maxime cuprins în această operă, scrisă în limba l Racine. O dovadă mai mult că nu sun tem germano-fili, cum se crede în Franța.

Rodion.

Semi-știința în Balcani

Medicii în luptă.—La distanță.—Răniți și morți.—Persoane sacre.—Empirism —Vindecarea prin amulete Turco-albaneze.—Legenda miței.—Sărutarea suspectă.

Continuînd cercetările noastre în publicațiunile medicale cu detalii speciale asupra țărilor balcanice, ne oprim aci un moment asupra unei recente comunicări făcută acum de curînd de către profesorul Le Fort, chirurg din Lille, reîntors din Serbia și Bulgaria. De și medicii — ca și corespondenții de ziare — au fost ținuți... la distanță, chirurgul a adus cu sine destule informațiuni medicale precise și între altele el face observația că luptele turco-bulgare au fost purtate cu arme moderne.

Poate tocmai din această cauză și pentru că luptătorii erau mai puțin moderni, războiul a fost cel mai sîngeros de la 1870 încoace.

La Lule-Burgas 43 la sută dintre bulgari și 52 la sută dintre soldații turci au fost scoși din luptă.

Interesantă este observația profesorului Le Fort că ambulanțele erau conduse numai de chirurgi străini. Medicii bulgari și sîrbi, întru cît erau oameni teferi, luptau cu toții în rîndurile armatei active.

Le Fort conchide că, judecînd după observațiile făcute, intervine și chestiunea de rasă ca element... terapeutic, întru cît Bulgarii și Sîrbii par a îndura condițiuni pe care nu le-ar putea suporta apusanii.

Nu numai condițiunile grele ale climatului, dar și ușurința cu care tinctura de iod vindecă rănile, în mare parte, fără altă intervenție surprinde pe chirurgul francez.

*

Unii însă explică abondența și rolul covîrșitor al medicilor străini în țările balcanice războinice prin faptul că, în general, medicina e încă foarte relativă în toate regiunile cuprinse în actualul războiu.

După amănuntele din cronica trecută cu privire la Bulgaria, notăm că în Turcia se crede încă din cale afară mult, în abilitatea sacră a așa zișilor „sehid“ personagii extra-ordinare, rude ale Profetului și care au puterea de a vindeca toate bolile.

„Tratamentul“ lor este, firește, primitiv. Pacientul este atins pe corp cu o

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Reprezentant: Sam. Löbl, Bucuresti.

bavhetă, sau cu un cuțit special, cum în punctele dureroase.

Recitînd versete din coran, îngăimînd rugăciuni mistice, rostind formule magice care seamănă une ori cu acele ale vrăjitorilor miedevali, seyidul atinge mereu partea bolnavă și la sfîrșit — suflă pestea ea.

D-rul Hikmet, din Constantinopol, afirmă — în publicațiile sale — că a văzut multe „succese" după procedeele aceste sugestive, foarte obișpuite în Turcia. El crede că acțiunea vaso-motrice pusă în joc de către abilul „sehid" ar putea da rezultate tămăduitoare. Acesta din urmă nu primește plată,—doară sub formă de daruri. De multe ori el singur împarte bani la saraci, ca să-și mențină vaza de mare personagiu.

Amuletele... metalloterapeutice, avînd însușirea de a vindeca nevralgiile, durerile locale, aplicate pe locul respectiv al corpului gol, circulă foarte mult în Turcia, ba încă se transmit din neam în neam.

Amuletele cuprind versete din coran. Une ori numai se pun sub perina pacientului și.... ajunge.

Din numeroasele aplicații medicale... pe jumătate științifice, menționăm aci tratamentul „icterului catarhal" sau al „gălbinării".

Se practică 2 tăituri ușoare, cu briciul, verticale și paralele, între cele două sprincene ale pacientului, — făcîndu-se rugăciuui în același timp.

Tot contra gălbinării pacientul poartă într'o pungulița o bucată de chilimbar: galben contra galben. Iată principiul latin: „Similia similibus curantur"...

*

Penibil de suggestiv este „tratamentul" incontenenței nocturne de urină la copii. Pacientul este forțat să mănînce carne de guzgan fript, cu condițiunea ca *să știe* ce mănîncă, de oare ce emoțiunea nervoasă ce-i dă sentimentul de greață produce efectul și vindecarea.

*

Tot în rînd cu Turcia se pot înregistra din moravurile medicale-sociale albaneze avînd unele originale trăsături. Bunăoară acele relative la nașteri.

Cînd femeia simte că s'a apropiat termenul facerei, trimete după.... preoteasa Lucinei. Aceasta aduce cu sine o pirostire și întrebuințarea ei se cunoaște numai de către persoanele inițiate. Preoteasa este primită de către matroanele, prietenele lehuzei și oficiul misterios începe, după ce se închid toate ușile, cum și toate ieșirile casei. Fetele nu sunt îngăduite la această discretă ceremonie.

Destul de ciudate — deși numai în mică parte legate de medicină — sunt detaliile despre modul cum aceeași preoteasă pregătește ospățul tainic pentru acea ființă invizibilă, spirituală — *miri*, căreia îi va fi încredințat copilul nou născut.

După ce a făcut pregătirile și a pus masa, preoteasa pleacă să se odihnească. In timpul nopței se vor întîmpla următoarele. Dacă i-o fi scris copilului, să fie norocos, atuncea *miri* o să vină, într'o pisică, să mănînce bucatele pregătite; dacă însă mița providențială nu se arată, atunci copilul e osîndit să ducă o viață de nenoroc și de suferinți și se'nțelege chiar în sînul familiei sale proprii va fi tratat în consecință...

Această legendară superstiție a înregistrat-o si Lord Byron în impresiunile sale asupra vieței... balcanice pe care a cunoscut-o viteazul poet-luptător.

Vom încheia cronica de astăzi prin oare care detalii cu privire la sîrbi.

D-rul Pericici din Belgrad arată că sifilisul este frequent în micul regat. Medicul citat acuză în special practica unor anumite obiceiuri religioase cari ajută răspîndirea leziunilor sifilisului. Lingurița sfintei comunicături e, între altele, un element de propagandă extra-ordinară. Tot și așa frequenta sărutare a icoanelor.

Foarte răspîndită la sîrbi este și tradiția îmbrățișării și sărutărei reciproce, cu ocazia diverseler urări și felicitări. Chiar în fața unui bolnav, vizibil bolnav, sîrbul nu se dă îndărăt de la patriarhalele îmbrățișări și pupături. Acest lucru face ca leziunele de pe buze, — de o anumită origine lesne de ghicit — se contaminează de la un individ la celălalt și statistica modernei „avarii„ — ca să întrebuințăm termenul discret, dar suggestiv al francezilor — este extrem de sinistră.

D-rul Pericici povestește și o anecdotă din experiența sa proprie, sau din auzite. Medicul-șef al unui departament, făcîndu-și turneul sanitar, primarul dintr, nn oare-care sat, îi veni în întîmpinare și, fidel obiceiului, îi ură bună venire întinzîndu-i gura pentru o sărutare afectuoasă. Medicul de-abia avu vremea să... diagnosticheze rana pe care o purta prietenoasa buză... administrativă și să se ferească de sărutarea care putea fi mai vătămătoare de cît sărutul simbolic al lui Iuda,

E numai un mic episod din vasta literatură a sărutărilor în general.

As.

Mișcarea culturală la sate

— LA BORȘA —

Lîngă linia ferată Iași-Dorohoi aproape de gara Vlădeni se află satul Borșa unde în fie care an, cu ocaziunea ținerii cercului cultural învățătoresc, se dă cîte o serbare școlară, ce atrage lume din toate satele: bărbați, femei, tineri, bătrîni și de toate stările număr foarte mare spre a lua cunoștință de multe învățături frumoase, spre a se distra într'un mod înălțător în localul școlii, menit în această zi să-și reverse razele sale bine făcătoare și asupra celor ce nu sunt în vrîstă de școală.

Eri, 27 Ianuarie 1913, drumul era ștrașnic de rău; de dimineață un îngheț puternic a împetrit bulgării de glod, în cît nu puteai să calci și după rîdicarea soarelui apa și glodul te țineau în loc; însă nu-i chip nu-i bine nu te lasă inima să lipsești de la acest centru luminos și înflăcărat al cercului nostru. Toți învățătorii cercului au venit, cum au putut, avînd în frunte pe d. Ioan Țițu învățător din comuna vecină Roșcani.

În ședința intimă s'au discutat „Mijloacele prin care am putea interesa pe copii la mișcarea literară corespunzătoare vîrstei lor", subiect pregătit de d. Ioan Țițu, secundat de subsemnatul și de colegul Ion Corlat. Acest subiect fiind de mare interes pentru toți educatorii, îmi voiu permite a-l înainta deosebit. spre a-i se face loc la rubrica respectivă.

In timpul cînd noi învățătorii discutam subiectul profesional, lumea se aaduna în ograda școlii în pîlcuri, pîlcuri, ; în urmă au venit și flăcăii cu fetele de la hora lor, de Duminică, împreună cu lăutarii și au executat diferite jocuri naționale, pînă cînd noi am stat la masa, pregătită cu multă dragoste și aranjată cu bun gust de către D-na Maria Corlat.

La ora 2 p. m. abia se mai putu străbate în sala de clas, unde în fruntea numeroasei azistență erau d-na și d. Gh. Baltă administratorul moșiei Borșa, din partea Spiridoniei proprietară, preoții comunei Econom A. Popovici și Sachelarie Theodor Rugină cu familiile, primarul și toți funcționarii locali cu familiile, veteranii comunei, cu pepturile împodobite de decorațiile cîștigate în luptele pentru patrie și alții.

Pe scena improvizată cu scoarțe și prostiri, la rîdicarea cortinei, se prezintă un frumos tablou în grupul de 40 elevi și eleve, îmbrăcați frumos și aranjați cu mult gust în jurul steagului școlei, întonînd cu siguranță desăvîrșită frumosul imn „Iată ziua de serbare". D. I. Țițul, președintele cercului face cuvenitele elogii d-lui I. Corlat pentru interesul și vrednicia cu care muncește pentru înălțarea rea sufletească a consătenilor săi și pe ei îndeamnă să se țină strînși în jurul școlei, de unde vor lua atîtea învățături bune, prin micuții lor copilași, care fermecați de dragostea și inteligența harnicului lor apostostol și au „și au luat nasul la purtare" să ne învețe — sub forma de teatru popular—mulți, minte pe noi părinții și frații lor, lucru ce ne încîntă și pentru care-i lăudăm să trăiască și să sporească întru mulți ani.

D. I. Tanasă tînărul și vioiul învățător al școalei din Vlădeni „l'a furat" pe d. Corlat tratînd în mod foarte atrăgător „cultura pomilor", cîștigîndu-și atențiunea tuturor, pentru nenorocitul sat „Pîrliții" scos la lumină de un mocan din Ardeal „Ungurul cu cel cu vrăji", prin frumoasa lui grădină de pomi, care i-a adus multă bogăție și pe care „pîrliții săteni" au imitat-o făcîndu-și și dînșii asemenea așezări gospodărești producătoare, de care-i bine să iee pildă toți cinstiții auditori.

In piesa școlară „Vai de cei ce nu-și dau copiii la școală", s'au distins multele coruri, executate bine, fără conducerea dascălului; iar Perceptorul și bețivul au fost minunat redați în rolurile lor, de către băeții însărcinați.

Părintele A. Popovici, Econom, parohul local, a vorbit despre trebuința Bibliotecilor populare, din care ne îmbunătățim mintea însușindu-ne binele, adevărul, frumosul, utilul și dreptatea.

După executarea prea înălțătorului cîntec patriotic „Romîni viteji", d. Ioan Corlat, maestrul cercului nostru în ținerea conferenților populare, a brodat „Dragostea de neam și țară", cu multă însuflețire și într'un chip admirabil pe întîmplarea imaginară a unui romîn înstrăinat, prizonier la Turci, care—în dorul lui de moșia străbună—se închină sara și dimineața în palatul lui bogat, dar străin — ținînd în mînă o bucățică de pămînt romînesc, pe care îl găsise în rănița lui uitată de luptător; apoi cercetînd bogățiile țării noastre, interesul ce avem de a păstra pe veșnicie Dobrogea, care prin portul său Constanța ne canalizază prisosurile spre piețe străine și ne îndestulează țara, cu cele ce nu se fac în țara noastră și îndeamnă pe toți să se înflăcăreze de „Duhul sfînt al dragostei de țară" și să răspundă cu obolul lor din toată inima la chemarea țării pentru marină, pentru aeroplane și cu piepturile lor viteze, atunci cînd dușmanul nerecunoscător, Bulgarii, s'ar îucerca să ne sminteasca cu ceva.

Frumosul dans „Mureșanca" a fost executat cu mult tact și liniște plăcută. Asemenea și înscenările „Otrava" și „Curcanii din războiu".

Corul, pe două voci, al școalei din Vlădeni, sub conducerea îndemînatecului învățător I. Tanasă, a executat frumoasa rugăciune „Implinirea tuturor bunătăților" și „Ca un glob de aur" a încheiat serbarea cîntînd „Marșul Triumfal" în mijlocul unei însuflețiri generale și al celor mai călduroase felicitări pentru școala și omul care ne-a primit atît de frumos și cu atîta succes.

Gh. Alex. Clobanu.
Inv. Andrieșeni—Iași.

Litere-Științe-Arte

Les revendications de la Roumanie este titlul unei plachete datorită d-lui I. G. Bibicescu, privitoare la chestiunile externe și la revendicările guvernului romîn în Dobrogia.

„...Romînia nu cere și nu vrea de cît dreptul său strict, așa cum a fost consacrat de altfel în mare parte de tractatul din Berlin și de interese cari nu sunt numai ale ei, ci sunt interese europene, internaționale—scrie autorul broșurei.

D. Bibicescu invederează, întemeiat pe textul tratatului din Berlin, că întăririle de pe malul drept al Dunărei, de la Adahaleh pînă la Măcin trebuiesc rase, de oarece pînă atunci Romînia nu poate, nu are dreptul, să se știe liniștită, la adăpostul unor catastrofe prezente și viitoare.

E cu neputință ca această clauză expresă a tratatului din Berlin să continue a fi nerespectată.

In al douilea rînd, d. Bibicescu arată că revendicarea cadrilaterului Rusciuk-Varna, pe care o articulăm acuma nu e o cerere nouă, ci e vorba de un teritoriu ce ni se cuvine și pe care l'am refuzat în 1875—și care singur ne poate da o graniță reală și naturală spre Bulgaria.

După ce argumentează dreptul Romînilor din Peninsula Balcanică de a se dezvolta în cultura și limba romînă, d. Bibicescu învederează necesitatea de a se neutraliza strîmtoarea Dardanelelor".

*

Distinsa noastră colaboratoare, d-na Maria C. Butureanu a pus sub presă o lucrare despre *Femeie*.

E un studiu social care va cuprinde vr'o 20 de coloane de tipar.

*

In „Viitorul" cu data de 1 Februarie se reproduce articolul apărut în ziarul nostru, cu ocazia centenarului lui Gr. Alexandrescu sub titlul „Inaintașul lui Eminescu".

Regretăm că confratele bucureștean reproduce articolul incomplet. Sperăm că va continua, fără a ne cita, bine înțeles.

*

După cum am anunțat stagiunea teatrului național se va închide la 15 Februarie, după care vor începe beneficiile artiștilor.

*

Cîntăreața pariziană Emma Calvé se află actualminte în turneu american cu soțul ei pe care-l are drept partener—d. Gaspari—ca să interpreteze bucăți de operă și operă comică.

In Franța artista se va întoarce în Aprilie și va deschide un curs de canto, avînd drept ajutoare două cîntăreațe americane.

*

Intre ocupațiile inofensive ale împăratului Germaniei intră și muzica, în armoniile căreia, poate, marele arbitru al Europei caută o mîngăiere pentru dizarmoniile politice la care asistă neobosit. Astfel de curînd el a terminat o operă muzicală, *Corfu*, care se va reprezenta la opera din Berlin.

*

Un tablou al unui pictor, pînă acum puțin cunoscut, *Degas* reprezentînd *Les Danseuses à la barre*, s'a vîndut de curînd cu 450 mii lei.

Acum 30 de ani pictorul l'a cedat pentru 5 mii lei și astăzi bătrînul pictor trăiește infirm, în sărăcie într'un colț uitat al Parisului, în timp ce negustorii de tablouri realizează asemenea „lovituri" de bursă, cu o marfă la care n'au contribuit cu nimic.

STRUNA ZILEI

DE FOAME...

Soldații bulgari au lipsă de hrană; pe alocurea stau cîte două trei zile nemîncați.

Un ziar

De-o fi cum scrie în ziare—
Și cred că lucrul chiar așa e—
Bulgarii mai c'ar fi în stare
Ca să mănînce și-o... bataie.

INFORMAȚII

Ziarul nostru nu va apare mîine Sîmbătă, fiind serbătoarea Intîmpinarea Domnului.

In cunoscutul proces d'intre d. N. Temelie cu d. G. Stoianovici, primul procuror al tribunalului Vîlcea, curtea de casație, s. II, a stabilit jurisprudența, că ministerul public n'are nici cenzura spectacolelor, nici paza liniștei și a moralității, așa că nu se găsește în exercițiul funcțiunei sale într'un teatru cînd asistă la o reprezentație.

Iată cum sună jurspendența stabilită:

După art. 57 din legea pentru organizarea comunelor urbane, poliția spectacolelor aparține primarului orașului, dispoziție prescrisă și în art. 15 din legea teatrelor, după care autoritățile administrative sunt datoare să împedeee orce spectacol, după cererea primarilor.

Prin urmare, procurorul tribunalului nu are censura spectacolelor, nici paza liniștei și a moralității, așa că nu se găsește în exercițiul funcțiunei sale într'un teatru, cînd asistă la o reprezentație, și se violează art. 182 cod. penal, cînd tribunalul decide contrariul.

Tuturor pensionarilor din Iași, s'a trimes prin poștă următorul Apel:

In fața avîntului format de țară pentru crearea unei flote, subsemnații pensionari veterani și civili din Iași, nu putem rămînea indiferenți, și e drept ca și noi să contribuim la mărirea fondului necesar.

Pentru aceasta, noi vă rugăm să ne întrunim în *Adunare generală* de pensionari, *Duminică 3 Februarie 1913 ora 10 a. m.* în *Sala Societății de Gimnastică*, strada Școalei de Arte, ca să ne înțelegem asupra contribuțiunei de făcut.

General Scheletti C. Climescu G. Roiu
General Pascu Al. Velciu

Iași, 21 Ianuarie 1913

Sîntem rugați din partea convocatorilor a pune în videre doamnelor pensionare și domnilor pensionari, că dacă întîmplător nu au primit acest apel să considere această inserțiune ca convocare, și să bine voiască a nu lipsi de la întrunire.

Dacă cineva nu poate veni în persoană la întrunire, atunci să trimeată în în scris, aprobarea celor ce va hotărî de adunate, către unul din convocatori.

„Prostul" se joacă în astă seară, la Teatrul Național, în beneficiul Studenților în Medicină.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

Se aduce la cunoștința publică că în ziua de 17 Februarie a. c. ora 9 a. m. se vor vinde în piața Halei prin licitație publică orală, 8 cai și 7 mînzi proprietatea comunei.

Caii și mînzii se pot vedea în fie care zi de lucru în grajdurile comunei la Abator.

No. 1703.—31 | 13 Ian. 1913

A apărut No. 5 din revista distractivă lunară „Recreațiunea", pe care o face să apară în Iași, d. inginer Victor Costin.

Redacția și Administrația e în str. Păcurari No. 15, și abonamentul la revistă e de 4 lei pe an. Un număr costă 40 bani.

Carnetele de identitate pentru funcționari spre a se servi de reducerea pe C. F., se eliberează la prefectura jud. Iași, în toate zilele lucrătoare de la 10—11 dimineață.

Pentru marele bal costumat și mascat din seara de 2 Februarie în sale de gimnastică și sport au sosit costume, măști, deghizamente complete și se găsesc la sediul zisei societăți.

Aflăm din Geneva că d. Claparède profesor de psichologie și pedagogie experimentală, fiind invitat la Viena pentru a ține o serie de conferințe, d-sa a recomandat ca suplinitor pe dl. Wl. Ghidionescu, doctor în filosofie, cunoscut prin lucrările sale în domeniul pedagogiei. Vestea ne bucură mult, mai cu seamă în aceste momente de ponegrire a romînismului în streinătate.

La administrația financiară a început, a se plăti, diurnele controlorilor, recenzori și ale agenților recenzori, întrebuințați la lucrările recensămîntului populației.

Dela 25 Ianuarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri reduse:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.20
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină		1.40
Brînză de munte	1.80 și	2,—
Brînză de munte de toamnă		2.40
Ouă zilnic proaspete	9 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.40
Cașcaval grecesc		2.80
Brînză de burduf		2.80
Cașcaval de Penteleu		3.40
Brînză de munte de burduf		2.40
Cașcaval penteleu		3.40
Depozit permanent de Schweitzer elvețian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40

S'a pus în vînzare din producție proprie: mușchi afumat de porc, limbi afumate de vacă și de porc, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții.

Diferite varietăți de mere.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calitățile de vinuri superioare se vînd cu litrul și în sticle înfundate.

Sanatorul Dr. Țaicu

IAȘI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect și perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operațiile septice și aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproșabil. Se practică ori ce intervenții.

Secțiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalație specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviațiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxațiile, artritele, ankilozele etc. etc.

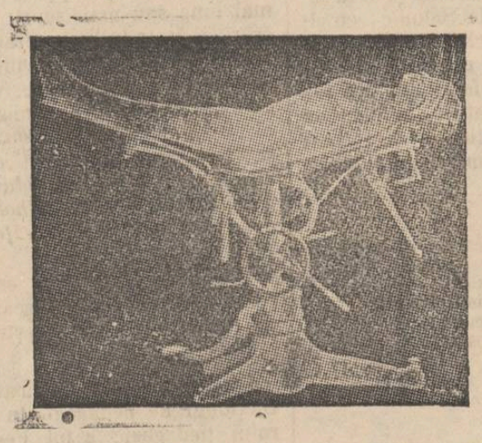

Facerl. Sală specială. Moașă diplomată în permanență.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronșite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderențile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenți electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilație electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecții Ehrlich* (606) sau mercur după indicații. Se execută toate *regimurile*. Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacțiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenți și infirmi.

Directorul și internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă și foarte conștiincioasă. Prețurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultații între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

Ultime Informaţii

Rectorul a plecat ieri seara la Bucureşti, ducînd cu el demisia ce urmează să fie prezintată astăzi ministrului de instrucţie.

Rectorul nu-şi va îndrepta mîndrii sei paşi direct la minister. Insoţit de d. Virgil Arion, d. Bogdan se va opri, în prealabil, acasă la domnii N. Filipescu şi Al. Marghiloman, spre a-i determina să intervie ca d. Disescu să respingă demisia.

Dacă demisia va ajunge la ministerul de instrucţie, ea va fi primită imediat —credem—căci este vreme să se pună capăt unei situaţii intolerabile. Că d. Bogdan urmăreşte respingerea demisiei, dovedeşte faptul că o duce personal la minister, cînd ar fi fost mai simplu să fi trimis prin poştă puţin importantul document.

*

Textul demisiei, precum afirmă prietenii rectorului, cuprinde aprecieri aspre asupra membrilor senatului universitar lipsiţi de cel mai elementar simţ de colegialitate".

*

Pentru cazul că demisia va fi primită rectorul a şi aranjat ce va fi în viitor: agitaţii studenţeşti, refuzul acestora de a proceda la o nouă alegere şi convocarea marelui colegiu universitar spre a discuta „conduita senatului".

Cum marele colegiu trebue convocat de cel puţin 7 profesori, rectorul i-a şi găsit. Ei sunt domnii: Virgil Arion, I. Petrovici, I. Peretz. C. Şumuleanu, dr. Tiron, dr. Socor şi dr. Bacaloglu.

Conform regulamentului urmează să fie prorector cel mai vechiu din actualii decani, în cazul de faţă d. Paul Bujor, decanul facultăţii de ştinţi.

„La Roumanie" de azi spune că „cinci mari ziare franceze „l'Aurore", „l'Action", „le Siécle", „Le Voltaire", „le Rappel" au reprodus articolul eminentului nostru istoric d-l A. D. Xenopol asupra revendicărilor Romîniei, articol pe care l'am publicat în numărul de alaltăeri.

In luminosul studiu al d-lui Xenopol are să contribue a lumina opinia publică franceză atît de rău informată până acum.

Prin propaganda sa cea activă marele nostru istoric va fi adus cea mai mare slujbă ţărei sale."

La Roumanie adaoge:

„In sprijinul excelentului articol a d-lui A. D. Xenopol din „l'Action" reprodus şi în „le Siécle", ziarul „l'Aurore" publică această analiză sau mai bine zis acest comentar asupra impresiei adînci produsă prin comunicarea eminentului istoric, corespondent al Institutului Franţei.

Ziarul „l'Aurore" zice: presa europeană s'a mirat văzînd că România intervine în liquidarea şi balcanică şi că reclamă de la Bulgari compensări. Necunoştinţa adevaratelor motive ale reclamaţiei României a dat naştere la cele mai supărătoare interpretări. Pentru a răspunde acestora d. G. D. Xenopol eminentul istoric corespondent al Institutului expune într'o scrisoare publicată în „l'Action" necesităţile de care ascultă ţara lui cerînd de la Bulgari fortăreaţa Silistrei. (Urmează comentarul foarte favorabil intereselor romîne).

Domnul G. Bogdan, fostul rector de tristă memorie, a cerut astăzi ministrului de instrucţie să orînduiască o anchetă, care să stabilească, că, în lipsa fostului rector, în cursul lunei Decembrie, doi profesori universitari, membri în Senat, au intrat în cancelaria rectoratului de unde au scos coli de hîrtie cu antetul rectoratului, scriind pe ele o convocare a senatului.

Fostul rector a declarat că bănuieşte ca autori ai acestui fapt „unic în anale" pe domnii profesori Paul Bujor şi Ilie Bărbulescu.

Oribil fapt!

Sub preşedenţia I. P. S. Mitropolitul Pimen, a avut loc eri, la Mitropolie, o întrunire, la care au participat mai multe doamne distinse din localitate.

S'a luat deciziunea de a se organiza un concert al corului mitropolitan, la Teatrul Naţional, pentru fondul flotei naţionale.

In cercurile profesorale universitare se pun înainte trei nume în ce priveşte viitorul rector: domnii A. D. Xenopol, dr. E. Riegler şi C. Stere.

Fabricanţii din localitate au primit din partea ministeriului de industrie şi comerţ o circulară prin care li se cer relaţiuni complete şi un istoric detaliat asupra întreprinderei lor, asupra numărului de lucrători asupra materiilor prime ce întrebuinţează etc.

Răspunsurile trebue să sosească la Minister pînă la 5 Februarie.

G. Gogălniceanu, fost notar comunei Ţiganaşi, condamnat de tribunal la un an închisoare pentru delapidări de bani publici, a fost achitat astă-zi de Curte.

La seminarul are loc mîne o producţie muzicală a elevilor în folosul flotei.

Aseară, la ora opt, a avut loc în salonul Hotelului Traian, întrunirea unui grup de tineri advocaţi, care urmăresc crearea unei societăţi, cu următoarele două tendinţi: ajutorul reciproc intre membrii corpului advocaţilor; şi o secţie pur culturală.

A doua întrunire va avea loc Duminică în acelaşi loc.

Amintim, că Duminecă la orele 3 p. m. d. dr. Panaite Zosin, va reîncepe mult interesantele sale prelegeri publice ştiinţifice, pentru cultura generală pozitivă, în amfiteatrul Liceului Naţional.

Numerosul şi selectul auditor, care urmăreşte aceste prelegeri, va avea prilejul Duminecă, să asculte pe conferenţiar, tratînd despre „Viaţa şi operile lui Auguste Comte, părintele filosofiei pozitiviste.

Intrarea liberă.

Domnul Victor G. Cristofor a fost numit profesor de Drept şi d. M. Borcea de contabilitate—la Seminarul pedagogic din Iaşi.

Mîine are loc adunarea creditorilor firmei fraţii Polingher pentru votarea moratorului; tot mîine se vor verifica portofoliile faliţilor Alter Grossmann şi Herşcu Herş.

Un tablou reprezentînd pe d. ministrul A. A. Badareu, executat în creion de tînărul artist Harnagea începînd de astăzi va fi expus în vitrina librăriei Orenştein din strada Lăpuşneanu.

La s. I-a a Curţii s'au judecat astăzi apelurile a minima ale procurorului general şi al lui David Gross, manufacturier din Bîrlad, condemnat de tribunalul Tutova la trei luni închisoare pentru faliment simplu şi frauduios.

Curtea, calificînd falimentul de simplu, a admis, în parte apelul numitului, a respins pe acel al procurorului general şi a redus pedeapsa la 15 zile închisoare.

O circulară a Cassei Centrale a Meseriilor semnată de d. dr. An. Gusti şi de d. dr. Burnea, medic şef, avizează pe medicii în funcţiune pe lîngă corporaţii că consultaţiile trebuesc fixate, la casele medicale din ţară, în ore care să convină meseriaşilor.

Consultaţiile se vor da, în oare diferite ale zilei, iar duminicele cîte un singur medic va funcţiona, pe rînd.

Serbătorile în care casele medicale pot fi închise sunt: două zile de Crăciun, Anul nou şi Boboteaza, două zile de paşti, Sf. Gheorghe şi Sf. Dumitru.

In urma vizitei pe care d. ministru Xenopol a făcut-o de curînd şcoalei de ţesătorie din Iaşi—în strada Eternitate—s'a hotărît mărirea localului, acordîndu-se în acest scop şcoalei o chirie anuală de 3000 lei.

Sustragerile din automobile. —In timpul din urmă direcţia C. F. R. a primit numeroase reclamaţiuni, că automobilele ce sosesc din străinătate în vagoane deschise şi învelite în muşamale sînt vătămate şi cu lipsuri din corpul caroseriei.

In adevăr anchetele orînduite de direcţia C. F. R. a constatat sustrageri, precum: covoraşe, lădiţe cu scule şi alte mici accesorii, ce se pot deşuruba cu mîna, apoi vătămări precum: geamuri sparte, curele tăiate, postavul din interior sfîşiat, şi alte stricăciuni importante la caroseria automobilelor.

S'a mai constatat că din pricina unei supravegheri neserioase, mai mulţi indivizi s'au strecurat sub muşamalele automobilelor şi au călătorit distanţe însemnate fără ca persoralul de control al C. F. R. să observe aceste călătorii frauduloase.

Pentru a preveni pe viitor stricăciunile şi fraudele mai sus descrise, direcţia C. F. R. a dispus ca pe viitor staţiunile să instruiască personalul de tren, în senzul ca vechiculele în chestiune să fie observate cu deamănuntul în staţiunile de frontieră, anume în momentul cînd automobilele se iau în primire dela calea ferată vecină.

In caz cînd se vor constata stricăciuni sau fraude să întocmească un proces verbal; iar personalul de tren să aibă grijă de a examina starea acestor vehicule în tot timpul parcursului pe teritoriul romînesc.

In special personalul de tren va controla dacă lădiţele cu scule şi celelalte accesorii trecute în scrisorile de trăsură sunt în fiinţă. Aceiaşi grijă vor purta şi de roţile de cauciuc sau alte obiecte de rezervă ce însoţesc fie-care automobil.

La parastasul ce se va oficia Duminică în catedrala mitropolitană, întru pomenirea lui Spiru Haret, serviciul divin va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, asistat de un sobor din preoţii profesori din Iaşi şi anume: Economii stavrofori Const. Ştiubei, I. Gotcu, Pavel Savin, rectorul seminarului Veniamin Kostache, I. Andreescu, Iordăchescu, şi corul mitropolitan.

Un număr de cetăţeni, au adresat d-lui ministru al lucrărilor publice, o petiţiune, prin care cer să se încuviinţeze prelungirea liniei tramvaiului de la Nicolina, peste şinele drumului de fier.

O altă petiţiune a fost adresată comunei, pentru a intra in tratative cu societatea tramvaielor, care e dispusă să facă acea prelungire pînă în tîrgşorul Nicolina.

Cuvioşia Sa, părintele Gotcu, a oficiat astăzi serviciul aghiazmei de zi 'ntăi, la liceul militar local.

Doi minori, David şi Ion Ster, din Dofteanca, jud. Bacău, se judecă astă-zi în apel, la s. I, pentru lovituri căuzătoare de moarte. La o petrecere, într'o cîrciumă din sat, ambii au omorît pe doi tovarăşi de petrecere, fraţii Ion şi G. al Vădănei.

Tribunalul Bacău a condemnat pe cei doi minori la cîte un an închisoare şi 4000 lei despăgubiri.

Meseriaşii din Iaşi, vor ţine o întrunire publică Duminică, 3 Februar, ora 2 p. m. în sala cantinei şcolare, str. Elena Doamna.

A 85 a aniversare de existenţă a şcoalei normale „V. Lupu" din Iaşi, a fost serbată cu mare entuziasm. In afară de corpul didactic al şcoalei, au asistat d-nii A. Badareu, ministru, G. Lascar, secretar general, inspectorii şcolari, I. Prassa, Haneş, Pandele, Marin; rectorul seminarului Veniamin, profesori de la alte şcoli şi delegaţiuni de elevi din şcolile: seminarul Veniamin, liceul militar, liceul internat, şcoala de arte şi meserii, liceul naţional, gimnaziul „Alexandru cel Bun".

Programul serbării a constat din producţiile excelentului cor al şcolii, orchestră, dansuri, exerciţii, litere.

Părintele econom I. Andriescu a ţinut o desertaţie asupra: *Dumnezeirii creştinismului,*

Domnul Emanoil Antonescu, profesor universitar, va face să apară în Bucureşti, un ziar zilnic „Romînia Nouă" şi o revistă săptămînală „Dumineca Politică".

La cercul didactie, şi-a desvoltat, eri seara, d-nul profesor Radu Manoliu, conferinţa d-sale despre: „Patriotism".

Ancheta făcută de către domnul ad-tor financiar, asupra unor reclamaţiuni aduse în sarcina unui domn funcţionar, care brusca publicul, a găsit că reclamaţiunile erau întemeiate.

Printr'o circulară a direcţiune Poştei Telegrafelor, se pune în vedere funcţionarilor, care au atins limita de vrîstă să-şi reguleze drepturile la pensie, pînă la 1 Aprilie.

La examenul de capacitate pentru notari au reuşit următorii candidaţi: A. Costăchescu Iaşi, V. Gurguţă Vaslui, Adam Gh., Neamţ şi Marinescu Badea, Dîmboviţa.

Subscripţia Naţională pentru Flota: călugării monăstirii Durău au subscris 23 lei 50 b.; cei a monăstirei Gorovei din jud. Dorohoi lei 33.

Astă-zi urma să se ţie licitaţie la epitropia sf. Spiridon pentru arendarea, pe timp de zece ani, a băilor Slănic cu toate isvoarele şi instalaţiunele.

Nu s'a prezintat nici un concurent şi astfel se va ţine licitaţie, tot astă-zi, pentru închirierea farmaciei şi restaurantelor din Slănic.

O nouă serie de filme daneze se reprezintă la cinematograful Pathé Frères, din vasta sala a Circului Sidoli. „Calea Destinului!" este titlul piesei din noul program de astă-seară Vineri Bogată prin extraordinarul scenariu—specialitatea filmelor daneze—această desfăşurare străluceşte şi prin incomparabila interpretare, fiind susţinute toate rolurile de eminenţii artişti dramatici ai scenelor scandinave.

In rolul principal apare d-na Edith Psylander.

Sunt cuprinse în noul program de astă-seară:

Făt-frumos alb-ca-zapada, splendidă şi bogată înscenare după o legendă franceză.

Cel mai nou număr din Eclair-Journal, cu ştirile, sporturile şi telegramele însufleţite.

Atacată de tigru. Mare roman contimporan.

Tîndală şi întâlnirea împiedecată, scene comice.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore şi seara reprezentaţie la 9 ore.

Poimîne Duminică 3 Februar (2 mat. şi reprez. serală) cu program nou duminical: Vameşi şi contrabandişti, ingenioasă desfăşurare în 2 părţi.—Saragossa, oraş în Spania—Pathé-Journal etc.

In editura Tipografiei H. Goldner din Iaşi, a apărut

Arta de a Formula

de

Dr. I. TEODORESCU

Docent la Facultatea de Medicină din Iaşi

Preţul unui exemplar 3 lei

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 1 Februarie

Rolul triplei înţelegeri în diferentul Romîno-Bulgar

Situaţia armatelor beligerante

Firul telefonic dintre Iaşi şi Bucureşti nefuncţionînd astăzi, apărem fără ultimele ştiri din Capitală.

Bucureşti.—In cîteva ziare romîneşti şi sirăine, au apărut articole, comentînd un pretins rol răuvoitor, jucat de tripla înţelegere în diferendul romîno-bulgar. Sîntem autorizaţi să afirmăm din isvor competinte, că aceste insinuări, al căror scop ar fi să creeze un antagonism între tripla alianţă şi tripla înţelegere, cu privire la chestia romîno-bulgară sînt absolut false. Reprezentanţii diplomaţiei ruseşti şi franceze la Bucureşti, au dovedit din potrivă tot concursul lor, ca şi cei ai triplei alianţe, spre a se ajunge la un acord pacific în diferendul în curs.

*

Situaţia la Adrianopole
din sorginte turcă

Constantinopole.—Iată buletinul oficial pe ziua de ieri: ieri dimineaţa duşmanul a operat un asalt în contra înprejurărilor de la Maltepe, lupta a ţinut 2 ceasuri, dar nici o schimbare nu s'a produs în situaţia adversarilor, bombardarea mai continuă la Adrianopole, dar mai slab, împărţite între Maraş şi frontul de vest; tot alaltaeri o flotilă de torpiloare greceşti a trecut canalul insulei Cadaro îndreptîndu-se spre Tenedos.

Două torpiloare mai continuă să supravegheze Tenedos şi Gadaro Nici o schimbare nu s'a produs nici la Ceatalgea nici la Bulair unde adversarii sunt mereu în contact.

Eşirea străinilor din Adrianopole

Viena. — După o ştire din Sofia se crede că guvernul bulgar va permite străinilor de a eşi din Adrianopole.

Bulgarii desmint victoriile armatelor turce

Dimotika.—Agenţia telefrafică bulgară află din cartierul general, că se declară acolo, ca absolut false toate ştirile din Constantinopole privitoare la operaţiunile militare din perioada actuală a războiului, în care se atribuie armatelor turceşti pretinse victorii în contra Bulgarilor.

Iată mersul strict adevărat al operaţiunilor, de la reînceperea ostilităţilor în ziua de 4 Februarie Bulgarii au bătut armata turcească din Gallipoli, spre sudul rîului Kavak punînd-o pe fugă. In ziua de 8 Febr. turcii au fost complet bătuţi lîngă Bulair cu perderi grozave, pînă ieri bulgarii au îngropat 6 mii cadavre, în faţa frontului.

Toate încercările de debarcare din partea turcilor pe ţărmurile Mărei Negre, precum şi pe marea de Marmara au fost respinse pe toate punctele mai ales la Podima şi Sar-Keny, unde 3 diviziuni de turci, au fost alungate în mare, cu perderi de peste o mie de morţi şi rîniţi. Alţi 400 sau 500 care nu au putut să ajungă vapoarele turceşti. Ştirile privitoare la pretinse debarcări din Rodosto, Silivery, Ceatalgea, sunt false. Această mişcare nu este de cît aplicarea exactă, a unui plan precis. conceput de mai înainte. Asediul Adrianopolului mai continuă cu succese, trupele bulgare înaintează în mod metodic, spre linia forturilor, împingînd mereu pe duşman în contra acestei linii.

Vizita unui ambasador rus la Bucureşti

Cearikoff fostul ambasador al Rusiei la Constantinopole a plecat de aci azi diminiaţă, ducîndu-se la Bucureşti şi la Paris.

Călătoria Principelui Carol al României

Berlin — Principele Carol al României a sosit la gara din Frederichstrasse la 4 şi 10 seara, unde a fost primit de principii Eitel şi August Wilhelm. O companie din regimentul 3 de gardă a dat onorurile.

Se caută *la Biroul Societăţei Textile doi funcţionari de birou, să fie liberi de armată, să cunoască corespondenţa romînă şi germană şi scrisul la maşină.*

A se adresa la Biroul Băncei Moldova în fie-care zi de lucru.

Sub presă în editura Tipografiei H. Goldner din Iaşi:

EDIŢIA II-a din

Dicţionar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această ediţie e revizuită şi mult adăogită.

Cel mai complect şi cel mai bun dicţionar latin-romîn din ţară.

Un loc viran foarte spaţios de inchiriat.

Strada Cuza Vodă 13 de pe acum.

NU SIMTE CRIZA

cine cumpără la

Magazinul Dr. I. MANOLESCU

— Strada Lăpuşneanu 12 —

Deviza Magazinului fiind: **A vinde ieftin pentru a vinde mult.**

S'a pus în vînzare cu preţuri în afară de ori ce concurenţă:

Unt fin de masă *„Aurora" zilnic proaspăt, kilogramul*	5.20
Idem, *pachetul de un şfert chilogr.*	1 30
Smîntînă neîntrecută „	2.60
Şuncă proprie, *ca de* **Praga**	5.20
Miere centrifugată *fără pereche*	3.00
Mere obişnuite de masă	0.40

Precum şi toate celelalte articole comestibile **cu preţuri de reclamă.**

ANUNCIU

De inchiriat *şi de* **vînzare** *de la 1 Aprilie 1913 casele din Str. Buzdugan No. 1. Proprietatea Stef. Teodor.*

Doritorii a se adresa d-lui A. Tomescu Str. Mitropoliei 6.

PROGRESUL INDUSTRIEI PETROLIFERE ROMÎNE

Descoperire Romînească Brevetată

Petrol EDOLIN

Fără fum, fără miros, flacără albă.
Produs patentat special al rafinăriei

— VEGA —

Soc. anonimă romînă Capital lei 3.750.000 deplin vărsaţi.

Petrolul „Edolin" este fala industriei noastre naţionale.

Petrolul „Edolin" arde în ori-ce lampă, fie de salon sau din casele ţărănesti.

Petrolul „Edolin" nu face fum.

Petrolul „Edolin" arde fără miros.

Petrolul „Edolin" produce o flacăre albă strălucitoare.

Petrolul „Edolin", se vinde cu 25 b. litrul.

Se găseşte de vînzare En gros la depozitul Şoseaua Naţională vis-a-vis de vama rusească şi En detail la: N. Halpern str. Costache Negri 12. I. Şteinbum str. Procopiei 4, I. Grümberg str, Cucu 24, precum şi depozitele din str. Arcu 8, Piaţa Halei, str. Nicolina, însă spre convingerea onor public este rugat a *cere vînzătorului* Marca de control „Edolin Vega"

Reprezentantul Societăţii „Vega"
Credit Petrolifer pentru Iaşi

M. Klepper.
Şoseaua Arcu 2.

DE VÎNZARE

Case mari, poziţie bună, Str. Vasile Lupu, *(foastă Cuza-Vodă)* **No. 90.**

Doritorii se vor adresa proprietarului care domiciliază în acele case.

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

în clinicile prof. **Haubner** *(Charité),* **Naumann** *(Säuglingsfürsorge),* **Finkelstein** *(Azilul de copii).*

Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42.

Consult 10—11 şi 3—5.

Fîn *calitate superioară, precum şi* **nuci** *sunt de vînzare. Str. Lascar Catargi 45 loco.*

Dr. Suzana GROSSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Iaşi.—Strada Anastasie Panu —

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare şi anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului „Opinia" strada Lăpuşneanu No. 17.

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către semităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de rinichi, Gută, Rinichi şi Vesicătorie

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. Comenzile de un gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecucu. Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

[Preţurile se înţeleg ori unde]

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Magazinul Comerţului în Rate
— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —
Pune la dispoziţia onor. public un mare:
Deposit de Maşini de cusut
pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

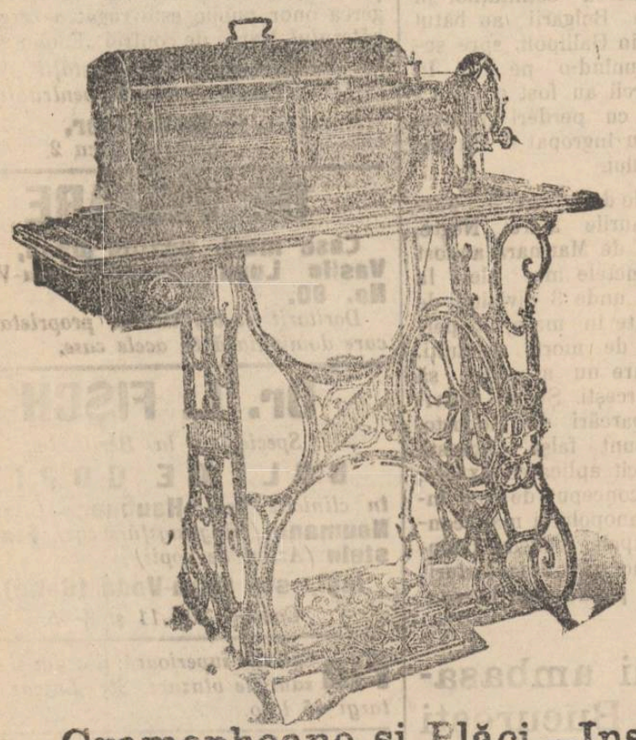

Biciclete BRENABOR
Intrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

MOBILE
CARUCIOARE
PENDULE
şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd in rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

NEVRALGIE! Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE

Nevralgiile cele mai grele de dinţi, Migrene, Gonoree, Albeţeala reumatismale, gute şi durori de cap de orice fel.

Faite remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate câte 3 hapuri: unul dimineaţa, unul la dincea d'aritănă şi se ia 3 hapuri: unul dimineaţa, unul la dincea, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul nu simţi vro ugurare, se ia câte 3 hapuri: unul la dincea, şi unul la cina, séra. Nu trebue de a lua mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de Paris.

BROSSE A TAPIS
Prix 14 fr.
R. GARIEL
2me quai de la Mégisserie PARIS
Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f 80c.
Raymond GARIEL
2me Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco du Catalogue sur demande

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* îngheţului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţiile cele mai bune la dispoziţie.

Renumitele PLUGURI
Intreg de oţel bătut
marca PORC MISTRET
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm
a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit
Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent in depozit la
Fraţii Bachstez, Iaşi

Magasinul Conservatorului
IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI
NOTE de MUZICA
ASORTIMENT
complect după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii
Reprezentanţa şi Depositul renumitelor
Piane şi Pianine
— ROSENKRANZ —
Neintrecute în soliditate şi ton frumos
Vînzare şi în rate mici fără acconto —
— *Catalogue gratis* —
INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

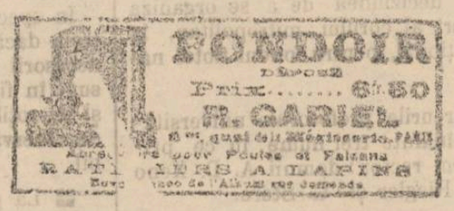

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mirzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1799 — Marți 5 Februarie 1913

Academia de Comerț

Trebue observat că nu toate institutele cari poartă numele de Academii, sunt așezăminte de cultură superioară, adică Universitară.

Învățămîntul comercial s'a dezvoltat în fiecare țară potrivit cu nevoile și cu gradul de civilizațiuni al ei. De aceia nu există uniformitate în clasificarea ce se obișnuește a i se da.

Noi, de exemplu prin legea de la 1864 împărțiam învățămîntul în genere: în clasic și real. O secțiune a acestui din urmă învățămînt erau școalele comerciale.

Astăzi, în urma fazelor prin cari a trecut acest învățămînt, dînsul formează o parte din învățămîntul profesional. In organizavea acestui învățămînt am ținut samă de subdiviziunile învățămîntului general. Și cum la noi până astăzi cel puțin, tot învățămîntul profesional era numai secundar, se înțelege că formele învățămîntului secundar le-am adoptat și pentru comerciu. Avem deci un învățămînt secundar comercial, cuprinzînd unul elementar și altul superior. Tot așa avem un învățămînt profesional inferior și altul superior, fie că e vorba de industrii, fie că e vorba de agricultură. Dar toate școalele respective sunt secundare. Cît despre învățămîntul primar profesional dînsul aproape nu există sau nu se văd pe ici colo decît începuturi modeste.

Nu știu însă cum ar trebui să considerăm școalele medii, căci potrivit scopului pe care-l urmăresc, așa după aceasta lege, dînsele cată a fi considerate ca școală profesională. Fi-vor însă școale de învățătură secundară ori primară? Legea nu o spune și nu aici e locul a insista asupra lor.

Prin crearea Academiei de Comerț tindem deci să avem și al treilea grad de învățămînt comercial, asemănător deci cu universitățile, cari răspund învățămîntului general.

Observă cineva, că astăzi toți dorim a fi superiori, de aceia în materia ce studiem foarte dese ori întîlnim existînd școale comerciale purtînd titlul de superioare, dar în cari numele nu răspunde fondului, căci ele tot secundare sunt.

Numirea de Academii, de exemplu este după cum spuneam aproape specială Austro-Ungariei. Insă aceste Academii sunt considerate ca fiind de învățămînt mediu ori superior secundar și nu universitar.

Am înainte un tablou în care se face clasificarea internațională a învățămîntului comercial. Tabloul e din 1906, dar nu prea a suferit schimbări până astăzi.

Rezultă din el că Academiile de Comerț austriace împărțite în diviziune inferioară și superioare sunt școale secundare. Se consideră însă că școala de învățămînt superior, deci Universitar, numai Academia de Export din Viena și școala superioară de comerț din Trieste, Ungaria are asemenea cursuri universitare în Academia Orientală din Buda-Pesta, școala normală Comercială tot din acel oraș, și Academia de comerț din Buda Pesth și Cluj.

Germania are Universități comerciale numite Handelshochschulen în Leipzig, Aschen, Colonia, Francfurt și Berlin.

Belgia are un învățămînt superior universitar în Diviziunile Comerciale ale Facultăților de Drept, precum și în Diviziunea superioară a Institutului comercial din Anvers. Franța are școala de Hautes Etudes commerciales, iar Italia posedă Universitatea L. Bacconi din Milan și școala regală superioară din Veneția.

Elveția are Academia de comerț din Saint-Gall, școala secundară, iar curs superior posedă la Facultatea de științi politice din Zurich.

In clasificarea de care vorbesc aici se spune că învățămîntul universitar se adresează acelora cari caută o cultură cu totul superioară, cultura teoretică mai mult, de multe ori specializată asupra uneia sau mai multor ramure.

Din cele ce am spus reesă că o Universitate *pur comercială* n'ar putea și n'ar avea tocmai mare rost. De aceia chiar dacă se păstrează numirea de comercială pentru o instituțiune cu caracter de învățături superioare, i se adaogă secțiuni consulare, secțiuni pentru comerțul de export, sau pentru prepararea profesorilor cari vor urma să predea cursuri în învățămîntul comercial.

Una din chestiunile, cari au provocat cele mai întinse discuțiuni cu privire la acest învățămînt superior, e dacă el trebue să fie teoretic ori practic?

La noi, ca și în alte țări, învățămîntul comercial a trebuit să ducă o luptă, care încă nu e isprăvită, contra imputării ce i se face de a nu fi destut de practic.

Partizanii ideei că acest învățămînt trebue să fie în primul loc practic, adică să procure societății oameni de afaceri. înțelegeau ca transformarea comerțului să se facă repede. evoluția lui să fie oare-cum forțată prin asemenea școale.

Dînșii au continuat cu proteste contra modului de a se purta a școalelor de comerț. timpul și-a făcut opera lui, comerțul s'a modernizat prin influența școalelor, învățămîntul a devenit practic fără a fi un învățămînt de tarabă ori tejghea.

Același lucru se repetă și cu ocaziunea creerei Academiei Comerciale. Se zice că o asemenea instituțiune trebue să fie absolut practică, și de aceea se motiva că locul său nici n'ar putea fi de cît într'un centru impo tant de afaceri, cum ar fi bunăoară Galații ori Brăila.

Din acest punct de vedere au avut loc discuțiuni întinse între cei ce s'au ocupat de progresele învățămîntului comercial.

Un profesor italian a rezumat starea lucrurilor în această materie în 1907 la următoarele:

„Instrucțiunea superioară comercială se află astăzi încă în stadiu experimental și deci organizată cu varietăți de scopuri cari se pot reduce la două grupe: scopuri curat profesionale, propuneri de a se atinge sferele esențialmente științifice.

E de nevoe un temperament echitabil să intervină între aceste două tendințe".

Prin urmare într'un institut de învățătură superioară trebue să se facă loc unei culturi superioare, cultura științifică, dar să nu se neglijeze partea practică.

Și părerea la care se raliază astăzi lumea învățată din apus cu privire la materia comercială, că Universitatea comercială trebue să dea primul loc unei învățături pur științifice, care să cuprindă toate științele economice în accepțiunea cea mai largă a cuvîntului.

De aceea, chiar în Universitățile comerciale străine, cum în Anglia, Italia, Belgia, America și mai ales Germania nu se primesc a urma cursurile de cît tineri posedînd *o cultură superioară generală.*

Se socotește de altfel că ceea ce constitue direcțiunea profesională, practică este contabilitatea, teoretică și aplicată (birou comercial), studiul mărfurilor, matematică financiară și comerciale, drept, limbile moderne, și această direcțiune nu trebue neglijată.

Acum referindu-ne la instituțiunea ce se crează la noi sub numirea de Academia de Comerț, nicăiri în proectul de lege nu se specifică, care va fi rangul său față de celelalte așezăminte de cultură. Fi-va dînsa o Universitate comercială, ori o instituțiune *sui generis?*

Astfel privitor la învățămîntul c mercial pe care-l avem, legea se grăbește a preciza că dînsul chiar dacă poartă numirea de elementar ori superior, este tot secundar.

In legea pentru crearea Academiei de Comerț nu se hotărește dacă dînsa va avea caracter universitar. Noi am dedus însă aceasta din o sumă de împrejurări, așa în cît socotim că dînsa, de și pare a rămînea în afară de ori-ce clasificare, totuși trebue considerată ca învățămînt superior.

Și atunci ne putem întreba, dacă și noi trebue să urmăm exemplul unor țări, cari cer studentului din Universitățile comerciale o preparațiune superioară generală, pentru a intra acolo, ori cei cu învățătura comercială să poată intra de-a dreptul ca și cei cu învățătura generală.

In unele țări se socotește că învățătura din școale comerciale superioare e poate ceva mai superioară ca cea din licee, căci e și generală și specială. Astfel în Svițera, unde s'au creat secțiuni comerciale pe lîngă Universitate, se admit de drept acei absolvenți ai cursurilor comerciale. In Germania se face curent în favoarea lor.

In alte state se cere o oare-care modificare pentru a se da acces absolvenților de la comerț în Universitățile comerciale.

Noi mai mult de cît în alte state putem susține cu drept cuvînt că în școalele noastre superioare dăm și cultura generală, dar și specială. Pentru cea dintăi ar fi poate nevoe a se da mai multă dezvoltare cîtorva cursuri, ca istoria și a se introduce noțiuni de filozofie, etc.

Dar Academia noastră de comerț este ea o instituțiune cu înclinare mai mult către practică?

V. I. Radu

Unde nu-i pământ...

Vă interesează, ori vă pasionează încă detaliile războiului din Balcani?

Mărturisesc că tragica întîmplare, descoperită acum abia după aproape un an, —moartea exploratorului Scott și a celor ai lui, tragedia aceasta în simplicitatea ei zguduitoare, în tăcerea ei profund emoționantă, apare mai mișcătoare decît repetarea necontenită a eroizmelor și banditizmelor militaro-diplomatice din Balcani.

E adevărat că lupta pentru pămînt are ceva sacru și solemn; dar cît de emoționantă, în dezinteresarea și romantizmul ei, ni se arată plecarea micei expedițiuni engleze, înaintarea pînă la polul nord, întoarcerea triumfală și—moartea în mijlocul ghețurilor, moartea pricinuită de furtună, de lipsă de hrană și de foe....

Murise unul dintre ei, fracturîndu-și craniul: al doilea la rînd, căpitanul Oates, degerat și imobilizat, simțind că e o povoară pentru ceilalți, plecă într'o bună zi din mijlocul lor, zicînd: Nu mă așteptați; poate să lipsesc mult.

„Știam—scrie căpitanul Scott în notele sale, regăsite—că se duce la moarte, prin sinucidere. Dar, cu toate că făcurăm sforțări să-l reținem, eram însă convinși că se purta ca un gentlemen englez și ca un englez și ca un om brav..."

Funestă soartă,—de a sta în calea tovarășilor tăi, de a-i întîrzia în împlinirea glorioasei datorii, la care nu mai poți fi părtaș aevea...

In notele postume ale căpitanului Scott descoperite la 12 Noembrie se află însemnări scrise pînă în cea din urmă licărire de agonie:

„De patru zile ne-a fost cu neputință să părăsim cortul nostru, din pricina furtunei turbate. Suntem slabi; abia mai ținem condeiul. Dar în ce mă privește nu regret această expediție, care a dovedit că Englejii pot îndura mari suferinți, pot să se ajute între ei și să privească moartea în față cu curagiu, acum ca și în vremi trecute.

Știam ce primejdii ne așteaptă, ne plecăm înaintea hotărîrii destinului, luptînd pînă la urmă. De bună voie ne-am dat viețile noastre în onoarea țării. Rog pe concetățenii mei să aibă grijă de acei pe care-i lăsăm în urma noastră. Dacă aș fi trăit, și fi avut de povestit acte de curaj, de suferință, cari ar fi cutremurat orice inimă de englez. Notele aceste zgîriate și cadavrele noastre vor rămînea să povestească în locul nostru. Credem că o țară mare și bogată ca a noastră nu va lăsa în părăsire pe urmașii noștri".

Duioase și jalnice rînduri. Mărirea intreprinderei, pornită nu împotriva cuiva; nu pentru a smulge pămîntul cuiva pentru cineva, — ci către un punct ideal, imaginar, matematec—polul—care e al nimărui și al omenirei întregi, — punctul culminant pe care și-l dispută cu mîndrie țări civilizate prin abnegații lor fii îndrăzneți și glorioși.

△

Programul economic al d-lui N. Xenopol

— Cîteva reforme —

Toți sunt în de comun acord a recunoaște, că în capul departamentului industriei, comerțului și al muncei se află un bărbat, care, prin vasta lui cultură socială și economică și prin adînca cunoștință a oamenilor și lucrurilor va ști să marcheze prin fapte precise trecerea sa pe la acest departament.

D. N. Xenopol din primele momente a declarat că va aduce îmbunătățiri ori unde se simte lipsa lor, pentru îndeplinirea cărora va cere avizul celor cari sunt în stare să știe mai bine ca fiind direct interesați.

Astfel am văzut pe d. Xenopol vizitînd cele trei mari centre comerciale ale țărei: Brăila, Galați și Iași, unde s'a întreținut cu fruntașii comerțului și industriei, din gura cărora a primit deslușiri privitoare la situația economică a acestor regiuni de înflorirea cărora se poate resimți întreaga viața economică a țărei.

Grație adîncei sale pătrunderi, d. Xenopol a sezisat imediat ceeace în adevăr trebue să se facă, și ceeace trebue să se studieze pentru găsirea unei modalități care să convie atît intereselor locale cît și intereselor generale.

Pentru realizarea unora din aceste reforme nu e de ajuns însă numai solicitudinea titularului comerțului și d. Xenopol în această privință a știut să adaoge, la prețioasa sa lucrare, colaborarea colegilor săi dela justiție și lucrări publice, cari au decis să dea cel mai larg concurs ministrului comerțului și industriei pentru realizarea îmbunătățirilor promise.

Iată și cari sunt unele din reformele ce-și propune d. N. Xenopol a le realiza:

Legea falimentelor va fi modificată în de comun acord cu ministrul justiției; se vor modifica legile firmelor și a comerțului ambulant.

Se studiază modificarea legei burselor și a camerei arbitrare. precum și aceea a consolidărei terenurilor petrolifere...

O lege nouă, prin care se creiază o Academie comercială a fost chiar depusă pe biroul Camerelor și în curînd ea va veni în discuția parlamentului.

In fața extensiunei ce a luat la noi comerțul și industria, trebuia să se dea învățămîntului nostru o nouă organizare, îndrumînd tineretul și spre terenul economic, lucrul pe care îl va face Academia comercială, în contra căreia pe ici pe colo s'au ridicat cîte-va glasuri de protestare, înainte chiar de a se ști economia proectului de lege. De sigur însă, că acum cînd proectul de lege se cunoaște, acei cîți-va tineri absolvenți comerciali s'au convins că această înaltă școală e menită să întregească educația economică a acelor care pînă mai eri-alaltăeri se plîngeau de insuficiența studiilor comerciale la noi.

In fine domnul Xenopol a decis să reorganizeze ministerul industriei și al comerțului în așa chip, ca el să corespunză nevoilor economice de azi.

Aceasta e o parte din vastul program de lucru al actualului ministru al industriei și comerțului, program despre care vom mai vorbim.

In privința modificărei legei firmelor, d. Xenopol a avut prilejul să vorbească în Senat cu ocazia arestării unui speculant care și-a însușit banii depuși la Banca ce înființase sub pomposul titlu de „Banca București".

Mulți sunt care, grație ușurinței de înscris o firmă, sub numele de „Banca" cutare sau cutare, atrag naivi, care le încredințează sume destul de însemnate spre fructificare, sume cari însă niciodată nu se mai restitue.

Pentru ca să se pună de aci înainte la adăpost banii cu greu economisiți, d. Xenopol a declarat categoric că guvernul e preocupat de această-chestiune, că ministrul justiției va veni cu un proect de lege în acest scop, iar ministrul industriei va propune modificarea legei firmelor, astfel ca să se facă o deosebire între băncile serioase și numeroasele case de schimb denumite și ele tot bănci, intenționat ca să inspire mai multă încredere.

Se va stabili astfel ca cei care exercită comerțul de bancă fie individual fie în nume colectiv, să nu poată întrebuința nici odată drept firmă sau emblemă cuvîntul de *Bancă*, ci să fie obligați totdeauna să se servească de numele și pronumele lor, urmate de cuvîntul de bancher.

Se va interzice acestora de a se servi de firme ca „Banca București", „Banca Statului", „Banca Orientului", etc., titulari pompoase cari induc în eroare atît publicul din țară cît și din străinătate.

Astfel deponenții vor putea afla mai cu înlesnire cui își încredințează economiile lor.

Pe rînd ce reformele proiectate vor lua forma de proecte de legi, vom căuta să arătăm însemnătatea ce au față de mersul general al bunei noastre stări economice.

OAMENI ȘI LUCRURI

O piesă gazetărească

La teatrul Național se montează senzaționa la dramă-comedie în 5 acte a lui Gaston Leroux, una din cele mai stranii și mai mișcătoare lucrări dramatice din acești din urmă ani. Iată, foarte pe scurt, o schiță a piesei „Misterul Camerei Galbene"

Acțiunea se petrece în zilele noastre, fiind transportată din sălile pline de lux ale unui bal, dat la Eliseu, în laboratorul dintr'un fund de pădure, al unui savant, pentru a se sfîrși, într'un tribunal din provincie, misterul se lămurește.

Matilda Stangerson, fiica celebrului Stangerson, e logodită cu Robert Darzac elevul preferat și colaboratorul acestui profesor. Cu cîte-va zile înainte de cununie, Matilde fără a da vre-un motiv, înapoiază cuvîntul lui Darzac. Toată lumea, și în special presa, ar da mult să afle cauza acestei rupturi, cînd, două zile după aceasta, d-ra Stangerson, atacată și aproape asasinată în mod misterios, în camera ei galbenă, dă toată libertatea gazetarilor și poliției secrete, să se pue pe urma ucigașului, Printre ziariști este tînărul Ioseph Rouletabile, șeful de informații al gazetei... „Opinia", renumită prin descoperirea cîtorva crime senzaționale și inspectorul siguranței, Frederic Larsan, ale cărui succese ca detectiv, au făcut zgomot în Europa și America.

In tinerețe, Matilde trăise împreună cu tatăl ei în America și acolo în tovărășia prietenei ei Etith Rance, vizitase balurile și societățile, cunoscînd un tînăr de care se amorezase. Fără știrea tatălui. se conună amîndoi, dar a doua zi după nuntă, soțul ei, care de fapt nu era decît fiorosul bandit, Salvator Rousel zis și Balmaier, e arestat. Din această aventură, ea se alege cu un băiat, care încredințat unei mătușe a ei, e dus în Franța și internat la colegiul din Matilde vine mai tîrziu în Franța, află că Ballmayer a murit în închisoare și astfel, după 17—18 ani de la prima ei aventură și căsătorie, consimte la căsătoria ei cu Darzac.

Ballmayer însă fugise din închisoare; el se afla la Franța, și sub numele de Frederic Larsan, a ajuns inspectorul siguranței. O iubește încă de Matilde, și aflînd de apropiata ei căsătorie, pătrunde la Stangerson, fură documentele maestrului și caută s'o omoare, dacă nu va izbuti s'o rîpească pe Matilde. E oprit la timp de Darzac, care intră pe ușă și asupra căruia cade vina. Rouletabile însă, care, după unele indicii, nutrea bănuiala că Matilde e mama lui, Pleacă în America, se întoarce la timp, silește pe Larsan să arate în scris nevinovăția lui Darzac, și'l sfătuește pe acesta, care nu-i altul de cît tatăl său, să fngă chiar în timpul procesului la care Ronhtabile se oferise ca martor.

Larsan se aruncă, în apa ce curge în apropierea sălii de justiție, trăgîndu-și un foc de revolver, simulind că se omoară; de fapt însă dispare cu automobilul pregătit de Ronletabile, în timp ce aceasta, arătînd documentele maestrului Stargerson, găsite în casa luiLarsan aduce achitarea lui Darzac.

Montată de talentatul artist și simpaticul regisor, d. Vlad Cuzinschi, interpretată de tot ce are mai ales scena noastră eșană piesa va atrage și la noi publicul iubitor de artă, care va răsplăti, cu aplauze seria nesfîrșită de senzații și de emoții ce va aduce spectacolul acesta întradevăr extraordinar, care ne interesează, în primul loc ca lucrarea unui ziarist și în care figura principală și cea mai simpatică e întrupată într'un abil ziarist, un adevărat geniu de reportagiu.

Rodion.

Inteligența și procesul de creațiune [1]

Cărările pe care le va urma acțiunea organizată a omului, pentru dobîndirea libertății lui în lume, sunt străbătute mai întăi de viziunea intuiției. Sforțările intelectuale și ale conștiinței reflexive, nu pot produce de cît raze de reflector, care luminează exteriorul; dar razele care brăzdează și spintecă interiorul lumilor îndepărtate se produc numai dintr'o pornire uriașă a instinctelor topite în viziuni intuitive.

Operele creiate de această intențiune a spiritului omenesc poartă marca eternității.

Ele exprimă efortul suprem de creațiune, făurind prin producțiunile concretizate, elemente noi de viață.

Estetica care va judeca operele produse de geniul spiritului creator, nu trebue și nu va putea să fie teoria unei școli sau formula unei direcții. Cum, bine s'a exprimat G. Sèailles, estetica trebue să găsească frumuseței o definiție mobilă, larg concepută, care să se preteze veșnic la forme noi.

Producțiunile organizate, de puterea de creațiune a vieții, din elementele aflătoa-

1) Fragment din conferința «Psichologia noilor curente literare, ținute la facultatea de litere și filosofie din Iași.

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI

de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Reprezentant: Sam. Löbl, Bucureşti.

re în rele lăuntrice ale spiritului, vor servi omului aşezat în cursul vieţii naturale, mînat de tendinţele acestei vieţi, ca mijloace şi unelte noi de stăpînire a lumei neorganizate. Literatura, arta şi invenţiunea ştiinţifică sunt prin esenţa lor un produs şi o continuare a vieţii desfăşurate. Ele sunt exteriorizare a organizaţiei forţelor revărsate de spiritul fecundator de senzaţii şi imagini.

*

Cunoscînd procesul de desvoltare şi exprimare a geniului artistic şi literar, luînd parte la formarea operelor fecundate de spiritul creator, ne putem da seama cît sunt de greşite teoriile, care fac din sufletul omenesc o oglindă a naturei, din literatură un registru de fapte şi documente şi din artă o pasivă reproducere a realităţei exterioase.

Opera de artă, creaţiunea literară, cînd merită această denumire de creaţiune, prin însăşi interesul acestui termen atribuit, depăşeşte cu mult elementele date de factorii cunoscuţi ai realităţei prezente. Creaţiunea implică un act al fecundărei care nu se poate concepe de cît prin plăsmuirea unei vieţi nouă, printr'un proces inerent elanului vital.

Numai avorturile spiritului, producţiunile moarte, se pot concepe în afară de un element nou de viaţă, cu atitudini proprii şi cu avînt original. O operă a spiritului omenesc ca să poarte calitatea unei creaţiuni de fapt, trebue neapărat să continue procesul vieţii, care i-a dat suflarea existenţei, aducînd lumei elemente noi, înainte mergătoare pe drumul marilor tendinţi ale sufletului.

Impotriva teoriilor estetice şi literare care susţin că viaţa se reflectează în operele de artă şi literatură, noi credem că se continuă, prelungindu se forţele, în elemente noi, care organizează şi perfecţionează acestă viaţă.

Spiritul nu se oglindeşte în opera de artă, ce se creiază prin ea. Spiritul nu există ca ceva real, de cît în faptul concret, în opera exprimată, el nu se poate concepe de cît în acţiunea creatoare; aşa că producţiunea care exprimă fiinţa lui o şi creiază.

Spiritul deci se creiază în producţiunile lui concretizate, nici de cum nu putem admite că s'ar pastişa în aceste producţiuni.

Nu ne îndoim că există şi opere care ar putea răsturna, în aparenţă, susţinerea noastră. Atitea produse artistice şi literare, care nu fac decît să traducă realitatea, construind nenumărate forme şi tipare din aceleaş elemente date. Toată arta şi literatura distractivă şi cuminte ce economiseşte truda şi desfată plăcut; aşa zisa artă şi literatură foto şi cinematografică, este cea mai răspîndită, mai bine primită, mai populară, căci e cea mai comodă inteligenţei, care nu poate privi decît cu admiraţie pozele ce fixează graniţele ei.

Copii nu încearcă mai mare bucurie ca în clipa cînd se recunosc fixaţi pe o fotografie; e o mulţumire leneşă şi mîndră de reproducere pasivă, pe care o încearcă şi mulţimea întîlnind în artă şi în literatură viaţa ei zugrăvită în timp şi spaţiu limitat. Este un fel de reacţiune impotriva vieţei creatoare, pe care o întîmpină adevărata operă de geniu din partea inteligenţei comune, care trăeşte în cea mai stranie simbioză cu organismul leneşit.

Invenţiunea ştiinţifică, operele geniului ştiinţific, intîmpină aceleaş neajunsuri din partea cadrelor fixate de judecata mărginită şi de vieţi ankilozate. Invenţiunile înainte mergătoare, depăşesc întotdeauna, realităţile cunoscute; ele întrezăresc lumi nouă, şi ridicate din elementele date, se avîntă şi revoluţionîndu-le pe acestea, descopere realităţi nebănuite. Inteligenţa, care nu poate fi de cît comună, respinge apoi se antrenează, şi recunoaşte cînd viaţa prin puterea ei, i-a secat domeniul.

Este un conflict permanent între operele create de geniul spiritului omenesc şi inteligenţa judecătoare; conflict provenit din faptul, că într'un anumit fel se creiază o operă, anumite forţe şi elemente contribue la naşterea ei, şi cu totul al fel i-a omul contact cu ea. Sufletul creiază dintr'o necesitate spontanee şi o dezvoltare naturală elanului vital, pe cînd omul ţinteşte să-şi însuşească operele create, printr'o sforţare a minţei şi o atenţiune zădarnică. El trebue să ştie însă, că viaţa e veşnic alta; necontenit mai departe de minte şi de judecată şi mai aproape de inima existenţei de percepţiunea simţurilor. De aceia rămîne zădarnică încercarea binevoitoare a inteligenţei ca să cuprindă în lumea ei, operele care depăşesc cu mult graniţele ce şi le-a pus.

Creaţiunile mari ale spiritului omenesc, care prin fiinţa lor implică o continuare şi perfecţionare a vieţii, nu sînt şi nu pot fi un produs al inteligenţei, al minţei raţionale. Logica n-a creat nimic în ştiinţă; ori ce pas uriaş făcut de invenţiunea ştiinţifică a depăşit cu mult logica şi legile ei, şi s'a impus adesea negînd cele stabilite de ea.

Regulele estetice şi formulele literare n'au produs nici odată o operă genială. Aceasta s'a impus întotdeauna deasupra tuturor reţetelor prescrise şi formelor admise. Viaţa, singura creatoare a tuturor operilor mari, nu poate recunoaşte hotarele impuse de inteligenţa geometrică; *ea nu admite de cît o singură lege, libertatea şi o singură uneltă, acţiunea.*

Raţiunea şi tot aparatul administrativ al intelectului nostru, nu face de cît o operă de gospodărie; ea nu intervine în mod real şi activ în procesul de desvoltare a vieţii, de cît ca o funcţiune secondară, mai mult de comptabilitate de cît de iniţiativă şi direcţiune. Inteligenţa este urma, pe care a lasat-o viaţa în organismul nostru.

Hidalgo

De la Universitate

Vineri 1 Februar c., „Seminarul de Slavistică" al facultăţei noastre de litere a ţinut şedinţă.

Au luat parte, pe lîngă profesori următorii 18 studenţi şi studente: *d-rele* Calciu şi Cateliu, licentiate în litere, Ortansa Păun şi Lelescu, absolvente, Strat, Colomei, Cărare, Ştefănescu din anul întăi, şi *d-nii* Alexandrescu, doctorand în litere, Romaniuc şi Epure absolvenţi, Răutu, Minar, Negrescu, Constantinescu, Palade, Ştefănescu, Grigoraş.

D-ra Cateliu a făcut o dare de seamă despre cuprinsul unei broşuri scrisă în ruseşte de G. G. Zamyslovsky, deputat al Dumei, cu titlul rusesc *Umucenye ot Zidov*, adică „Torturarea de către Ovrei". Autorul spune că şi-ar fi compus această carte „după acte originale"; ea e tipărită în anul 1911 la Harkov. Iată, pe scurt, cuprinsul ei, făcut chiar de d-ra Cateliu:

„Autorul face o dare de seamă a unui proces din oraşul Saratov, pricinuit de omorul crud al unui băiat Andrei Inuscinski chinuit şi stors de sînge şi care din nou a scos la iveală chestia despre omorurile rituale, chestia întrebuinţăroi de către evrei a sîngelui creştinesc cu scop religios.

Acest proces a durat 7 ani şi după toate cercetările făcute s'a ajuns la siguranţa, că acest omor a fost în adevăr săvîrşit de evrei (ca multe altele) şi în consecinţă au fost pedepsiţi.

Existenţa omorurilor rituale săvîrşite de Evrei a fost recunoscută de către Biserica Ortodoxă şi romano-catolică, fiindcă Biserica canonizînd pe unii sfinţi, a dovedit că ei au fost chinuiţi de Jidani.

Dînsa este recunoscută şi de către masele populare. Intrebaţi pe orice om simplu din creştini, fără deosebire de credinţă şi naţionalitate. A fost recunoscută şi de către Judecata rusă în procesul din Saratov şi de instituţiunile imperiului. A fost recunoscută de către Monarh.

Procesul din Saratov este instructiv şi din alte multe puncte de vedere. Ce tablou minunat pentru modul de purtare a Evreilor în armată, chiar în acele timpuri severe!

Ce exemple tipice de solidaritate evreească!

Ce dovezi de neînlăturat despre influenţa dăunătoare a Evreilor asupra mediului creştin, cu care ei vin în contact, ori de care stare socială ar fi!

Vom spune şi mai larg cîte pagini preţioase şi instructive ne dă procesul din Saratov, pentru studiarea evreimei în genere".

Acesta e, în idei generale, cuprinsul cărţii deputatului Zamylovsky.

A urmat apoi, între cei de faţă, critica expunerii conferenţierei şi a cuprinsului cărţii însăşi.

Părerile împărtăşite au fost că această carte nu cuprinde nimic doveditor ştiinţificeşte, ci numai presupuneri şi bănueli luate drept adevăruri obiective.

Chestia pretinselor omoruri rituale din Rusia nu e altceva de cît o înjghebare tendenţioasă a vestitei secţii a III poliţieneşti de la Petersburg şi a oficialilor interesaţi în deobşte; aceştia vor să abată pe popor şi democraţie de la revendicările lor drepte politico-sociale, pentru ca astfel, ocupîndu-i cu Ovreii, să nu le mai lase vremea de a se gîndi la drepturi, pe cari oligarhia cu reţeaua ei poliţienească le ţine numai pentru sine şi nu vrea să le lase din mînă mulţimei.

Balul Costumat-mascat

Sîmbătă 2 Februarie a. c. oara 10 p. m. a avut loc la Societatea de Gimnastică Sport şi Muzică din localitate, frumosul bal Costumat-mascat dat de Societatea de Gimnastică.

Nu pot începe această mică dare de seamă, asupra acestui bal, fără a aduce cele mai călduroase elogii d-nei Artemisa şi d-lui Vasile Teodoreanu, de la a căror venire în fruntea societăţei, prin gentileţa şi amabilitatea lor cunoscută şi-a atras simpatiile Iaşului, care a ştiut să-i încurajeze ţinînd a lua parte în număr tot mai mare la toate seratele balurile şi concertele.

Asemenea nu pot să nu relevez noua restaurare a societăţei, parchetul vechi a fost înlocuit prin altul nou, în salonul de bal s'a făcut o pictură nouă, care îţi atrage imediat privirea prin splendoarea artistică, cu care a fost executată şi după nuanţa colorilor perfect combinate.

Balul Costumat-mascat de Sîmbătă, va fi de sigur, printre cei ce au participat. una din cele mai frumoase amintiri din Iarna aceasta, căci arare ori se poate vedea atîta antrain şi atîta animaţie. Deşi erau foarte mulţi invitaţi, saloanele societăţei fiind arhipline aveau impresia că te găseşti în mijlocul uneii familii numeroase, în care eşti deprins să petreci intim. Lume a fost foarte multă, fie-care părea că se întrece, în splendoarea şi frumuseţa costumelor.

In tot timpul balului mascat, muzica militară a cîntat cele mai frumoase arii de dans şi piese de concert.

Invitaţii au început a sosi de la oarele 9 şi jumatate fiind primiţi de d-na Artemisa şi dl. Vasile Teodoreanu, d-na şi dl. T. Jellea şi de dl. Osvald Racoviţă, care ca nişte adevăraţi amfitrioni, au ştiut să fie la dispoziţia publicului pînă la 6 ore dimineaţă.

Balul Costumat-mascat a început la oarele 10 seara, fiind deschis în sunetul valsului Dama în Roş de simpaticul Căpitan Todiriţă Balmez cu d-na Maria V. Teodoreanu o admirabilă dansatoare, după care nenumăratele perechi începură a glisa pe luciul parchet al marelui salon.

S'a dansat mai multe valsuri, polcă mazurcă, galopuri şi două cadriluri conduse de dl. Căpitan Todiriţă Balmez.

Din numeroasa şi distinsa asistenţă remarc pe:

Doamnele: Artemisha V. Teodoreanu într'un elegant costum en rose, Emma Mezeti (călugăriţa), Emilia T. Jellea în negru, Vilma Tufli (călugăriţă), Elena Bucovineanu representînd presa, Margareta căp. Roiu, Maria Ghibănescu en noir, Elenuţa Mihailescu (domniţa) Stefania Nagăţ (polichinelle) Alisa Berescu (domino în roz), Lates în negru, Amalia Bădulescu în negru, Maria Carare în negru, Selten (negru) Maria Cardaş (dama în roş), Aglaia Oltinescu în negru, Maria V. Stefănescu, Locot. Borcescu, Sdrafu. Alexief (într'un costum rusesc), Ichim Maria în alb, Vănătoriu, Maria Locot. Adam, etc.

Domnişoarele: Caliopia Tănăsescu în alb, Constanţa T. Jellea (carmen), Aglaea Pilescu (pescăriţă) Eleonora Oltinescu (bucovineancă), Jeanna Sabara (polichinelle) Elena Viorescu (buchetieră din Florenţa, P. Teodoreanu (florăreasă), Eugenia Carare (alb), Aneta Aritonovici (ţigancă) Camelia Aritonovici (pescăriţă), Livia Apostolescu (romanţă), Lucreţia Niculescu (înger), Ana Ceicovski (alb), Matilda Gheorghiu (la poupée), Elena Hanganu (buchetieră din Florenţa), Nadinel Ionescu (floarea de codru), Elena Popescu (tiroleză), Maria Ionescu (alb), Alexandrina Alexief (trandafir), Golescu Maior (înger), d-ra Nebunuli (Andaluza), Valentina V. Ştefănescu (hulubiţă), Andreia Pilescu (diavol), Aurelia Cirillo (negru), Aneta Florescu (mignon), Lucia Florescu (alb), Tereza Judici (Curcubeu) Natalia Florescu (alb). Iosefina Judici (trandafir) Eugenia Stamboliu (Curcubeu), Paludin (alb), Aristiţa Belinschi (alb), Ghizela Cirilo (naţional), Henrieta Cristescu (alb), Margot Judici (domniţă), Suzeta Judici (papillon), Maria Georgescu (fluture), Suzana Georgescu pierrot, Margot Gutter, Natalia Radovici (roş), Frosa Neculau (ţigancă), Natalia Dîrţu (naţional) etc.

Domnii: Vasile Teodoreanu, Constantin N. Busdugan consilier de Curte, Loc. Colonel Berendey şi Petala, Gh. Ghibănescu deputat, Gh. Laţeş, Maior Ernest Brosteanu, Osvald Teodoreanu, Teodor Jellea, Enrico Mezetti, Ioan Ursu, At. At. Gheorghiu, căpitan Tudoriţă Balmez (simpatic cavaler), dr. Imervohl, d-r Stener, Ioan Carare, Viorescu, Bucovineanu, căpitan Roiu, Băduloscu, Th. Berescu, Gh. Anastasiu avocat, Emanoil Stratan.

Căpitan dr. Veiza Popescu, S. Skarlet avocat, Alfons Herovanu, Stefănică Georgescu, Oswald Racoviţă, căpitan Const. Mihailescu, C. Faur, Nagăţ (polichinelle), Emil Jelea (călugăr), Alex. S. Gheţu, avocat (cavaler de evul mediu, Sion Florea avocat, I. Constanţiu (clovn), R. Simionescu (clovn), Iosef Bogdan (clovn), Calmuţcki (apaş), André Faure, Selten, P. Şarban (domine negru), Costică Hanganu (japonez), C. Florescu (japonez), Dărţu (călugăr), Emil Cicerschi (apaş), Konya (clovn), Viorescu (hercules), Haloş (indian), Carol Cirillo, Virgil Georgescu (domino negru), Simionescu (damă în frac), Verner, Socor, Orăşeanu (bătrîn damblagiu), Boldescu artist (Baba hîrca), Eugen Ghica (călugăr), R. Mancaş (grec), P. Grigorescu (bulgar), C. Drăghici (valet), Secureanu G. (pompier), P. Rusovici, St. Petrovici, G. Stratin, G. Iuliano (apaş), Bădulescu, Boncescu, Pavel Niţescu, Văleanu St., Vănătoriu, Crivăţ Dim.; Locotenenţii: Bancov, Renescu, Manolaki, Dobrovici, Borcescu, Popovici, Gotcu, Adam, Apostolescu, Voinea, Fotea, Skeleti şi Saint Georges; sublecotenenţii Dimitriu, Dospinescu, Tomida, Valeriu Constantinescu, Popescu Laurenţiu, Neculau, etc.

Afară de aceştia, au mai fost un mare număr de persoane al căror nume, îmi scapă din vedere.

Constanţa

Litere-Ştiinţe-Arte

Scott.—Văduva nenorocitului căpitan Scott, eroul catastrofei de la polul sud, este o sculptoră de talent. Ea a executat, după cererea societăţii regale geografice din Anglia medalia de curs oferită lui Peary descoperitorul polului nordic.

In momentul de faţă ea se află pe bordul vaporului Aorangi, în regiunea Nouei Zelande, în căutarea urmelor soţului ei. Cînd a pornit acum trei ani în expediţie, ea l'a petrecut pînă la Capetown, de unde s'a roîntors la Londra unde trăieşte cu copilul ei, în vrîstă de trei ani şi jumatate acuma.

Exploratorii polurilor, cîţi sunt în viaţă astăzi suut unanimi a aduce elogii memoriei şi curagiului lui Scott.

Shackleton a declarat că nu-şi dă seama cum a putut pieri o expediţie aşa de bine echipată.

Peary a zis—că dezastrul e şi pentru el o lovitură grozavă.

Amunndsen a exclamat numai: „Oribil! Oribil!" Apoi a adăogat: „N'am cunoscut personal pe Scott, dar i-admir bravura".

Nansen e de părere că: „e o teribilă calamitate pentru Anglia şi pentru toată lumea".

Locotenentul german Flichner, din expediţia antică germană în 1911—12, a telegrafiat condoleanţe lui *Daily Mail.*

D-rul Charcot scrie: „Scott era unul din cei mai buni prieteni ai mei. Pentru puţini oameni am avut o mai vie admiraţie ca pentru dînsul".

*

Lucrarea d-nei Maria Buţureanu „Femeea" va cuprinde 20 coale de tipar, nu 20 coloane, cum s'a tipărit din eroare în notiţa din numărul trecut al ziarului.

*

Luăm notă cu plăcere că unul din primele beneficii de după stagiune va fi al d-lui Vernescu-Vîlcea, simpaticul artist care a cîştigat meritate simpatii.

*

A apărut Noua Revistă Romînă cuprinzînd:

Desbaterea din Parlament asupra învăţămîntului.

I. D. Arginteanu: Romînii din Macedonia.

I. Simionescu: Academia de înalte studii comerciale.

Dr. I. Duscian: Aspecte din pictura rusească.

Th. D. Speranţia: Origina poesiei în formulele de magie.

Elena Farago: Schiţe (versuri).

Oscar Wilde: Trandafirul şi Privighetoarea.

Lazăr Cosma: „Poezia Depărtării", de Duiliu Zamfirescu.

Insemnări.—Revista Revistelor.

*

Felix Weingartner, celebrul şef de orchestră vienez, care actualmente se află în turneu în Statele-Unite, s'a căsătorit în ziua de 29 Ianuarie cu Lucille Marcel, cîntăreaţa atît de apreciată.

Căsătoria a avut loc la New-York.

*

STRUNA ZILEI

INVAZIE DE MICROBI

Bulgarii fug din ţara lor în Romînia. Holera ne ameninţă. Ce face serviciul sanitar?

Un ziar.

Drept—că năvălesc fugarii,
Dar nu-i drept să daţi alarma:
Vom întîmpina Bulgarii
Cu.. etuva, nu cu arma.

INFORMAŢII

⁞⁞ In lunile de miere ale colaborării... Citim în *Evenimentul* cu data de 20: nişte săcături şi nişte tîrtani obraznici, care-şi permit adesea a face glume proaste pe socoteala mea, în gazetele locale *Mişcarea* şi *Opinia.*

Unor astfel de şoltici, nu li se răspunde, nici prin vorbe, nici prin fapte; în tot cazul eu ni li voiu face această deosebită cinste; iar dacă vor continua de a se acolosi de mine, voi aplica corecţiunea cuvenită unuia din şefii lor.

(s) *I. G. Tufescu*

Rîndurile de sus au fost reproduse din *Evenimentul* — în toată oroarea de stil de punctuaţie, de cacofonii şi celelalte acolosiri.

Intru cît ele au fost adresate, spre a fi publicate, domnului director al ziarului citat, şi el le-a publicat, este invederat că direcţia ziarului este în perfectă concordanţă de idei cu acel domn Tufescu.

Cine este domnul acesta nu ştim, precum ştim că noi, nici odată, nici n'am glumit cu el, nici nu l'am luat în serios, fiind-că din ziarul nostru lipseşte rubrica „tîrgul vitelor.

Dar.... Acră lună de miere, dacă ziarul colaborant poate vesti pe şeful nostru, că va fi... acolisit de un bou cu numele Tufescu.

⁞⁞ **Subscripţia pentru flota naţională.**—I. P. S. Mitropolitul Pimen 400 lei; Cancelaria Mitropoliei 201 lei 85 b.; Mănăstirea Agapia 150 lei, 50; Schitul Războeni, 16 lei, 50; Schitul Cozancea 11 lei 30; Monăstirea Rişca, 14 lei 25; Monăstirea Neamţ 100 lei şi 100 Monăstirea Agafton.

*

— Pensionarii civili şi militari din Iaşi întrunindu-se în ziua de 3 Februarie în localul societăţei de Sport şi Muzică în urma desbaterilor, au hotărît să doneze pentru flota naţională pensiunea pe o singură zi.

*

— Doamnele pensionare şi domnii pensionari din Iaşi, care n'au luat parte la şedinţă, şi cari vor vroi să se supună hotărîrei de mai sus, sunt rugaţi a face declaraţie, înscris sau verbal, la Administraţia financiară, înainte de 15 Februarie, că consimt să li se oprească pensia pe o zi.

Numele acestora se vor publica în urmă prin ziarele locale.

⁞⁞ In cursul lunei Ianuarie, au fost în oraş 10 cazuri de febră tifoidă, 23 cazuri de scarlatină, 19 de difterie, 23 cazuri de tusă convulsivă.

⁞⁞ In dreptul comunei Movileni, trenul de Dorohoi, a calcat pe locuitorul C Cişman lăsîndu-l mort pe loc.

⁞⁞ Eri, seara, au fost debarcaţi la vama locală 100 cai aduşi din Rusiea pentru armată.

Dr. Manolescu, Iaşi Strada Lăpuşneanu

Ultime Informaţii

O ligă de rezistenţă contra strămutării d-lui Toneanu la Curtea de Apel de Galaţi, s'a format în acel oraş şi rezultatul a fost, că Iaşul rămîne cu delatorul fraţilor Herşcovici.

Ministrul de justiţie hotărîse strămutarea celebrului la Galaţi şi la Curtea de Iaşi începuse deja cuvenitele preparative de desinfectare.

Intre acestea, însă, ministrul a primit, rînd pe rînd, delegaţiuni compuse din un reprezintant al magistraţilor Curţii de Galaţi, un reprezintant al baroului avocaţilor şi unul al tuturor partidelor politice—cerînd toţi ca instanţa apelativă din Galaţi să fie scutită de ruşinea ce-i se pregătea. Ministrul a cedat şi Toneanu va rămîne la Iaşi.

Ceea ce a determinat pasul energic şi unic în felul său gălăţenilor, este mai ales, că, acum un an, Toneanu se făcuse vinovat de o gravă delaţiune contra primului preşedinte al Curţii de Apel din Galaţi, d. Tanoviceanu, delaţiune ce s'a dovedit a fi inexactă.

*

Acum mişcarea în magistratură se va face astfel: d. Fr. Papp, consilier la Curtea de Galaţi, va fi înaintat preşedinte şi mutat la Bucureşti; d. C. Hamangiu, procuror de secţie, va fi înaintat consilier; d. Bonachi, prim-procuror la Galaţi, va fi înaintat procuror la Curtea; d. Giurgea, preşedintele trib. Tecuciu, va fi numit prim-procuror la Galaţi.

Delegaţia de procuror general la Galaţi va fi dată d-lui consilier V. Tataru, sau d-lui consilier V. Bălăşescu.

Incercarea de sinucidere din Roman. — Simbătă pe la orele 8 jum. elevul Mocanu Gh. din anul al III-lea a Şcoalei de agricultură din Roman, a încercat să se sinucidă, trăgîndu-şi un glonte de revolver în partea stîngă a pieptului, glontele ricoşînd, a pătruns numai carnea din faţa stîngă fără să iasă afară.

Starea numitului este în afară de orice pericol fiind de o constituţie robustă.

Cauza care la determinat a'şi pune capăt zilelor, ar fi boală.

Trenul accelerat Bucureşti-Iaşi a sosit eri în gară cu o întîrziere de două oare.

Cu acelaşi tren a sosit şi d. ministru A. Badareu. Cercetîndu-se cauza acestei lungi întîrzieri s'a constatat vinovăţia a doi impiegaţi din gara Ciurea şi a unui impiegat din gara Bîrnova. Tustrei au fost amendaţi.

Dl. Fotiu Enescu directorul Băncilor populare a fost patru zile la Flămînzi pentru a cerceta cauzele nemulţumirilor locuitorilor de pe moşie.

D-sa îşi va depune mîne raportul în mînele d-lui ministru Al Marghiloman.

Mîne la ora trei, se întruneşte la Ministerul de lucrări Publice sub preşidenţia d-lui ministru Al. Badareu, comitetul inginerilor inspectori generali, în vederea aprobărei tablourilor de înaintare a inginerilor din corpul technic.

O trăsură cu un cal, condusă de un necunoscut, trecînd în goană prin strada Păcurari, a dat peste podarul N. Bosninceanu pe care trîntindu-l la pămînt l-a rănit greu la coaste şi picioare.

Eri a avut loc în aula Liceului Naţional, redeschiderea prelegerilor populare, ale d-lui profesor dr. Zosin.

In faţa unui foarte numeros public — alcătuit în mare parte din doamne şi domnişoare —d-sa a vorbit despre sbuciumata viaţă a lui August Comte.

In prelegerea viitoare, care va avea loc Duminică, d-nu profesor va intra în cercetarea ideielor fundamentale ale filosofiei positiviste.

In incendiul de eri din Com. Copou, au ars şi casele de la viea Tuffli. Pagubele sunt de trei mii lei.

Senatul Universitar, se'ntruneşte în astă seară sub preşidenţia d-lui Mănescu, pentru a se ocupa cu transferarea d lui dr. Hurmuzescu.

La tragerea clasei a patra, care a avut loc la 1 Februarie cîştigul cel mare de 20,000 lei a fost cîştigat de No. 38,269 vîndut prin colectura „Providenţa" str. Ştefan-cel-Mare 25.

Intrunirea meseriaşilor. — In sala cantinei şcolare, din strada Elena Doamna. a avut loc eri, întrunirea convocată de către Cercul Uniunei meseriaşilor ieşeni, pentru a se cere modificarea legei meseriilor.

A luat parte la întrunire şi d. I. Cupa delegat al meseriaşilor din Bucureşti.

Intrunirea a fost prezidată de către d. N. Teleman.

Au vorbit: d-nii Ilie Rozin, Gh. Vlădescu, B. Leinstein, N. Vasilescu, Calman Mayer, I. Constantinescu, Şloimovici, C. Pancu şi I. Cupa.

După terminarea cuvîntărilor, adunarea votează o moţiune prin care cere d-lui ministru al industriei şi comerţului să întocmească un proect de modificarea legei meseriilor.

Dl. Dr. An. Gusti, subdirector general al Cassei Centrale a meseriilor, a fost eri în Iaşi.

Procesul Avram Fischer-Vernescu pentru reziliarea contractului moşiei Ripiceni din jud. Botoşani va veni înaintea secţiilor-unite ale Curţii de Casaţie în ziua de 14 Februarie a. c.

Din partea d-lui Fischer pledează fostul ministru liberal Al. Constantinescu, iar din partea d-lui Vernescu pladează d. Vasile Missir.

Conferinţele pastorale.—Prima conferinţă a fost ţinută de preotul C. Dinescu, parohul bisericei „Nicoriţa" din Tataraşi.

Subiectul tratat a fost:

Mijloacele prin care preotul ar putea să aibă o înrîurire mai mare în familiile păstoriţilor săi, pentru o educare religioasă şi naţională mai îngrijită de cît pînă acum.

Păr. Dinescu mai întăi expune situaţiunea generală a preoţimei din trecut şi prezent din punctul de vedere moral şi material.

Constată la preoţimea de astăzi o stare de melancolie, lîncezeală şi descurajare, zică că, preoţii din toată ţara constituind un corp de circa 4 mii oameni, trebuie să se facă sforţări paşnice dar demne pentru a se putea uni cu toţii în vederea îndreptării situaţiunei lor, dar mai ales spre folosul naţiunei.

Spune apoi că vremea tînguirilor, plînsetelor şi tuturor vaetelor jalnice a trecut.

Acum trebuie curaj, vrednicie şi muncă încordată pentru ridicarea conştiinţei naţionale şi religioase mai ales în poporul de la ţară.

La urmă îşi exprimă două deziderate, care ar dori să se întruchipeze cît mai curînd:

1) In urma înţelegerei şi stabilirei modului dintre autorităţile superioare, să se trimită din timp în timp la ţară cîte o echipă de preoţi tineri destoinici care împreună cu preotul şi învăţătorul satului să caute în chip meşteşugit să ridice conştiinţa naţională a sătenilor.

2) Avîndu-se în vedere situaţiunea turbure în care se găseşte patria noastră, fiecare preot să dea odată sau în rate cîte 10 lei, care adunaţi de la 4 mii de preoţi, ar face 40 mii lei, bani care să se încredinţeze onor. guvern pentru cumpararea sau construirea unui aeroplan, care însă să poarte numele de „Preoţimea romînă".

Prin aceste crede Sf.-Sa că pe deoparte se va adăuga o petricică mai mult la consolidarea ţărei, iar numele preoţimei se va rosti cu recunoştinţă de întreaga ţară.

O importantă lucrare ştiinţifică a apărut de sub presă „Terapeutica bolilor interne". Un volum foarte cuprinzător, destinat profesioniştilor medici. Costul 10 lei.

Dl. Xenofon Roman, publicist din Transilvania, se află în trecere în oraşul nostru.

Corporaţia Metalurgică a intervenit la Cassa Centrala ca să decidă în comptul cui urmează a fi căutaţi copiii meseriaşilor străini, primiţi în spitalele de izolare ale Sf. Spiridon unde li se cere 1.50 fr. pe zi.

Aceasta în urma unei petiţiuni a domnului Silchawicek din uzina electrică.

Convenindu-se definitiv asupra distribuţiei rolurilor din „Misterul camerei Galbene" senzaţională piesă va fi jucată la 10 Februarie, avînd în rolurile principale pe d-na Pruteanu, I. Cuzinski, I. Profir, Radu Demetrescu, Calmuski. etc.

Adăpostul „Dochia" depe muntele Ciahlău.— Zilele acestea, comitetul instituit pentru ridicarea unui adăpost durabil, în beton de ciment armat pe muntele Ciahlău, a fost convocat pentru a asculta darea de samă făcută de către delegaţii săi.

Din acea dare de samă rezultă, că lucrarea a înaintat în mod satisfăcător, cu tot timpul defavorabil din vara trecută, în adevăr, s'au procurat următoarele materiale:

42 mc. nisip făcut cu ciocanul din piatră de grez, pe Ciahlău, 40 mc. prundiş, id, id, 12.50 kigr. ferărie rotundă, 5 mc. scînduri de brad, 180 k. gr. ferestre de fier, 5500 k. gr. ciment, corturi, ciocane, pânze impermiabile ş. a.

Toate în valoare de 3845 lei.

S'au făcut transporturi în valoare de 970 lei.

S'a nivelat terenul, s'au săpat fundaţii (până la 1 m. 85 adîncime) şi s'au turnat în beton de ciment armat 22 mc. fundaţie şi 9 mc. soclu; lucrări în valoare de 760 lei. S'au mai dat 300 lei aconto antreprenorului lucrărei, şi s'au cheltuit 146 lei pentru diferite cheltueli mărunte. In total s'au cheltuit 6021 lei.

Pentru terminarea întregei lucrări, conform devizului, mai sunt necesare sumi, ce se ridică la un total de aproape 7500 lei, din care comitetul are depuşi la casa de Economie 2600 lei, rămînînd a se face toate sforţările pentru adunarea încă a 5000 lei.

In acest scop Comitetul face apel la toate persoanele. cari posedă liste de subscripţii ori carnete, să binevoiască a restitui acele liste, ori carnete, cu sumele subscrise, pe adresa d-lui I. V. Praja, profesor, str. Păcurari, 31; ori a d-lui Colonel dr. N. Vicol (Bucureşti, str. Vitting, 9), ori a d-lui D. M. Cădere (Iaşi, Săulescu 6).

In acelaş timp se vor organiza conferinţe, serbări, reprezentaţii publice, pentru sporirea fondului necesar.

In urmă comitetul aduce viile sale mulţămiri d-lor E. Pangrati pentru concursul preţios ce a dat ca ministru al Lucrărilor Publice acordînd suma de 2000 lei, apoi d-nei Lucie L. Bogdan pentru sprijinul puternic cel aduce realizărei adăpostului; precum si d-lor Gh. Niculescu-Dacu şeful serviciului technic al judeţului Neamţ şi d-lui conductor G. Coleş, pentru munca plină de abnegaţie şi de sacrificii, care au depus până-n prezent.

Se ştie, că întreaga conducere tecnică a lucrărei se face sub controlul riguros al inimosului şef al Serviciului tecnic din jud. Neamţ, dl. Gh. Niculescu-Docu.

Comitetul dă delegaţie d-lor dr. N. Vicol I. V. Praja, inginer I. Ţzinţu şi D. M. Cădere, a continua să se ocupe şi mai departe cu tot ce vor crede necesar pentru atingerea scopului propus, chiar în decursul acestui an.

Şcolare.—Iată lista învăţătorilor reuşiţi la examenul de înaintare pe loc seria din zilele de 31 Ian. şi 1 Febr. a. c. la proba orală şi practica Pedagogică.

A.—In comisiunea d-lui Prasa; Ionescu Haralambie, jud. Dorohoi, Lepădatu Vasile, jud. Constanţa, D na Lu reţia Lepădatu, jud. Constanţa, d-na Eufrosina Muşat, jud. Constanţa, Gr. Munteanu jud. Tutova, I. Liteanu jud. Roman, d-ra Cornelia Mihailescu, jud. Covurlui.

B.—In comisiunea d-lui Ţilenschi: Irimia Irimescu, jud. Suceava, I. Lupescu, Bacău, Laurescu Ecaterina, jud. Botoşani, Muşetescu Gh. jud. Constanţa, Mintuţă M. jud. Tutova, Măciucă Manea, jud. Brăila, Moruz C. jud. Dorohoiu.

In ambele serii s'au prezentat 16, din care 2 au căzut la practica pedagogică.

Pînă în acest moment, nu s'a primit încă la ministerul de instrucţiune, demisia anunţată de rectorul Universităţei.

In comisiunea pentru examinarea delegaţilor la catedra de patologie internă, vacantă la facultatea de medicină din Iaşi, au fost delegaţi din partea ministerului de instrucţiune d-nii d-r Negel, Tiron şi Bacaloglu. Facultatea de medicină din Bucureşti a delegat pe d-nii d-ri Vasile Sion, D. Ionescu şi Th. Tomescu.

Senatul universitar se va întruni azi, pentru a rădica la rangul de profesor pe d-l dr. Tanasescu, agregat.

Decanatul facultăţei de litere, se va ocupa zilele aceste cu abilitarea ca docent a d-lui dr. Gh. Pascu, în specialitatea Dialectologiei romîne.

Consiliul de higienă.—Consiliul de higienă al oraşului s'a întrunit Vineri 1 Februarie, la orele 5 p. m., sub preşedinţia d-lui dr. Floru. Sunt presenţi d nii d-ri Socor, Georgescu, Missir, Grigoriu, Imervohl, Stenner, Buzenchi şi Savul.

Se aprobă procesul verbal al şedinţei precedentă.

*

D dr. Flor comunică mersul epidemiilor din oraş, în comparaţie cu numărul bolnavilor aduşi din judeţ şi ospitalisaţi în oraş pe luna Ianuarie. Se observă o creştere a numărului cazurilor de scarlatină şi febră tifoidă. Se constată că se iau măsurile cuvenite.

Se ia în discuţiune regulamentul privitor la transportul cărnei şi se introduc în acest regulament o sumă de modificări, pentru a asigura higiena vagoanelor de transmis, cu care urmează de acum să se transporte carnea.

Se ia act de declaraţiile d-lor d-r Alpern, care se instalează în Iaşi în specialitatea de boale de femei, I. Spirt pentru boale de gură şi L. Fisch în specialitatea de medicină infantilă.

*

Se citeşte adresa prin care d. dr. Şeptelici comunică rezultatul analisei bacteriologice a apei de conductă, din care se vede că apa nu conţine microbi patogeni.

Consiliul respinge cererea, de a se introduce în baia sarata apa din veţhea conductă.

Şedinţa se ridică la orele 7 seara.

„Misterul Camerei Galbene" *piesă spectaculoasă în 5 acte de Gaston Leroux.*

Montată sub îngrijirea d-lui Vlad Cuzinski.

ROMANIA

Judecătorul Sindic al Trib. Neamţ

Publicaţiune de vînzare

Conform jurnalului Tribunalului Neamţ sub N. 770 | 913 se publică spre cunoştinţa generală că în ziua de opt Februarie 1913 ora 9 dimineaţă se va vinde prin licitaţie publică averea falitului David Samsoni Consistînd în maşinării şi unelte de tipografie din urba Piatra N. între care este şi-o maşină nouă rotativă care la cumpărare a costat peste 14000 lei.

Vînzarea se va face în urbia Piatra.-N. la faţa locului, fie parţial, fie în total. şi numai pe bani gata.

Judecător Sindic *I. Rădulescu.*

No. 267 1913, Ianuarie.

Incendiul din str. Gh. Mărzescu.—Astăzi la ora 1 jum. după amiază un incendiu puternic a izbucnit de sub acoperişul imobilului din str. Gh. Mărzescu, cu No. 28 şi 30.

Focul a luat naştere din podul caselor locuite de d. August Rozenbaum şi a cuprins în scurt timp apartamentele locuite de d-nii Rosenfeld, Berman Zusman şi Froim Şaim.

Imobilul este proprietatea d-lui Lippe, care are ca procurator în localitate pe d. L. Caufman.

Imediat au sosit la faţa locului o secţie de pompieri şi autorităţile poliţieneşti, cari împreună cu vecinii au început măsurile de salvare a avutului locatarilor apartamentelor incendiate.

Focul fiind numai la acoperiş s'a putut salva mai tot mobilierul, atît din apartamentele de jos cît şi din cele de sus.

Pînă la vremea cînd dăm aceste relaţii focul merge crescînd, au sosit echipe nouă de pompieri, cari lucrează la măsurile de aparare pentru ca focul să nu se comunice la otelul Central şi la apartamentele din fundul curţei imobilului incendiat.

D-ra Henny Porten, celebra tragediană steaua teatrelor berlineze, apare astă-seară Luni pe pînza cinematografului Pathé Frères, din vasta sala a Circului Sidoli. Ea interpretează rolul principal din piesa „Fantoma mărei". Celebra artistă supranumită Duza Germaniei este întovărăşită de artişti daneji în interpretarea zisei piese, al cărei sujet e luat după o legendă scandinavă.

Sunt cuprinse în noul program de astă-seară:

Iulia cea roşie, mare roman contimporan.

Prince tradat printr'o sărutare, scene comice.

Un om care nu seamănă cu ceilalţi oameni, scene humoristice etc.

Mîne Marţi se va intercala în program: „Princesa dolarilor" film danez de mare artă care ne arată extravaganţele femeilor americane. In rolurile principale apar d-na Wieth şi d. Psylander.

In noul program de Mercuri 6 Febr: „Cîntec şi pumnal" film danez cu d-ra Asta Nielsen celebra tragediană a scenelor scandinave.

Carnetele de identitate pentru funcţionari spre a se servi de reducerea pe C. F., se eliberează la prefectura jud. Iaşi, în toate zilele lucrătoare de la 10—11 dimineaţă.

Dela 25 Ianuarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele preţuri reduse:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.20
Unt pentru masă şi cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină		1.40
Brînză de munte	1.80 şi	2,—
Brînză de munte de toamnă		2.40
Ouă zilnic proaspete	9 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.40
Caşcaval greçesc		2.80
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.40
Brînză de munte de burduf		2.40
Caşcaval penteleu		3.40
Depozit permanent de Schweitzer elveţian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40

S'a pus în vînzare din producţie proprie: muşchi afumat de porc, limbi afumate de vacă şi de porc salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub preţul pieţii.

Diferite varietăţi de mere.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb şi negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris şi Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas şi Urechi

esofagoscopia, bronschoscopia, electrolisa

Consull. 9—12 a. m. şi 3—5 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 47

visa-à-vis de Mitropolie

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 4 Februarie

Tratativele romîno-bulgare

Sofia.—Se afirmă aci, că Bulgaria a făcut noi propuneri României, cari însă au fost găsite insuficiente de guvernul romîn.

Se crede totuşi, că tratativele vor continua, aşa ca să se ajungă la o solnţie de pace.

*

Sofia.—Situaţia pare a fi extrem de dificilă. Se vorbeşte chiar că d. Ghica, Ministrul României, ar fi pe cale să părăsească Sofia.

*

Sofia.—Eri au avut loc două întrevederi între d-nii Ghica, Daneff şi Sofia.

Delegaţia bulgară a făcut o nouă concesie, anume cedarea înălţimei Medgid-Tabia, ce înconjoară Silistra.

D. Ghica a declarat insuficientă noua propunere şi a adăugat, că Romînia, va întrerupe tratativele, fără a recurge imediat la măsuri severe.

*

Viena.—Oficioasele vieneze ocupîndu-se de conflictul romîno-bulgar, spune că Tripla alianţă sprijină cu energie cererile Romîniei. In această chestie Rusia este de părerea Austriei.

Insă opunerea Bulgariei este neslăbită şi din cauza aceasta, se aşteaptă ca Romînia să ocupe Silistra şi Balcicul.

Cum însă armata bulgară este ocupată în altă parte, ocuparea se va face fără vărsare de sînge.

*

Sofia. — Guvernul romîn n'a dat încă nici un răspuns la noua propunere a Bulgariei.

D. Ghica, primind pe un redactor de la „Pester Lloyd", a declarat că svonul despre ruperea tratativelor între România şi Bulgaria nu este întemeiat.

Nu însă mai puţin adevărtă că situaţia este extrem de dificilă.

Revoluţia din Mexico

Mexico.—Un armistiţiu de 24 ore a fost consimţit azi la ora 2 d. a. spre a permite populaţiuni civile să părăsească Capitala.

Inmormîntarea deputatului Schumeier

Viena.— Azi după amiazi a avut loc înmormîntarea deputatului socialist Schumeier. Numărul persoanelor din cortegiu poate fi evaluat la o jumatate milion. Erau de faţă preşedintele camerei cu mulţi deputaţi din toate partidele; delegaţii socialişti Germani şi o delegaţiune a fracţiunei socialistă din Reischtag precum deputaţiuni din toate organizaţiunile socialiste din monarhie.

Mai multe cuvîntări au fost rostite în faţa mormîntului. Peste două sute de coroane au fost depuse; pretutindeni a domnit o ordine desăvîrşită.

Afacere de înaltă trădare

Bucureşti.—Anchetaîn afacerea de înaltă trădare de care s'a făcut vinovat căpitanul Goliescu, e pe cale a se termina.

La unul din interogatorii trădătorul a declarat, că a comis faptul, fiindcă era în contra politicei de prietenie între România şi Austria.

De la Cameră

Bucureşti. — Camera. — D. Mihail Cantacuzino, Ministru de Justiţie, depune un proect de lege, prin care se rădică regimul excepţional juridic, ce există pînă azi în Dobrogea.

Deputaţii aplaudă.

Preşedintele comunică apoi adunării încetarea din viaţă a regretatului Alex. Djuvara.

Tot în şedinţa de zzi d. Tache Ionescu, va depune proiectul pentru modificarea legei sanitare.

Se caută *la Biroul Societăţei Textile doi funcţionari de birou, să fie liberi de armată, să cunoască corespondenţa romînă şi germană şi scrisul la maşină.*

A se adresa la Biroul Băncei Moldova în fie-care zi de lucru.

ANUNCIU

De Inchiriat *şi de* **vînzare** *de la 1 Aprilie 1913 casele din Str Buzdugan No. 1. Proprietatea Stef. Teodor.*

Doritorii a se adresa d-lui A. Tomescu Str. Mitropoliei 6.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democra

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17,

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Rinichi şi Vesică — Nesiniteria —

De vînzare la principalele magazine de comestibile, drogherii şi farmacii din ţară. Comenzile de un gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Teacuciu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

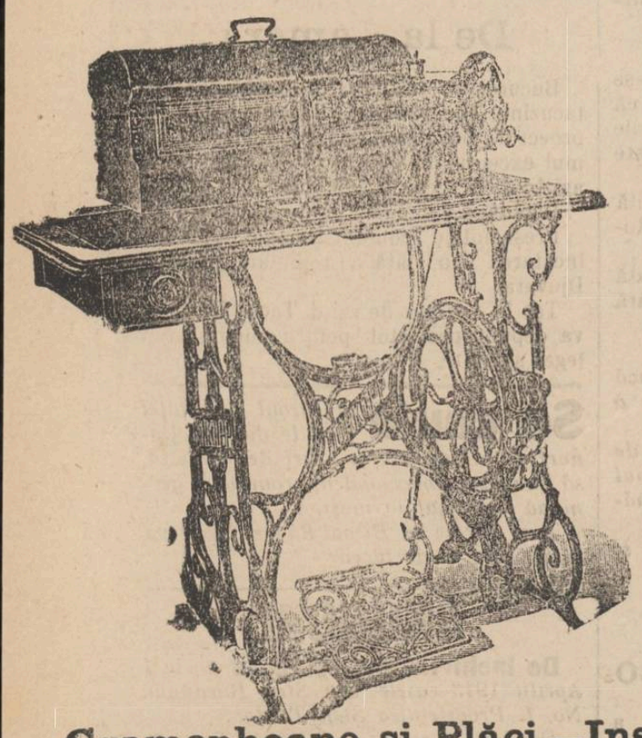

Biciclete BRENABOR
intrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

MOBILE
CĂRUCIOARE
PENDULE
şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd în rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

NEVRALGIELE Hapurile Doctorului Mousette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE vindecă şi vindecă Nevralgiile cele mai grele de tămeduţ, Migrenele, Ischiasele, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase cum şi orice fel de durere cauzată de orice altă remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mesă. In diua cea d'anthiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o ugurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Co, de PARIS, cari se găsesc la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie PARIS
Envoi franco du Catalogue

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* inghetului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte— Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţiile cele mai bune la *dispoziţie.*

Renumitele PLUGURI
Intreg de oţel bătut
marca PORC MI TRET
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm
a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit
Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la
Fraţii Bachstez, Iaşi

Magasinul Conservatorului
IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

NOTE de MUZICA
ASORTIMENT
compleet după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii
Reprezentanţa şi Depositul renumitelor
Piane şi Pianine
— ROSENKRANZ —
Neintrecute în soliditate şi ton frumos
Vînzare şi în rate mici fără acconto —
— *Cataloage gratis* —
INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

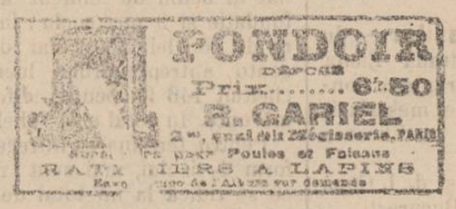

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1800 — Mercuri 6 Februarie 1913

Sîmburile Problemei

Criza balcanică, pare a fi una din cele mai laborioase din cîte au frămîntat Europa. Natiunile, cu toate nevoile si interesele lor speciale, par a nu mai fi astăzi preocupate de cît de ceea ce are să se decidă. Trăim, de sigur, într'un moment istoric dela care atîrnă pacea sau războiul general, civilizația ori întoarcerea la barbarie.

Ceea ce face situația cu deosebire delicată, nu sunt numai interesele materiale propriu zise, cari leagă aproape toate Puterile de existența Turciei europene: în joc mai sunt și multiple considerațiuni de ordine mai înaltă, ca idealurile naționale, aspirațiunile seculare, tendința către egemonie, etc. etc., și toate aceste resorturi, și mai puternice decît cele temporare, fac ca susceptibilitatea tuturor să fie mai vulnerabilă ca ori cînd.

Două curente, mai ales, par a domina întreaga scenă: unul slav și celalt german.

Primul, găsind împrejurările prielnice, a făcut o tentativă, până acum încoronată de izbîndă, de a-și întinde dominațiunea dela Marea Neagră la Marea Adriatică. O mare Bulgarie, cel puțin ca aceea pe care o pretinde tratatul dela St. Stefano, cuprinsă între Dunăre, Pontul Euxin și Marea Egee; o Serbie și un Muntenegru în continuare, perpetuînd idealurile panslaviste până la Durazzo și St. Giovani di Medua; iată, cu siguranță, dacă s'ar realiza, un pas în plus pentru izbîndirea visurilor lui Petru cel Mare și al Ecaterinei. Așa ceva ar însemna dominațiunea slavismului asupra părței orientale a basinului mediteran.

Al doilea curent, este reacțiunea firească pe care încercările de mai sus a produs-o în sfera politică austriaco-germană. Cele două puteri centrale ale Europei, împinse către nord prin supremația slavă balcanică, silite să respire numai printr'un plămîn, cu eșirea în Mediterana primejduită, cu cea din Marea Nordului stînjenită de atotputernicia Anglo-saxonă, — Austro-Ungaria și Germania, zicem, s'ar găsi foarte serios amenințate în egemonia pe care o au astăzi.

In realitate, sîmburele chestiunei e acesta: lupta între cele două lumi, slavă și germană, pentru preponderența în Orient. De aci, atît primejdia conflictului austro-rus, cît și sforțările foarte serioase pe cari le face Austro-Ungaria de a împiedica pe Serbia să iasă din sfera de gravitațiune a monarhiei Habsburgilor. Tot restul nu-i decît cri accesoriu, ori rezultatul alianțelor contractate între popoare în interesul echilibrului general.

O Turcie mai mare sau mai mică, niște regate balcanice cu noui fruntarii, o nouă regulare a chestiunilor economico-financiare, cari leagă pe toată lumea de Peninsulă, — iată lucruri cari se pot rezolva repede și relativ ușor, cu o singură condiție însă: să se găsească, în prealabil, mijlocul de a aplana conflictul dintre cele două rase care stăpînesc răsăritul și centrul Europei.

Acesta-i obiectivul real al politicei europene în momentul actual. Toate sforțările care se fac din toate părțile, silințele întregei diplomații europene, nu țintesc la altceva decît să impace aspirațiile contrarii ale celor două egemonii, intrate în luptă, prin noua stare de lucruri care a născut în Balcani. Dacă se va reuși, vom avea pacea atît de mult dorită; dacă nu, sunt de prevăzut cele mai dezastroase urmări pentru întreaga civilizațiune; căci, ori care din cei doi antagoniști se va mișca, toate celelalte puteri sunt silite să intervie în temeiul tratativelor existente.

România, așezată geograficește cam între cele două puteri în antagonizm, are o situațiune cu deosebire delicată. Vecinătățile, legăturile de prietenie cu cei doi puternici vecini, politica noastră tradițională de pace, sunt considerațiuni puternice ca să fim, prin anticipație, cei mai fervenți partizani ai soluțiunilor liniștite. Am dovedit, prin faptele și atitudinea noastră neutrală, că, întru cît interesele noastre sunt respectate, nu există mai pasionați amici ai păcei ca Romînii. Este încontestabil că linia noastră de conduită, bine precizată și matur chibzuită, nu se poate schimba de azi pe mîne și că nu noi vom fi aceia care să nu facem tot ce va sta prin putință pentru a evita o conflagrațiune generală.

Dar, alăturea cu atitudinea noastră față de împărățiile cari ne învecinează, împrejurările politice din Balcani ne mai impun obligațiuni, care ne privesc mai de aproape încă. De sigur, ne atinge tot ce s'ar putea întîmpla în jurul nostru, la răsărit ca și la apus; față de Peninsula balcanică, însă, cu care ne leagă siguranța Dobrogei și existența Aromînilor, interesele noastre au intrat în faza pendinte a actualităților de rezolvat.

Găsindu-se deci în fața unor fapte pe punctul de a se împlini, România n'are nici un motiv să-și schimbe politica sa tradițională. Din potrivă, mai doritori ca ori cînd de a menține cu vecinii noștri de peste Dunăre o prietenie ce durează de veacuri, avem convingerea că metoda noastră, eminamente pacifică, va putea fi aplicată cu cel mai deplin succes și în această direcție, spre deplina mulțumire a tuturor.

Căci, dacă pentru menținerea raporturilor frățești dintre două popoare contribuie enorm ideia de dreptate și sentimentul recunoștinței pe care-l dovedește reciprocitatea, nu-i mai puțin sigur că și conștiința puterilor proprii este o chezășie.

Ori, pe lîngă iubirea de pace România s'a bizuit totdeauna și pe forțele sale.

Excese de publicitate

Se poate oare plînge un ziar de excese de publicitate, tocmai într'o epocă în care abundența publicistică e oare cum normală și senzațiile nu au nimic extraordinar?

Oarecari întîmplări recente ne fac să înregistrăm, totuși, abuzul ce se practică. de o vreme, cu publicitatea de diferite genuri.

Iată bunăoară un simplu—foarte simplu—cetățean, tipărind o inserțiune prin care mulțumește unei moașe pentru că a.. împiedicat pe un doctor să provoace un avort cetățenei, care-i poartă numele.

O... provocare directă a parchetului ca să intervină, credem noi, și să „sondeze" care e unicul medic din suta de practicieni, vinovat de o asemenea intenție?

Iată—ca să rămînem încă pe tărîmul „științific" un ziar naționalist dînd în vileag, sau în tărbacă, pe un doctor—tot un doctor!—că n'ar fi operat cu succes pe un pacient. Inchipuiți-vă că ziarele s'ar scobori pînă ca să „combată" pe medicii neprieteni, că n'au tămăduit pe cutare sau pe cutare pacient și așa mai departe. S'ar introduce mahalagismul în politica profesională militantă!

Cutare anonim, institutor la o școală privată, întreprinde publicarea în ziare a tezelor și compozițiilor pe care le-au scris —dacă le-ar fi scris—școlarii ce-i fusese încredințați tocmai pentru că nu sunt în stare să scrie, ori să cetească. Inchipuiți-vă că toți dascălii de curs primar ar da publicității ciudățeniile scriptice ale elevilor, ba încă le-ar tipări și numele, ca să-i treacă la nemurire!

Ce exemplu de scrupul profesional și profesoral!

Iată iar în altă direcțiune, procedeuri stranii de publicistică. Inspirată de autorități, ori cu învoirea lor, redacțiunea unui ziar deschide o „rubrică neagră", publicînd — cu mustrări și sarcasme — numele acelor persoane, cari n'au subscris ori au subscris prea puțin pe anumite liste de subscripție, fără a se ocupa de modul cum au fost întreprinse colectele și de bruscheța ofensătoare ce însămna o astfel de sistemă cu presiuni publicistice, cu procese de intențiuni, sau—poate —cu contravențiuni.

...S'ar putea complecta încă seria exemplelor de dată recentă, pentru a conchide că se practică la noi excese de publicitate, legate—ce-i dreptul — în bună parte de provincialism.

△

Reprezentantul Franței

Astăzi se va face instalarea noului Președinte al Republicei franceze d. Raymond Poincaré. Franța va avea în sfîrșit în fruntea ei o personalitate, un om care într'adevăr să poată reprezenta cultura și spiritul francez. A apus era personagiilor de revistă, care înveseleau publicul varieteurilor, dar care în acelaș timp erau menite să reprezinte Franța în fața străinătății. Un om de o distincțiune rară, un scriitor apreciat și mare orator, membru al Academiei franceze, a fost desemnat de adunarea națională să conducă timp de șapte ani de acum înainte pestinele poporului francez.

Și mare este meritul acelor deputați care ca Briand și alții au susținut și făcut să triumfe această candidatură, înțălegînd că a venit vremea ca frica dictatorului temut să dispară și să se poată alege la Președinția republicei un om de valoare.

Floarea baroului parisian, fruntaș în parlamentul francez, Poincaré a fost primit cu brațele deschise în Academia franceză, în Decembrie 1909. Universala lui competință și înalta lui intelectualitate sunt titlurile pe care i le-au apreciat în deosebi nemuritorii francezi. Căci cu aceiaș competință și ușurință cu care a scris cel mai fin studiu asupra lui Alex. Dunas fiul, a rostit cuvîntările funebre și a făcut elogiul lui Gounod și lui Pasteur, a vorbit despre tablourile lui Meissonier, cărțile lui Fustel de Coulanges și opera lui Berthelot și a uimit astfel muzicanți, artiști și savanți prin imensitatea culturei sale. Talentul său de orator, care pune în relief toate celelalte daruri, cu care este înzestrat spiritul său, precum și demnitatea și succesul cu care a condus de atîtea ori departamentele Instrucțiunei publice, a Financelor și a afacerilor străine cu care a fost însărcinat la diverse epoci. s'au adăugat la celelalte titluri ale sale care împreună l'au ridicat la cea mai înaltă treaptă cetățenească. Sintetizînd admirabil geniul rasei franceze, el va contribui, desigur, să urmărească renumele țărei sale în lumea întreagă.

V. G. C.

„PRESA"

Salutăm cu frățească dragoste apariția în București a noului nostru confrate Presa.

Reproducem în cele ce urmează articolul-program al Presei.

Putem constata că s'au produs în țara noastră, atît în politica internă cît și în cea externă, orientări noui cari sporesc datoria presei politice.

In *politica internă*, am văzut realizîndu-se,—sub ministeriatul de interne al d-lui Take Ionescu și pentru întîia dată de cînd avem regim constituțional—alegeri libere. Presa e datoare să împedice ca să ne mai întoarcem la alegerile pătate din trecut și, în acelaș timp, să facă, prin o educațiune serioasă a cetățeanului, ca alegeri libere să fie, și alegeri conștiente, ca alegătorul să-și dea seamă că libertatea alegerilor nu este dată cetățeanului pentru satisfacția sa personală, ci, ca prin votul său alegătorul să exercite o misiune socială.

Alegerile libere și conștiente vor reduce cu mult sarcina prea grea și răspunderea prea mare a Coroanei, singurul factor constituțional hotărîtor pînă eri. Coroana nu se poate rezema pe douătrei duzini de sfetnici: oligarhia de eri. Trebue să dăm Coroanei ca sprijin, partide politice puternice, cu idei bine hotărîte pe tărîmul social și politic, cu continuitate în acțiunea pentru realizarea acestor idei, cu sentimentul misiunei și al răspunderei lor.

Suntem într'un moment critic: tranziția de la oligarhie la partide mari politice. Exagerarea era inevitabilă. Anarhia bîntue partidele noastre la început, elementele disolvante paralizează acțiunea elementelor solide.

Datoria presei este să ajute întărirea partidelor.

In *politica externă* sunt semne că spiritul public este copt pentru o nouă orientare. A doua zi după războiul din 1877 ținta politicei romînești externe a fost asigurarea independenței Statului nostru. Legăturile din afară ni le-am făcut pe baza acestei orientări.

Cei cari judecă superficial lucrurile au sentiment că am greșit cu aceste legături. Credem că cei cari formulează astfel de aprecieri nedreptățesc și pe barbații de Stat, cari acum aproape 40 ani au stabilit aceste legături și pe Coroană, care a dat asentimentul său la aceste legături. Trebuie să recunoaștem din contra că atît Coroana cît și oamenii noștri de Stat au dat dovadă de spirit de prevedere și și-au făcut pe deplin datori către țară și neam.

Acum aproape 40 ani, garantaroa independenței politice a Statului român put a să fie un ideal; astăzi însă cînd această independență a fost pe deplin asigurată și cînd evoluțiunea spiritului public din lumea civilizată, spre alcătuirea Statelor pe baze etnice, a ajuns să transforme principiul naționalităților într'o axiomă de drept public, desigur că independența Statului nostru nu mai poate fi baza orientărei politicei noastre externe.

Politica de expansiune se impune; aceasta va fi desigur politica viitoare a Regatului român. Pentru așa politică activă nu trebue altă pregătire decît aceea care am avut-o până astăzi.

Pentru a face acest drum nu e de ajuns să schimbăm motorul, ci trebue să dăm și alte organe mai solide mașinei noastre sociale și politice.

Ne trebue o altă educație de sus pînă jos, și mai ales sus. Epoca diletantismului și a îmbuibărilor trebue să înceteze. Fiecare locuitor al acestei țări trebue să așeze în fiecare zi o pietricică pe drumul nou croit, să se pregătească cu o hotărîre bărbătească la toate jertfele, în instituțiile Statului trebue să introducem un alt spirit, astfel ca solidaritatea între țărănime și clasa diriguitoare să devie o realitate. Resurselor Statului trebue să le dăm o altă repartiție.

Greutățile vieții fac că oamenilor celor mai utili pe tărîmul social le rămîne foarte puțin timp pentru cultivarea spiritului. Pentru marea majoritate, presa este singura hrană intelectuală.

Ne vom sili ca ziarul nostru să corespundă necesităților expuse mai sus.

ECOURI

Se știe că în Alsacia cocostîrcul e o pasere națională. Și de dînsa se servește lumea pentru a explica copiilor cum vin ei pe lume. Cocostîrcul cu copilul în plisc este desigur o imagine poetică.

De curînd un aeroplan trecea pe deasupra unui orășel de lîngă Colmar. Toți locuitorii erau în stradă și se uitau în sus. De odată un băețel care avea o mulțime de frați și surori, o ia la fugă, trăgînd de mînă pe mama lui și țipînd.

— Mamă, hai repede să închidem ferestrele. Uite cocostîrcul care aduce încă un băet. De n'ar intra la noi!

*

Un ziar parizian „Comedia" publicînd un concurs de titluri mari senzaționale pentru gazete, a primit nenumărate răspunsuri, care de care mai senzaționale,

Iată cîte-va din ele.

Sinuciderea Papei,

Wilhelm II la Paris.

Explozia unei mașini de cusut. Arestarea victimelor.

Nepopularitatea d-lui Poincaré.

Dispariția Turnului-Eiffel.

Descoperirea microbului caliceniei.

Căsătoria papei.

Blocarea Berlinului de către flota elvețiană.

OAMENI ȘI LUCRURI

GOLICIUNE...

Parchetul Capitalei s'a arătat alarmat de un desemn care ilustra un articol polemic și—ziarele spuneau că ar fi deschis chiar acțiune publică în contra girantului acelei reviste pentru motivul de ultragiu, sau de atentat la bunele moravuri.

Dacă faptul se adevereşte, vom avea încă prilejul să privim lucrurile mai de aproape,—vom „privi", se înțelege, dacă domnii magistrați ne vor da voie să fim indiscreți. Dar ne punem adeseori întrebarea de ce, bună-oară, parchetul vigilent al Capitalei nu reacționează în împrejurări cari ar merita cel puțin tot atît de mult—noi credem că infinit mai mult —intervenția autorităților de cum a meritat „Rușinea țigancei" pe coperta revistei în chestiune.

Iată, bunăoară, că în mijlocul Capitalei țîstuește necontenit „Guriță mahalalei", sub forma unei publicațiuni periodice de o perversitate cu atît mai penibilă, cu cît nu e vorba măcar de o umbră de talent. Căci talentul scuză și justifică de multe ori excesele, sau acopere echivocurile. Dar lipsa de talent, sterilitatea de spirit este cea mai primejdioasă... goliciune ce trebuie stîrpită cu ori-ce preț.

In cea din urmă seziune a Curții cu juri, în Iași, un biet minor—elev—a compărut înaintea juraților pentru... delict de presă. E una din nenumăratele victime pe care le face grețoasa „Guriță", care, sub ochii autorităților, înlesnește — în schimbul cîtorva gologani — schimbul de sensualități între minori și minore.

Tot așa s'ar putea ridica, între altele, chestiunea lascivei literaturi a anunciurilor din ziarele Capitalei, unde nevoia respectabilă se întîlnește cu... porcăria în două înțelesuri, taxată cu cinci bani cuvîntul, fără să se vadă aci vr'un ultragiu.

Firește, nevoile sunt multe și nu putem interzice semi-naivei, ori viclenei, care anunță în rubrica respectivă:

„BLONDĂ sentimentală, simpatică, fără avere, dorește căsătorie cu domn serios bine situat, spre a pleca străinătate pentru a studia ghicitul în palmă, avînd mare aplicație. Oferte serioase la diverse: Blondă sentimentală."

Dar pentru aceeași modestă taxă, va inserà „inteligentul" june care e tot blond, dar care nu e de loc „sentimental".

„TÎNĂR, inteligent, blond dorește trai comun, eventuală căsătorie cu doamnă *bine situată*, **indiferent etatea**. Răspuns G. V. Diverse."

Contrastul între cele două... extreme: el — tînăr, ea — „indiferent etatea", dar „bine situată" nu numai în ani, ci în parale, dă anunciului — unul ales dintre sute — toată savoarea semi-orientalizmului în care vegetăm, rîzînd de bulgarii zarzavagii, care-și închiriază tinerețea mai eftin, dar mai sănătos...

Iată de ce nu ne este teamă de unele goliciuni, de care se alarmează cîteodată parchetele. Ci de goliciuni cari se ilustrează prin anumite sublinieri în publicistica semi-anonimă, dar destul de decoltată și prea provocătoare.

Rodion.

Votul femeilor în Franța

Reproducem aci primele rezultate publicate de curînd în ziarul parizian „Le Temps" de către tînăra avocată Hélène Miropolski, care a întreprins o anchetă pe lîngă cele mai marcante personalități ale Franței.

Oare mai poate fi vorba să se discute în filosofie sau literatură, ca pe timpul lui *Condorcet* sau *Stuart Mill*, *despre* drepturile femei, cînd în țări ca Statele-Unite, Suedia, Danemarca, Norvegia, această chestie a ajuns de domeniul practicei, cînd miniștrii cei mai însemnați ai Angliei, Lloyd George și Ed. Grey, nu s'au sfiit să îndrepte, proectul de lege, pus în discuție, printr'o schimbare, care dă femeilor, aceleași drepturi politice?

Această prefacere realisată în mai multe țări străine, se va potrivi oare cu temperamentul, ideiile, tradițiile noastre? Opinia publică cum o va primi?

*

Am găsit interesant, să cerem părerea la cîți-va membri mai competenți în chestia aceasta, făcînd parte din diferite partide politice.

D. F. Buisson, președintele comisiunei votului universal, nu scapă nici odată ocazia, să se arăte același generos moralist, care nu de mult ținea cursuri la Sorbona. După el, această reformă, va fi urmată de o adevărată renaștere, în viața publică: „Femeile, după tradiție, sunt mai puțin orbite politicește; traiul lor mai intim în cercul familiei, le dă prilej să cunoască mai bine cîte-va fapte atît de însemnate, prea puțin bagate în seamă: Ocrotirea copilului, lupta în contra desfrîului, alcoolismul și mizeria. Datorită ei cine știe, dacă idei noi de dreptate, tonuri de gingășie, nu vor pătrunde în lege și de aci în obiceiuri? Chiar dacă prin aceasta asigura numai libertatea și sinceritatea votului, de care se vorbește atîta, căci pe cît se pare, femeile, ar fi cenzorii cei mai cinstiți și cei mai scrupuloși.

Totuși d. Buisson, e prea îngrijat de realitatea faptelor, pentru a dori îndată o schimbare totală: Să primim, pentru moment femeile, numai la alegerile comunale. Apoi vom vedea".

Contra lui Buisson, se rîdică firește, colegul sau d. Charles Benoist. Domnul Buisson e plin de entuziasm, ca să nu zic de iluzii; domnul Benoist e plin de viclenie, ca să nu spun răutate".

De ce să voteze femeea? Nu-i nici un interes, căci ea se folosește mai bine în secret, de influența ce, pornită din instinctul ei o exercită, de cît atunci, cînd s'ar lupta pe față. Și apoi, gîndiți-vă, ce-ar ajunge căminul unei femei-deputat. Gîndiți-vă ce va fi femea la Palatul-Bourbon, între toți colegii de sex bărbătesc.

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. **Grand Prix Bruxelles, 1910.**

Cel puțin de s'ar arata sau s'ar putea arata, ca atari, de o destoinicie întemeiată. Dar prejudecățile ei, gusturile, pornirile obicinuite ale spiritului ei, contribue ca ea să dee mai multă însemnătate amănunțimelor, ridicîndu-se cu greu, la idei mai generale.

Nu-mi pomeniți de străini, de Anglo-Saxoni...

In țările acestea, cavalerismul n'a existat nici odată, înțeleg prin aceasta, veșnicul gînd despre femee, acea curte tăcută, respectuoasă, și totuși înflăcărată, care făcu din *ea*, în evul mediu, centrul și mica atracție a societății.

Atacul e galant. Poți oare să te superi, cînd un refuz are toate aparențele unui omagiu?

Noutatea nu sparie pe dl. Sembati, așa se crede. Socialist, el prevede, că femea va fi pentru partidul său, un ajutor însemnat. „Nu vă mirați; păstrătoare, femeile printr'un contrast ciudat, se arată în același timp, îngrijate și lacome de realitate.

Mai puțin pretențioase ca noi, de fapt ele aspiră cu mai multă putere, la îndestulările viitoare. Vreți toată părerea mea? „Ele vor culege, mierea socialistă.“ In cît, de ce să ne oprim la jumătate drum? Să dăm femeilor dreptul de vot în toate cologille, pentru ori-ce alegeri“.

Pe învățați, se spune, îi desgustă propunerile ce întrec măsura obicinuită.

D. Crupi, fost ministru de justiție, cunoaște, că dreptul și faptul se împotrivesc printr'un înțeles hotărîtor. Judecînd, este cu desăvîrșire nedrept, să refuzăm femeei, calitatea de cetățean, dar în societatea noastră contemporană, este oare femea pregătită, să îndeplinească chiar azi—mâine, aceste datorii, noi pentru ea? In sfîrșit, Francezele noastre, doresc de odată, cu înflăcărare, această schimbare care, ca toate schimbările, se cîștigă printr'o îndrăzneață străduire.

Nu știu...

Se poate ghici, că dl. Cruppi face parte din aceia, a căror cucerire, în această cauză, se va face ușor.

Scrisori din Bucovina

De la corespondentul nostru special

Presa bucovineană și conflictul Romîno-Bulgar

Cernăuți 4 Februarie

In acest moment, cînd privirile tuturor sunt ațintite asupra conflictului romîno-bulgar și cînd diplomația triplei alianțe este preocupată de a găsi un modus vivendi, prin care s'ar putea aplana mai curînd și pe cale pacinică acest conflict, e interesant de cunoscut și atitudinea presei străine în această privință.

Presa austro-ungară mai cu seamă, arată în mod unanim, un ton bine-voitor Romîniei, ca dovadă ca pretențiunile ei pe lîngă că sunt pe deplin legitimate, sunt și destul de minimale.

Nu mai puțin și presa bucovineană se grăbește să-și arate și punctul ei de vedere față de conflictul romîno-bulgar.

Iată ce scrie ziarul local „Czernowitzer Tagblatt“ într'un recent articol de fond:

Pretențiunile romîne sunt modeste și desigur, în interesul păcii, și a bunelor raporte de vecinătate, romînii nu le vor mai modera.

La Sofia însă, pare că în ultimut timp a început a sufla un vînt contra tuturor așteptărilor, care e menit de a amenința din nou pacea europeană.

Cu, sau fără voință, se răspîndesc versiuni din Sofia, că opoziția nu este dispusă să acorde recompense teritoriale Romîniei și că mai curînd se va recurge la schimbarea guvernului Geșov prin un cabinet Radoslavov de cît să se acorde cea mai mică concesiune Romîniei, că Sobrania nu va ratifica nici odată o schimbare de graniță, că s'au mobilizat trupe în Rusciuc pentru a se opune rezistență unui eventual atac al armatei romîne și multe alte gogorițe identice cari numai folos nu vor aduce cauzei bulgare.

Cu toate acestea Romînia, ținînd probabil seamă de mentalitatea poporului bulgar și știind că acestuia nu-i prea vine la socoteală să-și achite o „datorie veche“ își păstrează sîngele rece,—dar totuși ar fi de dorit ca și Bulgarii să-și dea seamă, cît mai e timp, de realitatea lucrurilor și că nu e nici o rușine cînd cineva își achită „datoriile vechi“.

Și întrebarea dacă Bulgaria datorează ceva Romîniei, nu poate fi de nimeni tăgăduită, cu atît mai mult cu cît însăși d. Danew, în recentele sale călătorii „diplomatice“ a mărturisit că Bulgaria datorează progresul ei cultural și economic în primul rînd numai Romîniei.

De asemenea ne reamintim cu toții de un comunicat ministerial romîn din anul 1903 prin care Romînia, în legătură cu păstrarea statului quo și-a specificat pretențiile ei relativ la ratificarea graniței din Dobrogea.

Prin urmare nu e nimic nou, necunoscut sau nemotivat ceea ce Romînia pretinde, și Bulgarii nu pot susține că au fost surprinși de aceasta.

Incă înainte de începerea războiului balcanic, Romînia și-a precizat pretențiunile.

Opinia publică romînească cerea atunci cu insistență mobilizarea armatei pentru a-și impune drepturile, ceea ce ar fi însemnat un act dușmănos față de statele balcanice.

Guvernul de atunci însă, n'a voit să ia o pozițiune ostilă din cauză că fie care era convins că statele balcanice, în frunte cu Bulgaria, vor ști să mulțumească Romîniei, care n'a încurajat acțiunea turcă prin o mobilizare la timp. Nu e vorbă, recunoștința nu prea joacă un rol mare în politică, dar cu atît mai puțin s'a așteptat cine-va la o nerecunoștință în senzul că Bulgaria nu va recunoaște serviciul incomparabil ce Romînia a adus cauzei bulgare, prin aceea că în adevăr a păstrat o atitudine chiar neutrală.

Dar nu numai pentru trecut, nemobilizarea Romîniei a adus un serviciu care nu trebue să fie uitat de Bulgari, ci și pentru prezent și viitor.

In acest moment chiar cînd Bulgaria a reînceput din nou ostilitățile cu Turcia, nu-și dă oare seamă de însemnătatea faptului că nu se găsește cu o armată în circă, care i-ar putea fi foarte fatală?

In Sofia se pune, se vede mare preț de speranța protecției Rusiei. Se poate dar Bulgarii știu de asemenea foarte bine că un direct amestec al Rusiei aduce cu sine un război european.

Vor oare cercurile conducătoare de acolo să provoace aceasta, pe cînd totul se poate înlătura prin o mică concesiune Romîniei?

Dacă în Bulgaria se motivează spiritul opiniei publice pentru se da un răspuns negativ Romîniei, apoi și aceasta nu se poate oare scuza pe același motiv, pentru a-și impune cererile?

Cererile Romîniei sunt și azi tot atît de drepte și logice cum au fost la începutul războiului din Balcani și n'au pierdut nimic din valoarea lor morală și nici din succesul de care vor fi încoronate.

Poate actualmente poporul bulgar, din cauza ostilităților nu este dispus să negocieze cu romînii pentru a tranșa conflictul în mod pacinic, dar că austro-ungaria lucrează intensiv la Sofia în senzul de a se da o soluțiune satisfăcătoare. Aceasta se știe foarte bine, atît la București cît și la Sofia.

Nerăbdare însă care se observă în mijlocul populației romînești din cauza întîrzierei realizării aspirațiunilor ei, sunt din punct de vedere omenesc scuzabile. Dar în realitate, fructele nu se coc așa de repede ca în fantazie și că și în politica de stat e nevoie de a socoti și cu eventuala „răbdare“, care de multe ori aduce mai mult folos de cît o "grabă“ pripită,

Că aspirațiunile romînești vor triumfa e mai mult ca sigur.

Gama.

Litere-Științe-Arte

„Arta de a formula.“—Sub acest titlu d. dr. I. Teodorescu, docent la facultatea de medicină din Iași a tipărit în editura Goldner o interesantă lucrare științifică, de care se vor folosi profesioniștii ori chiar și profesorii pe care i-ar interesa procedeele hipocratice. In introducere autorul scrie, între altele, despre scopul cărții:

„...In ea cetitorul va găsi chiar la început un tablou-icoană, de toate formele pe cari le pot îmbrăca medicamentele prescrise de medic; din simpla lectură, va vedea care din ele îi vor servi, ca el să facă operă de magistru.

„Ținînd seamă de căile pe cari putem administra medicamentele, am dat formele inerente fiecărei căi, explicînd cît mai clar posibil aceste forme, prin foarte multe exemple (rețete); pentru aceasta am ales medicamentele, am precizat dozele lor, am ales vehiculii proprii, am ținut seamă de asociațiunile posibile am avut în vedere indicațiunea terapeutică și așa am construit formula.

„Vreau să zic, am căutat să înlocuiesc faditatea rețetelor din formulare, să pun, dacă pot să întrebuințez o expresiune barbară, puțină viață, în cele cîteva sute de rețete-exemple, fie ele seruri tonice, poțiuni stimulante, cachete diuretice, clistire ipnotice, creioane topice etc“.

*

Grefierul, dramă în 4 acte scrisă de d. Vasile Negruzzi. E o piesă din „moravurile noastre“ în care ne întîmpină situații și personagii care merită a fi cunoscute de aproape.

Lucrarea e în editura autorului.

*

Un nou ziar parizian „Montjoie“ publică inedite „cugetări“ atribuite sculptorului de geniu Auguste Rodin.

*

Presa franceză înregistrează la rîndul ei apariția planetei Venus în apropierea lunei, cu o lumină fravantă.

Nu știm dacă și în Franța a fost bănuită a fi... aeroplan și atacată cu gloanțe.

*

In articolul de eri din pag. I intitulat „Unde nu-i pămînt“ s'a tipărit polul nord, în loc de polul sud.

*

Celebra cîntăreață Adelina Patti a serbat iubileul de 70 de ani.

Și tot n'a fost încă uitată...

*

Noua piesă a lui Raoul Aurernheimer „Perechia la modă“ a fost jucată cu mult succes la Burgtheater din Viena.

*

Dramaturgul Henry Kistemaeckers a provocat la duel pe Abel Hermant în urma unui articol apărut în „Le Journal“

*

STRUNA ZILEI

PRUDENȚĂ...

Casa de economie și împrumut de la Palat, a putut dona 16 mii lei din rezervă pentru flotă și caritate.

Ziarele

Dorind astfel de rezultate
Cînd criza bîntuie'n cetate,
Știți, Domnul Radu ce-a făcut?
...Economie la 'mprumut.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 28 Februarie a. c. ora 11 a. m. se va ținea în localul acestei Primării licitație publică orală, pentru vinderea unui automobil vechiu de 20 30 H. B. model 1908 din fabrica F. I. A. T.

Garanția 500 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispozițiunile art. 72—83 din legea asupra comptabilității publice se vor aplica acestei licitațiuni.

No. 1869—4 | 17 Febr. 1913

INFORMAȚII

D. dr. Istrati, cu toată intervenția stăruitoare a d-lui Take Ionescu, a declarat că hotărîrea sa de a se retrage din capul primăriei Capitalei e irevocabilă.

D-sa a explicat șefului partidului conservator-democrat, că ocupațiunile multiple nu-i îngăduie de a-și consacra timpul trebuitor în conducerea administrațiunii municipale.

Retragerea d-lui dr. Istrati fiind astfel definită, consiliul comunal va fi convocat încă în cursul săptămînii spre a-i alege un succesor. Viitor primar al Capitalei va fi d. Grigore G. Cantacuzino.

Modificarea legei falimentelor. — In urma inițiativei Camerei de comerț din Tulcea, congresul ultim al Camerelor de comerț din țară a formulat unele deziderate importante asupra modificărei codului comercial în partea privitoare la falimente.

In ultimul timp președinții și secretarii Camerilor de comerț ținînd o nouă ședință, au adus mai multe modificări moțiunei votate la congres și-au înaintat-o astfel ministerului de răsboi.

D. Ministru studiază acum această moțiune care prevede următoarele ameliorări:

1) Simplificarea formalităților de îndeplinit pentru verificarea creanțelor și contestarea lor.

Procedura se îndeplinea înainte prin petiții simple, pe cînd azi se fac prin acțiuni principale a 30 lei fiecare.

Camerile de comorț au cerut ca citațiile să fie făcute de către sindicat, din oficiu.

2) Examinarea pasivului și a creanțelor să se poată face și fără prezența creditorilor, cari sunt azi forțați să facă cheltueli deplasîndu-se.

3) Ascultarea creditorilor prin comisii rogatorii.

4) Oprirea faliților de a mai continua comerțul prin interpuși și pedepsirea acestora.

5) Orice operații cu privire la falimente inclusiv expertizele și esclusiv lichidarea activului să se facă de către sindicul tribunalului în asistența a 2 creditori delegați de masa credială.

6) Lichidarea activului să fie făcută prin bursă, în localitățile unde sunt burse, respectîndu-se art. 4 din legea acestor instituții.

Acolo unde nu sunt burse, lichidarea va putea fi făcută de către sindic în asistența celor 2 reprezentanți ai creditorilor.

7) Expertizele, atît ale scriptelor cît și ale activului în mărfuri, vor fi făcute de către specialiști numiți de pe listele ce vor fi formate anual de către Camerele de comerț și cari vor fi trimise tribunalelor din circumscripție.

*

D. N. D. Xenopol ministrul industriei se va pronunța în curînd asupra modificărilor cerute, dintre cari a admis o bună parte.

După cîte știm d-sa are intenția de a lega chestiunea falimentelor cu acea a înscrierei firmelor dorind să aducă un proect de modificări importante si cu bune resfrîngeri asupra situației comerțului nostru.

Noul consiliu general al județului Iași se intrunește astă-zi în sesiune extra-ordinară și pentru a se constitui.

Iată chestiunele de rezolvit în această sesiune:

1) Verificarea titlurilor noilor consilieri aleși și constituirea consiliului; 2) Alegerea biuroului; 3) Aprobarea creditelor deschise de direcțiunea județeană în intervalul sesiunilor; 4) Modificarea bugetelor pe 1912 | 913 și deschidere de credite; 5) Votarea bugetelor administrației generale și drumurilor pe exercițiul 1913 | 914; 6) Alegerea membrilor și supleanților în delegațiunea județeană; 7) Alegerea membrilor în consiliul de higienă; 8) Alegrea membrilor în comisiunea de rechiziție militară; 9) Alegerea membrilor în comisiunea pentru instrăinarea bunurilor Statului și rescumpărarea embaticurilor; 10) Alegerea membrilor și supleanților în comisiunile de recrutare pentru anul 1914; 11) Alegerea comisiunii de statistică județană; 12) Inființarea comunei Fîntînele, deslipirea satelor Koșitani-Scobăleteni și Holm dela comuna Podu-Iloaei și alipirea lor la comunele Popeștii și Dumești; 13) Inființarea tîrgului săptămînal în satul Focuri; 14) Clasificarea drumurilor Erbiceni-Focuri și Belcești, drumului Voinești, Podul Crăușului-Țibana.

Consiliul de miniștri a autorizat pe d. ministrul al Instrucțiunei publice, să prezinte Parlamentului un proect de lege, pentru înființarea unei catedre de limba și literatura italiană la Universitatea din București.

Știrea unui ziar săptămînal că s'ar urma în acest moment tratative între administrația comunală și direcțiunea tramvaiului electric este lipsită de temeiu. Ori-ce tratative pentru prelungiri de linii ale tramvaiului au fost suspendate.

Vom publica în numărul de mîne un prea interesant răspuns, pe care eminenta scriitoare d-na Ana Conta-Kernbach l'a primit din partea ilustrului pedagog Schuyten, într'o importantă chestiune școlară.

Moartea unui pompier la incendiul din str. Gheorghe Mîrzescu. După cum am aratat în numărul nostru de eri, incendiul care s'a ivit la casele cu N-rele: 28 și 30 din str. Gh. Mîrzescu a luat proporții considerabile.

Cu toate ajutoarele, ce au fost la timp date, focul s'a comunicat la partea din dos a apartamentului, locuit de către d-nul Bahman, o parte din cel locuit de d-nul Zussman și întreg apartamentul locuit de d-nul Rosenblum.

La ora cinci jumatate, pe cînd pompierii lucrau cu înverșunare, la stîngerea incendiului, frontonul dela casele cu No. 28, s'a surpat, acoperind sub dărămături pe pompierul Dumitru Sipa, care a remas mort pe loc.

Cu ambulanța spitalului militar, cadavrul nenorocitei victime a datoriei, a fost transportat la morga acelui spital.

La 24 Februarie va avea loc o nouă întrunire publică a meseriașilor din localitate.

„Terapeutica bolilor interne“, opera medicală a cărei apariție s'a anunțat în numărul de eri este datorită d-lui profesor E. Riegler, membru corespondent al Academiei Romîne.

D-sa a primit zilele acestea o foarte elogioasă scrisoare din partea profesorului dr. Ludovig Ernst din Viena, căruia i-a dedicat lucrarea trimițîndu-i, odată cu volumul nou tipărit, o bibliografie complectă a lucrărilor științifice și care se ridică la 70.

D. Cicei, mare proprietar, a donat 500 lei pentru aeroplanul „Iașul“.

Prin noul budget, consiliul județian a prevăzut: 500 lei pentru aeroplanul „Iașul“.

Dela 25 Ianuarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri reduse:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.20
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină		1.40
Brînză de munte	1.80 și	2,—
Brînză de munte de toamnă		2.40
Ouă zilnic proaspete	9 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.40
Cașcaval grecesc		2.80
Brînză de burduf		2.80
Cașcaval de Penteleu		3.40
Brînză de munte de burduf		2.40
Cașcaval penteleu		3.40
Depozit permanent de Schweitzer elvețian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40

S'a pus în vînzare din producție proprie: mușchi afumat de porc, limbi afumate de vacă și de porc, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții.

Diferite varietăți de mere.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calitățile de vinuri superioare se vînd cu litrul și în sticle înfundate.

Sanatorul Dr. Țaicu

IAȘI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect și perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operațiile septice și aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproșabil. Se practică ori ce intervenții.

Secțiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalație specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviațiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxațiile, artritele, ankilozele etc. etc.

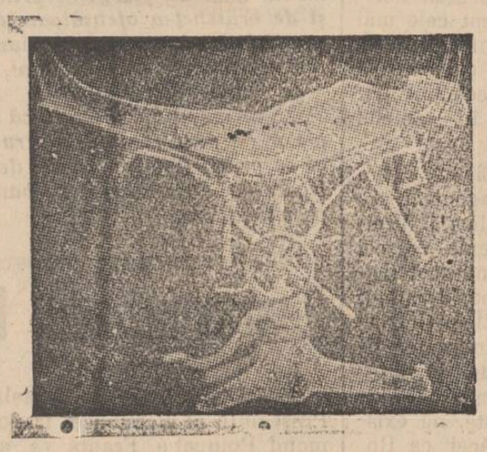

Faceri. Sală specială. Moașa diplomată în permanență.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronșite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderențile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenți electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilație electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecții Ehrlich* (606) sau mercur după indicații. Se execută toate *regimurile*. Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacțiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenți și infirmi.

Directorul și internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă și foarte conștiincioasă. Prețurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultații între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

Ultime Informaţii

Ieri a avut loc o şedinţă a senatului universitar. S'a adus în discuţiune, între altele, ştirea despre o eventuală încercare de a se convoca marele colegiu universitar. Credem a şti că la o eventuală convocare marea majoritate a profesorilor va răspunde prin abţinere, aşa că va fi zădărnicită ultima speranţă a minorităţii cari a luat sub protecţiunea ei pe fostul rector.

Numai trei semnături reuşise a aduna pînă eri după amiază fostul rector al universităţii de Iaşi pentru iniţiativa convocării marelui colegiu universitar căruia spera să-i poată zmulge un fel de vot de neîncredere în senatul universitar. Un asemenea vot nu intră în atribuţiile marelui colegiu, de oare-ce membrii senatului universitar lucrează pe răspunderea lor proprie şi numai ca reprezentanţi ai facultăţilor respective şi nu ai universităţii ca atare.

Cele trei semnături sunt ale d-lor A. C. Cuza, Ion Peretz şi semi-profesorul Şumuleanu, agreat agregat al ex-rectorului.

Ministerul de finanţe a retras d-lui Ianovici delegaţiunea de a reprezenta ministerul acesta în consiliul de administraţie al Cassei Centrale a meseriilor.

Se crede că delegaţiunea va fi dată d-lui Şt. Cihoski.

Constituirea consiliului judeţian.—Azi la ora 11, noii consilieri judeţieni s'au întrunit, pentru a proceda la constituire.

Sunt prezenţi 15 consilieri.

D. N. Botez este proclamat preşedinte provizor, asistat de d-nii N. Stroici şi Titus Lapteş, ca secretari.

Se dă cetire dosarului alegerei, iar d. Ştefan Negruţi, prefectul judeţului citeşte decretul regal, prin care se confirmă alegerea consiliului judeţian.

*

Se procede apoi la alegerea biuroului

Cu unanimitate de voturi, se aleg pe d-nii Andrei Badareu, ca preşedinte şi pe d-nii Pompiliu Antonescu şi N. Stroici ca vice-preşedinţi.

D-nii Titus Lapteş şi V. T. Popovici sunt aleşi secretari.

D. *Ştefan Negruţi*, prefectul judeţului, felicită pe noii aleşi şi urează consiliului spor la muncă, pentru binele judeţului.

D. *Andrei Badareu*, preşedintele consiliului judeţean, promite a-şi pune toată munca şi tot devotamentul pentru binele judeţului şi speră într'o perfectă reuşită, ştiind că în capul judeţului, se află d. Ştefan Negruţi, un bun gospodar şi demn.

D. *Pompiliu Antonescu* mulţumeşte pentru alegere şi promite tot concursul şi devotamentul seu.

D. *Nicu Stroici*, mulţumind pentru alegerea sa, zice că membrii au ţinut prin aceasta să dea dovadă de sinceritate în colaborare, de oare-ce majoritatea membrilor, cari sunt conservatori-democraţi, au ţinut să aleagă în birou şi un membru al minorităţei conservatoare.

Voi lucra pentru desăvîrşirea colaborărei, să ajungem pînă la fuziune, atît de necesară pentru binele ţărei.

Ideia colaborărei a pornit din Iaşi, de la d. Alex. A. Badareu, şi desăvîrşirea acestei colaborări este tot opera d-sale. Să luptăm pentru ca această vorbă de salvare, s'o răspîndim pe la cluburile noastre, pe la amicii noştri.

Timpurile sunt azi foarte grele, dar avem nădejde că ele vor trece, şi, vom putea realiza năzuinţele noastre pentru binele judeţului nostru.

Şi avem toată speranţă în deplină reuşită, avînd în fruntea judeţului pe d. Stefan Negruţi, un om de inimă, care n'a primit această grea sarcină din ambiţie, nici pentru leafă, ci numai pentru binele judeţului.

Şi aşteptările noastre sunt întărite, ştiind, că în fruntea ministerului de lucrări publice, minister ce interesează în primul rînd judeţul nostru, se află d. Al. A. Badareu. un fiu al Iaşului, al judeţului Iaşi. Prin actele sale, puin trecutul seu, d. Badareu a dovedit necurmata sa iubire pentru Iaşi, şi cu siguranţă, că ne va da tot concursul seu mare, pentru a se realiza toate aspiraţiile noastre.

Sub aceste auspicii şi în speranţa, că vremea grea va trece, să ne punem cu toţii oe lucru, spre felosul şi binele judeţului.

Cuvîntarea inimoasă a d-lui Nicu Stroici este viu aplaueată.

*

Consiliul fiind constituit, se întră în ordinea zilei.

Se votează diferite credite şi modificarea unor capitole de budget.

Se procede apoi la votarea bugetului general pe 1913—1914, care se cifrează la venituri cu suma de 377,370 lei şi 25 bani şi la cheltueli cu 376,735 lei şi 25 bani, avînd astfel un ascedeni de 637 lei.

Se votează apoi budgetul extraordinar care are la venituri suma de 54.836 lei şi 96 bani şi la cheltueli 31.500 lei, soldîndu-se cu un excedent de 23 mii lei.

*

Se procede apoi la alegerea diferitelor comisiuni.

Se aleg în *Comisiunea judeţeană* d-nii Nicu Botez, Em. Manariu şi Titus Lapteş.

Ca supleanţi d-nii maior Panaitescu, Ştefan Tempovici şi V. Popovici.

In *comisiunea de higienă* d-nii N. Stroici şi Alexandrescu.

Comisiunea de rechisite militare d. N. Alexandrescu.

Comisiunea pentru embaticuri d. N. Botez.

In *comisiunea pentru recensămîntul militar* în oraş, d-nii V. P. Popovici şi maior Panaitescu ; pentru judeţ d-nii Cariade şi Brudea.

In comisiunea de statistici d. Brudea.

Lucrările fiind terminate, şedinţa se rădică, după ce mai întăi d. Ştefan Negruzzi, prefectul judeţului, mulţumeşte din nou consilierilor pentru toată dragostea ce arată şi dovada de muncă ce vor s'o dea pentru binele judeţului.

In tot timpul şedinţei, a domnit cea mai vie cordialitate între membri.

Profesorii facultăţii locale, de medicină, au subscris pentru flotă salarul pe 3 zile.

In str. Perju No, 5 soldatul Gh. Baciu din reg. 14 de artilerie de la Roman, a încercat să se sinucidă bînd o cantitate de otravă.

Condus la spitalul sf. Spiridon, i s'a dat în grabă ajutoare. Tratamentul i se face greu, din cauză că pacientul nu vrea să declare ce fel de otravă a înghiţit.

Eri seara a sosit din Rusia un nou transport de 190 cai, care au fost duşi la regimentul 7 de roşiori.

Concediile personalului postal rural, mai mici de 5 zile se aprobă, pe viitor, de către diriginţii de oficii.

Serva Catinca Florescu de la d. M. Grosvald din str. Ştefan cel Mare, căzînd din podul casei, unde se suise, să întindă la uscat nişte albituri, şi-a frînt o mînă.

Valabilitatea taxelor de transport excepţionale, pentru benzina brută se prelungeşte pînă la 16 Iulie a. c.

Fabrica de hîrtie din Buşteni a adus două vagoane pentru trebuinţele fabricei.

După 25 de ani ele vor deveni proprietatea c. f.

„Misterul Camerei Galbene" *piesă spectaculoasă în 5 acte de Gaston Leroux.*

Montată sub îngrijirea d-lui Vlad Cuzinski.

Senatul universitar în şedinţa de aseară, a admis transferarea d-lui dr. Hurmuzescu la catedra de fisică, de la facultatea de ştiinţi din Bucureşti.

Viitoarea şedinţă a consiliului judeţean va avea loc la 16 a lunei.

Biroul de recrutare, în urma unui ordin primit de la ministerul de războiu, face cunoscut tinerilor cari compun cadrele armatei, că anul acesta nu li se mai vizează livretul în luna Februarie, ci la o altă dată care va fi anunţată la timp.

Pentru apărarea naţională.—Sentimentul patriotic de care a fost însufleţită toată ţara, în preajma evenimentelor serioase prin care trecem, a găsit şi în Iaşi ecoul cel mai puternic.

Faptul că în fruntea acestei mişcări se află I. P. S. S. Mitropolitul Pimen şi un comitet de Doamne din Iaşi, ne arată că mişcarea aceasta va găsi tot sprijinul în populaţia oraşului nostru.

Acest comitet a organizat pentru Sîmbătă seară, 9 Februar, la Teatrul Naţional, o serată muzicală-literară, la care d. profesor A. D. Xenopol va ţine o conferinţă despre „Idea naţională".

Comitetul roagă pe persoanele oficiale, cari au locuri rezervate în sala Teatrului, să binevoiască a renunţa la aceste locuri, avîndu-se în vedere scopul patriotic pentru care este dată serbarea.

Funcţionarii Băncei de Credit Romîn, organizînd în seara de 9. c. o serata intimă în Saloanele otelului Traian în scop filantropic, roagă pe toţi aceia cari au primit invitaţiuni şi doresc să asiste, dar la cari comisiunea pentru inmanarea biletelor nu s'a putut presenta din cauza timpului prea scurt să binevoiască a asista la serata.

Biletele li-se vor elibera la prezentare.

Din sursă sigură putem afirma, că dintre cei mai vehemenţi în sinul senatului universitar cînd a venit în discuţiune raportul rectorului asupra alegerei studenţeşti a fost d. profesor Aurel Mănescu.

D-sa s'a aratat foarte enervat de tergiversările la care recurgea d. dr. Bogdan necontenit şi la un moment dat l'a apostrofat :

— Domnule profesor înţelegi odată ! Noi ne-am prezentat demisiunea pe care ministrul a respins-o. Acum nu-ţi rămîne alta de făcut decît să demisionezi şi d-ta. Altă soluţiune nu există şi noi nu primim nici-ot ăriganare.

După această apostrofă şi în faţa unanimităţei profesorilor — la care se alăturase de astă dată şi d. profesor Manicatide — d. dr. Bogdan şi-a dat demisia în modul ştiut...

Dl. Haralamb G. Leca a fost alaltaeri în Iaşi pentru regularea unor vechi tantieme cu Teatrul Naţional.

La ministerul de instrucţiune n'a parvenit nici azi demisiunea anunţată a rectorului Universităţei din Iaşi.

In imposibilitate de a mulţumi tuturor prietenilor şi cunoscuţilor din Iaşi şi din provincie, pentru partea ce au luat la durerea ce ne-a lovit prin încetarea din viaţă a prea iubitei noastre soţii şi mame, aducem pe această cale tuturora cele mai sincere ale noastre mulţumiri.

M. Burstin

Familiile : *Dr. H. Burstin Iaşi, H. Ackerman, Brăila, Dr. I. David Galaţi.*

Judiciare.—Firma Moritz şi Artur Leizerovtci din Focşani au cerut revocarea moratoriului acordat lui I. Recler. Termin la 21 Februarie.

— In aceeaşi zi tribunalul s. III va judeca cererea de declarare în stare de faliment, făcută de unul din creditori, a droguistului Rosenstein din strada Cuza Vodă.

— Astăzi s'a prezentat parchetului numitul Vasile Smochină din Dobrovăţ care a declarat că a împuşcat pe locuitorul Jacotă, pe care l'a prins furînd fîn.

— Tribunalul secţia I a infirmat astăzi din nou mandatul de arestare contra fraţilor Herşcovici.

— Tribunalul secţia III acordînd după cum am anunţat eri, un moratoriu de şease luni Fraţilor Pollingher, a numit în comisia de control, Băncile Moldova şi Agricola pe d-nii Taussig şi Ballo ; iar judecător pe d. H. Grigoriu.

— Curtea de Apel s. II judecă azi procesul fraudelor silvice din Piatra N. în care sunt inculpaţi M. Iacobi, I. Abramovici ş a.

Părinţii elevilor cursului superior al şcoalei comerciale din Iaşi au adresat o petiţiune ministerului de Instrucţie şi de culte ca să se acorde o reducere de taxe elevilor supuşi taxei şcolare şi care este de 150 lei pe an. Cererea este motivată pe faptul că s'a acordat o reducere de 50 la sută elevilor din licee şi gimnazii.

O delegaţiune a părinţilor cari au semnat petiţiunea va apela personal şi la d. V. I. Radu, inspector al şcolilor comerciale rugîndu-l să intervină în acelaşi scop.

Afacerea Fraţilor Herşcovici. Pentru a treia oară au venit înaintea Onoratului Tribunal Secţia I-ia azi, Fraţii Herşcovici, spre a se apăra de deţinerea ordonată de Camera de punere sub acusare.

In mod constant, Tribanalul a infirmat şi de astă dată mandatele de arestare.

Ca unul ce am fost apărător şi martor ocular, pentru triumful dreptăţei, mă simt dator a relata în public modul cum s'a procedat de Parchet, spre a se obţine deţinerea mai departe a numiţilor, însă fără succes.

S'a trimis după dl. Prim-Procuror Adam Bereea *spre a veni şi a arăta Tribunalului motivele grave, cari ar milita pentru deţinerea Fraţitor Herşcovici.* D-nul Prim-Procuror a trimis vorbă că deleagă pe dl. Procuror Aslan, ca să pue conclusii. Dl. Procuror Aslan, vădit enervat şi contrariat a exclamat: *„mă duc să'i spun „modul meu de vedere, dacă'i va conveni".*

In scurt timp, reveni dl. Aslan, care spune Tribunalului : Va veni dl. Procuror Emil Lefter ca să pue conclusii. Vădit, dl. Aslan, de şi n'a spus-o, este pentru *infirmarea mandatelor şi punerea în libertate* ; s'ar putea presupune că însuşi dl. Bercea are această părere căci dacă ar crede că Fraţii Herşcovici trebuesc încă deţinuţi, ce l-ar fi impedicat a veni şi a pune conclusii în acest sens,—afară numai dacă nu va fi avut a se arăta reverenţios şi bun coleg faţă de colegii din Tribunal : dl. V. Erbiceanu, dl. A. Winkler şi dl. Ipolit Mărzescu ? !

In sfîrşit, a venit al doilea delegat de Primul Procuror dl. Procuror Emil Lefter, şi textual a spus aceste cuvinte : *„Pentru motivele cunoscute, cere a se confirma mandatele"* şi nici o vorbă.. în plus ! iar apararea ne-am văzut siliţi, a spune scurt : *„Tot pentru motivele cunoscute vă rugăm să infirmaţi".*

Tribunalul a infirmat.

Cît are să ţie această comedie ?

La carte scrie că *„libertatea e regula"* şi închisoarea este excepţia. Dacă prin excepţie se găseşte că este caz a ţine pe cine-va închis, *legea ordonă ca şi tribunalul şi procurorul să arăte motivele.*

Cari ar fi deci motivele deţinerei fraţilor Herşcovici, cînd dl. Procuror spune atît : *„pentru motivele cunoscute"* şi cînd alţi doi Procurori *ezită în mod demonstrativ de a se presinta şi a-şi lua pe conştiinţă deţinerea fraţilor Herşcovici ?*

N'ar fi oare timpul să se sfîrşască cu această comedie ? N'avem oare dreptate a spune : sărmană dreptate, sărmană lege ? !

N'aş avea conştiinţa împacată dacă n'aş fi adus aceste fapte riguros exacte, ca o literă de evanghelie, la cunoştinţa publicului.

Ştiu că sunt reu văzut de magistratură care lucrează la întuneric, prin lovituri, dar la lumina zilei eu îmi fac pe deplin datoria şi nu mă interesează restul. Aceasta tocmai pentrn demnitatea şi prestigiul *„banei magistraturi"*, — şi din fericire e multă bună magistratură în Iaşi.

George Skarlet
Avocat

Unul din cele două locuri nou create în consiliul de administraţie al Cassei Centrale a meseriilor va fi încredinţat d-lui D. Comşa deputat. Pentru al doilea loc se va desemna un specialist în chestiuni de sociologie şi de muncă organizată.

Şcolare.—S'au făcut următoarele numiri de delegaţi pedagogici ; D. C. Grădinescu institutor la şcoala de băeţi No. 3 Roman, pentru circumscripţiile I şi II de la 15 Ianuarie pînă la 1 Aprilie 1913 ; d. D. Cecropide inst. la şcoala de băeţi No. 24 Bucureşti, pentru circ. III, IV, V şi VI, de la 15 Ianuarie pînă la 1 Aprilie 1913 ; d. I. Bănescu inst. la şc. de băneţi No. 1, R.-Vîlcea, pentru circ. VII-a de la 15 Ianuarie pînă la 1 April 1913.

— D-ra Maria Drăgulănescu, suplinitoare la şcoala de fete No. 6 Iaşi, a fost transferată la Tg.-Frumos.

— D-na Paula Petrea, institutoare la Iaşi, a obţinut un concediu de o lună, fiind suplinită de d-ra Natalia Mărgărint.

— Ministerul a aprobat pînă la 1 Aprilie, d. I. Costin, institutor la Trg.-Frumos, să rămîie detaşat la şcoala din Iveşti-Tecuci.

— S'a aprobat învăţătorului de la Botoş, un concediu de 40 zile.

— D-ra Natalia Ionescu a fost numită învăţătoare în post II-lea de la Găineşti-Suceava.

— D-na Victoria Murariu a fost numită suplinitoare la şcoala din Valea Seacă, Suceava.

— S'a făcut pe 1 Februarie următoarea mişcare pentru învăţ. din jud. Roman : D-na Euterpia Braşovanu la Oteleni, d. Aurel Focşa la Bălusesti p. II, Pavel Popescu la Misihăneşti, Elena Sihleanu la Săboani, şc. băeţi post III-lea, Ortansa Teodor la grădina de copii din Săbăoani. Gh. Anghel la Prăjeşti—Butăreşti.

D-ra Henny Porten, celebra tragediană, steaua teatrelor berlineze, apare astă-seară Marţi pe pînza cinematografului Pathé Frères, din vasta sală a Circului Sidoli. Ea interpretează rolul principal din piesa „Fantoma mărei". Celebra artistă supranumită Duza Germaniei este întovărăşită de artişti daneji în interpretarea zisei piese, al cărei sujet e luat după o legendă scandinavă.

Sunt cuprinse în noul program de astă-seară :

Prince tradat printr'o sărutare, scene comice.

Un om care nu seamănă cu ceilalţi oameni, scene humoristice etc.

S'a intercalat în programul de astă seară Marţi:

Princesa dolarilor, film danez de mare artă care ne arată extravaganţele femeilor americane. In rolurile principale apar d-na Wieth şi d. Psylander.

In noul program de mîne Mercuri 6 Febr: Cîntec şi pumnal, film danez cu d-ra Asta Nielsen celebra tragediană a scenelor scandinave.—Sărutul împaratului, o pagină însufleţită din viaţa lui Napoleon I-iu (în ajunul luptei de la Waterloo).—Sosirea la Bucureşti a prinţului Eitel Frederic al Germaniei, înregistrări cinematografice de actualitate, etc. etc etc.

M-lle Louise Bornstrom
— Brodeuse —
Iaşi, Şoseaua Arcu No. 9
se însărcinează cu ori-ce fel de broderii lucrate în matasă, fir de aur şi argint ; monograme fine mari şi mici şi ori-ce desemnuri de bun gust.
Confecţionează lingerii pentru dame cu preţuri moderate. Doamnele se pot adresa şi prin cărţi postale.

Un loc viran foarte spaţios de inchiriat.
Strada Cuza Vodă 13 de pe acum.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 5 Februarie

Presa bulgară şi Conflictul cu Romînia

Sofia. — Comentînd diferendul bulgaro-romîn, ziarul „Mir" spune: se poate aştepta în fiecare clipă la o înţelegere ori la o ruptură definitivă. Ziarul exprimă apoi speranţe că prietenia romîno-bulgară, să nu fie sacrificată litigiului ridicat în mod inoportun, căci e de neînchipuit ca două popoare unite prin interese, *aspiraţii şi pericole identice, cari timp de secole au trăit ca fraţii şi care îşi au cuvîntul în istorie, pe neasteptate să ajungă a se lua de păr pentru posesiunea Silistrei, săpînd între ele o prăpastie de ură care va fi un blestem pentru amîndouă.*

Moartea lui Alex. Djuvara

Bucureşti. — Sub o mare afluenţă de lume, a avut loc azi înmormîntarea rămăşiţelor pămînteşti ale regretatului Alex. Djuvara.

Au rostit cuvîntări d-nii Take Ionescu, din partea guvernului, şi M. Ferechide, din partea clubului liberal.

Răsboiul Balcano-Turc

Sofia.—Se afirmă că Bulgaria nu va accepta noui tratative de pace, de cît după ce Turcia va ceda Adrianopolul.

Svon de asasinarea lui Enver-Bey

Berlin.—Ziarul „Berliner Tageblatt" apărut în ediţie specială, anunţă oă Enver-Bey ar fi fost asasinat pe bordul unui vapor.

Eroul turc ar fi căzut victima unei răzbunări.

Svonul însă n'a fost confirmat pînă în acest moment.

Nenorocire

Paris. — S'a produs un puternic incendiu, la topitoria de aluminiu, din cartierul Roquette. Conducta apei cu aluminiul în fuziune, a provocat rănirea mai multor persoane.

Reînceperea luptei

Mexico.—Armistiţiul s'a terminat. Azi dimineaţă lupta s'a reluat cu violenţă.

Conflictul romîno-bulgar

O declaraţie importantă

Bucureşti.—Un fruntaş diplomat străin din Capitală, a declarat aseară, că pentru Europa conflictul romîno-bulgar, prezintă azi un interes mult mai mare, ca războiul balcano-turc.

Toate puterile vor interveui, pe lîngă Bulgaria şi Romînia, pentru ca conflictul să se rezolve în chip pacinic.

Şi dacă Bulgaria va continua să fie recalcitrantă, va interveni Rusia, pentru a o face să cedeze Silistra.

*

Viena.—„Neue Freie Presse" află din Londra, că governul englez va interveni în mod amical pe lîngă Romînia şi Bulgaria, pentru aplanarea conflictului.

Anglia va stărui ca chestia să fie lasată a fi rezolvită de marile puteri.

*

Sofia. — Răspunsul Romîniei este aşteptat cu multă nerăbdare.

Aci se consideră cedarea Silistrei ca o imposibilitate. Şi s'a perdut ori-ce speranţe în reuşita tratativelor directe.

O arestare

Viena.—Poliţia a arestat pe un anume Freiberg, venind din Muenchen. cu scopul de a răzbuna asasinarea deputatului Schumeyer, omorînd pe deputatul creştin-social Kunsback. Asupra lui Freiberg s'a găsit un revolver încarcat. El a recunoscut că avea intenţia de a trage cu dînsul asupra lui Kunsback. Freiberg e un individ, care a mai fost condamnat.

Se caută *la Biroul Societăţei Textile doi funcţionari de birou, să fie liberi de armată, să cunoască corespondenţa romînă şi germană şi scrisul la maşină.*
A se adresa la Biroul Băncei Moldova în fie-care zi de lucru.

Dr. L. FISCH
Specializat la Berlin în
BOLI DE COPII
în clinicile prof. **Haubner** *(Charité),* **Neumann** *(Säuglingsfürsorge),* **Finkelstein** *(Azilul de copii).*
Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42.
Consult 10—11 şi 3—5.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispozițiunile din lume și la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democra

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17,

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de st. Gută, Ritichi şi Pesloferie —

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecucia
Reprezentanţi pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic si intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Functionare perfectă garantată

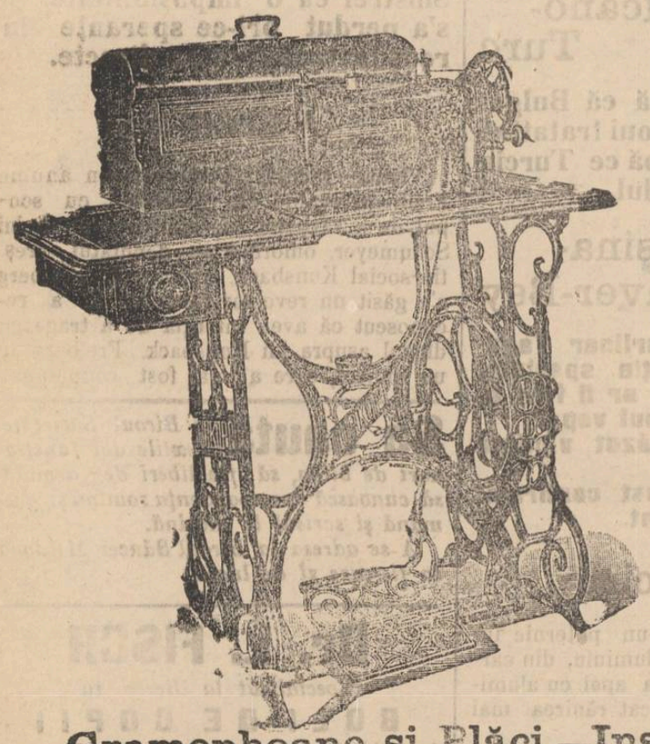

Biciclete BRENABOR
intrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE
CĂRUCIOARE
PENDULE
şi CASETE

Gramophoane şi Plăci — Instrumente
Toate se vînd în rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

Tipografia H. Goldner infiintata in 1856. Iaşi, strada Gh. Mârzescu
Cea mai mare şi mai modernă instalaţie din ţara Moldova
Casă de Incredere
Execută orice lucrări atingătoare de arta tipografică.
Promptitudine şi acuratete
Preţuri foarte modeste.

NEVRALGIILE
Hapurile Doctorului Mousette
ADVERAELE HAPURI MOUSSETTI vindecă şi prodecă Nevralgiile cele mai grele de la capul, Migrene, Cefalgie, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase cari e nesuferit de orice felte remedii.
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă, la dina cea d'antâiu câte una 3 hapuri, unul dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Dacă bolnavul n'a simţit'o ameliorare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.
A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de Paris, care se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmacii.

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi — 28 str. Cuza Vodă 28 — Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
— Apă — Canal — Closete *contra inghetului* **— Băi hygienice — etc.**
Instalaţie de Electricitate — Motoare — Telefon — Sonerii, etc.
Devize — Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni **— Proiecte — Supravegheri de Construcţii.** *Vile — Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

Renumitele PLUGURI
intreg de oţel bătut
marca PORO MI TRET
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm
a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit
Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la
Fraţii Bachstez, Iaşi

Magasinul Conservatorului

IAŞI — Strada Lăpuşneanu 32 — IAŞI

NOTE de MUZICA

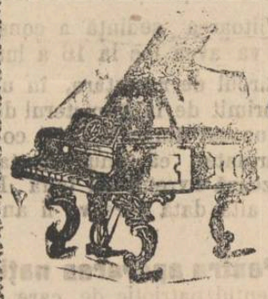

ASORTIMENT
complect după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi Depositul renumitelor

Piane şi Pianine
— ROSENKRANZ —

Neintrecute în solidite şi ton frumos
Vînzare şi în rate mici fără acento —
— Cataloage gratis —
INCHIBIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

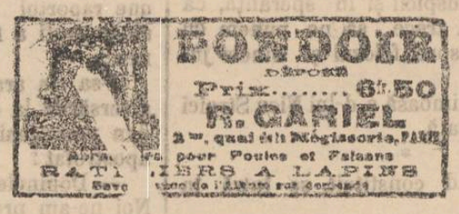

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X · No 801- Joi 7 Februarie 1913

Slavii din Macedonia

Ocupîndu-ne de populațiunea romînească din dreapta Dunării, am arătat că toți Aromînii sunt într'o stare materială înfloritoare și că acolo nu se cunoaște tripla diferențiare în pătură superioară, funcționari și țărani pe care o observăm la noi și unde, de la o clasă la alta, situațiunea economică și gradul de cultură sunt foarte deosebite. Este tot așa de rar a găsi printre Romînii macedoneni un bărbat fără știință de carte, pe cît de extra-ordinar s'ar părea un Cuțo-vlah cerșetor.

Aceste condițiuni explică pentru ce deșteptarea conștiinței lor naționale s'a făcut atît de repede și pentru ce sentimentele lor romînești sunt atît de bine întreținute.

Cu totul altfel se prezintă lucrurile printre slavi. Serbia și Bulgaria sunt în situațiuni relativ bune față de soarta mizerabilă a conaționalilor lor din Macedonia, pe cari se luptă să-i cheme la viata națională.

Pe cînd Aromînii au în Macedonia avantagiul neprețuit de a fi aproape singurii stăpîni ai principalelor orașe, Slavii din potrivă, locuiesc numai satele și cîmpiile. Această deosebire creiază Bulgarilor o netăgăduită inferioritate, mai ales în lupta națională în care, cum zicea d. Take Ionescu în opera sa „Macedonia" „este un neprețuit cîștig să ai cu tine inima țărei". Chiar în acele orășele unde populațiunea este amestecată cu Slavi, Greci sau Turci, și acolo încă tot Romînii țin primul rang, prin gospodăriile lor îngrijite prin frumusețea locuințelor, prin familiile onorabile și păzite de influențe străine, prin industrie și comerț pe care l'au concentrat aproape numai în mînele lor.

Neuitatul I. Nenițescu, în memorabila sa lucrare asupra fraților noștri din Pind descrie astfel condițiunea Bulgarilor macedoneni.

„Poporul bulgar din cîmpiile și luncile Turciei, trăește în mizerie, ca unul care e legat de pămîntul proprietarului turc ori albanez și fiind cu trup și suflet la dispoziția proprietarului, e stăpînit de toate viciile ce fac tristul cortegiu al mizeriei și al stărei de ciflicari".

Condițiunea lor cu totul inferioară se poate vedea și mai bine din inspectarea satelor locuite exclusiv chiar numai de ei.

După cum spun cei ce le-au văzut, cătunele bulgărești lîncezesc într'o ne mai pomenită stare de sărăcie.

Sate ca Borova, Calician, Bubei, Triest, Topolcian, Krklinu, Crivogăsciani, toate acele așezate prin luncile cu care se învecinează Bitolia, în fine peste tot locul pe unde se întîlnesc, n'au mai mult de cît 20 pînă la 60 de case, primitive și murdare, niște adevărate bordee, locuite de o populațiune incultă și inconștientă, care riscă să rămînă multă vreme în întuneric, fiind chiar cu neputință a se înființa școale în niște centre atît de mici.

După cît se pare însă, o asemenea stare de plîns constitue în ochii conducătorilor propagandei bulgărești un avantaj, căci grație ignoranței, Bulgarii de la cîmp nu vor putea fi niciodată desnaționalizați, ci vor rămîne tari în fața ademenirilor străine, apărați cum sunt de însăși întunericul în care zac.

Direcțiunea naționalistă de la Bitolia și a formulat această credință, zicînd că „dobitoacele își vor păstra carnea bulgărească".

Nimeni nu poate fi surprins dacă la o asemenea decăzută stare materială, se adaugă și o situațiune morală din cele mai inferioare.

In locul moralei severe a Cuțo-Vlahilor, care au făcut din familia lor sanctuarul neprofanat de nimeni pînă astă-zi, găsim la Slavi licența în moravuri, indiferența față de ai săi, tendința de a se încuscri cu orice altă rasă conlocuitoare, lipsa sentimentului curățeniei fizice și morale.

Frumosul, care la popoarele chiar primitive, apare în cele dintăi manifestări ale vieței lor le este necunoscut.

Acelui gust și acelei armonii pe care populațiunea aromînească știe să o pue în costumele ei naționale, în obiectele de prima necesitate fabricate de ei, în așezarea lăuntrică a căminurilor lor, Slavii opun un fel de grosolănie și primitivitate, din care se vede clar cum spiritul lor rudimentar procedează mai mult prin imitațiune inconștientă de cît prin creațiune intuitivă.

Inferioritatea Slavilor este la iveală ori de cîte ori, sub raportul cultural ori economic, se încinge lupta între ei și Aromîni. Acestia din urmă triumfă în totdeauna numai prin mijloace pașnice și civilizate.

Fără îndoială, tipul Cuțo-Vlahului este cel mai simpatic al Peninsulei. El este cel mai bun intelectualiceste și cel mai superior economiceste. Din punctul de vedere sociologic, fatal va trebui să devie și tipul cel mai puternic. Puterea de asimilațiune a unei societăți în lăuntru și puterea sa de radiare în afară, sunt în raport direct cu simpatia care o pot provoca.

De altfel, judecînd chiar numai gradul evolutiv pe care l'au atins pînă în prezent, se poate intrevedea, dacă evoluțiunea lui va continua să fie progresivă, apropiata realizare a întăietății sale în Macedonia. Astăzi chiar, care dintre Slavi nu consideră încuscrirea cu Cuțo-vlahul ca o cinste pentru familia lui? In care parte a Macedoniei limba aromînească nu este vorbită de toate naționalitățile, ca un fel de limbă diplomatică și de tranzactiuni? La care alta dintre rasele conlocuitoare, iscusința minței și cinstea în afaceri, sunt mai admirabil coordonate?

In fața Aromânului, sobru în moravuri, onest în întreprinderi, cald în credințele lui naționale, tot atît de cumpătat în mijloace pe cât și de energic în acțiune, Bulgarul nu poate face nici un pas înainte. Primitivitatea acestuia care se resfrînge în elementele lui de luptă chiar și atunci când ele au forma civilizată, nerăbdarea ca ce o are de a cuceri repede din cauza focului patriotic care arde în el cu prea mare putere, violența și neastîmpărul înlocuind statornicia minței care calculează și blîndețea firei care cucerește starea materială absolut inferioară în marea mulțime unde chiar pornirile cele bune sunt colorate de naturalul unei firi necioplite toate aceste calități fac din Bulgar un tip inferior și de neasemănat mai puțin simpatic decît al Aromînului.

Rasa superioară a acestora planează pe deasupra lumei slave, așa cum odinioară vulturul roman plana pe deasupra popoarelor primitive ale Macedoniei.

Chestia rectoratului

Povața regretatului Nucșoreanu „nu-ți da demisia, că ți-o primește", a fost ascultată, cu multă prudență, de fostul-actualul rector al Universității din Iași.

Domnul Bogdan a urmat astfel: 1) și-a anunțat demisia în senatul universitar, 2) și-a anunțat-o, oficial, într'un ziar local, 3) a confirmat-o unui reporter din București, 4) a scris demisia, lăsînd copie în arhiva Universității, 5) a plecat cu originalul la București — dar n'a prezintat-o nici astă-zi ministrului, fiind-că, pozitiv, ministrul i-ar fi primit-o.

O sinucidere la fel ar fi ideală. Anunți că te-ai săturat de viață, te hotărăști să pui capăt vieței, scrii scrisori explicative, încarci revolverul — dar nu tragi, fiindcă viața, ca și rectoratul, sunt paradise terestre.

Lumea rîde de „aventura" rectorului — dar noi, care l cunoaștem, am prevăzut farsa, căci spuneam: „rectorul a plecat la București ca să prezinte demisia ministrului. Și noi credem că ea va fi primită, *dacă* va ajunge la minister.

Și n'a ajuns. N'a ajuns fiind-că autorul demisiei este un arivist, care el vrea s'ajungă, nu demisia lui. Dar farsa prea este de prost gust și ministrul trebue să-i pună capăt.

Nu este vorba că d. Bogdan a declarat solemn și nu s'a ținut de cuvînt. Domnul Bogdan ca și cuvîntul seu nu contează. Este vorba să se pună capăt unei stări apatice. Senatul universitar a dat vot de blam rectorului și dacă el nu înțelege să se plece, trebue poftit să plece precum a fost cazul cu sinistrul celalalt Bogdan.

Senatul universitar n'a făcut politică cu fostul seu președinte. In afară de d. M. Cantacuzino, care face parte din același partid cu d. Bogdan, toți ceilalți sunt — lucru rar — în afară de ori ce partid politic.

Trebue să fi fost, deci, ceva foarte serios, care a determinat votul de blam și ar fi să se înrădăcineze anarhia, punînd mai mult la încercare prestigiul senatului.

Ministrul să facă anchetă și pereche cu Bogdan din București s'ajungă farsorul de la Iași.

Chestiuni de știință

Medicină umanitară

Nu numai umană, ci și umanitară, mai cu samă umanitară, urmează să devină din ce în ce mai mult, practica medicală, știința medicală însăși.

Poate că din cauza evenimentelor actuale ale războiului — și ale războaielor în perspectivă — se acordă atîta importanță medicinei în aplicațiile și în manifestările ei social-umanitare; poate de aceea se pun atîtea speranțe în puterea ei. Dar este îmbucurător că se generalizează — indiferent cu ce ocaziune — această generoasă tendință a medicinei.

Un medic bucureștean, d. dr. Vintilescu, într'un articol de deontologie publicat în una din zilele aceste, spunea, vorbind despre „Practica medicală — Medicul și bolnavul":

„...Reprezentantul acestei puteri mîntuitoare, care neîncetat cercetează natura în laborator, și boala la patul suferindului, în acel scop, e medicul. E sigur cea mai umanitară și mai nobilă dintre misiuni, dar și cea mai grea și delicată totdeodată. Astfel destinat medicul e omul chemat de a face paza sănătății și binelui aproapelui său. Lui îi se încredințează viața și ca atare are a face nu numai cu corpul, ci și cu sufletul omenesc. Pentru a corespunde acestui scop, el își face o pregătire specială intensivă de un lung șir de ani, cari egalează col puțin jumătatea vieții lui; o educație anume a tuturor simțurilor lui și o instrucție și cultură din cele mai vaste și profunde. El sufere astfel o transformare fundamentală a temperamentului, a caracterului, a întregei lui ființe, conform cerințelor profesiunii care presupune un devotament și o abnegație mult mai mari decît ne permit cursurile noastre omenești să dăm.. Astfel făurit medicul, e menit să ajungă amicul, confidentul și sfătuitorul cel mai bun al bolnavului și familiei, capabil de a inspira toată încrederea."

Mai remarcabile încă sunt rîndurile pe cari le găsim în *Prefața* importantei opere medicale, pe care a dat-o la lumină, zilele aceste, profesorul iașan, eminentul profesor și practician d. dr. E. Riegler.

...„Ce folosește unui medic toată știința teoretică, dacă el nu vede de bolnav în boală? Nu se cere învățămîntului medical, să producă savanți, ci medici cunoscători ai artei medicale, gînditori și *în prima linie oameni umanitari*, căci medicul este dator să încurajeze, să aline suferințele psihice și sociale și să sprijine pe bolnavii lui. *Dar aceasta nu poate s'o facă decît un om bun și nici odată un om lipsit de sentimente umanitare.*"

Asemenea cuvinte trebue spuse și repetate necontenit, mai cu samă de către acei cari au misiunea de a crea noile falange, noile generațiuni de medici, infiltrînd sentimentele generoase, sămănînd altruismul și umanitarismul — spre folosul cît mai multor suferinzi.

Δ

ECOURI

D'Annunzio, cunoscutul romancier italian, a trimes, cu ocazia anului nou, unui amic profesor de la universitatea din Bolonia un volum cu o dedicație. Partea interesantă, însă este dota. Fiindcă urăște numărul 13, celebrul poet scrise; Arcachon, 2 Ianuar 1912 + 1.

Și se zice că mulțumit de a fi evitat cu atîta ușurință numărul fatal, el va întrebuința tot anul această... adunare!

*

Neîntrecutul artist, societar al comediei franceze Mounet Sully candidiază la scaunul vacant de la Academie des Beaux Arts ca simplu actor și invoacă precedente glorioase. Patru artiști de ai comediei franceze au fost pe vremuri membri ai Institutului Franței. De altfel el a mai invocat și alte titluri, căci pe lîngă că-i un conferințiar distins, un sculptor apreciat, el a publicat și vre-o 6 volume care au avut succes. Unii spun că-i și bun muzicant, căci cînta din piston... cînd era în liceu!

*

O știre care nu va întîrzia să facă plăcere liber-cugetătorilor.

După cum anunță o telegramă a ziarului „Le Temps" cu data de 15 Februarie, din Madrid, un decret al guvernului spaniol cheamă sub arme pe toți eclesiasticii, cari aparțin asociațiilor religioase.

Această deciziune fără precedent în analele Spaniei, ridică violente protestări în presa conservatoare de nuanță clericală.

E de sperat că nu se va isca, din aceeștă înrolare sub drapel, un... războiu civil.

*

Primăria orașului Manheim, în dorința de a contribui la ieftenirea cărnei, a încercat importul de carne proaspătă din Rusia.

Primul transport — un vagon — a fost expediat dela Varșovia la 24 Decembrie 1912, ajungînd la Manheim la 28 Decembrie 1912, după amiază.

Carnea a parcurs deci distanța Varșovia-Manheim, — via Thorn în mai puțin de cinci zile.

Această expediție nefiind însă făcută într'un vagon frigorifer, ci într'unul ordinar, și temperatura nefiind favorabilă, pentru transportul de carne, marfa n'a ajuns la Manheim în bune condițiuni; totuș ea fost vîndută, însă cu o pierdere de 3.488 mărci pentru întregul vagon.

Carnea a fost furnizată de către o firmă din Varșovia, cu condițiune ca să fie transportată pe riscul comunei Manheim.

Vînzarea sub cost nu'i datorită numai faptului că această carne n'a sosit perfect de bine conservată, ci și faptului că provenia de la vite bătrîne între 8—12 ani.

OAMENI ȘI LUCRURI

CEI OBSCURI

Emoționantă pînă la lacrimi este întîmplarea morții nefericitului pompier, înmormîntat sub dărămăturile de zid, cu prilejul incendiului de acum două zile.

Emoționantă nu numai prin tristețea ce aduce cu sine ori ce moarte năprasnică a unui om tînăr, dar și prin lipsa de luare aminte ce se acordă, în genere, unei atari morți, privită numai ca una din formele „datoriei" militare.

In treacăt fie zis și fără vre-o imediată legătură cu chestiunile de actualitate, această „militărie" a pompieriei e foarte discutabilă ea însăși și ar merita, poate, oarecari meditațiuni, din punctul de vedere social.

Toate riscurile și sacrificiile sunt firești și sunt de înțeles, întru cît e vorba de apărarea bunului suprem pe care-l are cineva și se cuvine să-l păstreze, să-l apere, să-l mărească, ori-și-cine—pămîntul țării.

Nu tot așa de indiscutabil este serviciul apărării unor bunuri individuale, cum este apărarea de incendiu, operația de salvare ce se impune sub aceeași formă sacră a serviciului militar pompieresc, pus pe același picior de disciplină — ba încă poate ceva mai severă chiar—ca orice serviciu în armată.

Cine însă, în schimb, prețuiește la tot aceeași înălțime devotamentul orb al bietului pompier cu al soldatului propriu zis, trimis să-și expună viața în alte încercări? Cine s'ar încumeta să glorifice pe cel căzut subt zidul prăbușit, la fel cu acel înjunghiat de arma dușmanului, sau lovit de glonții războinici?

E adevărat că în această diferențiare intră în joc deosebirea de împrejurări, contrastul între condițiunile în cari unul și celălalt își expun viața. Intre soldatul care, așa zicînd, se duce să-și risce pielea în mod conștient—deși nu totdeauna de bună voie—și între pompierul pe care numai un „accident" mai rar îl poate zdrobi, se face o deosebire fundamentală, acordîndu-se celui întîiu prețul unei virtuți cu mult mai mari, punîndu-se celălalt între obscurii de mult mai mică importanță, ca devotament.

Și cu toate aceste nu poate și nu e drept să nu ne turbure o nenorocire de felul acesta,—moartea unui sărman soldat peste care a căzut peretele ruinat, străbătut și umezit de valuri de apă, ros din temelii de vechimea lui proprie, gata să se aștearnă la pămînt, ca și cum i-ar fi fost dor să mai atingă odată țărîna din care s'a ridicat cîndva...

E ceva prozaic de brutal, ceva nedrept par'că în această luptă a soldatului cu putregaiul clădirilor. cu șandramalele de mult osîndite peirii; e respingătoare încăierarea între vechimea unui zid și tinerețea unui om teafăr, proaspăt venit din mijlocul satului, poate, unde era dornic să se reîntoarcă, după anii de trudă și de serviciu. Și totuși paradoxul e inevitabil, răul e necesar, iar accidentele de felul acesta, fără să pună în evidență eroizme, te revoltă prin violența lor sfidătoare și te mișcă profund, fiind-că nu întrevezi chipul în care s'ar putea înlătura...

Rodion.

Orariul cel mai bun

— O scrisoare a d-rului Schuyten către d-na Conta-Kernbach —

Discuțiunea în jurul orariului — de o zi întreagă, ori de jumătate de zi — pentru școlile primare fiind încă deschisă, facem loc cu plăcere unei comunicări interesante.

E un raport prin care d-rul Schuyten atît de des amintit în discuțiunea urmată pe această temă — răspunde întrebărilor ce i-a adresat d-na Ana Conta-Kernbach, inspectoare a școlilor. In calitatea sa de președinte al comitetului internațional de pedologie. d-rul Schuyten, care a preconizat experimentarea orariilor, este de sigur unul dintre cei mai autorizați a-și spune cuvîntul în această împrejurare.

D-na Conta-Kernbach, în dorința de a fi cît mai obiectivă, e de părere să publicăm comunicarea în original. Satisfacem cu plăcere această dorință făcînd loc rîndurilor de mai jos ale specialistului.

Antwerpen, 10—2—13
(Belgie)

A Madame Ana Conta-Kernbach
Inspectrice des écoles à
JASSY (Roumanie)

Chère Madame,

Comme j'ai eu l'honneur de vous le comuniquer préliminairement, j'allais vous faire parvenir sous peu ma réponse. La voici,

„La question posée peut se iormuler de la façon suivante; le moment est-il venu déjà pour introdnire des réformes fondamentales, basées sur les recherches scientifiques dans l'organisation scolaire actuelle"?

Je réponds sans hésiter oui. Parce que les preuves fournies sont suffisantes pour aller de l'avant. En voici quelques-unes:

Les enfants qui fréquentent l'école sont plus sujets aux maladies que ceux qui ne la fréquentent pas. Elles deviennent plus graves avec la durée de la fréquentation.

Le développement général, poids et taille, est retardé aussitot que celle-ci commence.

La myopie est en croissance ininterrompue.

L'épuisement général augmente durant une année scolaire, en même temps que le fonctionnement cérébral devient de plus assymétrique et anormal.

Le coëfficient de nutrition (force d'assimilation) baisse graduellement de 3 à 8 ans, entre ensuite, jusqu'à l'âge de 14 dans un stade de déséquilibre pathologique.

La courbe de l'énérgie vitale, dont le point culminant, pour les êtres vivant à l'air libre, est situé en été, subit chez les écoliers une baisse considérable pendant cette même période saisonnière.

On voit de suite que pour faire disparaître ces résultats que personne ne souhaite, le régime scolaire actuel doit être orienté vers une augmentation graduelle de grand air, de lumière solaire directe, de mouvement libre et méthodique.

Comment y arriver? On améliorerait sans doute la situation en diminuant considérablement la fréquentation scolaire journalière. Mais pour les centres populeux cette solution, telle quelle, paraît quasi irréalisable. C'est à l'intérieur de l'école même que les changements doivent s'opérer.

Il est cependant impossible, voire, imprudent, d'indiquer, d'une façon précise dans l'état actuel de la question, comment on devrait s'y pendre. Personnellement je sais très brien comment je commencerais, mais je préférerais au préable la création d'une école d'épreuves que je préconise ici depuis tantôt dix années, sans résultat malheureusement De celle-ci sortiraient les indications pratiques expérimentalement examinées d'avance sous garantie scientifique. C'est la

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Reprezentant: Sam. Löbl, Bucureşti.

seule façon convenable d'opérer et qui évite les discussions inutiles. Il va sans dire — ceci pour prévenir certaines objections — que les élèves de cette école ne subiraient aucun tort, ne seraient nullement „sacrifiés" à la solution définitive des problemès.

Donc, Madame, plus vous diminuerez les heures de classe—entendez que je ne dis pas „heures d'écoles"—plus vous éviterez de tomber dans les erreurs des centres ultra-civilisés. Je ferais „classe" 2 à 3 heures par jour; pendant 2 autres heures je m'occuperais des enfants au point de vue de leur développement physique (air libre, jeu, promenade), de l'étude de leurs occupations favorites, des travaux manuels. Le grand art du pédagogue consisterait à répartir ces 5 heures dans la journée scolaire suivant les exigences variables de chaque jour. Il va sans dire qu'on devrait laisser une grande somme d'initiative aux instituteurs directement responsables d'un programme determiné d'avance. Les horaires rigides, dressés pour chaque classe, ont le grand inconvénient de mécaniser, partant d'entraver, le jeu libre des aptitudes infantiles; ils annihilent en même temps l'esprit de recherche et d'examen de l'instituteur, sa spontanéité d'action momentanée, qui est prépondérante toujours, dans l'oeuvre éducative.

Une question se dresse: Le programme habituel de l'école primaire, fait pour être assimilé à l'âge de 12 ans, avec 4 heures minimum de classe, ne l'étant pas par 75 % des populations scolaires (on peut compter partout environ 75 0/0 décoliers ne se trouvant pas dans la classe de leur âge), comment peut-on espérer un meilleur résultat en diminuant les heures de cours?—J'affirme formellement que les résultats seront meilleurs, malgré l'apparence paradoxale de cette assertion. Il est prouvé en effet que la totalité de la fréquentation ne profite guère aux élèves, tel qu'on veut bien le prévoir. Déjà les 75 % de déchêt, de retardataires, sus-nommés jettent un jour singulier sur la situation. Mais il existe encore des raisons psychologiques, de l'ordre du mécanisme des processus de l'assimilation et des propriétés fondamentales de la matière cervicales, qui prouvent que la moitié du temps employé en classe de la façon coutumière, non seulement est perdue, mais s'emploie à entraver ce que j'ai appelé le „murissement" des notions acquises. Celes-ci doivent avoir le temps de pousser des racines, ce que le cerveau, tout comme les plantes, opère tout seul, et pour lequel il exige le repos, la tranquillité. C'est encore le cumul insensé des notions nouvelles dans un laps de temps trop court qui produit les résultats inférieurs connus, non en rapport avec les énormes sacrifices que la Société s'impose pour l'éducation de ses enfants. On est de plus en plus pressé d'arriver à la culture intellectuelle prévue ou désirée, on invente des méthodes rapides d'assimilation, au lieu de les rendre économiques.

Ce n'est donc pas quand un peuple est au début de son développement économique général—intellectuel compris—qu'on favorisera celui-ci en le scolarisant à outrance. Dans l'Europe occidentale on commence à s'apercevoir que l'excès, mêmes des bonnes choses, toujours produit des inconvénients d'abord, des désastres ensuite.

Voilà, Madame, mon Rapport terminé. J'espère qu'il réponde entièrement à vos désirs et puisse avoir l'effet utile que j'en espère moi-même dans l'intérêt de l'Humanité.

Je serais heureux d'apprendre un jour quelle suite on a bien voulu donner à votre intervention.

Entre temps je vous salue respectueusement.

Votre dévoué,

Dr. Schuyten

NU SIMTE CRIZA

cine cumpără la

Magazinul Dr. I. MANOLESCU

— Strada Lăpuşneanu 12 —

Deviza Magazinului fiind: **A vinde ieftin pentru a vinde mult.**

S'a pus în vînzare cu preţuri în afară de ori ce concurenţă:

Unt fin de masă *„Aurora" zilnic proaspăt, kilogramul*	5.20
Idem, *pachetul de un şfert chilogr.*	1.30
Smîntînă neîntrecută „	2.60
Şuncă proprie, *ca de* **Praga**	5.20
Miere centrifugată *fără pereche*	3.00
Mere obişnuite de masă	0.40

Precum şi toate celelalte articole comestibile **cu preţuri de reclamă.**

CONVOCARE

Domnii Acţionari ai „Băncei Folticeni" sunt convocaţi conform art. 30 din statute în adunare generală ordinară

Duminică 24 Februarie ora 4 p. m.

în localul Băncei, strada Mare.

ORDINEA DE ZI:

1) Darea de samă a Consiliului de Ad-ţie şi raportul Censorilor pe anul 1912.

2) Aprobarea bilanţului pe anul 1912 şi descărcarea Consiliului de Ad-ţie de gestiunea sa.

3) Ratificarea cooptăriei Domnului Mircea A. Bădărău ca membru în Consiliul de Ad-ţie în locul d-lui N. Catargi, demisionat.

4) Alegerea a 3 Censori şi 3 Censori supleanţi.

Censorii şi Censorii supleanţi pot fi realeşi.

5) Adăugirea cuvintelor: „sau cu Casierul Băncei" la art. 21 din statute, pentru înlesnirea operaţiunilor Băncei.

In caz cînd la data fixată pentru această adunare nu vor fi prezenţi acţionari, care să reprezinte cel puţin jumătate din capitalul social, adunarea se va ţine Duminica următoare, cu ori ce număr de acţionari, la aceiaşi oră şi cu aceiaşi ordine de zi, fără altă convocare.

Consiliul de Administraţie

Extras din statute

Art. 25. — Adunarea generală regulat constituită, reprezintă universalitatea acţionarilor.

Art 26. — Fie care două acţiuni dau dreptul la un vot, fără a putea avea cineva mai mult de 20 voturi, ori ce număr de acţiuni ar poseda.

Art. 28. — Acţionarii pot fi reprezentaţi numai prin alţi acţionari cu dreptul de vot.

Vor mai fi reprezentaţi: a) minorii prin tutorul lor sau procuratorul acestuia; b) persoanele cari au un consiliu judiciar sau un curator, prin reprezentanţii lor legali sau procuratorii lor; c) femeile căsătorite prin soţii lor, chiar dacă aceştia nu sunt acţionari; d) casele de comerţ prin unul din membrii lor, avînd semnătura socială; e) societăţile în general, prin unul din membrii.

Art. 29. — Procuraţiunea se dă prin o scrisoare, după formularul administraţiei, şi trebue depusă pînă în ajunul adunărei.

Consiliul de Administraţie este singur în drept a decide asupra validităţei procurelor.

Administratorii şi censorii pot reprezenta numai pe soţiile lor.

Litere-Ştiinţe-Arte

Servir.—Iată subiectul nouei piese, cu nuanţă patriotică şi militaristă—a lui Henri Lavedan, succesul zilei la Paris.

Colonelul Eulin, pensionar, trăeşte la Paris cu soţia sa, în cartierul militar al Invalizilor. E un soldat, un erou, care în 1870 a luat un steag de la inamic. Menajul a avut trei copii, toţi ofiţeri. Cel mai mare a murit într'o expediţie îndepărtată; al doilea serveşte în Maroc; al treilea, Pierre este în garnizoană la Orleans, ca ofiţer de artilerie.

Pierre a fost angajat în carieră aproape fără voia lui; el e un ştiinţific, un umanitar, un „mistic al păcii". Acest umanitar—curioasă contradicţie—a inventat un teribil explosiv, care va asigura victoria armatei ce-l va poseda. Astăzi Pierre vrea să distrugă invenţiunea ucigătoare.

Ajuns la Paris, el va merge la căsuţa din Vincennes, unde locuia înainte de a fi detaşat la garnizoana din Orleans şi va distruge formulele explosivului; el mai roagă pe mamă-sa să-l însoţească. Mama şi fiul sosesc la casa din Vincennes. Pierre nu mai găseşte hîrtiile cele importante în lada ce le conţinea. au fost furate. De cine? De către colonelul Eulin, care ieşind dintr'o cameră vecină se află înaintea fiului.

Da, colonelul Eulin, părăsind armata, a vroit totuşi să-şi „servească" ţara cu ori ce preţ. Cînd e vorba de patrie, trebuie să suporţi pentru ea toate greutăţile.

S'a făcut spion, a spionat pe fiul său; a descoperit secretul lui, şi înnainte de sosirea d-nei Eulin şi a lui Pierre el a predat documentele ministrului de răsboiu.

O luptă teribilă începe între tată şi fiu, simboluri vii a două teze absolut opuse. D-na Eulin se aruncă între ei, ameninţînd să se sinucidă cu un revolver pe care a pus mîna.

Dar ea nu-şi cunoaşte toată nenorocirea: bărbatul ei, înştiinţează că al doilea fiu al ei a murit în Maroc sub loviturile unui inamic perfid. Insă tocmai această moarte a provocat incidentul definitiv: răsboiul s'a declarat, tunurile bubuie în afară. Mama îndurerată îndeamnă pe Pierre să răsbune pe fratele său asasinat în mod laş.

Pierre transfigurat, îşi va face datoria; colonelul Eulin şi-o va face pe a sa; o misiune îi este rezervată, în care îşi va găsi moartea, o moarte inevitabilă.

*

Două producţiuni teatrale americane au fost de curînd reprezentate la Viena şi au căzut cu mare succes.

E vorba de farsa *Donatello*, care n'a avut parte decît de două reprezentaţii, la teatrul „Residenz" şi de comedia *Cum se cîştigă un barbat* (The Lotery-Man) cu care teatrul Curţii s'a compromis cu desăvîrşire în faţa criticei vieneze.

Autorii acestor două piese sunt Sam Jennigs şi Rida Johnson-Joung

*

O altă piesă patriotică pe care o a plaudă de cîtva timp parizianii este „En Alsace" scrisă de doi autori, dintre care unul e Gaston Leroux, autorul senzaţionalei piese „Misterul camerei galbene" anunţată la noi pentru Duminecă seara şi cele următoare.

*

După statistica Ministerului de comerţ totalul exterior al Austro-Ungariei pe anul 1912 se ridică la *import* la suma de 3487.2 milioane coroane, iar la *export* la suma de 2661,9 milioane coroane; prin urmare, balanţa comercială prezintă un sold pasiv de 825.3 milioane coroane, faţă de 787,1 din anul precedent.

*

Grefierul, dramă în 4 acte scrisă de d. Vasile Negruzzi. E o piesă din „moravurile noastre" în care ne întîmpină situaţii şi personagii care merită a fi cunoscute de aproape.

Lucrarea e în editura autorului.

STRUNA ZILEI

FANTEZII ENGLEZE

Pentru a sărbători un secol de pace anglo-americană, toată lumea ce vorbeşte engleza va tăcea 5 minute.

Ziarele.

O pretenţie ca asta
Cui i-ar fi trecut prin gînd?
Cinci minute, cinci în rînd,
Să-şi..; audă şi nevasta
Şi pe soacră-sa... tăcînd?

INFORMAŢII

Modificarea legei drumurilor. *Comisiunea parlamentară, compusă din foşti prefecţi sub toate guvernele şi din actuali membri ai Parlamentului, a terminat discuţiunea asupra reformei legei drumurilor.*

Membrii comisiunei s'au pronunţat în unanimitate pentru desfiinţarea prestaţiei în natură şi înlocuirea ei printr'o taxă proporţională.

In ce priveşte taxa proporţională, cei mai mulţi au fost pentru înfiinţarea a 5 zecimi. Unii au propus însă o taxă specială de vagoanele încărcate.

Toţi au fost de acord că serviciul technic al drumurilor trebue desconcentrat; inspectorii să aibă reşedinţa reală în circumscripţie şi pentru lucrările comune căilor de comunicaţie din circumscripţie, deciziunile să fie luate de inspector împreună cu consiliul prefecţilor din acea circumscripţie.

Numai lucrările de o valoare mai mare de 100,000 lei vor fi supuse aprobărei ministrului. Cele de o valoare de la 10,000—100,000 lei vor fi decise de inspector cu consiliul prefecţilor; cele maĭ mici de 10,000 lei vor fi decise de prefect în acord cu inginerul judeţului, iar în caz de dezacord între aceştia, va interveni hotărîrea circumscripţiei.

Diferendul cu Bulgaria.—Confratele „Presa" publică următoarele:

„Noi am dorit înţelegerea cu Bulgaria *dar n'am căutat-o.* D. Daneff dictatorul Bulgariei de astăzi, pe cît se pare, a venit la Bucureşti ca s'o caute. In ziua de 26 Noembrie, d. Daneff, în ţinută de gală purtînd cu ostentaţie marele cordon al „Stelei Romîniei", a ascultat, din tribuna princiară, Mesajul Tronului şi a trebuit să fie electrizat de ovaţiunile pe care le-a făcut noul Parlament Majestăţei Sale Regelui, rostitorul acelui mesaj.

In aceeaşi zi, cîte-va ore abia după şedinţa de deschidere a Parlamentului, d. Daneff a avut onoarea să fie primit în audienţă de Majestatea Sa, căruia I-a exprimat, pe lîngă omagiile sale şi ale ţărei sale, dorinţa arzătoare de a ajunge la o înţelegere cu Romînia.

Aceleaşi sentimente le-a exprimat d. Daneff în lungile întrevederi pe care le-a avut în Bucureşti cu d. prim-ministru Maiorescu şi cu d. ministru de interne Take Ionescu.

Ca să răspundem la această dorinţă a d-lui Daneff, eare ne vorbea în numele Regelui său şi al ţării sale, ne-am dus la Londra şi la Sofia.

Am găsit pe un alt Daneff. Dorinţa de a se înţelege cu noi se evaporase la Londra înaintea şovinismului, la Sofia înaintea temerii de a-şi sdruncina situaţia faţă de ceilalţi politiciani bulgari cari stau la pîndă.

Dacă impresiile diplomaţilor sunt juste, precum credem noi, n'avem ce mai bate drumul Sofiei. Dacă într'o zi, două guvernul bulgar nu împrăştie printr'un cuvînt sau printr'un gest aceste impresii, prima fază a diferendului. adică faza tratativelor dintre noi şi Bulgaria, va trebui să fie considerată ca sfîrşită.

Care va fi faza următoare? Dacă judecăm după stăpînirea de sine pe care, Romînia a dovedit-o în lungile tratative, pe baza conştiinţei forţei sale morale şi materiale, sperăm că şi în această a doua fază, tot calea forţei morale va avea precădere.

In această fază sperăm că Europa, pe care am ajutat-o atît de puternic în strădănuiala pentru asigurarea păcei, se va convinge că trebue să pună şi dînsa în joc forţa sa morală, pentru a ajuta, la Sofia, pe oamenii politici, cari au răspunderea, de a nu fi terorizaţi de cei ce nu au răspundere, spre aşi face adevărata datorie către patria lor.

Dacă va mai urma şi a treia fază: aceea a deslănţuirii forţelor materiale, aceasta nu va atîrna numai de la noi.

Universitatea din Iaşi a fost autorizată să primească donaţiunea făcută de soţii Gheorghe şi Elena Eftuşescu consistînd din noua proprietate a imobilului situat în Str. Albineţ din Iaşi, cu scopul de a ajuta la organizarea căminului studenţesc local.

Pentru ridicarea la rangul de profesor titular a d-lui Dimitrescu, actualmente agregat la catedra de drept romîn dela facultatea de drept din Iaşi, ministerul instrucţiunei publice a întocmit următoarea comisiune:

D-nii D. Alexandrescu, preşedinte; Ion Tanoviceanu, St. Longinescu, I. T. Burada şi Virgil Arion.

„In ziua de 3 Februar a. c. a avut loc, la şcoala din Picioru-Lupului, conferinţa Cercului Cultural No. 4 *„Bîrnova"*, unde membrii cercului sub preşidenţia d-lui D. Voinea, în orele a. m. au procedat la ţinerea conferinţei intime, tratîndu se de către d-ra Elvira Florean-Ciurea, chestiunea „Analiza literară a operei lui Duiliu Zamfirescu, In război".

In orele p. m. în faţa unui numeros auditor şi-âu dezvoltat conferinţa, d-ra Elvira Florean-Ciurea, tratînd despre „Epoca Fanarioţilor".

D. Ion Grigore Ciurea, despre evenimentele din peninsula Balcanică.

Preotul A. N. Popovici-Ciurea despre „Portul naţional şi patimile care ruinează pe om materialicește şi moralicește".

După terminarea frumoasei producţii şcolare ce a constat din recitări şi Coruri pe cîte 2 voci, d. Dimitrie Voinea, făcînd un rezumat al celor vorbite, arată idealul la care trebue să rîvnim şi mijloacele prin care urmează a-l realiza, îndemnînd locuitorii să subscrie pentru flota naţională şi ca urmare, se subscrie suma de 18,20 lei din care 4.70 lei se achită imediat, ear restul de 13,50 lei se subscrie cu obligaţia benevolă de a se achita ulterior.

BANCA IAŞILOR

Societate Anonimă

IAŞI

Capital 2.500.000.

CONVOCARE

Domnii acţionari ai „Băncei Iaşilor" sunt convocaţi conform art. 33 din statute în adunare generală ordinară, **Duminică 24 Februarie 1913, orele 10 a. m.** în localul Băncii, str. Ştefan cel Mare 49.

Ordinea de zi:

1. Darea de seamă a Consiliului de administraţie şi raportul cenzorilor pe anul 1912.

2. Aprobarea bilanţului pe anul 1912 şi descarcarea Consiliului de administraţie de gestiunea sa.

3. Distribuirea beneficiilor.

4. Alegerea a 3 membri în consiliul de administraţie în locul d-lor I. V. Praja, N. Cananău şi Gh. Costin Vellea eşiţi la sorţi.

5) Alegerea a 3 cenzori şi 3 cenzori supleanţi. Atît membrii Consiliului eşiţi la sorţi cît şi cenzorii pot fi realeşi.

6) Subscrierea unei sumi pentru flota naţională şi aeroplanul „Iaşi".

Potrivit art. 35 din statut, fie care acţionar care posedă 1—5 acţiuni, are drept la un vot, iar cel ce posedă mai mult de 5 acţiuni pînă la 100 are un vot pentfie care 5 acţiuni.

Acţionarii absenţi nu pot fi reprezentaţi decît prin alţi acţionari. Procuratorii acţionarilor nu pot avea mai mult de cît 10 voturi.

Minorii vor fi reprezentaţi prin tutorii lor, înterzişii prin curatorii lor, femeile prin soţii lor.

Procurile trebuesc depuse cel mai tîrziu cu 2 zile înainte de adunare, Consiliul de administraţie împreună cu cenzori decid cu majoritate de voturi asupra validităţei reprezentărei.

In caz cînd la data fixată pentru această adunare, nu vor fi prezenţi acţionari, care să reprezinte cel puţin 1/2 din capitalul social, adunarea se va ţine Duminică 3 Martie 1913 cu ori ce număr de acţionari, la aceiaşi oră, în acelaş local şi cu aceiaşi ordine de zi, fără altă convocare.

Consiliul de Administraţie.

Sîmbătă, 9 Februarie ora 5 p. m. va vorbi la cercul didact.c, d. Neagoe Popea, despre „Ţinutul din jurul polului sudic".

Farmacia şi exploatarea apelor din Slănic au fost arendate d-lor farmacişti Rotbard şi Căpăţînă din Iaşi.

Batalionul patru de vînători, a făcut astăzi, un marş de antrenare pînă la Galata.

In strada Aron-Vodă un incendiu a cuprins una din încăperile imobilului cu No. 20.

Pompierii sosiţi la timp, au localizat repede focul.

In bucătăria caselor din strada Păcurar No. 50 femeia Elisabeta Dumitriu a fost găsită moartă.

Medicul despărţirei a ordonat transportarea cadavrului la morga spitalului sf. Spiridon.

Consiliul comunal s'a întrunit aseară sub preşideniia d-lui Tuduri, prim ajutor de primar.

Consiliul a votat apoi rectificarea bugetului şi s'a ocupat apoi de diferite cereri de scutiri de taxe.

Cura
cu Untură de Peşte
nu se face cu folos decît cu
„Emulsia-Racovitza"
300 de atestaţiuni medicale, cît şi
150,000 flacoane vîndute pînă acum
dovedesc puterea ei curativă neîntrecută!..
Adoptată de toate spitalele din ţară pentru tratamentul
Rachitismului, Scrofulelor, Oaselor moi, Anemia şi Poale albe a Femeilor, Inofţigă sau Tuberculoză, în Bronchite şi Tuse învechite pentru a Ajuta Hrănirea Anevoioasă a Copiilor slabi şi Surmenaţi şi pentru Curăţirea Sîngelui Strica
Modul de întrebuinţare se află la fie-care flacon.
De vînzare în toate farmaciile şi drogueriile din România. Preţul flaconului: 3 Lei 70 b.
Feriţi-vă de contrafaceri şi substituţiuni!

Ultime Informaţii

Toneanu, neobositul client al lui Suré din Galaţi, a raportat ministrului, că unul din înalţii magistraţi ai ţării, are darul beţiei şi a cartoforiei şi că joacă stosul pînă şi cu macagiii de la gări.

Dacă a putut face una ca aceasta, de ce să ne mire că a rugat pe un avocăţel să scrie la o gazetă, că „Opinia" îl combate, fiind-că „de cînd se află el procuror general la Iaşi, a oprit accesul parchetului şi cabinetelor judecătorilor de instrucţie, unor anumiţi avocaţi".

Vrea să zică numai anumiţi — nu la toţi! Parchetul şi instrucţia sunt, deci, precum declară delatorul, dătătoare de gheliruri: unii pot întra să facă afaceri, alţii nu. Asta o declară un procuror general! Noi credem că parchetul general şi cabinetele de instrucţie sunt instanţe publice şi veri-cine are treabă acolo, poate întra.

Asta ie una. Alta este ca Toneanu să explice lămurit infamia ce a dat-o la gazetă, sau să declare că n'a dat'o.

Altmintreli îl vom considera calomniator şi îl vom trata în consecinţă.

Rectorul a comunicat unui corespondent de ziar că şi-a înaintat astăzi demisia telegrafic şi a dictat corespondentului textul demisiei.

Suntem în măsură să afirmăm că rectorul a încercat o nouă inducere în eroare a presei de oarece telegrama ce-a adresat-o astăzi ministerului nu conţine demisia sa, pe care nu şi-a dat-o nici acum, ci este referitoare la un răspuns ce-l cere rectorul la un raport al seu asupra convocării „neregulate" a senatului universitar în ziua de 12 Decembrie.

Pe de altă parte rectorul a convocat pentru mîine seară senatul şi consiliul profesoral al facultăţii de medicină, pentru a se pronunţa asupra cererei de transferare a d-rului Tănăsescu.

In cercuri universitare se crede că membrii senatului universitar nu vor veni la şedinţa de mîine.

Prin o dispoziţie recentă s'a desfiinţat postul de şef-comptabil pe lîngă corporaţiile iaşane, rămînînd numai patru posturi de secretari-comptabili. E probabil că d. O. Panu, secretarul Confecţiilor va trece la una din celelalte corporaţii, odată cu efectuarea noueî alegeri de comitet.

Sub patronajul unui comitet de doamne, va avea loc, Sîmbătă seară, la Teatrul Naţional, o producţiane artistico-literară, cu concursul profesorilor de la Conservator şi al corului mitropolitan.

Beneficiul se va varsa la fondul flotei naţionale. In caz însă cînd s'ar întîmpla evenimente serioase, banii vor fi daţi Crucei-roşii.

In vederea eftenirei traiului funcţionarilor publici, d-nul N. Xenopol lucrează la întocmirea unui proect de lege, prin care să contopească toate cassele de economie ale funcţionarilor publici, (afară de cele întocmite prin legi speciale) într'una singură, care prin ajutorul statului, să se ocupe: în afară de acordările de avansuri asupra salariilor şi de construcţiuni de case eftene, cumparare de combustibil în condiţiuni avantajoase; cumparare de alimente cu preţuri de „engros" şi în fine procurori de ajutor medical, şi tratament la staţiunele climaterice.

Domnul I. Dimitriu inspector şi I. Stroja controlor al casei centrale a meseriilor, au vizitat astă-zi toate corporaţiilor.

Casa centrală a meseriilor a trimes corporaţiunelor de meseriaşi statutul tip al breslelor.

Domnul profesor C. Parhon va fi numit medic primar al ospiciului Socola în postul nou creiat şi medic al băilor Slănic.

Conferinţa profesorală a liceului naţional a decis eliminarea din toate liceele din ţară a elevului B., eroul precoce al unui recent „proces de presă" de la Curtea cu juraţi din Iaşi.

E vorba de o inserţie apărută în „Guriţa Mahalalei" în Aprilie anul trecut şi a cărei paternitate a recunoscut-o elevul cu pricina.

Consiliul Cassei Centrale a autorizat pe medicii corporaţiilor să prescrie meseriaşilor bolnavi, în cazuri de trebuinţă, aparate simple, ca bandagii, ochelari, etc. în comptul Cassei care se însărcinează, eventual, cu procurarea lor pentru meseriaşii lipsiţi de mijloace.

După informaţiunile noastre motivul pentru care, între altele, s'a cerut de la direcţia învăţămîntului particular înscrierea elevilor cu începere dela 1 Februarie este următorul:

S'a constatat, în anii din urmă, că unele institute de învăţămînt aşa zise particulare se practică înscrieri de elevi chiar în luna de examen — în Iunie — numai în vederea examenelor şi după ce se cunosc comisiunile destinate acelor institute. Direcţia învăţămîntului posedă informaţiuni precise asupra unor cazuri de aceste şi doreşte să pună capăt abuzurilor cerînd din vreme listele de elevi.

„Misterul Camerei Galbene" *piesă spectaculoasă în 5 acte de Gaston Leroux.*

Montată sub îngrijirea d-lui Vlad Cuzinski, piesa se va juca Duminică seara, 10 Februarie.

Şcolare.—In chestia începutului de răscoală din comuna Flămînzi, jud. Botoşani şi în care erau amestecaţi şi 2 învăţători, Ministrul de Instrucţie a aplicat unui învăţător pedeapsa perderei lefei pe 10 zile, iar pe altul l-a dat în judecata comisiunei disciplinare.

— Invăţătorul Const. Ursu de la şc. din Porceşti-Roman, s'a sinucis tragîndu-şi un glonte de revolver în gură, în ziua de 3 Februarie. Cauza e încurcăturile bănesti ce le avea la banca Populară.

— D-na Maria Scutariu a fost numită pe ziua de 6 Februarie, suplinitoare la şcoala din Forăşti, jud. Suceava, în locul titularului, suspendat şi dat în judecata tribunalului.

In procesul contra foştilor efori ai Spiridoniei a pledat ieri d. Matei Cantacuzino, spulberînd toate invinuirile.

Pe ziua de azi s'a constatat în localitate, 1 cas de scarlatină, în strada sf. Andrei, 1 cas de difterie tot în strada sf. Andrei şi un cas de difterie în mahalaua Voinicilor.

Bolnavii au fost izolaţi.

In conformitate cu dispositiunile luate de d. comandant al corpului 4 de armată, programul matineurilor şi al seratelor de la cercul militar, se modifică în modul următor:

Matineurile vor avea loc la 16 Februarie, 2 şi 16 Martie, iar seratele la 9 şi 23 Februarie şi 9 Martie.

Pentru balul obicinuit, în cursul ernei se va aviza în mod special.

Matineurile vor începe la orele 4 p. m. iar seratele la 9 şi 30 seara.

D-ra Asta Nielsen, celebra tragediană, steaua teatrelor scandinave, apare astă-seară Mercuri pe pînza cinematografului Pathé Frères, din vasta sală a Circului Sidoli. Ea interpretează rolul principal,—soţia inginerului,—din „Cîntec şi pumnal", (La Danse Macabre" mimodramă socială modernă în două acte mari, de celebrul scriitor danez Urban Gad.

D-ra Asta Nielsen, tragediana fără seamăn, nu are pînă astăzi nici o rivală în interpretarea celor mai grele roluri. In Iaşi, d-ra Asta Nielsen, a apărut o singură dată pe pînza cinematografului Pathé-Freres în „Sînge de ţigancă". Astăzi ea apare pentru a doua oară în noua sa creaţiune „Cîntec şi Pumnal". Celebra artistă este întovărăşită de artiştii daneji.

Sunt apoi cuprinse în noul program excepţional de astă-seară:

Sărutul Imparatului, o pagină însufleţită din viaţa lui Napoleon I-iu (în ajunul luptei dela Waterloo).

Masca frumuseţei, film artistic cu maeştrii Comediei Franceze din Paris.

Sosirea la Bucureşti a prinţului Eitel Frederic al Germaniei, înregistrări cinematografice de actualitate.

O vînătoare de delfini în mările glaciale.

Bebe şi profesorul, scene humoristice, etc.

Sub presă în editura Tipografiei H. Goldner din Iaşi:

EDIŢIA II-a din

Dicţionar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această ediţie e revizuită şi mult adăogită.

Cel mai complect şi cel mai bun dicţionar latin-romîn din ţară.

In editura Tipografiei H. Goldner din Iaşi, a apărut

Arta de a Formula

de

Dr. I. TEODORESCU

Docent la Facultatea de Medicină din Iaşi

Preţul unui exemplar 3 lei

Dela 25 Ianuarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele preţuri reduse:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.20
Unt pentru masă şi cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină		1.40
Brînză de munte	1.80 şi	2,—
Brînză de munte de toamnă		2.40
Ouă zilnic proaspete	9 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.40
Caşcaval greçesc		2.80
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.40
Brînză de munte de burduf		2.40
Caşcaval penteleu		3.40
depozit permanent de Schweitzer elveţian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40

S'a pus în vînzare din producţie proprie: muşchi afumat de porc, limbi afumate de vacă şi de porc, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub preţul pieţii.

Diferite varietăţi de mere.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb şi negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 6 Februarie

Puterile şi conflictul romîno bulgar

Incendiul din Stambul

Sofia.—Se afirmă că s'au trimis contra propunerile bulgariei la Bucureşti. Cercurile diplomatice consideră chestiunea unui acord de bună-voie cu scepticism.

*

Constantinopol.— Cifrele date de bulgari despre pierderile turcilor la Bulair sunt exagerate. Cercurile porţei admit că două divizii turceşti au atacat pe bulgari lîngă Bulair dar că au fost respinse, perzînd 380 morţi şi numeroşi răniţi. Seara s'a zvonit la ministerul de marină că bulgarii după o luptă crîncenă ar fi luat două forturi Victoria şi Napoleon dominînd golful Saros. O confirmare lipseşte. Cuirasatul Assari Tewfik înpotmolit lîngă Caraburun se consideră ca pierdut pentru că se cer sume prea mari spre a se readuce vasul în stare de plutire, tunurile cele mari au rămas pe bordul vasului, cele mici însă au fost scoase.

*

Sofia.—Ziarul „Mir" afirmă pe baza informaţiunilor date de o agenţie despre conţinutul răspunsului Ţarului la scrisoarea autografă a Impăratului Francisc Iosef. De asemenea sunt complect neadevărate, zvonurile răspîndite la Londra după care ofiţerii Austro-Ungariei domiciliaţi în Anglia ar fi fost rechemaţi.

*

Viena. — In privinţa diferendului romîno-bulgar „Neues Wiener Abendblatt" află că întrunirea ambasadorilor s'a ocupat de această chestiune în ultima şedinţă. S'a putut constata că toate puterile doresc o soluţie paşnică a conflictului şi continuă în acest scop demersurile lor la Sofia spre a ajunge la o mai mare conciliare faţă de Romînia.

*

Viena.—După „Militaerische" crucişătorul „Kaiserin Koenigen Maria Tereza" şi „Kaiserin Elisabeth" au plecat la Smirna de unde se vor duce la Constantinopol.

*

Constantinopol.—Zvonurile după care Enver Bey ar fi fost rănit la Rodosto sunt oficial desmintite, precum şi diferite ştiri fantaziste anume: pretinsa înfrîngere a turcilor la Bulair, unde ar fi pierdut 15 mii de oameni şi zvonul după care grecii ar fi debarcat 10 mii de oameni în golful Besioa.

Buletinul oficial al războiului spune că eri duşmanul a bombaraat Adrianopole la intervale destul de mari şi că nu s'a întîmplat nimic interesant.

Situaţia la Bulair e nesohimbată. La Ceatalgea recunoaşterea şi întăririle continuă. Instalarea patriarhului Geramanos s'a făcut azi. Patriarhul a fost primit în audienţă de Sultan şi a făcut apoi o vizită la marele vizir.

*

Cetinge.—Bombardarea mai continuă Turcii nu mai încearcă să atace poziţiunile muntenegrene. In lipsă de artilerie, turcii au aşezat tunuri vechi, care nu au nici un efect, de oare ce nu poate să atingă poziţiile muntenegrene.

*

Salonic.—Zvonurile privitoare la o cioc-nire între soldaţii greci şi bulgari nu sunt adevărate, a fost un incident fără însemnătate în urma arestărei unui grec, care apoi a scapat şi s'a adăpostit la cazarma cavaleriştilor greci.

*

Petersburg.—Agenţia Westnik află dintr'un izvor competent că conţinutul pretinsului, răspuns la scrisoarea ţarului autografă a Imparatului Franţ Iosef, care a fost publicată în mai multe ziare străine, e o simplă născocire.

*

Incendiul din Stambul

Constantinopol.—Un incendiu s'a ivit în Stambul unde a distrus peste o sută de case şi 40 prăvălii situate vis-à-vis de moscheia Sf. Srfia.

Numeroase familii de funcţionari sunt fără adăpost. Mai multe familii s'au refugiat în Moscheile Ahmed şi sf. Sofia.

Instalarea d-lui Poincare

Paris.—Fostul preşedinte Fallieres înconjurat de toţi miniştri, de preşedinţii camerei şi al senatului, a primit la Eliseu pe noul ales d. Raimond, la care a transmis puterile preşedintelui. D. Fallieres a felicitat pe d. Poincare. Noul preşedinte a mulţumit apoi în mijlocul aclamaţiunilor unei mulţime entusiaste. D. Poincare s'a dus la primărie unde a fost primit de municipalitate, de faţă fiind foştii preşedinţi Fallieres şi Loubet. Preşedintele Poincare a primit telegrame de felicitări de la ţarul Rusiei, de la regii Italiei, Belgiei, Danemarcei, Norvegiei, Suediei, precum şi de la preşedintele Statelor Unite.

Telegrama ţarului e concepută în modul următor: în momentul cînd ocupaţi înaltele voastre funcţiuni, la care va chemat încteder ea poporului francez, viu din toată inima să vă reînoiesc asigurarea sentimentelor cordiale pe care vi le-am exprimat în ziua alegerei voastre,—ştiţi toată consideraţia pe care o am pentru uniunea strînsă care există între Franţa şi Rusia, bizuindu-mă pe concursul vostru, spre a face să se menţină şi să prospereze această uniune, vă adresez urările mele cele mai sincere şi cordiale.

Incendiul de la moara Assan

Bucureşti. — Un incendiu puternic a isbucnit astă noapte la moara Assan. Focul a isbucnit de la atelierul de uscat.

S'a crezut un moment că focul va distruge întreaga clădire, însă mulţumită activităţei desfăşurate de pompieri, focul a putut fi localizat, arzînd numai dependinţele morei.

Pagubele sunt însemnate.

Misiunea d-lui Ciarikoff

Bucureşti. — Ziarul „Adevărul" afirmă că de 3 luni s'a instalat la Constanţa d. Ciarikoff, fostul ambasador al Rusiei la Constantinopol.

D. Ciarikoff face dese vizite la port, în tovărăşia consulului englez.

Imprumutul bulgar

Bruxela. — Bulgarii a contractat cu un sindicat, în frunte cu Creditul lionez un împrumut de 350 milioane cu dobîndă de 4 jum. la sută.

Imprumutul urmează a fi realizat, imediat după încheiarea păcei.

Speranţe pentru aplanarea pacinică a conflictului româno-bulgar

Berlin.—Ziarul „Pester Loyd" află din Sofia, cu privire la conflictul româno-bulgar, că la Sofia nu mai domneşte încordarea de eri. Nu se cunoaşte încă răspunsul României, deci nu se ştie, dacă România se mulţumeşte cu noile concesiuni bulgare, san formulează noi pretenţiuni.

D. Ghica, ministrul României, n'a primit noi instrucţiuni.

Azi însă nu mai este vorba de plecarea d-lui Ghica, iar în cercurile bulgare, se speră într'o aplanare pacinică a conflictului.

*

Viena. — Ziarul „Neue Freie Presse" scrie:

După ultimele ştiri, pericolul unei ciocniri între România şi Bulgaria este mult mai puţin probabil.

Puterile sunt toate de acord pentru ca neînţelegerea să fie rezolvită în chip pacinic, — totuşi soluţia nu se cunoaşte încă.

*

Viena.—„Neue Freie Presse" aducînd la cunoştinţă, că guvernul romîn n'a răspuns încă la raportul d-lui Ghica, adaugă că un ministru bulgar a declarat că pericolul a trecut.

*

Viena. — Ziarele ocupîndu-se de conflictul romîno-bulgar, spun că situaţia nu s'a schimbat.

Azi acţiunea depinde de marile Puteri, în frunte cu Austria şi Rusia.

O amănare a chestiunei însă pare esclusă,— de oare ce opinia publică romînă cere rezolvirea imediată a conflictului.

Pregătiri la Scutari

Belgrad.—La Scutari s'au aşezat noi tunuri. Armatele sunt puse sub comanda unui general sîrb.

Dr. I. Mironescu

absentînd cîtva timp din localitate fiind chemat în interesul serviciului ca medic la Regim. 12 Artilerie Bacău, a fost readus în Garnizoana locală unde şi-a luat ocupaţiunile sale medicale.

Orele de consultaţie fiind dela 3 5 p. m. la domicilial său str. Arcu 10,

Berăria LUTHER

PIAŢA UNIREI

Cu începere dela 20 Ianuarie a. c.

vor area loc în fie-care seară

CONCERTE

sub conducerea maestrului

— GH. DRAGOIU —

cu concursul celebrei cîntăreţe

AGLAEA MIHAIL

absolventă a Conservatorului din Milano care va cînta bucăţi romîneşti, italieneşti şi franţuzeşti.

Un bogat repertoriu cu piese din cele mai alese.

Sîmbetele, Duminicile şi Sărbătorile vor avea loc la orele 5 p. m.

— MATINEURI —

şi seara concerte dela orele 3 — 1 de noapte.

— EXCELENTA BERE PILSEN —

Restaurant francez şi romîn la ori ce oră din zi şi noapte.

Serviciul prompt. DIRECŢIUNEA

Se primesc banchete şi nunţi. Abonamente lunare masă fixă, 3 lei la discreţie.

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris şi Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas şi Urechi

esofagoscopia, bronschoscopia, electrolisa

Consult. 9—12 a. m. şi 3—5 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 47

visa-à-vis de Mitropolie

DE VÎNZARE

Case mari, poziţie bună, Str. Vasile Lupu, *(foastă Caza-Vodă)* **No. 90.**

Doritorii se vor adresa proprietarului care domiciliază în acele case.

ANUNCIU

De Inchiriat *şi de* **vînzare** *de la 1 Aprilie 1913 casele din Str Buzdugan No. 1. Proprietatea Stef. Teodor.*

Doritorii a se adresă d-lui A. Tomescu Str. Mitropoliei 6.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democra

Cel mai răspîndit

ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi tranzacţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Pelendava No. 17.

HIGEA

APA DE MASA NATURALĂ ALCALINĂ
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către semităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNĂ APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Rinichi şi Vezică

De vînzare la principalele magazine de consum, drogherii şi farmacii din ţară.
Comandile de un gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Teodoriu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia
I. HANKOFFER BUCUREŞTI
(Preţurile se trimit cel mai)

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultaţi Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Magazinul Comerţului în Rate
— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —
Pune la dispoziţia onor. public un mare
Deposit de Maşini de cusut
pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

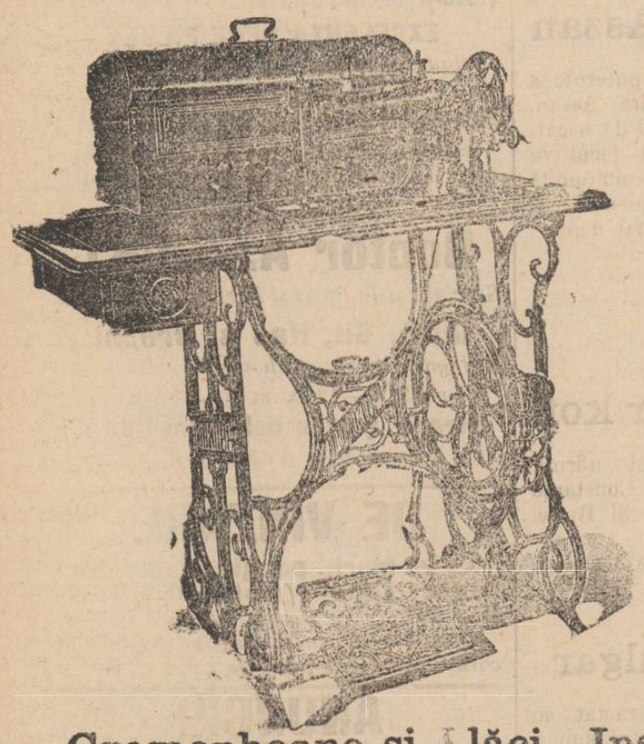

Biciclete BRENABOR
întrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

MOBILE
CĂRUCIOARE
PERDULE
şi CASETE

Gramophoane şi Plăci—Instrumente
Toate se vînd în rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

Tipografia H. Goldner
infiinţată în 1856.
Iaşi, strada Gh. Mârzescu
Cea mai mare şi mai modernă instalaţie din toată Moldova
Casă de Încredere
Execută cele lucrări atingătoare de arta tipografică.
Promptitudine şi acuratete
Preţuri foarte modeste.

NEVRALGIILE
Hapurile Doctorului Mousette
ADVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE vindecă şi vindecă Nevralgiile cele mai grele de Ghimbul, Migrenă, Gastralgie, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase cauzate de Gălbenă, Palte reumatism.
ADVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă, la dina cea dintâiu să se ia 3 hapuri, unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Dacă bolnavul n'a simţit vro ameliorare, va lua o hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Ne trebuie ca să se ia mult de cât 4 pe zi.
A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de GLEY & Cie, de PARIS, care se pot găsi la toţi Droghenţii şi Farmaciştii.

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* îngheţului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaioase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte—Supraveghere de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţile cele mai bune la dispoziţie.

Renumitele PLUGURI
intreg de oţel bătut
marca PORC MI TRET
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm
a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit
Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la
Fraţii Bachstez, Iaşi

Magasinul Conservatorului
IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI
NOTE de MUZICA
ASORTIMENT
complect după Programa Conservatorului

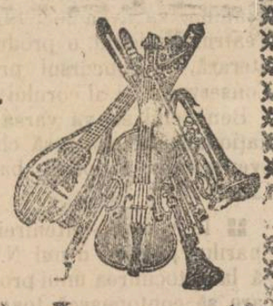

Instrumente Muzicale şi Accesorii
Reprezentanţa şi Depositul renumitelor
Piane şi Pianine
— ROSENKRANZ —
Neintrecute în soliditate şi ton frumos
Vînzare şi în rate mici fără acconto —
— *Cataloage gratis* —
INCHIBIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1802—Vineri 8 Februarie 1913

Sînge rece

In urma declarațiunilor precise făcute la Cameră de guvern, suntem în drept să ne așteptăm la o potolire desăvîrșită a oricărei nerăbdări în chestia diferendului româno bulgar.

România, cum a spus-o d. președinte de Consiliu, n'a renunțat și nu poate renunța la nici una din revendicările ei, iar guvernul, pe deplin conștient de urgența și gravitatea problemei ce are în fața lui, își ia toată răspunderea că „glasul țării va fi ascultat".

Limbagiul limpede și hotărît al guvernului, a inspirat încrederea în toate direcțiunile. Nu numai că opinia publică va fi, de aici încolo, la adăpost de orice șoapte răuvoitoare, dar încă nici măcar nu se mai întrevede posibilitatea, din cercurile partidelor noastre politice, a unor ieșiri ca acelea ale interpelatorilor din ședințele trecute ale Camerii.

Acțiunea diplomatică a guvernului este ajunsă la punctul culminant. Orice act de îndoială ori de neîncredere în energia și patriotismul conducătorilor țării, nu poate decît să vatăme și să slăbească autoritatea, de care mandatarii noștri oficiali au nevoe în asemenea împrejurări. Asigurările d-lui președinte de consiliu sunt de natură a mulțumi chiar pe cei mai exigenți, și orice nouă încercare de a se turbura atmosfera de solidaritate a tuturor romînilor cu guvernul, ar putea, cu drept cuvînt, fi tălmăcită, de aci încolo, ca o lipsă de sentimente cu adevărat românești. Ar fi trist din cale afară pentru bunul renume al partidului conservator, dacă s'ar mai găsi în el oameni cari, pentru cine știe ce scopuri meschine și nedemne de solemnitatea ceasului de față, ar mai cuteza să batjocurească înalt. le preocupări ale guvernului prin introducerea în cauză a unor mărunțele chestii de combinații politice.

Lucrul acesta ar fi cu atît mai trist, cu cît chiar partidul liberal, deși adversar firesc al celui conservator, și-a impus și continuă încă de a-și impune o linie de conduită care-l onorează, dînd guvernului sprijin întreg și leal.

Nu mai departe decît dăunăzi d. I. Brătianu, șeful partidului liberal, a declarat, cu ocaziunea unei consfătuiri, că liberalii vor continua să acorde guvernului tot concursul de care are nevoe.

Așa dar, de fapt, există, în conștiința țării convingerea, că o datorie elementară către patrie, ne impune tuturor obligațiunea de a renunța, în ceasul de față, la tot ce e străin de marea problemă care stă deschisă înaintea României.

Este o iluzie a crede că părerile individuale, fie ele cît de superioare elaborate; că avînturile războinice ori impetuozitatea firească a unora dintre noi, oricît pornire nobilă și patriotică ar conține în ele,—pot fi de mare folos în acțiunea delicată și complexă pe care guvernul o are înaintea lui.

Căci, uitați-vă ce se întîmplă. Oameni de valoare ca d. I. Grădișteanu, V. Arion și alții, călăuziți numai de impresiunile lor personale și lipsiți de orice documentare oficială, n'au izbutit, cu toată bunăvoința ce au pus, și de care nu ne îndoim, să ajute întru nimic la dezlegarea litigiului. Din potrivă, făcîndu-se ecoul uuor versiuni de ziare, au dat spectacolul unei ușurințe neiertate în chestiuni așa de grave ca acea de care s'au ocupat la Cameră.

A vorbi, cînd n'ai răspundere, de mobilizare, de războiu, de Quadrolater, e fără îndoială ușor, deși nu-i totdeauna și prudent. A înțelege însă, că hotărîri de așa însemnătate ca acelea pe cari d. Arion le cere guvernului, nu se pot lua decît atunci cînd a sunat ceasul lor—e, firește, ceva mai greu.

Ori, dacă realmente ne dăm socoteală de „gravitatea problemei și de imensitatea răspunderei", atunci cu toții trebue să înțelegem că nimeni nu este în măsură de a ști mai bine ca guvernul care-i calea cea mai bună pe care trebue să mergem. Conducătorii noștri, cum zicea d. președinte de Consiliu la Cameră, sunt și ei—și poate chiar mai mult decît noi ceștialalți, fiindcă ei au și răspunderea—frămîntați de aceleași mari simțiri patriotice.

Ei însă, pe lîngă calda iubire de neam pe care o au în comun cu noi, mai posedă încă și elementele reale ale problemei, din surse altcum autorizate decît coloanele ziarelor „Figaro" și „Viitorul".

Răbdarea și chibzuința sunt, după umila noastră părere, condițiunile prime ale reușitei în chestia de față.

A amenința,—cum se face de unii—e ridicol; a vorbi zadarnic—cum au dovedit-o interpelatorii dela Cameră—e o puerilitate; a spune ce nu trebue, cînd ai datoria să taci, e o primejdie.

Un singur lucru poate fi util: a lăsa guvernul să examineze matur toate laturile problemei, pentru ca să decidă în deplină libertate de conștiință. In afară de aceasta, nu ne mai rămîne decît indatorirea sfîntă de a urma pînă la capăt și cu deplină încredere în izbîndă, hotărîrea odată luată în numele României.

Militară ori școlară?

Două direcțiuni au fost și sunt preconizate în „premea din urmă, în discuțiunile incinse asupra desvoltării în viitor. O perioadă militară se impune, afirmă unii; o perioadă școlară— spun alții ar fi mai necesară. Una complectează pe cea laltă; amîndouă sunt posibile—cred, iară, unii ori alții, după mediul în care au loc discuțiunile.

Cu prilejul dezbaterilor parlamentare asupra legei învățămîntului particular s'au emis deasemenea păreri și cifre interesante. Cîți învățători ne ar trebui, ca să avem un învățămînt primar obligator și cu rezultate bune?

Chestiunea și-a pus-o și „Revista învățătorilor din Romînia", comparînd starea de lucruri dela noi și din alte părți.

In 1909 recensimîntul găsim 940.156 copii în vîrstă, din cari înscriși la sate și orașe în 5073 școli publice erau 584.953 elevi, iar regulați abia 363.769. Deci, ne putem da seamă cum nici jumătate din numărul copiilor în vîrstă nu urmează cursurile școalei. Și nu e ingrijitor?

Numărul învățătorilor ne este cu totul neîndestulător.

La cei 940.000 copii în vîrstă de școală respunde un număr de 7784 învățători rurali și urbani. Bulgarii aveau 8204 învățători în acel an. Și comparația-i gata. Iar Bulgaria-i o țară departe de bogăția Romîniei.

In țările din Apus, în conferințe și în congrese, se cere un maximum de 30 elevi pentru un învățător, iar în congresele internaționale învățătorii tuturor popoarelor au votat un deziderat în acest sens, ca învățătorul să poată fi în pozițiune a da rezultatele ce se așteaptă, după urma activității sale în școală.

Noi, numai 45 elevi să socotim pe seama unui singur învățător și constatăm că ne trebuesc pentru cei 940,000 copii de școală un număr de peste 20,000 învățători.

Olandezii la o populație de 5.747.269 locuitori dispun de un număr de 24.937 învățători. Unde rămîne proporția între aceste numere cu cele 7.000.000 de locuitori ai Romîniei?.

Franța, care nu este tocmai în frunte cu învățămîntul ei popular, număra în 1910 la 5.140.000 elevi, în 61.600 școli publice un personal învățătoresc de 112.000 institutori, revenind fie căruia cîte 45 elevi. In Japonia, în 1907, la 5.713.698 elevi, în 27.125 școli, corespundea numărul de 122.038 învățători adică fiecăruia cîte 46 elevi.„

Publicațiunea menționată aduce încă și alte cifre comparative din care rezese, firește, inferioritatea noastră relativă.

Ce păcat că lucrurile aceste se scot la iveală tocmai într'un timp cînd sunt mai puțini sorți favorabili pentru îndreptare?

△

Țaranul Romîn

Nu cunosc pe d. Arnoldo Cipolla, care a trimis ziarului *„Stampa"* din Turin, o lungă telegramă reprodusă în „Dimineața" dela 7 curent. Sunt convins însă că acest domn nu cunoaște România, de aceea a fi făcut operă de om cinstit ne-amestecîndu-se într'o afacere, în care numai i Romînii, conștienți de cea ce sunt și de cea ce vor, au dreptul de a vorbi.

Pentrul a restabili adevărul îmi voiu face o sfîntă datorie de a rectifica erorile de apreciere ale d-lui Cipolla chiar prin presa italiană. Nu doar că Italienii — în țăleg cei cari se ocupă de afacerile noastre — nu cunosc destul de bine valoarea națiunei romîne și temeinicia drepturilor ei în actualul conflict: dovadă articolele publicate în *„Corriere dela Sera"* de eminentul publicist Vico Mantegazza; dar mie îmi este foarte dureros să constat cum că un italian, care trăește în România, caută să denatureze starea reală a lucrurilor din această țară față de străini,

Deocamdată mă voiu mărgini să relevez falsa și îndrăzneața calificare a țăranului romîn, de către d. Cipolla. D-sa telegrafiază ziarului *„Stampa"* următoarele:

„Taranul romîn, care e poate cel mai „nenorocit, cel mai impilat, cel mai să„rac și cel mai nepregătit țăran al Eu„ropei, va asculta de ordin; dar războiu „nu se va face".

Războiul se va face sau nu, aceasta o vor hotărî acei cari au răspunderea în fața țărei, iar nici de cum gazetarii de ocazie. Portretul țăranului romîn însă, așa cum îl prezintă d. Cipolla cititorilor de la *Stampa*, este mai curînd portretul după natură, al țăranului italian. D-zeu mi e martor și toți acei cari mă cunosc pot s'o afirme, nimeni nu iubește Italia mai mult de cît mine; totuși sunt silit să recunesc că, pînă în prezent, țăranul italian este—fără poate—cel mai nenorocit, cel mai impilat, cel mai sărac și chiar cel mai nepregătit pentru luptele de la cari atîrnă progresele țării sale. De n'ar fi avut Italia norocul de a posseda o clasă dirigentă cu totul superioară și o burghezime la înălțimea nevoilor, această țară n'ar fi ajuns așa de repede a fi una din cele mai mari și respectate din Europa.

Nu țăranului italian se datorește acest frumos rezultat; el preferă și astă-zi, cînd sufere, să emigreze, de cît să se jertfească. Nu așa se întîmplă cu țaranul romîn; el nu este de sigur cel mai norocos, cel mai bogat, cel mai pregătit pentru realizarea idealurilor naționale: și cu toate acestea numai grație țăranului romîn, care, nici odată nu s'a sustras de la datoriile sale cînd interesele neamului îi reclamă opera sa, Romînia a devenit o țară independentă și mîndră; și tot grație țăranului romîn, Romînia poate conta în izbînda aspirațiunilor sale prezente și viitoare.

L. E. Sinigaglia.

ECOURI

Mai de mult se vorbește despre o criză a imprimatelor și a cărților. In legătură cu aceasta „Nuova antologia" (1 Februar) relevează după un articol francez, crisa prin care trec cărțile, pentru că publicul se mulțumește ușor cu ce-i dau jurnalele ori revistele ilustrate și pentru că distracțiile de teatru eftin ori de cinematograf cu scene ca în foiletoanele ziarelor de cinci parale, fură mult din timpul ce se mai lăsa altă-dată și pentru cetit. O cauză ar fi și scumpirea vieței, budgetul multora neputînd ajunge pentru cumpărarea de cărți. Cauza principală e însă că cetățeanul de azi, împreună cu consoarta lui—în miile și miile de exemplare pe care le vedem — sînt barbarii moderni care n'au grija sufletului, nu simt nevoia să se gîndească la ceva mai înălțător măcar un ceas pe zi și caută cît mai des să alerge unde se pot „distra". E mentalitatea robului eșit la viață, la libertate, și căutînd să se răsbune, să-și răsbune și strămoșii cari n'au petrecut.

*

Despre cartea lui G. Sarron: „La jeune Turquie et la Revolution", vorbește mai pe larg recenzentul „Arhivei" în ultimul număr al revistei iașane:

Cartea aceasta are meritul de a face simpatic poporul tînăr turc și de a-și insufla interesul omenesc pentru un ideal, pe care ai vrea să-l aperi în mod dezinteresat.

E împărțită în VIII capitole. In ele e istoria revoluției și a intronării regimului constituțional, care are să repare putregaiul haimidian. Te miri ce inimă au acele puteri, care urmărindu'și scopurile lor lacome nu încurajează și nu ocrotesc o sforțare atît de generoasă, atît de epică. Și te gîndești atunci la timpurile în care s'a înfiripat România. Ce-ar fi făcut toată abnegația marilor dispăruți dacă după trei ani de instalare a schelelor pentru ridicarea edificiului de azi și le-ar fi văzut dărîmate din senin? Și te cutremuri și iubești pe acești eroi.

*

La Paris s'a întemeiat „o Societate franceză pentru muzica germană, care își propune să facă cît mai cunoscută în Franța muzica maeștriilor moderni germani, ca Brahms, Loewe. Brukner, Hugo Wolf, Gustav Mahler, cari sunt azi, de loc s'au puțin cunoscuți în Franța—Franța generoasă, dă astfel Germaniei prilejul să iasă și ea din teutonicul ei exclusivism.

OAMENI ȘI LUCRURI

In slava reportagiului

S'a mai arătat în acest loc — în legătură cu subiectul piesei „Misterele Camerei galbene"—că este vorba de lucrarea unui ziarist, mai mult cu intențiunea de a idealiza gazetăria în forma ei pariziană de astăzi,—reportagiul culminant.

Lucrul e cu atît mai explicabil, cu cît însuși autorul operei, d. Gaston Leroux și-a iubit cariera gazetărească, în care s'a ridicat, cu timpul, la o înaltă faimă literară.

Iată ce spunea scriitorul în ziua repetiției generale, în coloanele ziarului „Le Matin":

„...De oarece în această gazetă te-am zărit întîia dată, o Rouletabille, vreau să spun în coloanele ei tot binele ce gîndesc despre tine și despre confrații tăi. Și pentru că d-nii Hertz și Coquelin îmi dau ocazia, montînd „Misterul Camerei Galbene" să vorbesc despre eroul piesei, tînărul Ioseph Rouletabille, voiu profita de ocaziunea dată, ca să amintesc că în această casă a ziarului „Matin" i-am conceput tipul, căci era în jurul meu... Frumoasă, aprinsă și tînără, echipa reporierilor mi-a fost dragă, așa cum o vedeam: inteligentă, pătrunzătoare, devotată, curagioasă și pururea gata de aventuri. Dar mai pătruns de toate—cinstită. Și de talent, pe lîngă aceasta!

Sunt atîția oameni sus-puși, eloquenți, grozavi, literați, romancieri, publiciști, academiciani, tot felul de scriitori, cari disprețuesc reportagiul, judecînd și osîndind din turnurile lor de fildeș, în cît am avut totdeauna o vie plăcere, de cîte-ori vre-unul din acești domni pretențioși era bătut și întrecut de cîte unul din acei tineri cari, deprinși să vadă și să pătrundă, n'au de cît să se uite împrejurul lor, ca să găsească lucruri interesante și de valoare cu mult înainte de a le descoperi și a le fixà... cu mare întîrziere careva dintre domnii scriitori cu titluri și talente superioare.

Se zice că există reporteri mari și mici. Nu înțeleg. Există numai reporteri buni. Atîta tot! Sunt de părere că e mult mai greu de scris un bun fapt divers de douăzeci de rînduri decît un roman prost de 300 pagini. Reporterul poate fi, cînd o vrea, cel mai mare filosof, fiindcă a văzut și înțeles totul — în afară de cărți. El străbate preste tot, admiră după firea sa, oamenii și lucrurile. El începe, ca și Rouletabille, prin a descurca țițele vreunei afaceri ca „Misterul Camerei Galbene" în jurul comisariatelor de poliție și într'o bună zi va fi trimis să scrie istoria luptelor între popoare, pe cîmpiile Transvalului, Mandciuriei, Tripolisului...

Reportagiul este cea mai palpitantă dintre ocupațiuni și de aceea poate fi și cea mai nobilă. Reporterul trăește zece vieți omenești. Iea parte la întîmplările cele mai zgomotoase și urmărește pe acele mai minunate. Nimeni nu trăește cu atîta mulțumire, fiindcă nimeni nu are ca dînsul mulțumirea de a vedea...

Ce e mai bun, mai drag, decît să străbați globul și să scrii gesturile omenești? O, cum te-am iubit, meșteșugul meu de reporter!..."

De altfel Gaston Leroux, în susținerea tezei sale, ar fi putut pomeni, ca mari predecesori în ale pieselor de înalt reportagiu pe atîția scriitori celebri, de la Alexandru Dumas tatăl pînă la Conan Doyle. Deși, vorbind de o piesă reușită — așa da reușită, încît iașanii nu vor putea-o vedea, neputîndu-se găsi o potrivită distribuție a rolurilor — ca „Misterul Camerei Galbene" s'ar pomeni mai curînd numele unor Edgard Poë și Bernard Shaw. Dar ne-am ocupat aci numai de unul din elementele ei: reportagiul genial.

Rodion.

O FIGURA LUMINOASĂ

Pe ulițele strîmte și pustii ale orășelului B. mergeau doi tineri triști și tăcuți. Ea, o femeie înaltă, distinsă, cu un văl mare cernit aruncat peste pălăria mică, de sub care se furișau buclele-i blonde. El, un bărbat frumos, cu fața albă, încadrată de o barbă mică brunetă. Ochii lui mari și negri erau melancolici și pierduți într'o lume depărtată.

Ei se opriră în fața unei porți de lemn. Sunară. Un bătrîn gîrbovit le deschise.

— Ce mai faci, moș Trofine?

— Sărut mîna coconașului, ia îmi aștept și eu ceasul cel de pe urmă. Numai de ar da cel Sfînt să mor și eu ca bietul boerul nostru, D-zeu să-l ierte.

In fundul curții o casă modestă, cu un cerdac de lemn, cu două camere și o mică săliță între ele. Moș Trofin descue ușa odăiei din dreapta, căre prezinta un aspect trist.

O canapea mare cu saltele, și perne multe, ce servise drept pat. Un scrin de mahon cu 4 șăltare; pe el două șfeșnice de argint, între care se afla o casetă mare de lemn încrustată cu sidef. In fața acesteia o lampă înaltă așezată pe o tăbliță de lînă colorată. La fereastră un birou, pe care se afla o călimară de formă veche. De o parte un teanc de hîrtii și condice; iar de alta un ceaslov cam uzat; *Mizerabilii* lui V. Hugo și Viața lui Napoleon. Un dulăpior cu sticlă, o canapea de piele și cîteva scaune. Pe jos levicere țesute de mînă. Deasupra canapelei pe covorul turcesc o fotografie mare cu chipul unui bătrîn simpatic, cu fața veselă, cu privirea vie și elocventă. Pe peretele din față alte cinci tablouri ce reprezintau diferite grupuri, familii cu copii.

Tînăra se rezimă de masa din mijloc și dădu cale largă lacrimilor ce o înecau. Iar el scoase un carnet, se puse la birou și scrise:

„Imaginea sfîntă ce-mi vei străluci în tot restul vieței mele, inimă bună și mare, lîngă care cei mai puțin sufletește decît tine se simțiau mici și umiliți; spirit drept și pătrunzător căruia nimic nu-i scapă; tu a cărui înfățișare severă și al cărui cuvînt hotărît ne umplea de grijă și respect în acelaș timp; tu, iubite tată, nu mai ești!

„Te-ai deslipit de noi așa de repede, tu a cărui viață n'a fost decît o vecinică preocupare de copii tăi.

„Cînd strînși în juru-ți cu toții la zile mari, eram veseli vorbind în de noi fără a îndrăsni să ne adresăm direct ție,—tu, preocupat de cîte ceva, spionai gesturile și relațiile dintre fiecare, ca apoi să ceri socoteala celui pe care îl vedeai mai rece către ceilalți.

„Viața ta a fost un drum lung și anevoios. Ai muncit fără preget întotdeauna și numai pentru a ne asigura viitorul și fericirea noastră. Păreai neîndurat pentru cea mai mică greșală a noastră, cînd astăzi știu bine că inima ta sîngeră oridecîte ori erai silit să ne dojenești. Nu aveai în vedere de cît să ne faci oameni drepți, cinstiți, oameni cari să-și împlinească datoria cu sfințenie. Căci înaintea ta nimic nu era mai sfînt decît datoria

„Imi trec pe dinainte toate nenorocirile ce fără milă te-au lovit. Și în mintea mea apari măreț, mîndru, neînvins luptînd cu bărbăție ca un vajnic înotător înfruntînd valurile mari ce cătau să te doboare. Averea ta — cîștigată prin muncă, nu prin moștenire—risipită într'o noapte de urgie cerească, te face să te resemnezi și cu filosofia ta de adevărat stoic să zici: „D-zeu mi-a dat-o; tot el mi-a luat-o. Bunătatea lui îmi va reda-o".

„Credeai în bunătatea divină pentrucă tu însuți erai bun. Adorai pe D-zeu, te inchinai lui și-i preamăriai întocmirile pentru că în tine însuți exista un ideal mare și sfînt—ideal de ceva perfect.

„Te revăd și astăzi printre flacări desperat, dar în acelaș timp stăpîn pe tine căutînd pe rău făcătorul care-ți puse foc la casă. Noi copii, mici încă strînși încă, strînși în jurul mamei, nedumeriți asupra celor întîmplate, tremuram de groază. Glasul tău aspru și atunci, ne impunea liniștea. Noi însă, n'am simțit niciodată lipsa și nici n'am bănuit vre odată gîndurile ce te munciau.

„Iar cînd „pronia cerească" — după cum obișnuiai tu să te exprimi—fără nici o milă, te desparți de tovarășa ta așa de bună, așa de blîndă și iubitoare, tu ve nic tare între copilașii mici, cari abia puteau îngîna cîteva vorbe, își înduioș durerea pentru a continua întocmai

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

mai înainte să ne conduci și să ne faci așa cum visai tu. Numai noaptea, cînd cei mari ne furișam pe sub ferestrele odăiei tale pentru a vedea ce faci, te surprindeam printre spărturile stolurilor făcute într'adins de cu ziuă—te surprindeam plîngînd și măsurînd cu pașii camera de la un capăt pînă la altul. „Pe sub pămînt m'aș tîrî să-mi aduc tovarășa pierdută"—ziceai în taină celor intimi, fără a crede că aceste vorbe vor ajunge pînă la noi.

„Cine ar fi crezut că tu posezi atîta iubire și atîta bunătate !

„Cel ca te cunoștea și avea prilejul să-ți asculte povestirile sale, era captivat.

„Comunicai căldură sufletească, multă, erai prieten bun, om devotat celui pe care l'ai fi constatat că-ți merită încrederea. Dar scotiai cu desăvîrșire din inimă pe cei, cari i-ai fi simțit că nu știu prețui adevăratele virtuți sufletești.

„Atît bun simț era sădit în tine, încît după ce ne făcurăm toți mari, nici-odată nu ne-ai obsedat cu sfaturile sau cu părerile tale.

Abia cîte o întrebare discretă dacă ne puneai și aceea indirect, fără a avea aerul că ne ispitești. Te înțelegeam fiecare din noi și de multe ori mai tremuram la ideea că te-am supărat fără s'o știm.

„Erai poet prin simțire, filosof prin rațiune. Nu posedai nici o cultură, dar cu cît erai mai superior, tu cu inima ta aleasă, celor cari cu atîta imfaz se credeau mai înțelepți.

„Ce fericiți ne simțiam cînd în dispoziție deosebită ne istorisiai fapte din copilăria ta. Multe nu erau de cît sfaturi indirecte de mărinimie, nu erau de cît exemple de ceea ce trebue să fie un adevărat om. Exaltai pe cei buni, ne descriai tipuri de boeri bătrîni, modeluri demne de imitat.

Ne vorbiai despre înțelepciunea lui Solomon redată în toate anecdotele puse pe seama lui; despre romanele lui V. Hogo, ai cărui eroi te captivase într'atît, că descriindu-mi-i te transfigurai dînd lucrurilor cunoscute și auzite de atîtea ori, o față nouă.

„Admirai geniul și recunoșteai cruzimea lui Napoleon. Și dacă vreunul din noi îndrăzneau cu multă sfială a contrazice îndirect unele păreri ce aveai, tu cu gestul elocvent ziceai: „apoi voi, cei de azi cum mai luați lucrurile !..." Și făceam haz și eram fericiți că ne ia în seamă vorba.

„După plecarea ta dintre noi fiecare simțiam o mare mulțumire și o ușurare de suflet pe care n'am fi schimbat-o cu nimic.

„Cîte vorbe înțelepte nu ne-au rămas de la tine !

„Cîte percepte frumoase, ce pot sta alături cu principiile oamenilor celor mai noi și mai luminați ! „*Creșterea* — ziceai tu — nu face de cît a înbunătăți lucrurile; însă ce este sădit de natură nu se poate schimba, cum de ex. nu se poate schimba argintul în aur".

„Ai fost sarac, dar moștenirea ce mi-ai lăsat e mai mare de cît a celor mai bogați. Ne-ai lăsat *iubirea de oameni, de adevăr și de bine*, tu suflet cinstit, drept și bun.

„Corpul tău a dispărut dintre noi dar amintirea ta e mai vie de cît ori cînd. Vorbele tale înțelepte acum ne sună mai puternic și mai dulce de cît totdeauna, iubite tată.

„Iar sfîrșitul tău a fost răsplata tuturor necazurilor ce ai îndurat în viață. Cu cîte-va ceasuri înainte de a te stinge, tu flacără vie ce ai răspîndit atîta lumină printre noi, ți-ai făcut îndatoririle obișnuite, afirmînd prin faptă, ceea ce ades ne spuneai: „vreau ca moartea să mă găsească muncind". O rugăciune făcută mai fervent de cît altă dată nesimțindu-te de tot bine; un somn mai puțin liniștit; o mișcare bruscă și apoi.... te-ai pierdut în neant".

*

Tînărul cu fața scaldată în lacrimi, își închise carnetul, în timp ce tovarășa care-i sorbise cuvînt cu cuvînt peste umăr, își lasă capul pe pieptul lui.

După cîte-va minute cei 2 tineri, strînși unul pe altul, tăcuți și triști, părăsiau căsuța modestă, în care trăise în anii din urmă bătrînul tată și unde-și încheiase greaua, dar frumoasa lui viață.

Maria C. Buțureanu

Un loc viran foarte spațios de inchiriat.
Strada Cuza Vodă 13 de pe acum.

TRIBUNA JUDICIARĂ

„Finita la Comedia"

In sfîrșit, Frații Millo și S. Herșcovici, se bucură azi de libertatea de care n'ar fi trebuit a fi privați nici un minut.

Mai exact poate ar fi a zice, că ei își au cumpărat libertatea, prin împrejurarea că Banca Moldova, Banca Iașilor și Cassa de Scont, — principalii lor creditori, au depus pentru ei 40,000 lei, cauțiune.

Ziceam că ei nu trebuiau a fi privați de libertate, cum sunt duzini de alți comercianți în libertate:

1) *Pentru că nu sunt faliți, ci în moratoriu,*

2) *Pentru că Parchetul n'a putut aduce dovezi de fraudă în sarcina lor.*

M'au întîmpinat mulți amici, fie avocați, fie magistrați, cu aceste cuvinte: *„Ce atîta stăruință pentru niște jidani faliți ?"* Că nu sunt faliți, a spus-o chiar Curtea de Apel, care le-a rîdicat falimentul, definitiv; că e cineva jidan, sau turc, sau japonez, sau indian, nu importă.

Ar fi trist dacă s'ar mai găsi și azi judecători cari să aibă de marotă calificativul de „Jidan" cînd e vorba de a se împărți dreptatea. Știu că există o legendă, — ba chiar unii au scris, alții au ținut și rechisitoare chiar la Cassație, inițiații spun că ar exista și adrese oficiale care atrag atenția, că „Jidanii" au fost favorizați, — eu o cred falșă legenda ! Dar tocmai pentru că *„există"*, acum trebue a se trece, ca altă dată Nastratin Hogea, tocmai în extrema contrară ? Ce fel pe judecată, din alte secole ar fi aceasta: *Așa. zic că facem hatîr jidanilor, să vedem dacă va mai scăpa vre'un jidan de dubă ?!...*

Inaintea Justiției se cercetează numai adevărul și se împarte numai dreptatea. Iată dar amărăciunea și lupta mea, ca o instituție așa de înaltă ca magistratura, să fie ferită de apucături josnice și patemi personale ! Iată explicația justă și reală a faptului.

Mi-au mai spus alții, cu duhul blîndeței: *„Dar cu aceasta îndărjești pe judecători și Parchetul"*. Pardon, judecătorii nu trebue să-și vîre conștiința prin mlaștinele îndărjirei sau enervărei ! Ei trebue să fie recunoscători celor ce le arată adevărul și-i ajută să cumpănească dreptatea. Făcînd contrariul și persecutînd și pe victime și pe cei ce-i apără, nu fac operă de judecători, ci de răsbunători asupra celor drepți și cinstiți. Aceasta trebue s'o înțeleagă ușor ori-cine.

Căci în adevăr, să examinăm ce s'a făcut în această afacere. La început, Primul Procuror a spus Tribunalului frasa steriotipă: „Pentru interesul instrucției, care e la început, va rog să confirmați mandatele". Tribunalul, Secția I-a, văzînd că nu se aduce nici un indiciu de fraudă, mai ales că frații Herșcovici sunt în moratoriu de 6 luni, — a infirmat mandatele. Primul Procuror a declarat Apel la Cameră, care l'a admis. La a 2-a lună, aceiași frază: Interesul instrucțiunei" Tribunalul din nou a infirmat. Primul Procuror a făcut din nou apel.

Camera după ce respinsese în principiu cu cîte-va zile înainte, cererea de liberare pe cauțiune, acum fiind sesizată asupra „confirmărei sau infirmărei mandatelor", admite direct, trecînd peste instanța Judecătorului de instrucție, liberarea fie-căruia pe cîte o cauțiune de cîte 25000 lei.

Aceasta în urma conclusiilor d-lui procuror general C. Toneanu, care, în penal, a ținut camerei acest limbagiu: *Cine poate mai mult, poate și mai puțin, deci dv. fiind sesisați a infirma sau confirma —adică putînd face mult,—puteți face și mai puțin, adică să liberați nu pur și simplu, ci pe cauțiune.* Și camera a admis !

Oamenii n'au putut depune aceste cauțiuni.

A venit a treia confirmare. Acum lucrul a fost mai nostim: d. prim-procuror Bercea, s'a exchivat să vie înaintea Tribunalului, unde se judeca la lumina zilei, contradictor cu avocații, liberarea sau deținerea. (De altfel acesta e un sistem înăscut al d-sale). A delegat pe d, procuror Aslan, care a avut curagiul în părere, a se infirma mandatele și care spuind aceasta primului procuror, d. Bercea a trimis alt procuror pe d. Emil Lefter Demetrescu, care a spus tribunalului numai aceste cuvinte: *„Pentru motivele cunoscute vă rog să confirmați mandatele"*. Aceasta după 2 luni și mai bine de arest ! *Tribunatul, a infirmat pentru a treia oară mandatele, căci vedea că nu e nici un indiciu de fraudă.*

A doua zi, la întuneric (am putea zice la Inchiziție) din nou luptă între procurori. D. Bercea, primul, iar se eschivă a face apel. L'a rugat tot pe d. Emil Lefter a face, dar d-sa a spus categoric: *„eu nu fac Apel"*. In sfîrșit, d. Bercea a făcut un efort de energie și a declarat d-sa singur Apel, la Cameră !

Camera luase norma: *„am decis, nu mai revenim"*. Și așa, cum ziceam, creditori Fraților Herșcovici, s'au văzut siliți a cumpara ei libertatea debitorilor lor, căci de și legea o prevede, judecătorii vedeți în ce mod le o dă. Iată adevărul.

Camera nu vrea să se contrazică dar cine e infailibil în această lume ? — Oricine poate greși și în această afacere s'au comis greșeli mari. E dureros a-o spune, dar piesele dosarului o dovedesc. Căci în acest dosar se găsesc adăogiri în memorii, cari schimbă soluția afacerei(?) și se mai găsesc și corectări de cifre în rezoluții, a căror explicare e și ridicolă și... altfel.

Cred că nu voi fi silit a merge mai departe, cu publicările de piese. Eu lupt numai pentru triumful Dreptății și nimic mai mult. Legea e egală pentru toți și ea înainte de toate trebue respectată. M-ași considera un complice la fapte, să nu zic mai greu de cît „pripite", dacă aș fi tăcut. Odată luată calea greșit, s'a persistat cu îndărătnicie, privindu-se doi comercianți mari, de libertate, peste două luni de zile și făcîndu-le lor și creditorilor lor pagube morale și materiale enorme, pe cari nimeni nu le mai poate îndrepta.

Intreb dar, lupta mea pentru Dreptate și respectul de lege, vorbind adevărul și numai adevărul e de condemnat ? Atunci ce să zicem despre procedeele judecătorești greșite și despre persistările și mai greșite pe o cale și nedreaptă și ireparabilă, de multe ori ? Unde e morala ? Cu cine e dreptatea ? *De ce se supără unii domni judecători că li se vorbește mereu „de dreptate" măcar în templul Justiției ? — Ei trebue să respire numai adevăr și să împrăștie numai dreptate, aceasta le e misiunea. Dacă respiră ură și răsbunare, nu poate împrăștia de cît venin și atunci ce remîne din partea bună și înaltă a misiunei Magistraturei?*

Ca încheere, trebue să mărturisesc cinstit că sufer mult că am fost silit să ridic acest văl trist al unor rele apucături judecătorești. O regret mai mult ca oricine, dar dacă nu o face alții, a trebuit s'o fac eu, că doar vom întrona domnia Dreptății, măcar în templul justiției !

'Mi închipuesc că din această împrejurare vom profita în experiență cu toții și eu nu voi mai fi silit a relua condeiul pentru multă vreme: *aș fi foarte fericit.* Oamenii de bună credință vor aprecia că eu n'am inventat nimic, ci am relatat exact numai *„acte și fapte"* și am avut și curagiul de a iscăli. Dacă alții au alte apucături și alte mijloace oculte de *„a lucra"*, nu eu sau alții ca mine care urmărim purul adevăr, suntem de vină. Deci: *„Finita la comedia"*.

George Skarlet

„Studii economice"

de

G. Ionescu-Șișești

Acum nu de mult, văzînd în vitrina unei librării locale acest mic volum, am fost surprins și iar surprins în mod plăcut. Nu auzisem și nu cetisem nicăeri despre apariția recentă a unei cărți romînești cu studii economice, dar cetind titlul volumului și numele autorului, doctor în științele agricole și economice mi-am zis imediat, iată o carte bine venită. Trăind într'o țară în plin proces economic, cu atîtea fapte economice la ordinea zilei, studiile economice ori-care ar fi faptele pe cari le-ar analiza aci o deosebită importanță. Căci prin studiarea fenomonelor economice și a efectelor ce ele produc, se ajunge să se conoască cauzele care le dau naștere și apoi mijloacelor ce s'ar putea întrebuința eventual pentru schimbarea sau îndepărtarea lor. Se poate ajunge chiar la întocmirea unui întreg sistem de producțiune care împreună cu alte mijloace să conlucreze la progresul economic al țărei. In ori-ce caz, și în special studiile economice sunt menite să familiarizeze marele public cu problemele economice și „să conlucreze la formarea atmosfereide înțelegere și interes pentru aceste probleme, care ne este așa pe necesară" după cum zice însuși autorul.

Aruncînd, însă, o privire asupra tablei de materii surprinderea mi-a fost și mai mare, dar mai puțin plăcută. Căci din cele 13 articole din care este compus volumul, unul se ocupă de numele și dispoziționea Economiei politicei, două numai despre chestiuni speciale țărei noastre iar celelalte toate nu ne vorbește aproape decît despre Germania. Este desigur interesant să știu care-i rolul și situația Germaniei în mișcarea economică mondială cum e țaranul german, ce s'a făcut pentru agricultura cutărei sau cutărei alte țări, dar nu prin aceasta putem ajunge scopul practic pe care trebue să-l urmărim și a cărei utilitate o recunoști însuși autorul prin cele cîteva cuvinte reproduse mai sus. Interesante sunt relele de care sufere civilizațiunea germană ca autoritarismul imperial, corupția unor cercuri înalte, ipocrizia religioasă, dușmănia social-democrației față de stat, alcoolismul și gustul pentru luxul eftin și prost al maselor populare, studiate în articolul „simptome îngrijitoare în viața Germaniei de azi" și concluzia acestui articol că acestea „nu pot coborî germania actuală de pe treapta de întăitate pe care și-a cîștigat-o printr'o muncă uriașă, printr'un patriotism real si printr'un" spirit de gospodărie fără pereche, dar trebue să antermeze administrația absolută, idolatria de care se bucură acest popor din partea străinilor care astfel nu trebue să se înfluenteze de părțile negative ale acestei admirabile civilizații. Interesant e și articolul „Anglia și Ungaria din punct de vedere agricol" în care autorul arată antiteza ce rezultă din acest punct de vedere între cele două țări, căci Ungaria pune cel mai mare preț pe cultura cerealelor pe cînd Anglia a trecut forțat la creșterea vitelor, în una predomină sistemul de exploatare în regie pe cînd în cealaltă arenda, în una rentabilitatea e în creștere pe cînd în cealaltă în descrebtere sau stagnare, una produce pentru export, cealaltă deabia dacă-și poate satisface o parte din cererea internă.

Cu mai mult folos încă cetim celelalte studii ca „Executiv și Intensiv" — în care ni se arata greșala ce se face cînd se ia noțiunea de extensiv drept înapoiat și cea de intensiv drept rațional; ceea ce în realitate trebue să se înțeleagă prin acești doi termeni și caracteristicele fie căruia din aceste două sisteme de exploatare cu întrebuințarea lor firească după împrejurări — și mai ales „Mișcarea pentru reforma funciară în Germania" sau „Impozitul pe plus valoarea funciară".

Autorul schițează marea mișcare întreprinsă pentru impunerea plus valorei funciare, mișcare care are atîta răsunet în lumea științifică din apus. Punctul de plecare al acestei mișcări, este constatarea faptului că creșterea valorei proprietăților funciare nu se datorește proprietariior care de cele mai multe ori nu fac nimic pentru aceasta, ci societății întregi prin munca și progresul realizat de ea și consecința logică și justă că plus valoarea trebue să revie sub o formă sau alta comunității care a produs-o, suprimînd ast-fel speculațiunile neomenoase cu niște urmări sociale atît de periculoase.

Iar mijlocul cel mai eficace pentru ajungerea acestui scop, este socotit a fi impozitul progresiv pe toată creșterea valorei.

Liga formată în acest scop, luptă de asemenea pentru ca statul și comunele să cumpere din vreme acele terenuri care prin trecere de vreme și progres se mai așteaptă să cîștige o mare valoare.

Dar ceea ce nu poate interesa mai mult sunt articolele „N. Iorga și R. Rosetti, asupra evoluției țărănimei romînești" cihar și „criza locuințelor în București".

In primul articol autorul ne arată părțile care se asamănă și cele care se deosebesc în opera celor doi istorici relativă la evoluția claselor noastre cele rurale.

In al doilea autorul examinează o latură a marei chestiuni, scumpirea traiului și anume criza locuințelor. Și dacă chestiunea întăia n'are avantajul de a ne oferi ceva mai nou, căci discuțiunile relative la dreptul vechiu romînesc și la istoricul clasei țărănești sunt cunoscute în cercuri largi, chestiuneaa a doua are o deosebită importanță. E vorba de un fapt economic special țărei, și în deosebi Capitală — lipsa relativă de care și scumpetea exagerată a chiriilor, — ce ne interesează pe toți deopotrivă. In timpul din urmă s'a vorbit mult și în străinătate s'au făcut chiar și anchete în această privință.

Chestiunea, însă, nu e epuisată și soluțiunea nu e găsită.

Soluțiune, dacă se poate vorbi despre așa ceva, căci dacă e constatat că cerințele traiului modern se înmulțesc pe zi ce trece, consecința logică e că produsele întregei activități omenești să se scumpească.

Materialul întrebuințat la construcții scumpindu-se, clădirele noi vor costa mai mult de cît au costat înainte cele vechi și ele vor scumpi chiriile. Toate chiriile vor crește, căci chiriile caselor vechi în virtutea unei axiome economice, vor fi egale cu acele ale clădirilor noi.

Chestiunea aceasta, însă, se complică cu acea a plus valorei fonciare, care astfel trebue examinate împreună. Și dacă o urcare a chiriilor în principiu e logică. o urcare exagerată, înseamnă un abuz deci cere și o soluție practică de îndreptare.

Domnul Ionescu-Șișești a expus această chestie ca și toate celelalte destul de clar și destul de desvoltat, față cu cadrul ce de mai înainte și l'a impus pentru fie-care articol.

Regret numai că și-a ales chestiuni care numai pe departe ne pot interesa și-a lasat la oparte o mulțime altele, care cer să fie lămurite întreg publicului romînesc și care-l interesează chiar în deosebi.

Alegînd astfel de subiecte ar fi fost mai original, mult mai apreciat, și'ar fi ajuns și mult mai repede la țelul dorit, formarea acelei atmosfere de înțelegere a chestiunilor economice atît de necesară marelui public romînesc.

V. G. C.

Litere-Științe-Arte

In **„Biblioteca pentru toți"** a apărut lucrarea lui Fr. Burnett „Micul Lord" traducere de Iosif Nădejde.

Educatorii și în general părinții, cari au voit să facă educația copiilor lor prin citit, s'au isbit întotdeauna de lipsa unor cărți atrăgătoare pentru copii, cu conținut moral și educativ și în același timp, de o necontestată valoare literară. Și nu numai literatura noastră, dar chiar și alte literaturi sunt sărace în astfel de scrieri.

Printre puținele lucrări din literatura universală, cari răspund acestui scop, una din cele mai bune este fără îndoială „Micul Lord Fauntlrroy" de Fr. Burnett.

Intr'o formă literară desăvîrșită este redată o povestire extrem de interesantă a vieții acestui nobil,—istorisire care are darul de a trezi în copii toate simțimintile generoase și nobile.

Este cartea ideală de educație și nu există limbă cultă, în care să nu fi fost tradusă.

Traducerea romînească a d-lui Iosif Nădejde este desăvîrșită din toate punctele de vedere.

Lucrarea—însoțită de numeroase și reușite ilustrații — se găsește în n-rele 747—748.

*

Două lucrări serioase îmbogățesc producțiunea științifică a Iașului universitar: „Terapeutica" d-lui prof. dr. Riegler și „Arta de a formula" a d-lui docent Teodorescu.

*

Asupra istoriei și technicei olăriei japoneze și franceze d. W-dee, un distins ceramist, publică în editura Fasquelle un interesant volum ilustrat cu planșe în culori sub titlul „d'Art de la Poterie".

*

Grefierul, dramă în 4 acte scrisă de d. Vasile Negruzzi. E o piesă din „moravurile noastre", în care ne întîmpină situații și personagii, care merită a fi cunoscute de aproape.

Lucrarea e în editura autorului.

*

Părerea lui Max Nordau asupra ultimei lucrări dramatice a lui Henri Lavedan este cu totul opusă opiniei criticilor franceze.

Se înțelege că e mult mai defavorabilă de cît a acestora.

*

A apărut „La Revue Roumaine" No. 9, anul II, 1913 cu un interesant sumar franco-romîn. Are și un supliment: conferința d-lui Gr. N. Filipescu „L'esprit français en Roumanie" despre care ne vom ocupa în ziar.

*

A apărut „Cum ajunge cineva om" de cunoscutul cercetător al chestiunilor morale și pedagogice, d. G. Aslan.

Lucrarea e compusă după antobiografia lui Franklin.

*

Asociația ziarelor republicane din Franța a ridicat un monument fostului președinte al asociației, Arthur Ranc, fost senator și unul dintre fruntașii partizani ai campaniei de revizuire a procesului Dreyfus.

*

Poșta engleză a distribuit în anul 1912: 1,186.000.006 scrisori și 905.500 cărți postale.

In total poșta engleză a distribuit 5 miliarde și jumătate plicuri, pachete, ziare, etc.

*

Murind, Mark Twain a lăsat mai multe manuscrise inedite, pe cari din diferite motive el n'a vrut să le publice în viață. A lăsat însă executorilor săi testamentari, grija de a le publica la timpul potrivit, și se vorbește că aceste lucrări ale umoristului american vor surprinde.

*

STRUNA ZILEI

UN POPOR PE APĂ..,

In vremea din urmă Turcii au avut oare-cari victorii contra flotei grecești.

Vai de Turci, de-o fi să 'nceapă
Azi cu asemenea succese !
Pe uscat înfrînți adese,
Rămîn ori și cum pe... apă.

Sub presă în editura Tipografiei H. Goldner din Iași:

EDIȚIA II-a din

Dicționar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această ediție e revizuită și mult adăogită.

Cel mai complect și cel mai bun dicționar latin-romîn din țară.

Ultime Informaţii

Domnul Valeriu Hulubei a fost numit suplinitor la catedra de Romînă de la şcoala inferioară de comerţ din Iaşi.

Domnul dr. Mezincescu, profesor de igienă la facultatea de medicină din Iaşi, îşi va relua, zilele acestea, postul de subdirector la serviciul sanitar superior.

Doamna Sofia Teodoreanu a fost numită cu titlul definitiv profesoară de teorie şi solfegiu la Conservatorul de muzică din Iaşi.

Dl. Lazăr Grecea a plecat la Fălticeni pentru a lua în primire postul de revizor al judeţului Suceava.

In legătură cu unele relaţiuni şcolare ce am dat în numărul de eri, putem adăoga că din partea direcţiunei învăţămîntului s'au luat informaţiuni dacă au avut loc în lunile din urmă retrageri de elevi, cu ce note la studiu şi purtare şi în ce institute s'au înscris pentru trecerea examenului de fine de an.

La marea întrunire convocată în Bucureşti în sala Constructorilor va lua parte şi o delegaţiune a meseriaşilor iaşani.

Asociaţia dentiştilor din Bucureşti, cu ramificaţiuni în ţara întreagă proiectează să intenteze proces direcţiunei serviciului sanitar superior pentru că — sub direcţiunea trecută — s'ar fi acordat autorizări de practică dentară care ar constitui o concurenţă ilegală pentru vechii practiciani autorizaţi în ale dentisticei.

Intre avocaţii angajaţi a pleda în acest proces se află şi un domn avocat iaşan.

S'a anunţat greşit cererea de declarare în stare de faliment făcută contra firmei Rosenştein din str. Cuza-Vodă.

Cererea a fost făcută contra firmei I. L. Rosenştein & C-ie, str. Stefan cel Mare.

Pentru satisfacerea unei cerinţi a cercului „Uniunea meseriaşilor iaşani" anunţăm: „că cei trei indivizi, care umblă prin ateliere, pentru a aduna semnături, pe un memoriu, prin care se cere desfiinţarea legei asigurărilor muncitoreşti, nu fac parte din acel cerc, care nu urmăreşte de cît modificarea legei".

Curtea de Apel s. II. a achitat eri pe Daniel Iacobi şi Sigmund Rabinovici inculpaţi ca complici la bancruta frauduloasă a lui Marcu Iacobi, iar d-nii Iancu Abramovici şi Lupu Abramovici, au fost achitaţi numai în ce priveşte complicitatea la bancruta frauduloasă, iar în ce priveşte fraudele silvice s'a ivit divergenţă care se va judeca Sîmbătă 9 Februarie.

Concursul pentru catedra de patologie internă, va începe la 18 Februarie. Facultatea de medicină din Bucureşti, a delegat pe d. dr. N. Gheorghiu, în locul d-lui dr. Sion, care nu poate veni.

La serata ce va avea loc Sîmbătă seara, la Teatrul Naţional, d. A. D. Xenopol, va desvolta o conferinţă, tratînd despre „Ideia Naţională".

Apelurile şi listele de subscripţie ce-a împînzit ţara pentru crearea unei flote naţionale, ne dovedesc că suntem la o respîntie de drum, ce nu ne mai permite o clipă a sta nepăsători.

Deci sentimentul patriotic, trebue să dea imbold ori cărui bun Român spre o largă şi întinsă acţiune pentru ridicarea patriei şi a neamului. Ca atare dar prin conferenţi, prin presă şi prin orice mijloace, *intelectualii* oraşelor şi ai satelor, trebue să oţelească inimile şi să pregătească vrednicul nostru popor către cele mai mari şi mai sublime jertfe pentru neam şi ţară.

Pentru acest scop s'a hotărît ca în seara zilei de 16 Februarie în localul şcoalei romîne din Tg. Bivolari, să se dea un mare bal popular, cînd d. N. Ripeanu va ţinea şi o conferinţă: „Iubirea de neam şi de ţară".

Balul e pus sub patronajul următorului comitet, ales din tot ce are tîrguşorul mai vrednic şi mai select:

I. Golăescu ad-tor de plasă, N. Gheorghiu ad tor de moşie, N. Rîpeanu dirig. şcoalei romîne, D. Racoviţă rentier, C. Sava dirig. ofic. postal, Gh. Bugan, comand. plut. de graniceri, Gh. Bădărău preşed. băncei populare, Gr. Vrînceanu funcţ., M. Finkelştein comt., M. Goldner comerciant şi A. Gellert dirig. şcoalei israelito-romîne.

Intregul comitet lucrează cu multă rîvnă, pentru buna reuşită a balului.

Farmacia şi exploatarea apelor din Slănic au fost arendate, pe timp de 5 ani d-lui farmacist Rotbard din localitate.

Din Bucureşti ni se telefonează că ministrul instrucţiei a aprobat astă-zi rădicarea la rangul de profesor a d-lui dr. I. Tănăsescu, agregat la facultatea de medicină din Iaşi.

Filiala iaşană a Crucei Roşii a intervenit la organizaţia centrală din Bucureşti, pentru procurarea de material necesar secţiunii locale, în raport cu colectele făcute aci.

Tribunalul a declarat astă-zi în stare de faliment pe comerciantul Zaller din Trg. Frumos.

Firma Kiefe & Comp. (Paris) a cerut Tribunalului Ilfov declararea în stare de faliment a firmei fraţii Pollingher.

Cererea a fost restrînsă întru cît Tribunalul Iaşi a acordat moratoriu numitei firme.

Domnul Eugeniu Herovanu a fost angajat avocatul comunei Iaşi în procesul comunei cu Societatea *Union*.

Ministerul instrucţiunei publice a hotărît înfiinţarea pe ziua de 1 Septembre a trei posturi noi de institutori, în oraşul Iaşi; două la şcoala No. 10 de fete în Tataraşi şi unul la şcoala No. 4 de băeţi, Vasile Conta la Nicolina.

Cum la această din urmă şcoală există acum 5 institutori, cel nou înfiinţat, împreună cu al 5-lea institutor vor forma o nouă şcoală mixtă, cu 2 institutori.

D-na Alexandrina Codreanu, institutoare din Trg. Frumos, a fost transferată, după cerere, la şcoala din Corabia, în loc a fost numită suplinitoare d-ra Drăgulănescu.

D. Inspector financiar, E. Volceanu a sosit astăzi în localitate. Va inspecta, probabil ad.-ţia financiară.

In curînd, va avea loc o conferinţă a maeştrilor de gimnastică din localitate, în vederea întocmirei programului serbărilor de gimnastică, ce vor avea loc pe platoul dela Abator.

Eri, comisiunea însărcinată cu recepţionarea, celor 600 de cai, aduşi din Ungaria, şi-a termit lucrările.

Recepţiunea s'a făcut sub controlul d-lui medic veterinar Colonel Văleanu.

Remonta va fi repartizată la 20 regimente de artilerie.

Declaraţiunile pensionarilor, pentru cedarea pensiunei pe o zi la fondul flotei nu vor fi primite, de cît cel mult pînă la zece ale lunei curente.

D. Alexandru Popovici Taşcă, profesor suplinitor, la catedra istoriei doctrinilor economice, a obţinut un concediu, de două-zeci zile.

Fraţii Herşcovici au fost puşi ieri în libertate pe o cauţie de 40.000 lei ce a fost depusă de băncile Moldova, Iaşilor şi Casa de Scont.

In localitate s'a constatat azi un nou caz de scarlatină, şi anume în str. C. A. Roseti.

Au fost însărcinate cu inspectarea lucrului manual la şcolile primare de fete, pentru timpul de la 1 Febr. şi pînă la 1 Aprilie, D-nele Lucreţia I. Popescu institutoare la şcoala de băeţi din Caracal, pentru circumscripţia VII-a şcolară; d-na Eugenia Ianculescu de Reus, institutoare la şcoala de băeţi No. 11 din Bucureşti, pentru circumscripţiile IV, V, şi VI-a şcolare.

— S'a acordat un concediu de o lună cu incepere de la 1 Februarie, d-rei Elena Ştefănescu, conducătoare a grădinei de copii din Focuri-Iaşi.

— La 18 Februarie va fi la ministerul de Instrucţie, întrunirea inspectorilor şcolari primari, pentru a se aranja programele de cursuri numai pe jumătate de zi....

D-ra Asta Nielsen, celebra tragediană, steaua teatrelor scandinave, apare astă-seară Joi pentru ultima oară pe pînza cinematografului Pathé Frères, din vasta sală a Circului Sidoli. Ea interpretează rolul principal, — soţia inginerului, — din „Cîntecşi pumnal", (La Danse Macabre" mimo-dramă socială modernă în două acte mari, de celebrul scriitor danez Urban Gad.

D-ra Asta Nielsen, tragediana fără seamăn, nu are pînă astăzi nici o rivală în interpretarea celor mai grele roluri. In Iaşi, d-ra Asta Nielsen, a apărut o singură dată pe pînza cinematografului Pathé-Freres în „Sînge de ţigancă". Astăzi ea apare pentru a doua oară în noua sa creaţiune „Cîntec şi Pumnal". Celebra artistă este întovărăşită de artiştii daneji.

Sunt apoi cuprinse în noul program excepţional de astă-seară:

Sărutul împaratului, o pagină însufleţită din viaţa lui Napoleon I-iu (în ajunul luptei dela Waterloo).

Masca frumuseţei, film artistic cu maeştrii Comediei Franceze din Paris.

Sosirea la Bucureşti a prinţului Eitel Frederic al Germaniei, înregistrări cinematografice de actualitate.

O vînătoare de delfini în mările glaciale.

Bebe şi profesorul, scene humoristice, etc.

Mîne Vineri program nou.

Dela 7 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele preţuri:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.40
Unt pentru masă şi cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină	1.40 şi	1.60
Brînză de munte	1.80 şi	2,—
Ouă zilnic proaspete	9 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.40
Caşcaval grecesc		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.40
depozit permanent de Schweitzer elveţian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40

S'a pus în vînzare din producţie proprie: muşchi afumat de porc, limbi afumate de vacă şi de porc, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub preţul pieţii.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb şi negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul si în sticle înfundate.

ANUNCIU

Lucrătoare care ştiu să lucreze ciorapi la Handstückmaschine (maşini manuale de împletit) găsesc de lucru continuu şi contra unei plăţi bune la fabrica de tricotage „Moldova" Şoseaua Naţională.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 7 Februarie

Bombardarea oraşului Scutari

Atentatul din Londra

Viena. — Se confirmă oficial retragerea contelui de Montecuccoli, comandantul marinei care împlineşte 70 de ani; luîndusi rămas bun la 16 Februarie de la corpul ofiţerilor, amiralul a zis: întreaga flotă este în serviciu şi ea poate fi chemată în curînd să arăte duşmanului că nu a lăsat neîntrebuinţaţi lungii ani de pace. Graţie solicitudinei continuă a împăratului am văzut împlinindu-se visul unei marine mai mari.

*

Cetinge.—Bombardarea oraşului Scutari continuă cu succes duşmanul a deschis din Braditza un foc strins de artilerie contra aripei stingi a coloanei Martinovici, ocupînd satul Zuos. Artileria turcă a fost fără efect. In celelalte domneşte o relativă cu neînsemnate hărţuieli. Muntenegrenii fac pregătiri de atac, turcii de apărare.

*

Constantinopole.—Azi nu s'a publicat nici un buletin despre mersul războiului. Generalizmul Izzet Paşa ci şeful statului major Hadi Paşa au sosit ieri seora din cartierul general de la Hademkoi şi au conferit cu marele vizir care a plecat seara la Bulair. Se dezminte zvonul despre luarea a două forturi din Bulair de către bulgari.

*

Londra.—Camera Lorzilor, răspunzînd unei interpelări cu privire la pretinse atrocităţi comise în Macedonia şi Tracia, lordul preşedinte Morlei a declarat: nici un guvern nu a putut verifica adevărul zvonurilor despre atrocităţi comise în acele regiuni pentru că a fost imposibil a se pătrunde pe locul teatrului războiului spre a ancheta am putut doar face reclamaţiuni energice deşi amicale pe lîngă guvernele respective.

*

Naufragiarea unui vapor

Cette. — Vasul Oberon din Saint Malo a naufragiat nu departe de Cette. Opt oameni s'au înecat.

Atentatul din Londra

Londra.—In noua reşedinţă construită pentru d. Lloyd George la Walton-Hill, lîngă Epson. O bombă a făcut explozie în odaia de dormit a unui servitor, pricinuind pagube evaluate la 600 livre. Casa nu era încă locuită aşa că riniţi n'au fost. O a doua bombă a fost găsită care însă n'a exploadat. Nu s'a dat de urma autorilor atentatului. Bombele se compuneau din cutii de tinechea pline cu praf negru cîntărind 3 klg. jum. O lumînare aprinsă a fost aşezată lîngă nişte talaşi săturaţi cu parafină, s'au găsit două ace rupte de pălărie de cucoană la faţa locului.

De la Dumă.

Petersburg. — Duma respingînd şapte diverse ordini de zi a votat în fine cu 169 voturi contra 165. Ordinea de zi a cadetului Stepstkin spuind:

Duma crede insuficiente declaraţiunile ministerului şi trece la ordinea zilei.

Revoluţiunea din Mexico

Mexico.—Cu prilejul arestărei preşedintelui Madero şi a miniştrilor lui, partizanii lui Madero a cercat să sară in ajutor. S'au schimbat focuri, mai multe persoane din suita militară a lui Madero ar fi fost rinite. Ministrul finanţelor a scapat. Preşedintele Huterta a informat pe ambasadorul american despre schimbarea guvernului făptuită.

Sfaturi de radio-telegrafie

Petersburg. — Comitetul oficial pentru radio-telegrafie a recunoscut oportun a se elabora un proect pentru instalarea în Rusia a unor puternice. staţiuni de radiotelegrafie pentru comunicaţiuni internaţionale.

Aplanarea pacinică a Conflictului Româno-bulgar

Bucureşti.—Presa streină, ocupîndu-se de conflictul româno-bulgar, spune că sunt unanime în a spune, că sunt speranţe pentru ca acest conflict să se rezolve în mod pacinic.

Iată telegramele în această privinţă:

Viena. — Corespondenţa politică află din Sofia, că greutatea în resolvirea conflictului cu România a dispărut.

Guvernul bulgar nu mai consideră ca imposibilă discuţia cu privire la cedarea Silistrei.

*

Viena.—Ziarul „Die Zeit" află din Petersburg, că România înclină, ca pe lîngă Rusia şi Austria, să figureze şi Italia ca intermediatoare în conflictul cu Bulgaria.

Cu această condiţiune, România ar renunţa la o acţiune militară.

*

Paris. — Corespondentul din Sofia al ziarului „Le Temps" afirmă că respunsul bulgar la cererile României însamnă o îndrumare spre o aplanare pacinică a conflictului. Bulgaria, fără a afirma că cedează Silistra, lasă totuşi o portiţă deschisă, pentru continuarea tratativelor în această privinţă. Bulgaria acordă o importantă rectificare de frontieră şi o porţiune însemnată pe coasta Mărei Negre.

*

Viena.—Ziarul „Neues Freie Presse" află din Petersburg, că la ministerul de externe, domneşte siguranţa, că Romînia va primi intermediul marilor Puteri, pentru aplanarea conflictului cu Bulgaria.

Un moment s'a crezut că o acţiune militară a Romîniei este inevitabilă,—azi însă teama a dispărut.

Romînia nu renunţă însă la Silistra.

Teatrul Cinema-Modern

— PIAŢA UNIREI —

In fiecare zi 2 Reprezentaţii

de

Cinematograf şi Kinoplasticon

MATINEU la ora 5 p. m.
Seara la ora 9 1/4

PROGRAM NOU în fiecare Luni, Miercuri şi Vineri

Simbăta şi Duminica cîte 2 MATINEURI 2

Se caută *la Biroul Societăţei Textile doi funcţionari de birou, să fie liberi de armată, să cunoască corespondenţa romînă şi germană şi scrisul la maşină.*

A se adresa la Biroul Băncei Moldova în fie-care zi de lucru.

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

în clinicile prof. **Haubner** *(Charité),* **Neumann** *(Säuglingsfürsorge),* **Finkelstein** *(Azilul de copii).*

Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42.

Consult 10—11 şi 3—5.

De vînzare **via şi villa „Grecul"**, situate în cea mai fermecătoare poziţie a Iaşului, 6 kilometri depărtare de oraş.

Sunt 22 hectare loc, între cari 11 pădure. Parcul este canalizat, jocuri de apă, iaz şi izvor.

Casele, în excelentă stare, au, în total, 20 de odăi.

A se adresa d-nei Sculy, Iaşi, 5 str. L. Catargi.

PROGRESUL INDUSTRIEI PETROLIFERE ROMÎNE

Descoperire Romînească Brevetată

Petrol EDOLIN

Fără fum, fără miros, flacără albă.
Produs patentat special al rafinăriei

— VEGA —

Soc. anonimă romînă Capital lei 3.750.000 deplin vărsaţi.

Petrolul „Edolin" este fala industriei noastre naţionale.

Petrolul „Edolin" arde în ori-ce lampă, fie de salon sau din casele ţărănesti.

Petrolul „Edolin" nu face fum.

Petrolul „Edolin" arde fără miros.

Petrolul „Edolin" produce o flacăre albă strălucitoare.

Petrolul „Edolin", se vinde cu 25 b. litrul.

Se găseşte de vînzare En gros la depozitul Şoseaua Naţională vis-a-vis de vama rusească şi En detail la: N Halpern str. Costache Negri 12. I. Şteinbum str. Procopiei 4, I. Grümberg str, Cucu 24, precum şi depozitele din str. Arcu 8, Piaţa Halei, str. Nicolina, însă spre convingerea onor public este rugat a *cere vînzătorului* Marca de control „Edolin Vega"

Reprezentantul Societăţii „Vega"
Credit Petrolifer pentru Iaşi

M. Klepper.
Şoseaua Arcu 2.

Fîn *calitate superioară, precum şi* **nuci** *sunt de vînzare. Str. Lascar Catargi 45 loco.*

Dr. Suzana GROSSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Iaşi.—Strada Anastasie Panu —

M-lle Louise Bornstrom

— Brodeuse —

Iaşi, Şoseaua Arcu No. 9

se însărcinează cu ori ce fel de broderii lucrate în matasă, fir de aur şi argint; monograme fine mari şi mici şi ori-ce desemnuri de bun gust.

Confecţionează lingerii pentru dame cu preţuri moderate. Doamnele se pot adresa şi prin cărţi postale.

Dr. I. Mironescu

absentînd cîtva timp din localitate fiind chemat în interesul serviciului militar a fost readus în Garnizoana locală unde şi-a luat ocupaţiunile sale medicale.

Orele de consultaţie fiind dela 3-5 p. m. la domiciliul său str. Arcu 10,

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democra

Cel mai răspîndit

ziar din

Primesc ABUN

etc pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi

M C PUBLICI

a se adresa d-lui administr *ziarului «Opinia» str. Primăr* 17

Tipografia H. Goldner
înfiinţată în 1856.
Iaşi, strada Gh. Mârzescu
Cea mai mare şi mai modernă instalaţie din toată Moldova
Casă de Încredere
Execută orice lucrări atingătoare de arta tipografică.
Promptitudine şi acurateţă
Preţuri foarte modeste.

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către semităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNĂ APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Rinichi şi Vezică —

De vînzare la principalele magazine de consum

NEVRALGIE
Hapurile Doctorului Mousette

ADVERSARELE HAPURI MOUSSETTE

Nevralgiile cele mai grele se datesc Hapurile Mousette

Afecţiunile reumatismale

Faceţi numai

ADVERSARELE HAPURI MOUSSETTE

dua cea d'antîia se ia dimineaţa, a doua la cina, sêra. Dacă durerile se mai dă câte 2 dimineaţa, câte 2 seara, mai de câte o pe zi.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultaţi medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Magazinul Comerţului în Rate
— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —
Pune la dispoziţia onor. public un mare
Deposit de Maşini de cusut
pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

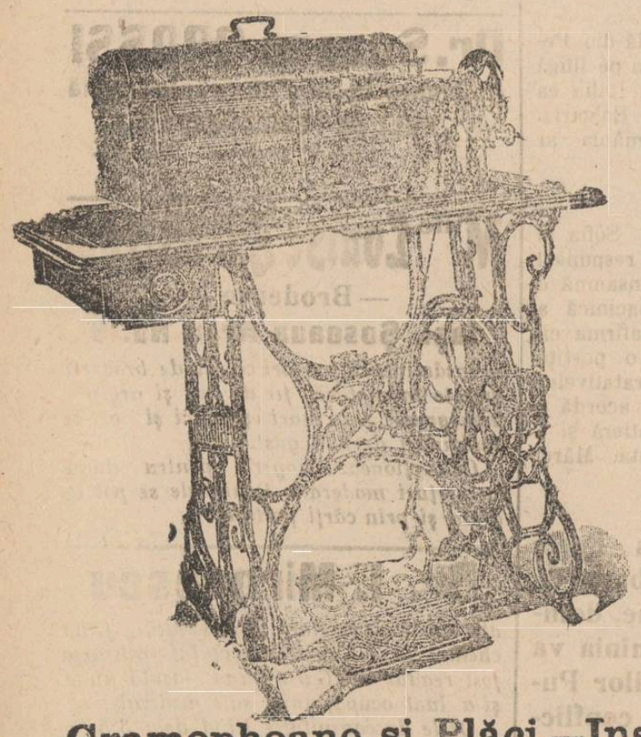

Biciclete BRENABOR
Intrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.
Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.
MOBILE
CĂRUCIOARE
PENDULE
şi CASETE
Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd în rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Gresmann & M. Marcovici

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* inghetului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţile cele mai bune la dispoziţie.

Renumitele PLUGURI
intreg de oţel bătut
marca PORC MI TRET
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm
a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit
Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la
Fraţii Bachstez, Iaşi

Magasinul Conservatorului
IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI
NOTE de MUZICA
ASORTIMENT
complect după Programa Conservatorului

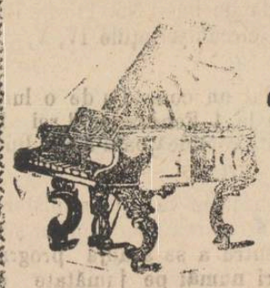

Instrumente Muzicale şi Accesorii
Reprezentanţa şi Depositul renumitelor
Piane şi Pianine
— ROSENKRANZ —
Neintrecute în soliditate şi ton frumos
Vînzare şi în rate mici fără aconto —
— *Cataloage gratis* —
INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

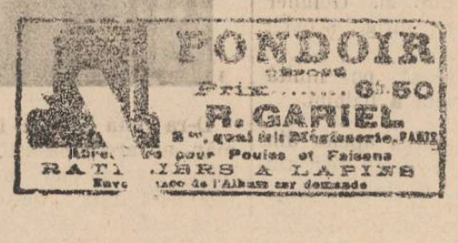

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Linia . . . . . III, 50 Bani
Pe pag. IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mirzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1803 – Sîmbătă 9 Februarie 1913

Școli și învățăminte

— Privire în trecut —

Gratuitatea învățămîntului, obligativitatea școalei primare pentru toți, începînd cu țărănimea, sunt chestiuni care preocupă în momentul de față opinia publică a țării. Se fac propuneri și discuțiuni asupra contingentului de învățători și institutori de care este nevoe, pentru a se întinde binefacerile culturii la straturi cît mai întinse. Și întru această năzuință suntem conduși de convingerea că o națiune analfabetă nu e în stare să aibă nici unitatea etnică necesară, nici conștiința națională trainică, însușiri esențiale pentru însă-și siguranța solului, totdeauna mai bine apărat de un popor instruit de cît unul înapoiat.

Nimeni, în Europa, nu s'ar încumeta să se atingă de teritoriile unor state mici, ca Elveția, Belgia, Olanda, Danemarca, al căror patrimoniu cultural, a căror bogăție și faimă intelectuală se întind mult peste hotarele lor proprii și alcătuesc fortificații mai trainice de cît acele artificiale, de zid și chiar de cît alianțele diplomatice.

In rivalitatea noastră cu Bulgaria se vorbește mereu, în vremea din urmă, de proporția școlilor și a știutorilor de carte dintre ei și noi, căutîndu-se în *acest* element—factorul care, în împrejurări eventuale, ar putea să asigure sorții de izbîndă, mai mult de cît armele.

Cu drept cuvînt se scria dară, eri, că avem datoria să serbăm anul 1913 ca o dată mare istorică: jubileul de 50 de ani de la obligativitatea învățămîntului primar, gratuit, stabilită în 1863, instituită, de altfel, în principiu și prin Regulamentul Organic.

Discuțiunile necontenite ce au loc la la noi în jurul școalelor; tendințele de a mări numărul acestora și a întinde binefacerile lor sociale — cu toate riscurile, conflictele și neajunsurile ce izvoresc din situațiunea pe care ne-am dobîndit-o, deplin, de țară liberă, stăpînă pe destinele ei, îndatorată și dornică de a-și făuri viitorul, așa cum îi indică destinele firești și situația ei de vecinătate cu popoare puternice, și culturale în același timp, — fără excepțiune, dacă trebuie să numărăm între ele și Bulgaria de mîne.

Avut-am noi vremea trebuincioasă de a ne emancipa de culturi străine și a ne rîdica de la un analfabetism obștesc? Intrebarea poate părea stranie acelor cari au uitat, ori n'au cunoscut istoria epocei imediat anterioare.

Ne surprinde, astăzi, cînd recetim documentele acelei vremi și vedem cît de rău apreciată era năzuința către studii,— ba nu: către învățătura elementară chiar.

Acum șase decenii și jumătate, cînd influența rusească se resimția mai mult și mai fatal în ambele Principate romîne sub Mihai Sturza în Moldova și Gh. Bibescu în Muntenia s'a luat decizia de *a se închide* școlile, pur și simplu.

Iată cum glăsuia, între altele, Ofisul moldovenesc din Februarie 1847, astăzi 65 de ani, către Adunarea Obștească:

„Învățătura publică a căreia țintire este a înzestra pe om cu cunoștinți folositoare pentru dînsul și pentru țara sa, a-i insufla prințipii de relighie și de bune purtări, și a desvăli înțelegerea lui și prin urmare a-l învrednici ca să agiute la propășirea putincioasă a soțietății din care face parte... sistemul de astăzi nu au răspuns la trebuințele Moldovei. Invățătura se află în nevoie să rămînă nedeplinită în țara noastră. Un așăzămînt nu este folositor și trainic decît numai atunci cînd se potrivește cu starea de față a soțietății Greșala cea mai însămnătoare a sistemului urmat pănă astăzi este de a nu fi respuns la trebuințele soțiale ale țărei, de a nu fi isprava unei cunoștinți adîncite a obiceiurilor și nevoilor noastre; ci de a nu fi numai un sistem izvodit, cules mai mult sau mai puțin din așezămintele altor nații și a deosebitelor stări soțiale...

Noi trebue mai întăi să cunoaștem starea soțială a țărei. Este cunoscut obștește, că *spre a ajunge la slujbe mai înalte, trebue să nu fie lipsit de oarecare instărire*, pentru a putea închizeșlui soțietății asigurări materiale. *Numărul acestui fel de persoane este pretutindenea mărginit;* ceialaltă parte a cetățenilor se dedă la îndeletnicirile negoțului, a meșteșugurilor și a lucrărei pămîntului.

„Insușimea cea mai de samă a învățăturei fiind de a pregăti pe fieșe cine cu mai multă potrivire pentru menirea ce și-au ales, după treapta în care se află“. Din reflexiile aceste se poate lesne întrevedea la ce încheieri și soluții va ajunge ofisul:

„Limba noastră nefiind încă înzestrată cu trebuincioasele cărți, pentru învățături mai înalte, au trebuit de la sine să rămînem lipsiți și de profesori în stare de a le împărtăși.„

„In viața morală, ca și în cea materială, ne-am depărtat de o potrivă de adevăr și am întîmpina aceleași necuviinți. *Dacă am da tot acea învățătură treptelor societății, care se găsesc în împrejurări deosebite, precum de am voi a supune la una și aceeași hrană la vietăți de soiuri deosebite.* A da fiecăruia ceea ce-i este de folos și care poate sluji la a sa viețuire, la ale sale nevoi, la menirea sa, este singura și adevarata temelie pe care trebue să fie așezat un sistem de învățătură.“

Obștească Adunare, se înțelege, s'a convis repede că e nevoie „de o îndreptare rădăcinală în sistemul învățăturilor publice“ și a adoptat „cu recunoștință“, într'o anafora, propunea ca... școlile să fie închise, ceea ce s'a statornicit prin rezoluția domnească din 28 Februarie 1847, — în așteptare ca să se găsească dascali buni și sistema nouă de învățătură.

Același lucru s'a întîmplat în Muntenia. E clar: sub influența Rusiei, care dicta în Principatele romîne și care avea toată dorința și tot interesul să cultive... întunericul și-a făcut drum nenorocita convingere reacționară, că mijlocul de a se înlătura „concurența“, de a se opri din vreme tendințele „mojicimei“ către funcțiunile rezervate claselor privilegiate, e de a se împuțina știutorii de carte. Și *timp de trei ani școlile naționale au rămas închise!*

Dar „vremea vremuește“; progresul este o lege firească a tuturor țărilor. Și de aceea, astăzi, putem privi cu mîndrie îndărăt și — ocupîndu-ne de obligativitatea și gratuitatea învățămîntului — să cătăm cu încredere în viitor.

Toate rezboaiele mari în omenire — a scris Victor Hugo,—le face școala primară pentru toți. Iată războiul care ne trebuie, —pentru asigurarea marilor transformări ale României de mîne.

△

Invățămîntul postșcolar

Unul dintre neajunsurile mari de cari suferă {învățămîntul nostru primar este faptul, fără precedent aiurea, că, o dată eșită din mîna dascălului, populațiunea școlară se leapădă, treptat, de capitalul agonisit pe bănci, și împrăștiată după pîine, scade, în scurtă vreme, la starea de analfabet, din care zadarnic a făcut Statul sacrificii ca s'o scoată.

Ori cît de insuficient ar fi numărul școalelor rurale, întru cît învățămîntul primar este strict obligatoriu, mic, relativ ar trebui să fie numărul țăranilor din ultimele generații cari să nu se fi împărtășit de binefacerile învățămîntului elementar, și, prin urmare, mic relativ ar trebui să fie numărul celor neștiutori de carte. Și adevărul, din nefericire, e cu totul altul: dintr'o comună întreagă, adesea nu se pot găsi atîția știutori de carte cîți sunt de trebuință ca să se înjghebe un consiliu comunal mai curățel.

Ba, ceea ce e de necrezut în Europa, sunt comune unde nici primarul nu știe carte...

De ce? Unde sunt cei cu cari 'și au bătut capul învățătorii de-alungul vremei?

La oraș, apoi, de și nu în aceeași proporție, fenomenul e același: școala primară e fabrică de funcționari—sau nu e nimic în roadele ei. Copiii cari au absolvit cursul, se împrăștie: cei cu mijloace, se duc mai departe—și ajung ce pot; cei-l-alți, intrați la stăpîn ori prin ateliere, uită tot în cîți-va ani— și puțini rămîn cei cari, la vremea recrutărei, mai știu să-și iscălească numele cum trebuie.

Ce folos, dar, trage societatea de pe urma milioanelor pe cari le cheltuiește cu învățămîntul primar dacă, și la oraș ca și la țară, înlesnirea pe care o aduce el, nu privește de cît pe cei cu dare de mînă, cari n'au nevoie de gratuitatea școalei—întru cît cei-l-alți, singurii în vederea cărora se pun școalele la îndemînă, pierd în cursul carierei ceea ce au căpătat în cursul studiilor?

Nici unul, mai la urmă, nu este așa? Atunci, remediul se impune. Francezii, cari, cu toată civilizația lor înaintată, au, totuși, un număr de analfabeți rușinos de mare în oștire, s'au gîndit, pentru a înlătura răul, la un sistem care, cercetat de aproape de către oamenii noștri de scoală, se poate, cu vremea introduce foarte bine și în România. Sistemul consistă într'o serie de cursuri „postșcolare“, cursuri pe cari să le urmeze, după suspendarea lucrului în ateliere, elevii de la diferite meserii, și, la țară cînd munca cîmpului încetează, absolvenții cei mai de curînd ai claselor primare.

Cursurile teoretice s'ar preda, cu un ușor adaus de salarii, de către învățătorii obicinuiți ai școalei, iar pentru ucenicii de la diferitele profesiuni, de către maeștrii recunoscuți în meseria respectivă. O oră pe zi ar fi de ajuns ca să împrospăteze și să întreție la tînăra generație cunoștințele dobîndite în copilărie—ba, la cei cu tragere de inimă, să îmbogățească și să fixeze definitiv aceste cunoștințe.

Supunem ideea cercetării oamenilor noștri de școală pe cari îi știm animați de cele mai bune intenții pentru cultura poporului—și nădăjduim că nu va trece mult și vor lua măsurile potrivite ca să nu continuăm a rămîne, sub raportul instrucțiunei publice, în urma însăși a popoarelor din orient cari de la noi așteapă lumina.

EXTERNE

16 : 10

Un moment se părea că Europa întreagă răsuflă, ușurată, ca și cum ar fi fost salvată de o mare povoară, care o înăbușia.

Ce fenomen social, ce eveniment politic, militar sau diplomatic săvîrșise această minune?

O simplă formulă artistică, fără vr'o complicație în alcătuirea ei, fără urmă de pretenție cabalistică, — o fracțiune în formula aceasta: 16 la 10.

Lumea cetitoare de ziare cunoaște misterul public ce se ascunde sub aceste cifre.

Intre Anglia și Germania urma să se pună la cale un acord desăvîrșit în ce privește înarmările pe apă. Proporția între ele ar rămînea aceasta: 16 unități de apă pentru Anglia să corespundă cu 10 unități pentru Germania.

Intre ambele state să fie stabilită o perfectă înțelegere, iar în locul „unităților“ în luptă, Dreadnougouturi, vapoare de războiu și celelalte să domnească.... unitatea de vederi, armonia ideală, pornînd de la această, în aparență simplă învoială reciprocă; păstrarea numărului de unități războinică în așa fel, ca nici odată Anglia slabă pe uscat dar bine înarmată pe apă, să nu se mai teamă de o posibilă superioritate a Germaniei atît de puternică pe uscat.

16: 10! Cu această proporție acordul ar putea domni, păstrîndu-și Anglia întăietatea în felul ei, iar Germania ne mai fiind nevoită să facă sforțările uriașe de a putea rivaliza cu eterna ei concurență, va putea să dee toată luarea aminte... budgetară armatei pe uscat, punînd în imposibilitate pe singura ei adversară, Franța, să-i se poată opune pe uscat.

Lucrul nu e greu, dacă judecăm după faptul că de pe acum—„Le Temps“ o spunea zilele aceste cu un ton alarmant —armata germană disponibilă în caz de răsboiu e cu 35 la sută mai mare de cît cea franceză.

Așa dar 16 : 10! Anglia rămîne o dată și jumatate mai puternică pe apă și pacea europeană este pentru multă vreme asigurată. Dar trecînd de la teorie la practică, lucrul e oare posibil, e realizabil? Aci greul începe, din punctul de vedere practic...

Sistemul tratatelor secrete persistă, fiece națiune își are aliații săi. Ceea ce nu va mai construi Anglia—fără știrea și autorizarea Germaniei—va putea face Franța, care e din Tripla Înțelegere.

Ceea ce nu va face Germania—fără învoirea Angliei—se poate face în șantierele Austriei și Italiei, de Tripla Alianță.

In aceste condițiuni cine mai garantează proporția?

Dar să nu ne oprim prea mult asupra dedesubturilor diplomatice. Pentru astăzi semnalăm numai „cazul“, care nu pare a se traduce în realitate. Din nenorocire nu—încă!

A.

ECOURI

Corespondentul din Petersburg al marelui ziar „Le Temps“ află pe cale telegrafică următoarele:

Treizeci și doi membri ai Dumei depusese pe biroul Adunării un proiect de lege pentru a asigura libertatea de conștiință în Rusia. Din concluziile prezentate consiliului de miniștri, procurorul sinodului s'a pronunțat contra acelui proiect de lege.

Mai e vorba!

*

Noul președinte al Republicei franceze e încă la ordinea zilei.

Cariera lui politică datează din 1886 cînd fu numit șef de cabinet al ministerului agriculturei Jules Develle, din cabinetul Freycinet. In 1877, fu ales deputat de Comercy și reales fără întrerupere pînă în 1902, cînd schimbă mandatul de deputat pe cel de senator.

D. Raymond Poincaré s'a relevat dela început, în Cameră, nu numai ca orator strălucit dar și ca un spirit pătrunzător al problemelor politice și economice la ordinea zilei. In 1898 fu numit ministru al instrucțiunii publice, cu Charles Dupuy, în 1894, e numit în acelaș cabinet, ministru de finanțe. In cabinetul următor al lui Ribot, i se încredință portofoliul instrucțiunii publice. In 1906 a fost din nou ministru de finanțe. In 1912, în fine, e chemat să formeze cabinetul pe care-l prezidă pînă la 17 Ianuarie 1913, cînd fu ales președinte al Republicei.

*

In numărul din 18 Ianuarie al ziarului italian «L'economista d'Italia“ se găsește o importantă dare de seamă asupra stărei economice a Germaniei, bazată pe datele statistice adunate de Dresdner Bank.

Datoria publică germană apasă venitul contribuabilului mai puțin ca în alte țări, fiind garantată nu numai prin impozitele percepute dela o populațiune în veșnică activitate, ci și prin veniturile marilor industrii ale Statului.

Vieața economică a imperiului este pusă sub ocrotirea unei armate puternice și, cu toate că sacrificiile acestei protecțiuni sunt foarte mari, populațiunea le suportă cu încredere; bogăția națiunei a crescut în proporții aproape neașteptate dela întregirea imperiului pînă azi, fără întrerupere.

Salariile lucrătorilor au crescut; depozitele casselor de economie s'au înzecit în perioada celor 35 de ani din urmă. Consumația și circulația bunurilor sunt la nivelul bogăției generale.

OAMENI ȘI LUCRURI

Glossa crizei

Acum abia puține zile, avu loc în orașul nostru, o adunare—sau cel puțin o convocare—a pensionarilor pentru o inițiativă patriotică, în parte, pentru constituirea unei organizațiuni permanente a pensionarilor.

Și, nu știm de ce, ni s'a părut nu numai de oarecare actualitate o aseminea inițiativă, dar și întru cîtva simbolică.

Pe cîți oare nu-i trece, zi cu zi, la... pensie această blestemată criză economică a Iașului? Zicem „a Iașului“, fiindcă avem impresia că aci, mai mult ca în alte părți, se simțesc efectele ei, urmările și dezastrele ei.

Criza a creat și crează mereu... pensionari. Cîți foști mari comercianți, ori chiar financiari—se văd, dintr'odată, puși în... retragere, ca și cum i-ar fi suflat vîntul și i-ar fi culcat la pămînt. E drept că asemenea copaci, lesne de culcat la pămînt, nu prea aveau rădăcinele adînci și viguroase. Dar sunt, pe ici-colo, accidente surprinzătoare. Firme vechi, reputații bune și pe drept întemeiate—dintr'o dată reduse și desființate. Despre celelalte, cari se văd a fi fost uzurpate, nici nu mai vorbim. Ele cad ca spicele ușoare, la cea dintîiu bătae a vîntului.

Pentru ele nu era nevoie de un uragan; ele nu așteptau decît cea dintîiu mică furtună, ca să fie spulberate.

Priveliștea însă e tristă. Aceste numeroase și repezi treceri dela mărire la cădere, de la bogăție—fie și aparentă numai—la mizerie,—întristează și aduc melancolie în atmosfera orașului, unde — oricum—domnia măcar o iluzie de mișcare, de viață și de bună stare materială.

In anii din urmă această iluzie prinsese consistență și mai-mai... s'ar fi putut crede că într'adevăr Iașii trec printr'o fază de prosperitate necunoscută în deceniile din urmă.

Nu putea decît să ne bucure—pe noi iașanii, în deosebi, această aparentă de avuție, această iluzie de belșug. Chiar dacă am fi știut că e vorba de un simplu miragiu, iar nu de o realitate absolută —încă nu era cuvînt să nu fim mulțumiți. Iluzia este și ea o bogăție; este —poate—singura, cea mai înaltă avere individuală și socială, pentru că naște optimism, răspîndește bună dispoziție, aduce însuflețire.

Acei cari, întrecînd măsura îngăduită, dădeau traiului lor, relațiunilor și aparențelor sociale—fictiva proporție a belșugului și a siguranței, îndeplineau, în felul lor, o misiune socială și bine meritau prin însu-și acele excese. Cu atît mai mult dacă, în intimitate, își dădeau seama că avea să ispășască abuzul.

Și iată că veni criza brutală, prozaică, decepționantă, să risipească repede această credință. In orașul nostru de... pensionari pînă și iluzia îmbătrînește degrabă și trebuie pusă în retragere din oficiu... Va mai reveni cînd-va, reîntinerită ca o primăvară nouă?

Rodion.

Intervenția statului în lupta

contra Cochylisului și Eudemisului [1])

De vre-o cîți-va ani două insecte, care atacă via, Cochylisul și Eudemisul, a căror apariție în țară fusesă semnalată de către direcțiunea agriculturii a ministerului de domenii încă din anul 1897 au început a face ravagii mai mari în podgoriile din țară.

In Aprilie 1912 se înființează pe lîngă departamentul agriculturii un serviciu entomologic, cu însărcinarea de a studia toate insectele vătămătoare plantelor cultivate în țară precum și de a cerceta mijloacele de combatere, ce trebuesc luate contra lor.

Programul serviciului în acest an a fost și studiarea Cochylisului și Eudemisului precum și căutatea mijloacelor de luptă chiar în contra acestor două insecte.

Pentru ca cercetările să fie generale pentru întreaga țară, s'au înființat cîmpurile de experiență din Odobești, Strunga și Iași cu bine voitorul concurs al d-lui Ștefan Gheorghiu și proprietatea Strunga, care au pus în mod grațios la dispoziția serviciului entomologic cîte o porțiune din viile d lor.

La Odobești s'a înființat în acelaș timp un cîmp de expierență suplimentar în via școalei de viticultură din localitate.

Cn observațiunile zilnice au fost însărcinați:

1) Pentru regiunea Odobeștilor d-nii: Dodun des Perrier, directorul șooalei de viticultură din localitate și Gorciu, șeful pepinierii Petrești.

2) Pentru regiunea Strunga d. Radu Georgian, șeful pepinierii Cotnari.

3) Pentru regiunea Iașului domnul M. Viorescu, fostul șef al pepinierii din Vișan.

Direcția lucrărilor a fost pusă sub conducerea serviciului entomologic central și pentru regiunea Iașului sub conducerea d-nului profesor doctor Leon, avînd ca colaborator pe domnul I. Pisovschy, oenolog.

Rezultatul studiilor și cercetărilor anului acesta, sunt cuprinse pe larg în rapoartele memorii înaintate ministerului de agricultură.

Dat fiind puținul timp de cînd aceste lucrări au fost depuse ministerului, ele nu au mai putut fi publicate pînă acum în extenso.

De oare ce însă, epoca de combatere a acestor două insecte se apropie, dăm aci pentru acei pe care îi interesează chestiunea, concluziunile rapoartele citate mai sus:

Concluziunile d-lui Arion

Chestiunea combaterii Cochylisului și a Eudemisului, este în domeniul experimentărilor.

La noi în țară, unde chestiunea combaterii insectelor, este relativ recentă și asupra căreia există prea puține lucrări

1) Monitorul Oficial 6 Februarie 1913.

care să permită publicului familiarizarea chiar cu acești paraziți ai plantelor, studiul lor întîmpină multe multiple dificultăți.

Inființarea recentă a unui serviciu entomologic, nu poate da într'un timp atît de scurt rezultatele cerute.

Experiențele făcute în vara anului acesta, nu au fost de cît o îndrumare a lucrărilor viitoare, căutînd a familiariza pe agricultori cu această chestiune atît de importantă, și astfel puțin cîte puțin, mînă în mînă, să se poată ajunge la o luptă sistematică contra paraziților plantelor.

Climatul nostru, modul de cultură, vigoarea plantelor, neobicinuința întrebuințării soluțiunilor otrăvitoare etc. fac ca studiul și distrugerea insectelor la noi în țară să se deosebească foarte mult de procedeele din alte țări.

Tratamentele de iarnă contra Cochylisului și a Eudemisului ce în alte țări se poate aplica, la noi în țară sunt generalmente inaplicabile, din cauză că vița aproape imediat după cules, este îngropată.

Nu rămîne deci de cît tratementele de primăvară și de vară.

Se pare că Eudemisul sufere mult în timpul iernii, la noi în țară astfel că generația întăia este foarte slabă și dacă s'ar putea duce o luptă aprigă contra acestei generațiuni, generațiunile următoare vor fi relativ slabe și deci mai ușor de combătut.

Nu tot acelaș lucru se întîmplă cu Cochilisul.

El de la prima generație poate veni în invazie puternică, dar și aci ca și la Eudemis, lupta contra primei generațiuni trebuește făcută mai cu vigoare.

La generația I-a, ciorchinele, sunt vizibile, tratamentele ce s'ar face ar fi relativ ușor de executat.

Intrebuințarea lămpilor contra fluturilor de I-a generațiune, ar reduce numărul ouălelor depuse. Contra larvelor, întrebuințarea soluției de nicetină este foarte eficace.

Contra Cochylisului în special, s'ar putea aplica combarterea în mod conștiincios.

Contra generațiunii a II-a, întrebuințarea lămpilor contra fluturilor și culgerea boalelor atacate împreună cu larvele, par a fi cele mai eficace mijloace de combatere.

Insă pentru ca eficacitatea tratamentelor aplicate să fie mai bună, ar trebui ca într'o întreagă regiune, viticultorii să se sindice și să ducă lupta tot împreună.

Este evident, că via va trebui bine îngrijită, buruenile, vreascurile de lemn uscate, etc. trebuesc distruse, căci sunt atîtea locuri de adăpost pentru larvele, atît a Cochylisului cît și a Eudemisului.

Precum am spus mai sus, mijloacele de combatere ce pot fi aplicate în combaterea Cochylisului și a Eudemisului, pînă astă-zi sunt următoarele :

I-a generație . .	Lămpile. Nicotina. Culegerea boabelor.
II-a generație . .	Lămpile. Culegerea boabelor.

De altfel din diferitele lucrări și experiențele făcute în străinătate, nu s'a putut găsi pînă astă-zi alte procedeuri mai bune.

(ss) *G. Arion.*

1912, Decembrie 18

Concluziunile d-lui dr. Leon

Un mijloc radical pentru distrugerea insectei Cochylisis, nu s'a găsit pînă astăzi. S'a ajuns însă la nimicirea lui în parte și la diminuarea pagubelor ce ar putea să producă. prin aplicarea în mod continuu și perseverent a unei serii de tratamente.

1) Prima condiție pentru combaterea acestei insecte este ca combatanții să cunoască fluturașul și evoluția lui, și să știe bine deosebi larvele și crisalidele de Cochylis de larvele și crisalidele altor insecte vătămătoare viței de vie.

2) In luna Maiu, cînd se va observa apariția fluturașului de generația a I-a, să se întrebuințeze lămpile cu acetilenă.

3) Tufele trebuesc văzute și căutate cu amănunțime în fie-care zi și îndată ce s'a constatat prezența larvelor (viermilor) și dispariția fluturilor, se începe distrugerea lor. Se formează echipe de cîte 8 sau 10 băeți sau fete, care merg din tufă, în tufă, tăind din fie care strugur cu o forfecuța lungueță, porțiunea unde este adăpostit viermele ; aceste porțiuni sunt adunate în traiste, pe cari lucrătorii le poartă atîrnate la spinare și seara se adună și se distrug.

4) Larvele cari au mai ramas nedistruse se transformă în crisalide, iar după vre-o 10 zile, ies din ele fluturași de generația a II-a. Capturarea fluturașilor din a II-a generație se face tot cu lămpi ca și fluturașilor din generația I-a.

5) După vre-o 11 zile apar în interiorul boabelor primele larve de generația II-a. Se formează iar echipe de 6 sau 10 băeți sau fete, cari culeg boabele găuriviermi ; ele sunt strînse în traiste, iar seara se adună și se distrug,

6) Larvele puține care au mai ramas, se ascund în scoarța butucilor, în crăpăturile si coaja haracilor sau chiar în frunzele vechi căzute pe jos, unde se transformă în cristalide de iarnă. Toamna, înainte de a se îngropa via, să se curăță bine butucii și haracii cu o mănușe de sîrmă sau cu o perie aspră, iar toate cojile rezultate din decorticare precum și din frunzele căzute, să se adune și să se ardă.

Butucii și ramurile decorticate precum și haragii curățiți, se vor spoi cu ajutorul unei bidineli cu următorul amestec :

Ulei greu de gudron . . .	10 kgr.
Nicotină 10 la sută . . .	1 litru.
Carbonat de sodă	10 kgr.
Apă	100 litri.

Se disolvă carbonatul de sodă în apă, se adaogă apoi uleiul și la urmă nicotină, agitîndu-le continuu.

7) Aceste măsuri nu pot deveni eficace de cît în cazul cînd ar fi aplicabile în mod simultaneu ; pentru aceasta, Satul, trebuie să vie cu o lege prin care se impune obligativitatea lor.

(ss) dr. Leon.

1913, Ianuarie 22.

Concluziunile d-lui dr. Pisovschi

Incercările de luptă contra Cochylisului și Eudemisului, ne par a putea fi aplicate în regiunile noastre în mod practic prin ajutorul următoarelor metode :

1) Intrebuințarea contra fluturilor din I-a și a II-a generație a curselor luminoase; în aceste aparate s'ar putea întrebuința cu folos, în locul apei și petrolului cari se întrebuințează de obicei, apă cu vin.

2) Două tratamente cu zeamă bordeleză arsenicală, primul în timpul sborului maximum de fluturi, al doilea la un interval de 15 zile.

O desfrunzire pentru a pune în evidență mai bine strugurii, ar fi recomandabilă.

3) Două tratamente la sfîrșitul lunei Iulie și la interval de 15 zile unul de altul, cu zeama bordeeză nicotinată sau pyridinată.

Epoca acestor tratamente e condiționată de condițiunile climaterice. Să se observe, că întrebuințarea simultană a zemei bordeleze impreună cu insecticidele, nu mărește cheltuelile și permite în acelaș timp de a lupta și contra manei strugurelui.

Nu permitem a se observa însă, și aceasta este părerea unanimă ce s'a căpătat în țările viticole din Occident că, tratamentele de ori ce natură ar fi ele, nu produc efect suficieut decît dacă sunt înterprinse simultan pe suprafețe întinse

Credem, d-le ministru, că *Statul ar trebui să ia inițiativa formărei de sindicate regionale, pentru ca astfel să se poată lupta cu destulă eficacitate contra unui flagel de asemenea natură.*

(ss) dr. Ilie Pisovschi:

1913, Ianuarie 15.

BANCA IAȘILOR

Societate Anonimă

IAȘI

Capital 2.500.000.

CONVOCARE

Domnii acționari ai „Băncei Iașilor" sunt convocați conform art. 33 din statute în adunare generală ordinară, **Duminică 24 Februarie 1913, orele 10 a. m.** în localul Băncii, str. Ștefan cel Mare 49.

Ordinea de zi :

1. Darea de seamă a Consiliului de administrație și raportul cenzorilor pe anul 1912.

2. Aprobarea bilanțului pe anul 1912 și descarcarea Consiliului de administrație de gestiunea sa.

3. Distribuirea beneficiilor.

4. Alegerea a 3 membri în consiliul de administrație în locul d-lor I. V. Praja, N. Cananău și Gh. Costin Vellea eșiți la sorți.

5) Alegerea a 3 cenzori și 3 cenzori supleanți. Atît membrii Consiliului eșiți la sorți cît și cenzorii pot fi realeși.

6) Subscrierea unei sumi pentru flota națională și aeroplanul „Iași".

Potrivit art. 35 din statut, fie care acționar care posedă 1—5 acțiuni, are drept la un vot, iar cel ce posedă mai mult de 5 acțiuni pînă la 100 are un vot penfie care 5 acțiuni.

Acționarii absenți nu pot fi reprezentați decît prin alți acționari. Procuratorii acționarilor nu pot avea mai mult de cît 10 voturi.

Minorii vor fi reprezentați prin tutorii lor, interzișii prin curatorii lor, femeile prin soții lor.

Procurile trebuesc depuse cel mai tîrziu cu 2 zile înainte de adunare, Consilîul de administrație împreună cu cenzori decid cu majoritate de voturi asupra validității reprezentărei.

In caz cînd la data fixată pentru această adunare, nu vor fi prezenți acționari, care să reprezinte cel puțin 1/2 din capitalul social, adunarea se va ține Duminică 3 Martie 1913 cu ori ce număr de acționari, la aceiași oră, în acelaș local și cu aceiași ordine de zi, fără altă convocare.

Consiliul de Administrație.

Modificarea instrucțiunilor

asupra boalelor, infirmităților și viițiurilor de conformație incompatibilă cu serviciul militar

Ministerul de războiu, avînd în vedere trebuința neaparată de a se revedea și modifica în unele părți instrucțiunile asupra boalelor, infirmităților și viițiurilor de conformație, incompatibile cu serviciul militar, a hotărît următoarele dispozițiuni.

Se vor repartiza serviciului militar armat : Tinerii cari au talia minimă de 1.54, dar cari până la talia de 1.64 au perimetru toracic cel puțin egal cu jumătatea taliei, minimul perimetrului fiind de 0.75 pentru cei cu talia de 1.54—1.56.

Pentru tinerii cu talia mai mare de 1,64 se ia în considerare mai cu seamă starea musculaturei, a scheletului, a organelor și a sistemului limfatic, fără a se cere riguros ca perimetrul să fie egal cu jumătatea taliei.

Tinerii cari nu îndeplinesc condițiunile de mai sus vor fi trecuți prin amănări legale. Dacă nici după amănările legale nu îndeplinesc condițiunile de aptitudine militară, dar sunt sănătoși, se vor repartiza serviciului auxiliar. Se scutesc de serviciul militar acei cari după amînările legale nu vor avea talia de 1.50 și perimetrul toracic de 0.78.

Debilitatea generală consecutivă boalelor acute motivează numai amînarea, iar scutirea numai după amănările legale și în condițiunile de mai sus.

Orice viițiu de conformație, anomalii de refracție (miopie, impermetrapie, astigmatism și anisometrapie) de 1—5 dioptrii inclusiv totale siferice sau cilindrice, la cheratoscopie, după paralizia acomodațiunii sunt cazuri compatibile cu serviciul militar activ.

In toate aceste cazuri acuitarea vizuală trebuie să fie o jumătate la ochiul drept și 1 a zecea la ochiul stîng.

Toți tinerii avînd un viițiu de refracție între 5-7 diontrii inclusiv la unul sau la ambii ochi, vor fi trecuți în serviciul auxiliar.

Dacă aceste viții de refracție sunt însoțiți de leziuni caroidiene, afară de stafilanu, omul va fi scutit sau reformat.

Nistagmul și străbismul sunt compatibile numai cu serviciul auxiliar al armatei.

Nistagmul complicat de leziuni ale fundului ochiului este motiv de scutire sau reformă.

Tachicardia și pulsul lent permanent sunt motivele de reformă.

Amputațiile și rezecțiile oaselor (afară de degetele simple abraziuni ale celorlalte oase), curburele deviațiunile și scurtările oaselor lungi pseudartrozele vechi nereduse sau necomplect reduse relatarea capsulelor articulare cu mobilitate anormală și anchilozele osoase suut motive de scutire.

Achilozele fibroase motivează reforma după observația în spital.

Lucsațiile reduse și fracturile considerate, cînd sunt urmate de turburări trafice cu impotență funcțională sau calus persistent voluminos sunt cauze de amînare și apoi de scutire : reformă se poate acorda fără amînare, după constatarea în spital.

Se șterg diformitățile tofice gustoase.

Scutesc de serviciul militar următoarele leziuni ale mînei: Perderea degetului mare sau luxația lui ireductibilă și pierderea a trei sau mai multe falange de la o mînă cînd sunt repartizate pe două sau mai multe degete.

Tinerii cărora le lipsesc un deget se trec în serviciul auxiliar.

Anciiloza în flexiune sau curbare sau retracția și cicatricele aderente neînpedicînd funcționarea deplină a membrelor sunt motive pentru trecerea în serviciul auxiliar.

Pentru reangajarea gradelor inferioare se vor avea în vedere condițiunile generale de admitere ale recruților. Mutilitățile voluntare nu constituie motive de scutire sau reformă.

Litere-Științe-Arte

Publicații nuoi.—Remarcăm, în primul loc, apariția unei nuoi edițiuni a poeziilor lui M. Eminescu, în editura Socec.

Elegant tipărită, cartea cuprinde tot prima colecțiune pe care editura Socec are meritul de a o fi tipărit într'un timp cînd numele poetului era departe încă de celebritatea de care se bucură astăzi. E însoțită de vechiul studiu al d-lui T. Maiorescu asupra scriitorului, iar spre deosebire de prima ediție cuprinde cîteva sonete și Dalila, fără a mai socoti o notă literară-biografică drept postfață.

E de subliniat că e a unsprezecea ediție a poeziilor lui Eminescu, tipărită în editura Socec.

— Dintre publicațiile periodice apărute notăm :

Viața Nouă cu un sumar discret, ca de obiceiu. Revista d-lui Ovid Densușeanu anunță că va apărea lunar dînd cetitorilor cîte un supliment artistic.

— Arhiva No. 9 și 10 anul 23 pe lunile Noembrie și Decembre cu numărul semnate de dr. T. Bratu, T. T. Burada, Gordon, A. Scriban, L. Mavromati, C. R. Ghiulea, Gh. Pascu, M. I. Bontaș, Arh. N. Crețulescu etc.

— „Versuri și Proză" No. 3, anul II, cu o frumoasă bucată poetică de I. M. Rașcu, proză și versuri de Hidalgo, D. Protopopescu, N. Solacolu, C. Stoica, I. Pavlov, Falstoff, actualități, ecouri.

In genere un număr interesant de reviste.

*

Opera Carmen Sylvei—„Cuvinte sufletești", formează numerele 827-828 din : „Biblioteca pentru toți".

O recomandăm iubitorului de literatură bună și înțeleaptă, într'o excelentă traducere.

*

Biblioteca națională a Franței s'a îmbogățit cu o carte de mare importanță pentru stabilirea debuturilor imprimeriei.

Se pare că ea a fost tipărită pe la sfîrșitul veacului al XV-lea. Biblioteca nu are de cît vre'o 30 de volume din epoca aceea.

*

Gustul german pentru proporții cororale s'a manifestat încă odată. La Hamburg s'a reconstruit orga catedralei St.-Michel.

Greutatea totală a instrumentului va fi de 78.500 ee kilograme. Organistul are la dispoziția sa 5 piane cu 61 clape fiecare și un pedalier cu 32 tușeuri; de jurîmprejurul lui: 78 butoni, 28 pedale, 3 butoni de expresie și 28 butoni de combinații, dînd în totul un aspect de baterie telefonică centrală.

Mecanismul electric al orgei e de asemenea extrem de complicat și de vast.

*

Fvederic Masson a ținut la Paris, o conferință în care a arătat că împărăteasa Iosefina a Franței era o mare amatoare de flori și de plante.

Cumpărase palatul Malmaison ca să-și facă din el un parc splendid. Pentru achitarea acestui palat, Iosefina făcuse datorii colosale și era să divorțeze dacă soțul ei Napoleon nu i le-ar fi achitat la întoarcerea din Egipt.

*

STRUNA ZILEI

IEFTEN CA SPANACUI...

Colaboratorii noștri să mai aibă răbdare ; avem peste 400 articole cari așteaptă rîndul la publicare.

Lupta

Sunt scumpe articolele, foc,
De hrană și de toaletă,
Dar par prea ieftene, în loc,
Articolele de... gazetă.

INFORMAȚII

Organizarea institutului electrotechnic din Iași.—Institutul electrotechnic de pe lîngă facultatea de științe a Universității din Iași, va cuprinde secțiunea preparatoare, secțiunea de specializare și o secțiune de montori. In fiecare secțiune durata cursurilor și a lucrărilor practice va fi de minimum un an, afară de secțiunea montorilor care va cuprinde doi ani.

Secția de specializare va cuprinde două sub-diviziuni : întăia a inginerilor electriciani și a doua a conductorilor electriciani.

*

Se vor admite în secțiunea preparatoare fără concurs: absolvenții de liceu, secția reală ; ofițerii cu școala de infanterie și cavalerie ; absolvenții școalei de conductori, poduri și șosele ; absolvenții școalei de architectură.

Candidații cari nu vor satisface la nici una din aceste condițiuni vor fi admiși în urma unui examen trecut înaintea unei comisiuni alcătuită conf. art. 13 asupra științelor matematice, fizice și chimice, conform programului de liceu, secția reală.

Inscrierile se vor face prin decanatul facultății. Taxele ce vor trebui să plătească studenții sunt : 30 lei taxa de înscriere, 20 lei pentru examen la o materie, 50 lei taxa de laborator și atelier pentru fie-care semestru, cei lipsiți de mijloace vor fi dispensați.

*

Sunt admiși în secțiunea de specializare a inginerilor electriciani : ingineri titrați sau cei asimilați lor, din țară și străinătate ; licențiații în științele fizico-chimice și matematice ; ofițerii cu școala de aplicație de artilerie, geniu și marină ; absolvenții cu mențiunea foarte bine a secțiunei preparatoare.

*

Pe lîngă aceste secțiuni, institutul va mai cuprinde încă o secțiune, aceea a montorilor electriciani, de învățămînt practic special de laborator și atelier.

Vor fi admiși în această secțiune : absolvenții școalei inferioare de arte și meserii ; cei ce vor răspunde bine la examenul de admitere ce se va trece la începutul anului asupra materiilor matematica, fizica și chimia corespunzătoare la absolvirea a patru clase gimnaziale.

Artiștii teatrelor naționale subvenționate de Stat, fiind considerați ca funcționari publici, vor călători și ei cu reducere de 50 la sută, cu carnete de identitate tip și în condițiunile prescrise de ordinul pentru funcționarii Statului.

Aceste carnete le vor fi eliberate de ministerul instrucțiunii.

Pentru călătoria celorlalte trupe de teatru din țară, în grupuri de cel puțin 5 persoane, rămîn în vigoare dispozițiunile anterioare, însă cu adaosul că fiecare artist, odată cu fotografia sa, va trebui să prezinte la controlul din trenuri, și un certificat eliberat de direcțiunea generală a teatrelor, ce va servi ca act de identitate pe lîngă fotografia artistului.

Domnii Sava Aconț, D. Timuș, P. Petrovici, I. G. Dimitriu și Gh. Șendrea, păzitori regionali la Iași, au fost lăsați în disponibilitate.

In procesul de calomnie prin presă intentat de directorul ziarului „l'Indépendance Roumaine" girantelui „Adevărului", au fost stabilite următoarele jurisprudențe în materie de presă și de calomnie prin presă :

1) Delictul de calomnie, prevăzut și pedepsit de art. 249 din codul penal, este comis nu numai atunci cînd faptele calomnioase sunt îndreptate în contra unei persoane fizice, dar și atunci cînd acele fapte se adresează unor persoane abstracte, precum societăți, ziare, reviste și oricărei individualități morale.

2) In lipsa unor texte de lege cu privire la persoanele cari au dreptul de a reprezenta în justiție un ziar sau revistă —legea modificînd dreptul comun numai în ceeace privește responzabilitatea penală—urmează a se aplica și în această materie principiile dreptului comun, cu privire la modul de manifestare și exercitare a dreptului de proprietate, astfel că proprietarul ziarului este în drept a reclama pentru ori-ce leziune morală sau materială adusă acestui patrimoniu al său.

3) Intreprinderea publicărei unui ziar fiind o afacere comercială, manifestarea dreptului de proprietate se concepe în general sub forma unei societăți alcătuite potrivit regulelor codului de comerț, iar în lipsa unei asemenea constituiri, conform dreptului comun, neputîndu-se recunoaște dreptul de a reclama în justiție în mod colectiv unei societăți neregulat constituită.

4) Directorul unei reviste sau unui ziar este în drept a reclrma în justiție nu numai pentru atingerile aduse lui ca persoană dar și pentru atingerea adusă considerațiunei sale profesionale, prin considerațiune prdfesională înțelegîndu-se nu învinuirile aduse priceperei profesionistului, ca publicist, ci acelea aduse probității sale, în exercitarea meseriei.

5). Deși, potrivit art. 296 din codul penal, cînd acuzația este adusă unui particular, dovada acesteiafirmațiuni poate rezulta numai dintr'o hotărîre judecătorească, act autentic sau înscris cu scrierea sau subscrierea inculpatului, totuși proba cu martori este admisibilă cînd e vorba ca inculpatul să facă dovada că învinuirile aduse reclamantului le-a făcut cu bună credință, adică el crezînd că sunt exacte și întemeiate.

6). Girantul răspunzător în locul autorului pentru greșala acestuia, trebue să profite și de foloasele ce'le-ar avea acesta, astfel că el este în drept să ridice aceleași excepțiuni și să întrebuințeze aceleași mijloace de apărare ca și însuș autorul..

Duminică 10 Februarie, oarele 2 jum. are loc în saloanele Camerei de Comerț o nouă adunare generală a acționarilor *Cassei Artelor*, pentru definitiva constituire a societății și alegerea comitetului.

Direcția generală a serviciului Sanitar, prin adresa No. 5926, din 7 Februarie curent, face cunoscut medicului șef al orașului Iași, că s'a recunoscut d-lui farmacist D. Filipescu, dreptul de diriginte al Farmaciei, „La Sf. Spiridon" din str. Cuza-Vodă 40.

Duminică, ora două jum. va avea loc o întrunire a evreilor pămînteni din Iași.

S'a distribuit la cameră, proectul prin casa spitalelor Sf. Spiridon din Iași este autorizată să vîndă prin licitație publică micile sale proprietăți : vii, case, locuri virane, etc. De asemenea este autorizată a trece de veci vînzare drepturile de nouă proprietate a locurilor și viilor cu dijmă și embatic de pe toate moșiile sale.

D. Leon Mendelovici arendașul moșei Hoisești din Comuna Dumești a fost autorizat a introduce 120 muncitori agricoli străini pentru cultivarea moșiei.

Compania de mitraliere dela regimentul 13 de infanterie, a făcut astăzi exercițiu de tir pe platoul de la Țuțora.

Adunarea generală a băncei meseriașilor „Providența" este convocată pentru ziua de 17 l. c.

Ultime Informaţii

:: *Domnul Virgil Arion, profesor universitar, va ţine Duminecă, 17 c. orele 9 seara, în aula Universităţii din Iaşi, o conferinţă publică despre* **Religiunea caritătii** *— în folosul societăţii Pîinea Săracilor.*

Dat fiind scopul conferinţii nu ne îndoim că tot Iaşul, care se interesează de util şi de frumos, va asista la conferinţa ce se ţine în profitul nneia din cele mai caritabile societăţi de binefacere din localitate.

Biletele (2 lei locurile de jos şi 50 bani cele de sus), publicul şi le poate procura de pe acum la distinsa şi neobosita preşedintă a societăţii, d-na Elena dr. Riegler, 10 str. Păcurari şi la d-na Cosmovici, casiera societăţii, str. Codrescu.

In seara de 17 c., biletele se vor găsi la casă.

:: *La judecătoria ocolului I urban din Iaşi s'a judecat, timp de vre-o zece zile, acţiunea publică ce a fost deschisă, pentru rea administraţie, contra d-lor C. B. Pennescu, D. Botez şi profesor dr. E. Puşcariu, foşti efori generali ai Spiridoniei.*

Judecătorul, d. Omer Popovici, a pronunţat ieri seara achitarea celor trei foşti efori.

:: **O iniţiativă patriotică.** *— I. P. S. S. Pimen, Mitropolitul Moldovei şi Sucevei, a pus bazele unei noi îndrumări a călugărilor şi călugăriţilor din eparhia Mitropoliei Iaşilor, pregătindu-i ca auxiliari ai medicilor, la îngrijirea rîniţilor pe cîmpul de războiu, unde vor urma ambulanţele militare sau ale Crucei roşii.*

In vederea evenimentelor urgente probabile, cu autorizarea Ministerului de războiu s'a şi organizat o şcoală la spitalul militar Corp. 4 de armată, unde zilnic un număr de 12 călugări din Mitropolie şi mînăstirea Cetăţuia urmează cursuri şi exerciţii practice de mică chirurgie, bandaje şi igienă, cari li se predau de d-nii medici căpitani Săghinescu, Veisa şi Pîrvulescu; iar în curînd vor fi aduse în serii şi maicile de la mînăstirile Varatic, Agapia şi Agafton, cari vor fi găzduite la mitocul maicilor din localitate.

Folosul acestei idei patriotice a I. P. S. S. Mitropolitului va fi considerabil, atît prin ajutorul mare ce se va da la alinarea suferinţelor celor ce luptă pentru ţară, cît şi prin aceia, că dă o nouă şi utilă ocupaţie monachilor, atît de acuzaţi pînă acuma de inacţiune şi exemplul dat de la Iaşi trebuie imitat de toate eparchiile din ţară.

:: *Se ştie, că pentru eri, la orele 5 jum. p. m., membrii senatului universitar şi acei ai consiliului Facultăţii de medicină, erau convocaţi, pentru a se pronunţa asupra rîdicărei la rangul de profesor al d-lui dr. Tănăsescu.*

Şedinţa însă n'a putut avea loc, neprezentîndu-se nici un profesor şi aceasta din cauză că convocarea era semnată de către doctorul Bogdan, în calitate de rector, calitate pe care profesorii nu vor să-i o mai recunoască.

:: *Din Bucureşti ni se telefonează, că mîine Sîmbătă, va avea loc un consiliu de miniştri, sub preşedinţia M. S. Regelui.*

:: Consiliul inspectorilor şcolari este convocat pentru Luni, 11 Februarie.

In acest consiliu se vor lua hotărîri definitive în ce priveşte chestiunea orariului; conferinţele generale ale corpului didactic; stabilirea tabloului de institutori cari urmează a fi scoşi la pensie pentru limită de vîrstă sau a celor cu 35 ani de serviciu; stabilirea programului pentru examenul de definitivat a conducătoarelor de grădini, cari au trei ani serviţi în învăţămînt.

:: Toţi d-nii profesori ai facultăţei de litere din Iaşi au subscris pentru flota naţională salarul lor pe o zi din lunele Februarie, Martie şi Aprilie.

:: Autorul spargerii de la magazinele Friedmau şi Rozenştein din strada Cuza-Vodă, a fost prins astăzi de către subcomisarul C. Dimitriu de la circumscripţia a treia.

E un vechiu spărgător cunoscut de poliţie, se nu meşte Gh. Dimitriu şi e dezertor din batalionul al patrulea de vînători. La spargerea din str. Cuza-Vodă a avut complici care n'au fost prinşi încă.

La percheziţiunea ce s'a făcut în str. I. C. Brătianu No. 40. domiciliul foastei concubine a răufăcătorului, s'au descoperit o însemnată cantitate din lucrurile furate.

:: Eri a avut loc prima şedinţă a cercului cultural-preoţesc No. 6 din judeţul Iaşi, în casa preotului Voicu din Trg. Frumos.

A vorbit părintele I. A. Parfenie despre „mijloacele prin cari preotul ar putea să contribue la o bună educaţie religioasă şi naţională a poporului.

Au mai vorbit preoţii Moga şi Mihailescu.

:: Biletele pentru „Serata-Muzicală-literară" ce va avea loc la Teatrul- Naţional din Iaşi, în sara de 9 Februarie curent, în folosul flotei militare şi al Crucei-Roşii, se găsesc la Economul Gh. Florescu, arhivarul Mitropoliei iar în seara spectacolului la Casa teatrului.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 9 Martie 1913 oara 11 a. m. se va ţine în localul Primăriei licitaţie publică orală pentru vinderea a două parcele din foasta grădină a Primărie, situată în strada I. C. Brăteanu foastă de sus. Suprafeţele acestor parcele sunt: Parcela I 696.70 m. p. avînd o casă şi o pivniţă pe ea, iar parcela II 1382.50 m. p. Pasajul asfaltat ce duce din strada Lăpuşneanu în strada I. C. Brăteanu nu se vinde.

Garanţia pentru fie-care din aceste parcele: 2000 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispoziţiunile art. 72 | 83 din legea asupra Comptabilităţei publice se vor aplica acestei licitaţiuni.

Condiţiunile de licitaţie şi planurile parcelelor se pot vedea în fie-care zi de lucru la serviciul Administrativ Comunal.

No. 02092 7 | 20. Feb. 1913

:: Consiliul de revizie a recrutării clasei anului 1914, pentru judeţ, va lucra în zilele următoare (ora 8 a. m):

La 15, 16 şi 17 Februar în localul primăriei comunei Cepleniţa pentru tinerii din următoarele comune: Cepleniţa, Scobinţi, Cotnari şi Belceşti.

La 19, 20, 21, 22 şi 23 Februar în localul primăriei comunei Tîrg.-Frumos, pentru tinerii din următoarele comune: Băiceni, Coarnele-Caprei, Băznea, Brăeşti, Balţaţi, Lungani şi Tg. Frumos.

La 25, 26, 27, 28 Februar şi 1 Martie în localul primăriei Podul-Iloaei pentru tinerii din com: Madărjac, Sineşti, Popeşti, Dumeşti, Podul-Iloaei, Erbiceni, Focuri, Movileni şi Gropniţa.

La 3, 4, 5, 6 şi 7 Mart, în localul primăriei com. Buciumi pentru tinerii din comunele: Buciumi, Costuleni, Ciurea, Galata, Mogoşeşti, Voineşti, Miroslava, Poeni, Prisacani-Moreni şi Tomeşti.

La 9, 10, 11, 12 şi 13 Mart în localul primăriei comunei Copou pentru tinerii din comuunele: Copou, Aroneanu, Cucuteni, Golăeşti, Holboca, Rediul-Mitropoliei, Sculeni, Ţuţora, Uricani şi Ungheni.

La 15, 16, 17 şi 18 Martie în localul primăriei comunei Bivolari pentru tinerii din comunele: Ţiganaşi, Andrieşeni, Roşcani, Hermeziu, Bivolari, Plugari, Şipotele şi Vlădeni.

Supra revizia şi statuarea quantumului taxelor militare, la care vor trebui supuşi tinerii va avea loc în localul primăriei comunei Copou, precum urmează:

La 20, 21 şi 22 Martie pentru tinerii din cercul Cepleniţa şi Tg. Frumos.

La 24, 25 şi 26 Martie pentru tinerii din cercul Podul Iloaei.

La 28, 29 şi 30 Martie pentru tinerii din cercul Buciumi, Copou şi Bivolari.

In ziua de 31 Martie se vor încheia operaţiile recrutării.

:: Domnul Ministru al cultelor şi Instrucţiunei Publice a făcut cunoscut prefectururei de judeţ că d-nii inspectori ai învăţămîntului particular cu ocaziunea verificărei certificatelor elevilor străini mai totdeauna au găsit schimbări de nume sau nume scrise greşit, cauzînd astfel o mare dificultate la verificarea lor.

Pentru a se evita pe viitor asemenea inconvenient, Prefectura a fost înştiinţată să se ea cuvenitele măsuri că atunci cînd se declară vre un nou născut la oficierul stărei civile, declarantul să aibă scris pe o hîrtie numele desluşit, şi de pe această hîrtie să-i se scrie numele în condica de născuţi.

:: D. Gh. Botez directorul prefecturei a fost delegat a lua parte în comisiunea pentru recrutarea tinerilor ce formează contigentul 1914, ca delegat al ministerului de interne.

:: In ziua de 14 Ianuarie se va judeca la curtea de casaţie în secţiuni Unite procesul dintre Abraham Fischer cu d. Vernescu, pentru anularea contractelor de arendă a moşiilor Ripiceni-Lehleşti. Se ştie că tribunalul de Botoşani prin sentinţa din 29 Ianuarie 1912 a anulat contractele de arendă a moşiilor de mai sus şi venind în apel la Iaşi a considerat contractele de arendă Valide şi tot odată a decis ca moşia Ripiceni-Lehleşti formează numai un singur trup de moşie

Declarîndu-se recurs la Casaţie de către domnul procuror general şi domnul Vernescu, curtea a decis că sunt 2 corpuri de moşie trimiţînd să se judece din nou procesul la Curtea de apel din Bucureşti, care a admis în unanimitate considerentele curţei de apel din Iaşi.

:: D. M. Iurist, bancher, a expediat azi ministerului de resboi, un cec de 300 lei în folosul flotei naţionale.

D. Jurist a mai făcut cunoscut ministerului, că se obligă a întreţine pe cheltueala d-sale 5 familii din Iaşi, ai căror şefi vor respunde la apelul Patriei şi vor pleca pe cîmpul de răsboi şi aceasta pentru tot timpul, cît familiile ostaşilor vor fi lipsiţi de membrii lor, sau până la întoarcerea lor de pe cîmpul de răsboi.

:: Camera de punere sub acuzare a Curţii de Galaţi, judecînd ca instanţă de trimetere, a calificat de simplu falimentul manufacturistului I. Ch. Dresner.

:: Serbarea pe care o organizează societatea doamnelor romîne ortodoxe secţiunea Iaşi va avea loc în seara de 23 a lunei Februarie.

:: **Serata Muzicală Literară.**— Sîmbătă 9 Februarie va avea loc la Teatrul Naţonal o serată muzicală-literară, dată sub patronajul unui comitet de doamne din Iaşi, sub preşedinţia I. P. S. S. Mitropolit al Moldovei, în folosul Flotei Militare, s'au în caz extrem pentru împlinirea nevoilor urgente ale Crucei-Roşii.

Această serată se dă cu concursul corului mitropolitan, a d-nelor L. Bîrsan şi S. Teodoreanu şi a d-lor A. D. Xenopol, N. Teodorescu, Mircea Bîrsan.

Iată programul:

1. Corul Mitropolitan: Astăzi Hristos în Vitleem (concert), solo de contraltă, cîntat de d-ra M. Grigorescu.—Norma—Corul din Actul I.

2. „Ideia Naţională" conferinţă ţinută de d. prof. universitar A. D. Xenopol.

3. E. Chausson — „Le Colibri", — R. Strauss—„Sérenade"—cîntate de doamna L. Bîrsan.

4, Ed, Mac Dowel—„Eine verödette Hütte",—H. Eccles, (1670—1740) „Sonata" pentru violoncel, executate de d. N. Teodorescu,

5. G. Dima: „O ce veste minunată" (colindă), „De ce nu-mi vii", (cuvinte de Eminescu). „Mîndruliţă de demult" (popular), cîntate de d-na L. Bîrsan.

6. A. Dvorak —„Dumky" Trio op. 90, piano, violină şi violoncel, de d-na S. Teodoreanu, Mircea Bîrsan, d. N. Teodorescu.

Recitări.

7. Corul Mitropolitan: C. Porumbescu Tricolorul Romîn. G. Muzicescu Stejarul şi Cornul. I. Mureşanu, Lumea mea. Ed. Caudella, La Arme.

Avîndu-se în vedere nobilul scop al acestei serbări, au fost suspendate toate biletele rezervate autorităţilor, precum şi cele de favoare.

:: Se ştie că penultima administraţie comunală de Iaşi cînd a pus taxa de 3 la sută pe canal, a dispus achitarea ei de către contribuabili de pe timpul cînd oraşul nu fusese canalizat.

Contra împunerei a făcut recurs soc. „Dacia" şi recursul a fost admis.

:: Au fost revocaţi din funcţiune d-nii C. Dabija, I. Nievescu şi St. Vasiliu, subcomisari cl. II in Iaşi.

:: Ieri a fost în localitate d. dr. Presbeanu, medic inspector al Cassei Centrale. D-sa a dispus ca medicii corporaţiilor locale să acorde meseriaşilor consultaţii la Cassa medicalăcîte o oră pe zi fiecare medic, iar în restul zilei vizite la domiciliu. Asupra bolnavilor în pat se va exercita un nou control în ce priveşte zilele de încapacitate de lucru.

:: In procesul despre care am vorbit eri pe care asociaţia vechilor dentişti din ţară îl intentează direcţiei serviciului sanitar, asociaţia s'a constituit parte civilă cu o jumătate de milion.

:: Noul program de astă-seară Vineri al cinematografului Pathé Frères, din vasta sală a Circului Sidoli, cuprinde între altele:

Iubire şi nobleţă (Les deux noblesses), splendidă desfăşurare în două acte mari, dramă-comedie din seria nouă S. A. P. F. Rolurile principale sunt susţinute de maeştrii Comediei Franceze din Paris.

Curiozitatea pedepsită, scene humoristice.

Ukko Till, splendidă naraţiune cu un scenariu deosebit.

Castelana, mare roman contimporan cu cele mai palpitante situaţiuni.

Serbarea cu tămbălău, comedie.

Cel mai nou număr din Eclair-Journal, cu ştirile, sporturile şi telegramele însufleţite.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore şi seara reprezentaţie la 9 ore.

Poimîne Duminică 10 Februar matineu reprezentaţie serală cu program nou duminical.

:: Dela 7 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele preţuri:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.40
Unt pentru masă şi cafea		5.60
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină	1.40 şi	1.60
Brînză de munte	1.80 şi	2,—
Ouă zilnic proaspete	9 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.40
Caşcaval grecesc		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.40
depozit permanent de Schweitzer elveţian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40

S'a pus în vînzare din producţie proprie: muşchi afumat de porc, limbi afumate de vacă şi de porc, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub preţul pieţii.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb şi negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 8 Februarie

Situaţia străinilor din Adrianopol

Incendiul din Tokio

Paris.—Mesagiul presidenţial a fost citit azi după amiază în parlament. D-l Poincaré a spus că după exemplul predecesorilor săi va apara constituţia care a dat Franţei o lungă perioadă de calm şi muncă. Mesagiul relevă necesitatea pentru puterea executivă de a fi fermă pătrunzătoare, veghind ca guvernul să păstreze nevătămată autoritatea sa sub controlul parlamentului. Armata şi marina noastră dau în fiecare zi probe de devotament şi de vitejie şi deci să nu ne dăm înapoi de la nici un sacrificiu spre a le întări. Cuvintele noastre de pace şi de umanitate vor avea cu atît mai mult răsunet cu cît se va şti că suntem bine armaţi. Spre a servi această politică şi a menţine unitatea în viitor voi întrebuinţa fără şovăire toată energia de care dispun. Mesagiul a fost călduros aplaudat, pe urmă preşedintele Poincaré a primit corpul diplomatic.

*

Paris.—Dl. Louis ambasadorul Franţei la Petersburg va fi în curînd rechemat numindu-se în locul seu ambasador la Petersburg d-l Delcasse.

*

Atena. — Agenţia telegrafică grecească, află că populaţia insulei Kalimuros a proclamat unirea insulei cu Grecia.

*

Londra.—Adunarea ambasadorilor care era stabilită pentru eri nu a avut loc, dar ambasadorii au făcut vizite separate lui sir Edward Grey.

Se asigură că ambasadorii se vor întruni mîine.

*

Sofia.— In ziua de 19 | 4 Februarie, un trimes bulgar a înaintat din partea guvernului bulgar, scrisorile privitoare la eşirea străinilor supuşi altor state, care se găseso în Adrianopole pînă în seara de 20 o.

Nu s'a primit nici un răspuns din partea comandantului turc din Adrianopole.

Marele incendiu din Tokio

Tokio. — Un incendiu a distrus 900 case. 1500 persoane sunt fără adăpost. Guvernul a luat cuvenitele măsuri pentru a veni în ajutorul incendiaţilor lansînd liste de subscripţii.

Un zvon fantezist

Budapesta,— Eri circula aci svonul, că la Bucureşti ar fi avut loc un meeting Anti-bulgar, urmat de excese.

Svonul a produs oare care inpresiune.

S'a aflat însă mai tîrziu, că svonul era „fantezist".

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—Un important consiliu de miniştri va avea loc azi, la orele 6.

Principele Ferdinand la Peterburg

Viena.—Ziarul „Neue Freie Press", anunţă apropiata plecare a Priucipelui Ferdinand al Romîniei la Petersburg.

Debarcare de trupe greceşti

Londra.—Ziarul „Daily-Meil" anunţă, că se aşteaptă debarcare de trupe greceşti la Pesica-Bay, pe ţărmul Asiei Mici.

Puterile acceptă Mediaţiunea

Viena.—Ziarul „Neue Freie Presse", ocupîndu-se de conflictul romîno-bulgar, zice că Puterile au acceptat mediaţiunea şi cu aceasta s'a făcut un pas înainte spre pace.

Pericolul războiului a scăzut.

Cedarea Silistrei nu va mai fi refuzată.

CONSFATUIRE

Bucureşti. — O consfătuire a avut loc aseară la d. Ionaş Grădişteanu, la care au luat parte 39 de deputaţi.

S'a discutat aşupra diferendului cu Bulgaria şi asupra diferitelor svonuri ce circulă, cu privire la chipul cum se va aplana acest conflict.

Teatrul Cinema-Modern

— PIAŢA UNIREI —

In fiecare zi 2 Reprezentaţii

de

Cinematograf şi Kinoplasticon

MATINEU la ora 5 p. m.
Seara la ora 9 1/4

PROGRAM NOU în fiecare Luni, Miercuri şi Vineri

Sîmbăta şi Duminica câte 2 MATINEURI 2

Berăria LUTHER

PIAŢA UNIREI

în fie-care seară vor area loc

CONCERTE

sub conducerea mae trului

— GH. DRAGOIU —

cu concursul celebrei cîntăreţe

AGLAEA MIHAIL

absolventă a Conservatorului din Milano care va cînta bucăţi romîneşti, italieneşti şi franţuzeşti.

Un bogat repertoriu cu piese din cele mai alese.

Sîmbetele, Duminicile şi Serbătorile vor avea loc la orele 5 p. m.

— MATINEURI —

şi seara concerte dela orele 3 — 1 de noapte.

— EXCELENTA BERE PILSEN —

Restaurant francez şi romîn la ori ce oră din zi şi noapte.

Serviciul prompt. DIRECŢIUNEA

Se primesc banchete şi nunţi. Abonamente lunare masă fixă, 3 lei la discreţie.

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris şi Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas şi Urechi

esofagoscopia, bronschoscopia, electrolisa

Consult. 9—12 a. m. şi 3—5 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 47

visa-à-vis de Mitropolie

DE VÎNZARE

Case mari, poziţie bună, Str. Vasile Lupu, *(foastă Cuza-Vodă)* **No. 90.**

Doritorii se vor adresa proprietarului care domiciliază în acele case.

ANUNCIU

De inchiriat *şi de* **vînzare** *de la 1 Aprilie 1913 casele din Str Buzdugan No. 1. Proprietatea Stef. Teodor.*

Doritorii a se adresa d-lui A. Tomescu Str. Mitropoliei 6.

ANUNCIU

Lucrătoare care ştiu să lucreze ciorapi la Handstückmaschine (maşini manuale de împletit) găsesc de lucru continuu şi contra unei plăţi bune la fabrica de tricotage „Moldova" Şoseaua Naţională.

Se caută *la Biroul Societăţei Textile doi funcţionari de birou, să fie liberi de armată, să cunoască corespondenţa romînă şi germană şi scrisul la maşină.*

A se adresa la Biroul Băncei Moldova în fie-care zi de lucru.

Dr. Suzana GROSSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Iaşi.—Strada Anastasie Panu —

Cel mai bun
VIN TONIC
ȘI APERITIV

PREMIAT
La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.
(82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală
7 Milioane
BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai răspîndit ziar din Moldova
Primește anunciuri, reclame etc. pentru pagina III și IV-a
Se primesc și anunciuri
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei 17

Tipografia H. Goldner
înfiinţată în 1866.
Iaşi, strada Gh. Mârzescu
Cea mai mare şi mai modernă întreprindere din toată Moldova
Cărţi de Lucru
Execută cu lucru atît de bun de orice tipografie
Promptitudine şi conştiinţă
Preţuri foarte modeste.

Renumitele PLUGURI
intreg de oţel bătut
marca PORO MI TRET
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm
a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit
Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la
Fraţii Bachstez, Iaşi

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"
„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ contra combate... boalelor de ... Gută, Hialiţă şi Litiaterie
De vînzare la principalele magazine de comerţ, drogerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de ... a se adresa: Domnilor I. DAVIDESCU Tunceta

NEVRALGIE
Hapurile Doctorului Monsembe
ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSEMBE ...
Nevralgiile cele mai grele se ... în ... Jumătate ...
Adevărata ... Hapurile Moussembe ...
ADEVĂRATE HAPURI MOUSSEMBE ...
A se cere: La Farmacii, Droguerii şi Farmacii.

Magasinul Conservatorului
IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI
NOTE de MUZICA
ASORTIMENT
complect după Programa Conservatorului
Instrumente Muzicale şi Accesorii
Reprezentanţa şi Depositul renumitelor
Piane şi Pianine
— ROSENKRANZ —
Neîntrecute în soliditate şi ton frumos
Vînzare şi în rate mici fără acont
— Catalogue gratis —
INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao
Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră
VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Inginer I. CANA
Autorisat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete contra îngheţului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte—Supravegheri de Construcţii. Vile—Hoteluri, etc.
Se deplasează şi în provincie cu preţ modest.
Referenţile cele mai bune la dispoziţie.

Magazinul Comerţului în Rate
— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —
Pune la dispoziţia onor. public un mare
Deposit de Maşini de cusut
pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată
Biciclete
BRENABOR
Intrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.
Biciclete
Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.
MOBILE
CĂRUCIOARE
PENDULE
şi CASETE
Gramophoane şi Plăci—Instrumente
Toate se vînd în rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Gresmann & M. Marcovici

FONDOIR
Prix 6f50
R. GARIEL
Fondoir pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1804 — Duminică 10 Februarie 1913

In așteptarea unui cuvînt hotărîtor

Bănuelile exprimate de noi, că situațiunea internă pune pe guvernul bulgar în neputință de a lua o hotărîre serioasă pentru a termina tratativele cu Statul romîn, s'au adeverit mai timpuriu de cît ne închipuiam.

Reprezentantul guvernului bulgar a avut aerul, în ultima conferință cu domnul Ghica, că-și spune ultimul cuvînt.

Cîte-va ore însă după semnarea protocolului ședinței, guvernul bulgar a manifestat, pe diferite căi dorința de a continua tratativele.

Iată deci o primă deosebire între procedarea celor două guverne și care este în avantajul guvernului nostru.

Superioritatea cauzei noastre s'a mai dovedit și prin faptul că pe lîngă puterile Triplei-Alianțe, două din puterile Triplei-înțelegeri, Franța și Rusia, probabil cu asentimentul Angliei, au intervenit la Sofia ca să ni se cedeze Silistra.

In momentul cînd marile puteri se îngrijau de consecințele ruperii tratativelor dintre noi și Bulgaria, din sentiment că în această rupere de tratative vecina noastră ar avea toată răspunderea consecințelor, ele au propus acesteia o mediațiune europeană.

Bulgaria, fie pentru a-și ascunde neputința de a lua o hotărîre, fie că n'a voit să-și ia răspunderea consecințelor, a acceptat mediațiunea. Iată un al doilea punct de superioritate a situațiunei noastre.

Din telegramele străine se vede că guvernul român a fost sondat, în numele marilor Puteri, dacă se raliază la ideea mediațiunei.

Guvernul nu poate refuza de a da un răspuns marilor Puteri. Acest răspuns este preocuparea zilei de azi, pentru întreaga opinie publică.

Natural că mediațiunea este o nouă fază a tratativelor, probabil ultima fază, în mintea celor cari au propus-o și au acceptat-o deja.

Un ziar liberal pretinde că mediațiunea a venit prea tîrziu. Aceasta n'a atîrnat de la guvernul romîn, care bine a făcut că n'a cerut-o. In ntci un caz însă, guvernul n'o poate respinge pe incidentul tardivității, care miroase mai mult a pretoriu, decît a diplomație serioasă.

Mediațiunea este o fază mai mult avansată de cît intervențiunile, pe cari Puterile le-au făcut și pînă acum la Sofia, pentru că mediațiunea va fi făcută fie printr'o intervențiune colectivă a tuturor Puterilor, fie printr'o delegațiune a marilor Puteri, delegațiune compusă probabil din cîte o Putere din fiecare din cele două grupări.

Mediațiunea nu este un arbitraj de la care să așteptăm o hotărîre, mediațiunea este un sfătuitor de încredere, comun, către care părțile își deschid, rînd pe rînd, larg sufletul și'și subliniază intensitatea intereselor, cu datoria de a nu rămânea surde la propunerile mediatorului, datorie rezultînd din încrederea deosebită, pe care o arăți mediațiunei din momentul ce ai primit-o.

Rezultatul mediațiunei va atîrna de la tăria relativă a cauzei, dar și de la acțiunea părților interesate. Mediațiunea, contrar celor ce se întîmplă cu arbitrajul, poate să aibă și un rezultat negativ. Rezultatul negativ e însă cu atît mai mare, cu cît mediatorul are mai multă autoritate morală.

Este natural deci, ca guvernul, din momentul acceptării mediațiunei, să renunțe la o mare parte din libertatea sa de acțiune, dar chiar cu acest preț trebue să o primească, dat fiind, că diferendul nostru cu Bulgaria face parte dintr'un complex, asupra căruia am recunoscut deja prin diferite manifestațiuni, că Europa are de spus un cuvînt hotărîtor.

Hotărîrea
Consiliului de miniștri

Aflăm că în consiliul de miniștri, care s'a ținut eri la orele 5, s'a luat o hotărîre în chestia mediațiunei marilor puteri în conflictul romîno-bulgar, în senzul că România primește mediațiunea, cu condițiune ca să se ia cunoștință, că punctul de vedere al României este, că nu poate renunța la Silistra.

S'a exprimat de aseminea marilor puteri dorința ca rezultatul mediațiunei să fie cunoscut în termenul cel mai scurt posibil.

Sora vitregă...

Este o adevărată dramă sufletească, în momentele de față, cetirea ziarelor franceze pentru noi. De pretutindeni se ridică atacuri, bănuieli, insinuări, tot felul de legende cît s'ar putea mai dăunătoare țării romînești, cît mai favorabile vecinilor noștri din Balcani, cu deosebire Bulgarilor.

Dacă n'ar fi fost proaspătul incident provocat de dîrjii bulgari, — cu oprirea supușilor străini de a ieși din Adrianopole—respingîndu-se cu brutalitate inițiativa Franței—presa pariziană n'ar fi avut o singură notă de dezacord, ci totul s'ar fi petrecut numai într'o neîntreruptă idilă, ca în familie.

E adevărat că în zilele din urmă articolul clar și convingător al d-lui profesor A. D. Xenopol a găsit ospitalitate și răsunet în ziarele franceze. Dar cine știe dacă larga publicitate acordată acestui articol al ilustrului nostru istoric nu se datora, în parte, și momentului cu care a coincidat, momentul de indispoziție în potriva Bulgariei, brutal de îndărătnici, semeți p'nă la absurd, refractari unei propuneri umanitare, cum fu acea a guvernului francez de a se îngădui ieșirea străinilor din Adrianopol?

Spuneam că e o dramă sufletească răceala, dușmănia presei franceze față de Romînia către care ne spunea că Franța —s'a arătat pe vremuri ca o soră mai mare și nu o soră vitregă.

Cu drept cuvînt societatea romînească pariziană „Vasile Alexandri", într'un manifest apărut la 16 Ianuarie subliniază următoarele:

„...In timp ce se glorifică — o, amară ironie—„eroismul" și „insușiriie" (mai ales acestea) ale Bulgarilor, în timp ce acest înapoiat popor al Balcanilor este ridicat în slava cerului, se vorbește despre România, — despre țara care a prețuit mai mult ca toate popoarele din Orient, ce e ales, ce e nobil, ce e înălțător din istoria și cultura Francezilor,—cu o vădită și incalificabilă rea credință, ajungîndu-se pînă acolo, încît să se afirme.

1) Că noi cerem „Dobrogea" Bulgarilor;

2) Că noi vrem „țara" Silistrei;

3) Că noi cerem un „pourboire" Bulgarilor;

4) Că pretențiunile noastre sunt exagerate;

5) Că armata noastră e mai mult un fel de „miliție";

6) Că noi am cerut mult mai mult de cît oferă Bulgarii, „după obiceiul oriental", (nu că Bulgarii au avut lipsa de pudoare să-și închipue că la cererile moderate ale Romînilor, pot răspunde cu cedarea a 18 comune).

Și așa mai departe, brodînd în jurul fiecărui exemplu de rea știință sau de rea credință, o adorabilă argumentare, care frizează lipsa de lealitate.

Intelectualii din jurul numitei organizații vedeau lucrurile foarte îngrijitoare și se gîndeau la posibilitatea unui exodus.

„Tinerimea romînă va găsi aiurea, în Germania. Elveția, Italia, locurile unde să-și formeze cultura și să-și cheltuească banii, unde să-și consacre puterile lor sufletești, sau anii cei mai frumoși din viață".

Să sperăm însă că interesele momentane și legăturile cu Rusia nu vor orbi prea mult opinia publică a Franței și că nu va deveni o soră vitregă, din soră credincioasă ce ne-a fost cu adevărat.....

△

Puterile și diferendul romîno-bulgar

Răsboiul balcano-turc a rămas pe planul al doilea. Intreaga presă mondială, acordă diferendului romîno-bulgar toată atențiunea ce comportă, și fără înconjur declară, că acest conflict a fost cu mult mai amenințător pentru pacea generală, de cît resboiul balcano-turc.

După cele mai autorizate ziare streine, a fost un moment, cînd domnea o vie îngrijorare. Se credea cu siguranță, că diferendul va da loc la o încăerare sîngeroasă, ce putea da naștere la o conflagrație generală.

Să recunoaștem, că pe ziua de azi, impresiile presei streine sunt mult mai liniștitoare. După unele ziare, spiritele în Bulgaria sunt mai conciliante. Acolo se crede îndepărtat pericolul unui resboiu cu România Un ministru bulgar a continuat destăinuirile sale, afirmînd că poporul bulgar nu se va opune la revendicările ce le pretinde România.

In acest timp a intervenit și propunerea de mediațiune, formulată de șease mari Puteri, Incă nu cunoaștem hotărîrea luată de consiliul de miniștri, cu privire la această propunere. Cert e, că va fi discutată cu toată minuțiositatea și putem avea încredere în guvern, că hotărîrea ce va adopta, va fi în conformitate cu aspirațiunile țerei.

Dar ori cum pasul făcut de marile puteri, este o dovadă, nu numai de solicitudinea lor pentru România, dar și o dorință generală, de a se evita o vărsare de sînge, acordîndu-se României cererile formulate, în baza drepturilor netăgăduite.

ECOURI

Școlile în genere, școlile de corecțiune în special au fost la ordinea zilei la noi în țară, în vremea din urmă.

Municipalitatea din Roubaix a luat o fericită inițiativă privitoare la copii înapoiați ca inteligență. E vorba de o școală de perfecționare.

Se vor primi două categoriii arierații, adică copiii cari, fără a fi anormali sunt în stare de debilitate mentală, și deci nu au de cît o inteligență și responsabilitate atenuată. Ceilalți sunt numiți nestabili, adică copii atinși de o incoherență de caracter și căror li-e nesuferită disciplina școlară. Sunt găsiți moralmente bolnavi, și deci supuși educației și instrucției disciplinate, așa că pot da roadele folositoare. S'a dovedit că ei trebuesc izolați și educați cu totul în altfel de cît copiii sănătoși.

*

Aparate salvatoare de păseri.

Se știe ce hecatombe de paseri se fac în jurul *Farurilor* pe vremea migrațiilor.

Buletinul Ligei franceze pentru proteguirea paserilor propune un mijloc pentru a le înlătura această moarte și e datorit profesorului Thijsse. Acest sistem a fost adoptat de guvernul olandez, care a experimentat pe lîngă cel mai mare *Far* al Olandei și care se găsește în insulele Tereschellin, și deci cel mai mare distructor de paseri. D. Thijsse observă că paserile ce pier nu sunt distruse zdrobindu-se de lanterna farului, cum se credea, ci că ele se prăpădesc sburînd în jurul razelor farului, pînă ce obosite cad. Unele remîn moarte, altele amețite și mîncate de pisici, și alte animale.

Se găsesc mii și mii în jurul farelor. Acnma însă după d. Thijsse, se construesc în jurul lor „des perchoirs"—un fel de trapeze înalte,—așa că paserile obosite au unde se odihni și astfel scapă din vîrtejul omorîtor. De cînd s'au adoptat aceste „perșoare", se găsesc foarte puține păseri moarte.

*

Femenismul, sub anumită formă, face obiectul unui alt articol în numărul de față.

Iată cîteva informațiuni recente din lumea mișcării sociale și politice feministe:

Maternitatea în Statul Colorado.—Grație acțiunei femeilor, al căror sufragiu există mai de mult în acest stat, o lege a fost adoptată proteguind maternitatea.

Oricare mumă lipsită de mijloace, fie ea celibitară, măritată sau văduvă, va primi de la Stat resursele necesare pentru a-și crește copiii.

— Copii natural și legitim în Norvegia.—S'a depus în Parlament un proiect de lege care ar complecta cu desăvîrșire legea din 1892 și care obligă pe părintele copilului natural, să servească o pensie mumei, fără de care i s'ar ridica drepturile de cetățean. Acest proiect prezentat reclamă complecta egalitate a copiilor naturali cu copiii legitimi; să aibă toți deopotrivă, adecă, partea moștenirei, și să poarte numele tatălui lor.

— O femee judecător la Curtea de Apel.—D-ra Isaacs, fiica unui magistrat la Curtea Supremă, fost ministru de justiție în Australia, a fost numită judecător la Curtea de Apel din Melburn. E întâia femeie care face parte din magistratura acelei țări.

OAMENI ȘI LUCRURI

„ALIUNDE"

Ne-am ocupat aci de noul volum al Carmen Syllvei, apărut în limba franceză în editura „Minervei" sub titlul de mai sus. Iată, în traducere, cîte-va cugetări din miile cari alcătuesc bogata operă:

„Prea multă cetire face din noi o citernă, în loc de un izvor; prea puțină cetire — ne lasă în starea unei pietre, necurățită încă de zgura ei.

—„Nu prețuim pe aproapele nostru de cît atunci cînd îl pricepem; e de-ajuns să nu-l pricepem, ca să nimicim ceva din el."

—„Ființele superioare își caută fericirea în sferele greu de atins, așa fel încît cer infinit mai puțin semenilor lor decît ființele înapoiate.

—„Sunt două chipuri de a lucrà: pentru sine și pentru posteritate. A lucrà pentru sine însemnează să sfidezi umanitatea."

—„Excitînd în femee pasiunea sacrificiului, îi se pune de multe ori și cămașa de forță."

„Deosebirea între dramă și viață este că drama vieței este primită de toată lumea, în vreme ce opera poetului e discutată. Drama vieței este neprevăzută, drama poetului e prevăzută."

—„Destinul este o dușmană naturală, singura pe care n'o putem înfrînge, pentru că simțim ghiara ei pe umăr, fără să putem măcar face gestul ca să scăpăm de ea."

„Cînd un poet scrie o dramă, el se desparte de umanitate tocmai cît trebue ca s'o desbrace de slăbiciunile ei și se apropie de ea în deajuns ca să-i mărească aceleași slăbiciuni."

—„Intunecimile suferinței nasc lumina resemnării."

—„Ca să fii un mare gînditor, trebue să scrii între un punct de întrebare și unul de exclamație.

—„Ceea ce în chip straniu, denumim puterea de a iubi nu aduce oare după sine toate slăbiciunile?"

—„La un poet ironia nu e nici odată mușcătura de cîine turbat; ea este mai de grabă măseaua minții care 'i crește totdeauna prea tîrziu."

—„Ne plac panglicele vechi. Se trec, dar nu se vestejesc. Ele nu au moartea floarei și perpetuează toată gingășia aducerilor aminte."

—„Scriitorul este istoricul bătăliilor, poetul este pictorul lor; poemul este brevetul de nemurire al celor mari. Napoleon a avut nevoe să fie apărat; Victor Hugo... nici odată.

—„In tinerețe găsim viețiul mai „interesant" decît virtutea. De aci succesul pieselor scabroase și al romanelor de adulter. Mai tîrziu ne convingem că virtutea e mai interesantă, ba chiar și mai dramatică."

—„O viață întreagă nu ne-ajunge, ca să ne iubim opera, de aceea ni s'a dat nemulțumirea."

—„Poezia este cerul. Ea nu devine infern decînd atunci cînd ființele omenești devin demoni."

—„Gîndirea este o prietenă căreia ne împărtășim, pana nu. Ea este o armă, despre care nu știm nici odată ce tăiș ascunde.

—„Să te temi mai mult de oameni decît de viață, este tortura cea mai neagră."

— „Nebunia frumosului este singurul delir al puterei noastre încătușate.

Alese la întîmplare, din o abundență amețitoare, cugetările reproduse aci arată cetitorului că e vorba de o operă vastă, atingînd toate domeniile și toate manifestările intelectualității alese.

Rodion.

Femenism în Statele-Unite

— Votul femeilor și efectele lui —

Ca urmare la cele ce am publicat aci despre „Votul femeilor" din ancheta Hélène Miropolski, frumoasa advocată din Paris, anchetă prin care arată dorința Franțuzoaicelor. să capete dreptul de vot și părerile a cîți-va oameni competenți, relativ la binele sau răul ce-ai decurge din aceasta, redăm astă-zi o relațiune a ziarului „Le Temps", unde se văd efectele acestui drept, ce s'a acordat pe o scară atît de întinsă femeilor în Statele-Unite.

„Al un-spre-zecelea stat din Uniunea americană (din anul 1948) Nevada, a acordat chiar tot dreptul de vot tuturor femeilor.

Statele, *Wyorung*, *Utah*, *Colorado*, *Idaho* și *Washington* au adoptat de mult votul femei.

Și *California* a aderat de vre-un an și jumătate, astfel că în alegerile din 5 Noembrie, anul trecut, statele *Arizona*, *Kansas*, *Michigan*, *Oregon*, l'au acordat de asemenea.

In sfîrșit, mai zilele trecute am publicat, că în statul New-York, influențat de pilda statelor din vest, a votat în favoarea unei schimbări în constituție, dînd dreptul de vot femeilor.

In statele de vest, enumerate mai sus femeile nu sunt numai alegătoare dar au colaborat și la facerea legilor. In statul Wyorung, d-na Robinson are un loc, în Senat.

Adunarea legislativă din Colorado, se mîndrește de a acea două „senatoare" ori „senatorese" cinci „deputate" care joacă un rol foarte frumos în acea politică.

Relativ la aceasta, un corespondent special al ziarului „Times" a făcut o interesantă cercetare, asupra consecințelor politice și sociale ce a adus votul femeilor în statele din vest, care l'au întocmit, influențînd acuma și toate statele din est.

Votul femeilor, după constatările sale a mărit pur și simplu totalul voturilor, dar n'a dat naștere, la curente electorale noi.

In genere, femeile votează cu soții lor, după vederile și opiniile acestora, iar nu după convingeri proprii.

Cea mai mare parte din femeile alegătoare, urmează aceiași cale ca bărbații. De și se presupune că sunt inimile alcoolului și ele cîrciumelor, nu s'a băgat de seamă, dacă ele ar fi votînd, mai mult de cît barbații, pentru sau contra oprirei spirtoaselor. Totuși se vede, că întrarea femeilor în adunările politice, a adus cu sine, o notă de politeță și respect; nu-ți face însă impresia, că ea ar fi schimbat întru cîtva, moravurile electorale, înălțînd moralitatea votului și a candidaților.

Insuși Conducătorii sufragetelor convin că resultate „nedorite" au fost constatate în oare-și care privinți, și în oare-și care centre cu prea multă amestecătură, unde s'a văzut, proporția votului femeilor, căzînd de la 70 la 40 la sută, în urma părăsirii dreptului de vot, de către multe alegătoare desgustate de șărlătănia și corupțiunea, ce domnește printre femeile de moravuri ușoare, și cu reputația dubioasă, tot ceea, ce ar putea fi numit „femei de cafenea".

Ast-fel la *Deuver*, capitala statului Colorado, unde sunt 465 de, așa zisele, *saloane sau baruri americane*, pentru o populație de 200.000 suflete, e natural să admiți că există tot atît de bine numeroase centre de corupțiune electorală, ca și cele morale și că femeile din clasele mai puțin respectate, nu scapă de exploatarea agenților politici puțin scrupuloși.

TEATRUL NAȚIONAL

Joi 21 Febr. 1913

Legea Ertărei

Piesă în 3 acte

Adversarii vetului egal, pentru cele două sexe, trag conclusia că rezultatul ce-l dă votul femeilor, este întinderea stării de corupțiune și mărirea elementului venal.

Este destul de răspîndită părerea în Statele-Unite, că de s'ar fi supus dreptul de vot la plebicitul tuturor femeilor din acele State ar fi fost respins. Totuși 75 femei din 80 la sută care se bucură de dreptul de vot, îl exercită, socotind că nici cu minte. nici de cuviință n'ar fi, să li se iea acest drept, precum nu-l pot lua bărbaților.

Cu alte cuvinte, pînă în momentul de față, votul femeilor în Statele-Unite nu arată să fi produs vre-o revoluție în condițiile și moravurile politice.

Timpul singur va decide, pe măsură ce se va întinde votul femeesc, și cu cît femeea își va desvolta educația și conștiința politică, dacă acest nou element electoral, va juca într'adevăr rolul de conservare și de apărare a regulilor sociale, precum se crede, contra patimilor și a pornirilor revoluționare.

O CIRCULARĂ INTERESANTĂ

D. Ștefan Negruzzi, Prefect de județ, a adresat administratorilor de plăși, o circulară în cuprinderea următoare :

1) In cursul inspecțiunei, să vizitați pe cît posibil și satele, unde să vă interesați de starea morală și materială a sătenilor, examinînd condițiunile lor de traiu, raporturile dintre ei și cultivatori de moșii, să cercetați reclamațiunile unora sau altora, privitoare la învoeli agricole etc. să se vadă dacă sunt boli epidemice constatate și dacă măsurile pentru combatere prescrise de medic se execută ; dacă higiena și salubritatea satelor este sau nu satisfăcătoare, luînd măsuri de îndreptare pe unde e nevoe, în fine să vă interesați de tot ce se raportă, la desvoltarea economică și culturală a sătenilor, luînd măsuri, ca școalele să fie fregquentate de elevi, sfătuind și îndemnînd pe săteni a merge Duminicile și Sărcătorile la biserică, iar crîșmele să se ție închise în zilele de sărbători și seriile, după orele prevăzute în legea, monopolului crîșmelor.

2) Se vă interesați în ce privește ordinea și siguranța publică, dacă paza de zi și nopți se face regulat, și să fiți în curent despre ori-ce fapte penale, sau accidete nenorocite se întîmplă în comună, raportîndu-ne și nouă imediat. Să luați măsuri asupra streinilor ce s'ar stabili prin sate fără autorizația legală și pentru acei supuși streini ce s'ar găsi fără acte de călătorie în regulă.

Să luați măsuri la timpurile oportune, a se executa regulamentele în ce privește, curățirea pomilor de omizi, scoaterea gunoaelor de prin ogrăzi, paza țarinelor, facerea gardurilor împrejurul vetrelor satelor, construirea caselor țărănești, curățirea fîntînelor, adăposturilor pentru vite, etc. aseminea veți observa că localurile de primării să se ție în bună stare de curățenie.

Să puneți toată activitatea la prestarea zilelor datorite la drumuri, stăruind a se scoate oamenii la lucru îndată ce se va deschide campania de lucru, cum și pentru încasarea sumelor de la acei ce sunt trecuți a plăti prestația în bani, să ne raportuți îndată ori unde veți găsi poduri stricate pentru a se interveni urgent, pentrn repararea lor.

4) La inspecția caselor comunăle, să faceți ca pereeptori să fie la primărie pentru a vă prezenta în mod real numeralul casei și ordonanțele achitate, dacă au acte justificative, să cercetați cauza și să luați măsuri prin primari și personalul comunal, privitoare la încasarea veniturilor comunale, și dacă perceptorul a aplicat la timp gradele de urmărire.

Dacă sunt mandate în suferință, cauza neachitărei și a se lua măsuri de achitare, dacă se varsă regulat în casa comunală taxele din biletele de vite, indentitate, obor, etc. cum și dacă primarii fac verificarea lunară a casei comunale. etc.

In procesul verbal cînd se face inspecția casei comunale, veți nota mersul încasărilor, veniturile fixe după debite și roluri, plățile remase în snferință din subvențiuni și măsurile luate, etc. aseminea dacă registrele de contabilitate se țin în regulă și la curent, etc.

5) La inspectarea cancelariei primăriei și a notarului, veți observa între altele, dacă primarii și notarii dau curs și rezolvă fără întîrziere diferitele cereri ale sătenilor, dacă nu șicănează pe săteni, dacă registrele și arhiva se operează și se țin în regulă și la curent, dacă lucrările se rezolvă și se expediază la timp, dacă funcționarii comunali vin regulat la datorie etc. etc.

Veți observa dacă consilierii comunali vin la convocările ce li se fac de primar și dacă nu iau deciziuni contrarii legilor sau de natură a compromite interesele comunei, sau a turbura ordinea publică.

Veți pune un deosebit interes la formarea budgetului pentru noul exercițiu, insistînd ca comunele să prevadă după puterea resurselor, diferite îmbunătățiri de ordin economic, de higienă și salubritate, îngrijind ca ele să fie bine echilibrate și să ne arătați prin rapoartele cu care le înaintați Prefecturei, părerile d-voastre, asupra îmbunătățirii ce se reclamă mai imperios.

Domnule Ad-tor, mă mărginesc la principalele chestiuni arătate mai sus, chestiuni care le veți avea în vedere pe lîngă cele alte amănunte care fac obiectul inspecțiunilor comunale, și sper că d-voastre pătrunși de importanța misiune ce aveți, veți pune multă rîvnă și activitate în îndeplinirea datoriei și nu-mi veți da nici un moment, neplăcuta ocazie, de a ajunge la măsuri restrictive și pe care aș dori, ca, atît cît voi sta în capul acestui județi să le evit.

Scrisori din Bucovina

De la corespondentul nostru special

U succes dubios

Politicianii romîni se năpustesc din nou asupra „Centralei".—O adunare generală scandaloasă.—Afacerea pe mîna parchetului.—Opinia publică de tot revoltată.

Cernăuți 8 Februarie

Se știe că încă în anul trecut, odată cu constatarea enormelor deficite de la „Centrala" băncilor economice romîne din Bucovina, fostul director d. dr. Florea Lupu a fost destituit și înlocuit în mod provizor prin domnul deputat George Sîrbu, pînă la o adunare generală a băncilor, ce urma a se convoca în cel mai apropiat timp.

Din diferite cauze însă de altfel necunoscute opiniei publice romînești locale, convocarea acelei adunări generale a tot fost amînată pînă acum cîte-va zile, cînd în fine a fost convocată la Cernăuți și ținută, în niște împrejurări foarte regretabile.

Atît cei din partidul național cît și cei ai partidului democrat au dovedit că urmăresc un adevărat asalt pentru a se crampona în fruntea acestui însemnat institut romînesc economic, din care ar trebui să lipsească cu desăvîrșire, politică, — fără însă a ține cont de adevărata voință a membrilor acestor băuci, cărora nu li s'a lasat putința de a se pronunța în mod liber asupra persoanelor care urmează a fi puse în fruntea „Centralei".

Membrii veniți la adunare, au fost terorizați și de unii și de alții în așa mod că la un moment dat dînșii au renunțat la ori-ce opunere, promițînd și unora și altora tot concursul.

Că lista partidului național a eșit învingătoare, e explicabil, din moment ce mai tot aparatul acestui partid a fost pus în funcțiune, ajutat fiind și de puterea polițienească.

Nu e vorbă și democrații au făcut toate sforțările pentru a se menține asupra situației, dar în cele din urmă, au fost siliți să se retragă și să înainteze un protest autorităților cerînd invalidarea acestei alegeri, pe motivul că atît convocarea cît și ținerea adunării a fost ilegală și în contradicție cu prescripțiile statuare.

Așa dar, cuvîntul decisiv a ramas, să-l pronunțe parchetul.

Intru cît plîngerile sunt întemeiate se va vedea mai tîrziu.

Deocamdată constatăm numai faptul că lupta dată de romîni în jurul alegerei de la „Centrala" a fost un spectacol urît, dat străinilor, care de sigur vor ști a trage folos și din această slăbiciune, dînd prilej în acelaș timp opiniei publice se interpretează lucrurile nu tocmai favorabil cauzei romînești.

Interesant e însă, că pe cînd cei din partidul național jubilează că au eșit învingători prin alegerea d-lui Sîrbu ca director, democrații s'au instalat în toată regula la „Centrala" susținînd că adevăratul director ales în mod legal și conform. statutelor este d. dr. Aurel cav. de Onciul.

Aceasta din următoarele cause : Inainte cu 2 zile de adunarea generală, convocată de directorul provizor al „Centralei", d. Sîrbu, consiliul de control al „Centralei" s'a întrunit și conform statutelor a hotărît destituirea d-lui Sîrbu din calitatea de director și înlocuirea lui cu d. Aurel Onciul. Aceasta din causa că, contra d-lui Sîrbu existînd mai multe plîngeri de abuz de putere, în calitate de director al „Centrului" cari plîngeri trebuiau discutate la adunarea generală, de drept, adunarea nu putea fi condusă de d-sa.

D. Sîrbu însă n'a ținut cont de această hotărîre a consiliului de control-care după statute are dreptul să facă această schimbare—ci a luat o măsură specială ca la adunare să nu poată pătrunde de cît amicii și aderenții d-sale, prin aceea că a trimis invitări suplimentare semnate numai de d-sa, și cari servea de legitimații de participare la adunare.

Democrații de și au priceput „manevra" totuși n'au putut'o înlătura, căci tot protestul lor la adunare n'a avut nici un efect.

Majoritatea a trecut peste acest protest, de alt-fel întru cît-va legitim, hotărînd ca adunarea să aibă loc. Și ceva mai mult : s'a schimbat ordinea de zi, luîndu-se ultimul punct (alegerea directiunii) imediat în discuție, procedîndu-se la votarea din care listă în frunte cu d. Sîrbu a eșit învingătoare. După aceasta-din cauza orelor înaintate—cele lalte puncte au rămas nediscutate, amînîndu-se adunarea pentru data viitoare, cînd va fi la timp convocată, spre continuare.

In astfel de împrejurări nu e mirare deci că succesul a fost pe partea celora cari dețineau puterea „Centrală" pentru moment.

Se crede că protestul opoziției va avea efect și că autoritățile respective vor invalida actuala alegere de la „Centrala", conchemînd o adoua adunare generală, de astă-dată sub controlul unui magistrat, pentru a se efectua o nouă alegere.

Animozitatea din lagărul romîn devine din ce în ce mai încordată.

Gama

Litere-Științe-Arte

In epoca hărților.—In faza istorico-diplomatică în care se află Europa în momentul de față—harta joacă rolul de căpitenie.

Harta este documentul de care se servesc, în primul rînd cabinetele, staturile majore, diplomații pentru revendicări și pretențiuni de teritorii ori de influențe.

De aceia găsim interesantă lista obiectelor donate, în zilele aceste din urmă, de firma librăriei iașane „Autorii romîni" ministerului de răsboiu și anume :

1) 18 hărți din Boznia, Herzegovina, Serbia și Muntenegru din 1876 (în limba germană).

2) 19 hărți din Basarabia, Moldova, Walahia, 1817—1820, în limba rusă.

3) 2 hărți în limba rusă, planșa 5-a și 6-a, cuprinzînd Moldova de sus pînă la Fălciu.

4) 2 hărți germane de Stielers, planșa 19,24.

5) 1 hartă Constantinopol și Bosforul din 1885.

6) Planul Sevastopol 1854, în limba germană.

7) 1 hartă mată din Basarabia, Moldova și Walahia.

8) 1 hartă pentru Crimeea, (germană), probabil din 1854.

9) 1 hartă litografiată în limba turcă.

10) „Carte esplicative de la mesure du degré".

11) Medalii comemorative, a luărei Griviței și eliberărei Bulgariei, editată de noi.

12) O circulară în limba romînă, expediată în 5 mii exemplare în anul 1907.

13) Idem expediată tot în 5 mii exemplare la 1908.

14) O circulară expediată la 1907, în 10 milioane exemp., în limba rusă.

15) O circulară expediată la 1907 în 5 mii exemplare, în limba bulgară.

16) O copie fotografică după scrisoarea ce-am primit de la A. S. Imperială Marele Duce Mihailovici.

Se știe că această din urmă copie fotografică, cuprinde o confirmare directă a colaborărei militare ruso-romîne în 1877 pe cîmpiile Bulgariei.

*

Fenomenal de productivul nostru compatriot, Raoul Gunsbourg, faimosul impresar și compozitor, a terminat o nouă operă muzicală „Venise".

*

Cetim în numărul, din „Versuri și proză", simpatica publicațiune iașană :

„Anunțăm cetitorilor că d. I. M. Rașcu anul acesta, nu este singurul redactor răspunzător al revistei noastre".

Ar fi fost mai simplu și mai clar să aflăm cine sunt ceilalți redactori răspunzători și în ce înțeles al cuvîntului răspunzători.

*

Tot în publicația menționată cetim :

„Revista „Versuri și Proză" nu publică de cît *numai* lucrări inedite".

Preferăm, ca sintaxă : „publică numai" de cît „nu publică de cît numai".

*

A apărut „Teatrul" No. 16.

Din această publicație vor apărea în total 18 numere pînă la încheierea stagiunei.

*

Din Emerson a apărut sub titlul „Essais politiques et sociaux" în traducere franceză, ideile sociale ale cugetătorului american, expuse și răspîndite prin diferitele volume ale operii sale.

Sunt essais-uri, două-spre-zece la număr, asupra Răsboiului, Aristocrației, Omul reformator, destinul Republicei, etc. etc.

Emerson nu-i dintre aceia cari cred că binele social stă în formule, ori cît de adevărate ar fi ele.

Ferindu-se de teorii, el abundă în sugestii și în aceste essais-uri găsim într'adevăr spiritul de unde pornesc numai reformele viabile.

*

Gabriel Compayre : „Pestalozzi și Educrția elementară" (Biblioteca pentru toți), este una din broșurile care ar putea interesa corpul didactic de orice grad.

Autorul a scris această carte pentru a contribui la omagiile de recunoștință și admirație datorite celebrului autor al romanului „Leonard și Gertruda", neobositul învățător și neîntrecutului revelator al desvoltărei naturei copilărești.

Acest fapt desigur l-a condus pe autor a ne prezenta în o broșură, deși mică, dar interesantă, un tablou complect aproape de peripețiile multiple ale vieții, carierei și operile pedagogului și metodicianului Pestalozzi.

*

STRUNA ZILEI

DESCĂLUGARIRE

Guvernul spaniol a înrolat în armată pe călugării ce aparțin asociațiilor religioase.

Telagrama.

Eu aşi crede că armata
In astfel de chip aleasă —
Nu va fi de luptă gata,
Chiar avînd soldați de... rasă.

Cutia cu scrisori*)

Primim următoarele. cu rugăminte a le da publicității, din partea d-lui V. A. Purcheria.

Inginer N. I. Paianu, autor moral al unei violări de domiciliu și sălbătăcii nemai auzite

Dl. Paianu are în comuna Copou o vie arendată d-lui Purcherie cu contract în regulă, visat de Ad-ția financiară Iași sub No. 15863 | 912, care expiră la 1917 adecă peste 5 ani.

In acea vie este zidită de d. Purcheria cu cheltuiala sa, o casă, în care este instalată de d-sa o cărciumă, ce o posedă de trei ani.

La 20 crt., o bandă compusă din 8 indivizi conduși de Donos, un fost agent de poliție și bătăuși, de V. Zavodnicu, un servitor al d-lui Paianu și d. Para, alt bătăuș și apaș, au violat acel local și stricînd ușa ce era încuiată, a maltratat pe d. Purcheria și omul seu de serviciu, ce era vînzător, i-au isgonit din casă cu forța și s'au făcut stăpîni pe casă și marfa de acolo. La secția de jandarmi unde s'a cerut ajutor, nu era nimeni acasă, aceasta după declarația soției șefului respectiv, deși de fapt, în grajd era un jandarm.

La reclamațiunea făcută de d. Purcheria Parchetului și d-lui Procuror general, după ce se constatase cele denunțate și găsindu-se intemeiate, s'a dispus darea în judecată a bandei de năvălitori, cari au declarat că, din ordinul d-lui Paianu, au făcut totul, și în acelaș timp au dispus retnstalarea în local al d-lui Purcheria și omului seu; pentru că nu exista absolut nici o hotărîre judecătorească, care să fi dat dreptul d-lui Paianu, de a isgoni din local pe d. Purcheria.

Credem că, această procedare dreaptă și indicată de împrejurările petrecute, care putea avea victime omenești, în dreptul de a să apăra — dovedesc cu prisosință caracterul nobil, energic, nepărtinitor și demn ; deși din punct de vedere legal pare a nu corespunde în totul ; a d-lui locoțiitor de procuror general ce era atunci absent.

La 29 crt. însă să petrece un fapt nemai pomenit, adică d-l Procuror general, dă un alt ordin în scris, prin care se pune în vederea d-lui Purcheria, prin secția de jandarmi rurali respectivă, ca să evacueze localul seu, urmînd a fi reînstalat Donos, care comisese actul selbatic de care s'a plîns Parchetului general d. Purcheria.

Nu putem înțelege acest al doilea ordin și în urma căruia d. Purcheria s'a plîns d-lui ministru de justiție, cerînd suspendarea și anchetarea celor denunțate. Cu toate acestea în ziua de 30 c. pe la ora 3 jum. d. procuror Baican s'a prezentat la casa sus menționată, însoțit de vre-o 5 jandarmi (adjutant, șef de secție, etc) și 3 indivizi din banda de sălbatici, cari violase casa și maltratase pe d. Purcheria și sub pretextul că are ordinul Parchetului general de a reinstala pe Donos, și de oare ce d. Purcheria, care era în acea casă, împreună cu 2 oameni ai săi, închisese ușile, d. procuror a dat ordin și acei indivizi, cu bolovani și pari luați din vie, au stricat prin lovituri de sălbatici ușa și s'au introdus cu forța în local, violînd astfel domiciliul, fără a avea vre-o sentință judecătorească contra d-lui Purcheria, sau altă formă judecătorească.

După aceste fapte nemai pomenite comise cu forța, d. Purcheria a părăsit localul, iar d. procuror Baican, a reinstalat pe Donos, dîndu-i în stăpînire și lucrurile și marfa rămasă în acel local, averea d-lui Purcheria.

Intrebăm pe d. Ministru de justiție și pe orice om de drept din această țară, să ne răspundă dacă, un domn procuror general poate și are puterea de a da un asemenea ordin, fără ca acel ordin să fie bazat pe o hotărîre judecătorească și ce măsuri crede d-sa, că trebuiesc luate pentru a se respecta legile acestei țări, tocmai de cei chemați a le aplica și respecta.

V. A. Purcheria

*) Redacția nu răspunde de cele publicate sub această rubrică.

Dela 7 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri :

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.40
Unt pentru masă și cafea		5.60
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină	1.40 și	1.60
Brînză de munte	1.80 și	2,—
Ouă zilnic proaspete	9 lei	suta
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.40
Caşcaval grecesc		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.40
depozit permanent de Schweitzer elvețian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40

S'a pus în vînzare din producție proprie : mușchi afumat de porc, limbi afumate de vacă și de porc, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri :

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Sanatorul Dr. Țaicu

IAȘI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect și perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operațiile septice și aseptice. Sală de sterilizari cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproșabil. Se practică ori ce intervenții.

Secțiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalație specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviațiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxațiile, artritele, ankilozele etc. etc.

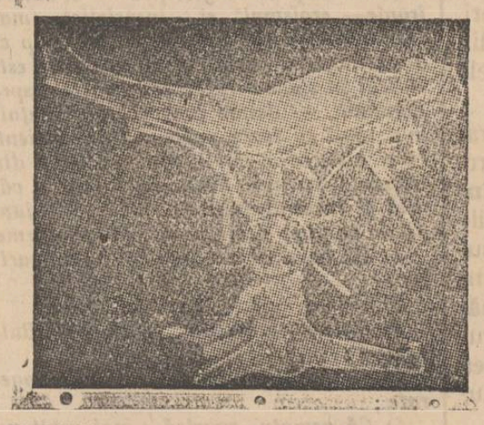

Facerl. Sală specială. Moașa diplomată în permanență.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronșite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderențile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenți electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilație electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecții Ehrlich* (606) sau mercur după indicații. Se execută toate *regimurile.* Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacțiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenți și infirmi.

Directorul și internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă și foarte conștiincioasă. Prețurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultații între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

Ultime Informaţii

Ultimele analize bacteriologice, făcute apei de Timişeşti, au dovedit că apa este cu desăvîrşire pură.

Domnul Take Ionescu, ministru de interne, a fost primit, aseară la 6, de M. S. Regele, într'o audienţă care a durat două ore.

Ministerul de externe al Greciei a informat ministrul nostru de afaceri străine, că numai transporturile de cărbuni destinate porturilor neutre din Marea Neagră vor putea trece Dardanelele fără să fie oprite de flota greacă.

Din Hîrlău ni se comunică, că a fost acolo domnul inspector şcolar Dafinescu, în anchetarea incidentului de la şcoala israelită, între d-nii institutori D. Ancelovici şi d. Ign. Luzerovici, preşidentele comitetului şcolar.

Dl. C. Dafinescu, inspector al şcolilor primare particulcre se va retrage la pensie de la 1 Aprilie curent.

Societatea de ştiinţi din Iaşi va ţinea o şedinţă în seara de Marţi 12 Februarie în amfiteatru Laboratorului de Fizică. La ordinea zilei: Darea de samă, asupra mersului societăţei şi comunicări făcute de d-nii Cosmovici, A, Popovici, N. Costăchescu, I. Simionescu C. Popovici, T. Apostol, G. Spacu, St. Procopiu, Maghiescu, David, Florea şi N. Pascu.

Actuala stagiune a teatrului naţional se va încheia fără deficit material. Incasările din venitul de 5 la sută, de şi mult mai scăzute ca în alţi ani; au fost totuşi suficiente ca să acopere prevederile budgetare, cu toată crisa de repertoriu.l

S'a acordat un concediu de 45 zile învăţătoarei Rozinica C. Dimitriu de la şcoala din comuna Sineşti, cu începere de la 25 Ianuarie a. c. în care timp va fi suplinită de d-na Eugenia Dumitriu.

S'a acordat suspendarea cursurilor şcoalei din comuna Băiceni cătunul Balş pe timp de 7 zile din cauza epidemiei de pojar.

Şedinţa cercului cultural Prisacani ce era să aibă loc la şcoala din comuna Costuleni în ziua de 2 Februarie n'a avut loc din cauza timpului nefavorabil.

A doua prelegere pentru *cultura generală pozitivă*, ce d. dr. Zosin o va ţinea în Amifiteatrul Liceului Naţional, mîne Duminică 10 Februarie c. ora 4 p. m., va trata în continuare, despre *viaţa şi opera lui Auguste Comte.*

Intrarea liberă.

Comitetul „Societăţii Colonia şcolară din Iaşi" întrunindu-se în ziua de 8 Februarie a. c. a încheiat socotelile reprezentaţiei teatrale dată în beneficiul societăţii în ziua de 2 Februarie şi a constatat, că beneficiul brut se cifrează la suma de 1616 lei şi 25 b., din care scăzîndu-se cheltuielile în sumă de 364 lei şi 75 b., rămîne folos net lei 1251 şi 50 bani.

Comitetul aduce vii mulţumiri d-lui director al teatrului, pentru bunavoinţa ce a avut de a oferi sala cu minimum de cheltuieli posibile; d-lui Victor Eftimiu, autorul piesei, care a dăruit în favorul societăţei tantiema ce i se cuvinea; d-lor artişti ai Teatrului Naţional, care cu toată inima şi-au oferit desinteresatul lor concurs; de asemenea şi tuturor persoanelor cari au contribuit cu sprijinul şi obolul lor la reuşita serbărei.

Comitetul.

Afacerea Gollescu.—Instrucţia în afacerea căpitanului arestat, va fi sfîrşită cel mai tîrziu pînă la 15 a lunei curente, după care se va încheia ordonanţa definitivă şi se va sesiza consiliul de răsboiu.

După informaţiunile ce le avem, Goliescu s'a schimbat foarte mult. Moralul lui pare cu desăvîrşire zdruncinat. El refuză să mai mănînce şi sunt momente cînd este prada unor acute crize de nervi. Eri seara a fost vizitat de medicul închisoarei,

Stagiunea teatrului naţional nu va fi încheiată la 15 Februarie ci la 24.

La această dată va avea loc beneficiul d-nei Aglaea Pruteanu, cea dintăiu în seria reprezentaţiilor de beneficiu. Dacă se va obţinea autorizarea directoratului general al teatrelor se va reprezenta în beneficiul eminentei artiste noua piesă a d-lui A. de Herz: *Paiajenul.*

Vineri, 14 Februarie se va începe în Bucureşti examenul de capacitate pentru istorie. Din Iaşi se vor prezenta d-nii G. Nica şi Costăchescu şi d-rele Elena Lazăr, Marie Pantazi.

In curînd se va împlini un an de cînd breasla cizmarilor din localitate funcţionează fără comitet, din care cauză nici corporaţia confecţiunilor nu funcţionează în conformitate cu legea. Numeroşi meseriaşi ne roagă să atragem atenţiunea asupra acestei neregularităţi.

Copila Elena Ţibulac din comuna Balţaţi în etate de 4 ani fiind lăsată singură acasă şi apropiindu-se de foc s'a aprins arzînd cu desăvîrşire.

De oare-ce continuăm a primi scrisori de la cetitori ai ziarului în ce priveşte viza libretelor, repetăm înştiinţarea că pînă la alte dispoziţiuni Depozitul de recrutare *nu* vizează livretele în Februarie, ca în alţi ani.

Toţi serjenţii de oraş din localitate au donat leafa de o zi pentru flota naţională.

A apărut Noua Revistă Romînă cuprinzînd:

Noutăţi.—Ce lipseşte şcoalei—„Cronica de Stat: 1900, 1907, 1913".

N. Em. Teohari — Activitatea extraşcolară.

N. I. Apostolescu — Conştiinţa socială şi morală.

Mihail Sorbul—Vaca şi Edul (fabulă).

N. Porsena—Ispita (nuvelă).

Ion Triviale—Cronica literară.

Th. D. Speranţia—Origina poesiei în formulele de magie (II).

Mariu Theodorian-Carada—Take Geani.

Insemnări, Revista Revistelor.

Judiciare. — Dl. Constantin Popov advocat din Fălciu care a fost suspendat din barou pe timp de trei luni, a făcut apel la Curte, care va judeca cauza la 16 ale lunei curente.

— La 2 Martie, Curtea de apel secţia doua, va judeca procesul numitului Gh. Bălănescu pentru escrocherie în complicitate cu foasta contesă Türük.

— Procesul Marcu Fischel cu N. Taxier relativ la morator, s'a amînat.

Şcolare.—D. Matei Fotino, a fost numit inspector al învăţămîntului particular secundar, pentru şcoalele din Moldova.

— In urma cererei adresată Inspectorului şcolar, de societatea pentru protecţia animalelor, s'a aprobat, să se organizeze şi în anul 1913, un concurs printre elevii şi elevele şcoalelor primare din clasa a IV, asupra subiectului „porc", descriindu-se utilitatea acestui animal, cum trebuie să fie protejat în îngrijirea lui zilnic, precum şi la transportare lui, la vînzare sau tăere.

— Se vor acorda cîte 5 premii de fiecare sex pentru tezele ce se vor găsi mai bune. Tezele vor fi prezentate secretarului societăţei, str. Sărărie No. 50 bis, pînă la 1 Aprilie 1913, cel mult. D-nii institutori şi institutoare sunt rugaţi a lua cunoştinţă de aceasta.

Curtea de apel secţia II-a a judecat azi în divergintă, pe Iancu şi Lupu Abramovici, implicaţi în fraudele silvice ale afacerei falitului Moscu Iacobi din Piatra-N.

Curtea a achitat atît pe Iancu cît şi pe Lupu Abramovici, de acest delict.

Noul program de astă-seară Sîmbătă al cinematografului Pathé Frères, din vasta sală a Circului Sidoli, cuprinde între altele:

Iubire şi nobleţă (Les deux noblesses), splendidă desfăşurare în două acte mari, dramă-comedie din seria nouă S. A. P. F. Rolurile principale sunt susţinute de maeştrii Comediei Franceze din Paris.

Curiozitatea pedepsită, scene humoristice.

Ukko Till, splendidă naraţiune cu un scenariu deosebit.

Castelana, mare roman contimporan cu cele mai palpitante situaţiuni.

Serbarea cu tămbălău, comedie.

Cel mai nou număr din Eclair-Journal, cu ştirile, sporturile şi telegramele însufleţite.

Mîne Duminică 10 Februar, matineu reprezentaţie serală cu program nou duminical:

„Omul periculos" splendidă desfăşurare în 3 părţi.—Momiţa d-nei Tîndală, scene comice—Prince prins într'o cursă, scene humoristice—Mormintele împăraţilor din Annam (Indo-China—Asia)—Intrarea triumfală a lordului Hartwing,—etc.

Poimîne Luni program nou: Sete de moştenire, grandios film parizian în 2 părţi.

Duel între Tîndală şi Picală, scene comice.

Din necazurile unui reporter cinematografic, comedie.

Mlle Louise Bornstrom

— Brodeuse —

Iaşi, Şoseaua Arcu No. 9

se însărcinează cu ori-ce fel de broderii lucrate în matasă, fir de aur şi argint; monograme fine mari şi mici şi ori-ce desemnuri de bun gust.

Confecţionează lingerii pentru dame cu preţuri moderate. Doamnele se pot adresa şi prin cărţi postale.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 9 Februarie

Primul demers al puterilor în conflictul romîno-bulgar

Măcelărirea creştinilor din Ceatalgea

Sofia.—Miniştrii marilor puteri au întreprins azi demersul de mediaţiune anunţat, demersul va fi făcut, de va fi trebuinţă numai în urma răspunsuiui Romîniei. Indicaţiunile asupra caracterului demcrsului sunt contradictorii, însă se pare că nu se va depăşi cadrul unui sfat amical.

*

Londra.—Ambasadorii şi d. Grey au avut azi după prînz o nouă conferinţă la Foreign Oficce. Ambasadorii au amînat pentru 27 Februarie şedinţa. Cea de azi a fost cea mai lungă şedinţă.

*

Constantinopol.—Flota turcă a eşit la 19 Februarie din Dardanele, a schimbat o canonadă cu flota greacă şi s'a înapoiat seara neatinsă.

*

Londra.—Agenţia Reuter află că Sir Grey şi ambasadorii au fost informaţi eri că Serbia ia pe deantregul aceaşi atitudine ca şi muntenegrul, cu privire la posesiunea oraşului Scutari. Delegatul sirb veşnic a comunicat d-lui Grey că din ordinul guvernului său, trebue să stăruiasoă asupra necesităţii Cadjakova şi dibra să rămîie în afară din frontierele Albaniei. De oare-ce aceste locuri formează geograficeşte, comercialiceşte şi strategiceste o parte din Macedonia şi din vechea Serbie.

*

Sofia.—Agenţia telegrafică bulgară comunică că guvernul bulgar a primit de la mitropolitul grec din Ceataldgea o telegramă raportînd ca în urma retragerii trupelor bulgare din Ceataldgea trupele turceşti au comis grave excese contra populaţiunei din Diocezia din Ceataldgea şi din cele vecine au părăsit locuinţile fugind departe de căminurile lor spre a scăpa de măcelurile turcilor, astfel de pedepse a fost primită de guvern din partea decanului corpului diplomatic şi din partea mitropolitnlui grec din Silivria anunţînd măcelărirea barbaţilor şi femeilor din satul Konamia şi solicitînd protecţiunea.

*

Constantinopol.—După ziare guvernul a putut să-şi procure bani prin vînzarea pe preţul de 50000 de lire a unui mare teren în Taksin şi a unui mare imobil din Galata alte operaţiuni financiare sunt pe punctul de a fi încheiate.

*

Londra.—Reprezentantul agenţiei Reuter a avut o întrevorbire c Ekki Paşa care a reclamat mai întîiu caracterul semioficial şi misiunii sale ca pace, ca urmare a negocierilor directe între beligeranţi pare exclusă din această cauză a zis Ekki, noi ne-am adresat Europei în speranţă că puterile vor preţui just situaţiunea şi că vom avea fericirea de a vedea afacerile noastre în mîinile conferinţei ambasadorilor, sub preşedinţia d-lui Hrey. Bm cerut intervenirea Europei crezînd că ea ne va arăta negocia. Aceasta este situaţiunea astăzi.

*

Triest.—„Tryesterzeitung" află că comitetul care pregăteşte organizarea congresului albanez ce va avea loc la Tryest la 1 Martie, a elaborat un program conţinînd punctele următoare: congresul bazîndu-se pe drepturile istorice şi ortografice al poporului albanez, cere crearea unei mari albanii neatîrnate care să poată trăi, politiceşte şi economiceşte. Congresul ia cunoştinţă de dorinţa cuţovlahilor cari locuesc în Albania şi în afară din Albania de a fi încorporaţi la noua Albanie şi salută ca pe un popor de fraţi pe cuţovlahi şi pe celelalte neamuri cari voesc să trăiască în Albania independentă. Congresul cere încetarea blocării de războiu a Albaniei şi va lua deciziuni asupra formei de guvernămînt a viitoarei Albanii.

*

Constrantinopol.—S'a promulgat o iradea autorizînd trecerea prin Ardane a crucişitorului austro-ungar Elisabeth, ca al doilea staţionar la Constantinopol.

*

Londra.—Haki Paşa a mai declarat: Noi trebue să putem vedea printre condiţiunile de pace pe aceea că musulmanii îşi vor avea asigurate drepturile lor religioase şi celelalte, asta este absolut esenţial, căci eu sunt sigur că în ultimele luni creştinii au comis mai multe măceluri, de cît au comis vre-odată mahomedanil în contra creştinilor. Situaţiunea economică a Turciei este în adevăr mai bună de cît a aliaţilor. Noi nu avem nici un interes să continuăm războiu, de oare-ce teritoriile perdute nu pot fi redobîndite, iar Adrianopolul nu trebue să ameninţe nici pe Turcia nici pe Bulgaria. Turcia vrea două chei pentru acest oraş una pentru ea alta pentru Bulgaria. Cu privire la insulele Egee, Haki a zis, că nu există nici o chestiune a Arhipelagului. Statutul insulelor nu a format nici o parte din ultimatul aliaţilor dinaintea rezboiului, trebue să luăm în privire primejdia pentru Dardanele şi pentru Anatolia. Ocuparea insulelor e o primejdie, chiar socotit că finele regimului otoman din Europa a părut că provocă pretutindeni un sentiment de uşurare. Lumea pare că nu poate să-şi închipuiască ceea ce viitorul va aduce. Eu nu mă îndoesc că chestiunile balcanice vor fi în viitor mai complicate ca în trecut.

*

Proectul reformei electorale

Buda-Pesta' — Comisiunea electorală a camerei deputaţilor a sfîrşit discursul pe articolele al proiectului reformei electorale.

O declaraţie oficială

Buda-Pesta. — Ungarnbureau e autorizat a declara ca eronată ştirea dată de Noua presă liberă că comisarul regal al rotaţiei nu se va mai întoarce la post.

Ac identul ducelui de Coburggotha

Gotha, — Ducele de Coburggotha a avut la cursele de bobsleigh la Oberhof un uşor accident.

Prinţul Nicola e la Nisa

Bucureşti. — O telegramă din Nissa anunţă că Principele Nicolae a sosit acolo.

D. Maiorescu la rege

Bucureşti.—D. Titu Maiorescu a fost primit azi în audienţă la rege. Audienţa a durat 2 ore.

Se afirmă că primul ministru a comunicat Suveranului textul notei, prin care guvernul aduce la cunoştinţa Puterilor că acceptă mediaţiunea.

*

Cu privire la rezultatul consiliului de miniştri, de eri, se declară, că guvernul a acceptat mediaţiunea, cu rugăminte ca diferendul să fie rezolvit cît mai repede posibil.

Ofiţerii recrutori

Bucureşti.—Au fost numiţi ofiţeri recrutori pentru Moldova:

Botoşani.—Maior Popescu Dumitru.

Bacău.—Loc.-colonel Colori D. comandantul cercului de recrutare din Bacău.

Covurlui.—Maior Capri Mihai, comandantul cercului de recrutare.

Dorohoi.—Maior Arsenescu Neculai.

Fălciu.—Maior Berlescu Th.

Oraşul Iaşi.—Loc.-Colonel Răileanu, din reg. 4 de artilerie.

Judeţul Iaşi.—Maior Stoianovici Alexandru.

Neamţ.—Maior Piperescu Vasile, din reg. 25 Racova.

Putna.—Loc.-colonel Bănescu Dionisie.

Roman.—Maior Popp Ion, din reg. 11 de roşiori.

Suceava.—Loc.-colonel Dumitriu Gh. din reg. 8 Dragoş.

Tutova.—Maior Davidoglu Cleante.

Vaslui.—Maior Daschevici Ion, din reg. 10 Calaraşi.

Revoluţia din Mexic

Mexico. — Diaz, în frnntea trupelor, după ce a rezistat 9 zile atacurilor guvernamentale, a intrat în oraş eri după prînz. Populaţiunea însă a făcut ovaţiuni frenetice.

*

Huerta a asistat la revista trupelor şi a schimbat felicitări cu Diaz. Huerta a ordonat punerea în libertate a tutulor persoanelor arestate sub „Adero". Partizanii lui Orozco au recunoscut pe Huerta.

*

După evaluări mai precise numărul morţilor din ultimele lupte se urcă la 3000, dintre cari cei mai mulţi neluptători, femei şi copii.

Numărul răniţilor este socotit la 7 mii. Familii întregi cu toţii au fost ucise cu greutate.

Infrângerea bulgarilor

Belgrad.—După ştiri sosite aci, o nouă luptă crîncenă ar fi avut loc la Galipoli care s'ar fi sfîrşit prin înfrîngerea bulgarilor, siliţi a se retrage.

DE LA CAMERA

Bucureşti.—D. Păltineanu, cere lămuriri cu privire la indiscreţiunea presei, care a făcut destăinuiri, cu privire la cele petrecute eri în consiliul de miniştri.

D. Take Ionescu, ministru de interne, răspunde, că reprezentanţii presei, se află în totdeauna adunaţi la ministerul de interne, ori de cîte ori se ţine consiliu.

Acesta e un obiceiu vechi, — dar nu e nici o primejdie, căci din ciocnirea ideilor, esă lumină.

Camera se ocupă apoi cu modificarea unor articole din legea învăţămîntului secundar.

Consiliu de miniştri

Bucureşti.— Consiliul de miniştri, sub preşedinţia Regelui, va avea loc mîine, la orele 5 p. m.

ELISE FRISCHBERG
Dr. ARMAND SPIRT
Logodiţi
Galaţi *Iaşi*

EVALINA HELD
MORITZ HERŞCOVICI
Logodiţi
Iaşi
In locul ori-cărei alte înştiinţări

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 16 Martie 1913 ora 11 a. m. se va ţinea în localul Primăriei licitaţie publică orală cu respectarea dispoziţiunilor art. 72—83 din legea comptabilităţei publice, pentru vinderea a două locuri proprietatea comunei şi anume;

1). Locul în suprafaţă de 1034.50 m. p., situat în mahalaua Frumoasa ocupat actualmente de d-nul Constantin Păucă.

Licitaţia va începe de la 20 bani m. p. Garanţia 25 lei.

2. Locul în suprafaţă de 1858.50 m. p. situat în târguşorul Nicolina ocupat actualminte de d-nul Neculai Sava.

Licitaţia va începe de la 20 bani m. p. Garanţia 25 lei.

Condiţiunile de licitaţie şi planurile locurilor se pot vedea în fiecare zi de lucru la serviciul Administrativ.

No. 2070. 7 | 20 Februarie 1913

ANUNCIU

Lucrătoare care ştiu să lucreze ciorapi la Handstückmaschine (maşini manuale de împletit) găsesc de lucru continuu şi contra unei plăţi bune la fabrica de tricotage „Moldova" Şoseaua Naţională.

Germană *tînără, doreşte a da lecţiuni de germană*
A se adresa str. Armeană 9.

Doctor A. SPIRT
Specializat la Paris şi Berlin în boalele de
Gură, Gît, Nas şi Urechi
esofagoscopia, bronschoscopia, electrolisa
Consult. 9—12 a. m. şi 3—5 p. m.
Strada Ştefan cel Mare No. 47
visa-à-vis de Mitropolie

Teatrul Cinema-Modern
— PIAŢA UNIREI —
In fiecare zi 2 Reprezentaţii
de
Cinematograf şi Kinoplasticon
MATINEU la ora 5 p. m.
Seara la ora 9 1/4
PROGRAM NOU în fiecare Luni, Miercuri şi Vineri
Sîmbăta şi Duminica cîte 2 MATINEURI 2

Dr. L. FISCH
Specializat la Berlin în
BOLI DE COPII
în clinicile prof. **Heubner** *(Charité),* **Neumann** *(Säuglingsfürsorge),* **Finkelstein** *(Azilul de copii).*
Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42.
Consult 10—11 şi 3—5.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazilie de consum din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

se primesc şi numai la

M. CA PUBLICITA

a se adresa d-lui administrator şi numai Opinia, str. de Frumoasa 16, 18

„ANCORA"
(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi t No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 poliţe de Lei 654 389.154 64 | 100 ei 1,995,501 72 la sută renta
Canţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende Lei 1.980 25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plata premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc.

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRĂTIANU No. 166
(foastă strada de Sus)

Renumitele PLUGURI

Intreg de oţel bătut marca PORO MI TRET
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit

Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
I. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către sumităţile medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolilor de ficat, rinichi şi intestine

De vînzare la principalele magazine de comestibile, drogherii şi bar-uri din ţară. Comenzile de un gros vor fi a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Teatrului

Reprezentanţi pentru Oltenia şi Muntenia ISAK KOFFLER BUCUREŞTI

Sticla a 1/2 L. 0.40 bani. — a 1 Litru 0.70. — a 1/2 litru 0.40 bani (Preţurile se înţeleg cel mic)

Magasinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

NOTE de MUZICA

ASORTIMENT

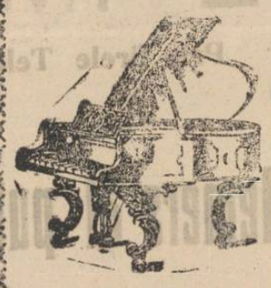

complect după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi Depositul renumitelor

Piane şi Pianine
— ROSENKRANZ —

Neîntrecute în soliditate şi ton frumos

Vînzare şi în rate mici fără acente —

— *Cataloage gratis* —

INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

VINUL BRAVAIS
Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultaţi Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Fu colonare perfectă garantată

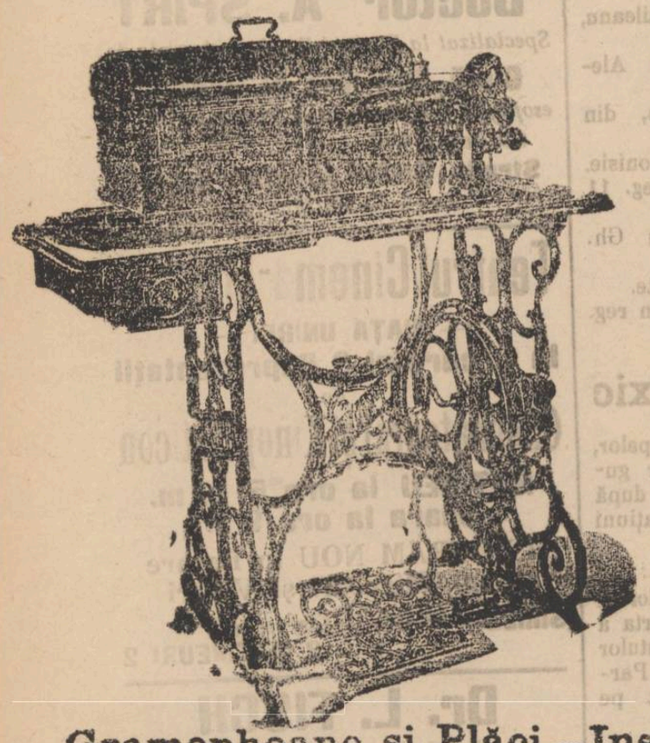

Biciclete BRENABOR
Intrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

MOBILE
CĂRUCIOARE
PENDULE
şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd în rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* îngheţului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaioase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţile cele mai bune la *dispoziţie.*

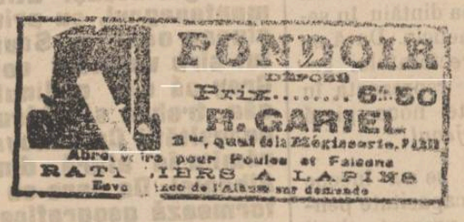

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mirzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1805—Marți 12 Februarie 1913

PRESA

De cîtă-va vreme presa începe a avea, cum să-i zicem, o presă rea. Dacă are apărători puternici, în schimb are și adversari, cari ar dori să se pună oare care stavilă manifestărilor făcute prin presă.

Și de altfel motivele pentru aceasta nu lipsesc. In vremuri grele, ca acele prin cari trecem, negreșit presa joacă rol mare. Ea formează curente și dacă curentul astfel format e greșit, chiar cînd intențiunile au fost bune, perderile sunt de multe ori incalculabile.

Dar cu toate acestea asistăm cu toții la un spectacol curios în felul său, cu privire la acțiunea presei.

Foarte mulți dintre noi cînd stăm de vorbă unii cu alții recunoaștem că presa trebue să fie moderată, să fie cumpănită în știrile ce lansează. Dar iată curiozitatea lucrului.

Cum luăm gazeta în mîini ne uităm la știrile ce dînsa ne aduce asupra evenimentelor palpitante la ordinea zilei și o aruncăm cu dispreț cînd nu conține nimic sensațional. Dacă întîmplător trecem gazeta unui vecin, spunem cu un fel de dispreț: n'are nimic.

De aceia e explicabil că gazetarul se găsește în absolută nevoe de a da ceva nou, ceva care să miște, ceva care să atragă atențiunea. De multe ori dînsul prinde o vorbă, ori un gest și pe acestea le tălmăcește cum crede mai potrivit, dar gîndindu-se totdeauna că această tălmăcire trebuie să producă efect.

El dar trebuie să împace și exigențele profesiunii, cari stau în cererile publicului, dar să împace precum și nevoile statului, care cere discrețiune pentru anumite împrejurări și anumite chestiuni.

Aceste reflexiuni ni le suggerează interpelarea pe care d. B. Păltineanu a adresat-o în cameră cu privire la presa care a dat o sumă de detalii despre tot ce s'a vorbit în consiliul de miniștri ținut acum în urmă.

Dar ori cum ar fi lucrurile, presa are pedeapsa în însăși libertatea de care se bucură. Acea presă care nu produce de cît fantazii, cari n'are legătură cu realitatea, se perde prin ea însăși.

Lumea astăzi e altfel formată pentru ca să poată fi amăgită. Mai cercetează, mai analizează și dînsa, iar cînd vede că știrile sunt prea prea, dă din cap, trece alături, gazeta perde și gazetarul tot așa. De aceia să lăsăm presa liberă.

V. I. Radu

Punctul pe i

Ori cît s'ar tărăgîna și oricît s'ar fi înconjurat de mistere inutile, afacerea demisiunii rectorului s'apropie de o soluțiune definitivă și plecarea d-lui dr. Bogdan din fruntea înaltei instituțiuni e irevocabilă. Că d-sa n'a executat gestul frumos, că n'a avut mișcarea spontană, care i-ar fi ușurat situația și d-sale și celorlalți factori chemați a decide în această împrejurare—e numai dovada mai mult că despărțirea de rectorat, pentru motive ce nu ne privesc, i-a fost anevoioasă, și că, prin urmare, considerațiunile asupra evenimentului merită cu atît mai mult să fie subliniate în momentul acesta deciziv.

Fostul rector se desparte de înalta demnitate în urma marei, neiertatei greșeli de a nu fi avut curagiul să renunțe la o imaginară ocaziune de ieftină popularitate, inclinînd de partea unei minorități zgomotoase a studențimei ieșane," atunci cînd această minoritate se găsea în divergință de păreri și de procedee cu Senatul universitar, chemat să aibă supraveghiarea neadormită asupra tot ce se atinge de prestigiul universității.

Iată cum documentează d. Matei Cantacuzino întîmplarea, fixînd'o în termeni precişi, clari și memorabili, într'o scrisoare dată publicității, acum trei zile:

„Demisiunea rectorului, dacă ea se va produce, va fi urmarea unui refuz obstinat al d-sale, de a ținea seamă de o deciziune luată de majoritatea Senatului universitar, cu privire la modalitatea socotită ca cea mai conformă cu textul și spiritul statutului relativ la alegerea comitetului corpului studențesc. Scopul acestei măsuri, strein de ori-ce preocupare de ordin politic, a fost de a asigura tuturor studenților romîni deplina libertate în această manifestare a vieței lor universitare.

Constatîndu-se divergința de părere ce s'a produs în această privință între majoritatea Senatului și rectorat, s'a făcut din partea Senatului, tot ce era omenește cu putință de a se face, pentru ca această divergință să nu se traducă într'un conflict. Și, dacă totuși răul ce am vroit să'l evităm se va produce, ori-ce informațiune precum și ori-ce protestare, prin care s'ar încerca, de a pune ceea ce a fost și ceea ce va mai fi, în legătură cu vre-o influență sau cu vre-un scop politic, nu va reuși a întuneca adevărul faptelor, nici a desărcina pe nimeni de răspunderile rezultînd din acte oficiale".

E limpede și nemilos de obiectiv stilul distinsului profesor; e în acelaș timp o mărturie istorică pe care n'o va contesta nimeni,—dacă dintr'un accident de acest fel va mai reface cîndva cineva istorie documentară.....

Un accident de demagogism neizbutit și atîta tot. Fostul rector a fost pedepsit pe unde păcătuise.

Fie ca exemplul să poată folosi la ceva în viitor. △

NOTA ZILEI

Sub titlul: „Sosiri-plecări" ziarul „Dimineața" anunța acum trei zile:

— D. M. Sadoveanu, directorul teatrului național din Iași a plecat la Fălticeni.

Exact aceeași notiță a apărut—a reapărut—eri în ziarul „Minerva".

Nu ne dăm bine seama ce s'a întîmplat și din ce sursă de informațiuni au cules reporterii această importantă noutate. Tot astfel nu înțelegem nici rostul notiței însăși. Simpaticul director al teatrului ieșan face drumul acesta Iași—Fălticeni, cel puțin de două ori pe săptămîni de la deschiderea stagiunii—acum pe sfîrșite. De ce tocmai astăzi au dat... alarma ziarele populare, sub titluri cu totul speciale, cari sunt la modă numai în sezonul balnear, iar nu în toiul iernei.

Ori cît am fi—noi, profesioniștii—de și familiarizați cu ziaristica, recunoaștem că sunt mistere pe cari nu le pătrundem și pe cari nu le am putea lămuri cetitorilor.

Noroc însă că aceștia înghit unele știri fără să le digereze prin prea multe meditări.

Nu e nimic grav, ce e drept.

Virtuți și defecte bulgare

Reproducem din *La Roumanie*, următorul articol, care caracterizează admirabil mentalitatea bulgară:

„Vecinii noștri de peste Dunăre au auzit făcîndu-se destule elogii la adresa lor, în cît pot să suporte critici.

Ei au făcut un războiu în stil mare. In stil mare, — căci dacă nu ar fi, făcut decît să pună pe picior de război peste 350,000 oameni, cînd nu au o populațiune (nu socotim pe musulmani) mai mare de 4 milioane de suflete, și să mențe acest efectiv după ce au pierdut mai mult de 80000 oameni, morți răniți și bolnavi — asta însemnează, de sigur, a face un război în stil mare.

Pregătind în tăcere o asemenea sforțare, cu un buget care acum cîțiva ani abia, întrecea de 120 de milioane, se poate spune iarăși că au făcut un război mare.

Dar dacă Bulgaria a făcut un războiu mare, a făcut politică mică,

*

La prima vedere s'ar putea spune că alianța cu Serbia și Grecia a fost o potică mare, o politică genială.

Dar cînd s'au cercetat mai de aproape secretele acestei alianțe, admirația a scăzut.

Făcînd acenstă alianță fără să prevadă dinainte modul de lichidare în caz de victorie, asta poate fi o politică fină, dar rămîne totuși o politică mică.

Faptul că n'au încercat să se înțeleagă cu România, a doua zi după publicarea decretului de mobilizare, atunci cînd nu mai avea să țină nimic ascuns și cînd oamenii de Stat bulgari știau prea bine că România vrea să formuleze pretențiuni, — asta poate părea diplomație: în realitate, însă, a fost politică mică.

In adevăr, era știut de ori-ce om serios și clar văzător, că Bulgaria nu putea să se întindă pe coasta mărei Egee — o ambiție legitimă — fără să rectifice frontiera ei despre România.

Înțălegîndu-se cu România, imediat după publicarea decretului de mobilizare, Bulgaria ar fi avut un dublu avantaj:

Ar fi descurajat pe de o parte refrîngeri a musulmanilor la începutul războiului.

Opinia publică bulgară — chiar cele șapte partide politice din opoziție — departe de a împiedica guvernul de a face României concesiunile cerute, ar fi văzut în acest demers un act de inaltă prevedere, căci prin aceasta asigura spatele armatelor aliate prin o concesiune modestă.

*

Și mai mult încă.

Bulgaria făcînd concesiuni de la început, ar fi putut — la împărțeala finală — să se ramburseze cu interese cămătărești, față de aliații ei.

Asta ar fi fost o politică mare.

Aceia care s'a preferat la Sofia a fost politică mică.

Cînd armistițiul — cu clauza extravagantă de aprovizionare a trupelor bulgare prin gara Adrianopol și neaprovirionarea turcilor asediați la Adrianopole — a făcut din triumful complect al pretențiunelor bulgare o chestiune de foame, deci de timp, o politică mare ar fi fost dacă ar fi lăsat delegaților turci, ta Londra, plăcerea orientală de a discuta și negocia cu tîrîita asupra inevitabilului.

Turcii nu cereau altăceva, și cădere fatală a Adrianopolului ar fi fost o ușurare pentru toți negociatorii.

Șederea la Londra, cu nenumărate recepțiuni și dineuri copioase, nu era de natură să facă pe niște oameni, în adevăr pătrunși că fac o politică mare, să-și piardă răbdarea.

De astfel, în negocierile cu România, amicii noștri bulgari au dat probe că turcii nu erau singurii negociatori care știau să destrame în patru un fir de păr, desprețuind maxima engleză că „timpul e ban.

*

Acestei politici cu adevărat mare ei au preferat pelitica de sfiare care este totdeauna o politică mică și pe care ignoranții n'o pot confunda cu politica mare de cît atunci cînd este nrmată de un succes imediat.

Atunci cei saraci cu duhul pot să-și închipuie că șansa a fost opera gascoanelor lor.

Au forțat mîna aliaților sîrbi greci. Au plictisit Puterile cu cererea de intervenție colectivă la Constantinopol, intervenție care a contribuit la formarea complotului militar în fața străinătății, — dezastru mai mare de cît înfrîngerea Turcilor la Lule-Burgas.

Și atunci au împins pînă la capăt această politică mică, grăbind cu zgomot denunțarea armistițiului.

Rezultatul a fost că după trei săptămîni de la aplicarea acestei politici, n'au înaintat nici cu un pas spre concluziunea finală.

*

Așteaptă și azi căderea Adrianopolului, din cauza lipsei de hrană; așteaptă și astăzi să cedeze Poarta, din cauza lipsei de bani, lipsei de oameni, lipsei de organizare.

Dar și fără ruperea armistițiului situațiunea ar fi fost aceiași, afară de cele cîteva sute sau mii de Bulgari, pe cari i-au dat pradă zeului Moloch, fără utilitate, fără chibzuință.

Este iarăși o politică, mică, mică de tot.

Și, în adevăr, e păcat ca o națiune care a arătat în mod atît de strălucit că știe să facă un război mare, să facă o politică atît de mică.

Le cunoaștem scuza: curentele opiniei publice, nerăbdarea fabricanților de discursuri, setea inconștientă de a voi să joace roluri prepondereute și istorice.

Toate acestea, da, pot să existe. Dar acestea sunt isvoarele ce dau naștere unei politici mici, — o politică mică de tot.

Virtuțile militare ale Bulgariei meritau ceva mai mult.

Ele meritau o politică mare, care, din nefericire, a lipsit vecinilor noștri".

ECOURI

„Sub jugul maghiar".

Concetățeanul nostru Matei Rusu, redactor la revista pariziană „La Vie" publică în ultimul număr al acestui periodic un articol intitulat „Sous le jong maghyar"—în care se ocupă pe larg și bazat pe documente istorice serioase, drama supușiei Romînilor din Ungaria, analizînd-o în lumina considerațiilor umanitare și politice în același timp.

Drept motto, d. Russu pune o frază celebră a lui Kossuth:

„Libertatea pierdută poate fi redobîndită; naționalitatea—niciodată".

Cu această ocaziune harnicul publicist dă în traducere balada populară românească:

Hora, Cloșca, amîndoi
Au aprins un mare foc.

*

Viața musulmană fiind la ardinea zilei reproducem aci cîteva proverbe turcești:

— Copacul se îndoae cît e tînăr.

— Alb ori negru, cîinele tot cîine rămîne.

— Celui cu bani albi nu-i mai căuta negreala feței.

— Sîngele, care trebue vărsat, nu rămîne în vine.

— Pasărea care sboară pe jos își face cuibul sus, și care sboară sus își face cuibul jos.

*

Sufragetele nu se astîmpără și mișcarea lor prea vie—mai cu samă în Anglia —nu poate fi înfrînată de cît prin închisoare.

In nltimele zile cinci sufragete și unul din partizanii lor masculini au fost condamnați la munca silnică—hard labour—pentru că spărsese geamurile în East-End.

Intre eroinele procesului figura și miss Sylvie Paukhurst, condamnată la două luni închisoare; partizanul de sex ta e e d. William Lansburg, fiul fostului deputat din partidul travaliului, condamnat împreună cu sora lui.

*

In ultimul timp s'a ventilat în Germania ideia constituirei unei asociațiuni centrale a industriei textile. Date fiind numeroaselo cartele cari există în Germania în această industrie, fabricele mai mari au găsit că ar fi necesar ca interesele economice comune ale industriei textile germane să fie dezbătute împreună, pe cînd chestiunile speciale să rămînă, ca și înainte, la aprecierea fie-cărei ramuri.

OAMENI ȘI LUCRURI

EXECUȚII

D'intr'o gazetă romînă din Cernăuți—dacă nu ne înșelăm—am tăiat în una din zilele aceste următorul fragment, un adevarat model de proză și de idealism, — mai cu samă de idealizm:

„...De cînd se face politică democrată în țara asta, mărturisim curat, că nici o gazetă de-a noastră n'a fost mai bine sprijinită de țărani ca „Foaia Poporului". Eară-și o păcăleală sdravănă pentru popii noștri apărăriști, cari cred că fără dînșii nu poate înflori nimic în țeara asta. Curios lucru însă că de cînd au început ei a ne trimite foaia înapoi, abonații țărani au crescut cu sutele. Intre popii, cari s'au întîrziat cu boicotul lor în potriva administrației noastre se rătăcise și popa Petru Boca din Frătănul-vechi. Acuma abia și-a adus aminte și el ne trimite următoarea scrisoare:

„Fratăuțul vechi, în 26 Ianuarie 1912

Prea venerabilă Administratiă! (sic)

Din causa vremilor grele și a lipsei de bani nu pot ține mai mult „Foaia Poporului", deci rog a nu mi-o trimete mai departe.

Detor pentru ea nu-s.

Cu tot respectul
Petru Boca, paroh"

In aceași zi am scos însă de la poștă nici mai multe nici mai puține decît 21 de scrisori dela țărani, prin cari cer trimiterea foaei noastre. Judecați acum. Pentru popa Petru Boca, care ia cîte 30 de coroane pentru înmormîntări, cîte 10 coroane pentru cununii, care capătă pentru slujbe, pentru molitve și are o sesie grasă în sat, sunt „vremuri grele" și „lipsă de bani", pecînd pentru 21 de țărani, nu. Bietul popă, acum înțelegem de ce a ținut d-sa zălog în pod mântaua unui creștin nevoieș pentru că acela nu avea de unde să-i deie 16 coroane pentru înmormîntarea unui copil. Sufere de „vremuri grele" și de „lipsă de bani..."

O asemenea... execuție mortală, cu aluzii, învinuiri și denunțări pentru un simplu refuz de abonament e lucru vrednic de băgat în samă. Noi, judecînd după împrejurări pe cari le cunoaștem, am admira mai curînd — atenția cu care parohul se apără și lămurește pricina pentru care nu vrea și nu poate primi „Foaia", pentru care „detor nu este" și prin urmare nu vedem de ce ar fi părît cu atîta amărăciune, cînd *nu* se abonează și de ce ar fi rămas om de ispravă, dacă plătia abonamentul.

Lumea, la noi, e mai puțin bine crescută și de aceea cunoaștem extreme: abonați cari primesc publicațiuni — ziare, reviste — ani de zile, fără să achite un ban și fără să se scuze măcar și abonați resemnați cărora autoritățile de toată mîna le impun plăți de abonamente contra voinței lor, chiar în adevarate „vremuri grele" cum sunt acele de astăzi..

Rodion.

Drepturile Romîniei

In actuala criză balcanică

I.

De cînd s'a deschis cestiunea diplomatică a drepturilor Romîniei, persoane politice autorizate și publicești de diferite categorii au prezentat argumentele politice și istorice, pe care se întemeiază aceste drepturi.

Socotesc că o revistă importantă ca *Dreptul* poate cuprinde în coloanele sale un atare subiect privitor la drepturile țării întregi, și că este folositor ca o revistă științifică să se preocupe de o așa mare chestiune, care aproape cutremură toate sufletele romînești.

Un lucru grav se petrece: cu toate motivele foarte cumpătat exprimate de guvernul romîn, există o nedumerire în cîte-va minți, se produce o împotrivire, ostilă chiar, din partea unor reprezintanți ai opiniunei tuturor țărilor occidentale.

Cred că, tocmai această împrejurare trebuie să fie o justificare imperioasă pentru *Dreptul* ca să discute cestiunea cu un caracter de polemică imparțială, sau mai bine pe tonul juridic al discuțiunei contradictorii, însă inspirată de convingerea unei judecăți foarte serios scrutată.

Mi se pare că puterea judecății contribue foarte mult să determine mințile luminate; de altmintreli, într'o atare ocaziune convingerea adînc închegată joacă un rol egal cu elanul patriotizmului sentimental.

Să nu ascundem că ne aflăm într'o vîltoare diplomatică; că nu tăgăduim că ne ciocnim cu rivalități primejdioase. De aceia avem novoe, pe lîngă forță și abilitate, de argumentul larg juridic, de o judecată serioasă și de o convingere fermă....

Nu ajunge, într'adevăr, curentul cam superficial al oratoriei sentimentale și al imaginațiunei, ași zice, cinematografice.

Iată considerațiunile pentru care sunt de părere că, respectînd și admirînd activitatea diplomatică și politică ce se desfășoară în toate cercurile, este oportun să privim prin *Dreptul* problema cu mintea netulburată.

Care este problema noastră?

Pe deoparte rectificarea frontierei Dobrogiei dinspre Bulgaria, în sensul ca linia de frontieră să cuprindă Turtucaia, Silistra, dealurile strategice ale Deliormanului și o coastă mărită a Mărei Negre pînă la Balcic; pe de altă parte recunoașterea și asigurarea formală a drepturilor etnice ale populațiunei romînești din peninsula Balcanică.

Punctul referitor la Romînii din Macedonia nu este litigios; nimeni nu'l contestă și nu'l poate contesta, mai ales după declarațiunea categorică, dinaintea războiului, că lupta se dă pentru desrobirea naționalităților creștine de sub jugul otoman.

Ast-fel problema de rezolvat se mărginește la rectificarea frontierei romînești de la sudul Dobrogiei.

Ce va să zică rectificare de frontieră? Schimbarea liniei de hotar, stabilirea alteia, și în cazul de față înaintarea liniei în spre sud, mărind Dobrogea cu un teritoriu oare-care de pămînt ce aparține astă-zi Bulgariei.

Ei bine, prima întrebare ce se naște este: pentru ce rectificare? de ce schimbarea unei fruntarii stabilită de mai bine de 30 ani?

Motivele s'au formulat; sunt în mintea tuturor. Să le rezumăm cît este cu putință mai lămurit.

a) In războiul de la 1877—1878 am fost solicitați de Ruși să intrăm în luptă contra Turcilor, spre a ajuta pe creștini.

Romînia care încă de la tractatul de Paris (1856), apoi de la Uuirea-Principatelor (1859) și în fine de la alegerea ca domnitor a lui Carol I de Hohenzolern (1866), avea o administrațiune înde-

KALODONT
PASTĂ DE DINȚI
de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris
Reprezentant: Sam. Löbl, Bucureşti.

pendentă şi naţională, o armată naţională, o autonomie de fapt reală, în cît suveranitatea Porţei era pur şi simplu nominală, Romînia şi-a ajutat mult pe Ruşi la înfrîngerea Turcilor şi deci *la desrobirea Bulgarilor.*

b) Rusia după ce stipulează în tractatul dela St.-Stefano cedarea de către Turcia a sandjacului Touldja (parte din Dobrogea, cu o voinţă arbitrară, călcîndu-şi angajamentul luat, *ne răpeşte* la Congresul din Berlin *Basarabia meridională* şi ne dă în schimb provincia Dobrogei, luată dela Turci.

c) Cu ocaziunea fixărei pe faţa pămîntului a liniei de fruntarie între Dobrogea şi Bulgaria, Rusia încă odată ne impune cu brutalitate, contra voinţei noastre, o linie arbitrară şi absolut deschisă, sub cuvînt că n'aveam atunci nevoie de o apărare strategică.

d) La 1885, adică abia dupe 6 ani împliniţi de la congresul din Berlin, în urma unei revoluţiuni preparată, Bulgaria îşi anexează pur şi simplu Rumelia orientală, mărindu-şi teritoriul statului şi numărul populaţiunei, fără război şi violînd făţiş stipulaţiunea congresului de la Berlin, care făcuse din Rumelia o provincie autonomă sub suveranitatea Porţei.

e) Acum, înaintea declarărei războiului, Statele balcanice aliate fac declaraţiune categorică, cum că ele preclamă războiul pentru liberarea creştinilor de sub dominaţiunea turcească, fără gînd de cucerire teritorială; dar, îndată după victorie, şi pe motivul sacrificiilor mari aduse în luptă, cer anexarea unor destul de însemnate teritorii din peninsula balcanică; prin urmare se înlătură cu totul *statul quo*, pe care l'a avut în vedere România la păstrarea neutralităţii sale.

f) Prin schimbarea simţitoare a situaţiunei, Bulgaria în special se măreşte pînă într'atît, în cît echilibrul politic la Dunăre şi în Balcani este nu numai tulburat, dar desfiinţat, punînd în joc linişte a şi pacea dorită de România.

g) In fine, din cauza aspiraţiunilor îndrăsneţe şi netăgăduite pînă astăzi ale Bulgarilor asupra Dobrogei, aspiraţiuni ce ard vin primejdioase din momentul în care Bulgaria se măreşte mult, România este datoare şi nevoită să stabilească faţă de o Bulgarie militară ambiţioasă, o linie de fruntarie solidă, spre a se pune la adăpost, pe uscat şi pe mare, contra ori-cărei veleităţi războinice sau contra or-căror aspiraţiuni de cucerire.

Astfel, în mai puţine cuvinte, România voeşte să obţină o rectificare de hotar, pentru că Bulgaria o datoreşte: ca răsplată a sîngelui românesc vărsat pe cîmpiile Plevnei şi Griviţei; ca sancţiune a schimbărei condiţiunei sub care Romînia s'a declarat neutră; ca o garanţie minimă de apărare a Dobrogei dată Romîniei de congresul european, în schimbul Basarabiei smulsă de Rusia.

Temeiurile diplomatice şi militare ale tezei româneşti se învederează fără multă greutate.

Cînd am luat parte la războiul de la 1877, Rusia s'a angajat să respecte integritatea noastră teritorială, şi noi ne-am angajat să luptăm pentru înfrîngerea dominaţiunei turce şi desrobirea vasalităţii Bulgariei.

Noi ne-am ţinut angajamentul, căci armata română s'a asvârlit în focul care a hotărît victoria creştinilor. Rusia, din contra, l'a strivit sub picioare, răpindu-ne Basarabia şi apoi împotrivindu-se la fixarea fruntariei strategice a Dobrogei, cedată în schimbul amputărei operată cu forţa.

Impunerea fruntariei arbritare a Dobrogei nu a suprimat dreptul nostru esenţial; cu atît mai mare cuvînt că l'am susţinut la timp şi l'am proclamat la 1903 (cum s'a arătat d. I. Lahovary în scrisoarea publicată de ziarul francez le *Temps*).

Consideraţiunea invocată de Rusia, cu ocaziunea delimitărei fruntariei (anume că n'avem nevoe de apărare strategică contra Bulgariei supusă Turciei) a încetat astăzi, cînd Bulgaria a devenit stat cuceritor şi a manifestat aspiraţiuni oficiale de recăpătarea provinciei neeliberată (cum este denumită Dobrogea în hărţile militare bulgăreşti).

Dacă congresul de la Berlin a consfiinţit răpirea Basarabiei meridionale şi cedarea Dobrogei actuale, aceasta nu mai prezintă însemnătate astăzi, spre a ni se opune intangibilitatea stipulaţiunilor din tractatul încheiat.

Intr'adevăr, Bulgaria ea însăşi, protivnica noastră în cestiunea ce ne ocupă, a nesocotit stipulaţiunea tractatului din Berlin, cînd şi-a anexat pur şi simplu Rumelia orientală în 1885. Marile puteri, garante ale aceluiaşi tractat, l'au sfîşiat în momentul cînd au părăsit principiul *Statului quo* în Balcani şi au renunţat la menţinerea integrităţii teritoriale a imperiului otoman.

Diplomaticeşte, dar, nu există argument serios contra cererei României de a avea, cel puţin fruntaria ce fusese indicată în congresul de la Berlin şi modificată pe teren, graţie voinţei puternicei Rusii.

Din punctul de vedere militar este cert că o fruntarie constînd dintr'o linie absolut deschisă, în faţa unei cetăţi întărite (Silistra), a unor dealuri dominante şi a unei poziţiuni militare strategice, este nu numai insuficientă, dar periculoasă. Podul depe Dunăre şi Portul Constanţa, construite de noi cu cheltueli enorme, cu un scop absolut pacific, se găsesc de tot expuse atacului militar.

Fără rectificarea fruntariei, în sensul ca să coprindă cetatea Silistra, dealurile strategice din regiunea Deliorman pentru apărare şi o coastă a Mărei Negre, pe care să se înfiinţeze un port militar ca apărător al Constanţei, România rămîne expusă.

(Va urma) **Ioan D. Filitti.**

10 Ianuarie 1913.

CRONICA VITICOLĂ

— Intrebuinţarea insecticidelor arsenicale —

Intr'un articol intitulat „chestiunea arseniaţilor" publicat în Octombrie 1911 în revista de viticultură a d-lui Brezeanu spuneam că, diferite cazuri de intoxicaţie datorite tratamentului viei cu insecticide arsenicale, au determinat Ministerul Agriculturei din Franţa a porni imediat o anchetă generală spre a se vedea pericolul ce prezintă tratamentul cu arseniaţi asupra omului.

Printr'o circulară ce Ministrul Agriculturei, a adresat o tuturor „laboratoarelor agreate" a Franţei, s'a cerut prelevarea de către aceste laboratorii de echantilioane de struguri ce au fost trataţi cu arseniaţi. In aceste echantilloane s'a dozat arsenicul, pe deoparte în vinul rezultat din fermentaţia mustului obţinut prin tescuirea unei cantităţi de struguri, iar pe de altă parte în tescovina ramasă uscată la etuvă. In ambele cazuri dozarea s'a făcut prin metoda „Marsh". Ziceam apoi tot în acel articol:

„Afară de pericolul ce ne ameninţă, în cazul cînd mîncăm struguri trataţi cu arseniaţi şi necomplect spălaţi, tratamentul cu arseniaţi mai prezintă marele inconvenient al aplicărei lui. Numai un personal conştient de proprietăţile produselor ce le manipulează îi este dat să umble cu asemenea substanţe. *Dacă ancheta ce urmează acum în Franţa, nu va avea ca urmare prohibirea arseniaţilor*, **cu siguranţă însă că va atrage după sine o regulamentare în ce priveşte manipularea acestor produse".**

Prevederile mele din articolul scris în 1911 s'au adeverit. Consiliul superior de higienă a Franţei în şedinţa din 9 Februarie a. c. a votat autorizarea de a se putea întrebuinţa numai pentru tratamentul viei şi a arborilor fructiferi sări arsenicale; întrebuinţarea acestor sări va fi însă **regulamentată** prin o ordonanţă ministerială.

Cum întrebuinţarea acestor sări, datorită apariţiunei cochylisului şi eudemisului, a devenit şi la noi în ţară o necesitate pentru viticultură, cred că Ministerul de Agricultură în unire cu Direcţiunea Serviciului Sanitar superior ar trebui să dispună şi la noi de urgenţă regulamentarea întrebuinţărei acestor toxice încă înainte de a se începe noua campanie viticolă. Aceasta cu atît mai mult cu cît în ţară la noi peste 90 la sută din viticultori sunt în absolută ignoranţă în ce priveşte manipularea acestor însecticide.

Termin, reamintind un pasaj din raportul înaintat onor. Ministerului de Agricultură, ca urmare la însărcinarea dată de colaborator al d-lui prof. dr. Leon, pentru încercarea mijloacelor de combatere a cochylisului şi eudemisului şi în care ziceam, în mod sumar, cu privire la măsurile ce ar trebui luate relativ la întrebuinţarea zemelor arsenicale:

„Pentru a evita accidentele de care vorbeam mai sus viticultorii, imediat ce au stropit cu asemenea soluţii şi înainte de a pune mîna pe ceva, vor trebui să-şi spele bine mîinele cu apă şi săpun; deasemenea toate hîrtiile, cutiile, sacii, etc. în care au fost conţinute arseniatul de sodiu şi acetatul de plumb, se vor distruge imediat.

In caz cînd lancea unui pulverizator se înfundă, nu trebue să se sufle asupra licidului ce esă din pulverizator."

Dr. Ilie Pisovschi

De la Universitate

„Seminariul de Slavistică" al Facultăţii noastre de litere şi-a ţinut, Vineri 8 Februar c., obicinuita-i şedinţă săptămînală. Au luat parte, pe lîngă profesor, următorii studenţi şi studente: *domnişoarele* Lelescu, absolventă a Facultăţii, Colomei, Strat, Fedeleş, Cărare, Ştefănescu şi *domnii* Alexandrescu, doctorand în litere, Epure, absolvent, Dăscălescu, Romaniuc, Minar, Negrescu, Grigoraş, şi Răutu.

D-şoara Lelescu şi-a făcut comunicarea sa despre: *Lupta naţională în marele Principat al Lituaniei în secol. XVI şi XVII*, mai mult o dare de seamă despre cuprinsul unei lucrări cu acest subiect scrisă în ruseşte de A. I. Voldemar şi publicată în *Izvjestija* Academiei de Ştiinţe din Petersburg. Şi a spus, în rezumatul făcut chiar de dînsa, următoarele:

Autorul împarte acest articol în 3 capitole. In primul vorbeşte despre piedicele pur mecanice, pe care le-a pus Lituanii înrîurirei Poloneze.

Prima jertfă pe care Lituanii au trebuit s'o aduce intereselor de stat, a fost desnaţionalizarea clasei superioare. Ea apare ca purtătoare a patriotizmului Lituan, care nu fără luptă s'a întărit. Această luptă esă la iveală în evenimentele de după moartea lui Vitovt, în răscoala lui Svidrigailo şi în detronarea lui de către Sigismund,—cînd Lituanii îmbrăţişînd catolicismul trebuiau să cadă sub influenţa Polonă. Această influenţă se putea manifesta în 2 direcţii: *cea bisericească* şi *cea politică*. Ca luptător în aceste direcţii, Lituanii avură pe renumitul episcop *Matei din Trok*. Aceste măsuri pentru naţionalitate fură puţin favorabile. Deci Lituanii trebuiau să recurgă la noi sprijene în lupta viitoare pentru existenţă. Un astfel de sprijin putea fi *cultura religioasă naţională*. Rîndul luptătorilor, fiind însă mic, n'avu urmări bune.

In cap. II se vorbeşte de 2 mari evenimente, care au influenţat soarta viitoare a chestiei naţionale: 1) Uniunea din Liublin, după încheerea căreia limba poloneză deveni pentru Lituani aproape naturală. 2) Reformaţia, care aducea cu sine tendinţa spre adevăr şi căutarea ferbinte a idealului creştinesc. Ea a dat naştere Literaturii Lituane. Cea mai strălucită personalitate dintre propagatorii reformaţiei a fost *Avrav Kuliva*, care se manifestă numai ca predicator. Răspîndirea reformaţiei se făcu şi prin cauze externe: adoptarea protestantizmului de către nobilimea Lituană. Ideea, la care nu a ajuns protestantizmul Lituan, că educaţia populară poate să se desvolte prin luminători naţionali, a fost îmbrăţişată de episcopul *Methior Ghedroitz*. Canonicul Davesa ne face cunoscut planul acestui episcop, care se rezumă în 3 caractere: teritorialismul, obiceiurile şi limba. Cel mai mare rol îl atribue limbei, — ea fiind legătura deplină a iubirei, mama unităţii, părintele naţiunei. Inlăturînd'o vei amesteca rînduiala lumei, vei nimici viaţa şi slava. Vru să creeze o literatură naţională. Dar numai acest lucru înţelese el că nu-i de ajuns pentru trezirea conştiinţei naţionale şi că numai *Istoria* ar fi singurul mijloc pentru aşa ceva. Indeplini această problemă prin persoana lui *Strikovski*. Toate încercările şi jertfele lui rămaseră însă fără reuşită şi chestia polonizării complecte a şlehtei Lituane a fost hotărîtă pentru totdeauna.

In cap. III se vorbeşte despre raporturile între şleahta poloneză şi cea Lituană. Pentru determinarea lor se găseşte un bogat material în cărticica sub titlul *Qaincunt*, a unui publicist polonez *Stanislav Orjehovschi*. Cele tratate aci făcură pe Lituani a reactiona şi în curînd scot „Rozmova Polaka 7 Litvinem". E interesantă nu atît prin combaterea teoriilor fantastice ale lui Orjehovschi, cît pentru părerea Lituanilor, asupra libertăţilor poloneze.

Astfel se desemnează relaţiunile dintre Lituani şi Poloneji în a doua jumatate a sec. XVI. Astfel şleahta Lituană, care după grai era polonă, urma să se simtă ca Lituană. Dar nu se poate mai departe deosebi apartinerea ei etnică.

A urmat apoi, asupra celor comunicate, discuţie, la care au luat parte mai cu seamă d-nii Dăscălescu, Epure, Alexandrescu, Răutu şi Minar.

Litere-Ştiinţe-Arte

Inchiderea stagiunii.—Numai puţine zile încă şi stagiunea oficială a teatrului va fi închisă. Nu se va închide însă teatrul, ci din contra, se vor face marile sforţări—beneficiile—pentru a se atrage publicul.

Pentru rezervele de spectatori se vor scoate anumite piese ţinute în rezervă. De pe acum—ca în toţi anii—artiştii iaşani îşi pregătesc febrila desfăşurare de forţe şi de muncă.

De această părere e şi revista „Teatrul", care scrie:

„Mulţi dintre artiştii noştri au intenţia ca, după sfîrşitul stagiunii, să dea cîte o reprezentaţie în beneficiul lor. Fiecare va avea astfel prilej să-şi aleagă piesa care-i convine şi s'o joace fără cenzurarea directorului de scenă.

„Dacă în cursul stagiunii, necesităţi speciale şi inevitabile fac pe actor să joace de multe ori roluri care nu-i convîn, de astă dată publicul va putea să aprecieze *maximul* de talent şi personalitatea nestingherită a fie-căruia".

Vom privi însă lucrul şi dintr'un alt punct de vedere...

*

O telegramă din Sydney anunţă moartea romancierului Louis Becke, de 64 de ani.

Viaţa lui aventuroasă în mările de sud îi procurase o documentare extrem de originală pentru lucrările lui.

*

O expediţie franceză pentru cercetarea polului nord e gata să se constituiască. Ţinta expediţiei e ţara Franz Iosef, situată la 82 gr. de latitudine nordică.

*

In cursul lunei va apărea volumul de versuri „Sub cupole de vis" de I. M. Raşcu, în editura revistei „Versuri şi Proză".

*

„Convorbiri Literare" a deschis un concurs: *Care sunt cele zece sau douăzeci de proverbe mai de seamă din tot coprinsul poporului romîn?*

Răspunsul poate fi o simplă înşirare şi clasificare a proverbelor celor mai alese, sau—mai bine—poate fi însoţit de o motivare, arătîndu-se criteriul clasificării.

O aceiaşi întrebare adresează revista cu privire la cele mai bune *10 epigrame şi 10 nuvele* din toată literatura romînească.

Ori cum, recunoaştem că bătrîna revistă romîneasă a întinerit pînă a devenit senzaţională.

*

A apărut în editura „Librăriei Noue" „Monismul" de E. Haeckel traducere de B. Danubianu.

Drept prefaţă un articol al d-lui N. Berenger din „L'Action" şi unul al d-lui Guist'hau—astăzi ministru—ambele traduse de dr. C. Thiron.

*

Versul zilei

Intre strofele postume—inedite—ale defunctului B. P. Haşdeu, publicate nu de mult în „Flacăra" găsim următoarele două strofe filosofico-epigramatice:

Moartea schimbă scaeţi în tulipe;
Viaţa schimbă tulipe 'n scaeţi;
Numai moartea dă rîmei aripe,
Numai moartea e viaţă 'ntre vieţi.

Să vedeţi din scaeţi o tulipă
Răsărind prin al morţii altoi,
Din omidă eşind o aripă
Şi-un suflet eşind din nori.

INFORMAŢII

▪ Ziarele din Capitală anunţînd sosirea în Capitală a celebrului oculist parisian d-rul Landolt, care e găzduit la palatul regal, adaugă că savantul francez a făcut acum trei zile M. S. Reginei o operaţie preparatorie la ochi, spre a-o putea opera în curînd de cataractă.

▪ **Serata de la teatrul Naţional.** In faţa unui public foarte numeros, adunat în sala Teatrului Naţional a avut loc Sîmbătă o serată muzicală-literară, în folosul flotei a cărei dare de samă, din lipsă de spaţiu, o vom publica-o în numărul de mîne, odată cu un rezumat al importanlei conferinţe desvoltate de către d-nul A. D. Xenopol.

▪ **Conferinţa societăţei „Unirea Educatoarelor Romîne" din Iaşi.** —In ziua de 7 c. oarele 4 p. m. în localul şcoalei secundare de fete „Oltea Doamna" str. Muzelor Iaşi, a avut loc o conferinţă lunară a societăţei sub preşedinţia d-nei dr. Aneta Socor.

Au luat parte un număr destul de mare de membre din societate, între care am remarcat pe d-nele: L. căp. Negruţi, Bută, Ştefăniu, Dimitriu, Socor, Maria C. Buţureanu, Eufrosina Alexandrescu, Lucia Stegărescu şi altele cum şi d-rele: Tereza Stratilescu directoara şcoalei Oltea Doamna, A. Severin, C. Tănăsescu, Leon, Lupu, E. Ştefăniu, Luisa Stoica şi altele.

La această binevenită conferinţă în zilele noastre, au luat cuvîntul d-ra Stratilescu, vorbind despre „Lege şi femee" arătînd în cuvinte vii, bine simţite, datoriile reciproce ale soţilor în căsătorie, atenţiunea cît mai de aproape la creşterea copiilor şi legăturile strînse ce trebuie să urmeze între şcoală şi părinţi, cum şi îndemnul copiilor spre muncă personală de a le fi de ajutor, lor şi familiei lor.

Fiind o instituţie drept femenină, venită în ajutorul desvoltărei simţului în viitor a fetelor noastre şi mai cu samă a orfanilor, nu le putem ura de cît progres în desăvîrşirea idealului, căci mijloacele de acţiune ce le are această societate întru ajungerea scopurilor sale este: de investigare şi de cercetare.

Prin cercetări făcute mereu şi pe cercuri din ce în ce mai întinse, asupra fetelor romîne din toate straturile sociale, va căuta să se ţie mereu la curent cu situaţia fetelor şi nevoile lor şi apoi în cunoştinţă de cauză se va sili să îndrumeze educaţia acelor fete în direcţia cea mai potrivită cu ele.

Va stimula educaţia gosopărească şi pregătirea specială pentru industrii, prin premii, prin ajutoare, prin premii de încurajare, eventual subvenţii, dacă va fi posibil chiar prin înfiinţare de cursuri şi poate chiar de şcoli speciale.

Apoi va lucra prin stabilirea de concursuri industriale începătoare prin înfiinţarea de cooperative cînd se vor poseda elementele bine pregătite.

In fine societatea va lucra prin conferinţe publice şi cu privire la industrii şi de cultură propiu zisă, prin infiinţarea de cercuri de cultură mutuală şi pe cît se va putea tot mai mult prin desvoltarea dată organului societăţei, publicaţia, „Unirea Femeelor Romîne", la care ar fi de dorit ca toate forţele femeeşti bine intenţionate să vină să conlucreze pentru luminarea tuturor.

Cotizaţiile anuale ale acestei societăţi sunt:

Invăţătoare şi învăţători cîte 1 leu pe an, Institutoare şi institutori cîte 2 lei, Profesoare şi profesori cîte 4 lei; în colo societatea lasă la deplina latitudine a membrilor de a'şi stabili singure cotizaţiile.

▪ **Serata dansantă de la Cercul Militar.**—Sîmbătă seara la Cercul Militar din localitate, a avut loc, a doua serată dansantă. Serata a început la ora 10 seara şi a ţinut pînă la 6 dimineaţă. In tot timpul muzica militară sub conducerea d-lui căpitan Vlăduţi, a cîntat frumoase arii de dans şi bucăţi de concert. Cadrilurile au fost conduse cu mult tact de d-nii căpitani Balmez şi Bonciu şi de d. locotenent Pascu. La ora 2 jumătate a avut loc soupeul.

Au ţinut să răspundă la invitaţie următoarele persoane:

Doamnele: Natalia dr. col. Palauz, Lucreţia G. Cristofor, Anetta dr. Cozmovici, col. Văitoianu, Cerkez, Mărgăritescu, Miclescu, căpit. dr. Veiza, Viorica căpit. Leca, căpit. Opaiţ, Buşilă, căpit. Mihailescu, Lacinschi, Dahon, Manolescu, locot, Pascu, Isăcescu, locot. Agape, Lucica sub-locot. Raiovici, etc.

Domnişoarele: Emilia Cristofor, Olga şi Ecaterina Dospinescu, Alice Sion, Lucia Palauz, Silica Miclescu, Liza Mihailescu, Lacinschi, Eleonora Ghica, Lola şi Coca Mărgăritescu, Florica şi Marie Pascu, etc.

Domnii: Dr. Leon Cozmovici, G. Cristofor, C. Cerkez, V. Buşilă, inginer Lacinschi, Bădulescu, Artur Sion, Florin Sion, Mihai Borcea, Eugen Ghica, Antoniu, fraţii Pascu şi Răşcanu, Mavrocordat, Iuliano.

Epoletul era reprezentat prin d-nii: colonel dr. Andrei Palauz, locot.-coloneli Berindey şi Văitoianu, maiori Ernest Broşteanu şi Macarovici; căpitanii Balmez, Leca, Vlăduţi, Gussi, Mihailescu, Bonciu, dr. Veiza Popescu, Bacaloglu, Opaiţ, Andrei, Capşa, etc.; locotenenţii Guţă, Popovici. N. Dobrovici, Carp, Fotea, Pascu, Agape, Codreanu, Mişoc, Capşa, Barozi, Renescu, Uoinea, Costescu, Apostolescu, etc.; sub-locotonenţii Edmond Munteanu, C. Raiovici, Pella, Albert Răşcanu, Dimitriu, Gaucă, Ulea, Urziceanu, Dospinescu, Tomida, Stihi, Gazi, Gărcineanu, Valeriu Constantinescu, Neculau, Bancov, Jenică Găucă, Ciulei, etc.

C.

▪ Un copil în etate de 12 ani al comerciantului I. Vexler din str. C. Negri a dispărut de două zile fără să i se poată da de urmă.

▪ Eri a avut loc adunarea generală a societăţei de meseriaşi „Leul".

S'a votat budgetul pe 1912—1913.

▪ **Hymen.**—Duminică 10 Februarie 1913 oara 9 seara, a avut loc în saloanele d-nei şi d-lui Const. Naiman Paraschivescu, căsătoria religioasă a d rei Alexandrina A. Cujbă nepoata d-lor şi fiica d-nei şi d-lui Maior Alexandru Cujbă, cu d. Locotenent Grigore Ionescu din Ploeşti.

Serviciul religios a fost oficiat de Părintele Ioan Stefan Popescu.

Nuni a fost d-na Agripina şi d. C. Naiman Paraschivescu.

▪ In zilele de 10, 11 şi 12 Martie a. c. se va ţine la Tîrgovişte un congres al Administratorilor de plăşi din ţară.

Cum iniţiativa pentru aceasta pleacă din Jud. Dîmboviţa, administratorii din acea localitate au întocmit un memoriu în care arată doleanţele lor şi care va servi de bază pentru discuţiunile ce vor urma în congres.

▪ Consiliul de administraţie al „Băncei Iaşilor" întrunit pentru rezolvirea chestiei cumpărărei unui imobil pentru a servi ca local băncei, a fost contra acestei afaceri. Banca rămîne deci, în actualul local de lîngă Banca Naţională.

TEATRUL NAŢIONAL

Joi 21 Febr. 1913

Legea Ertărei

Piesă în 3 acte

Ultime Informaţii

D. Tache Ionescu, ministru de interne, suferind de o uşoară nevralgie, e silit azi să stea în pat.

Comisiunea raportoare compusă din d-nii profesori P. Poni şi dr. Istrati va, depune raportul relativ la catedra de chimie technologică din Bucureşti în cursul acestei săptămîni, probabil Vineri.

La Roman s'a efectuat eri alegerea pentru un loc vacant, la Senat.

D. Petru Misir, candidat guvernamental a fost ales cu 147 de voturi.

D. Al. Badareu, ministru al lucrărilor publice a plecat aseară în Capitală.

Tot aseară s'a reîntors în Bucureşti d. Gh. Lascar, secretar general al ministerului de culte şi instrucţie publice.

Cetim în „Le Temps" care ne-a snsit astăzi dimineaţă, une necrolog pentru regretatul Al. Djuvara. Intre altele marele ziar dă următoarele note inedite pe care le reproducem cu titlu de informaţiune:

„Foarte greu bolnav în aceste vremi din urmă, Al. Djuvara a vrut să o sfîrşască cu viaţa, mai cu samă că orbise. Cu o energie grozavă bolnavul refuză să primească hrana. A murit de inanifie, încă în puterea vrîstei, căci defunctul se născuse în 1858".

Moartea lui Alexandru Djuvara—adaugă „le Temps" va fi regretată la Paris unde era foarte bine cunoscut din tinereţe. Fusese pe vremuri un briliant elev al liceului Louis-le-Grand, al facultăţilor noastre şi al şcoalei noastre de Ştiinţi politice.

Amărîtul ziar săptămînal iaşan al d-lui A. C. Cuza combate administraţia ziarului nostru că a inserat — cu plată — un anunciu rabinic. Credem a fi bine informaţi spunînd că administraţia noastră ar primi să anunţe şi vînzarea în librării a operelor de economie politică a d-lui Cuza, dacă singura lucrare tipărită, Poporaţia, nu şi-ar fi retras-o din librării pentru cauze bine-cuvîntate.

Administraţia noastră e foarte largă.

Simbătă seară a avut loc un bal intim al funcţionarilor Băncii de Credit Romîn. Beneficiul balului va fi destinat unei cantine şcolare.

După datele controlate şi coordonate ale recensămîntului general din Decembrie trecut, populaţiunea totală a Romîniei se ridică la 7.248.000 locuitori, din cari 5.918.000 în comunele rurale şi 1.329.000 în oraşe.

Faţă de rezultatele numărătoarei făcută în 1899 se constată că populaţia României a crescut cu 1.291.300 suflete.

Această creştere e datorită în cea mai mare parte excedentului de naşteri asupra morţilor.

Cel mai mare spor s'a înregistrat în Dobrogea şi în Munţenia propriu-zis (fără Oltenia).

Populaţia Bucureştilor e de 338.000 locuitori, prin urmare un plus de 61,900 locuitori faţă de cea din 1899.

In afară de Bucureşti mai sunt încă 5 oraşe a căror populaţie trece de 50.000 locuitori: Iaşi, Galaţi, Brăila, Ploeşti şi Craiova.

Teatrul din Slănicul Moldovei a fost închiriat pentru un period de cinci ani d-lui State Dragomir, artist.

Ieri, Duminecă, a avut loc în sala cantinei şcolare din strada Elena Doamna, o întrunire a „Uniunei evreilor pămînteni" prezidată de d. M. Wachtel. S'a discutat chestiunea şcolilor publice gratuite.

In primăvară vor fi dărîmate casele ocupate actualminte de judecătoria oçol. I, comisia III-a şi biroul de servi, din strada Cuza-Vodă.

Cu această ocaziune se vor aduce oarecari modificări planului de aliniare a oraşului în acel punct.

Credem a şti că se va acorda o subvenţiune tînărului Harnagea, talentatul desemnator, pentru a urma studiile de perfecţionare şi specializare în străinătate.

Eri a avut loc în aula Liceului Naţional obişnuita prelegere populară a d-lui Dr. Zosin.

In faţa unui public foarte numeros a vorbit, în continuare despre viaţa lui August Comte.

Eri urma să se întrunească membrii Casei de Scont şi împrumut din Iasi în adunare generală pentru aprobarea bilanţului şi descarcarea consiliului de administraţie. Adunarea însă s'a amînat pentru altă dată, care se va anunţa la timp.

Din partea ministerului de instrucţie s'a cerut administraţiunei Creditului fonciar urban un raport, în ce priveşte adaptarea posibilă a localului din strada Banu, ocupat de conservatorul de muzică şi declamaţie. Imobilul este posesiunea Creditului.

Inaugurarea noilor clădiri de la institutul Gregorian se va face în primele zile ale lunei Martie.

Eri sergentul Ioan Scutariu din compania 4 Sanitară, din motive mai necunoscute, s'a otrăvit cu sublimat.

Transportat la spitalul militar, el a încetat din viaţă după puţin timp.

Fabricanţii de bere după ce au rugat direct de d. Ministru de finanţe au intervenit şi pe lîngă d. N. Xenopol rugîndu-l ca să se dee o mai largă proteguire berei, cu ocazia modificărei legei licenţelor. Ei nu cer un regim de favoare, ci să se aplice tratamentul de care se bucură vinul, adică berea să plătească o taxă pe fisc şi fond comunal egală cu vinul.

De cîteva zile circulă cu persistenţă zvonul, că d. Mateiu Cantacuzino, ar fi hotărît a se retrage de la Primărie, pentru a şi pune candidatura la rectoratul Universităţei.

Suntem autorizaţi să dăm cea mai formulă desmînţire acestui svon, al cărui caracter tendenţios nu va trece neobservat pentru toţi acei, care cunosc atitudinea păstrată de d. Cantacuzino; în aşa zisul conflict universitar.

Ministerul Instructiunei Publice şi Cultelor pregăteşte modificarea unor articole din legea Invăţămîntului Secundar şi superior, cari vor fi aduse în dezbaterea Corpurilor leguitoare cît mai neîntîrziat.

Ministerul Instrucţiunei Publice şi Cultelor va numi o comisiune care să se ocupe cu învăţămîntul comercial, schimbînd unele dispositiuni din legea respectivă şi chiar aşezarea acelui învăţămînt.

Au fost numiţi ofiţeri recrutori: pentru oraşul Iaşi, d-nul Locotenent-Colonel Răileanu Ioan din regimentul patru de artilerie şi pentru Judeţ d-nul Maior Stoeanovici Alexandru, comandantul cercului de recrutare din Iaşi.

Judiciare. — D. Mimion L. Burohovici fiind scos de sub urmărirea judecătorului de instrucţie a Trib. Fălciu, camera de punere sub acuzare a eliberat d-lor Moriţ Yeintraub şi Burah Zusman cauţiunea de 15,000 ce depusese pentru prevenit.

C. S. Maica Epraria Macri, casiera mănăstirei Agapia, a demisionat din acest post, pentru a se devota în totul conducerei şcoalei de adulte ce întemeiat la acea mănăstire şi unde, maica Macri funcţionează şi ca profesoară.

In locul maicei Macri a fost recomandată casieră maica Xenia Kelsi.

P. C. S. stareţa mănăstirei Varatic, maica Zenaida Bacliş, se află greu bolnavă.

Comisiunea examinătoare instituită potrivit articolulului 83 din lege, a recomandat cu umanitate pe d. Trayan Bratu, ca profesor agregat de limba şi literatura germană, de la facultatea din Iaşi.

Comisiunea se compunea din d-nii profesori Alexandru Philippide, A. D. Xenopol şi Mândrescu.

D. Matei Cantacuzino, primarul oraşului, a început alcătuirea noului budget comunal.

D. Ştefan Negruzzi, prefectul Judeţului Iaşi, însoţit de d. Botez, directorul Prefecturei, au plecat azi dimineaţă în automobil, în comunele Balţaţi şi Cotnari pentru facerea unei anchete administrative.

La 23 Februarie, se va ţine în camera Epitropiei, licitaţie pentru procurarea pînei necesare ospiciului Socola, Maternitatea şi azilul Eufrosina Balş.

Din Bucureşti ni se telefonează, că acceleratul de Iaşi, a sosit azi acolo cu o întărziere de 2 ore.

UNIVERSITARE. — Domnişoara Eugenia Musteaţă şi D. Dimitrescu, au trecut cu un deosebit succes examenul de licenţă în filosofie.

— D-lui profesor Tabacovici, terminîndu-i-se concediul îşi va relua cursurile, cu începnre de mîine.

— Au fost scutiţi de plata taxelor universitare, d-nii George Racoviţă, Froim Spanier, Gheorghe Vasiliu, I. Dinescu, V. Alexa şi Leonida Mavromatti.

— In urma examenelor depuse în sesiunea de Ianuarie au fost proclamaţi licenţiaţi în drept d-nii: locotenent Gh. Popescu, Ionescu A. D., Solomon Magder, Edmond Gusti, Constantin Fedeleş, Hodoroabă, Emanuel Mănescu, Jean Văleanu, Sculy-Logothetides, Oscar Lăzărescu, Chirculescu Postovaru şi C. Teodorescu.

Rezultatul oficial se va afişa în sala paşilor perduţi, în ziua de 13 Februarie, ora 12 dimineaţa.

— Domnişoara Mititica Lelescu, şi-a desvoltat conferinţa sa, la domnul profesor Ilie Bărbulescu, Vineri la 8 Februarie.

Noul program de astă-seară Luni al cinematografului Pathé Frères, din vasta sală a Circului Sidoli, cuprinde între altele:

„Sete de moştenire", splendidă desfăşurare în două acte mari. Grandios film parizian. Rolurile principale sunt susţinute de maeştrii Comediei Franceze din Paris.

Industria cînepei în Franţa, popularizări industriale.

Bebe şi boscarul, scene humoristice.

Duel între Tîndală şi Picală, scene comice.

Din necazurile unui reporter cinematografic, comedie.

Cel mai nou număr din Eclair-Journal, cu ştirile, sporturile şi telegramele însufleţite.

Poimîne Mercuri program nou.

Dela 7 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele preţuri:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.40
Unt pentru masă şi cafea		5.60
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină	1.40 şi	1.60
Brînză de munte	1.80 şi	2,—
Ouă zilnic proaspete	9 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.40
Caşcaval greçesc		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.40
depozit permanent de Schweitzer elveţian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40

S'a pus în vînzare din producţie proprie: muşchi afumat de porc, limbi afumate de vacă şi de porc, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub preţul pieţii.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb şi negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Berăria LUTHER

PIAŢA UNIREI

în fie-care seară vor area loc

CONCERTE

sub conducerea maestrului

— GH. DRAGOIU —

cu concursul celebrei cîntăreţe

AGLAEA MIHAIL

absolventă a Conservatorului din Milano care va cînta bucăţi romîneşti, italieneşti şi franţuzeşti.

Un bogat repertoriu cu piese din cele mai alese.

Simbetele, Duminicile şi Serbătorile vor avea loc la orele 5 p. m.

— MATINEURI —

şi seara concerte dela orele 3— 1 de noapte.

— EXCELENTA BERE PILSEN —

Restaurant francez şi romîn la ori ce oră din zi şi noapte.

Serviciul prompt. DIRECŢIUNEA

Se primesc banchete şi nunţi. Abonamente lunare masă fixă, 3 lei la discreţie.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 11 Februarie

Presa oficioasă germană şi conflictul romîno-bulgar

Constantinopol.—Ştiri turceşti spun, că perderile turcilor în luptele de pînă acum abea se urcă la 1500 oameni. In Constantinopol numărul rîniţilor nu trece de 500 oameni, ceilalţi răniţi sunt îngrijiţi la Gallipoli, unde şcolile au fost transformate în ambulanţe. Semiluna roşie a hotărît să întrebuinţeze o sumă de 50 mii livre pentru îngrijirea răniţilor şi o altă sumă de 50 mii livre pentru venirea în ajutorul fugarilor mahomedani.

*

Sofia.—Se afirmă în cercurile iniţiate, că guvernul englez a cerut guvernului bulgar, să arăte condiţiunile în cari negocierile de pace ar putea fi reluate. O informaţie a cercurilor diplomatice spune, că miniştrii Romîniei la Sofia, vor merge mîine la Bucureşti spre a face un raport oral. Guvernul a comunicat reprezentanţilor puterilor că nu poate consimţi a lua hotărîrea Turciei, relativ a unei zone neutre la Kargaras, pentru coloniile străine din Adrianopole şi că susţine prima hotărîre, propusă de însăşi Poarta, anume: de a se permite ca străinii din Adrianopole să iasă din liniile turceşti. De altfel pericolele ar putea proveni din foame, epidemii şi vreme urîtă.

*

Cetinge.—Ştirile ziarelor despre un pretins tratament neomenos al prizonierilor din Muntenegru sunt neexacte. Martorii oculari, ca numeroşi corespondenţi străini de ziare şi medici confirmă contrariul. Ştirea despre suspendarea bombardărei contra cetăţei Skutari în urma unor înfrîngeri sunt născociri răuvoitoare. Trupele muntenegrene au luat cu asalt în ultimele lupte importante poziţiuni duşmane la Bardagnolla spre răsărit de oraş. Ar fi prematur şi riscat a se conchide la o înfrîngere a asediaţilor din faptul că Skutari n'a fost încă cucerit.

*

Athena.—D. Venezelos a sosit aci la ora 1. 133 prizonieri de războin Turci, capturaţi la Binzani au sosit la Patras.

*

Constantinopol.—Marele vizir a adresat coloniilor străine o depeşă de mulţumire pentru atitudinea lor doveditoare de solidaritate umană, prin faptul că au preferat să nu părăsească Adrianopole, ci să stea în zona neutră spre a evita impresia urîtă pe care eşirea lor ar fi provocat'o asupra populaţiei indigene.

*

Sofia.—Agenţia Bulgară spune că reprezentanţii puterilor au făcut azi la 1 în mod separat, un demers pe lîngă d. Gheşoff, stătuind cu insistenţă să supună soluţia diferendului bulgaro-romîn, la hotărîrea celor şase mari puteri. D. Gheşoff a răspuns că supune cazul consiliului de miniştri şi că va comunica în urmă răspunsul.

*

Berlin.—Norddeutrche Zeitung spune: destinderea chestiilor balcanice, a făcut în ultima săptămînă progrese apreciabile. S'a isbutit a se apropia conflictul romîno-bulgar, de o soluţiune amicabilă, părţile acceptînd să remită celor şase mari puteri mediaţiunea asupra acelor puncte care s'ar putea tranşa negocieri directe între Sofia şi Bucureşti.

Intre Turcia şi aliaţii balcanici, starea de războiu continuă dar fără fapte importante militare sau politice.

In schimb pe terenul diplomatic sînt simptome vizibile că Turcia este hotărîtă să lase intervenţia puterilor să se exercite în favoarea păcei. Şi în sînul aliaţilor consideraţiunile pacifice par a cîştiga teren. Marile puteri dorind repedea terminare a războiului vor putea pune cu plăcere intervenţia lor în joc în vederea unei încheeri a păcei. Cu privire la chestia albaneză e de aşteptat cu siguranţă o soluţie a neînţelegerilor austro-ruse.

*

Constantinopole. — Declaraţiunile lui Hachi Paşa către agenţia Reuter par a nemulţumi anume cercuri ale tinerilor turci care sunt contra păcei. „Terdjumanii Hakicat" de pildă exprimă părerea sa de rău pentru acele declaraţiuni şi întreabă de ce Turcia nu ar continua războiul, dat fiind că naţiunea e gata la toate sacrificiile. Iar dacă armata reia teritoriile perdute nici o forţă nu va putea sili pe Turcia să le părăsească.

„Alemdar" află că flota engleză de 20 unităţi ar evolua în spre coasta sudică a Siriei. Un vas francez a sosit la Beyruth. Un altul ar încrucişa între Beyruth şi port-Said.

*

Revoluţia din Mexic

Mexico. — Cînd fostul preşedinte Madero şi fostul vicepreşedinte Juarez au fost transferaţi astăzi la închisoare, s'a făcut o încercare spre a-i libera. Madero şi Juarez au fost ucişi cu focuri. Doi agresori au fost deaseminea omorîţi. Preşedintele Huerta a confirmat această ştire.

Declaraţia unui ministru bulgar

Sofia.—Ziarul „Bulgarie" intervievînd pe un ministru bulgar, cu privire la diferendul cu Romînia acesta a răspuns, că pericolul a trecut şi sunt speranţe că puterile vor reuşi, ca acest diferend, să fie aplanat pe cale pacinică.

*

Acelaşi ziar, întrebînd pe un alt personagiu marcant bulgar, acesta a răspuns că pînă în acest moment, Romînia n'a cedat asupra nici uneia din cererile formulate.

Dar nici Bulgaria nu este dispusă să acorde peste cele prevăzute în protocolul din Londra.

Acuma însă Rusia cît şi Bulgaria vor avea să asculte de sfatul Puterilor.

Şi probabil că dacă nu se ajunge la o înţălegere, se va recurge la un arbitragiu.

Dispariţia unui Comerciant

Constanţa. — Produce senzaţie dispariţia comerciantului Gabai, care lasă în urma sa un pasiv de 500,000.

Principele Ferdinand la Petersburg

Bucureşti.— Până în acest moment încă nu e hotărît, anume localitatea, unde vor avea loc tratativele de mediaţiune cu privire la deferendul româno-bulgar.

In cas cînd ambasadorii vor decide ca acele tratative să aibă loc la Petersburg, e probabil ca în asuit A. S. R. Principelui Ferdinand, care pleacă la Petersburg în vederea serbărilor, să participe şi una sau două din căpeteniile noastre politice.

Bulgarii şi mediaţiunea

Bucureşti.—*Un distins francez, care s'a întors din Sofia, unde fusese în vederea unui împrumut pe care vrea să-l realizeze guvernul bulgar, a declarat că impresia ce a cules-o la Sofia, e că Bulgari sunt mulţumiţi de succesele lor de pînă acum şi că ar vroi să termine cît mai curînd atît cu răsboiul cu Turcia, cît şi diferendul cu Romînia.*

Poporul bulgar nu va face nici o greutate mediaţiunei puterilor.

Imbolnăvirea lui Radu Porumbaru

Bacău.—D. Radu Porumbaru, senator, se află serios bolnav.

DE VÎNZARE

Case mari, poziţie bună, Str. Vasile Lupu, *(foastă Cuza-Vodă)* **No. 90.**

Doritorii se vor adresa proprietarului care domiciliază în acele case.

ANUNCIU

De inchiriat *şi de* **vînzare** *de la 1 Aprilie 1913 casele din Str. Buzdugan No. 1. Proprietatea Stef. Teodor.*

Doritorii a se adresa d-lui A. Tomescu Str. Mitropoliei 6.

Dr. Suzana GROSSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Iaşi.—Strada Anastasie Panu n —

NU SIMTE CRIZA

cine cumpără la

Magazinul Dr. I. MANOLESCU

— Strada Lăpuşneanu 12 —

Deviza Magazinului fiind: **A vinde ieftin pentru a vinde mult.**

S'a pus în vînzare cu preţuri în afară de ori ce concurenţă:

Unt fin de masă *„Aurora" zilnic proaspăt, kilogramul*	5.20
Idem, *pachetul de un şfert chilogr.*	1.30
Smîntînă neîntrecută „	2.60
Şuncă proprie, *ca de* **Praga**	5.20
Miere centrifugată *fără pereche*	3.00
Mere obişnuite de masă	0.40

Precum şi toate celelalte articole comestibile **cu preţuri de reclamă.**

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

Fîn *calitate superioară, precum şi* **nuci** *sunt de vînzare. Str. Lascar Catargi 45 loco.*

Un loc viran foarte spaţios de inchiriat.

Strada Cuza Vodă 13 de p acum.

ANUNCIU

Lucrătoare care ştiu să lucreze ciorapi la Handstückmaschine (maşini manuale de împletit) găsesc de lucru continuu şi contra unei plăţi bune la fabrica de tricotage „Moldova" Şoseaua Naţională.

Germană *tînără, doreşte a da lecţiuni de germană*

A se adresa str. Armeană 9

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris şi Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas şi Urechi

esofagoscopia, bronschoscopia, electrolisa

Consult. 9—12 a. m. şi 3—5 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 47

visa-à-vis de Mitropolie

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

în clinicile prof. **Haubner** *(Charité),* **Neumann** *(Säuglingsfürsorge),* **Finkelstein** *(Azilul de copii).*

Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42.

Consult 10—11 şi 3—5.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magaziile de consum din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrieri la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Frumoasă No. 17.

HIGEYA

APA DE MESA NATURALA ALCALINA
E MIRAILLE DU CARPATHES
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

HIGEYA se recomandă de către sommitătile medicale ca cea mai bună pă minerală cu o mineralizare de 1000 grame bicarbonate de soda, magnesie şi calciu

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Functionare perfectă garantată

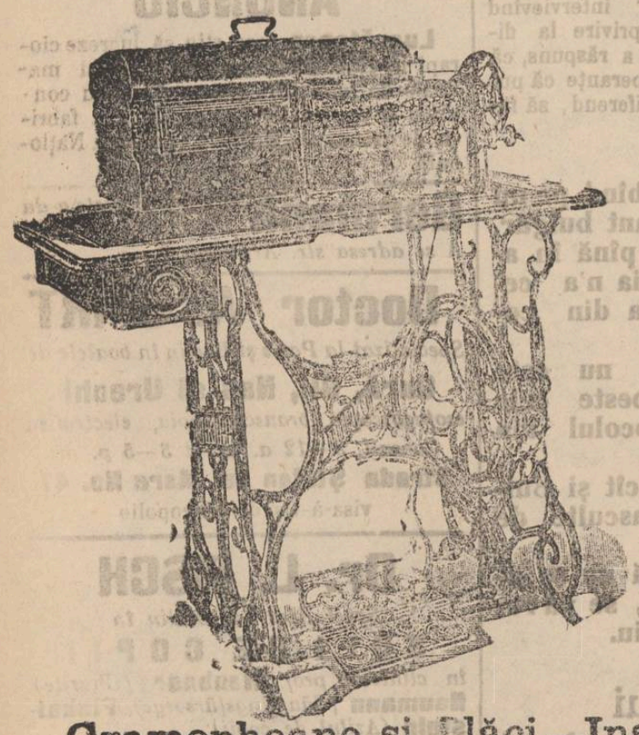

Biciclete BRENABOR
Intrebuinţate de ofiţerii şcolelor armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

MOBILE
CARUCIOARE
PENDULE
şi CASETE

Gramophoane şi Plăci — Instrumente
Toate se vînd în rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă
Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti:
Lei 7,453.500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende
Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRĂTIANU No. 166
(fostă strada de Sus)

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete contra inghetului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie cu preţ modest.
Referenţile cele mai bune la dispoziţie.

Renumitele PLUGURI
intreg de oţel bătut
marca PORO MI TRET
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm
a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit
Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la
Fraţii Bachstez, Iaşi

Magasinul Conservatorului
IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI
NOTE de MUZICA
ASORTIMENT
complect după Programa Conservatorului

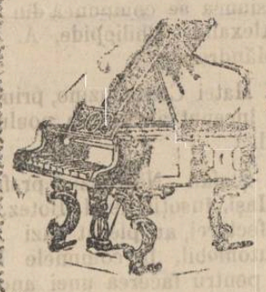

Instrumente Muzicale şi Accesorii
Reprezentanţa şi Depositul renumitelor
Piane şi Pianine
— ROSENKRANZ —
Neintrecute în soliditate şi ton frumos
Vînzare şi în rate mici fără acconto —
— *Cataloage gratis* —
INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

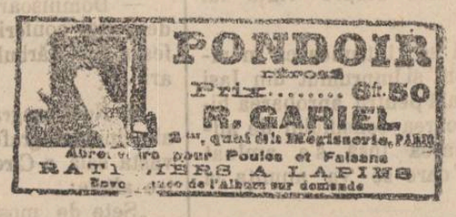

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mirzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1806 — Mercuri 13 Februarie 1913

Imgrijorări

Negreșit ar fi să ocolim adevărul, dacă n'am recunoaște că toată îngrijorarea momentului stă în deciziunile, ce se vor lua cît mai neîntîrziat pentru izbutirea acțiunii noastre politice exterioare.

Și mai trebue să recunoaștem că zilele acestea, poate azi sau mîine, se va spune cuvîntul hotărîtor.

De asemenea va fi de observat că în fața explicațiunilor date cu multă parcimonie de cei ce au răspunderea situațiunii, vorbele lăturalnice ale celor fără răspundere, acțiunea de ponegrire a activității politice a unuia sau altuia dintre cei ce conduc astăzi destinele țării, au mai perdut din veninul cu care se exala.

Cu cît momentul deciziv se apropie și avem toți convingerea că el este foarte aproape, cu atît grija, neliniștea, enervarea au luat locul ori cărei alte preocupări. Vom fi chemați mîne poate să dăm tributul nostru de sînge, să facem sacrificii, cari nu vor fi ușoare din avutul nostru, din viața noastră de toată ziua pentru salvarea și mărirea patriei.

Să ne gîndim numai, că nu e unul dintre noi, care să n'aibă o legătură de înrudire ori amiciție cu cei ce vor pleca dintre noi în primele rînduri, pentru a se expune gloanțelor, intemperiilor, unei vieți de chinuri și suferințe, și va fi de ajuns pentru a vedea grozăvia, ce se deschide înaintea noastră.

Avem însă un ideal, întărirea și asigurarea țerii ce locuim, avem încredere în înțelepciunea șefului statului și sfetnicilor săi, și de aceia acele sacrificii dureroase mai perd, dacă ne distragem atențiunea de la ororile războiului, din acuitatea momentului.

Și dacă enervarea noastră a ajuns la un punct culminant, negreșit că ea nu trebue să dureze, și avem credința că nici nu va dura.

Dacă acum privim lucrurile și din alte puncte de vedere, e cunoscut că de la primele zvonuri de războiu în Balcani, am intrat într'o stare de criză economică, stare care nu numai n'a încetat după cele patru-cinci luni, ce au trecut de atunci, ci din contra, după spusa multora, dînsa pare a se întări.

Și de sigur trebue să vedem un simptom îmbucurător în atențiunea pe care o dau miniștrii, dar mai ales cei direct angajați oarecum în progresul economiei noastre naționale, cum sunt ministrul de lucrări publice și cel de comerț, cari n'au avut un moment de odihnă, ci necontenit au lucrat, au făcut pregătiri pentru lucrări, cari încă odată vor scoate mai la lumină, energia și puterea de muncă, cu care sunt înzestrați, și vor contribui în mare măsură la o mai bună rînduială, la o bună sistematizare a muncei noastre naționale.

In mijlocul îngrijorărilor prin cari trecem, găsim ceva reconfortant pentru sufletele noastre, exploziunea de sentimente naționale ce s'a dezlănțuit în țara întreagă. De la mare la mic un curent puternic, curent de energie patriotică străbate toate masele.

In asemenea împrejurări se vede cîte comori ascunse păstrează o țară. Și noi cei cari locuim mica țărișoară România n'avem decît să ne mîndrim că toți, toate breslele sociale, fiecare după puterea sa, fiecare după felul de a vedea, înțeleg că la mijloc e ceva grav, că viitorul țerei e în joc și de aceia nu precupețesc ajutoarele de dat în aceste momente. Unii dau numai sfaturi, dar și aceste sunt bune. Și ele denotă că cei cari le dau au în inima lor imaginea vie a țerii și dînșii o doresc să fie mare și respectată.

Chiar socialiștii, a căror concepție e mai depărtată de cît aceia a marei majorități a celor ce locuesc în țara noastră, au slăbit cel puțin pentru moment propaganda lor contra acțiunei energice, acțiune care poate merge până la războiu, a țerii noastre. Din împrejurările grele, prin care trecem, vom scoate de sigur multe învățăminte.

Cînd restriștea va fi lăsat locul unei destinderi necesare reculegerii, cînd o judecată limpede și rece va înlocui enervarea momentului, cînd situațiunea se va lămuri pe cale pașnică, cum de altfel am dori-o cu toții, fie prin acțiune militară, atunci ne vom așeza la lucru și vom aduce îndreptări la ceia ce vom fi putut observa că e defectuos în starea de astăzi.

Ne vom ocupa mai de aproape de cele două mari instituțiuni ale țerii: școala și armata.

Vom cere ca în școală să se muncească mai mult.

Vom cere școalei ca să mai lase din îngrijirea prea exagerată, pe care o dă acum stării materiale, pentru a ridica inimele, a întări sufletele și a face ca în fiecare individ să vibreze conștiința națională.

Foarte bine spunea d. ministru Disescu, cînd arăta cu ocaziunea unei discuțiuni în Cameră, că învățătorii trebue să se gîndească în primul loc și mai mult la suflet decît la ceia, ce numim starea economică.

Sunt astăzi elemente pregătite, cari se vor putea ocupa cu folos și de aceasta.

Prin acțiune culturală, chiar în afară de școală, prin educațiune, prin acțiune pentru dezvoltarea simțimintelor patriotice se va putea face mult mai mult pentru țară. Și în această direcțiune e mult de făcut, nu va ajunge nici odată activitatea a cît mai mulți.

De la armată vom cere numărul, dar mai ales calitatea. Eu socotesc, că chiar dacă numericește nu ne-am prezinta așa de împunător, va fi însă un cîștig mare pentru țară, prestigiul acesteia se va mări cînd soldații săi vor fi în adevăr dintre cei aleși.

Totdeauna chestiunea numărului a dat loc la vii discuțiuni. Sunt în adevăr de cei, cari zic că mulțimea face puterea, că civilizațiunea și progresul se desăvîrșesc mai bine în mijlocul unei populațiuni numeroase. Și ca mărturie de aceasta aduc starea înfloritoare în care s'au găsit totdeauna orașele populate, țările cu locuitori mulți, pe cînd sălbătăcie și chiar canibalism s'a găsit și se găsește la triburi a căror populațiune nu e tocmai numeroasă.

Dar nu mic ie numărul acelora cari susțin să o populațiune sănătoasă, plină de viață, cu mijloace de traiu suficiente ie mai prielnică pentru un continuu progres.

Și la drept vorbind, va fi mai de folos și pentru indivizi ei însiși ca și pentru țară, cînd numărul nu întrece orice măsură.

Acestea se pot spune și despre armată. O armată disciplinată, cu soldați instruiți și conștienți, o armată bine îngrijită chiar dacă nu va fi așa numeroasă, va fi totuși mai folositoare ca o mulțime rău îngrijită și inconștientă.

Vom cere dar pentru armată ca instrucția ei să fie pe cît se poate desăvîrșită și să nu se precupețească mijloacele pentru a ajunge la aceasta.

Vom cere lărgirea cadrelor și înmulțirea mijloacelor de a-o pune în condițiuni superioare pentru a lupta cu succes. Vom cere și număr. Căci dacă înțelegem și ținem mai mult la calitate de cît la număr, nu înțelegem să neglijăm cu totul pe acosta. Proporția tot trebue s'o păstrăm. Și dacă în genere se socoate că 10 la sută din populațiune trebue să poarte armele, negreșit trebue să avem aceste 10 la sută, iar ei să întrunească condițiunile pentru a răspunde chemării patriei.

Se zice despre Bulgari, că dînșii au scos între 17—18 la sută pentru armată, ceea ce se consideră ca excesiv,

N'am dori pentru țara noastră să ajungem la asemenea extremități, căci extremitate este să chemi sub arme copii de 16 ori 17 ani.

De aceea, o repet, armată chiar mai mică, dar puternică și bine instruită.

V. I. Radu

NOTA ZILEI

Sărmanii Tineri-Turci!

Cu cît delegații în mai mare număr intreprind călătorii mai lungi prin centrele europene, cu atît se conving mai mult că simpatiile le lipsesc, așa cum le lipsesc în patrie, fondurile bănești, pentru a preîntîmpina cheltuielile războiului și ale funcționarizmului.

Sărmanii Tineri-Turci!

Cu cîtă grabă a pierit elanul lor propriu și entuziasmul aparent, superficial, futil, cu cari a fost salutată venirea lor la cîrma statului.

Niciodată nu s'a ilustrat mai splendid vechiul dicton latin: „Multos numerabis amicos, donec felix eris". Vei număra prieteni mulți, cătă vreme vei fi fericit,—bogat...

Sărmanii Tineri-Turci!

Ghinioniști chiar din prima zi a urcării lor, ei singuri au dat cu piciorul în cei mai buni prieteni ai împărăției otomane,—în singurii amici cari nu i-ar fi părăsit în zile grele.

...Au stîrpit cîinii Stambulului!

Cei doi președinți

Odată cu instalarea în scaunul prezidențial, a academicianului francez Raymond Poicaré, și a luat în primire înalta-i demnitate și noul președinte al Statelor-Unite, filosoful scriitor Woodrow Wilson, fost guvernator al Statului New-york.

Cu privire la această din urmă telegramă telegramele marilor ziare europene anunță oarecari noutăți, esclusiv americane.

In primul rînd cele șapte proecte de lege împotriva trusturilor pe care noul președinte le-a depus, în calitate de guvernor al Newyorkului, au fost votate de amîndouă Camerile și au fost supuse sancțiunei... inițiatorului lor, noul președinte Wilson.

O altă telegramă vestește că Senatul american a menținut cu 72 voturi contra 18 legea de imigrațiune, care interzicea intrarea analfabeților în Statele Unite și cărei legi fostul președinte Taft îi opusese votul său.

Camera deputaților care dintru întîiu votase această lege cu 179 voturi contra 52, n'a putut găsi,—lipsindu-i cinci voturi—majoritatea de două treimi, cerută pentru menținerea bilului în contra prezidențialului veto.

Motivul acestui veto în potriva zisei legi, care cere ca ori-ce imigrant să fie supus unui examen de cetire în limba sa, înainte de a fi admis pe teritoriul american,—este că ea vîslează libertățile fundamentale. Acel veto se sprijină încă pe considerațiunile prezentate de către ministrul comerțului, care a arătat partea nepractică a legei, de oarece ar cere o mulțime de interpreți capabili, cărora să se supună candidații pentru examinări.

Ministrul a mai obiectat că acel examen ar exclude din Statele Unite foarte multe elemente muncitoare folositoare, de cari au mare nevoe industriile țării, în loc să oprească pe primejdioși, pe criminalii șiutori de carte. Dificultățile internaționale n'ar fi de loc excluse.

Ambii președinți ai marilor Republici își inaugurează regimurile cu interesante evenimente și chestiuni la ordinea zilei.

△

Distracțiile noastre

Evenimentele externe și teama justificată în mare parte a artiștilor străini de a se hazarda în Orientul cuprins de flăcări, au făcut ca și noi să fim lipsiți de acele cîte-va representații teatrale și concerte, de cele mai multe ori cu adevarat artistice, cu care ne deprinsesem să ne delectăm în fie-care iarnă. Plăcerea de a ne emoționa la contactul adevaratei arte și de a ne simți prin aceasta mai aproape de Occidentul care ne este așa de drag, ne-a fost răpită. Sperăm, însă, că viitorul apropiat va pune capăt îngrijorărei generale și că pe lîngă alte bunătăți, de atîtea ori mai importante, liniștea ne va reda și plăcerea reprezentațiilor străine.

Plăcerea unor bune reprezentații, însă, ne-am putea-o oferi și noi înșine. Bucureștenii nu se pot plînge de lipsa lor. Iar fiind-că la întreținerea unor instituții artistice însemnate, care desfătează pînă astăzi numai pe bucureșteni, contribuim cu toții, căci Statul este acela care le întreține din banii noștri ai tuturor, avem dreptul să cerem ca cu toții să profităm de ele.

Orchestra Ministerului de instrucție care ne face cinste prin superioritatea producțiilor ei și care este desigur a noastră a tuturor, ar putea foarte bine să vie în principalele orașe ale țărei și prin concerte variate să procure și provincialilor nedreptățiți plăcerea de a asculta bucăți alese și bine executate și să contribue ast-fel la cultura muzicală a țărei. Și i-ar ședea desigur mult mai bine decît executînd hora și brîul în dosul Palatelor și pentru toți musafirii noștri nobili.

Trupa Teatrului național din București ar putea și ea să facă același lucru cu reprezentațiile teatrale. Și aceasta nu că doar cele două, trei luni de reprezentații teatrale ale trupei locale nu ne-ar ajunge sau nu ne-ar satisface, dar fiind-că trebue să recunoaștem că elementele artistice de valoare, în marea lor majoritate, se concentrează în Capitală și că ele sunt forțate să se ducă acolo unde un mediu potrivit li stimulează și perfecționează și un public variat îi încurajază.

Și nevoia această de variație prin ceva mai bun o putem vedea lesne aducîndune aminte de bucuria care cuprindea pe ieșeni cînd se anunța sosirea trupelor Grigoriu sau Davila și asiduitatea și plăcerea cu care ei urmăreau reprezentațiile lor, deși publicul rămînea acelaș public restrîns și reprezentațiile aveau loc în fie-care seară.

Avem, desigur, și noi distracții permanente cum sunt afară de Teatrul Național cinematografele. Dar acestea, desigur foarte distractive pentru cei mai mulți, cu toată perfecțiunea la care au ajuns, nu ne pot da adevarate emoțiuni artistice. Și aceasta trebuind să fie criteriul după care trebue să distingem distracțiile noastre, să luptăm pentru ridicarea pretențiunilor noastre artistice și pentru egalitatea împărțirei distracțiunilor de care se îngrijește Statul.

Vic.

ECOURI

Goethe pretindea că fie-care și-ar putea amîna moartea cu voință. Contele Okuma, fost președinte de consiliu în Japonia susține și el la rîndul său o teză foarte originală; el declară că ori ce om cu ajutorul unui regim rațional ar putea să atingă vrîsta de 125 ani. El a fondat chiar o asociație numită: Hyakiunoukai adică clubul centenarilor, unde pentru ca cineva să poată fi primit trebue să aibă cel puțin 80 ani.

Prima reuniune a avut loc de curînd în palatul contelui Okuma. Au asistat 500 bătrîni veniți din toate colțurile Japoniei. Președintele dischise ședința,—care nu fu nici de cum sgomotoasă,—printr'un frumos discurs, care însă n'a putut fi savurat de întreaga asistență, cu toate că cei mai mulți erau prevăzuți cu cîte un carnet acustic.

*

Libertatea redobîndită de d. Fallières, fostul Președinte al Republicei franceze, îi va permite să se ocupe mai mult de proprietățile sale funciare.

Se zice că atunci cînd descoperea neglijențe din partea celor însărcinați cu administrarea întinselor sale vii, spunea surîzînd:

— Așa are să meargă treaba cît voiu fi Președintele Republicei!

OAMENI ȘI LUCRURI

ORBIRE...

Ce tragic cuvînt,—orbire! Sună ca o muzică de lacrimi și de jale; se prelinge ca o umbră de adîncă mîhnire numai gîndul că undeva o ființă omenească, într'o bună zi, a pierdut marile foloase ale acestui simț scump între toate: vederea.

Dar e cu deosebire întristătoare știrea că Suverana-poetă, Carmen-Sylva, trebuie supusă operațiunei de cataractă, pentru a-i se reda vederea. Insu-și momentul operațiunii, în senzul fiziologic, însamnă că vederea e deplin dispărută, pentru că, altfel, nu s'ar putea proceda la operațiune.

Nimeni mai bine și mai profund de cît Carmen Sylva n'a priceput întreaga amărăciune legată de această suferință omenească,—orbirea.

„Un orb plîngînd a scris Regina-poetă—aceasta e din cale afară grozav! Numai desnădejdea o poți cunoaște în ochii lui!"

Și, simțind aceasta, a luat acea cunoscută inițiativă generoasă, de a întemeia „Vatra Luminoasă", pornind de la convingerea psihologică și filosofică: „Unica fericire pe care o putem da acestor nenorociți este *munca*".

In Bavaria a fost și este încă adorat ca un sfînt prințul-regent Carl Teodor care, studiind medicina, a operat mii de bolnavi de cataractă, dăruindu-le, cu o generozitate adevărat princiară—vederea.

Regina Elisabetha vroia să le redeie mai mult: iluzia însă-și de a fi oameni în rînd cu toți ceilalți, prin posibilitatea de a lucra, de a-și agonisi viața pentru ei și pentru familii, de a fi veseli și chiar fericiți.

Viziune superbă de poetă, care știe să privească în adîncul nevoilor mari și să viseze mîntuirea celor umiliți.

Și această simțire plină de milă iat'o pedepsită de o ironie a Naturii, înnăbușită prin apariția cataractei care răpește vederea, care întunecă scînteierea luminii, sămănînd noaptea neagră.

Din fericire arta medicală e în stare de a înlătura ceața temporară. Ea va ști să redee strălucitei poete lumina toată, care i-a fost călăuza în viața cea plină de bunătate, de duioșie și de suferințe; lumina cea albă cu care, de atîtea-ori, a gonit obscurele umbre din calea celor ce nu vedeau destul, ce nu vedeau departe....

Rodion.

Drepturile Romîniei

In actuala criză balcanică

II.

Adversarii tezei romînești nu se declară pătrunși de greutatea și de seriozitatea argumentelor noastre.

Opiniunea bulgară (în genere) și o parte a opiniunei europene ripostează, zicînd:

a) Romînia nu are cuvînt să ceară compensațiuni teritoriale, fiind-că n'a făcut sacrificii în războiu și s'a declarat absolut neutră, pe cînd Bulgaria și celelalte state balcanice au făcut jertfe însemnate, așa în cît cuceresc prețul victoriilor cîștigate.

b) Bulgaria declară că renunță la orice aspirațiune asupra Dobrogiei, astfel că nu e nevoe pentru Romînia de o frontieră de apărare.

c) Pretențiunea formulată de Romînia în momentul cînd Bulgaria se găsește într'o luptă crîncenă, echivalează cu o purtare ostilă, brutală, inică.

d) Romînia singură a ținut să nu fie prenumărată ca stat balcanic, pentru că n'a intrat în confederația balcanică; deci nu poate vorbi de interesele ei în echilibrul balcanic.

Prima obiecțiune este cu desăvîrșire falșă în dreptul internațional public al Europei. Bulgaria, repet, și-a anexat la 1885 Rumelia orientală, *fără războiu, fără nici un fel de sacrificiu*; și-a acordat, în acest mod, o compensațiune teritorială importantă.

Englitera, Austria, Rusia nu și-au anexat teritorii (Chipru, Egiptul, Bosnia Herzegovina, Basarabia de Sus), fără luptă și fără ca anexarea să constitue prețul sacrificiilor îndurate sau al victoriilor repurtate?

Dacă Bulgaria și-a anexat Rumelia orientală, grație faptului că după războiul din 1877 a fost scoasă de sub jugul apăsător al Turcilor și-a putut ast-fel să rîdice capul, de ce s'ar tăgădui Romîniei care a făcut mari jertfe pe cîmpiile bulgare în 1877, să ceară compesațiuni teritoriale, în momentul cînd Bulgaria (care a dobîndit atîtea foloase pe urma jerfelor Romîniei), se mărește și să întărește?

De unde condițiunea ca o compensațiune necesară și echitabilă să se opereze numai în timpul ce urmează imediat după o luptă, după o victorie?

Dacă Romînia a varsat atîta sînge la 1877 pentru ridicarea Bulgariei (cum s'a recunoscut și proclamat de statul bulgar în formă oficială); dar Romînia a ajutat mereu, în vremuri grele, pe patrioții și oamenii bulgari — n'a făcut destule sacrificii îndreptățite pentru o mare răsplată.

Fiind-că Romînia n'a putut obține la 1879 dreptul și interesul ei, ar fi just să nu le obțină azi, cînd supravine o modificare însemnată a situațiunei politice?

Și contestarea pretențiunei Romîniei este cu putință ca să vină din partea Bulgariei, a cărei purtare trecută desminte valoarea contestațiunei? Bulgaria neputînd avea la congresul din Berlin Rumelia (stipulată pentru ea de Rusia în tractatul de la St-Stefano), nu și-a anexat-o în 1885, adică după trecere de mai mulți ani? Analogia de situațiuni e izbitoare.

Chestiunea neutralității.—Neutralitatea pe care Romînia a proclamat-o în actualul războiu din Balcani, poate fi un argument în defavoarea tezei cele romînești.

Negreșit, neutralitalitatea este o stare definită în dreptul internațional. In virtutea neutralității adoptate, un stat își ia obligațiunea de a nu favoriza pe nici un beligerant, adică abținîndu-se de a îndeplini ceva pentru unul sau altul din beligeranți.

Dar declarațiunea de neutralitate este condiționată de modalitatea declarațiunei de războiu, fiind-că neutralitatea se sprijină, chiar ca, orice act, pe un interes real.

Astfel, cînd războiul proclamat, ca în circumstanțele prezente, este motivat expres prin declarațiunea că nu se are în

vedere de cît liberarea conaționalilor creștini subjugați, *fără scopul cuceririlor teritoriale* (sau pur și simplu numai pentru liberarea acelora de sub robia străină), și cînd această declarațiune a marilor puteri că vor menține statul-quo în Balcani, fără îndoială că declarațiunea de neutralitate a Romîniei, intervenită după ce s'a luat act de proclamația de războiu circumscrisă, încetează de a mai fi operantă pentru beligerantul care își modifică planul, planul, manifestînd în mod concret voința de a cuceri.

Comunicarea proclamațiunei de războiu și declarațiunea de neutralitate pe baza ei desăvîrșesc un pact, ce are caracterul juridic al obligațiunilor reciproce.

Orice modificare singulară în obligațiunile beligerantului sau în obligațiunile neutrului sfărămă pactul și repun părțile din punctul de vedere al dreptului, în situațiunea anterioară : în cazul nostru, neutrul își reia libertatea de acțiune.

Dealtmintrelea, neutralitatea adoptată de un stat se justifică de un interes general al acelui stat.

Romînia, față cu declarațiunea statelor balcanice, că nu urmăresc cuceriri teritoriale, dar numai liberarea și îmbunătățirea soartei creștinilor împilați, a apreciat că nu are interes să împiedice esemenea acțiune ; a apreciat că nu are interes să ajute un beligerant contra celuilalt, întărind pe unul în dauna celuilalt ; a apreciat că nu are interes să ajute pe Turci, fiind-că s'ar compromite opera de salvarea unor popoare subjugate (printre care sunt 700,000 Romîni); în fine, a apreciat că nu are interes să ajute pe Bulgari, fiind-că de ar fi fost chiar biruiți de Turci, nu ar fi perdut nimic din teritoriile lor, de vreme ce marile puteri afirmau menținerea, în toate cazurile, a statului-quo.

Condusă de acest interes și întemeindu-se pe lealitatea declarațiunei de războiu, Romînia a mai ales neutralitatea.

Atitudinea României ar fi fost alta, dacă statale balcanice declarau războiul pur și simplu. Intr'adevăr, eventualitatea tulburărei echilibrului de forțe între Bulgaria și România, în urma mărirei Bulgariei prin anexare de teritorii destul de întinse, ar fi silit pe România să nu adopte pur și simplu neutralitatea, comunicînd încă Bulgariei că anexarea de teritorii nu se va putea efectua fără compensațiuni, menite să împedice slăbirea echilibrului forțelor respective și să pună România la adăpost de o grijă serioasă.

Cred suficient demonstrată neexacticitatea obiecțiunei că România nu poate pretinde nimic, întrucît n'a făcut sacrificii și s'a declarat neutră.

A doua obiecțiune (anume că România n'are cuvînt de a cere o rectificare de fruntarie, căci Bulgaria declară că renunță la ori-ce aspirațiune asupra Dobrogei, așa că n'ar mai fi trebuință de o fruntarie de apărare), este înșelătoare. Mai întâi de toate declarațiunea de renunțare din partea Bulgariei actuale, ce influență ar avea asupra Bulgariei viitoare? Generațiunea prezentă se găsește în imposibilitatea ca să impună voința ei generațiunei viitoare, mai ales în chestiunile de asemenea natură și la un popor cu firea poporului bulgar.

Dar apoi Dobrogea ne-a fost dată de Rusia și atribuită nouă prin congresul de la Berlin, ca o compensațiune a răpirei Basarabiei de sud. Dobrogea pe vremuri a fost o provincie dependentă de coroana domnului romîn Mircea cel Mare ; în urmă a fost supusă de Turci și aceștia ca stăpînitori au cedat'o, prin tractatul de la St.-Ștefano, Rusiei, care ne-a dat'o în schimbul Basarabiei ; prin urmare Dobrogea s'a realipit României.

De aceia declarațiunea de renunțare a Bulgarilor ar reprezinta un non-sens istoric și diplomatic. Nu avem nevoe de asentimentul Bulgariei pentru consacrarea dreptului nostru.

De sigur cînd afirmăm că voim stabilirea unei fruntarii strategice la sudul Dobrogei, recunoaștem că voim a înlătura încercarea Bulgariei de a ocupa militărește Dobrogea.

Aici tocmai intervine argumentul bulgăresc : Ei bine, declarăm că renunțăm la ori-ce aspirațiune asupra Dobrogei, astfel nu vă mai rămîne cuvînt să ne cereți rectificare de fruntarie pe pămînt bulgăresc.

Argumentul este numai amăgitor, fiindcă cine poate afirma că generația imediat următoare se va socoti că el lovește în interesul panbulgarismului ? Schimbarea de atitudine atît a statelor balcanice cît și a marilor puteri de la proclamarea războiului balcanic încoace, sunt o dovadă vie de cît prețuesc declarațiunile diplomatice în fața intereselor și ambițiunilor politice ale statelor.

Chestiunea este neîndoelnic foarte clară. România se găsește astăzi cu fruntaria impusă la 1879, deschisă față de o țară cuceritoare și mărită, care și-a trădat aspirațiile asupra Dobrogei chiar prin oferta renunțărei la ea. Imprejurări critice, rivalități, ciocniri de interese economice, etc., vor putea deveni cauze de ostilități viitoare între ambele țări : situația României va fi atunci inferioară și supusă primejdiilor.

Deci un interes primordial de apărare și un interes bine cumpănit pentru garantarea raporturilor liniștite dintre aceste două state vecine, impun României absoluta necesitate de a rectifica fruntaria dobrogeană în sensul arătat.

A treia obiecțiune (că pretențiunea României în situațiunea în care se află Bulgaria, echivalează cu o purtare ostilă și inică) constituie un argument neserios sau lipsit de bună credință.

România a formulat cererea ei de îndată ce a constatat că Bulgaria, părăsind scopul anunțat al războiului, urmărește cuceriri teritoriale, și prin aceasta devine o vecină periculoasă pentru fruntaria descoperită de la sudul Dobrogei.

Schimbarea atitudinei Bulgariei justifică pe deplin atitudinea României.

Interesul echilibrului de forțe și interesul apărărei fruntariei ar fi impus României aceiași atitudine, încă de la început dacă Bulgaria, ar fi comunicat în mod leal României adevarata ei intențiune.

Lipsa de sinceritate a statelor balcanice, cu ocazia proclamațiunei de războiu, a hotărît pe România să intervină cînd s'au început tratativele de pace pe baza cesiunilor de teritorii. Prin urmare Bulgarie poartă vina urmărilor supărătoare ale acțiunei sale. In nici un caz nu este posibil a caracteriza purtarea României ca inimică și brutală.

(Va urma) **Ioan D. Filitti.**

10 Ianuarie 1913.

Serata dela Teatrul Național

Conferința d-lui A. D. Xenopol

Din inițiativa unui comitet de deamne patronat de către I. P. S. Mitropolitul Pimen, a avut loc Sîmbătă seara, la Teatrul național, o serată artistică-literară pentru sporirea fondului flotei naționale.

A asistat foarte multă lume.

Succesul desevîrșit al seratei se datorește concursului acordat de d-nele Sofia Teodoreanu, L. Barsan. Elena Popovici Omer, de d-nii N. Teodoreanu, M. Bârsan și de Corul Mitropolitean sub conducerea d-lui Dimitriu.

Partea artistică literară a programului a încadrat importanta conferință a d-lui profesor universitar A. D. Xenopol, despre : *Ideia Națională.*

D. A. D. Xenopol după ce a aratat nevoea absolută de unitate a țărei față cu problemele grele ce se desbat acuma, a aratat că este bine ca din toate părțile să se contribue la acest rezultat, prin incordarea cît mai puternică a simțimîntului național.

Națiunile vor să trăiască conform cu înboldirea firească a simțimîntului păstrărei individuale care se manifestă în toate organizmele.

Toată istoriea omenirei dela început pănă astăzi, nu este de cît rezultatul frămîntărei popoarelor, spre ași asigura cît mai trainic existența. Cele mari au tins, de aceia, pururea la cuceriri în dauna celor mai slabe, ear acestea s'au înpotrivit cu toate puterele la a lor nimicire.

Multe sînt elementele care contribue a întări simțimîntul național. Unul din cele mai de căpitănie este încrederea în sine fără de care nu se poate face nimic de seamă în lume.

Increderea în sine se dobîndește cînd poporul cunoaște că valorează ceva, și această convingere rezultă din cercetarea istoriei sale.

Aici, d. A. D. Xenopol intră într'o analiză deplină a evenimentelor indeplinite de români, mai ales în baza încrederei în sine—ba chiar a unei îndrăzneli ce părea că depășește măsura.—D-sa analizează faptele săvîrșite de Români la 1848, 1859, 1863, 1864, 1866, 1877 și 1907—arătînd pretutindeni că dacă am izbutit și am eșit cu folos din grelele cumpene prin care am trecut, aceasta s'a întîmplat numai fiind-că am avut încredere în noi, în așezămintele noastre, în armata noastră și în conducătorii noștri.

Increderea în sine este mai ales la locul ei, cînd se apără o cauză dreaptă și în desbaterea noastră cu bulgarii de la delimitarea unei frontiere strategice, dreptatea este pentru noi.

Oricît însă ar fi de dreaptă o cauză să băgăm de seamă că încrederea în sine pusă întru a ei apărare, și care poate merge chiar pînă la îndrăzneală, să nu degenereze în sumeție și în fapte nechibzuite.

In istoria mai nouă a poporului romîn conducătorii noștri au fost totdeauna oameni pricepuți și plini de iubire de țară.

Deacea sub toate guvernele care s'au perindat la cîrma țărei, ea a făcut totdeauna cîte un pas înainte, cu toate greșelele și neajunsurile care sunt nedeslipite de făptura omenească.

Așa și acuma cîte critici nu se fac modului cum treburile sunt conduse de actualii guvernanți.

Aceste critici sunt însă neîndreptățite.

Sunt tot atît de patrioți oamenii din fruntea țării ca și noi aceștilalți. Mai credem apoi că sunt cel puțin tot atît de pricepuți, dar ei sunt mult mai bine, în stare de a cunoaște toată situațiunea internațională și de a dejuca primejdiile ce pot să ne amenințe.

In loc de a critica și de a aduce desbinare în sufletul țărei, ar fi bine să fim cu toții strîns uniți în jurul guvernului nostru, în jurul Regelui nostru, care are de aparat întreaga s'a viață și rodul unei munci de jumatate de secol pentru păstrarea căruea își vor pune la încercare toate facultățile sufletului spre a face ca Romîniea să easă din cumplita cumpănă cu onoare și mărită iar nu micșorată.

Publicăm următoarele trei poezii ale Ririei, rostite la Festivalul de Sîmbătă de d. I. Petrovici, care poezii au plăcut atît de mult.

DACIA

Ne chiamă inima și dorul,
Ne chiamă'ntreg cuprinsul vrerei
Ca să sfărmăm acum soborul
Ce s'a încins în jurul țărei.

O ! vrere-ar Domnul, de sub moină
Să iasă'n pripă-un glas de doină
S'adoarmă'ncingătorii Troiei,

Să'nvingem zilele nevoiei ;
Să se ridice în țîțîne
Stindardul Daciei bătrîne !

IN CUMPĂNĂ

I

Romîni ! Sus inima voastră,
Ceasuri grele stau să cadă
Peste liniștea trăirii
Peste-a timpului grea roadă,

Sus gîndirea noastră toată
Spre nădejdea vremii bune ;
Să aprindem într'o clipă
Faima vremilor străbune.

Și cu arma'n mîna dreaptă
Cu dorința'n partea stîngă
S'arătăm că șoimul doarme
Sus pe creangă, nu'n paringă.

Căci ce'nseamnă oare vieața
La viteji cu dor de țară ?
Este cîmpul plin de iarbă
In eterna primăvară ;

Este holda înflorită
De simțiri ce s'au jertfit
Ca s'asigure'ntărirea
Scump pămîntului iubit.

II

Veniți temeinici oaspeți ai vremilor apuse :
Veniți dragi Căpitani, veniți arcași iubiți !
La sfat acum s'aduceți și arcul și săgeata
Fuștura, buzduganul și parii ascuțiți,

Ca să'ndemnați azi tunul și puștile ușoare
Și lăncile întinse și-avîntul domolit,
Ca inimile noastre să'nceapă iar să sboare
Spre slăvile izbînzei pe care-ați adormit.

Voi scuturi daciane și coifuri mari romane,
Simbol de vrednicie pe-acest iubit pămînt,
Trimiteți oțelirea spre piepturile noastre
Și streșină pe frunte la gînd și la cuvînt.

Nu vrem să moară Slavul ce și-a'nălțat mîndria
Incătușată'n chinuri—ce trist ne amintim—
Dar vrem pămîntul nostru să-și sprijine-'ntărirea
Nu vrem altora moartea ci vrem ca să trăim.

Copiii nu vor plînge,nici mamele n'or geme
Cînd vor pleca ostașii din dragul nostru sin,
Cînd țara-i în durere, chemarea n'are lacrimi,
Crediuța n'are tremur, nici sufletul suspin...

Să nu ne-adoarmă visul lipsit de ocrotire.
Veniți prin glasul vremei s'aduceți întremări.
Deștepți cu vrednicie să cumpănim minutul
Să nu robim puterea la șabrede 'ndemnări.

Iar dacă întîmplarea și Domnul hotărî-va
Ca să răsune goarna chemînd la luptă mare,
Să mergem strînși cu toții, cu inima ușoară
Să nu cunoaștem foame, odihnă, nici iertare

Pîn' n'om sfinți iar steagul ce ne-au lăsat părinții
In slavele izbîndei, în focul biruinței,
Precum făcat-aCarol, cînd falnic l'a scăldat
In sîngele oștirei ce Ștefan ne-a lăsat.

Epitropia Generală

a

Casei spitalelor și Ospiciilor

Sf. SPIRIDON DIN IAȘI

Face cunoscut că în ziua de 23 Februarie 1913, oara 2—4 p. m. se va ținea în camera acestei Epitropii licitație publică prin oferte sigilate pentru furnisarea cu pînea necesară : ospiciului Socola, Inst. Grigorian și azilul Balș, pe timp de un an cu începere de la data facerei contractului.

Licitația se va ținea conform Art. 72—83 din legea contabilității generale a statului.

Concurenții sunt invitați a se prezenta în acea zi insoțiți de o garanție provizorie în sumă de 400 lei în numerar sau efecte publice.

Ori ce informațiuni și condițiunile se pot vedea și lua în fie care zi de lucru în cancelaria Epitropiei la serv. Administ.

No. 886 9. Feb. 1913

TEATRUL NAȚIONAL

Joi 21 Febr. 1913

Legea Ertărei

Piesă în 3 acte

Litere-Științe-Arte

Ignoranță astronomică.—Sub acest titlu d. V. Anestin relatează în revista „Tribuna" recentele întîmplări tragi-comice în chestia aeroplanelor-luceferi :

„...Am publicat deci o notiță în „Universul", prin care semnalam eroarea. Ah! cîți nu au făcut haz de acest lucru, cîți nu s'au suparat. Am primit scrisori de la curagioși anonimi, și *Rumänischer Lloyd* pretindea că tot uitîndu-mă pe cer nu știu ce se petrece pe pămînt.

...Iașii părea că dau dreptate celor cari credeau că în adevăr era un aeroplan și nu luceafărul.

Acolo aeroplanul fusese urmărit pînă ce-și stinsese reflectorul „timp de vre-o... jumătate de oră".

S'au tras sute de gloanțe și avusese noroc aviatorul că dispăruse spre Hîrlău, spre vestul Iașilor.

Am scris un al doilea articol, aducînd dovezi ale martorilor oculari.

D. Haralamb G. Lecca, distinsul nostru scriitor, văzuse aeroplanul la Focșani, adică văzuse planeta Venus și era înfuriat că toți cei cari îl înconjurau, persoane culte de altfel, sugestionate pe semne, se încăpățînau să vază în Venus doar un vulgar aeroplan.

D. Andronicescu mi-a scris acelaș lucru din Huși, d. Grou din Bîrlad, d. Löwi din T.-Severin etc

In urmă am primit desmințirile și din Iași ; persoane cari nu fuseseră sugestionate, văzuseră pe Venus și manifestaseră indignarea contra ignoranței prin ziarele locale.

De atunci credința în numeroasele aeroplane ia sdruncinat, mai ales cînd au apărut și în estul țărei. Puțini naivi au mai crezut în existența aeroplanelor".

*

Simboliștii nu au o bună săptămînă. Flacăra, Noua Revistă Romînă, Teatrul, în forme diverse, atacă noua-veche mișcare literară, mai în serios, mai în glumă !

*

In cursul lunei va apărea volumul de versuri „Sub cupole de vis" de I. M. Rașcu, în editura revistei „Versuri și Proză".

*

A apărut în editura „Librăriei Noue" „Monismul" de E. Haeckel traducere de B. Danubianu.

Drept prefață un articol al d-lui N. Berenger din „L'Action" și unul al d-lui Guist'hau—astăzi ministru—ambele traduse de dr. C. Thiron.

*

STRUNA ZILEI

FINEȚĂ MINISTERIALĂ

D. ministru C. Disescu vorbind în afacerea schitului din..., arată că Episcopul de Buzău a vrut să urce schitul maicilor în vîrful muntelui.

Ce-i luxul ăsta de amănunte
Pe seama prea sființiei tale ?
Cu maicile urcași la munte—
Și iată-te luat la... vale!

INFORMAȚII

Donația corpului farmaceutic din Iași pentru Flota Națională.—Farmacia dr. S. Konya 100 lei, farmacia I. Werner 50 lei, farmacia I. Enghel și A. Enghel 30 lei, farm. N. A. Racovitza 25 lei.

Cîte 20 lei farmaciile : I. Rotbard, E. Flach, Răteanu, D. Herzenberg, J. Adace, Căpățînă, Em. Lupu, B. Zfas.

Cîte 10 lei farmaciile : Th. Jellea, D. Filipescu.

Suma 385 lei + de la personalul farmaciilor care a dat salarul pe o zi în valoare de 139.45 lei. Total 524.45 lei.

Această sumă s'a dedus la Casa de Depuneri iar recipisa a fost trimisă ministerului de răsboiu.

D. Goorge Mihail, avocat din Iași a fost numit director al penitenciarului din localitate.

D. dr. Buzenschi, medic veterinar, șef al orașului Iași, a luat dispoziția de tuberculiniza toate vacile de lapte din oraș pentru a se asigura dacă și care sunt atinse de tuberculoză.

D. profeser P. Bujor de la facultatea de științe din Iași a fost confirmat decan al acelai fecultăți pe un period de 2 ani

Statistice.—In ultima lucrare de statistică școlară, publicată de către ministerul de instrucțiune publică, găsim următoarele date, referitoare la înscrierea elevilor în școalelo secondare ; repartizați după profesiuea părinților :

Băieți, fii de săteni agricultori 4479, funcționari 5054, comercianți 2930, preoți și clerici 1733, profesii libere 1675, meseriași 934, proprietari și moșieri 1193, militari 407, rentieri 136, industriași și fabricanți 128, orfani 1265.

Fete, funcționari publici 2148, comercianți 951, profesiuni libere 686, săteni 599, preoți și clerici 365. meseriași 519, proprietari și moșieri 213, militari 173, industriași și fabricanți 90, rentieri 58 și orfani 851.

Din cele de mai sus se poate trage concluziunea că majoritatea în pătura cultă a Romîniei de mîine va forma-o fii de săteni de funcționari și de comercianți.

Cu începere de la 1 Ianuarie anul acesta, s'a pus în aplicare convențiunea intervenită între Stat și Banca Națională, prin care partea cuvenită Statului din beneficiile neto ale Băncei se urcă de la 20 la 30 la sută,

Consiliul de miniștri a aprobat proectul de lege, prezentat de d, ministru al finanțelor, prin care se decide emisiunea a încă 8 milioane lei în monedă de argint, peste ceea ce autoriză legea din 1909.

In legătură cu aceasta adăogăm că se va reveni la vechiul model și că se va inlocui vechea emblemă, de provenienţă franceză și prin o emblemă reprezentînd armele romînești, artistic executate.

Societatea scriitorilor romîni, prin președintele ei d. Mihail Dragomirescu, a adresat noului președinte al Republicei Franceze, o elogioasă felicitare relevînd înaltele merite literare ale noului Președinte.

D-na Maria Butureanu a vorbit la „Căminul Romînesc" despre „Educația integrală".

Copilul comerciantului Vexler, dispărut de mai multe zile, a fost găsit eri de către jandarmii rurali, pe șoseaua ce duce către comuna Ciurea.

Consiliul de administrație al societății anonime „Moara Păcurari", procedînd la lucrările pentru închiderea exercițiului 1912, a decis ca tot venitul netto al operațiunilor acestui exercițiu, în sumă de 100 mii lei, să fie trecut la fondul de rezervă în loc de a fi distribuit ca dividende acționarilor.

asele Humpel, din strada Carp a fost destinate societății ortodoxe romîne și vor servi pentru școala, ce urmează să se înființeze, sub auspiciile acestei societăți.

ECOU. — Produsul net de 555 lei al balului organizat de funcționarii Băncei de Credit Romîn la hotelul Traian a fost donat cantinei Isac și Amalia Geltzer, din Iași, pentru care comitetul cantinei aduce mulțumiri *inițiatorilor balului.*

Dela 7 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri :

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.80
Unt pentru masă și cafea		5.60
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină	1.40 și	1.60
Brînză de munte	1.80 și	2,—
Brînză de munte în Burduf		2.80
Ouă zilnic proaspete	9 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.40
Caşcaval grecesc		2.80
Caşcaval de Pentelcu		3.40
depozit permanent de Schweitzer elvețian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producție proprie : mușchi afumat de porc, limbi afumate de vacă și de porc, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri :

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Teatrul Cinema-Modern

— PIAȚA UNIREI —

In fiecare zi 2 Reprezentații

de

Cinematograf și Kinoplasticon

MATINEU la ora 5 p. m.
Seara la ora 9 1/4

PROGRAM NOU în fiecare Luni, Miercuri și Vineri

Sîmbăta și Duminica cîte 2 MATINEURI 2

Ultime Informaţii

D. Disescu, ministrul instrucţiunei publice, a primit demisia d-lui dr. Bogdan, din rectoratul Universităţei din Iaşi.

D. Take Ionescu, ministru de interne, se află suferind, şi nu va părăsi casa nici astăzi.

Cu ocazia jubileului de 65 de ani de domnie a Impăratului Francis Iosef se va organiza la Viena în marele parc al Expoziţiei—Rotonda vestită—o Expoziţiei austriacă „Adria".

Detalii vom publica într'un număr viitor.

In Tg. Sculeni s'a declarat epidemie de febră-tifoidă constatîndu-se 7 cazuri. Autorităţile sanitare au luat cuvenitele măsuri.

Avocaţii tineri din oraşul nostru, independent de culoare politică, au pus bazele unei înţelegeri în vederea rezolvirei chestiunei demnităţei profesionale şi cazului celor cîtorva demisiuni ale membrilor consiliului de disciplină.

In beneficiul artiştilor Vlad Kuzinski şi C. Ionescu se va juca în seara de 2 Mart, Sîmbătă, senzaţionala piesă **Misterul Camerei Galbene** *cu o distribuţie foarte îngrijită.*

Dl. I. Baroncea arendaş din Roman, care avea şi o crîrcimă pe moşia ce exploata, a fost declarat în stare de faliment şi arestat de parchet.

Tribunalul Roman înfirmînd mandatul de arestare, procurorul a făcut recurs.

Camera de punere sub acuzare urmează să se pronunţe.

Comisiunea farmaciştilor compusă din d-nii Th. Jellea, I. Rotbard, dr. Căpăţînă şi J. Adace, s'au presentat Duminică d-lui Ministru Bădăreu, rugîndu-l ca la modificarea legei sanitare, să intervină ca să se ţie compt şi de doleanţele farmaciştilor.

Dl. Rotbard a presentat şi un memoriu de punctele esenţiale care trebue modificate relativ la farmacie.

Farmaciştii din localitate au retras avantagiile acordate societăţei „Caritatea".

In prelegerea de Joi 14 l. c. d-nul Virgil Arion va vorbi despre Socializm şi Individualizm.

Inaintea înaltei Curţi de Casaţie se vor înfăţişa în curînd o serie de procese intentate de numeroşi proprietari ieşani cărora administraţia comunală le impune plata taxelor de 4 la sută, conform legei maximului, asupra imobilelor nou clădite. Se ştie că atari clădiri se scutesc de fonciar timp de trei ani, dar legea nu e precisă în ce priveşte celelalte contribuţiuni şi o jurisprudenţă urmează a fi stabilită.

D. Valeriu Hulubei n'a acceptat oarele de limba română la şcoala comercială, cursul inferior ce-i se oferise.

S'a declarat un ultim termen, pînă la Iulie 1913, conducătorilor de aziluri confesionale, cari încă nu au depus examenul cerut înaintea comisiunei ministeriale. Un asemen a examen are loc în Iunie, la Bucureşti.

Duminică 10 Februar a. c. la oarele 2 jum. p. m. au avut loc în localul şcoalei primare de băeţi Cuza-Vodă din str. Vasile Lupu suburbia Tataraş, a 6-a conferinţă săptămînală a societăţei „Unirea Educatoarelor femeelor Romîne."

Au participat următoarele d-ne membre din societate: D-ra Tereza Stratilescu directoara şcoalei secundare de fete „Oltea Doamna", d-ra E. Florescu, d-na E. Iamandi profesoară, d-na M. Ştefănescu, d-na E. Ştefăniu, d-na Efrosina Alexandrescu şi altele. Asistate fiind de un numeros public, barbaţi şi femei, locuitori din sus zisa suburbie în frunte cu Părintele Gh. Niculescu Parohul bisericei s-ftul Neculai din Ciurchi.

D-ra Stratilescu a deshcis conferinţa, vorbind despre Industria casnică, relativ la gospodărie, higienă, şi creşterea copiilor, arătîndu-le răul de care sufăr astăzi şi de viciul la care se lasă fără vroinţă poate, să-i predomine, îndemnîndu-i la muncă fără preget.

Asemenea a mai vorbit părintele Niculescu cu multă tragere de inimă oferindu-le tot concursul personal a sfinţiei Sale pentru sprijinirea posibilă a nevoilor lor, povăţuindu-i pentru lumină şi muncă, şi a se aduna în grupuri cîţi mai mulţi, pentru ca cele vorbite şi auzite la această conferinţă să le discute între ei ca astfel să ia o hotărîre de a munci şi a nu se lasa prada mizeriei prin ei singuri.

Piesa „Zig Zagurile dragostei" anunţată la teatrul naţional pentru seara de 16 Februarie în beneficiul „Cercului inginerilor" este tradusă de d. C. B. Penel.

Azi au început a se împărţi ajutoare acordate de casa centrală a incendiaţilor la Prefectura de judeţ, la mai mulţi săteni din judeţ care au suferit pe urma incendiului.

S'a făcut cunoscut prefecturei de judeţ că s'au ridicat măsurile sanitare mpuse pentru călătorii şi provenienţele din Odesa.

Femeia Maria Deapără din comuna Bucium, a furat de la soţul ei suma de 20000 lei dispărînd în urmă de la domiciliul conjugal.

D. V. Sava a fost numit în funcţiunea de epitrop al bisericei Socola din comuna Buciumi, în locul decedatului D. Bahrim.

Pînă în momentul de faţă direcţiunea generală a teatrelor n'a autorizat reprezentarea în oraşul nostru a piesei lui Herz: „Păianjenul", care era vorba să se dee în beneficiul doamnei Pruteanu.

Dăm mai jos lista complectă a licenţiaţilor facultăţei juridice din localitate: Gusti Eduard, Berghin Nicolae, Circulescu L. Mihai, Fedeleş Gh, Gavriliu St. Constantin, Gheţu Eugen, Hodoroabă V. Gh., Magder Solomon, Mănescu Emanoil, D-na Ella Negruzzi, Postavariu Petru, Sculy-Logoditides Leon, Teodorescu Leon, Văleanu Ioan.

Profesorii şcoalei comerciale superioare din localitate, au donat salariul lor pe o zi în folosul flotei naţionale de război.

Sumele respective au fost depuse în cursul acestei luni în mînele d-lui director al şcoalei, care le va vărsa locului competent.

Prima Societate a vărsat suma de 16,000 lei, cu care în urma votului adunării generale din Ianuarie trecut contribueşte la sporirea mijloacelor pentru apărarea naţională.

Actul acesta al Societăţii merită a fi reval. In adevăr din peste 2000 Societari, numai cîte-va sute — poate 4 ori 500 — sunt care au depuse acolo sumi ceva mai mărişoare, trecînd peste mia de lei, pe cînd marea majoritate nu ajunge aici.

In faţa nevoilor ţării însă nu s'a ridicat oare-ce discordantă.

Cei cu capitaluri mici — dar mulţi — s'au arătat însufleţiţi de adevărat patriotism.

Onoare lor.

Iată seria spectacolelor cari vor fi jucate pînă la finele stagiunei actuale:

Joi 14, „La instrucţie şi Babalîcii", Sîmbătă 16, „Zig-Zagurile dragostei", Duminică 17, „In largul Oceanului", „Romeo şi Julieta" (seara), Joi 21, „Legea Ertărei", Vineri 22, „Prieteni din copilărie", Sîmbătă 23 „Ariciul şi Şobolanul" „Noaptea Furtunoasă", Duminică 24, „Curcanii", pentru Flota Naţională.

Judiciare. — Trib. s. III, a amînat ieri vînzarea moşiei Fulgul din jud. Tutova.

Din partea d-nei căpitan Scorţescu, proprietara moşiei au pledat d-nii avocaţi C. Nacu şi G. Cristofor.

— Acelaş tribunal a declarat din oficiu în stare de faliment pe A. Abramovici, comerciant de fierărie.

— Trib. comercial a judecat apoi în continuare procesul dintre H. Alexiade şi I. Plotis, L. Klein şi alţii.

— Curtea de Apel s. I, judecînd astăzi procesul dintre Banca Agricolă şi d. Nathan Grünspan, a admis acestuia dovada cu martori ca să dovedească daunelor ce i-a cauzat calitatea dublă a d-lui Uhrinowsky director al Băncei Agricole şi reprezentant în acelaş timp al soc. de asigurare „Naţionala".

— Joi 28 Febr. se va judeca la Curtea de Apel, procesul interdicţiei d-lui Al. V. Morţun din Roman şi apelul moratoriului firmei Naftuli Taxier.

— Mîine se va deschide la trib. Covurlui testamentul def. Ştefan Beloi, considerat în Galaţi ca om foarte avut.

Printre rudele defunctului sunt şi d-nii procuror Aslan şi C. Marinescu, directorul Băncei Naţionale din localitate.

— Aflăm că d. avocat P. Ghiocioiu din Craiova, lucrează la întocmirea unui „Anuar al Baroului" cuprinzînd biografiile tuturor avocaţilor din ţară.

— Judecătorul de instrucţie de la cabinetul I, a dispus eliberarea pe cauţiune de cîte 506 lei pe Wolf şi Avram Copolovici din T.-Frumos.

Procurorul făcînd apel, camera de punere sub acuzare rămîne a se pronunţa.

Noul program de astă-seară Marţi al cinematografului Pathé Frères, din vasta sală a Circului Sidoli, cuprinde între altele:

„Sete de moştenire", splendidă desfăşurare în două acte mari. Grandios film parizian. Rolurile principale sunt susţinute de maeştrii Comediei Franceze din Paris.

Industria cînepei în Franţa, popularizări industriale.

Bebe şi boscarul, scene humoristice.

Duel între Tîndală şi Picală, scene comice.

Din necazurile unui reporter cinematografic, comedie.

Cel mai nou număr din Eclair-Journal, cu ştirile, sporturile şi telegramele însufleţite.

Mâne Mercuri, program nou: „Inaltă trădare" film danez, 3 părţi.

Direcţiunea Bibliotecei centrale de pe lîngă Universitatea locală a intervenit pe lîngă Ministerul de instrucţie ca prin noul buget să se prevadă un spor de funcţionari, dar fiindcă numărul acestor funcţionari este actualminte cu totul insuficient şi aproape în imposibilitate de a deservi publicul cetitor.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 12 Februarie

România va obţine Silistra

Şofia.—Guvernul a remis astăseară reprezentanţilor puterilor răspunsul său la demersul făcut ieri. Răspunsul, declară guvernul încrezător în spiritul de înaltă dreptate al marilor puteri primeşte propunerea de a se remite hotărîrei celor şase puteri pentru soluţia diferendului romîno-bulgar dacă şi Romînia va face la fel.

*

Constantinopol. — 10,000 oameni din Galipoli au fost transportaţi la Dardanele, iar 8800 au fost la Madytos. Se afirmă în cercurile tinerilor turci ca fondatorul ligei ofiţerilor, colonelul Sadik s'a refugiat la ambasada engleză, exactitatea acestui zvon nu se poate controla.

*

Constantinopol.—Buletinul oficial despre mersul resboiului spune eri: duşmanul a bombardat uşor Aprianopole. O mică luptă de artilerie s'a dat între linia principală şi bateriile duşmane la Bulair. Situaţia e neschimbată în spre Ceatalgia. Mişcarea coloanelor noastre de recunoaştere este îngreuiată prin faptul revarsărei torentelor. In lupta ce s'a dat la vest de Elbasan lîngă Ceatalgea au fost 5 morţi şi 22 răniţi. Pierderile duşmanului au fost cu mult mai mari. Descoperindu-se săptămîna trecută în spre Eagara o mină plutitoare şi constatîndu-se că această mină nu era turcească, Poarta a adus cazul la cunoştinţa misiunilor streine de aci, atrăgînd atenţiunea asupra pericolelor pentru navigaţiunea din cauza acestor mine puse probabil de bulgari pe costa de la Rodosto şi declarînd că declină ori ce responsabilitate pentru o eventuală explozie a unor asemenea mine.

*

Londra.— Agenţia Reuter află că condiţiunile de pace ale aliaţilor vor depinde probabil de împrejurarea cînd trebuesc încheiate pe cîmpul de bataie, se afirmă că se va cere o îndemnitate de răsboiu, guvernul bulgar ar fi remis chiar puterilor o cerere în acest sens. De altfel o atare cerere s'a făcut de aliaţi încă de la început.

*

Sofia.—Ştiri de pe teatrul de războiu spun că au căzut mari zăpezi pe toată întinderea liniilor de luptă, impedecînd operaţiile militare pe cîteva zile.

*

Colonia.—O telegramă din Berlin publicată de „Koe Nische Zeitung" comentînd discursul d-lui Di San Giuliano zice: declaraţiile făcute cu privire la războiul tripolitan dovedesc că războiul a înalţat numai poziţiunea Italiei ca putere. Telegrama salută felul cum ministrul a vorbit de relaţiunile Italiei cu Austro Ungaria şi de colaborarea celor doi aliaţi întru stabilirea unui echilibru în Adriatica.

Von der Goeltz şi răsboiul balcanic

Paris.—„Le Journal" publică o convorbire cu generalul Von der Goeltz, cunoscutul organizator al armatei turcă.

Generalul a declarat, că este esclus un răsboiu între Germania şi Franţa, de oare ce ar însemna să devie un răsboiu general european.

Cu privire la răsboiul balcano-turc, a declarat că sunt de pastrat numai două momente importante: apărarea oraşelor Adranopol şi Silistra.

Opinia publică bulgară şi diferendul

Sofia.— Ziărul „La Bulgarie" publică în numărul seu de azi un nou prim articol, în chestia diferendului cu România. Ziarul crede, că Silistra nu poate fi un motiv, pentru o duşmănie între cele două ţeri.

„Istoria" —zice acest ziar— nu va şti nici o dată să-şi explice, cum pentru o Silistră, în toiul unui resboiu eliberator, două popoare care n'au nimic de împărţit, să se certe şi să se încaere.

Victorii turceşti

Constantinopol. — Joi spre Vineri, trupele turceşti au susţinut un atac victorios la Sardicoi. Bulgarii s'au retras cu mari perderi.

Serviciul militar în Franţa

Paris. — Se anunţă în mod oficios, că consiliiul directorilor ministerului de răsboi, se va pronunţa probabil pentru reintroducerea serviciului de trei ani în armată, fără escepţiuni şi fără nici un beneficiu pentru studenţi, institutori şi sprijenit de familie.

Asasinearea lui Madero

Waschington. — O telegramă a ambasadorului Wilson din Mexic zice: corpul diplomatic a hotărît să nu primească invitaţia ministerului Delabarra la prînz, atîta vreme cît împrejurările morţei fostului preşedinte Madero şi ajutorului său Juarez nu vor fi pe deplin lămurite.

*

Mexico. — Imprejurările morţei lui Madero şi Juarez nu se cunosc. Preşedintele Huerta declară că a fost un caz fortuit. Ministrul Delabarra zice, că ei au fost ucişi, incercînd să scape. Guvernul asigură că va ancheta şi va pedepsi pe vinovaţi.

Debarcare de noi trupe

Viena.—Din trupele turceşti care se află în vapoarele de transport din Dardanele, 12,000 oameni au fost debarcaţi pe malul aziatic al Strîmtorei, şi a primit ordinul să înainteze spre Bezica, unde Grecii, au reunit numeroase trupe.

Relaţiile austro-ruse

Paris.—Din Petersburg se telegrafiază ziarelor că domnul Frederic de Portale, ambasadorul Germaniei, a făcut o vizită ministrului Saronoff, şi i-a comunicat dorinţa Germaniei, de a mijloci pentru aplanarea neînţelegerilor austro-ruse.

România va obţine Silistra

Bucureşti.—In cercurile diplomatice din Capitală, domneşte părerea unanimă, că diferendul Romîno-bulgar se va rezolvi pe cale pacinică şi că România va obţine Silistra.

Accident de automobil

Ploeşti. — Automobilul care face cursa de la gară la oraş, a calcat pe comerciantul H. Braunstein, care în stare muribundă a fost transportat la spital.

Inspecţii sanitare

Giurgiu.—D. Drugescu, inspector sanitar, a sosit azi în localitate, pentru a se convinge de felul cum se aplică măsurile sanitare, pentru călătorii ce vin din Bulgaria.

Graniţele Albaniei

Bucureşti.—Ştiri din Viena, arată că o înţelegere deplină s'a stabilit între Austria şi Rusia, cu privire la graniţa Albaniei.

In consfătuirea ambasadorilor din Londra, ce va avea loc Joi se va consfinţi această alegere.

Consfătuirea dela minist. lucr. publice

Bucureşt. — Azi, la orele 4, comitetul inspectvriler de la ministerul lucrărilor publice, s'a întrunit sub preşedinţia d-lui ministru A. A. Badareu.

Comitetul s'a ocupat cu avansările inginerilor ordinari, de clasa 3-a la a doua.

Mobilizare în Austria

Bucureşti.—O perşoană marcantă, care a vizitat zilele aceste Austria, spune că mobilizările continuă, pe o scară întinsă.

Nici un contigent n'a fost licenţiat.

Viza livretelor

Bucureşti.—Marele stat major, a luat dispoziţia, ca viza livretelor pentru complectaşi şi rezervişti, să se facă în două epoce: în Octombrie şi Februarie.

Dr. I. Mironescu

absentînd cîtva timp din localitate fiind chemat în interesul serviciului militar a fost readus în Garnizoana locală unde şi-a luat ocupaţiunile sale medicale.

Orele de consultaţie fiind dela 3-5 p. m. la domiciliul său str. Arcu 10,

PROGRESUL INDUSTRIEI PETROLIFERE ROMÎNE

Descoperire Romînească Brevetată

Petrol EDOLIN

Fără fum, fără miros, flacără albă.
Produs patentat special al rafinăriei
— VEGA —
Soc. anonimă romînă Capital lei 3.750.000 deplin vărsaţi.

Petrolul „Edolin" este fala industriei noastre naţionale.

Petrolul „Edolin" arde în ori-ce lampă, fie de salon sau din casele ţărănesti.

Petrolul „Edolin" nu face fum.

Petrolul „Edolin" arde fără miros.

Petrolul „Edolin" produce o flacăre albă strălucitoare.

Petrolul „Edolin", se vinde cu 25 b. litrul.

Se găseşte de vînzare En gros la depozitul Şoseaua Naţională vis-a-vis de vama rusească şi En detail la: N. Halpern str. Costache Negri 12. I. Şteinbum str. Procopiei 4, I. Grümberg str, Cucu 24, precum şi depozitele din str. Arcu 8, Piaţa Halei, str. Nicolina, însă spre convingerea onor public este rugat a *cere vînzătorului* Marca de control „Edolin Vega"

Reprezentantul Societăţii „Vega"
Credit Petrolifer pentru Iaşi
M. Klepper.
Şoseaua Arcu 2.

Dr. Suzana GROSSI

Asistentă la clinica obstetricală
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Iaşi.—Strada Anastasie Panu n —

Dr. Manolescu, Iaşi Strada Lăpuşneanu

BYRRH

Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazilie de consum din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi abonamente

A se adresa d-lui Administrator al Opiniei str. Lăpuşneanu No. 17

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 polite de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă
Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende
Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a aumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRĂTIANU No. 166
(foastă strada de Sus)

Renumitele PLUGURI
intreg de oţel bătut
marca PORO MI TRET
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm
a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit
Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la
Fraţii Bachstez, Iaşi

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
N. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"
„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de ficat, Gută, Reumatism şi Obezitate
De vînzare la principalele magazine de comun, drogherii şi farmacii din ţară
Comandele de expediţiune şi a se adresa: Domnilor I. DAVIDESCU Tecucia
reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia IMANUOFFLER Bucureşti

Magasinul Conservatorului
IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI
NOTE de MUZICA
ASORTIMENT

complect după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii
Reprezentanţia şi Depositul renumitelor
Piane şi Pianine
— ROSENKRANZ —
Neintrecute în soliditate şi ton frumos
Vînzare şi în rate mici fără acanto —
— Cataloage gratis —
INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao
VINUL BRAVAIS
Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* inghetului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţile cele mai bune la *dispoziţie.*

Magazinul Comerţului în Rate
— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —
Pune la dispoziţia onor. public un mare
Deposit de Maşini de cusut
pentru industriaşi şi pentru familii de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată
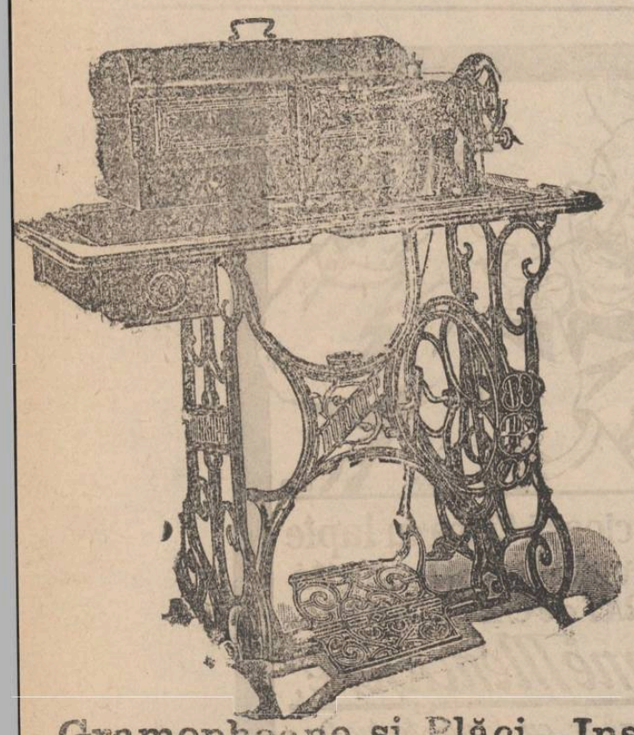
Biciclete
BRENABOR
Intrebuinţate de armatele armatelor din Europa.
Biciclete
Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.
MOBILE
CĂRUCIOARE
PENDULE
şi CASETE
Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd in rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Gresmann & M. Marcovici

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mirzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III. 50 Bani

„ „ IV 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 807 Joi 14 Februarie 1913

In preajma zilei de azi

Imprejurările prin care trecem de cîteva luni, au creiat la noi o stare de spirit particulară și complexă, în care întră, pe de-o parte enervarea produsă de criza economică, pe de alta iluzia perspectivei unei extenziuni către sud, și pe lîngă toate, poate și ceva din contagiunea avîntului războinic adus de pe aiurea în bataia vîntului de iarnă.

E un sentiment net, care aspiră la ceva nou, care pe fie care zi capătă o formă concretă, și care și a găsit în fine expresia într'un cuvînt precis, scurt și sunător: Silistra.

Pe acest sentiment, s'a pornit o mișcare, prin această mișcare se dorește o acțiune, prin această acțiune se crede în izbîndă.

E frumos de sigur să vezi o națiune întreagă inspirată de un același gînd și legănîndu-se de un același vis. Căci dacă gîndurile nu se prefac în totdeauna în fapte și dacă visurile nu se împlinesc oricînd, — din comunitatea aceasta de gîndire și de simțimînt rămîne totuși ceva, — rămîne dovada unei comunități sufletești, care face școala experimentală a solidarității naționale.

De astă-dată, fără îndoială nu ne vom mulțumi însă numai cu atît. Căci e în afară de orice discuție că *vom avea tot ce ni se cuvine și tot ce poate legitima dorințele noastre.*

Dar lucrurile aceste pot constitui uneori un joc primejdios, și sentimentul public poate împinge la acte nesocotite. Pentru că, în adîncimea masselor sentimentul e străin de reflecțiune, după cum e și străin de orice idee de răspundere. O acțiune politică poate și trebue să ție samă de sentimentul general, dar nu poate și nu trebue să ție samă numai de el.

Și în cazul precis în care ne găsim, — guvernul și-a făcut toată datoria de a da ascultare curentului popular, și toate sforțările sale merg drept către ținta la care năzuim cu toții. El însă trebue să ia aminte de toate împrejurările și de toți factorii, cari pot face ca acțiunea lui să iasă la un sfîrșit fericit, sau la unul nefast. Astfel luînd ipoteza că lucrurile ar lua o întorsătură nouă, că ceea ce socotim astăzi de folos pentru interesele noastre politice și naționale ar deveni o primejdie actuală sau viitoare, e fără îndoială că datoria guvernului ar fi să ție piept sentimentului năvalnic, și să-și îndrepte activitatea într'acolo unde ar cere interesele adevărate ale țărei.

Cu deosebire acțiunile cari duc la calea armelor, nu trebue să izvorească de cît din cea mai deplină cunoaștere a tuturor împrejurărilor, și să nu fie de cît ultima expresie a tuturor sforțărilor pentru dobîndirea unui drept. Toată gloria unui război fericit nu e niciodată răscumpărată cu urmările lui firești. Nici o cucerire teritorială nu poate da prețul sîngelui vărsat pentru ea.

Și o politică de expanziune e cu neputință, fără a lua pentru trebuințele militare, ceea ce normal trebue să meargă la celelalte trebuințe ale vieței economice și naționale.

Un stat poate fi puternic prin puterea sa armată, și de sigur că prin mijlocul acesteia poate face ca glasul său să fie asculiat. Un stat mai poate fi însă puternic prin lumina ce o revarsă cultura desvoltată în sînul lui, prin activitatea economică de care face dovadă, prin energia cu care știe să-și impue viața lui sufletească.

Dar toate lucrurile aceste nu pot întra în calculul unui sentiment public, pentru că — încă-odată o spun — asemenea sentiment e lipsit de ori-ce calcul; dar pot întra în vederile unui guvern, pentru că vederile acestuia sînt tocmai produsul unui calcul luminat și calm.

De aici urmarea, că dacă sentimentul public poate și trebue să servească în genere ca punct de orientare în acțiunea unui guvern, acțiunea acestuia trebue, la rîndul ei, să se resfrîngă asupra sentimentului public.

Iar în împrejurările de față, dacă înțeleapta procedare a conducătorilor noștri nu va ajunge la dobîndirea tuturor cererilor formulate, țara să înțeleagă, că n'a fost cu putință și că nu trebuea să se dobîndească mai mult de cît atît.

E. H.

NOTA ZILEI

Se înșală cine crede că războiul de astăzi, războaiele de mîne, sunt chestiunea cea mai arzătoare, preocuparea cea mai dureroasă la ordinea zilei.

Problema sufragetelor — o spunem cu toată seriozitatea — e mai îngrijitoare, prin excesele, prin actele de desfrînată anarhie la care se dedau femeile anglo-americane, anarhismul demne de adevărați... apași.

In Statele Unite, autoritățile unui oraș au pus în mișcare contra unei demonstrații vehemente de sufragete o armată de... șoareci, cultivați și flămînziți. Nu știm dacă eroinele americane au scăpat de șoricime grație mișcărilor... feline ce se atribuie femenității în genere.

Prin ziarul *Standard* o „mamă de familie" propune, ca singurul mijloc practic, biciuirea. Da, biciuirea, pedeapsa corporală, dureroasă, pentru a... lecui violența femenistă, lacomă de reclamă nerușinată!

In această propunere nu e nimic nou. Filosoful Nietzsche a spus acum două zeci de ani:

„Nu uita biciul, cînd ești cu femeile!..." De altfel, ați bagat de seamă? In limba noastră numele lui *Nietzsche* rimează numai cu... *bice.*

Dacă n'ar fi descoperit rima confratele Giordano, înaintea noastră, am reclama meritul acestei descoperiri poetice.

Hamid redivivus

Am rezumat la vreme primele foi din „memoriile" fostului Sultan Abdul-Hamid. In cele următoare, apărute acum în „Nord un Süd" din Berlin, ex-Sultanul se ocupă iară de unele chestiuni palpitante. Bună oară: „Islamismul și principiul naționalităților". Părerea lui Hamid era — în 1903, cînd a scris notele aceste — că Imperiul otoman este cel mai internațional din lume:

„Numărăm în populația noastră Turci, Arabi, Greci, Arnăuți, Bulgari, Kurzi, Negri etc. Dar **credința** *unește pe toți la olaltă. Eu sunt, înainte de toate, Suveranul credincioșilor și în al doilea rînd — al Otomanilor: temeiul statului nostru este religiunea. Din nefericire Anglia a izbutit să deștepte la noi focul naționalismului. Arabia e în răscoală, Albania, această fortăreață a Islamului în Europa — de asemenea. Se pregătesc tulburări în Syria.*

„Imperiul nostru a rămas un imperiu al spiritului și al religiunii. Dacă dispare ideia unității islamului, puterea imperiului nostru se va isprăvi.

E într'adevăr trist că țări locuite de credincioșii noștrii au căzut sub stăpînirea puterilor creștine. Imperiului otoman nu-i rămîn decît două zeci de milioane de musulmani. Dar ochii tuturor credincioșilor sunt ațintiți asupra Constantinopolului; legăturile între ei se strîng tot mai mult. Aci stă viitorul nostru.

Anglia, Franța, Rusia și Olanda nu sunt oare în mîna mea? Un cuvînt din partea mea — Khaliful — e deajuns ca să dezlănțuie rezboiul sfînt. Vai de puterile creștine, atunci! Momentul n'a venit încă, dar va veni...

Cele 85 de milioane de musulmani în posesiunile engleze, cele 30 milioane în coloniile olandeze și cele 10 milioane cari se află în Rusia, se vor uni cu toții.

Oare nu se știe că 250 milioane de musulmani se roagă în fiece zi lui Alah, ridicînd ochii spre Khaliful care e moștenitorul Profetului? Se poate oare spune, atunci, că suntem numai o slabă unelță în concertul Puterilor?

Așa zisele **reforme** *ce ni se cer ar fi ruina noastră sigură. De ce vor să ni le impună, Puterile cari ne sunt dușmane perpetue? Pentru că știu că reformele poartă în ele baccilii distrugători, cari vor prăbuși imperiul. Universul ne deplînge că suntem înapoiați ca nivel cultural. Uită cît mai este de făcut aiurea. De sigur, progresul tecnic în Europa și America e admirabil; suntem cu 100 de ani îndărătul Occidentului, dar nepărtinitorii trebuie să recunoască că de la venirea mea pe tron evoluția fu normală și uneori chiar prea repede..."*

Bietul Khalif!

Izolat cum era, — fiind departe de adevăratele progrese și neștiutor al stării de lucruri putea să și închipue — acum 10 ani — atari naivități puerile. Pedeapsa i-a fost amară!

△

Liga contribuabililor

In orașul nostru s'a agitat în timpul din urmă ideea de solidaritate a tuturor cetățenilor în vederea intereselor lor comune. In Occident, în marile centre de populație, chiar cartiere separate își întrunesc forțele individuale și luptă ca o singură persoană pentru apărarea intereselor lor.

Din București ne vine știrea că mai mulți cetățeni au format o ligă numită a contribuabililor, care luîndu-ne după înțelesul acestui cuvînt are de scop, desigur, apărarea tuturor acelora care contribuesc la întreținerea instituțiunilor Statului. Nu se cunosc încă statutele acestei asociații dar desigur scopul acesteia e să apere pe contribuabili în contra abuzurilor autorităților superioare, să sprijine interesele cetățenilor în conflict cu aceste autorități.

In principiu o ast-fel de asociație, chiar dacă faptele care au necesitat-o ar fi netăgăduite, este inutilă, căci cu toții suntem reprezentați în parlament și parlamentarii discută și aprobă măsurile ce trebre să ni se aplice. Considerînd însă, că mecanismul nostru parlamentar funcționează întructîva defectuos și considerînd și abuzurile de impunere deseori repetate, înțelegem perfect utilitatea ligei contribuabililor. Și ne bucurăm că particularii se mișcă și se formează acea inițiativă particulară de care fie-care Stat are atîta nevoie și în toate domeniile sale de activitate. Inițiativa ligei acesteia despre care vorbim, s'ar păea însă că se îndreaptă în contra Statului. Totul cred însă că depinde de scopul urmărit de inițiatorii ei și care se va cunoaște cînd se vor publica statutele.

Acum nu putem zice decît că *o încercare de aparare a intereselor cetățenilor alături de autoritățile statului sau cel mult lămurirea și luminarea reprezentanților acestor autorități este meritorie.* Să se năzească, însă, „contribuabilii" bucureșteni, care au luat inițiativa formărei acestei ligi, să îndrepte o asemenea acțiune *în contra statului*; ea ar fi atunci odioasă.

Vic.

COMPARAȚII

Sunt oameni predispuși să vadă totul în rău.

Ii numim pesimiști. Aceștia de obicei văd binele numai la alții, dar nu la ei. Mulți gospodari, cari ar avea la dînșii acasă tot ce trebue pentru ca să fie mulțumiți, găsesc că o mai bine la alții.

Cîte odată ei es păcăliți cu această manie a lor, dar de lasat tot nu se lasă. Unui asemenea gospodar i se servește acasă la dînsul o prăjitură pregătită de însăși soția lui. O găsește, rea. Dar aceiași prăjitură preparată de aceiași mînă servită însă la alt cineva, e găsită de dînsul perfect de bună. Dacă află de farsa ce i s'a jucat, credeți că individul se îndreaptă? De fel, ci va susține cu încăpățînare, că nici vorbă poate fi că prăjitura e aceiași.

Așa și cu cele ce se întîmplă în criza politică externă prin care trecem.

De cînd cu diferendul romîn bulgar nu ne mai place țara noastră. Tot ce se găsește în ea, nu e asa de bun ca la vecinii Bulgari. Civilizație, progres, ordine stabilitate, ne care le-am căutat zeci de ani, au dispărut ca prin farmec.

Bulgarii însă au toate acestea și încă cu prisos.

Un pesimist de acestia spunea mai dănăzi: da, mai bine se vie Rusii. Austriacii ori Bulgarii să ne stăpînească decît să fim asa cum suntem.

Dacă te gîndesti ceva mai bine vezi că acesta-i omul cu prăjitura de care am vorbit.

Negreșit într'o țară care n'are așezarea seculară și în asa caz se găseste țara noastră, nu toate vor fi bune, dar nici toate așa de rele în cît să ne luăm lumea în cap.

Eu sunt sigur că omul care astăzi s'ar împăca să vie Rusul, Austriacul ori Bulgarul, mîne, dacă ferească D-zeu, asa ceva s'ar putea întîmpla, ar începe a striga să vie alte neamuri să-l stăpînească și printre acestea, chiar ale lui.

Și de aceia mă mir și mai mult cum își pot închipui unii oameni că o țară care n'are măcar vechimea noastră ca Stat constituit să stea mai bine de cît noi.

Bulgarii, un popor de țărani au mentalitatea lor proprie. Noi cari n'am ridicat țărănismul la aceiași importanță sociată ca dînșii, avem de sigur alte concepțiuni.

Cred însă că mentalitatea noastră e superioară celei a lor. A noastră e rezultatul unui complex de judecăți. Din apropierea ideilor deosebitelor clase Sociale, între cari cea boerească are rolul și însămnătatea ei, rezultă unitatea națională, unitatea aspirațiunilor care se sprijinește pe sentimente naționale comune tuturor. Mentalitatea Bulgarilor e simplistă, a noastră e mai complicată, dar prin însuși acest fapt mai apropiată de ceia ce timpul cere de la un popor ca să poată trăi și a se dezvolta.

Mai bine șade unei națiuni să aibă clase boerești, țărănești și mijlocii decît o singură clasă Socială ori care ar fi ea.

V. I. Radu

ECOURI

Se citează, în altă parte, fragmentul din notele-postume ale lui Abdul Hamid. Iată cum, tot acolo, ex-Sultanul făcea comparație între Turci și Germani:

„E fapt că ne asămănăm în multe privinți cu Germanii. De aceea ne înțelegem cu dînșii așa de bine. Avem natura rezervată și liniștită; răbdăm. Și unii și alții suntem greoi; ne înfierbîntăm cam anevoie; îndurăm tortura — cu resignare — ca să lovim apoi mai tare. Dovadă — ultimul nostru războiu cu Grecii. Curagiul și cinstea, instinctul cavaleresc și ospitalitatea sunt virtuți otomane și germane. Istoria ambelor popoare are asămănări. Vechii împarați germani vroiau să-și întindă puterea dincolo de Alpi și visau un mare imperiu german. Strămoșii mei au vrut și ei să întemeieze *un imperiu care să cuprindă tot universul, din Indii pînă la Viena.* Germanii și Turcii și-au irosit forțele istovindu-le în aceste străduinți".

*

Sănătatea împăratului Austro-Ungariei care interesează mult întreaga Europă e un adevărat chin pentru medicul atașat pe lîngă bătrînul suveran. Acum în urmă cu ocazia indispoziției serioase a lui Franz Iosef, doctorul Kerzl îl opri să părăsească Schoenbrun ul. Dar împăratul voia cu ori-ce preț să se ducă la Viena și trimese la plimbare pe medic.

— Indrăznește să-mi spui că-s foarte bolnav, spune monarhul.

— Maiestatea Voastră n'are de cît guturai; dar dacă va eși din casă, se va putea întoarce cu o pneumonie.

— Ești stupid cu pneumonia d-tale.

— Dacă Maiestatea Voastră dorește un alt diagnostic și permisiunea de a eși din casă, să chemăm de la Facultate un profesor, care rîvnește o decorație.

— Du-te și tu plimbă, d-tore, Mîni vei fi mai puțin pretențios.

A doua zi dimineață doctorul Kerzl nu se prezentă la căpătîiul augustului său client. Și-i trimese răspuns că-i atins de o bronșită fulgerătoare.

Imparatul se sculă și se duse repede în camera bolnavului.

Doctorul rîdea și tusia în asternut: găsise mijlocul să împedice pe Franz Iosef de a eși din casă.

OAMENI SI LUCRURI

Sfînta minciună...

Legațiunea bulgară din Paris a comunicat ziarelor pariziane următorul „miscător" apel, cu rugămintea de a se publica:

„D-zeu a binecuvîntat armatele crestine în războiul grabnic, care se apropie de sfîrsit.

Cîte victime însă au trebuit să plătească triumful acesta cu jertfa vieței lor! Și, a doua zi după această cruciadă, rămîn orfanii. Au nevoe de pîne, de lemne, de haine.

Pentru acesti mititei întindem mîna, rugînd cu deosebire pe micii lor frățiori si surori din Franța, să le dee obolul lor. Ori cît de mic să fie, obolul acesta, menit pentru întemeiarea de mici orfelinate locale în diferitele districte ale Bulgariei, va fi primit de noi cu recunoștință și ne vom face plăcerea de a trimite, în schimb, donatorilor portretul nostru odată cu mulțumirile noastre.

Dați! Vă cerem pentru copiii acelora cari au murit pentru cauza Crucei. Mai mult ca ori cînd, Christ va socoti că-i s'a dat lui de-adreptul, ceea ce se va da pentru acei copii. Și va binecuvînta pe binefăcătorii lor."

Apelul e semnat de Eudoxia și Nadeja, princese de Bulgaria; iar adresa indicată pentru eventualele sume de bani — palatul regal din Sofia, sau legația bulgară din Paris.

E, fără îndoială, mai multă duioșie decît adevăr, în proza celor două princese. Nu cunoastem, cu preciziune, vrîsta lor. Dar princesele — ca și prinții — au, chiar din născare, atîtea privilegii, atîtea titluri, atîtea ranguri, atîta putere — încît etatea devine aproape indiferentă.

Ori-care v'ar fi, însă, vrîsta, tinere și sentimentale princese; ori-care v'ar fi meritul și sinceritatea milei de nenorociți, într'această generoasă inițiativă, cată să vă spunem că gestul nu e lipsit de o bună doză de hipocrizie. Leit-motivul, invocat necontenit cu o tenacitate uimitoare, că au fost duși la moarte zecile de mii de oameni „pentru triumful Crucei" — e prea deochiat și sună prea fals.

E sacru, negreșit, sentimentul patriotic; e respectabilă și supunerea oarbă disciplinei militare, chemării la datorie. Dar de ce, simțitoare princese, această pioasă minciună, că Triumful Crucei ar fi cerut, ori ar fi îndreptățit cruzimile săvîrșite contra Islamului cu prețul atîtor vieți de buni creștini, pe urma cărora plîng — de jale și poate și de remușcare — atîția orfani, urcînd Calvarul, în vîrful căruia nu vor găsi Paradisul virtuții — ci tortura decepției sufletești?

Rodion.

Drepturile Romîniei

In actuala criză balcanică

III.

Să ne punem în ipoteza că Romînia, informată de la început sau cel puțin neîncrezătoare în lealitatea guvernului bulgar, ar fi produs cererea ei, atunci în termenii următori:

„Dacă Bulgaria urmărește cuceriri și intenționează anexări de teritorii în Macedonia și Tracia, va trebui să se acorde Romîniei rectificarea frontierei, potrivit primei indicațiuni a Congresului din Berlin și în scopul apărărei Dobrogiei, precum și alte compensațiuni pentru menținerea echilibrului de forțe între ambele state vecine".

Cum ar fi privit asemenea cerere Bulgaria, care astă-zi acuză gestul Romîniei? Ar fi răspuns printr'o critică violentă, imputînd Romîniei că voește să împedice desrobirea popoarelor creștine de suferințele jugului păgîn, tînzînd la slăbirea forțelor statelor balcanice în luptă cu imperiul otoman, fiind-că cererea Romîniei, susținută prin mobilizarea trupelor și poate prin ocuparea liniei de frontieră în discuțiune, ar fi silit Bulgaria să rețină spre Dobrogea un contigent însemnat de forțe militare pînă la regularea diferendului.

Ei bine, judecînd sănătos lucrurile, situația Bulgariei ar fi fost mai critică atunci, deci și acuzarea adusă Romîniei ar fi fost mai gravă.

Romînia, însă, inspirată de gîndul păcei, însuflețită de un sentiment bine voitor pentru Bulgaria, și punînd temeiu de lealitatea declarațiunilor dinaintea războ-

iului, a retras chiar trupele ce manevrau ca de obiceiu în Dobrogea, permițînd cu modul acesta Bulgariei să se avînte contra Turcilor, chiar cu toate forțele ei.

Mai poate rămîne dar în picioare acuzarea de ostilitatea Romîniei? Mai poate fi caracterizată purtarea Romîniei ca inică?

Faptele răspund ele însăși cu elocință....

A patra obiecțiune (că Romînia a ținut să nu fie considerată ca stat balcanic, neintrînd în confederația balcanică, în cît nu poate vorbi de interesul ei în echilibrul balcanic), nu știu dacă merită o adevărată discuțiune.

Sunt 700,000 Romîni în Peninsula balcanică, de soarta cărora Romînia s'a interesat mereu.

Cînd bande bulgărești grecești s'au semnalat în Macedonia prin acte de cruzime repetate contra Aromînilor, Romînia a protestat și a cerut să înceteze sistemul nedemn de civilizația europeană, ca să se pregătească prin atari mijloace revendicări exclusive în Macedonia.

Romînia a făcut demersuri constante la Poartă, grație cărora s'a obținut recunoașterea oficială a existenței populațiunei romînești în imperiul turc.

Sunt astfel acte politice și diplomatice oficiale care stabilesc că Romînia are interese reale în peninsula balcanică. Ba încă, declarațiunea Bulgariei că va da garanții pentru desvoltarea etnică a Romînilor din teritoriile ce se vor anexa e o consacrațiune mai mult a importanței intereselor romînești.

In afară de aceasta, prin vecinătatea imediată cu Bulgaria, în partea frontierei descoperită a Dobrogei și din cauza aspirațiunilor bulgare asupra Dobrogiei, Romînia are suprema obligațiune să se amestece în chestiunea echilibrului balcanic.

Interese mari de stat și de naționalitate determină rolul și condiționează activitatea Romîniei chiar în această privință.

Prin urmare, obiecțiunea dedusă din împrejurarea că Romînia n'a intrat în confederația balcanică, nu are bază serioasă.

Marile puteri, în special acelea care n'au nici o vecinătate cu peninsula balcanică, au justificat și justifică amestecul lor, în Orient între altele, pe principiul echilibrului politic, adică pe grija ca una sau alta să nu se instaleze la Constantinopol sau să nu ia în stăpînire o parte însemnată din peninsula balcanică, și cu modul acesta să ajungă să dicteze sau să neliniștească comerțul și posesiunile celorlalți (în Asia și Africa). Or, *eadem est ratio* pentru amestecul și interesul Romîniei în problema specială a echilibrului la Dunăre și în Balcani.

Chestiunea intrărei Romîniei în confederațiunea balcanică este o chestiune deosebită, care poate forma un subiect important de discuțiune politică și înțelegere diplomatică, dar care n'are legătură necesară cu problema ce ne reține atențiunea.

Am făcut expunerea motivată a tezei romînești, am reprodus antiteza bulgărească și argumentelele invocate în favoarea ei prin unele organe ale presei europene; am combătut aceste argumente.

Sunt convins că se evidențiază cu putere rațiunea ei dreptatea soluțiunei, prezentată de România: rectificarea și modificarea fruntariei dobrogene, în sensul unei linii Turtucaia-Silistra (coprinzînd Silistra, pe la sudul dealurilor la regiunea Deliorman și pînă la Marea Neagră, la Balcic, în care spațiu de teren sunt populațiuni romînești și turcești.

Pe lîngă argumentul rațional și în formă juridică, reflexiunea îmi sugeră un nou argument politico-internațional.

Marile puteri în intervențiune diplomatică. prin care schimbă teza necesității păstrărei *statului quo* în Balcani, exprimă, cred, ideia următoare: Cedarea către statele balcanice a teritoriilor locuite de conaționalii lor, în numele cărora s'a susținut lupta, va denatura să înlăture crizele periodicee ce se iveau, fie din cauza conflictelor de religiune și de rasă cu musulmanii, fie din cauza rivalităților dintre acele state — toate doritoare să pătrundă în Macedonia — și a căror ciocnire putea să se repercutate asupra purerilor considerate ca protectoare.

Cu alte cuvinte, un motiv de înaltă prevedere politică internațională, ar justifica hotărîrea dictatorilor în problemele europenești.

Ei, bine, același principiu se poate aplica în cauză: guvernele țărilor occidentale, care combat teza romînă, trebue să primească cu mulțumire ca diferendul romîno bulgar să se rezolve în conformitatea vederilor României, fiind-că terminarea unei fruntarii solidă de apărare a Bulgariei va curma în viitor ori-ce neliniște fiind dat că Bulgarii vor fi nevoiți să renunțe la ori-ce veleitate sau aspirațiune de recucerire, punîndu-se capăt erei viitoarelor conflicte.

O bună fruntarie strategică de apărare a Dobrogei nu se va considera ca o pozițiune favorabilă României pentru un marș ofensiv contra bulgarilor, căci România a aprobat neîncetat și indiscutabil atitudinea ei pașnică și neutrală, pe cînd Bulgaria din contra s'a condus fără întrerupere de curentul militar și cuceritor.

Pe de altă parte, România n'are motiv să treacă fruntaria în Bulgaria, întru cît n'are interes să stăpînească pămînt bulgar.

Argumentelle favorabile tezei romînești abundă.

Ca concluziune ele se rezumă în necesitatea primordială (vitală) a României de a rectifica fruntaria dobrogeană; în dreptatea acestei măsuri, ce fusese indicată ci de congresul de la Berlin; în echitîtea satisfacțiunei pe care Bulgaria o datorește României; în interesul chiar al stabilirei n viitor a unui echilibru just li asigurător pentru liniștea Europei.

Imi este cu neputință, totuși, înainte de a încheia să nu fac o mărturisire: am impresia că toate acestea nu sunt suficiente. Problemele de asemenea natură solicită mai multe, subiecte, reclamă un studiu mai vast și mai profund.

Este, însă imposibil ca un articol pentru *Dreptul* să aibă o mai mare dezvoltare de cît are chiar cel prezent.

Mă voi mărgini a releva numai trei puncte de privire importante:

1) Cestiunea dacă era utilă intrarea României în confederația balcanică.

2) Asigurarea viitoare a individualității etnice a aromînilor din Macedonia prin obținerea autonomiei unei părți din Macedonia, alăturea cu autonomia Albaniei.

3) Apreciorea cugetată a modului cum România va da cestiunei rectificări de fruntarie o soluțiune concretă, indentică cu soluțiunea în drept expusă,

Ioan D. Filitti.

10 Ianuarie 1913.

Litere-Științe-Arte

Imnuri patriotice.—Poetul St. O. Iosif manifestă cele mai bune și mai persistente intențiuni de a ne înzestra cu o serie de imnuri patriotice.

Cele mai recente trei strofe: „Cîntecul steagului" sunt mai reușite de cît bucățile anterioare,—dar sunt încă departe de vigoarea și de culoarea strofelor unui Coșbuc. Iată strofele:

Steag ce mai păstrezi în cute
Urma gloriei trecute,
Astăzi poți desfășura
Flamura oriunde-ți place,
Zid de săbii îți vom face
Toți,—și te vom apăra!
Vino, sfînt simbol, și du-ne
Cum ne-ai dus și 'n vremi străbune
Sub Ștefan și sub Mihai;
Umple căile de larmă,
Praf și zîngănit de armă,
Tropot și nechez de cai!
Sune goarna, urle tunul!
Cu iubire, toți ca unul
După tine vom sbura!
La izbîndă sau la moarte,
Cum va fi ursit de soarte,
Inainte! Marș! Ura!

*

Din cauza întîrzierii unora din articolele dedicate memoriei defunctului Spiru Haret, numărul pe Ianuarie al „Vieței Romînești" va apare după 15 Februarie

*

A apărut „Romînia Viitoare" sub direcția d-lui Al. A. Badareu, anul III, No. 1, cu sumarul următor:

N. Em. Teohari—Politica și Profesorii.
Mircea Dem. Rădulescu—In port... (poezie).—Gara (poezie).
V. Munteanu—Reforma școalei primare și orariul unic.
Ioan A. Parfenie, preot—Din viața satelor.
I. Banciu—Cîteva încercări de școli practice in Anglia, Franța, Rusia și Germania.
Nestor Urechiă — Călători francezi în Țările Romîne.
Pr. Simeon Popescu—Invățămîntul în școelele noastre secundare.
George Dimitriu—Monumentele Parisului.
Dumitru Stănescu—Catihisarea—(Din Armele Preotului).
G. Dimitriu—Doi Frați (studiu).
Bibliografii.

*

Cunoașteți povestea tichiei de mărgăritar, de care duce lipsă,.. chelul. Iată o aplicație literară a povestei:

La Constantinopol se va înființa o Academie. Un mecenat oriental a oferit suma de două milioane pentru fondarea unui corp savant, care va constitui Academia otomană.

Un trimis special se află actualmente la Paris, unde studiază organizația Academiei franceze.

Noua academie va primi în sînul ei o sumă de membri străini.

Nu ne îndoim că Pierre Loti va fi proclamat cel dintăi, Octave Mirbeau al doilea...

*

Cyrano de Bergerac va fi pus, curînd, pe note în America.

Autorii proiectului, William Henderson și Walter Damrosch vor juca opera „Cyrano" la Metropolitan Opera din New-York.

Autorul, deși nemulțumit de această... aventură a popularului său erou, nu poate opri transpunerea muzicală, de oare ce editorii europeni n'au luat, din vreme măsurile legale cerute.

Rostand va face însă că nicăiri, afară de America, opera să nu poată fi reprezentată.

*

STRUNA ZILEI

NUMIRE DE PRISOS

Ministerul de finanțe turc, a demisionat, se așteaptă numirea noului titular.

Telegrame.

Ministerul ăsta-mi zic
Ce rost are și ce rol?
Burse, Bănci—nu au nimic,
Iar tezaurul e gol...

BANCA IAȘILOR
Societate Anonimă
IAȘI
Capital 2.500.000.

CONVOCARE

Domnii acționari ai „Băncei Iașilor" sunt convocați conform art. 33 din statute în adunare generală ordinară, **Duminică 24 Februarie 1913, orele 10 a. m.** în localul Băncii, str. Ștefan cel Mare 49.

Ordinea de zi:

1. Darea de seamă a Consiliului de administrație și raportul cenzorilor pe anul 1912.
2. Aprobarea bilanțului pe anul 1912 și descarcarea Consiliului de administrație de gestiunea sa.
3. Distribuirea beneficiilor.
4. Alegerea a 3 membri în consiliul de administrație în locul d-lor I. V. Praja, N. Cananău și Gh. Costin Vellea eșiți la sorți.
5) Alegerea a 3 cenzori și 3 cenzori supleanți. Atît membrii Consiliului eșiți la sorți cît și cenzorii pot fi realeși.
6) Subscrierea unei sumi pentru flota națională și aeroplanul „Iași".

Potrivit art. 35 din statut, fie care acționar care posedă 1—5 acțiuni, are drept la un vot, iar cel ce posedă mai mult de 5 acțiuni pînă la 100 are un vot pentfie care 5 acțiuni.

Acționarii absenți nu pot fi reprezentați decît prin alți acționari. Procuratorii acționarilor nu pot avea mai mult de cît 10 voturi.

Minorii vor fi reprezentați prin tutorii lor, interzișii prin curatorii lor, femeile prin soții lor.

Procurile trebuesc depuse cel mai tîrziu cu 2 zile înainte de adunare, Consiliul de administrație împreună cu cenzori decid cu majoritate de voturi asupra validității reprezentărei.

In caz cînd la data fixată pentru această adunare, nu vor fi prezenți acționari, care să reprezinte cel puțin 1/2 din capitalul social, adunarea se va ține Duminică 3 Martie 1913 cu ori ce număr de acționari, la aceiași oră, în acelaș local și cu aceiași ordine de zi, fără altă convocare.

Consiliul de Administrație.

INFORMAȚII

In chestia cărților didactice.—Prin deciziunea Ministerului Instrucțiunei Publice cu No. 96689, s'a reglementat modalitatea aprobărei cărților didactice de curs primar, fixînd ca termen pentru prezentarea noilor manuscrise, pînă la 1 Aprilie 1913.

In deciziune se mai prevede dispoziția, că manualele existente își vor păstra aprobarea obținută, pe un termen egal cu acela al noilor aprobări din Aprilie.

Această dispozițiune echitabilă și de un spirit democratic, neuzitat pînă astăzi, a impulsionat pe autorii respectivi a solicita menținerea prețului de 11 bani de coală pentru manualele de gramatică și de 10 bani pentru fie-care planșă colorată, din manualele de geografie ca și în trecut. De asemenea, de a se acorda putința de a majora prețul cu 10 bani pentru cartonatul manualelor.

Solicitarea autorilor se sfîrșește prin următoarea încheiere de mulțumire:

„In același timp ne simțim datori, Domnule Ministru, și ne folosim tot de această ocaziune, a vă arata respectuos adîncile noastre mulțumiri pentru actul de mare dreptate (menținerea vechilor aprobări) ce ați binevoit a face, prin deciziunea ce am avut onoarea a-o menționa mai sus (Deciz. cu No. 96659/912)".

(Semnați) C. Teodorescu, Ion I. Teodoru, I. Gh. Saru, G. Stoenescu, M. G. Mumuianu, Gh. N. Costescu, I. Ghiață, L. Mrejeru, Dima Cristescu, Ion I. Onu, G. Niculescu, Florea Dumitresca, N. Ionescu, Gh. A. Antonescu, C. Alexandrescu, M. Beiu-Palade, M. Sadoveanu, Mat. Dobrovici, C. Stan, Florian Christescu.

Ministerul apreciind solicitările autorilor, a complectat deciziunea cu No. 96659 din 1912, printr'o nouă deciziune cu No. 2883 cu data de 12 Ianuarie 1915, în cuprinsul următor:

Deciziune

Art. 1) Pentru cartonatul și legatul cărților didactice de curs primar, autorii pot socoti în plus cîte 10 bani de carte în afară de prețul pe coale fixat de Minister.

Pentru manualele de gramatică se menține prețul de 11 bani coala, în loc de 8 bani, cum s'a publicat în deciziunea de mai sus (anterioară).

Pentru cărțile cari conțini pagini colorate, în una sau mai multe culori, se va putea majora prețul cărților, cu cîte un ban de pagină colorată, în afară de prețul pe coală fixate de Minister; iar pentru geografii, autorii pot majora prețul cărții, cu cîte 10 bani de fie-care planșă colorată.

p. Ministru, (ss.) *G. Lascar*

ȘCOLARE.—D-ra Natalia Fedeleș' învăț. actualminte detașată la școala Buhalnița-Iași, a fost trecută la postul ei din Bădeni, încetîndu-i pe ziua de 15 Febr. detașarea.

— D. Lupan a fost numit pe ziua de 15 Febr. supl. la șc. din Buhalnița, postul al 2-lea.

— Mercuri 13 Febr. candidații pentru examenul de înaintare pe loc, vor da proba pedagogică la șc. de băeți Gh. Asache No. 7.

— D-na Victoria Hoisescu instit. Roman a obținut un concediu de 15 zile. pentru boală; suplinită de d. Birliba.

— Eri fiind consiliul inspectorilor primari la ministerul de instrucție s'a luat următoarele deciziuni:

1. Pentru anul acesta conferințele generale a corpului didactic primar urban și rural nu vor mai avea loc, în schimb în zilele de 4, 5 și 6 Aprilie se vor face escursiuni în Bucovina și Brașov, sub conducerea autorităților superioare, trebuind la întoarcere, ca fiecare membru participant să facă o descriere amănunțită a impresiilor ce-a cules din acea escursiune.

2. S'a instituit o comisiune, care să elaboreze un regulament, după care se va ținea în viitor esamenele de capacitate pentru acele ce doresc a fi conducătoare de grădini de copii mici, precum și pentru acele ce funcționează acum, dar n'au trecut examenul de definitivat. Acest regulament va intra în vigoare la 1 Aprilie 1913.

Să se înființeze cît mai multe posturi rurale, acolo unde satele sunt depărtate de centrele școlare existente și sunt minimum 40 copii de școală.

— Ministerul a numit pe ziua de 15 Febr. ca diriginte la șc. din Simnicea-Botoșani, pe Al. Chiriță în locul lui D. Fetcu, destituit.

— S'a acordat d-lui C. Grădinescu institutor și director la șc. băeți No. 3 Roman, un concediu de o lună, cu începere 10 Ianuar, fiind suplinit de d. C. Birlimba.

— Ministerul a transferat prin consimțimînd pe învățătorii A. Diaconescu de la Hudești și M. Xantopol de la Vj.-Cîmpului, unul în locul altuia pe ziua de 15 Febr.

Diriginte al șc. din Vf.-Cîmpului va fi d. C. Urzică.

— A fost transferată după cerere d-na Maria Corlat învățătoare la Fărăoani, jud. R.-Sarat, în com. Heleni-Șipote jud. Iași în locul vacant.

— D-ra Lucreția Stroici a fost numită învățătoare suplinitoare la Rusenești com. Holboca în locul d-rei Elena Eșanu demisionată.

TEATRUL NAȚIONAL

Joi 21 Febr. 1913

Legea Ertărei

Piesă în 3 acte

— Toți institutorii și învățătorii care au depus taxa de 3 lei la revizoratul școlar pentru carnetele de identitate de reducerea de 50 la sută pe c. f. r. se pot prezenta la Prefectura de Județ spre și primi carnetele cu începere de mîne 14 c. în orele de la 3 la 6 p. m.

In curînd se vor începe încercările la presiune a tuburilor cari constitue conducta de apă „Carol I".

Primăria Comunei Iași, este în tratative cu d. Grigorie Iamandi pentru cumpararea pieței Sf. Spiridon.

A fost numit intendent al cimitirului Galata, în locul d-lui Ciureanu, d. C. Cumpătă.

Economice.—Din următoarele cifre, care arată valoarea polițelor protestate, se poate vedea mersul crizei pe piața noastră, din luna August cînd au fost primele manifestări, și pînă la întăi Ianuar a. c.; Astfel în luna August s'au protestat polițe în valoare de lei 222 milioane 674.83, Septembrie, 469,047 01, Octombrie 893.551.31, Noembre 1.324.293.04, în Decembre 510.741.03.

— După o lucrare a oficiului de statistică universală din Anvers, următoarele 20 de state au avut, în anul trecut, un export care depășește cifra de un miliard: Anglia, Statele-Unite, Germania, Franța, Olanda, Rusia, Industan, Belgia, Italiea, Australia, Ungaria, Argentina, Canada, Brazilia, Uniunea Sudafricană, China, Elveția, Japonia și Spania.

— Situația economică la Constantinopole a început a se schimba în reu: prețul alimentelor se ridică; este o lipsă totală de afaceri, șapte casse au încetat plățile.

— Piața mondială e aproape staționară. Evenimentele din Japonia și Mexic n'au influențat deloc. Conflictul Romîno-Bulgar a pricinuit oarecare ezitare.

— La una Mart se va ține licitație la Ministerul de Război pentru construirea unei căzărmi nouă la Bacău.

Cu începere de la 1 August 1913 se vor abroga următoarele tarife:

1) Tariful romîn-nord german, partea II-a valabil de la 1 August 1909.

2) Tariful romîn-sud german, fascicolele 1 și 2, valabil de la 1 August 1909 și

3) Tariful austro-ungar-romîn, partea II valabil tot de la 1 August 1909.

Aceste tarife se vor înlocui cu altele noui, în parte sporite, mai cu seamă pentru taxele asupra: ferului, mașinilor și benzinei.

Ministerul instrucțiunei a publicat examen de capacitate pentru specialitățile: mode, țesături de pînze, scoarțe și covoare.

Examenul se va ține la București la 15 Mai.

Actele trebuesc înaintate ministerului instrucțiunei pînă la 15 Aprilie.

Candidatele trebue să aibă diploma unei scoli profesionale de gr. II sau certificat de la o școală din străinătate echivalent cu diploma de mai sus.

O nouă revistă își anunță apariția: „Românismul". Inițiatorii sunt d-nii V. Arion, V. Pârvan, G. Bogdan Duică.

Sanatorul Dr. Țaicu

IAȘI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect și perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Sali speciale pentru operațiile septice și aseptice. Sală de sterilizari cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproșabil. Se practică ori ce intervenții.

Secțiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalație specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviațiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxațiile, artritele, ankilozele etc. etc.

Faceri. Sală specială. Moașa diplomată în permanență.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronșite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderențile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenți electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilație electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metode: *injecții Ehrlich* (606) sau mercur după indicații. Se execută toate *regimurile.* Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacțiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenți și infirmi.

Directorul și internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă și foarte conștiincioasă. Prețurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultații între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

Ultime Informaţii

Ziarul „Inainte", în lipsă de materie, a început a reedita toate cancanurile politice, pe care ziarele adversare le puneau în anul 1905 pe socoteala d-lui Badareu, pe atunci ministru de justiţie.

S'a răspuns atunci acelor cancanuri.

Noua ediţie fiind însă considerabil adăugită, răspundem cancanurilor noi:

„Este un sfruntat neadevăr, că la ministerul lucrărilor publice, s'ar fi produs vre-o indiscreţiune asupra corespondenţei ministerului de răsboiu cu acel minister, sau că s'ar fi comunicat vre-unui ziar, ori vre unei persoane, conţinutul vre-unui jurnal al consiliului de miniştri, care trebuia să rămie secret".

La Primărie să studiază facerea pavagiului cu piatră cubică a tuturor străzilor din centrul oraşului şi în special a străzilor Palat, Socola, Nicolina, Vasile Lupu pînă la Abator, Uzina, Zugravilor şi Păcurari.

In campania aceasta de lucru, se va construi un rezervoriu pentru apă de o capacitate de 20,000 m. cubi, aşa că împreună cu rezervoriile existente, rezerva de apă în caz de accident, să fie de cel puţin 30,000 m. c, cantitate care ar asigura populaţiunea Iaşului pentru 12 zile.

Se dezminte că d. A. A. Badareu ar fi vorbit în consiliul de miniştri, care a admis mediaţiunea. N'a vorbit în acel consiliu şi cu acea ocaziune de cît şeful conservatorulor-democraţi d. Take Ionescu.

D. primar M. B. Cantacuzino, tratează cu Societatea A. E. G., concesionară tramvaiului electric din Iaşi, prelungirea liniilor de tramvai, pînă la Şcoala Normală „Vasile Lupu", Socola, Nicolina (tîrguşor),—precum şi construirea pavagiului cu granit cubic pe străzile străbătute de liniile tramvaiului.

S'a hotărît de către administraţia comunală, că în campania de lucru a anului curent să se facă canalizări în sumă de circa 2,000,000. Vor fi canalizate cu siguranţă următoarele străzi: I. C. Brătianu (de sus). Socola, Uzinei şi Zugravilor.

După informaţiile ce ni se dau, d. C. Stere va figura printre cei trei candidaţi ai universităţii la rectorat.

Ministerul de Culte va da azi delegaţia pentru girarea rectoratului Universităţei din Iaşi, în urma primirei demisiei d-lui dr. Bogdan.

Delegaţia se va da, în conformitate cu legea, celui mai vechiu dintre decani.

Procesul între Union-Baugesellschaft şi administraţia comunală se va înfăţişa în ziua de 5 Martie.

Mercuri se va deschide cursul de limba turcă, predat de domnul profesor Ion Peretz.

Noua lege sanitară prevede pedepse băneşti de 200—500 lei, pentru părinţii care nu-şi vor prezenta copiii la vaccinare.

Şcoala primară „Dr. Stern" din strada Socola a fost autorizată să funcţionează cu 140 de eleve, cu rezerva de a introduce oare-cari îmbunătăţiri.

Simbătă 16 Februarie ora 5 p. m. va vorbi la cercul didactic, domnul profesor C. Fedeleş despre „Sufletul lui I. Creangă".

Direcţiunea căilor ferate a acordat un tarif special redus pentru transportul prunelor dospite sau strivite, predate sub denumirea de „borhot de prune". S'a acordat de asemenea un tarif redus pentru transportul sobelor de teracotă provenite din fabrica d-lui M. Vasiliu din Botoşani.

Din sursă particulară aflăm că se va acorda artistului C. B. Penel, Bene-Merenti clasa I, pentru merite artistice.

In seara de 5 Martie are loc în sala teatrului naţional un mare contert dat de profesorii conservatorului din Iaşi în beneficiul flotei naţionale. Va da concursul şi d-na Gemma Mezzetti. E probabil că Princesa Moruzzi va acorda patronagiul acestei serate, la cari produs va participa şi Crucea Roşie, iaşană.

Mîne seară, 14 Februarie, are loc la teatrul naţional reprezentaţia de beneficiu a veteranului nostru artist „Em. Manoliu, cu „Babalîcii" şi „La instrucţie".

D. Antonie Ciolan, absolvent al Conservatorului local a plecat la Dresda pentru continuarea studiilor. D-sa fusese numit, de curînd, profesor suplinitor şi a plecat în virtutea unui congediu.

M. S. Regele a semnat decretul prin care se aprobă regulamentul pentru aplicarea legei de organizare şi administrare a teatrelor din Romînia.

Instalaţiunea Electricităţei la Teatrul Naţional, constatîndu-se a fi defectuoasă din cauza vechimei, Primăria a hotărît să facă o nouă instalaţiune.

Dl. Enrico Mezzetti, directorul Conservatorului din localitate, a înaintat Ministerului de Culte şi Instrucţie publică un raport, prin care arată că imobilul ocupat actualmente de zisa instituţiune ar putea fi adaptat, introducîndu-se anumite îmbunătăţiri până la găsirea unui local propriu.

In ziua de 24 Februarie va avea loc producţiunea elevilor Conservatorului de muzică şi declamaţiune din localitate.

Cu începere de la 5 Februarie d. Zira şi a reluat catedra la Conservator, în aşteptarea sentinţei Contenciosului Curţii de casaţie, căruia d-sa s'a adresat pentru recunoaşterea strămutării d-sale la Conservatorul din Bucureşti.

Dacă Iaşul nu are şantierele sale, nu e uneori mai puţin războinic. Zilele aceste s'a lucrat febril la şcoala tecnică din localitate la ascuţire de săbii.

Mîne începe examenul pentru arta decorativă de la şcoala de Bele Arte din Iaşi, care se ţine în Bucureşti. Comisiunea examinatoare e formată din dl. G. Popovici, directorul şcoalei de Bele Arte Iaşi ca preşedinte, iar ca membri sunt d-nii C. Artachino profesor la şcoala de Bele Arte din Iaşi şi C. Petrescu profesor la şcoala de Bele Arte din Bucureşti.

Candidaţii sunt în număr de cinci. Din Iaşi sunt d-nii V. Costin şi Octav Băncilă.

Examenul va consta în cercetarea lucrărilor fiecărui candidat, după care va urma o expoziţie publică a acestora la Ateneul din Bucureşti.

Aseară societatea Medicilor şi Naturaliştilor din strada I. C. Brătianu 127, a ţinut şedinţa ordinară ştiinţifică, care a fost prezidată de d. dr. Imerwol vicepreşedintele societăţei. Au luat parte la şedinţă d-nii d-ri: Botez, Erbiceanu, Flor, Konya, Popa Radu, Stenner, Stoian, Tănăsescu şi Veisa.

La ordinea de zi au fost următoarele:

1). Dl. dr. Erbiceanu: Splenopneumonia.

2). Dl. dr. Veisa: Serviciul sanitar în timp de răsboiu.

Duminică a avut loc adunarea generală ordinară a Băncei populare „Leul" din Iaşi la care s'a întrunit un număr de 160 societari pentru a vota bilanţul şi repartizarea beneficiilor anului 1912 cu majoritate de voturi s'a votat bilanţul, 10 la sută dividend la capital, 6 la sută dobîndă la depuneri şi budgetul de cheltueli pe anul 1913, după care s'a procedat la alegerea a 2 membri în consiliul de administraţie în locul celor cu mandatele expirate. S'au ales cu majoritate de voturi d-nii Dimitrie C. Vasiliu şi Teodor Boghian în consiliul de administraţie, iar în comisia censorilor d-nii Emil Vrînceanu, Ion Muriu şi Mihai Sîrbu. Adunarea a adus mulţumiri d-lui Dimitrie Brudea, preşedinte de onoare la această Bancă şi consiliului de administraţie pentru munca depusă şi zelul cu care a lucrat.

Astăzi a încetat din viaţă elevul Const. G. Dobrovici, din cl. a VIII a şcoalei comerciale gradul II.

In satul Erbiceni şi Spinoasa s'a declarat epidemie de anghină difterică şi scarlatină. S'au luat cuvenitele măsuri de d. medic al plăşei respective.

In satul Scobinţi s'a declarat epidemia de anghină difterică. Autorităţile au luat riguroase măsuri pentru combaterea epidemiei.

Membrii societăţei oficerilor veterani „Virtutea Militară" au încuviinţat ca în zilele de 9, 10 şi 11 Mai a. c., să se vînză publicului din ţară emblema societăţei, Virtutea Militară, pentru strîngerea fondului necesar construirei Căminului Veteranilor.

In beneficiul artiştilor Vlad Kazinski şi C. Ionescu se va juca în seara de 2 Mart, Simbătă, senzaţionala piesă **Misterul Camerei Galbene** *cu o distribuţie foarte îngrijită.*

Judiciare.—In ziua de 16 Februarie urmează a se înfăţişa înaintea judecătorului sindic creditorii firmei I. Lupu şi I. Grosman, brutari, declaraţi în stare de faliment, pentru a se face verificarea creanţelor.

— Intre informaţiunile noastre juridice din numărul de eri, s'a strecurat o notiţă privitoare la un proces între Banca Agricolă şi N. Grünşpan, în care aceasta ar fi cerut o probă cu martori, privitoare la calitatea d-lui director al Băncei agricole din Iaşi.

Din informaţiile precise ce avem, d. Grünşpan a cerut proba testimonială numai pentru a dovedi că datoria sa a fost achitată şi nimic care să privească pe d. Dirdctor al Băncei agricole.

Ne grăbim a face cuvenita rectificare.

— Curtea de apel secţia II-a a amînat astăzi pentru lipsă de martori procesul întentat de către d-na Matilda Gall d-lor Neron Lupaşcu şi Eduard Ghica din Vaslui pentru anularea contractului de vînzare a moşiei Ţibana ca fiind simulat.

— Aceiaşi Curte va judeca Simbătă 16 Februarie apelul avocaţilor C. Popov şi G. Rişcanu suspendaţi pe 3 luni de către Consiliul de disciplină al Baroului din Jud Fălciu.

— Parohia bisericei Patru-zeci de sfinţi vinde comunei Iaşi un loc din strada Carol Luger.

— *Notariat.* — Firma N. V. Stefăniu cesionează Băncei Iaşului sumele ce are a primi de la prefectura de judeţ.

— Dl. V. G. Emandi cesionează d-lui C. Rusovici suma ce are a primi dela d. Juvara.

— Alaltăeri s'a autentificat la trib. s. III, contractul societăţei „Moldova" de băuturi gazoase, intervenit între d-nii M. şi I. Şmilovici şi Fraţii Adlersberg.

— Camera de punere sub acuzare a respins ieri apelul d-lui procuror al trib. Roman şi a pus în libertate pe I. Baroncea.

— Camera de punere sub acusare a admis opoziţia Primului Precuror contra ordonanţei judelui de Instrucţie cab. I Iaşi, prin cari li s'a admis d-lor Volf şi Avram Copolovici eliberarea provizorie pe cauţiune de cîte 500 lei fie-care şi i-a menţinut arestaţi.

— S'a admis apelul lui I. Culbeci pentru tăinuire contra ord. jud. Instructor Botoşani prin care i se respinsese cererea de eliberare pe cauţiune de 5000 lei.

— S'a admis apelul Primului Procuror contra jurnalului tribunalului s. II Iaşi de infirmarea mandatelor de arestare emise de cab. II Instrucţie contra d-lor Hirş Caufman şi Rahmil Barbalat pentru bancrută simplă şi frauduloasă.

— Camera de punere sub acuzare a respins opoziţia Primului Procuror contra ordonanţei judecătorului de instrucţie cab. I, prin care s'a admis cererea prevenitului Lupu Sărcă de a fi eliberat provizor pe o cauţiune de 2000 lei.

O nouă serie de filme daneze se [illegible] în noul program de astă-seară reprezi[illegible] la cinematograful Pathé-Frères Mercuri [illegible] sală a Circului Sidoli: res, din vasta [illegible] Splendidă desfăşurare „Inaltă trădare". din viaţa diplomaţilor. Incheiată între (O convenţie secretă [illegible] tările uriaşe două state balcanice şi sfor[illegible] e a obfăcute de un al treilea stat sp[illegible] ţine copia acelei convenţii).

Bogată prin extraordinarul scenariu—specialitatea filmelor daneze—această desfăşurare străluceşte şi prin incomparabila interpretare, fiind susţinute toate rolurile de eminenţii artişti dramatici ai scenelor scandinave.

Noul program cuprinde apoi:

Grădinarul ghinionist, scene foarte humoristice.

Scrisoarea ruptă, măreţ roman contimporan.

Bebe cartofor, scene comice.

RACHELLE SCHARAGA
JOSEPH GRÜNSPAN
Logodiţi
Iaşi—Februarie
In locul ori-cărei alte înştiinţări

ANUNCIU

De Inchiriat *şi de* **vînzare** *de la 1 Aprilie 1913 casele din Str. Buzdugan No. 1. Proprietatea Stef. Teodor.*

Doritorii a se adresa d-lui A. Tomescu Str. Mitropoliei 6.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 13 Februarie

Pregătiri militare în Rusia

Paris.—Ziarul „Le Temps" publică o scrisoare a Principelui Ghica care se bucură că România şi Bulgaria au primit mediaţiunea şi le sfătueşte să facă un nou pas în vederea unui aranjament direct înainte, de a apărea în faţa tribunalului European evitînd astfel pentru Europa risourile de a fi divizată şi concluzînd că bulgarii să se gîndească la armistiţiu, iar românii la tratatul de Berlin şi săşi facă afacerile singure.

*

Constantinopol.—In cursul ultimei sale călătorii, marele vizir inspectînd flota dardanelelor a transmis ofiţerilor şi echipagiilor felicitările Sultanului pentru vitejia arătată în toate luptele flotei, şi a pronunţat un discurs în care a spus că sultanul a recunoscut că nenorocirea actuală a Turciei este datorită lipsei de flotă, că de acum înainte Turcia nu va putea trăi fără flotă. Recentele evenimente probînd necesitatea flotei, sultanul doreşte ca Turcia să aibă o flotă perfecţionată. Vom urma această dorinţă a sultanului şi în curînd vom avea o flotă puternică, făgăduesc şi vă asigur aceasta.

Din isvor informat se spune că crucişătorul Hamidie se află în loc sigur, ofiţerii şi echipagiul sunt în perfectă sănătate.

Constantinopol. — Buletinul războiului pe ziua de eri: din cauza furtunei de zăpadă nu a avut loc nici un fapt de războiu la Adrianopole, Ceatalgea şi Bulair.

*

Constantinopol. — Ziarul „Alemdar" află că Rusia a început concentrări militare la Azerbeidjan; detaşamente ruseşti au fost aşezate în câteva puncte ale districtului Urmia unde continuă conflicte între triburi.

*

Constantinopol. — Ambasada engleză dezminte ştirea că o puternică flotă engleză încrucişază pe lîngă coastele Syriei. Ministrul a făcut lungi declaraţiuni cu privire la neoportunitatea alianţei balcanice pentru Grecia; după ziare ministrul a zis că alianţa va fi fatală eleniismului, greşala se va simţi mai tîrziu cînd o mare parte din naţiunea elenică îşi va perde caracterul naţional pe care şi-l păstrase sub Turcia. Curentul ce ameninţă pe greci şi pe musulmani va înghiţi pe locuitorii teritoriilor ocupate, patriarchul exprimîndu-şi mirarea că Turcia nu a făcut la vreme demersuri spre a preveni participarea Greciei la alianţa balcanică. Ministrul ar fi zis ceea ce s'a făcut s'a făcut, să încercăm cel puţin ca Turcii şi Grecii să trăiască în viitor în amiciţii, trecutul va servi de lecţiune pentru ca după încheierea păcii să cooperăm în viitor.

*

Sofia.—Mitropoliţii greci din Cetalgea şi Ciorlu au adresat d-lui Savoff o depeşă informîndu-l că din cauza cruzimilor turcilor vre-o 700 de oameni din popor din Cetalgea şi din satele învecinate au fost nevoiţi să-şi părăsească căminurile şi să se refugieze la Ciorlu într'o stare extremă de lipsă, rugîndu-l să aibă milă de soarta acestor nenorociţi cari sufer de foame şi de frig şi să ordone serviciilor din urmă ca cel puţin să le dea pîne pentru a-i apara de moarte. D. Savoff a dat ordine în acest senz îndată autorităţilor militare bulgare ca să aibă grijă de aceste victime, guvernul a aprobat ordinul d-lui Savoff.

Evreii bulgari din Silistra

Sofia. — Marele rabin d. Ehrenpreis, şi fruntaşii comunităţei israelite din Sofia, s'au prezentat eri primului-ministru Gheşoff şi i-au înmînat un memorandum, prin care se declară contra cedărei unui teritoriu către România, de oare-ce evreii bulgari din acel ţinut îşi vor perde drepturile politice.

In tot cazul însă ei cer ca guvernul să asigure drepturile neştirbite ale evreilor din acel ţinut.

D. Gheşoff a răspuns că va prezinta memorandul Consiliului de miniştri, dar că chestia se află azi în mîinele mariler Puteri şi e de sperat, că se va asigura dreptatea.

Medicii recrutori

Bucureşti.—Au fost numiţi medici recrutori:

Botoşani.—Locotenent doctor Vasilescu Stefan.

Bacau.—Locot. medic Apostoleanu Gh., din reg. 8 vînători.

Covurlui.—Căpitan medic Vulcan Ioan.

Dorohoiu.—Căpitan medic Tutovanu Anton.

Fălciu.—Căpitan Staiculescu Stan.

Oraşul Iaşi. — Căpitan Constantinescu de la spitalul militar.

Judeţul Iaşi.—Căpitan Pârvulescu Gh., de la spitalul militar.

Neamţ.—Maior Mândru Vasile, din reg. Prahova.

Putna.—Maior Ibrăileanu Arison.

Roman.—Căpitan Negoescu Mihail.

Suceava.—Locot. Mihail Dumitru.

Tutova.—Căpitan Gruescu Traian.

Vaslui.—Locot.—Ionescu Gh.

Furtună pe Marea Neagră

Constanţa.— Din cauza furtunei ce domneşte pe Marea Neagră, vaporul „Regele Carol" care urma să sosească eri la Constantinopol, are o întîrziere de 24 ore.

Mişcare în magistratură

Bucureşti. — D. Fr. Popp, consilier la Curtea de Apel din Galaţi, a fost numit preşedinte la sec. II, a Curţei de Apel din Bucureşti.

D. N. Tataru consilier la Curtea de Apel din Galaţi, a fost delegat ca procuror general pe lîngă aceiaşi Curte.

D. Alex. I. Rădulescu, jude de şedinţe R.-Sarat, a fost numit definitiv în a[illegible] calitate la Ploeşti, în locul d-lui ceiaşi [illegible] care trece la R.-Sarat,

I. Ghiţescu [illegible] judecător la Ocolul Iaşi

D. C. Tăutu [illegible] permutat la Vulcani, în II rural, a fost [illegible]

jud. Fălciu. [illegible] numit judecător la ocolul II Iaşi rural.

Consfătuirea fruntaşilor liberali

Bucureşti.—Parlamentarii şi fruntaşii fruntaşii liberali, s'au întrunit azi, la orele 10 dimineaţă, sub preşedenţia d-lui Ionel Brătianu.

*

Şeful partidului liberal luînd cuvîntul, a zis că atitudinea partidului liberal urmează să fie aceiaşi faţă de actualul guvern, şi în urma mediaţiunei, care, în conformitate cu convenţia de la Haga, urmează să fie fără obligaţii.

Mai ales se impune această atitudine, cu cît guvernul a declarat, că nimic din cererile Romîniei nu va fi redus".

Domnul Brătianu a adăogat, că fiind cam bolnav, nu poate vorbi mai mult, însă e gata să asculte toate părerile.

*

D. *Nacu*, luînd cuvîntul, a zis, că prin atitudinea adoptată, partidul liberal îşi va perde popularitatea.

*

D. *Vintilă Brătianu* a cerut o atitudine mai energică, de oare ce quasi arbitragiul adoptat în diferendul cu Bulgaria, e dăunător intereselor ţărei.

* *

D. *Ionel Brătianu* mai luînd odată cuvîntul, zice că toată atenţiunea azi trebue să se îndrepte asupra armatei şi instrucţiunei la sate. In această direcţiune partidul liberal va acorda guvernului tot sprijinul.

Se declară însă potrivnic legilor prezentate de guvern, ca Academia comercială, legea licenţelor şi acea pentru consolidarea terenurilor petrolifere. Aceste legi pot fi bune, însă nu e momentu oportun".

S'a hotărît ca parlamentarii liberal, să combată aceste legi,

Afacerea Golescu

Bucureşti.—Peste 2—3 zile, va fi terminată ancheta în afacerea Goliescu.

Ministerul de război va da imediat un comunicat: prin care va arata în în ce consistă actul de trădare al fostului căpitan.

De la Cameră

Bucureşt.—După deschiderea şedinţei, domnul Iorga cere dosarul anchetei făcută la Flămînzi, de către procurorul general, inspectorul administrativ şi parchetul de Botoşani, în chestia unei pretinse răscoale ţărăneşti, îndreptate în potriva arendaşului Mochi Fischer, pentru a anunţa o interpelare.

*

Camera votează apoi ridicarea la rangul de liceu a gimnaziului din Constanţa.

Asemenea admite proectul, prin care se modifică legea rechiziţiilor militare.

*

In comitetul delegaţilor a început azi discuţia cu privire la modificarea legei licenţelor.

Se crede că discuţia va fi mîne terminată.

✝

Leucadia şi Neculai C. Dobrovici, părinţi; Locotenent Neculai Dobrovici, Ionel Dobrovici fraţi; Elena şi Locot. E. Bobulescu, Lucreţia şi Dim. Borcea surori şi cumnaţi; Gh. Liciu. Locot.-col. Gh. Liciu unchi, precum şi întreaga familie au durere a vă anunţa încetarea din viaţă a prea iubitului lor fiu, frate, cumnat şi nepot

Constantin N. Dobrovici

Elev în clasa VIII-a şcoala Comercială

decedat Mercuri 13 Februarie a. c. orele 12 m. după o lungă şi grea suferinţă în vîrstă de 24 ani şi roagă pe toţi amicii şi cunoscuţii să asiste la înmormîntare care va avea loc Vineri 15 Februar a. c.

Cortegiul va pleca de la locuinţa def. str. Eternităţei No. 50 la orele 3 p. m. spre cimitirul Eternitatea.

Iaşi, 13 Februarie 1913

BYRRH

Cel mai bun
VIN TONIC
ŞI APERITIV

PREMIAT
La toate dispozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906.
(82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală
7 Milioane
BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANȚA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din țară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne I și r. No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanții la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii și fond. escontărilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430
Situația asigurărilor la 31 Dec. 1911 92127 polițe de 1,651,389,154 și 1,995,501 72 la sute rente
Cauțiunile depuse la Casa de deponeri din București.
Lei 7,453,500 ca garanție pentru asigurați din Romînia.
Intrat în 1911 [illegible]
Lei 1,980,25 63 [illegible]

Societatea „Ancora" [illegible]
Asigurări pe caz de viață și de [illegible] în combinațiune cu scutire de plata primilor și oferirea unei [illegible] invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinațiuni moderne—cu și fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asigurților săi: Inatacabilitatea poliței.
Prelungirea automată.
(Neanulabilitatea asigurării).
Polița universală.
Plata imediată și integrală a sumei asigurate.
Preț mare de răscumpărare etc. etc.

Direcțiunea pentru Romînia
BUCUREȘTI
Agentul general pentru Iași,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRĂTIANU No. 166
(fostă strada de Sus)

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iași
Iași—28 str. Cuza Vodă 28 I și
(zisă și str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* înghețului—Băi hygienice—etc
Instalațiune de Electricitate—Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultațiuni gratuite.
Condițiuni de plată foarte avantaioase.
Atelier special pentru reparațiuni.
—Proiecte—Supraveghere de Construcții. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează și în provincie la preț modest.
Referințele cele mai bune la dispoziție.

Renumitele PLUGURI
Întreg de oțel bătut
marca PORC MITTRET
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm
a) în 1, 2 și mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prășit
și în fine de secerat de Mc. CORMICK
și alte mașini și unelte agricole, permanent în depozit la
Frații Bachstez, Iași

Magasinul Conservatorului
IAȘI—Strada Lăpușneanu 62—IAȘI
NOTE de MUZICA
ASORTIMENT

complet după Programa Conservatorului
Instrumente Muzicale și Accesorii
Depositar [illegible]
Pianuri și Pianine
ROSENKRANZ
Recunoscute la soliditate și ton frumos
Vînzare și în rate [illegible]
INSTITUT DE PIANE CU PREȚURI AVANTAGIOASE

La administrația ziarului se primesc
anunțuri cu prețuri convenabile

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreți să aveți un stomac sănătos
BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"
De vînzare la principalele magazine de consum, drogherii și [illegible] din țară.
Comandile se [illegible] direct la Proprietari I. DAVIDESCU
Tecucia
Oltenia și Muntenia: ISAKOVICI & COPPEL, BUCUREȘTI

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao
VINUL BRAVAIS
Spre a aprecia valoarea lor consultați Medicul dumneavoastră
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

Magazinul Comerțului în Rate
Iași, Strada Lăpușneanu 25
Pune la dispoziția onor. public un mare
Depozit de Mașini de cusut
pentru industriași și pentru uz de familie superioare.
Funcționare perfectă și ușoară.
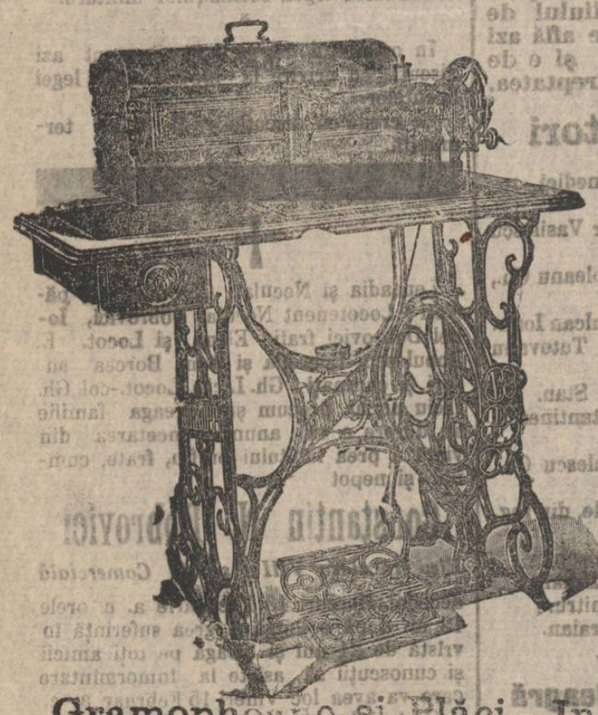
Biciclete
BRENABOR
Intrebuințate de ar[illegible] din Europa.
Biciclete
Puch și Dürkopp
Intrebuințate de artiștii Circurilor Busch, Renz, Henry.
MOBILE
CARUCIOARE
PENDULE
și CASETE
Gramophoane și Plăci.—Instrumente
Toate se vînd în rate convenabile la
MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE
S. L. Grossmann & M. Marcovici

Iași.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalație cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mirzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1808 Vineri 15 Februarie 1913

IMPRESII

Incăerările furioase din Balcani, precum și imposibilitatea constatată de toată lumea, cu părere de rău desigur, de a se împedeca sau de a se curma mai repede mîcuirea ucigătoare a armelor de către popoarele din Orientul balcanic, au întărit și mai mult credința veche, că cel mai bun apărător al popoarelor este tot forța armată. Și ca o urmare imediată a acestui fapt apar înarmările unor mari puteri în timpurile din urmă.

Două din marile state militare fac par'că paradă de gesturile lor. Guvernul german cere parlamentului sumi însemnate pentru a spori armata germană în timp de pace cu 100,000 oameni; iar Franța anunță că va întrebunța credite extraordinare de 800,000 milioane spre a spori atît armata de uscat cît și cea de apă.

Intrecerea în a se înarma mai bine a acestor două mari puteri, care reprezintă cele două mari concentrări europene de forțe, își are desigur cauza în ura, puțin îndreptățită, dar prea veche, ca să nu fie așa de accentuată,—ură care plutește veșnic deasupra acestor două națiuni și care la cea dintăi adiere mai puternică e gata să cadă ca un dezastru asupra amîndorora. Desigur sunt și alte cauze relativ la Europa și care contează mai mult pentru celelalte puteri, cum sunt interesele conaționalilor răspîndiți prin alte țări, interesele economice și cele de expanziune din cauza suprapopulației. Dar cauzele acele, cari pentru toate statele au o influență mai mare asupra politicei lor externe sunt demnitatea și ambițiunea.

Germania a suferit o scădere în ultimul timp. Lipsa de barbați de stat fruntași și cu influență și autoritate, lipsa mai ales de diplomați fini și dibaci și perderea acum de curînd a lui Kiderlen-Wächter, — perdere care pe noi romînii ne-a costat mult,—impresionează în defavoarea acestei mari puteri. Franța în schimb, după ce a reușit să ridice la Presidența Republicei o personalitate ca Poincaré, sfidează par'că pe adversari prin schimbarea ambasadorilor săi. Delcassé, războinicul neînduplecat, a fost trimes la Petersburg, iar Leon Bourgeois, acela pe care toată suflarea republicană îl desemnase pentru Președințe și care n'a primit-o din motive de sanatate, e gata să plece la Roma.

Toate acestea sunt semne că încordarea e menită să dureze. Și dacă ea nu va da naștere la un conflict general cauza va fi desigur greutățile materiale de care e natural să se lovească ambițiunea nejustificată și teama celor mai puțin interesați ca ceilalți să nu profite prea mult.

In această încordare generală România are, cred, un rol însemnat. Pretențiunile ei modeste și absolut necesare pentru apararea unui ținut întreg, susținute cu atîta tărie, sunt menite să facă mai clară și mai vie imaginea războiului în mințele acelora cari conduc astăzi destinele Europei. Sub această impresie, pornind de la afaceri străine de interesele lor proprii, aceștia vor fi împinși să hotărască cu mai puține pretenții și mai drept consecințele internaționale, care trebue să rezulte din actualul război balcanic.

Vic.

„KISMET..."

Doctrina Islamului—crede fostul Sultan Abdul Hamid, ale cărui însemnări urmăm a le spicui și astăzi—este cea mai înaltă. Coranul predică numai virtutea și frumosul lui cuprins nu e mai prejos de cît doctrina creștină, ori cea evreească.

De aceea ospitalitatea turcă e fără pereche. N'am primit noi—scrie Hamid—pe Polonejii fără patrie, după cum primisem pe evreii izgoniți din Spania? Pe poloneji i-am primit cu riscul de a avea un război cu Rusia.

Nenorocirea o vedea tocmai în faptul diversității de neamuri și de religiuni înlăuntrul imperiului.

„Diversianea religiilor ori a confesiunilor într'o fără este un rău și poate produce vrajba.

Intr'un stil de extaz și de apoteoză Abdul-Hamid vede mîntuirea Turciei într'o reîntoarcere la Islamismul deplin, spre gloria lui Allah.

*

Un cuvînt nenorocit, fatal: „Kismet-Kismet!", cuvînt dezastros care ține Islamul în loc.

„Mahomet a vroit supunerea, dar nu înțelesul unui fatalizm stupid.

„Din nenorocire — urmează ex-Sultanul—poporul nostru turc n'a putut pricepe lucrul acesta. Nici Sirianul, nici Arabul nu se lasă orbiți astfel. Creștinii au avut o concepție mai sănătoasă. Biblia de aseminea zice: „nu vă lăsați stăpîniți de frica zilei de mîine, căci Domnul va avea grijă de voi, cum îngrijește de păsările cerului și de florile pădurii". Și totuși creștinii muncesc—iar noi rămînem îndărăt!"

*

Hamid credea — sunt numai zece ani de atunci—că „păturile conducătoare turcești, funcționari și militari sufăr de un pesimism incurabil, și văd totul în negru, nită binele pe care-l facem, progresul înfăptuit, cu toate mizeriile și obstacolele.

Nostim este că Sultanul „optimist" ca unul al doilea Wilhelm, care ostndea pe „Schwarzscher" într'o locațiune celebră" mărturisește că spionează... intențiile turorora: „grație bunului meu serviciu de pază știu exact cum, unde și cine anume face prostii. Tinerii blamează pe bătrîni; bătrînii pe tineri. Nimeni nu respectă locul și rangul celuilalt. Impinși de o vanitate și o gelozie copilărească fes, unii contra altora, intrigile cele mai hidoase. Effendi-i à la franca sunt cei mai răi între toți. Slava Domnului însă, poporul nostru nu e așa de pesimist; ori ce bun musulman e totdeauna optimist.

Ce bine i-ar fi prins exilatului de astăzi o mică doză de... pesimism!

*

Cunoștea destul de bine că pricina cea mare a răului este lenea musulmanului.

„Fiecare vrea să facă pe seniorul și să lase altora munca; el să trăiască și să petreacă!"

„Tinerii noștri cred că nu pot să devină atîceva de cît funcționari, ori oftieri,—la nevoie ulemale. De ce n'ar putea Turcul să devină bun negustor, tecnician, lucrător capabil? Nu am lucrat eu singur tîmplăria?

„Lenea a pătruns în sîngele și în oasele tuturor alor noștri. Dulcele far-niente e socotit ca fericirea supremă. Și eu am fost ispitit, în tinerețe, să mă dedau trîndăviei, dar m'am recules la vreme...

„Numai cînd vom izbuti să biruim indolența de caracter a poporului nostru, dacă vom goni molicimea ce izvorăște din o viață de harem, imperiul nostru otoman va fi mîntuit..."

Intr'un șir de reflecții sociale-politice și filozofice Abdul Hamid neagă doctrina „drepturilor omului" și arată diplomația europeană condusă numai de unicul principiu: „dreptatea celui mai tare în potriva celuilalt". Avea, de sigur, dreptate Padișahul; dar făcea simplă teorie.

In practică—era stăpînit, obsedat, distrus de același fatalism nimicitor, de același „Kismet" care domină traiul și gîndul Orientului; Kismetul care formează subiectul unei drame engleze, astăzi aplaudată pe toate scenele europene, pentru că e simbolul căderei unei mari împărății, — mai multi: a unei lumi întregi: islamismul.

△

Cei trei delegați Macedoneni

Faptul frumos săvîrșit de cei 3 frați macedoneni, d-nii Papahagi, Valaori și Murnu, n'a rămas fără răsunet în parlamentul romîn. Rădicată chestia în mod pieziș și stîngaciu de d. N. Iorga, care a lăsat *numai* guvernului regularea chestiilor externe cu referință la graniță și neam, s'au găsit glasuri autorizate atât din partea opoziției liberale, cît și de pe banca ministerială care să arăte că fapta celor 3 frați macedoneni, din cari 2 profesori universitari în București, nu jignește întru nimic acțiunea guvernului, nu că guvernul n'ar fi la înălțimea chemării sale ca misiune de neam și pămînt dar că e frumos și în tradiția neamului, ca atunci, cînd interese mari de neam se pun în cumpănă, să se găsească din sînul nației stăruitori în a lumina Europa asupra noastră.

După 1848 toți exilații din țară au colindat Europa stăruind pe la curțile mari Europene pentru regenerarea Romîniei și au izbutit.

Cînd despre Orientul Balcanic, Europa are știri așa de necomplecte și împrăștiate, că e o datorie a ori cărui bun Romîn să lumineze direct Europa în cauza Macedoniei. Intru cît tocmai soarta Macedoniei e sorocită a reprezenta în mic, în Balcani, ceea ce nouă soartă ne-a adus la Nordul Dunărei: răsfirarea elementului Românesc supt diverse împărății.

Și noi aici stăm sub Ruși, sub Austriaci, sub Unguri—peste 6 milioane de Români, taman așa și în Balcani frații noștri Macedoneni vor fi împărțiți la Bulgari și la Sîrbi și la Greci, dușmani ireductibili.

De cît, să fii sub Nemți sau Ruși helbet mai merge; sunt 2 mari împărății; dar să fii sub Sârbi, Bulgari și Greci, ar fi curat a fi *slugă la dărloagă!!*

NOTA ZILEI

In definitiv „ce face magistratura iașană".

Da: ce face?

De aproape o săptămînă ziarul local al d-lui A. C. Cuza — așteaptă răspuns la această întrebare-apostrofă și—nimic!

Magistratura tacită nă o să-l aducă la disperare pe blîndul apostol iașan care, de mult, are nu știm ce de împărțit cu purtătorii de toge și de robe.

Lucrul a devenit așa.

Intr'un incendiu recent nenorocirea vru să moară, strivit de un perete prăbușit, un biet pompier. In urma acestei întîmplări șeful naționalist dă alarma prin ziarul său, divulgînd următoarele grave mistere ale Cahalului.

Casa incendiată aparținea primejdiosului jidan dr. Lippe; pompierul omorît e creștin. Un asasinat talmudic în toată puterea cuvîntului!

Economistul, dînd lucrurile aceste în vileag somează, cu drept cuvînt, parchetul să comande din Galiția — unde s'a strămutat acum vr'o 2—3 ani—pe octogenarul medic și să-l aducă înaintea juraților.

„Ce face magistratura" însă?

Rîde, probabil, de mania concetățeanului nostru, a cărui fierbințeală n'o poate stînge pompierimea cu toată apa Timișeștilor...

OMUL DE STAT

Dacă sunt în deajuns pesimiști, cari găsesc ca criticabil tot ce se află în țară, în schimb sunt și mulți optimiști, cari își făuresc lumea proprie a lor.

Acestora le v i spune că Bulgarii sunt un popor încă tînăr și plin de viață. Ei îți vor răspunde: moft.

Le vei spune că Bulgarii au o armată bună și inspirată de sentimente patriotice. Ei îți vor răspunde: să fi mobilizat noi numai un corp de armată și i-ai fi văzut pe Bulgari fugînd ca potîrnichile. Ce vorbești Domnule? Zic ei: Un deget să fi mișcat noi și praf se alegea de dînșii.

Și acest optimism nu e chip să-l dobori. Ori cîte argumente vei aduce pentru aceasta, nu vei reuși să sfărămi concepțiunea aceasta a optimistului, că adică numai la el totul e bun pe cînd la alții nu e de cît rău.

Optimistul e expus și dînsul la multe decepțiuni.

Apoi e ușor de înțeles, că acesta va fi în cele mai multe cazuri refractar la inovații. Și de altfel va fi cît se poate de logic dacă procedează așa, pentru că dacă totul e tot ce poate fi mai bun, cum zice francezul *„tout est pour le mieux dans le meilleur des mondes"* de ce ar schimba, de ce ar preface.

Dacă acum stăm să judecăm drept, de sigur exagerările nu vor fi bune nici într'o direcțiune, nici într'alta. Pesimistul prin critica lui de multe ori nedreaptă, va face rău, va descuraja pe cei ce vor să lucreze pentru interesul general, iar asupra țărei va aduce calamități asupra întinderei cărora nici el nu-și dă samă. Optimistul va face și el rău, pentru că prin felul său de a și explica lucrurile va contribui la slăbirea pîrghiei pe care se sprijinește ori ce progres: dorința de o viață mai bună.

Nici unul nici altul n'au simțul realității bine reprezentat.

Din fericire nu unul ori altul din aceste categorii de oameni ajung să aibă răspunderea pentru conducerea unei țări.

Cei din fruntea Statului pot fi din una sau altă categorie de acest fel, ei însă nici într'un caz nu se vor lasa a fi tîrîți la exagerări inerente concepțiunilor fie cărei din acelea.

Omul de Stat, produs al unei evoluțiuni care modifică neîncetat acele concepțiuni, este înzestrat în primul loc cu simțul realității. Dînsul trăește în lumea aceasta așa cum e ea, bună ori rea, luptînd pentru înfrînarea pornirilor criticabile și încurajînd tot ceia ce poate fi spre folosul obștesc. Sub aripa lui protectoare energiile nici nu amorțesc, dar nici nu se desfășoară spre rău.

Sunt momente cînd e bine să fii optimist, nu exagerat bine înțeles, după cum sunt alte cînd nu e rău să fii pesimist.

Adevăratul om de Stat știe să distingă momentul pentru fiecare din aceste porniri.

V. I. Radu

ECOURI

Despotul oriental Abdul-Hamid, era așa de sigur că nici o primejdie nu-l amenință pentru multă vreme încă, încît în „Memoriile" sale a găsit răbdarea să se ocupe și de problema... slugilor.

Cu prilejul unei petițiuni ce-i adresase un congres anti-sclavagist, ca să desființeze sclavagiul în imperiul turc, ex-Sultanul notează:

„...Cum poate cineva să numească „sclavagin" relațiile familiale și patriarhale ce există la noi între stăpîn și slugă?

Coranul ne ordonă să tratăm slugile cu bunăvoință. E drept că suntem vasalii lor, dar legile noastre ocrotesc pe sclavi în potriva violenței stăpînilor lor. Nu există sclavagiu la noi. O servitoare se bucură, la noi, de o poziție mai bună de cît o „boną" în Europa. Slugile sunt devotate casei, grație moravurilor și legilor noastre—și chiar în interesul lor însuși. Comerciul de sclavi e mult defaimat. Nu e, propriu zis, un comerț. Negustorii aceștia îți dau slugi pentru foarte multă vreme, cu un preț mijlociu anual, și plătesc odată pentru toate. Folosul afacerei revine părinților și chiar servitorilor. Mulți orfani ar muri de foame în stradă și găsesc în felul ăsta, un adăpost în familii..."

*

După o statistică întocmită de d. Al. Sărățeanu, șef de biurou în direcțiunea învățămîntului profesional și particular din ministerul instrucțiunii publice, mișcarea învățămîntului particular, în intervalul 1905—1910 a fost:

In 1905 au fost promovați 4060 elevi pregătiți în particular, în 1906 au fost 3011, la 1907 au fost 2770, în 1908 au fost 2685, în 1909 au fost 2812 și în 1910 au fost 5058.

*

Un proces care va face desigur senzație în lumea pariziană este acel iscat între o marchiză bine cunoscută și un pictor academician.

Marchiza comandase lui Bounot portretul său și de comun acord cu acesta își alesese poza și tualeta, de culoare deschisă. Cum aceasta se petrecea anul trecut rochia era foarte... împedecată.

Astăzi pictorul terminîndu-și opera trimese tabloul marchizei care însă îl refuză și refuză și prețul, zicînd că rochia în care o reprezintă pictorul e ca raghioasă, că ea vrea să fie la modă și că pictorul trebue să-i schimbe rochia!

OAMENI ȘI LUCRURI

Cine să le înțeleagă...

Anarhismele dezesperante ale femeilor-sufragete nu sunt singurele cîndățenii ale sexului slab în momentul de față. Sufragetele, în Anglia și America mai cu samă, se agită, făcînd uz de mijloacele cele mai drastice: dare de foc, distrugeri, vociferări și celelalte. Ele cer dreptul să iee parte la viața publică, să voteze, — să împartă răspunderile seciale, dar și privilegiile în același timp.

Iată însă că în fața mișcării acesteia se ridică—în Franța cu deosebire — una protivnică, pornită tot de femei. Și încă ce femei! O poetă și romancieră, d-na Valentine de Saint-Point, pamfletară de mare talent și care are încă și titlul de noblețe „petite-nièce de Lamartine" s'a pus în fruntea mișcării femenine nuoi—derivată din mișcarea literară a „Futurismului", ca să proclame unele paradoxe foarte curioase, dar nu lipsite de interes.

Futuriștii—se știe și vom arata-o mai pe larg în alte cronici—sunt admiratorii războiului. Șeful școalei, poetul italian Marinetti, a trăit cu tot sufletul său senzibil ultimele războaie și le a slăvit în accente de entuziasm.

Dar d-na de Saint-Point crede că:

„...prin instinctul ei, femeea nu e cuminte, nu e pacifistă, nu e bună. Fiindcă e cu totul lipsită de măsură, ea devine fatalmente, într'o epocă somnolentă a umanității, prea cuminte, prea pacifistă, prea bună. Intuiția ei, imaginația ei sunt, totodată, puterea și slăbiciunea ei.

Ea este sufletul mulțimei, ea face cortegiu eroilor sau, dacă nu, ocrotește pe imbecili. După cum e și apostolul,—deșteptător intelectual, femeea, deșteptătoare senzuală, înjunghie sau tămăduie, varsă sîngele, ori îl usucă; e războinică ori infirmieră. Aceeași femee, în una și aceeași epocă, după ideile înconjurătoare ce domnesc în jurul evenimentului zilei, se culcă pe șine ca să împiedice plecarea soldaților în război, ori sare de gîtul luptătorului victorios.

Iată de ce nici o revoluție nu trebuie să-i rămînă străină. Iată de ce în loc de a o disprețui, să vă adresați ei. Este cucerirea cea mai fecundă ce se poate face, cea mai entusiastă și care, la rîndul său, va înmulți adepții.

Dar, fără Feminism! Feminismul este o greșală politică. E o eroare cerebrală a femeei, eroare pe care o va recunoaște instinctul ei.

Nu trebuie să se dea femeei nici unul din drepturile cerute de către femeiști. A le da aceste drepturi, ar fi să nu se producă nici unul din dezordinele dorite de către Futuriști, ci—din potrivă—prea multă ordine..."

Suntem, precum se vede, în fața unui paradox interesant. De aceea vom mai stărui asupra lui, cu voia strănepoatei lui Lamartine.

Rodion.

Victimele activității extra-școlare

Printre faptele diverse care umplu coloanele ziarelor, de informații, s'a strecurat zilele trecute și sinuciderea unui învățător din jud. Roman.

Deși menit numai să umple un gol în coloanele ziarelor, deși trecut cu vederea de marele public, acest fapt însă prin natura lui, prin împrejurările care i-au dat naștere, e menit să ridice încă odată vălul sub care se ascunde reaua organizare a învățămîntului nostru rural.

Gestul desperat al învățătorului Ion Ursu, care neputînd justifica lipsa unor sume de bani din casa unei instituții financiare, pe care o dirija a preferat să se sinucidă, pune în adevărată lumină pericolul pe care îl formează pentru învățămîntul nostru rural, importanța prea mare ce s'a dat activității extra-școlare.

Dacă scopul societății moderne e ca să realizeze prin mijloace mici, efecte mari și din acest punct de vedere legea care a introdus activitatea extra-școlară e justificată, totuși efectele ce le-a dat pînă acum, au dovedit în mod destul de evident că legiuitorul a primit problema organizărei economiei rurale în mod cu totul unilateral.

Prin legea care a creiat activitatea ex-

tra-şcolară, s'a crezut la început că fără a stânjeni cît de puţin învăţămîntul, se va putea organiza economia micei proprietăţi, prin conducerea Băncilor Populare de către învăţători.

Şi dacă ripind parte din timpul învăţătorului pentru alte scopuri de cît acel al cultivărei maselor, s'ar putea considera ca a greşală, aceasta n'ar fi fost nici singura, nici cea mai mare în legislaţia noastră.

Importanţa însă prea mare ce s'a dat activităţei învăţătorului pe terenul economic, e adevăratul isvor al tuturor neajunsurilor de care suferim astă zi.

Răpind şcoalei pe învăţător şi dîndu-l unei Bănci Populare sau altei instituţii economice cu caracter mai mult sau mai puţin politic, s'a înlesnit şi mai mult posibilitatea ca numărul analfabeţilor să crească în loc să se micşoreze.

Insă aceasta nu este singura consecinţă nenorocită a activităţei extra-şcolare.

Punîndu-i pe învăţători în fruntea unor instituţii financiare şi silindu-i prin diferite mijloace să dea cît mai multă atenţie zcestei noi atribuţii, s'a ajuns la tristul rezultat că în comunele unde Băncile Populare au luat o desvoltare mai puternică, cocficientul de absolvenţi ai şcoalelor primare s'a micşorat. In acelaş timp însă, în comunele rurale unde procentul de absolvenţi s'a menţinut la media de cinci sau şasă sau se ridică deasupra acestei medii, instituţia financiară pusă sub conducerea învăţămîntului a ramas chiar într'o situaţie cu totul inferioară.

Observaţiile făcute pînă acum au dovedit în deajuns că întro activitatea pur şcolară şi cea extra-şcolară, este un raport cu totul invers, una fiind stînjenită de progresul celeilalte....

*

Această constatare ar fi fost de ajuns ca cei însărcinaţi cu organizarea învăţămîntului nostru să vază în această nouă atribuţie a învăţătorului un adevărat pericol şi să caute să l înlăture redînd pe învăţător şcoalei.

Imprejurările au dovedit însă că pericolul ce ameninţă învăţămîntul nostru rural e şi mai mare.

Dacă cifrele statistice au dovedit cu elocvenţa lor, că între activitatea şcolară şi cea extra-şcolară e un raport invers şi deci noile atribuţii date învăţătorului ameninţă dezorganizarea învăţămîntului nostru rural, marele număr însă de învăţători care înfundă închisorile sau se sinucid, de pe urma neregulilor băneşti, dovedesc în de-ajuns că ei nu-s pregătiţi pentru administrarea banilor publici, nici pentru conducerea instituţiilor financiare şi prin urmare cei care comit neorînduelile, trebuesc consideraţi ca nişte victime ale unei legislaţii greşite.

Căci dacă e adevărat că învăţătorul are şi dreptul şi datoria chiar să radieze cît mai multă din lumina culturei sale în întunericul satelor noastre, atribuţia lui principală însă, trebue să rămînă tot şcoala şi aici trebue să-şi depună toată activitatea sa materială.

Declaraţia deci pe care a făcut-o în cameră, d. ministru al instrucţiunei publice, va căuta să controleze sfera de activitate extra-şcolară a învăţătorului, menţinînd-o numai pe terenul cultural, e deci bine venită.

Proectul de lege pe care îl va aduce d-sa în această chestiune, va însemna îndreptarea unei mari greşeli legislativă, care dezorganizează cu totul învăţămîntul nostru rural.

ROMÂNIA

Parohia Bisericei Sf-lor Voevozi (Roşca)
DIN IAŞI

PUBLICAŢIE

Se aducem la cunoştinţa generală că Epitropia acestei Biserici conform aprobărei Ministerului de Culte, Administraţia Casei Bisericei No. 1471 din 23 Ianuarie 1913;

Scoate în vînzare următoarele imobile, proprietatea acestei biserici, situate în oraşul Iaşi, şi anume:

1) Imobilul situat în str. Apeduc No. 33 compus din 4 apartamente a cîte 2 odăi, cu beci sub fiecare: Construcţia de cărămidă acoperită cu tablă. Garanţia provizorie 300 lei. Licitaţia va începe de la 6000 lei.

2) Imobilul din str. Calaraşi No. 8 compus din 2 odăi construcţia de vălătuci acoperită cu şindilă. Garanţia provizorie 40 lei, licitaţia va începe de la 800 lei.

3) Imobilul din str. Măcărescu No. 2 compus din două odăi, construcţia de vălătuci acoperit cu tablă. Garanţia provizorie 40 lei, licitaţia va începe de la 800 lei.

Licitaţia pentru aceste imobile se va ţinea în ziua de 9 Martie 1913, ora 1 p. m., în cancelaria Parohiei Iaşi str. Eternitate 28, unde în oarele obişnuite de cancelarie, se pot lua şi cunoştinţe de condiţiunile vînzărei.

Art. 68—79 din legea comptabilităţei publice sunt aplicabile acestor licitaţii.

Epitropi { *Paroh Econ. N. Agapi*
D. Mănescu
Pan. Alexandrescu

No. 6
Ianuarie 28 1913

PĂRERI LIBERE

Naturalisarea evreilor pămînteni

Evreii pămînteni cer naturalizarea în masă. Pentru realizarea acestei cereri, au adresat petiţii însoţite de memorii în mai multe rînduri, corpurilor legiuitoare şi M. S. Regelui la fiecare schimbare de guvern, au făcut organizaţii generale şi locale în centrele mari, au făcut întruniri şi congrese, unde au votat moţiuni cu acelaş cuprins, împămîntenirea în masă a *Evreilor pămînteni.*

Inainte de a discuta posibilitatea cererei, socot prielnic să discut denumirea de Evrei pămînteni. La unirea principatelor, Muntenia şi Oltenia n'a avut de cît Evrei spanioli, veniţi din timpul persecuţiilor inchiziţiunei în Spania; ca consecinţă, acei evrei, pot şi trebue să fie consideraţi ca Evrei pămînteni. Numărul lor era foarte restrîns; de pildă în Ploeşti, oraşul meu natal, nu se găseau de cît 25 de case cu 130—150 suflete cu 1 sinagogă, în Bucureşti vr'o 1000 de suflete, iar în celelalte oraşe mult mai puţini şi în unele, chiar de loc.

In Moldova invazia evreilor a început la finele secolului al 18-lea şi a continuat până în zilele noastre. Prin datele statistice şi anume formalităţi administrative, s'ar putea stabili care evrei, s'ar putea considera pămînteni după procedeul întrebuinţat în Dobrogea.

Procedura aceasta, n'are alt rezultat de cît, a se stabili că numărul evreilor pămînteni ar fi mai mic de cît acel ce solicită naturalizarea în masă. Ca consecinţă, ar da naştere la împămînteniri succesive, pe măsură ce fiecare ar îndeplini condiţiunile celor 1-iu împămînteniţi şi la agitaţii continue. Avem 250—300 mii evrei, care, fii pămînteni cum pretind ei, sau numai în parte cum pretindem noi, îi avem, şi-i vom menţine, „cu condiţiune să nu ne alunge pe noi". Ei trebue să trăiască, dar să trăim şi noi.

Cu aceste sentimente, 'mi permit a îmbrăţişa şi discuta chestiunea evreiască.

M. S. Regele şi oamenii noştri de stat au caracterizat şi definit chestiunea evreiască la noi, ca o chestiune economică.

Din punctul de vedere economic, date statistice, stabilesc că, întreaga activitate economică a Ţării este exercitată de 40% evrei şi 60% Romîni cu alte naţionalităţi creştine. Ori cum, populaţia Ţărei, după ultima statistică, numără $7^1/_2$ milioane locuitori, şi se constată că, 250 mii Evrei, ocupă 40% din economia Ţării şi $7^1/_4$ milioane Romîni 60%.

Examinat pe regiuni, găsim:

In judeţul Iaşi, agricultura mare, este exercitată de 165 mari agricultori, din cari 155 Evrei şi 10 Romîni, iar industria, este exercitată numai de evrei. In oraşul Iaşi sunt 71 fabricanţi de diferite specialităţi de industrie, din care, numai 6 sunt romîni şi 65 evrei. Comerciul de diferite specialităţi, se exercită 90% de Comercianţi cu funcţionari, agenţi comerciali şi misiţi evrei şi numai 10% Romîni cu alte naţionalităţi creştine.

In mai toate oraşele şi judeţele din Moldova situaţia economică, este aproape aceiaşi ca în judeţul şi oraşul Iaşi. Porturile Galaţi, Brăila şi Sulina se apropie mult, iar Bucureştii, Ploeştii, Buzeu şi R. Ssrat trebue să varieze între 50 şi 25% pentru Evrei, pe cînd în cele-lalte oraşe proporţia este mai mică.

Comparînd situaţia aceasta economică cu ce era în trecut, găsim: d. Ghibănescu cunoscutul publicist, ne arată, că în secolul trecut, activitatea economică în oraşul Iaşi, era exercitată de 90% romîni cu alte naţionalităţi creştine şi numai de 10% evrei. Breslele de diferite specialităţi, în număr de 37, îmbrăţişau întreaga activitate economică a oraşului. Agricultura mare şi industria existentă atunci, erau exercitate numai de Romîni.

Situaţia din oraşul şi judeţul Iaşi era aproape identică în mai toate oraşele şi judeţele din Moldova. In Muntenia şi Oltenia, Evreii spanioli, erau aşa de puţini încît ei ocupau, cel mai mic procent de activitate economică.

Causele şi mijloacele cucerirei economice de evrei, se pot împărţi în 2, unele de natură ospitalieră, politică şi organică oferite de noi, iar altele de cucerire înverşunată întrebuinţate de evrei.

Să examinăm fiecare din aceste mijloace şi efectele produse. Impărţirea Poloniei, a provocat emigrarea evreilor în diferite state, Moldovenii ospitalieri, 'i-au îmbrăţişat, d. Mihai Sturdza, 'i-a încurajat şi de atunci invazia evreilor din Austria şi Rusia a fost permanentă cu toate pedicele puse ulterior.

Şcoala şi funcţionarismul, au fost şi sunt încă, auxiliarii cei mai puternici a evreilor în cucerirea economică, astfel: In a 2-a jumatate a secolului trecut, Tîrgoveţii, au fost atraşi la învăţămînt, dar organizarea învăţămîntului cultural şi economic, a produs mai mult candidaţi de funcţionari publici. Cea mai mare parte a energiilor inteligente, a fost absorbită de funcţiunile publice. In activitatea economică, s'au produs goluri, care în lipsă de alte elemente româneşti, au fost ocupate fără nici o pedică de evrei, iar vechile bresle, s'au desfiinţat.

Inverşunarea între partidele politice, de multe ori, a avut efecte vătămătoare asupra activităţei economice naţionale, din care evreii au tras profit în cucerirea economică.

Pe lîngă aceste împrejurări prielnice, Evreii au întrebuinţat mijloace combative foarte variate şi cu cea mai mare înverşunare. Reamintim cîteva din ele:

Imprumuturi cu procente mari, la oraşe şi la sate, constrîngerea comercianţilor şi industriaşilor romîni aflaţi în strîmtoare, de bancherii evrei, să lichideze şi înlocuiţi de evrei.

Asociaţii de concurenţă în contra comercianţilor şi industriaşilor Romîni, vînzînd sub cost, până cînd comerciantul concurat, lichida, era înlocuit de evrei.

Agricultura mare, intreprinderile de ori ce natură, exploatări de păduri şi marea industrie a fost cucerită în acelaş mod.

E curios că chiar noi, înlesnim tot mai mult cucerirea economică de evrei. Mai totdeauna cînd se ţin licitaţii pentru construcţii publice, vînzări de păduri şi furnituri, evreii mişună la autorităţile unde se ţine licitaţiile, însoţiţi de oameni influenţi politici şi mai totdeauna reuşesc, ca adjudecările să fie dobîndite de direct sau indirect, pe cînd romînii, remîn pe delături.

Acţiunea bandelor negre. In mai toate centrele mari, se găsesc bande de asociaţi, a căror activitate este de a înşela şi împrumuta minorii, funcţionarii nevoiaşi şi publicul ce le cade în curse, cu atît de mare camătă, că tîlhăria la drumul mare, rămîne cu totul palidă.

Evreii, nu se asociază cu romînii în întreprinderi economice de cît atunci cînd sunt mai bogaţi şi influenţi; nici odată nu i-au în serviciul lor funcţionari sau agenţi comerciali romîni. Romînii însă, rare ori se pot dispensa de serviciul lor, fie ca asociat, funcţionar sau agent comercial.

In răsboiul din 1877, istoria n'a înregistrat nici un soldat evreu mort pe cîmpul de luptă, iar în timp de pace nici $^1/_{10}$ a contigentelor de tineri evrei, nu fac armata, cea mai mare parte sunt nesupuşi şi se sustrag de la serviciul militar.

Reunind toate aceste mijloace, rezultă că ele sunt dirijate după un plan stabilit de energiile cele mai inteligente evreieşti.

Efectele cucerirei economice sunt cu atît mai simţite, pe regiuni, cu cît regiunea considerată, a început a fi cucerită economic mai de timpuriu, chiar ast-fel:

Populaţia oraşului Iaşi, e de 75 mii de locuitori, din care 45 mii Romîni şi alte naţionalităţi creştine, şi 30 mii evrei.

Aristocraţia romînească, aproape a dispărut, iar burghezia se împuţinează văzînd cu ochii. Romînii, cuprind: Funcţionarii, militarii în activitate, pensionarii, vr'o 7 mii de servitori, salahorii, uvrierii, cerşetorii, puţini meseriaşi, foarte puţini comercianţi şi mai mulţi mici agricultori. Evrei servitori şi cerşetori sunt puţini ca şi salahori.

Aceleaşi efecte s'a produs în mai toate oraşele şi tîrgurile din Moldova.

In Muntenia, Oltenia şi Dobrogea, efectele sunt mai mici, dar destul de simţitoare şi dacă nu se va pune stavilă, vor ajunge la aceiaşi situaţie ca în Moldova.

In centrele unde efectele economică sunt mai simţite, naşterile printre Romîni scad, iar mortalitatea şi sinuciderile cresc.

Prin familii, se observă, grija pregătirei copiilor pentru lupta de existenţă, ceea ce dă loc la micşorare fecondităţii.

Aceasta este situaţia economică, 250—300 mii Evrei ocupînd 40 la sută şi cea mai de frunte a activităţii economice, dictez şi în cele 60 la sută ocupate de $7^1/_4$ milioane Romîni, pe care tind a le cuceri. Evreii trăesc înlesniţi, Romînii duc mizeria în mare parte şi de va dăinui, ne-am condamna singuri la peire.

Faţă cu această situaţie economică, mă întreb, e cu putinţă şi împămîntenirea în masă a evreilor cum cer? Eu cred că *Nu* şi *Da.* Cît timp Romînii, nu se vor găsi în condiţiuni de egalitate economică nu cred să se găsească parlament şi guvern Romîn, care să acorde împămîntenirea în masă a Evreilor, de teamă a se condamna singuri la peire. Dacă Evreii pămînteni, ţin au adevărat să dobîndească naturalizarea în masă, trebue să caute mai întăi a dobîndi simpatia şi încrederea poporului Romîn pe terenul economic, prin tot felul de asociaţii. Cînd acest procedeu, s'ar realiza, s'ar putea lărgi cercul naturalizării, iar cînd se va ajunge în condiţiuni de egalitate economică, se va putea acorda naturalizarea în masă fără nici un inconvenient.

Dacă însă Evreii, vor continua în tactica lor economică actuală, să fi ştiut că ei singuri vor fi cauza întîrzierei naturalizării lor, căci Romînii, vor căuta să aducă în condiţiuni de egalitate, repartiţia economică, vor proveni mai tîrziu, dar cînd vor proveni, le vor acorda naturalizarea în masă, poate fără s'o mai ceară.

Colonel, **Vasilie Dimitriu**

Dr. I. Mironescu

absentînd cîtva timp din localitate fiind chemat în interesul serviciului militar a fost readus în Garnizoana locală unde şi-a luat ocupaţiunile sale medicale.

Orele de consultaţie fiind dela 3-5 p. m. la domiciliul său str. Arcu 10,

Litere-Ştiinţe-Arte

Legea iertării. — De oare-ce piesa lui Landrayo „La loi qui pardonne„ e cunoscută sub diverse titluri în traducerile noastre dăm aci subiectul frumosului spectacol anunţat pentru 21 Februar:

„Lerault, om din popor, ajuns mare bogătaş, se aruncă în politică, şi e curios, norocul îl urmăreşte pe toate căile, şi o să ajungă şi deputat, părinte al poporului. Succesul însă l'a avut şi prin mijlocirea secretarului său Fery, care-i face propagandă politică şi de ajutorul dat de fiica sa Bertha, care-i ticlueşte toate discursurile.

Garois, primul său secretar fiind nevoit să plece pe motivul că e bolnav şi logodit, Lerault rămîne pentru un moment desconcentrat de plecarea lui şi ca om de afaceri şi mai ales că avea speranţă să-i dea fata. — Intr'una din zile, fiind o întrevedere politică în casa lui Lerault, cu nişte agenţi, aşa zişi antropofagi, se prezintă Féry, cerînd să ocupe locul de secretar al lui Garois, şi-i expune situaţia mizerabilă şi declară sincer că a furat 500 de lei de la patronul său pentru a salva viaţa unei tinere femei, cu care trăia; Lerault pentru a-şi face reclamă faţă de amicii săi politici, trece peste acest lucru cu îngîmfare şi-l aranjează ca secretar. — In sfîrşit Lerault ajunge deputat, voeşte să-şi îndeplinească al doilea vis, adică dea-şi mărita fata cu băiatul lui Cauchois milionar.

Bertha, fata lui Lerault fiind însă în contact cu Féry şi compătimind soarta lui, se înamorează de el şi în momentul cînd tatăl vine să anunţe că a hotărît căsătoria cu băiatul lui Cauchois, ea refuză această unire, şi în urma unei certe violente, declară că iubeşte pe Féry şi vrea să-l ia de bărbat. Lerault pentru a evita această căsătorie, care nu intră în vederile lui, concediază pe Féry, şi în urma acestui lucru, Bertha, desperată, aruncă în faţa tatălui ei, faptele nepermise pe care le-a întrebuinţat pentru a ajunge acolo unde este.

Féry, ne-mai putînd să suporte loviturile sufleteşti, se sinucide.

*

Gaston Deschamps, cunoscutul cronicar parizian a publicat o carte de actualitate: „A Constantinople", cu descrieri foarte interesante.

*

Sub titlul: „Les Balcaniques" Poetul Fernand Hauser a tipărit un volum de versuri inspirate de războiul actual din Orient, cu o prefaţă de Jean Aicard.

*

STRUNA ZILEI

OBSESIUNE

Miniştrii engleji sunt păziţi de gardişti speciali ca să nu fie ripiţi de sufragete.
Ziarele

M'a obsedat un vis sinistru,
C'aşi fi în Anglia ministru
Şi m'aş trezi — trezire acră!
Răpit de-o sufragetă... soacră.

INFORMAŢII

▪ Ziarele anunţă că în zilele de 10, 11 şi 12 Martie se va ţine, la Tîrgovişte, congresul administratorilor de plăşi din ţară.

Tot la începutul lui Martie se va juca la teatrul nostru, în beneficiul comitetului Vernescu-Vîlcea amuzanta piesă „Administratorii de plasă".

▪ Cele trei cantine şcolare publice vor fii închise pe ziua de 1 Martie.

▪ Sub-şeful corului Sfîntului Spiridon se va retrage din acest post.

▪ In beneficiul d-nei Aglaia Pruteanu, la 24 Februarie se va juca *Ana Carenina.*

▪ **Economice.** — De cîtva timp Rusia face mari sforţări pentru ridicarea agriculturei. Din datele ce dăm mai jos se vede lămurit acest lucru.

Budgetul agriculturei era 1909 de 5 milioane în 1912 a fost de 22 mil. iar în cel pe 1913 sau prevăzut 30 mil.

Numărul şcoalelelor de agricultură şi al profesorilor agronomi ambulanţi este sporit considrabil în fie-care an.

S'a introdus o ocupaţiune agricolă nouă; grădinele de zarzavat şi horticultura, care cată a fi răspîndite printre ţărani.

Se fac serioaso sforţări pentru aclimatizare de plante furajere şi introducerea făneţeler artificiale.

Exportul produselor în legătură cu agricultura au atins cifre surprinzătnare: zaharul 200 mil. ruble; untul 50 mil ruble; ouăle 64 mil. ruble.

Pentru îmbunătăţirea stărei ţaranilor legea din 10 Iunie 1910 care urmăreşte formarea proprietăţei mici individuale — a dat rezultate mult mai satisfăcătoare de cît Mirul (un gen de obşte) care s'a dovedit că prezintă multe neajunsuri întru care şi frogmentarea proprietăţei prin continna creştere a populaţiei.

▪ In afară de cei doi candidaţi Ieşani pentru catedra de artă decorativă, s'au mai prezentat la concursul din Bucureşti 5 candidaţi din Capitală.

▪ D. Valeriu Hulubei a acceptat opt ore de limba română la şcoala comercială inferioară. Au rămas disponibile numai două oare din cele 10 pe care le ocupa d. Iftodiu, în vechea distribuţie a orariului.

▪ La 15 Februarie are loc la Ministerul de război licitaţia pentru confecţiuni militare.

Din Iaşi s'a prezentat fabrica „Progresul" care a depus eri cauţiunea de 15000 lei.

▪ Se scoate în licitaţie aprovizionarea a 6.400 mc. pietriş necesar întreţinerii şoselei Iaşi-Ştefăneşti.

Valoarea este de lei 53.870.

Licitaţiunea se va ţine la minister şi la prefectura judeţului Botoşani, în ziua de 13 Martie 1913, ora 11 a m.

▪ Duminecă 17 Februarie are loc în Sala Camerei de Comerţ adunarea generală a societăţii viticole pentru alegerea unui nou consiliu de administraţie precum şi a unui nou casier în locul d-lui Em. Stratan demisionat.

▪ Şcolile publice au fost autorizate din partea ministerului să facă colecte pentru cumpărarea unui submarin.

▪ D. Gh. Gr. Cantacuzino, preşedintele Senatului a depus suma de 11.870 lei, subscripţia senatorilor pentru apărarea naţională.

▪ D-na Maria Popovici, din Zahorna, com. Rediu Mitropoliei cu consimţimîntul soţului ei Neculai Popovici, a donat un loc în întindere de 1,790 m. p. pentru clădirea localului de şcoală necesar acelui sat.

▪ Eri a luat foc şi a ars şura pentru vite, proprietatea arendaşului Berman Gutman, din Podul Iloaei cauzîndu-i o mică pagubă.

▪ Femeia Paraschiva V. Zamă, în etate de 40 ani, ce suferia de alienaţie mintală şi epilepsie, a fost găsită moartă în casa ei din com. Focuri. Parchetul a autorizat înmormîntarea.

▪ In urma intervenţiei ministerului de resboi, ministerul de interne a comunicat prefecturei de judeţ să ia măsuri ca autorităţile administrative şi comunale să dea toată atenţia cuvenită îndatoririlor ce le sunt impuse de legile şi regulamentele militare, pentru a nu provoca întîrzieri dăunătoare ordinilor şi dispoziţiunilor militare, care ar trebui aduse la cunoştinţa locuitorilor.

▪ Ministerul Cultelor fiind informat că introducerea desenului după natură şi imaginaţie, dă rezultate foarte slabe în şcolile primare, iar predarea acestui obiect de învăţămînt lasă foarte mult de dorit. Revizoratele şcolare din ţară au fost încunoştiinţate a comunica de urgenţă Ministerului ca până la 1 Martie cel mai tîrziu, rezultatele constatărilor ce se vor face asupra acestei chestiuni. In special se va da avizul asupra caetelor de desemn sistematic, şi dacă n'ar fi bine de reîntrodus pentru a se realiza o cale mijlocie în predarea desemnului liniar şi a celui după natură.

▪ Ministerul de Interne a cerut administraţiei Comunale, să dispuie a se înfiinţa un fond, de taxe speciale ce urmează a se încasa la Abator pentru tăerea vitelor, şi care va servi ca despăgubiri pentru cărnurile ce vor fi distruse, provenind de la vite bolnave.

▪ Se zice că concursul pentru ocuparea catedrei de patologie internă la Facultatea de medicină, şi care trebuie să înceapă Luni 18 Februar, se va amîna, de oare ce profesorii delegaţi de Facultatea din Bucureşti au anunţat că nu pot veni.

▪ Sâmbătă 23 Februarie, va avea loc la Teatrul Naţional, o reprezentaţie în folosul Societăţei „Ortodoxe Naţionale", cu piesele „Noaptea Furtunoasă şi Ariciul şi Sobolul", o premieră, de V. Eftimiu.

Ţinînd samă de înaltul scop al societăţei şi de frumuseţea pieselor, sperăm că publicul, va asista în număr cît mai mare!

▪ Dl. avocat George Mihail, noul director al penitenciarului central Iaşi, va depune cuvenitul jurămînt mîine, la orele 3 p. m.

▪ D. dr. Floru, medic şef al oraşului, a plecat azi în anchetă la Trg. Frumos.

▪ In localitate s'a constatat azi un nou caz de scarlatină.

▪ Consiliul de higienă a oraşului se va întruni mîne la orele 5 p. m. sub preşedenţia d-lui doctor Victor Imervohl, la ordinea zilei fiind mai multe comunicări importante.

▪ Domnişoarele Constance Jellea şi Natalia Viorica Mărgineanu au fost numite suplinitoare, din oficiu, la şcoala primară Regina Elisabetha.

▪ Mîne încep la circumscripţia întâea de poliţie operaţiuuile de recrutare pentru contigentul 1913.

▪ Dl. Em. Stratan a demisionat din funcţiunea de cassier al societăţei Viticole

Ultime Informaţii

Un număr de 30 profesori universitari se întrunesc astăzi, pentru a hotărî profesorii cari vor trebui să formeze lista de trei, ce va fi recomandată ministerului de instrucţie publică, spre a numi un rector.

Majoritatea profesorilor sunt pentru o listă din care să facă parte d-nii C. Stere, P. Rîşcanu şi A. Mănescu.

Profesorii Facultăţii de medicină au fost solicitaţi de o cerere a trei profesori, de a nu se mai recomanda profesori pe viitor conform Art. 81 din noua lege a instrucţiunei, adică după propunerea a jumătate din profesori.

Consiliul profesoral, după o foarte violentă discuţie, a hotărît că de oarece articolul de mai sus este consfinţit prin lege, Universitatea nu are de făcut decît să aplice legea.

In noul budget al ministerului de instrucţie s'au înscris 350 de locuri pentru învăţătorii înaintaţi pe loc şi cari îşi vor trece examenele înaintea celor 4 comisiuni. După legea modificată de defunctul Haret se înaintează toţi reuşiţii, iar nu o şesime, faţă cu numărul institutorilor.

Afacerea nouă de castraţie.—*D. judecător de instrucţie Lupu, instrueşte un denunţ de castrare asupra fetei Daria Goloborodova, lipovancă.*

După toate probabilităţile, afacerea nu va ajunge să aibă răsunetul ce i se atribue în unele cercuri, de oarece fata de mai sus a prezentat un certificat medical, că cicatricea ce prezintă la sîn, este datorită unei operaţiuni chirurgicale, ce 'i-a fost făcută în Iulie trecut la spitalul Sf. Spiridon.

Tot personalul didactic al şcolilor normale de învăţători şi învăţătoare a fost trecut de la direcţia I-a, la direcţia învăţămîntului secundar. Aceasta în vedere că cu distribuirea de ore pe la diferite şcoli secundare se aduceau greutăţi în mandatarea salariilor.

S'a constituit o comisiune pentru elaborarea unui program analitic de materiile la care trebue să fie examinate candidatele pentru ocuparea locurilor de conducătoare de grădini de copii. Tot această comisie va elabora şi programul examenului de definitivat al conducătoarelor actuale.

Din comisiune fac parte: d-na Eugenia Vasilescu, conducătoare grădinei de copii No. 1 din Bucureşti, Victor Munteanu, subdirectr al învăţămîntului primar şi d. Gh. Ghibănescu, profesor.

Comisia va începe a lucra de mîine Vineri în localul ministerului de Culte.

Sporul budgetar al învăţămîntului primar şi normal primar de data aceasta e de nn milion două sute mii lei.

S'au prevăzut 32 de revizori de clasa II-a, cîte unul pe judeţ; s'a sporit fondul de credit pentru şcoli rurale la 200000 lei, putîndu-se creia 300 şcoli rurale; se vor înlesni avansurile pentru clădirea de localuri de şcoli rurale, pentru a se întări şi consolida bazele învăţămîntului public.

Directorul general al Arhivei Statului, d. Dim. Onciu a cerut într'un raport, complectarea personalului Arhivei din Iaşi, unde să se numească încă un arhivar pe lîngă vechiul arhivar-şef.

Ştiri comerciale.—Piaţa comercială începe a-şi relua şirul afacerilor sale. Dovadă ne-o dă bursa efectelor publice: Banca Naţională 5350 lei, Banca Agricolă 560 lei; Casa Rurală 1500 lei; Banca românească 690 lei; Dacia-România 1616 lei; Generala 1252; Naţionala 1187.

Cotisaţia Senatului pentru apararea naţională s'a rîdicat la frumoasa sumă de 11860 lei; Preşedintele Senatului, d. Gh. Gr. Cantacuzino a depus eri la Banca Naţională această sumă.

Senatul numără 126 membri, cu cei 8 Episcopi la un loc şi cu cei 6 senatori Dobrogeni.

Eri s'a isprăvit examenul de înaintare pe loc al învăţătorilor, secţiunea Iaşi. Aici au funcţionat 2 comisii examinatoare, puse una sub preşidenţia d-lui I. Prasa, inspector general al învăţămîntului primar şi alta sub preşidenţia d-lui M. Ţilinski, profesor secundar.

In Bucureşti comisiunile vor continua a lucra pînă la 1 Martie, numărul candidaţilor fiind mai mare. Şi în Bucureşti au funcţionat 2 comisii, din cari una pusă sub preşidenţia d-lui Stroescu, inspector general primar şi alta sub preşidenţia d-lui Stere Enăchescu, directorul învăţămîntului primar.

In ultimele zile s'au ivit în oraş cazuri nuoi de scarlatină, cu deosebire în dispărţirile I. şi VI. Medicii respectivi au luat cele mai riguroase măsuri de izolare.

Bilanţul încheiat de la 31 Decembrie 1912 arată un beneficiu net de lei 11,281,65, la un capital de 200000 lei.

Depunerile spre fructificare sînt de 4.310 lei; conturi curente creditoare lei 314,838, 80; conturi curente debitoare lei 278,576,05; imobil lei 1.150,65.

Sportive. — Mîine încep la societatea de Sport şi Muzică, lecţiunile de scrimă ale d-lui maestru Babeş.

Lecţiuniile vor avea loc Lunea, Mercurea şi Vinerea între orele 5 jum şi şapte.

Artistice.—Mîine seară, la 9 ore, se întrunesc membrii societăţei corale a secţiunei de muzică, de la societatea de Sport şi Muzică.

Repetiţiunile se fac sub conducerea d-lui I. Mezzetti directorul Conservatorului.

Casa Centrală a meseriilor a trimis Corporaţiilor formularele după care, fiecare patron de atelier, urmează să-şi întocmească registrele ce are de ţinut pentru controlul lucrătorilor ce întrebuinţează în atelier.

Sîntem informaţi că în curînd se vor înfiinţa în Capitală zece bănci cooperative cu capital de cîte 200,000 lei fie-care în acţiuni a 25 de lei, achitate în patru vărsămînte.

Aceste bănci vor funcţiona pe la periferiile oraşului şi scopul lor va fi de a veni în ajutorul lucrătorilor industriali şi muncitorilor de toate categoriile.

Actualminte se lucrează la elaborarea statatutelor şi la terminarea lor vor începe subscripţiile.

Cassa Centrală a meseriilor a decis contopirea breslelor Brutarilor, Simigiilor şiFranzolarilor, într'una singură, cu denumirea de breasla brutarilor.

D. Prefect al Judeţului, Ştefan Negruzzi, însoţit de d-nul director al Prefecturri şi de d-nul medic veterinar al Judeţului a inspectat astăzi Primăriile comunelor Copou şi Buciumi.

Inspectînd şi abatoriile din acele comuni, a luat mai multe dispoziţiuni pentru ca ele să fie puse în bună stare de funcţionare.

Congresul picherilor din serviciile de poduri şi şosele, C. F. R şi serviciile hidraulice, despre cari am amintit într'un număr anterior va avea loc în Iaşi.

Mîne seara, Vineri, profesorii şcoalei normale Vasile Lupu se întrunesc în conferinţă pentru a discuta mai multe chestiuni didactice în legătură cu circulara trimisă de inspectorul general al şcolilor normale B. Maniu.

D. Ioan Vîrlănescu, revizor şcolar al judeţului, va face azi şi mîne o anchetă minuţioasă, relativ la un incident grav şi prea regretabil, pe trecut, între preşedintele unui cerc cultural din judeţ, şi învăţătoarea din acel loc.

D. profesor Ioan Ursu, a obţinut un concediu de un an de zile, pentru a pleca în străinătate.

Catedra sa va fi suplinită de domnul Andriescu, licenţiat în litere de la universitatea eşană.

Şcolare.—D-ra Viorica Coroiu absolventă a facultăţei de litere a fost numită pe ziua de 13 Februarie, suplinitoare la şcoala de băeţi No. 10 din Iaşi, la catedra d-lui L. Grecea, numit revizor şcolar de Suceava.

— In interesul învăţămîntului s'a făcut la şcoala de fete din Tg.-Frumos, următoarea mişcare: D-ra Eugenia Stroescu, care predă acum la cl. II a. va preda la clasele unite a III-a şi a IV-a, iar la cl. II-a va trece d-nişoara Maria Drăgulănescu.

— D-rei Aglaia Gheorghiu suplinitoare la şcoala „C. Negri" din Iaşi, i s'a aprobat un concediu de 15 zile pentru caz de boală.

In cursul anului 1912, au fost în oraş 112 cazuri de scarlatină, 106 de Rugeolă, 295 de anghină difterică, 90 de Febră tifoidă, 32 de Tusă convulsivă. 29 de Erisipel, 31 de varicel, 40 de Oreillon, 3 de febra puerperală, 3 de Pustulă maligně, 1 meningită spirală.

Universitare.—„Individ şi societate" este titlul lucrării seminariale, pe care studentul Constantin Popovici, urmează să o dezvolte Luni 18 Februarie, la seminarul de sociologie politică şi etică.

— D. Anton Savul, secretarul facultăţii de litere, va înainta ministerului de instrucţie un tablou de licenţiaţii şi licenţiatele acelei facultăţi, din ultimii 2 ani de zile.

— D. Socrat Lalu, doctor în medicină şi ştiinţi de la Paris, a propus senatului universitar, conform art. 81, pentru a fi recomandat ca profesor definitiv la catedra de farmacologie de la facultatea noastră de medicină, care e vacantă prin transferaree d-lui dr. Dim, Ionescu la Bucureşti.

Comisiunea care a făcut senatului această recomandare, se compunea din d-nii profesori doctori, V. Bejan, N Leon Emil Puşcariu, Aslan, Slătineanu şi Parhon.

Judiciare.—Curtea de apel secţia I a amînat azi procesul dintre d-nii L. Costiner şi S. Stern.

— Astăzi urmează să se pronunţe Camera de punere sub acuzare asupra apelului făcut de Teofil Huţanu contra jurnalului Trib. Iaşi secţia I prin care i s'a confirmat mandatul de arestare.

— Mîne se va judeca la Curtea de Casaţie în secţiuni unite procesul Abraham Fischer cu C. D. Vernescu pentru anularea contractului de arendă a moşiei Ripiceni-Lehleşti.

Interesant este drumul ce a parcurs acest proces de la deschiderea acţiunei şi pănă astăzi, cînd se află în faţa ultimei instanţe judiciare.

Acţiunea a fost întrodusă la Tribunalul de Botoşani care a hotărît anularea contractului. Făcîndu-se apel la Curtea de Iaşi, aceasta validează contractul, stabilind că moşia Ripiceni-Lehleşti formează un singur trup. Parchetul general făcînd recurs, Curtea de Casaţie secţia I, casează decizia Curţei de Apel din Iaşi, trimiţînd cauza în judecata Curţii de Apel secţ. I din Bucureşti care admite în totul considerentele deciziunei Curţei de Apel din Iaşi.

O nouă serie de filme daneze se reprezintă în noul program de astă-seară Joi la cinematograful Pathé-Frères, din vasta sală a Circului Sidoli: „Inaltă trădare". Splendidă desfăşurare din viaţa diplomaţilor.

(O convenţie secretă încheiată între două state balcanice şi sforţările uriaşe făcute de un al treilea stat spre a obţine copia acelei convenţii).

Bogată prin extraordinarul scenariu--specialitatea filmelor daneze—această desfăşurare străluceşte şi prin incomparabila interpretare, fiind susţinute toate rolurile de eminenţii artişti dramatici ai scenelor scandinave.

Noul program cuprinde apoi:

Grădinarul ghinionist, scene foarte humoristice.

Scrisoarea ruptă, măreţ roman contimporan.

Bebe cartofor, scene comice.

Dela 15 Februarie produsele Debit-lui Badareu se vînd cu următoarele preţuri:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Unt pentru masă şi cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină	1.40 şi	1.60
Brînză de munte	1.80 şi	2,—
Brînză de munte în Burduf		2.80
Ouă zilnic proaspete	9 lei	suta
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.35
Idem	oca	0.50
Caşcaval greçesc		2.80
Caşcaval de Pentelcu		3.40
depozit permanent de Schweitzer elveţian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producţie proprie: muşchi afumat de porc, limbi afumate de vacă şi de porc, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub preţul pieţii.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb şi negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 14 Februarie

Puterile şi diferendul romîno-bulgar

— Un deputat francez a scris unui prieten al său din Bucureşti, că d. Poincaré şi după instalarea sa ca preşedinte al Republicei Franceze, continuă a fi de părere că trebue să se cedeze Romîniei Silistra şi că în acest sens a vorbit cu d. Jonnart, ministrul de externe al Franţei.

Viena.—Faţă de ştirile că guvernul rusesc s'ar fi declarat gata a contramanda măsurile militare la graniţa Galiţiei şi că şi guvernul austro-ungar ar fi gata să retrimită o parte din rezerviştii staţionînd în Galiţia, presa autorizată spune, că o atare suspendare sau restricţiune a măsurilor militare de ambele părţi nu este exclusă, dar că actualmente nu s'a ajuns la un acord în această privinţă.

*

Viena.—„Fremdenblatt" constată că în criza balcanică care ţine de peste 4 luni se observă în ultimele zile o îmbunătăţire a situaţiunei internaţionale.

*

Viena.—„Politische Coresponnentz" află din Londra, că schimbul de vederi cu personalităţile turceşti conducătoare, sporirea dorinţei de pace şi starea de lucruri pe teatrul rezboiului se apropie.

*

Roma.—Agenţia Stefani, află din Londra: Bulgaria consimţînd să pună diferendul romîno-bulgar la hotărîrea iar nu numai la mediaţia celor şase mari puteri, face aceste să studieze acum oportunităţile de a se întreba România de va voi şi dînsa să remită diferendul hotărîrei puterilor pentru că această formulă ar permite o soluţiune mai repede şi mai sigură a diferendului.

*

Berlin.—La ministerul de externe se declară inexacte ştirile că Germania şi Rusia ar fi primit mandat de la marile puteri, să intermedieze între Bulgaria şi Romînia. Negocierele urmează acum la conferinţa ambasadorilor din Londra, cu privire la felul în care intervenţia puterilor să se facă, dar nu este exclus ca negocierile cu privire la controversa bulgaro-romîno, să se hotărască mai tîrziu la Petersburg.

*

Demobilizarea în Austria şi Rusia

Viena.—Ziarul „Reichspost" află din Petersburg, că d. Sasonoff a fost primit eri de Ţar şi s'a căzut de acord, ca să înceapă demobilizarea în Rusia, şi că acelaşi lucru îl va face şi Austria, care va menţine starea de azi, numai în partea sud-vestică al monarhiei.

Diferendul romîno-bulgar

Declaraţiile d-lui Dane f

Viena.—Corespondentul din Sofia al ziarului „Neue Freie Presse", a avut o convorbire cu d. Daneff, cu privire la diferendul romîno-bulgar.

D. Daneff a spus că Bulgaria a înţeles, că Puterile au formulat propunerea, în senzul să li se lese deplina libertate de a decide.

Răspunsul nostru e că acceptăm, dacă şi România va face acelaşi lucru.

In Bucureşti însă se pare că domneşte o altă părere.

Dacă respunsul României este altfel, atunci nu există acord. Puterile trebuesc dar să clarifice întâi această chestiune.

Dacă România acceptă propunerea, atunci o acceptăm şi noi fără nici o rezervă.

Dacă România va face reserve, vom face şi noi la fel.

Şi în cazul acesta, acţiunea Puterilor devine iluzorie.

D. Daneff a terminat, zicînd că ar fi greşit să se creadă că Bulgaria poate renunţa la Silistra.

Şedinţa ambasadorilor

Viena.— „Neue Freie Prese" primeşte din Londra ştirea, că eri a fost o şedinţă a ambasadorilor, în care s'a desbătut diferendul româno-bulgar. Ziarul adaugă, că este de sperat că ambele ţări, vor înţelege rostul intervenţiei, în interesul păcei.

Budgetul Ministerului de Culte

Bucureşti.— Budgetul Ministerului de Instrucţiune, prezintă un spor de cîte va milioane, provenit prin micile gradaţiuni şi sporul la salarii.

Arestarea unui profesor

Bucureşti.— A fost arestat profesorul Nicodem Locusteanu, unul din administratorii librăriei Naţionale.

Profesorul e invinuit nu numai de faliment fraudulos, dar şi de abuz de încredere.

Afacerea Goliescu

Bucureşti.—S'a aflat că fostul căpitan Goliescu a comandat la fotograful Schwartz din Capitală 4 fotografii după un plan, care purta titlul de „Planul militar al oraşului Galaţi".

Se cercetează acum ce a făcut Goliescu cu clişeele căpătate şi de unde şi-a procurat copiile.

Legea licenţei

Bucureşti.— Astăzi, la orele 10 jum., delegaţii Camerei s'a întrunit şi au continuat discuţia, cu privire la Legea licenţei.

S'a introdus o singură modificare importantă şi anume: s'a sporit taxe pe bere de la 15 la 20 bani pe decalitru.

S'a mai adoptat părerea că acei comercianţi, cari au debite în mai multe localităţi, să nu aibă nevoe de cît de un singur brevet.

D. G. A. Scorţescu, a fost ales raportor.

De la Cameră

—Pensionarii şi căile ferate—

Bucureşti. — D. Muşetescu, deputat de Muscel, roagă pe d. Ministru al lucrărilor publice, să întindă şi asupra pensionarilor privilegiul reducerei pe căile ferate, deopotrivă cu funcţionarii statului.

Această cerere provoacă un protest zgomotos din partea minorităţei liberale, care spune că mai curînd d. Muşetescu să ceară libera călătorie pentru toată lumea.

Catedra de Drept Roman

Camera intră în ordine zilei şi se pune din nou la vot, proectul pentru înfiinţarea catedrei de Drept Roman.

Legea se admite cu 82 voturi pentru şi 23 contra.

D. *Disescu*, Ministrul de instrucţiune, ia apoi cuvîntul, se adresează celor 23 cari au votat contra proectului de lege, zicîndu-li că n'au votat contra proectului său, ci contra celui prezintat de regretatul Haret şi consfinţit de domnul Arion.

In adevăr catedra a fost înfiinţată pe cale budgetară de către Haret şi lasată de d. C. C Arion.

— Eu — zice domnul Disescu — n'au făcut de cît să introduc prin lege o stare de lucrurt existentă.

Declaraţia d-lui Disescu a provocat aplauzele sgomotoase ale majorităţei, — iar cei 23 deputaţi care au votat contra proectului, n'au avut nimic de răspuns.

SENATUL

Bucureşti. — Senatul a început discuţia asupra proectului pentru înfiinţarea unei Academii de Comerţ depusă de d. ministru N. Xenopol.

Un ziarist francez la Silistra

Calaraşi. — D. Paul Fani, redactor la ziarele „Le Temps" şi „Figaro", însoţit de d. Ionescu, poliţaînl Oraşului, a trecut la Silistra unde a petrecut cîte-va ore.

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris şi Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas şi Urechi

esofagoscopia, bronschoscopia, electrolisa

Consult. 9—12 a. m. şi 3—5 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 47

visa-à-vis de Mitropolie

ANUNCIU

Lucrătoare care ştiu să lucreze ciorapi la Handstückmaschine (maşini manuale de împletit) găsesc de lucru continuu şi contra unei plăţi bune la fabrica de tricotage „Moldova" Şoseaua Naţională.

Germană *tînără, doreşte a da lecţiuni de germană*

A se adresa str. Armeană 9.

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

în clinicile prof. **Haubner** *(Charité),* **Neumann** *(Säuglingsfürsorge),* **Finkelstein** *(Azilul de copii).*

Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42.

Consult 10—11 şi 3—5.

ANUNCIU

De Inchiriat *şi de* **vînzare** *de la 1 Aprilie 1913 casele din Str Buzdugan No. 1. Proprietatea Stef. Teodor.*

Doritorii a se adresa d-lui A. Tomescu Str. Mitropoliei 6.

Un loc viran foarte spaţios de inchiriat.

Strada Cuza Vodă 13 de pe acum.

BYRRH

Cel mai bun
VIN TONIC
ŞI APERITIV

PREMIAT
La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.
(82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală
7 Milioane
BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai răspîndit ziar din Moldova
Primeşte anunţuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi corespondenţe
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia», strada Primăriei No 17

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA"
se recomandă de către somităţile noastre medicale ca
CEA MAI BUNĂ
APĂ MINERALĂ
contra combaterea bolelor de st. Gută, Reumatism şi Nervozitate —

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de cu gros sunt a se adresa: Domnului
I. DAVIDESCU
Teocciu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia
ISAKKOFFER
BUCUREŞTI

(Preţurile se înţeleg cu vase)

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao
VINUL BRAVAIS
Spre a aprecia valoarea lor consultaţi Medicul dumneavoastră
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Magazinul Comerţului în Rate
— Iaşi, Str. de Lăpuşneanu 25 —
Pune la dispoziţia onor. public un mare
Deposit de Maşini de cusut
pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

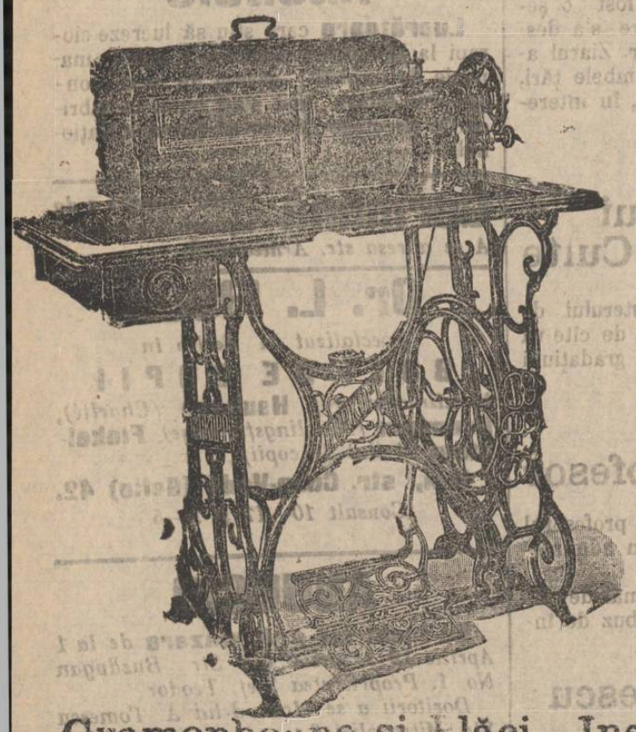

Biciclete
BRENABOR
Intrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.
Biciclete
Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.
MOBILE
CĂRUCIOARE
PENDULE
şi CASETE
Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd în rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marooviol

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembre 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911
92.127 poliţe de Lei 654 389.154 [illegible]
Lei 1,995,50[illegible] 72 [illegible] sub rentă
Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453.500 ca garanţie [illegible] asiguraţi din Romînia.

In anul 1911 au primit asiguraţii ca dividende
Lei [illegible] 25 [illegible]

Societatea „Ancora" [illegible]:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plata premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ale societăţii „Ancora" (Anker) acordate asiguraţilor sâi:
Inatacabilitatea poliţei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare [illegible]
Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRĂTIANU No 166
(fostă strada de Sus)

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Casa Veche 28 Iaşi
(fostă şi str. Golia 28)
—Apă Canal—Closete contra îngheţului—Băi hygienice—etc
Instalaţie de Electricitate—Motoare—Telefon—Sonerii, etc
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaioase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte—Supravegheri de Construcţii. Vile—Hoteluri, etc.
Se execută şi în provincie cu preţ modest.
Referenţele cele mai bune la dispoziţie.

Renumitele PLUGURI
Intreg de oţel bătut
marca PORO MI TRET
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm
a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit
Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la
Fraţii Bachstez, Iaşi

Magasinul Conservatorului
IAŞI—Strada Lăpuşneanu 82—IAŞI
NOTE de MUZICA
ASORTIMENT

compleet după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii
Reprezentanţa şi Depositul renumitelor
Piane şi Pianine
— ROSENKRANZ —
Neintrecute în soliditate şi ton frumos
Vînzare şi în rate mici fără acconte
— Catalogue gratis —
INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

La administraţia ziarului se primesc anunţuri cu preţuri convenabile

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 809 — Sîmbătă 16 Februarie 1913

Cînd Stambulul dădea tonul...

Avem, așa dară, la Universitatea ieșană—un curs de limba turcă; un curs exotic, consacrat unei limbi *moarte* care însă, odinioară, era nu numai vie, dar și limba oficialmente cunoscută și vorbită în acest oraș.

Nu într'o cronică ocazională de ziar, dar nici într'un volum, n'am cuprinde întreaga documentare pe care am putea-o invoca în sprijinul acestei afirmări.

Nu numai graiul,—dar și traiul era deadreptul influențat de Capitala și atotputernicia otomanilor. In această privință vom cita o mărturie pe care a amintit'o d. Nestor Ureche într'o conferință recentă la Sorbonna, în Paris: scrisoarea trimisă din Iași la 1 Decembrie 1788, de principele de Ligne, în drumul său de întoarcere din Crimeea. Suntem în Iași, acum 125 de ani, în societatea înaltă:

„Femei încîntătoare.... stau alene pe divanele lor, cu capul lăsat pe spate sau rezemat de un braț ca alabastrul. Bărbații care le vizitează, sunt ca și culcați lîngă iele. O fustă foarte subțirică, scurtă și strîmptă, abia acopere formele lor desfătătoare, iar borangicul desenează minunat, frumoasele rotunjimi ale sînurilor lor. Ele poartă pe cap o stofă neagră, sau de culoare roșie aprinsă, strălucind prin diamantele care împodobesc acest fel de cealma. Cele mai albe mărgăritare înconjură gîtul și brațele lor dimpreună, adesea, cu rețele de borangic garnisite cu sechini sau galbeni; pînă la 3000 de aceștia am văzut pe un veșmînt femeesc. Restul îmbrăcămintei lor este din stofe brodate, muiate în aur și argint și tivite cu blănuri scumpe; tot astfel și haina boerilor, care nu se deosebește de a turcilor de cât prin căciula ce-și pun pe cap și care seamănă cu cealmaua turcească.

„Soțiile boierilor, au veșnic în mînă, ca și Sultanele, un fel de mătănii de diamante, mărgăritare, mărgean, lapis-lazuli, agata, sau de un lemn prețios, care mătănii fac parte din portul lor, precum evantaliul femeilor noastre (occidentale). Ele se joacă cu aceste mătănii, își fac degete sprintene, numără boabele, și a-acest joc, după cîte mi s'au spus, este un limbaj pentru amanții lor. Ba chiar, îmi pare, că am surprins unele priviri de bărbați, curioși să știe de nu cumva cunoșteam acest frumos alfabet de dragoste. Cu chipul acesta orele unui „rendez-vous" se află foarte lesne.

„Mă duc adesea pe la boieri, spre a cugeta fără împiedicare, căci nu știu de cît câteva vorbe Valahe, și nu cunosc de loc limba greacă vorbită de cucoane (ele disprețuesc limba soților lor). De altminteri, boierii vorbesc puțin. Temerea de Turci, obiceiul de afla știri rele, stăpînirea ce au asupră-le Poarta și Hospodarul, toate acestea îi îndeamnă la o tristețe de neînvins. Cinci zeci de persoane, care se întrunesc în toate zilele într'o casă, parcă așteaptă fatalul ștreang și la fiece clipă auzi zicîndu-se: aci tatăl meu a fost tăiat din poronca Porței, iar aci soră mea a fost omorîtă din poronca lui Vodă.

Că mă duc pe la boieri cu scop de a cugeta, vorba vine; mai drept este că nu cuget de loc, căci la a patra pipă mă fac Turc sadea. Sunt nimicit, nu mai am idei...

Constantinopol dă tonul la Iași, după cum Parisul îl dă provinciei și aci modele sosesc mai de vreme. Galbenul era culoarea favorită a sultanelor; galbenul a devenit culoarea favorită a Ieșencilor. Pipele lungi, din lemn de cireș, înlocuise la Constantinopol, pipele de iasomie. Acum noi aceștia, boieri, nu mai întrebuințăm, de cît pipe de lemn de cireș..."

Că prințul de Ligne merită să-i pomenim aci numele și proza, dovedește încă acest frumos pasagiu, plin de sentimentalism filo-moldovenesc:

„Nimic nu se potrivește cu situația oamenilor acestora. Bănuiți de Ruși, că se dau de partea Austriacilor, suspecți Austriacilor, că-ar fi înțeleși cu Turcii ei tot atîta doresc plecarea Rușilor cît se tem de întoarcerea Austriacilor".

Dar aceasta este întreaga istorie e Romînilor, în patru rînduri și cea mai frumoasă pledoarie pe care un om cu suflet bun, a găsit-o în favoarea desmoșteniților Moldoveni.

„O voi, arbitri ai destinelor sărmanilor muritori, căror adesea le-ați pus armele în mîni, dregeți relele ce faceți omenirei; suntem numai executorii înaltelor voastre opere. Serviți această omenire și în același timp politica mai multor împărății, lăsînd în pace pe bieții Moldoveni; țara lor este atît de frumoasă, încît toată Europa ar țipa, dacă cineva ar vrea să pună mîna pe dînsa. Liberați-i de tiranii Orientului..."

...Suntem liberi, de mult și pe deplin liberi. Iar drept ultimă legătură istorică între ziua de astă-zi și acel trecut uitat va fi, pe viitor, cursul de limba turcă la universitatea unui oraș liber, stăpîn pe cultura sa, pe destinele sale.

△

NOTA ZILEI

Unii credeau — și poate cu dreptate — că numai dorința de a imita pe Petru cel Mare al Rusiei făcuse pe fostul Sultan Abdul-Hamid, să învețe ungurește. Că a învățat timplăria — du-te cum amintește și în „Memoriile" sale, menționate eri în ziar, e o chestiune de întîmplare. Avem însă impresia că lingușitorii cari-l înconjurau altă dată, îi făceau numai reclamă, socotind pe Sultanul-Roș îndemînatec în meseria lui.

Sultanul de astăzi a oferit mobilierul vechilor palate ale sultanilor, spre vînzare în folosul tezaurului turc. In toate aceste palate nici-o mobilă nu e opera fostului Khalif. Dar dovada cea mai convingătoare că nu și-a cunoscut meșteșugul, este că în 46 ani de domnie nu și-a putut consolida... Tronul, care era mobila cea mai defectuoasă în Yldiz...

IDEIA NAȚIONALĂ

Politica noastră externă nu poate fi de cît națională. Acesta e un adevăr atît de evident, în cît constitue ceia ce în limba franceză am numi truisme.

E bine însă să ne înțelegem asupra cuprinsului expresiunei „națională".

Dacă în viața unei țări, și în special aceia a țării noastre s'a făcut vre-o dată uz și chiar abuz de întrebuințarea unui cuvînt, apoi acel timp nici poate fi altul de cît cel de acum. Eu cred de altminterea că și acum ca ori cînd altă dată va fi foarte greu pentru ori-cine să poată da o definiție nesupusă la nici o critică unei noțiuni ca cea de care vorbim acum, adică a noțiunei de națională.

Și aceasta ca ori-care alta e supusă unei evoluțiuni ceia ce face de sigur că conceptul ei nu poate fi astăzi acel, care de exemplu, a fost ieri.

Apoi evident este că în timpuri de liniște alte idei avem noi despre ceia ce este și ce nu poate fi național și alta în timpuri turburi, cum bunăoară ar fi cele de astăzi. Dar dacă noțiunea aceasta nu poate fi susceptibilă de o definițiune precisă, nu e mai puțin adevărat că toți avem, în orice moment și în orice împrejurări, sentimentul că sunt unele fapte cari contravin acestei idei, după cum altele o sprijinesc.

Prin urmare va fi greu să răspundă cineva atunci, cînd este întrebat cum și în ce stă ideia națională, dar nu i va fi greu a înțelege și deci a răspunde, că anume fapte, anume circumstanță e favorabilă ori nu acelei idei.

Fiecare epocă din viața unei națiuni are idealul său național.

Liberarea țării noastre de sub dominațiunea străină a fost un ideal, care a încălzit multă vreme inimile noastre. De atunci încoace planează în spiritele noastre ale tuturor idealul unirei prin cultura și civilizațiune a tuturor Romînilor acelora pe cari vrăjmășia vremilor i-a aruncat în diferite colțuri ale lumei și sub deosebite stăpîniri.

Acum pentru momentelele ce străbatem am concentrat ideia națională în garantarea a ceia ce posedăm ca Stat liber și independent.

Avem datoria să păstrăm tot patrimoniul de civilizațiune și progres precum și pe cel material, pe-care ni l'au transmis generațiile anterioare nouă; avem datoria a lua toate măsurile pentru a i asigura existența, după cum avem datoria a trece generațiilor, cari vin, acest patrimoniu nu numai neștirbit, ci încă adăogit.

Ni se impune de aceea idee națională să fim prevăzători. Posesiunea Silistrei, în care s'a concentrat acum toată această prevedere, ne e necesară din acest punct de vedere și avem datoria a nu renunța la ea. Ne e necesară pentru că e ideia națională a momentului, pentru că socotim a fi paladiul naționalității noastre în partea aceia a continentului european.

V. I. Radu

Chestiuni culturale

„L'Intermédiaire des Éducateurs"

Sub acest titlu apare la Geneva, cu începere de la 1 Oclombrie trecut, un buletin, organ al Institutului J.—J. Rousseau.

Buletinul va apare lunar și, cu toate că se adresează direct educatorilor și institutorilor, totuși aceștia nu vor găsi în el, ceea ce se găsește de obiceiu într'o aseminea revistă. Scopul buletinului este de a contribui la constituirea unei *pedagogii positive*, inițiînd, pe de o parte, în chestiunile care se pun, pe cei ce vor vroi să colaboreze la aceasta, pe de altă parte, servind ca legătura între diferiți cercetători, grupînd și coordonînd investigațiile și rezultatele lor. Cu colaborarea tuturor, el va arata care sunt nouile metode educative.

Editorii acestui buletin vreau ca el să fie ca o *răspîntie* unde să se întîlnească toți amicii copilăriei, să și comunice unii altora observațiile, problemele care-i preocupă și să se lumineze unii pe alții.

Această muncă de un gen nou, la care buletinul supune pe educatori, are un dublu folos: 1) Să facă să înainteze știința educației, spre îmbogățirea pedagogiei și spre folosul copilului, și 2) să ridice nivelul social al institutorului.

Intr'adevăr, cei cari vor colabora la această operă, nu vor mai avea impresia de pînă acum, că sunt cei de pe urmă muncitori, prost plătiți, ai unei munci penibile și ingrate. Ei se vor simți de acum înainte pe același picior de egalitate cu omul de știință, care, în laboratorul său, pătrunde misterele naturei și lucrează la o operă de adevăr. Negreșit zice programul buletinului, ei nu vor fi scutiți de greutățile și de grijile unei asemenea profesiuni, dar nu e mai puțin adevărat că viața lor intelectuală va fi transformată. Ei vor recăștiga îndemnul la muncă, care este condiția de fericire în viață, fericire care va fi cu atît mai mare cu cît această muncă tinde la fericirea altora.

Buletinul are mai multe părți, dintre care una: *chestiuni* și *răspunsuri*, va publica chestiunile de ordin teoretic sau practic (de psichologie, didactică, învățămînt, bibliografie) a căror soluțiune se speră a se găsi mai ușor, dacă se vor supune unui cerc de cetitori mai întins.

In altă parte: *Amicii noștri*, buletinul va publica biografiile contemporanilor, cari și-au căștigat merite deosebite pentru constituirea *pedagogiei pozitive*. Prin pedagogie *pozitivă*, fondatorii revistei înțeleg o pedagogie bazată pe fapte, pe observații, pe experiențe sistematizată și controlată și nu pe afirmațiuni, cari, ori cît de excelenți ar fi, întru cît n'au fost verificate, ele nu reprezintă de cît numai niște păreri.

In *Cărți nouă*, se dă în rezumat scurt cărțile cari apar în această materie pedagogică.

In *Croniea Institutului* se informează publicul asupra lucrărilor acestei școale a *Științei educației*.

Buletinul cuprinde numai o coală de tipar, dar fiecare număr are în plus portretul unui *amic* al Institutului. Până acum au eșit 4 numere; numărul 3 are portretul reușit al d-rei dr. Maria Montesson, autoarea unor excelente opere de pedagogie, în care expune metoda inventată de ea și întrebuințată în *Casse le dei Bambini* din Roma.

In sfârșit, *L'Intermédiaire des Educateurs* este o publicație foarte de folos pentru cei ce ar dori să se pună în curent cu pedagogia positivă, care nu este alta de cît pedagogia științifică și fondatorii Institutului J. J. Rousseau din Geneva, se pot felicita de ideia ce au avut de a face să apară un organ de publicitate, care se răspîndească ideile elaborate în acest Institut.

C. V. Buțureanu

ECOURI

Cifrele cele mai recente ne arată că numărul total al Bulgarilor intrați în țară a mers crescînd.

In anul 1910 au intrat în țară 48.135 barbați și 6,829 femei.

In anul 1911 au intrat în țară 58.279 barbați și 10.082 frmei.

Se știe insă că, în fie care toamnă, Bulgarii se întorc înapoi. Așa găsim că:

In anul 1909 au eșit din țară 41.862 bărbați și 6.937 femei.

In anul 1910 au eșit din țară 44.102 barbați și 6.202 femei.

In anul 1911 au eșit din țară 51.400 bărbați și 9.344 femei.

Totalizînd vedem că în anii 1909—1911 au intrat 215.556 bulgari barbați și femei; și au eșit 159.937, adică cu 55.619 suflete mai mult la intrări ca la eșiri, ceea ce ar face o mijlocie anuală de 18.509 persoane (barbați și femei), mai mult la intrări.

Bine înțeles în aceste cifre nu se cuprind muncitorii agricoli, grădinarii ambulanți și toți voiajorii intrați în țară din Bulgaria și eșiți din țară pentru Bulgaria.

*

A produs oare-care senzație știrea că financiarii turci au opinat că nu e loc de a se acorda moratoriul general în Turcia.

Dintr'un raport consular german. „Tägl. Rundschau" din Berlin, extrage următoarele cu privire la situația economică actuală a Constantinopolului. In cele dintâi săptămîni ale anului curent speranța încheierii păcii contribuise a însufleți comerțul și a înmulți numărul comandelor de mărfuri în streinătate. Evenimentele din ultimul timp însă au adus iarăș teamă, provocînd o lipsă de afaceri.

Creditul este foarte încordat, tendința prețului alimentelor de prima necesitate este în continuă creștere.

In ultimele zile 6 pînă la 7 firme au înaintat plățile. Se zice insă, că afară de una din ele, celelalte ar fi firme de mică importanță.

Cu toate evenimentele politice interne și externe se poate afirma, că tîrgul a rezistat și, în general, s'a menținut pînă în prezent. Cît va mai dura această rezistență, acest fapt, atîrnă de desfășurarea evenimentelor politice.

Pentru ori-ce eventualitate, sfîrșește acel raport, se recomandă multă prevedere în legăturile noui de afaceri cu Constantinopolul.

OAMENI ȘI LUCRURI

Farmecul sclăviei

După ce am vorbit aci de Sufragete, de Futuriste,—iată că, grație notițelor... postume ale lui Abdul-Hamid, avem considerațiuni originale asupra femeei celei mai resignate în Europa,—femeea turcă:

„Europenii se înșală vorbind de poligamia noastră. Ideile diferă mult în Europa și în America, în ce privește poligamia. Divorsurile și scandalurile fără număr dovedesc că și acolo bărbații nu se mulțumesc cu o singură femee. Apoi se mai vorbește și de o sectă a mormonilor.

...Negreșit Coranul ordonă supunerea femeei către bărbat; dar Biblia cere același lucru.

Dacă femeea—putem zice: din fericire — e oprită la noi să iee parte la viața publică, lăsînd-o pe sama bărbatului, ea rămîne însă stăpînă acasă la ea. In inima copiilor ei mama ocupă locul cel dintâiu.

Glasuri autorizate de oameni de stat, în lumea întreagă, se aud adesea exprimînd îndoială că ar fi o fericire pentru o națiune, dacă femeile au prea multă libertate, dacă au cel întâiu loc în stradă, în saloane, în timp ce stăpînii creațunii devin supușii lor servitori: cu deosebire în America s'ar fi întîmplînd asemenea lucruri.

Cînd, la ceremonia Selamlîknlui, observ figurile aspre și posomorîte ale doamnelor venite ca spectatoare,—comparația se întoarce lesne în favoarea femeilor noastre. Ce găsesc occidentalii de deplîns la femeile noastre? Femeea europeană este oare tot așa de morală ca a noastră? Nu e femeea Orientului mai credincioasă, mai devotată și mai frumoasă de cît europeanca? La noi, domeniul femeei este —căminul familiar; ea nu este de cît a *unui* barbat. In Europa, ea avea prea multă libertate ca să rămînă încă ființa feminină curată. Dacă numai jumătate o fi adevărat din cîte cetim asupra lumei femenină în Occident, ziare și cărți, atunci bărbatul e de deplîns în țările acele..."

Nu fără interes e de cetit că Abdul-Hamid, în Amintirile sale, se arată dușman al.. vieței de harem. E adevărat că, pe cînd le scria, trecuse de 60 de ani,—ceea ce insă pentru un despot oriental, nu însamnă încă vrîsta deziluziilor.

In Memoriile lui Hohenlohe, fos ul cancelar povestește că Bismarc ar fi spus, pe vremea Congresului din Berlin că Rusia poate ocupa Constantinopolul, cu singura condițiune ca să lase Sultanului... haremul.

Cancelarul de fier se înșela oare în părerea sa, ori cunoștea farmecul ce exercită plăcerile haremului asupra unui Sultan tînăr?

Rodion.

Cele două granițe *)

Este evident că cele două granițe sunt: acea romîno-bulgară din partea Dobrogei, și acea a noului Stat albanez, care se va constitui în curînd. Ce legătură poate să existe între aceste două hotare, și ce interes are Romînia în chestia delimitărei frontierei albaneze, astă-zi, mai cu seamă, cînd dînsa se gîndește exclusiv la apărarea ei directă față de Bulgaria? Adevărat este că, pentru moment, chestia Silistrei și a graniței Dobrogene, trebue să precumpănească; căci ea este pentru noi de un interes imediat, ba chiar vital; ea trebue să fie rezolvată cît mai curînd, căci de la dînsa poate să atîrne, pacea sau războiul; și un războiu între două state mici cum sunt Romînia și Bulgaria, ba chiar un războiu cu proporții mult mai mari și cu consecințe dezastroase pentru Europa întreagă. O mică scînteie mare flacără poate să aprindă.

Dar alături de chestia graniței Dobrogene, pe care dorim să fie rezolvată pe calea cea mai pacinică, chestia graniței albaneze ne interesează și pe noi Romînii, și nu într'un mod îndepărtat, nici în mod prea indirect; ea ne interesează în mod legitim din punctul de vedere etnic și național, și în gradul cel mai mare. Dacă Aromînii, care se numără cu sutele de mii în peninsula balcanică, vor fi înglobați în noile State ce se vor constitui la lichidarea situației creiată de actualul războiu, noi, față de acei cari au cu Romînia legături de sînge, de limbă, de credință și de sentimente, avem datoria de a-i susține în afirmarea drepturilor lor.

Popoarele nu se vînd și nu se cedează după placul unor tratate, de cît calcînd principiile cele mai sfinte ale drepturilor ginților. Și noi cerem ca Aromînii, frați cu noi, să nu fie nici prada Bulgarilor, sau a Sîrbilor semi-civilizați, nici a Grecilor prea corupți. Noi voim ca ei să-și poată dezvolta în deplină libertate calitățile lor etnice, cultura și religia lor, și să-și menție neștirbit sentimentul naționalității.

Pentru aceasta, numai cînd în număr cît se poate mai mare vor intra să facă parte din noul stat albanez, ei vor putea să fie la adăpost de orice persecuțiune și de ori ce pericol de desnaționalizare.

Deci, cu cît hotarele Albaniei, vor fi mai mari, cu atît în ele se vor cuprinde mai mulți Aromîni. Iată interesul nostru, iată pentru ce pretindem, ca și în această chestie, care pare a interesa numai marile puteri, dorim să se audă și glasul nostru.

Și aici fie-mi permis să deschid o mică paranteză. Nu este lucru foarte curios că, ori de cîte ori se ivesc conflicte între State mici, numai puterile cele marri, care au fost spectatoare indiferente cînd alții își dedau viața și poate libertatea pentru un ideal, își aroagă dreptul de a hotărî de soarta acelora cari, singuri și pe riscul lor au înfruntat mizeriile luptei? Glasul acestora, adică al celor mai interesați, nici macar este primit să răsune în marele aeropag al puternicilor plenipotențiari. Abia ecoul slab al plîngerilor lor ajunge cîte odată pînă la ușa sălilor aurite ale conciliabulelor, înaltei diplomații, numai atunci interesată.

Căci este un fapt constant, că marile puteri de ordinar sînt acele care caută să tragă un folos oare care din certurile care altora au costat jertfe enorme de vieți și de alte bunuri. Așa de pildă vedem astă-zi Rusia dînd tot sprijinul seu Bulgariei, nu doară pentru o nețîrmuită simpatie față de fina ei; ci pentru că creînd o Bulgarie mai mare, de ar fi posibil pînă la Constantinopol și la Marea Egee, ea își asigură forțata recunoștință a Bulgarilor, cari îi vor deschide calea largă în strîmtorile Bosforului și ale Dardanelelor, deci pînă la Marea Mediterană, unde flota sa va fi mîndră de a desfășura pavilionul ei.

*) Acest articol va apare în presa italiană.

Austria pretinde o Albanie cît se poate de mare (și noi deasemenea, dar pentru motive dictate de un sentiment cu totul altu), nu pentru că ea se interesează de Albanezi, pe care nici nu-i cunoaște; dar pentru că imediat să le hărăzească prețioasa sa protecție (cum a făcut cu Bosnia și Herțegovina), și pentru a ține încătușată Serbia care, de ar avea o fereastră la mare, ar răsufla cel puțin în folosul său, dar nu după interesele economice ale imperiului Absburgez. In orice caz Austria a posedat totdeauna în gradul cel mai mare talentul de a turbura apele politice, pentru ca cu plișcul seu dublu să pescuiască în dreapta și în stînga, fără nici un risc, vre-o bucățică apetisantă.

De aceea ea promite totdeauna sprijinul său, pe care nu-l dă *(et pour cause)*; se preface că mobilează la fie care moment; trimite pe diplomații sei să șopească vorbe frumoase la toate curțile regale și imperiale; apoi așteaptă peștele, ce se prinde prostește de undița sa. Dacă puterile mari ale Europei ar fi sincere în dorința lor de pace și de echitate, ar lăsa ca și Statele interesate în chestiile care formează obiectul discuțiunilor lor, să arăte, în contradictoriu, care ar trebui să fie soluțiunea dreaptă a conflictelor ce le agită.

Intr'adevăr, la Congresul dela Berlin (1878), după războiul Ruso-Româno-Turc, și după tratatul preliminar dela San Stefano, plenipotențiarii Angliei și ai Italiei au stăruit și obținut ca România să fie admisă a pleda cauza sa înaintea înaltei Adunări (Protoc. IX).

Domnii M. Cogălniceanu și I. Brătianu, delegații români, în ședința de la I Iulie 1878 au putut face Congresului plenipotențiarilor comunicațiile lor, cerînd, cu o rară nobleță și cu o tărie de limbagiu dictat de înflăcăratul lor patriotism, neștirbirea teritoriului românesc. Dar era prea târziu; deja în ședința precedentă a Congresului, jertfa Basarabiei fusese hotărîtă, și, cu toate pledoariile ale lordului Beaconsfield (Anglia) și ale contelui Corti (Italia), cari nu puteau să înțeleagă această *forțată retrocesiune* către Rusia a unei regiuni curat romînească, Gorciacof și Șuvalof obținură ca România *să accepte* ca dezdaunare și ca compensație, în locul Basarabiei incorporată imperiului Moscovit, un teritoriu pe malul drept al Dunărei, la răsăritul Silistriei, pînă la Marea Neagră, mai jos de Mangalia cuprinzând acele localități ale Dobrogei (foastă posesiune turcească), în cari populațiunea românească era mai deasă. Dar și asupra acestei *compensație silite* s'au ridicat în favoarea Romîniei glasurile lui Waddington (plenipotențiarul Franței) și al lui Corti (plenipotențiarul Italiei). Amîndoi susținură cu cea mai mare ardoare, *că Silistra trebuia să aparțină Românilor, ca fiind indispensabilă siguranței teritoriului lor* (Protoc. X). Acești prieteni ai României, și după dinșii ministrul italian Depretis și colonelul Orero (însărcinat cu delimitarea graniței), cu toată dorința lor de a satisface dreptele interese ale Românilor, nu putură zmulge de la încăpățînarea interesată a diplomaților ruși de cît atîta: linea de demarcare a graniței pe malul drept al Dunărei să cuprindă, din partea Românilor, înălțimea dela Arab-Tabia (108 metri); vechile întărituri de pe malul Dunărei să fie rase la pămînt, pe cheltuiala Bulgarilor; iar alte cetăți noi nu vor mai putea fi ridicate (art. 12 Tr. San Stefano, și 52 din Tract. Berl.) Ei bine, astăzi, după 35 de ani, nu numai că, contrar Tratatului de la Berlin, Bulgaria a păstrat în picioare toate cetățile sale dealungul Dunărei, dar le-a chiar întărit și înzestrat cu tot ce știința militară modernă a inventat pentru a face inespugnabilă și primejdioasă o cetate. Așa de pildă, Megid-Tabia, nu este o simplă apărare a Bulgariei, ea este o amenințare permanentă a Dobrogei și a teritoriului nostru de pe malul sting al Dunărei. Rău face Bulgariea de a nu renunța la ideia greșită cum că Dobrogea noastră este o provincie Bulgărească *iredentă*.

Statul Bulgar încă nu exista, cînd Congresul dela Berlin ni-a dat-o în schimbul Basarabiei. Și ni'a dat-o, nu numai pentru ca *să acceptăm în mod forțat renunțarea la teritoriul nostru dela stânga Prutului*, dar ni-a dat'o pentru că însuși tratatul preliminar dela San Stefano (art. 5) prevedea pentru România dreptul la o compensație, și pentru că Rusia, prin glasul lui Șuvalof, recunoștea la Congresul dela Berlin, că Dobrogea este „un teritoriu dobîndit de România cu prețul sîngelui său, și care trebue considerat, bine meritat" (*de bonne prise*, zice protocolul IX): Oare, zece mii de Români căzuți la Plevna pentru a salva de o fatală înfrîngere a armatei rusești, și pentru a-i deschide drumul spre Constantinopol, la porțile căruia a ajuns numai grație nouă, nu merita această despăgubire.

Oare Bulgaria n'a căpătat independența sa, grație vitejiei soldaților români conduși de gloriosul lor Căpitan? Și ce am avut noi ca răsplată?.. Dobrogea? O regiune atunci aproape pustie, și în schimbul cărei am dat o provincie din cele mai mănoase ale Moldovei cu aproape 2 milioane de Români! Evident că astăzi Dobrogea nu mai este astăzi cea ce a fost la 1878. Grație inteligenței, muncei și jertfelor bănești ale Românilor, această provincie, pe atunci locuită de Turci, de Tatari, de Lipoveni, de Bulgari, de Evrei și de puțini Români, a devenit o regiune fertilă, bine cultivată, cu sate model, cu un port care rivalizează cu cele mai bine amenajate ale Mărei Negre, și cu o populațiune compusă, aproape în totalitate, de *cetățeni români*. cari se bucură de toate drepturile civile și politice. Instituțiile religioase si culturale ale diferitelor neamuri sunt nu numai respectate, ba chiar subvenționate de Statul român, alături de cele naționale.

Oare acesta este un motiv pentru ca noi să lăsăm deschisă poftelor vecinilor noștri această regiune? De sigur că nu. Iată de ce reclamăm pentru Dobrogea o graniță sigură, iată de ce voim *cheia ușei noastre* „Silistra"! — Bulgarii au aer de a ne spune: „Veniți s'o luați!" — Mare nerecunoștință din partea lor (cea ce nu ne miră); dar și mare inconștiență a pericolului ce-i poate amenința în ziua de mîine! Ei mai adaugă: „Dacă ne invadați teritoriul, noi nu vom opune nici o rezistență (săraci!), dar Europa va judeca!" Adică, pentru Bulgari, Europa este Rusia.

Da, Rusia protectoara panslavismului, Rusia creatoarea Statului bulgar, Rusia interesată a-și întinde supremația sa politică în peninsula balcanică, nu va permite ca România să-și întărească granița în fața Bulgariei. Ei bine, recunoaștem că în acest diferend, Rusia nu ne este prietenă; ba chiar cu o tactică vicleană pare că ne a invitat, înainte începerei ostilităților a aliaților balcanici în contra Turciei, să nu supărăm pe vecina noastră, Bulgaria. Vedeți: *trei zeci și cinci de ani* după ce vitejia armatei române a scăpat de cea mai mare primejdie armata rusească, strănepotul țarului Alexandru al II-lea își aduce aminte de acest fapt, și trimite Regelui nostru, ca un al doilea semn de recunoștință postumă și tîrzie (cel d'întâi fusese luarea Basarabiei), bastonul de mareșal.

Oare acest baston nu avea aerul unui premiu acordat pentru ca România să nu turbure visurile ambițioase ale Bulgariei? Și noi, oameni buni, nu le am turburat; și acele visuri, poate grație nouă, au devenit pentru vecinii noștri o realitate frumoasă. Nu suntem invidioși de laurii lor; să ne ferească D-zeu; dar să nu aibă aerul de a ne speria. Iată cea ce noi pretindem dela dînșii: să ne lese să ne constituim o graniță serioasă, grație căreia să ne putem dezvolta fără grijă de viitor. Nu ocupație sau cucerire de teritoriu străin; nu compensație (vorbă proastă, care a compromis o cauză dreaptă); nu pomană, pe care o disprețuim; nu concesie pe temeiul neutralității noastre în conflictul balcanic; ci pur și simplu *revendicarea unei granițe și a unei cetăți* (Silistria), pe care congresul dela Berlin era dator să ni-o deie, și despre cari plenipotențiarii Franței și a Italiei, Waddington și Corti, ministrul Depretis și colonelul Orero declaraseră că ne sunt *indispensabile pentru apărarea teritorului nostru*; cerem revendicarea dreptului de apărare a Statului romîn, amenințat prin nerespectarea Tratatului dela Berlin, în cea ce privește distrugerea cetăților de pe malul Dunărei din partea Bulgarilor, și amenințat astăzi de cutezanța triumfătorilor a caducității turcești. Noi voim o barieră naturală de care să ne sprijinim, fără nici o grijă pentru viitor; noi voim o prelungire de coastă maritimă, pînă în apropierea Kavarnei, ca să putem figura și noi alături de celelalte State mărginașe ale Mărei Negre, cu o flotă care să apere interesele noastre economice. Față de cea ce Bulgaria a căpătat prin izbînda armelor sale, aceste cereri ale noastre nu afectează într'o nimică întinderea Statului balcanic, cu care suntem în contact; din contra, delimitarea unei granițe, potrivită pozițiilor noastre și intereselor de siguranță reciprocă, va avea ca rezultat fericit strîngerea mai mult a legăturilor de prietenie pe care noi voim să le păstrăm cu vecinii noștri. Războiu pentru această delimitare nu trebue să fie; o dușmănie între Romîni și Bulgari ar fi primejdioasă intereselor comune, și un conflict armat ar fi un dezastru pentru amîndouă popoare. Pe ajutorul aliaților să nu prea contăm, căci ei însi-și se tem de consecințele dezlănțuirei unui războiu general. De altmintrelea Rusia știe că praful său nu prea e uscat; Germania și Franța abia acum se gîndesc la sporirea efectivelor; Italia și Austria au în șantierele lor navale niște super-dreadnaughturi monstruoase, cari însă nu vor brazda marea de cît peste doi sau trei ani; Anglia se cam dezinteresează de o chestie în care prietena sa Rusia arată prea mult interes. Deci războiul deocamndată nu va fi, căci *armatele Europei nu sunt gata!*

Dar conflictul romîno-bulgar trebue să se termine pe calea pacifică, și ținînd seama de interesele României. Conferința Ambasadorilor trebue să ne recunoască dreptul de a trăi siguri în casa noastră proprie. Italia, care în totdeauna a lucrat în mod cel mai echitabil și dezinteresat pentru cauza României, va spune cuvîntul seu hotărîtor în această chestie, vitală pentru noi, și sperăm că, grație ei, în curînd vom afla de rezolvirea favorabilă a acestui diferend. Astăzi, acceptînd, în chestia graniței dobrogene, mediațiunea marilor Puteri, România a dat dovadă, pe de o parte de spiritul ei conciliant, iar pe de altă parte de încrederea ce are în plenipotențiarii de la Londra, cari nu pot să nu-i recunoască temeinicia revendicărilor sale, revendicări cari nu tind de cît a-i consfinți dreptul de a trăi liniștită; și aceasta pentru binele și pacea tuturor.

Iar în chestia graniței Albaneze, unde Aromînii au interesele lor de aparat, stăruim de asemenea pentru că Italia să persiste în dreapta ei politică de a obține o Albanie cît se poate de mare: frații noștri din Balcani, sprijiniți de o putere așa de mare, vor putea, în mijlocul Albanezilor, să-și dezvolte în liniște și siguranță activitatea lor culturală și economică, păstrînd totodată individualitatea lor etnică, limbistică și religioasă, de care au absolută nevoe pentru a exista. Și grație Aromînilor, inglobați într'o Albanie mare, sub influența binefăcătoare a Italiei, o rază de civilizație mai înviorătoare va pătrunde în această regiune, încă învălită în negura sălbătăciei.

L. E. Sinigaglia

Litere-Științe-Arte

Au turcii literatură? — Aproape nu se pomenește de așa ceva. Cu toate acestea fostul Sultan Abdul-Hamid în ale sale sale însemnări, după ce se arată adversar neclintit al culturei Europene, al spiritului de reforme în senzul occidental, scrie:

„Nu e adevărat că ne lipsește originalitatea în artă și în literatură. Am imitat de multe ori pe perși, dar avem spiritul nostru propriu. Frumoasele edificii ale arhitecților noștri sunt dovada; literatura noastră numără peste 2000 de poeți și poete. Ce frumoase și sănătoase sunt versurile marilor noștri poeți, ca Fasli, Lamii, Bakii, sau printre cei noi: Galib, Pertew pînă la Abdul Hakk și Kemel, deși nu-mă împac în totul cu acel din urmă.

Pe fondul vechiu și naiv trebue să clădim unul nou și să topim cu artă elementul artistic vechiu și nou. Școala noastră de artă alipită la industrie, precum și fabrica mea de covoare din Herede trebue să se ferească de a imita prin un stil falș formele străine.

Tot așa, autorii noștri încep o cale falșă cînd ieau drept modele lucrările franceze. Numai inspirîndu-se din motive populare, pe o bază națională, vom întemeia arta și literatura noastră".

*

Societatea oamenilor de litere din Franța a acordat un premiu important poetului Emile Verbaeren pentru înalte merite literare.

*

Volumul „Despre Populație" al d-lui Em. Socor se găsește la librăria Socec din Iași.

*

STRUNA ZILEI

INTRE DOUĂ RELE

Din cauza inundațiilor,
nici turcii nici bulgari nu
înaintează la Ceatalgea.
Știre.

De ar fi să aibă nenorocul
De-a sta în lungă așteptare,
Nu ar simți vr'o supărare:
Mai bine apa decît focul...

INFORMAȚII

▪ Eri s'a împărțit la Cameră proectul de lege prin care Ministerul finanțelor este autorizat să bată monedă de argint de 2 lei, 1 leu și 50 bani pentru o valoare norminală de 8 milioane de lei.

Noua monedă de argint după prevederile proectului ce a fost depus, va reprezenta în locul țărancii cu furca în brîu, marca țării, care va fi o copie fidelă după „Marea pecete a Statului".

Cele 8 milioane în argint vor fi astfel împărțite: 3 milioane și jumătate în monede a doi lei, 4 milioane a 1 leu și 500 de mii a cincizeci bani, așa zisele băncuțe.

Execuția se va face la monetăriile din Bruxelles și Hamburg, în termenul cel mai scurt, cu cari Statul a încheiat și un contract.

▪ Ministerul instrucțiunei publice a anunțat concurs pentru catedra de contrabas de la Conservatarul din Iași. Cererile de admitere se primesc pînă la 21 Februarie 1913.

▪ M. S. Regele a bine voit a conferi medalia Meritul comercial și industrial" d-lui Victor Costin profesor universitar, și directorul fabricei de tutun din localitate.

▪ S'a admis la examenul oral de înaintare pe loc și pe acei învățători care la teză al obținut nota medie 7 și 35 %

Ei vor fi chemați spre examinare, prin revizoratele respective.

▪ S'a pus în vînzare astă-zi meritoasa operă de economie politică și sociologie a d-lui Em. Socor: „Despre populație". Prețul 4.50 lei. Cel dintâiu exemplar a fost cumparat de domnul A. C. Cuza.

▪ **Pentru flota națională.** — Lista „Uniunei evreilor pămînteni" încredințată d-lui M. Wachtel (prin S. P. Zeida și N. Grünberg).

Iacob Blumen 5 lei, S. Schwartz, M. Schwartz, I. Velniceru a 2 lei, 6 lei.

H. Șmil, D. Lender, O. Finkelștein, C. Glantzștein, L. Strul, M. Feibiș, O. Hofman, I. Schweizer, S. Feghel, L. Mihailovici a 1 leu, 10 lei.

N. Grünberg, S. Herșcovici, H. Herșcovici, S. Leib, M. Herșcovici, F. David, M. Mimeles, A. H. Mendel,Ițicovici, Ghelberg, Kohn, Bercovici, D. Aba, Aronovici, Teitler, Kaufman, Golden, Iancu, Aron, Șmilovici, Weissfeld, Moșcovici, Leibovici, Bercovici, M. Segal, Komer, Burăh, a 50 bani, 13 lei 50 bani.

Haimovici, Leibovici, Solomon, Schwarț, Feibiș, Feirștein, Michailovici a 25 bani, 1 leu 75 bani.

Corbu, Svarț, Artman, Weisman a 30 bani, 1 leu 20 bani. Total 37 lei 45 b.

Suma din urmă 1554 lei 80 b.

Total general 1592 lei 25 bani.

(Va urma).

▪ Sunt chemați la examenul oral de înaintare, pentru zilele de Duminică 17 Februarie, d-nii: Stan Ioan, Sandu Teodor, Stoian Mihai, Voloacă Mihai, Gandore Vasile, Rotariu Ioan, Patorac Nec., Filon Stefan, Panfil Const.; iar pentru ziua de Marți 19 Februar:

Diaconița Dim., Trofin Neculai, Derni Const., Leu Ioan, Ivănescu Alex., Maxim Const., Șeptelici Maria, Stănescu Bucur, Ursoiu Janetta, Căpriță Ștefan.

▪ In urma reclamațiuni d-lui dr. W. Finkelștein, fost medic al corporațiilor de meseriași, consiliul central a cerut administrației un raport asupra datoriilor rămase pe urma corporațiilor vechi și încă neachitate.

▪ Pe seama fostului funcționar al administrației financiare, Furmuzaki Constantinescu s'au descoperit acum în urmă și alte abuzuri între cari și sustragerea unei sumi de 700 franci aparținînd d-relor Ana și Maria Mătăsariu.

Numitul funcționar sustrăgînd chitanțe din livretele respective, a încasat sumele arătate. Se știe că tribunalul l'a condamnat la 3 luni închisoare. Administrația i-a intentat un nou proces de daune.

▪ Prin adresa 1003 din 13 Februarie direcția învățămîntului particular, cere școlilor private să indice precis ce sporturi fizice și artistice practică elevii școlilor respective în recreațiuni.

▪ Corporațiunile de meseriași din localitate au fost înștiințate oficial că pe viitor să nu se mai scadă trei zile din prima săptămînă de ajutor meseriașilor bolnavi.

▪ Ministerul a aprobat suplinirea d-lui I. Bejan, numit sub-director al liceului național de către d. C. Alexandrescu, la gimnaziul Wachtel, pentru latină, germană și istorie.

▪ Sîmbătă 23 Febrqarie, va avea loc la Teatrul Național, o reprezentație în folosul Societății „Ortodoxe Naționale", cu piesele „Noaptea Furtunoasă și Aricîul și Sobolul", o premieră, de V. Eftimiu.

Ținînd samă de înaltul scop al societății și de frumusețea pieselor, sperăm că publicul, va asista în număr cît mai mare!

▪ D. inginer Teodor Rișcanu, va pleca mîne la Slănic pentru a face noi plantații de brazi și a proceda la aranjarea noului izvor salin, descoperit acum doi ani.

TEATRUL NAȚIONAL

Joi 21 Febr. 1913

Legea Ertărei

Piesă în 3 acte

▪ In Anfiteatrul Liceului Național, Duminică 17 Februar c. ora 4 p. m. va avea loc a treia prelegere pentru *cultura generală pozitivă*, ce d-nul dr. Zosin o va ținea, tratînd despre *Evoluțiunea spiritului uman. legea celor trei stări.*

Intrarea liberă.

▪ D. Marcel Lebell, absolvent cu diplomă distinsă al școalei politechnice din Charlottenburg în specialitatea arhitecturei, a fost numit în postul vacant de arhitect al serviciului de poduri și șosele din Gori și detasat în administrația centrală a ministerului de lucrări publice.

▪ Invățătorul Gh. Tudurache care și-a insușit o sumă de 7000 lei, în timpul serviciului, fără să justifice întrebuințarea ei, este urmărit de autoritățile ad-tive fără să i-se poată da de urmă.

▪ In urma unei deciziuni a Ministerului de Culte și Instrucție Publică călugărița Olimpiada Florescu, a eșit din monahizm.

▪ Pe ziua de azi s'a constatat în oraș un nou caz de scarlatină.

▪ Se anunță din Cannes încetarea din viață a d-nei Maria Cihoschi, soția d-lui I. Cihoski, senator de Suceava.

▪ Aflăm cu părere de rău, că azi dimineață, Constantin Tincu, vechiul și distinsul institutor, a încetat din viață, lăsînd în urma sa o numeroasă și dezolată familie.

Inmormîntarea va avea loc, Duminică, la orele 2 după amează, la cimitirul Eternitatea.

▪ Dela 15 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină	1.40 și	1.60
Brînză de munte	1.80 și	2.—
Brînză de munte în Burduf		2.80
Ouă zilnic proaspete	9 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.35
Idem	oca	0.50
Cașcaval grecesc		2.80
Cașcaval de Pentelcu		3.40
depozit permanent de Schweitzer elvețian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producție proprie: muschi afumat de porc, limbi afumate de vacă și de porc, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții.

Se găsesc zilnic paseri tăiate.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru și superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămâios	2.40

Sanatorul Dr. Țaicu

IAȘI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect și perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operațiile septice și aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproșabil. Se practică ori ce intervenții.

Secțiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalație specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviațiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxațiile, artritele, ankilozele etc. etc.

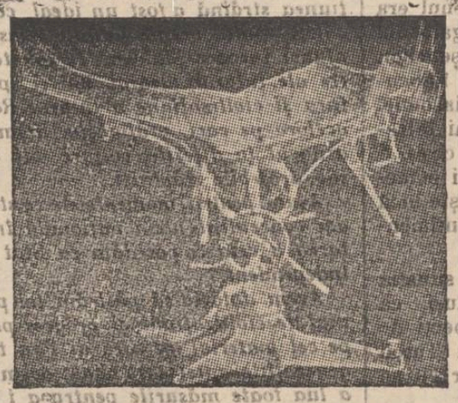

Facceri. Sală specială. Moașă diplomată în permanență.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronșite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderențile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenți electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilație electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecții Ehrlich* (606) sau mercur după indicații. Se execută toate *regimurile*. Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacțiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenți și infirmi.

Directorul și internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă și foarte conștiincioasă. Prețurile adaptate la toate straturile sociale. Policlinică, consultații între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

Ultime Informaţii

In curînd va apare în Iaşi un nou ziar conservator, sub direcţia d-lui Virgil Arion. Vechiul ziar al partidului, „Evenimentul“ va continua să apară.

Consiliul de administraţie al Casei centrale a meseriilor, în şedinţa de eri, a hotărît, cu unanimitate de voturi, în ce priveşte ajutoarele de înmormîntare, ca, în mod excepţional şi în cazuri individuale, să se acorde familiei mortului un supliment peste ajutorul acordat prin lege clasei căreia a aparţinut.

*

Consiliul a mai hotărît ca, în cazurile de moarte prin accident, să se acorde familiei victimei. peste ajutorul de înmormîntare de 100 lei, dat de Asociaţia patronilor şi fixat prin art. 145, şi ajutorul ce-i revine de la Casa de boală, după clasa căreia a aparţinut defunctul.

D. Al. A. Badareu, ministru de lucrări publice, soseşte Duminecă dimineaţă în localitate.

D. Badareu va fi între orele 5—7 seara, la clubul conservator-democrat.

D. Prof. Virgil Arion fiind împedecat de a fi în Iaşi Duminecă 17 curent, conferinţa d-sale „Religia Caritătei“ va avea loc Duminecă 24 c, ora 5 p. m. în Aula Universităţei.

Preşedinta Societ. „Pînea Saracilor“,
Elena Dr. Riegler.

Bilanţul încheiat de banca „Podul-Iloaie“ la 31 Decembrie 1912 arată un beneficiu net de lei 11,281,65, la un capital de 200000 lei.

Depunerile spre fructificare sînt de 4.310 lei; conturi curente creditoare lei 314,838, 80; conturi curente debitoare lei 278,576,05 ; imobil lei 1.150,65.

Bilanţul Băncei Agricole încheiat la 31 Decembrie st. n., 1912, arată un beneficiu *net* de lei 1,664,271 şi 58 la un capital de 12,000,000 lei.

Rezervele (ordinară şi specială) însumează lei 5.379.112 şi 16, care d'impreună cu acele făcute asupra beneficiului aratat încă lei 436 427 şi 15 vor reprezenta în total 5.815.539 şi 31, adică aproape jumatate din capitalul social.

Din conturile de plasament spicuim : avansuri pe cereale 9.505.576 93 b ; pe efecte publice 12.796.476 80 b. ; în cont curent 33.536.504 82 b. din cari mai bine de jumatate cu acoperire ; pe gajuri civile 4.362.178 80 b. ; portofoliul de efecte 32.937.997 30 b. din cari efecte provenind din operaţiuni de gaj 14.824 573 10 b; efecte publice 6.017.071; Imobile şi şlep 2.012.495 75 b. ; cassa 2.029.053 81 b.

In pasiv: *Depuneri spre fructificare 26.890.651 79 b.*

Conturi curente 13.810.502 96 b. ; rescont 19.431.947 30b.; lombarde 12.067.603 50 bani.

Duminică 17 Februarie, va avea loc adunarea generală a societăţii *Vulturul.*

La ordinea zilei :

1) Aprobarea gestiunei financiare pe anul 1912, după bilanţul de pe contra pagină.

2) Modificarea şi adăugarea unor articole în statut.

3) Alegerea membrilor din Comitet conf. art. 22.

4) Inscriere de membri.

5) Alte chestiuni ce se vor mai ivi.

La alegere şi la votare se va proceda conf. art 9 din statutul general al societăţei.

Intre 16 Februarie şi 23 Martie se vor ţinea la clubul social-democrat din Iaşi următoarele conferinţe, în fiece Simbătă seara : Viaţa şi moartea lui Fr. Schumeier, Războiul şi social-democraţia, Comuna din Paris, Şase ani de la răscoalele ţărăneşti, Casele de ajutor, Lupta pentru votul universal.

Un cetitor al gazetei care a asistat la serata din sala teatrului naţional, la 9 Februarie, ne atrage luarea aminte asupra remarcabilului talent de care a dat încă odată dovadă d-na Popovici, recitînd „Moartea lui Fulger“.

De asemenea înregistrăm cu plăcere ecouri din public asupra marelui şi binemeritatului succes pe care l'a avut corul mitropolitan, sub conducerea excelentului maistru D. Dimitriu, la aceiaşi serată de artă şi binefacere.

In comuna Buciumi s'a strangulat copilul H. Florea în etate de 14 ani.

Jăndărmăria anchetează.

La primăria comunei Tg. Frumos se va ţine zilele acestea licitaţie pentru concedarea transportului poştal dintre gara locală şi oficiul postal.

Procesul de trust arendăşesc dintre d-nii C. G. Vernescu şi Abr. Fischer, privitor la anularea contractului de arendare a moşiilor Ripiceni şi Lehneşti, s'a judecat mercuri în recurs, de către Curtea de casaţie în secţiuni unite.

Recursul a fost respins.

Inalta Curte a avut să judece recursurile parchetului şi a d-lui Vernescu, proprietarul moşiilor, contra deciziei Curţii de apel din Bucureşti, prin care se declarase contractul ca vaabil.

Universitare.—Dl. dr. Socrat Lalu care a fost recomandat senatului universitar pentru a fi numit la catedra de farmacolegie e doctor în medicină şi ştiinţi dela Paris, a lucrat în laboratorul de patologie expermentală a prof. Chotenesse şi în acel de phisiologie a Prof. Dastre dela Sorbona.

Lucrările d-lui dr. Lalu se găsesc citate în tratatele :

Houdbuch der Biochemie a Prof. Appenheim ; Vergleichende Phisiologie a prof. Hans. Winterstein, in Ergebinsse der Phisiologie a lui Acher şi Spiro ; în marele tratat de Phisiologie a d-lor Morat şi Doyen în Hundbuch, der Biochenische Metode a lui Abdezholden etc.

M. S. Regele a aprobat regulamentul institutului electrotechnic al universităţei din Iaşi.

Cu privire la proiectul de lege al licenţei se mai anunţă următoarele :

Comitetul delegaţilor a admis înfiinţarea unui brevet special pentru angrosiştii de vinuri cari vînd la rampă. Acel brevet va da dreptul celor cari îl posedă să vîndă băuturi şi pe rampele din alte oraşe, nu numai pe rampa din oraşul unde locuesc. Li se impune însă ca brevetul să însoţească băuturile vîndute, astfel ca posesorul brevetului să nu vîndă în acelaş timp în mai multe localităţi.

Prin înfiinţarea acestui brevet de ambulanţă, se face imposibilă acapararea pieţei de către angrosiştii din localitate. Putînd vinde mai mulţi angrosişti pe rampă se stabileşte o concurenţă care va avea ca urmare o urcare a preţurilor cu cari producătorii desfac produsele lor.

Din partea unor trecători, cari circulă pe strada Sărăriei suntem rugaţi a atrage atentiunea direcţiunii gimnaziului Stefan cel Mare asupra elevilor cu No. 2, 106 107, 141, 159, 97 şi 204. Purtarea acestora lasă mult de dorit faţă de trecători.

Secretariatul Confecţiunilor a adresat un raport Cassei Centrale a meseriilor prin care arată că în momentul de faţă peste 4000 membri ai zisei corporaţiuni nu cotizează cu plăţile lunare. Se simte mult lipsa de controlori, iar amenzile excesive — de multe ori în disproporţie cu avutul meseriaşilor, neputînd fi executate, n'au dat nici un rezultat practic.

Ministerul de Culte şi instrucţiune e cerut relaţiuni liceului naţional asupra împrejurărilor în care elevul I. B. a fost eliminat din toate şcolile din ţară, aplicîndu-i-se articolul 184.

Astăzi 15 Februarie, a început în Capitală examenul de capacitate pentru partea literară în specialitatea istoriei.

Judiciare.—*Notariat.* D-na Constanţa Ghica ipotechează Băncei Iaşului pentru suma de 120.000 moşiile : Bohneb, Nemerniţa şi Borsească din Jud. Putna.

— D-nii Zverdling H. şi Lupovici L. ipotechează „Hotelul Splendid“ din Dorohoi, Creditului Urban din Iaşi, pentru suma de 70.000.

— Creditul Urban Român din Iaşi vindo d-lor Zvedling şi Lupovici un imobil din Dorohoi str. Gr. Ghica No. 26.

Seria filmelor daneze cu splendidele şi neîntrecutele lor desfăşurări urmează reregulat la cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sidoli. Pentru astă-seară Vineri, noul program anunţă : Răzbunarea unei femei nevinovate (Honneur d'une femme) unul din cele mai reuşite filme scandinave. Artiştii teatrelor din Copenhaga se întrec în interpretarea acestei desfăşurări printre care d-ra Edyth Psylander (din „Cei 4 draci“) susţine rolul principal.

Sunt apoi cuprinse în noul program de astă-seară Vineri : Rebecca, reconstituire biblică, din vechiul Testament Interpretare datorită artiştilor dramatici ai Comediei franceze.—Răpită de bandiţi. (Erore). Mare roman contimporan în trei părţi.

Mîine Simbătă matineu la 3 ore ziua şi mîine-seară reprezentaţie obişnuită la 9 ore.

Duminecă 17 Febr. Matineu la 3 ore şi reprezentaţie serală cu program nou duminical.

In noul program de Mercuri : Inmormîntarea fostului ministru Djuvara.—Marele incendiu de la moara Assan etc.

NU SIMTE CRIZA

cine cumpără la

Magazinul Dr. I. MANOLESCU

— Strada Lăpuşneanu 12 —

Deviza Magazinului fiind : **A vinde ieftin pentru a vinde mult.**

S'a pus în vînzare cu preţuri în afară de ori ce concurenţă :

Unt fin de masă *„Aurora“ zilnic proaspăt, kilogramul*	5.20
Idem, *pachetul de un şfert chilogr.*	1 30
Smîntînă neîntrecută „	2.60
Şunci proprie, *ca de* **Praga**	5.20
Miere centrifugată *fără pereche*	3.00
Mere obişnuite de masă	0.40

Precum şi toate celelalte articole comestibile **cu preţuri de reclamă.**

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 15 Februarie

Sosirea d-lui Ghica la Bucureşti

Pregătiri militare în Franţa

Sofia.—Ministrul Romîniei d. Ghica a plecat azi spre Bucureşti spre a raporta personal.

*

Constantinopol.—Ziarul june turc află că marele vizir în cursul recentelor vizite făcute la ambasadorii Franţei şi Rusiei a declarat că Turcia prin ultimile sale propuneri a ajuns la ultima margine a concesiunilor posibile din partea ei ; puterile ar trebui acum să se adreseze cabinetului bulgar, spre a-l hotărî să se arăte mai puţin intransigent. Se asigură că ministrul finanţelor a reluat tratativele cu societatea farurilor în vederea unui împrumut.

*

Londra.—Agenţia Reuter află dintr'un izvor diplomatic că situaţia actuală în ceea ce priveşte Albania e următoarea : cu toate că o înţălegere generală între puteri se poate prevedea în ceea ce priveşte problema principală de hotărnicie a Albaniei, continuarea stărei de războiu şi mai ales situaţiunea militară la Scutari va face şi mai grea o hotărire definitivă sau formală. Pacea fiind încheiată discuţiunile din ultimile săptămîni şi propunerile, care au fost formulate şi care au produs o liniştire a opiniei publice ar rezulta probabil dintr'un regulament.

*

Constantinopol.—Buletinul oficial al războiului declară că la Bulair şi la Ceatalgea nu e nici o schimbare în situaţia militară. Eri Adrianopole a fost bombardat, dar în mod mai slab mai ales pe frontul de est.

*

Sofia. — Sobrania se va aduna mîine spre a continua seziunea întreruptă. Operaţiunile militare au fost suspendate pe toată linia din cauza frigului şi a viscolului.

*

Belgrad.—Generalul bulgar Papricoff a sosit aci. Cercurile politice asigură că această vizită are un scop exclusiv militar.

*

Belgrad.—Oficialul a publicat că sediul comandamentului superior al armatei a fost mutat de la Uescub la Nisch, acţiunea militară fiind încetată.

*

Atena.—Ziarul oficios „Estia“ dezminte că nişte trupe greceşti cu artilerie ar fi fost debarcate pe coasta din Epir.

*

Paris. — Ministrul de finanţe a depus azi dimineaţă pe biroul Camerei un proect de credit de 500 milioane spre a grăbi lucrările de aparare naţională.

*

Paris.—Mai multe ziare au publicat o informaţie de aparenţă oficioasă după care s'ar fi început la Petersburg negocieri confidenţiale între ministrii bulgari şi representanţii turci neoficiali în vederea încheerei păcei între Turcia şi statele balcanice. Guvernul rus nu ia parte la aceste negocieri. Se asigură că Turcia ar fi ales Petersburg pentru negocierile pregătitoare, pentru negociatorii ar fi acolo mai la adăpost în contra unor influenţe periculoase şi în speranţa că guvernul rusesc va da bulgarilor sfaturi de moderaţiune.

*

Trupele din Galipoli

Constantinopol.—Trupele din Galipoli contină a fi mutate în alt punct, necunoscut încă.

Mari transporturi de trupe continuă.

O vizită la Patriarh

Constantinopol.—D. Manu, Ministrul Romîniei, însoţit de primul diagoman, a vizitat eri pe Pariarhul ecumenic, şi i-a exprimat felicitări, în numele regelui, a familiei regale şi a Sinodului.

D. Manu a fost numit cu mari onoruri.

Patriarhul a mulţumit în chipul cel mai călduros.

D. Manu a vizitat apoi biserica patriarhaiă.

Conferinţa ambasadorilor

Londra.—Conferinţa ambasadorilor a avut loc eri, după amează, sub preşedenţia d-lui Nicolson, de oare-ce Sir Grey, nu s'a întors încă în Londra.

Germania contra cedărei Silistrei

Paris.—Ziarul „Le Temps“, publică o telegramă din Sofia, în care spune, că guvernul bulgar, păstrează o deosebită atenţiune pentru Germania, fiind informată că Germania s'ar opune la cedarea Silistrei.

Efectivul militar în Franţa

Paris.—Consiliul de cabinet a continuat discuţia măsurilor de luat spre a remedia insuficienţa efectivului militar. Intr'un viitor consiliu de miniştri, se va stabili hotărîrea guvernului. Toate informaţiunile care au fost publicate sunt premature sau neexacte.

Libertatea asociaţiilor în Rusia

Petersburg. — Consiliul de miniştri a respins ca neacceptabile proiectele depuse de Kadeţi şi privitoare la libertatea asociaţiunilor şi a întrunirilor precum şi proectele privitoare la reforma alegerilor.

Numire

Viena. — Ziarele află că fostul consul austro-ungar la Prizrend d. Prohasca a fost numit consul la Rio de Janeiro.

Presa franceză şi diferendul romîno-bulgar

Paris.— Ziarul „Le Temps“ ocupîndu-se de diferendul româno-bulgar, spune că Bulgaria înţelege a lasa Puterilor arbitragiul în acest diferend,—însă va fi degajată dacă România va refuza aceasta.

Procesul bandei automobilist

Paris.— Apaşii care au ucis şi răpit încasatorului Gaby au fost osîndiţi cum urmează : Dieudonné, Callemin şi Monier la moarte. — Alţi doi la munca silnică pe viaţă. Şi ceilalţi la 10, 7 si 6 ani temniţă.

Moartea lui Angel de Gubernatis

Bucureşti. — Camera. — Imediat după deschiderea şedinţei, preşedintele aduce la cunoştinţă încetarea din vieaţă a lui Angeli de Gubernatis, cunoscutul filo-romîn.

D-nii Iorga şi Morţun, amintesc ca colegi actele regretatului.

După propunerea presidentului, camera votează o adresă de condoleanţă pentru familia ilustrului scriitor.

Se intră în ordinea zilei.

D. Mehedinţi, îşi desvoltă interpelarea, adresată ministrului de domenii, în chestia reziliărei unor contracte de arendări, încheiate cu obştiile ţărăneşti.

Note biografice.—Filo-romîn, autor şi filozof italian, născut la Turino (Italia) în anul 1840, a scris multe opere asupra literaturei Indiilor, şi-a dirigiat diferite reviste.

El este autorul unui dicţionar biografic al scriitorilor contimporani.

Un loc viran foarte spaţios de inchiriat.

Strada Cuza Vodă 13 de pe acum.

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—Un consiliu de miniştri va avea loc, în astă seară, la ministerul de Interne.

Academia comercială

Bucureşti. — Senatul continuă cu discuţia proectului, pentru înfiinţarea Academiei comerciale.

Incunoştiinţare

Subsemnatul Locot.-Colonel Constantin Langa proprietar domiciliat în Iaşi strada Langa No. 15 declar că procura autentică No. 980 din 22 Aprilie 1908 de Trib. Iaşi secţia III-a dată de mine d-lui căpitan Dr. Popescu Emanoil (astăzi Veisa) rămîne retrasă şi anulată ; iar originalul acelei procuri mi s'a restituit de zisul procurator încă dela rezilierea contractului şcoalei de fete No. 8 ce era închiriată de dl. Veisa Primăriei Iaşi, în puterea procurei.

Lt.-Colonel C. Langa.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 23 Martie a. c. oara 11 a. m. se va ţine în localul Primăriei licitaţie publică orală, cu respectarea dispoziţiunilor art. 72—83 din legea asupra comptabilităţii publice, pentru închirierea a trei chioşcuri pentru vînzări de ziare şi care sunt aşezate : In str. I. C. Brătianu colţ cu strada muzelor ; în faţa Mitropoliei şi în strada Carol în apropiere de Universitate.

Inchirierea se face pe timp de trei ani cu începere de la 23 Aprilie a. c.

Garanţia provizorie trei sute lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 2502
13 | 26 Feb. 1913

Dr. I. Mironescu

absentînă cîtva timp din localitate fiind chemat în interesul serviciului militar a fost readus în Garnizoana locală unde şi-a luat ocupaţiunile sale medicale.

Orele de consultaţie fiind dela 3 5 p. m. la domiciliul său str. Arcu 10,

Teatrul Cinema-Modern

— PIAŢA UNIREI —

In fiecare zi 2 Reprezentaţii

de

Cinematograf şi Kinoplasticon

MATINEU la ora 5 p. m.
Seara la ora 9 1/4

PROGRAM NOU în fiecare Luni, Miercuri şi Vineri

Simbăta şi Duminica cîte 2 MATINEURI 2

PROGRESUL INDUSTRIEI PETROLIFERE ROMÎNE

Descoperire Romînească Brevetată

Petrol EDOLIN

Fără fum, fără miros, flacără albă.
Produs patentat special al rafinăriei
— VEGA —
Soc. anonimă romînă Capital lei 3.750.000 deplin vărsaţi.

Petrolul „Edolin“ este fala industriei noastre naţionale

Petrolul „Edolin“ arde în ori-ce lampă, fie de sobă sau din casele ţărănesti.

Petrolul „Edolin“ nu face fum.
Petrolul „Edolin“ arde fără miros.
Petrolul „Edolin“ produce o flacăre albă strălucitoare.

Petrolul „Edolin“, se vinde cu 25 b. litrul.

Se găseşte de vînzare En gros la depozitul Şoseaua Naţională vis-a-vis de vama rusească şi En detail la : N Halpern str. Costache Negri 12. I. Şteinbum str. Procopiei 4, I. Grümberg str, Cucu 24, precum şi depozitele din str. Arcu 8, Piaţa Halei, str. Nicolina, însă spre convingerea onor public este rugat a *cere vînzătorului* Marca de control „Edolin Vega“

Reprezentantul Societăţii „Vega“
Credit Petrolifer pentru Iaşi
M. Klepper.
Şoseaua Arcu 2.

DE VÎNZARE

Case mari, poziţie bună, Str. Vasile Lupu, *(foastă Cuza-Vodă)* **No. 90.**

Doritorii se vor adresa proprietarului care domiciliază în acele case.

BYRRH — Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magaziile de consum din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai vechiu zior din Moldova

Primeste anunţuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se pr[illegible]

MAIU

[illegible] Strada Ion Ionescu No. 11

„ANCORA"
(ANKER)

Societatea de asig. asnpra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Rominia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 polite de lei 654.389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută renta
Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453.500 ca garanţie pentru asiguraţii din Rominia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a aumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Rominia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRĂTIANU No. 166
(foastă strada de Sus)

Renumitele PLUGURI

intreg de oţel bătut
marca PORC MI TRET
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit
Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de [illegible], Gută, Reumatism şi Dezinfecţie —

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Teocolu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

[illegible] a 1/2 L. 0.05 bani. — a 1 Litru 0.10. — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg cel vînd)

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* **inghetului—Băi hygienice—etc.**
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni **—Proiecte—Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

Magasinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

NOTE de MUZICA
ASORTIMENT
complect după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi Depositul renumitelor
Piane şi Pianine
— ROSENKRANZ —
Neintrecute în soliditate şi ton frumos
Vînzare şi în rate mici fără acconto —
— *Catalogue gratis* —
INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —
Pune la dispoziţia onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriasi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

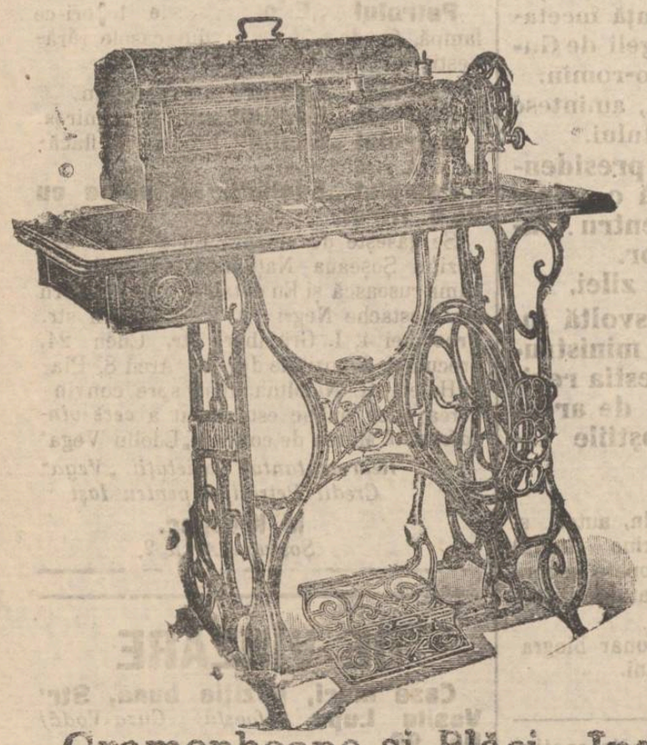

Biciclete
BRENABOR
Intrebuinţate de ar[illegible] din Europa.

Biciclete
Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

MOBILE
CARUCIOARE
PENDULE
şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd în rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

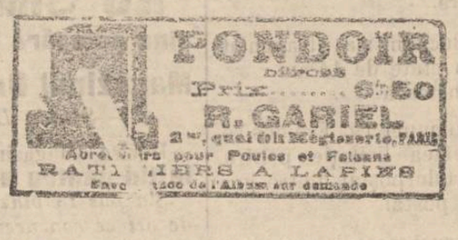

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabil

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1810 —Duminică 17 Febr. 1913

RECTORATUL

Motto. Le Roi est mort, vive le Roi.

Criza rectorală prin care a trecut Universitatea noastră, a ajuns un fapt divers, chiar de a doua zi după ce demisiunea rectorului a fost primită.

Ziarele au anunțat cu litere ceva mai citețe, primirea acestei demisiuni și nici nu s'a început inter-regnul, care să pregătească soarta Universității pe alți 3 ani, că s'au și uitat evenimentele care au tulburat Universitatea în ultimul timp.

S'au uitat, nu fiindcă Iașul vede cu o egală nepăsare, toate hotărîrile cu care destinul îl lovește fără milă în toate direcțiile. S'au uitat fiindcă Iașul are încă într'însul cultul tradițiilor sale și nu consimte să lase Universitatea—locașul căruia 'i-a datorit totdeauna faima de oraș cultural—tulburată în preocupările sale culturale, de un accident datorit ipertrofiei personalității unui singur om.

Modul cum s'a lichidat accidentul rectoral, ne arată că avem dreptul să constatăm cu mîndrie, că Universitatea din Iași este totdeauna pulsul, care reglează viața sufletească a orașului și că nu este posibil în Iași a mișca sufletele, dacă la baza acestei mișcări nu este un sentiment curat.

In adevăr plecarea rectorului a fost uitată așa de repede, tocmai fiindcă sufletește n'a fost nimeni alături de el. Dintre toți profesorii universitari, abia s'au găsit 3—4, care împinși, poate și de considerații străine de Universitate, au semnat o convocare a colegiului universitar, pentru a discuta demisia rectorului. Toți ceilalți profesori au crezut că această demisie nu trebue să se discute și au consfințit în acest mod vederile Senatului universitar.

Cînd s'a văzut că profesorii nu iau partea rectorului, o gazetă *politică*, a anunțat că studenții vor protesta dînșii în potriva întroducerei politicei în Universitate și în potriva mișcărei care a provocat demisiunea rectorului.

A fost destul ca d. Matei Cantacuzino, purtătorul de cuvînt al profesorilor în mișcarea contra rectorului, să adreseze memorabila sa scrisoare aceluiași ziar, pentru ca să se dovedească că nu un mobil politic a hotărît tocmai pe un amic politic să distrugă pe fostul rector.

Scrisoarea d-lui Matei Cantacuzino a făcut două strălucite dovezi.

Intîiu pe aceia că numai considerații absolut școlare au determinat demisia rectorului.

Al doilea s'a dovedit că și în studențimea universitară se mai găsește încă vie dorința de a ține cît mai sus bunul renume al Universității noastre. Pentru aceia ori-ce mișcare de protestare a amuțit, cînd s'a auzit glasul autorizat al d-lui Matei Cantacuzino.

Așa dar profesori și studențime consideră demisiunea rectorului ca o afacere, care nu atinge Universitatea și o lasă la proporțiile unei afaceri personale.

Dacă însă, în viața Universității pot juca rol considerente personale, merită să le discutăm puțin și suntem datori s'o facem, fiindcă ni s'a spus că alcătuirea de colaborare, în care se află partidul nostru cu partidul politic al fostului rector, trebuia să ne oblige să tăcem în chestia rectorală.

Dacă forma în care am arătat partea de vină ce avea fostul rector, a fost uneori mai puțin dulce de cît aceia în care d. Matei Cantacuzino a arătat, chiar în ziarul fostului rector, cît de mult a fost dominat conflictul cu rectorul de ipertrofia personalității acestuia, apoi credem că am fost îndreptățiți s'o facem, chiar prin împrejurările care—înaintea colaborărei—au început să desemneze caracterul absolut personal al dominațiunei fostului rector.

Nu credem să fie în Iași un singur om, cu adevărat însuflețit de dorul de a păstra neatins renumele de glorie, pe care l'a moștenit Universitatea noastră, care să ezite între a distruge Universitatea și a atinge pe un prieten politic. Prin urmare acei cari cred că colaborarea trebuia să ne impună altă conduită față de fostul rector, dovedesc că împing nota personală pînă la niște limite în adevăr vrednice de mișcarea care a determinat pe fostul rector la rezistența sa împotriva Senatului universitar.

Cum că aceiași ipertrofie a personalității, a caracterizat conflictul rectoral pînă la rezolvirea sa, se dovedește și prin scrisoarea-testament a fostului rector, în care acesta, drept ori-ce consolare a accidentului său găsește o lozincă celebră pe vremurile de atotputernicie a Regilor Franței. „Un rector se duce, un altul vine", zice scrisoarea sa, întocmai cum, pe vremurile cînd Regele-Soare murea, crainicul anunța popoarelor lui „Le Roi est mort, vive le Roi".

O asemine concepție ne arată cît poate ajunge cea mai înaltă demnitate culturală, să fie considerată nu atît ca o înaltă chemare în slujba științei, cît ca o ocazie pentru a împrăștia tot soiul de dovezi de atotputernicie.

Și acum, dacă este să punem un epitaf pe chestiunea rectorală, vom scrie *„et nunc erudimini"*, pentru ca accidentul fostului rector să fie un exemplu, care să ilustreze adevărul sfînt, că la poarta Universității se leapădă preocupările personale. In templul științei preotul ce oficiază întră cu capul descoperit, căci o coroană de carton nu strălucește cît un singur atom de muncă închinată științei.

□

NOTA ZILEI

In mijlocul Bucureștilor — unicul nostru oraș „modern" — s'a săvîrșit eri următoarea ciudată crimă... stilistică. E vorba de sinuciderea din strada Horei:

„Groaznicul plan a fost pus în aplicare pe la orele 4 dimineață. In acest scop, pîndind momentul, cînd mătușa sa d-na L. în etate de 46 ani, dormea, luă un pistol Browning, ce era încărcat și și-l îndreptă spre piept.

Nereușind să-l descarce, pentrucă trăgaciul era defectuos — nu se mulțumi numai cu aceasta. Imediat a fost cuprinsă de furii de nebunie, își despleti părul, își făcu multiple leziuni pe tot corpul, și la urmă luînd o foarfecă și-a tăiat nasul. Scăldată într'un lac de sînge, sinucigașa a început să scoată țipete sfîșiitoare. Văzînd însă că tot nu moare d'abea mai putîndu-se susține pe picioare a băut conținutul unei sticluțe în care își procurase otravă. Sărmana Mimica d'abia mai dînd semne de viață, aiura, și-ți făcea aspectul unei sălbatece (sic).

Mătușa s'a (sic) d-na L. — care a fost martoră la toate aceste îngrozitoare scene, de groază a căzut în prostație.

La sgomotele produse de sinucigașă, sărindu-i în ajutor vecinii nu i-au fost de nici un ajutor, ambele victime fiind căzute în sminteală."

Curat sminteală gramaticală!

„Inainte", colega Melicescu, „înainte"! Academia te așteaptă.

Rezultate statistice

După arătările „Monitorului Oficial", populația stabilă a țărei, oflată în ziua de 19 Decembrie 1912 a fost: de 7,248,061 locuitori repartizată:

Muntenia	*3,298,394*	*locuitori sau*	*45,5%*
Moldova	*2,145,464*	*„ „*	*29,6%*
Oltenia	*1,413,897*	*„ „*	*19,5%*
Dobrogea	*390,306*	*„ „*	*5,4%*

Proporția pe km. p. este de 55 locuitori, repartizată astfel: în Muntenia 62. în Moldova 56, în Oltenia 50 și în Dobrogea 25.

Creșterea totală a populației țărei de la 1899 pînă astăzi e de 1,291 371 locuitori, cea ce reprezintă un spor total de 21,7% sau în medie 1,67% pe an.

Cînd trecem să vedem întâi, care este sporul pe regiuni atunci constatările sunt triste pentru Moldova și în special pentru Iași.

Intr'adevăr, pe când în Dobrogea populațiunea a crescut cu 45,7 la sută, în Muntenia cu 24 la sută, în Oltenia cu cu 19,7 la sută, în Moldova acest spor se reduce la 5 la sută!

Spuneam că aceste constatări sunt triste în special pentru Iași și iată de ce:

1) Creșterea cea mai mică a populației pe județe din întreaga țară, o acuză județul nostru (10,7 la sută).

2) Pe cînd Bucureștii numără astăzi o populație de 348,109 locuitori, cu un spor de 61,931 față de populația din 1899, spor ce reprezintă 22,4 la sută, a doua capitală a țărei, alături cu alte două orașe tot din Moldova, Huși și Fălticeni o scădere a populației. Această scădere se datorește pe deoparte faptului, că cifra nașterilor scade pe fiecare an, că diferența între cifra născuților și cifra morților scade anual, fiind chiar defavorabilă nașterilor în ce privește pe creștini; pe de altă parte această desereștere se datorește și relei stări economice, care a avut ca urmare o dislocare continuă a locuitorilor către centre cu perspective economice și industriale mai înfloritoare.

O constatare statistică interesantă ce s'a făcut încă, e sporul vertiginos ce l arată unele din orașele menite a deveni în cel mai scurt timp, centre industriale și comerciale importante. — Așa de ex. Ploești 26 la sută, Corabia 50 la sută, Constanța 82 la sută, Câmpina 125 la sută, Cerna-Voda 160.

Dr. I. P.

Războiul

Războiul!... Cîte imagini triste și dureroase nu evoacă acest cuvînt în mintea noastră?! Or fi acum vreo șase luni, de cînd de nenumărate ori pe zi și de către nenumărate guri, se pronunța această expresiune.

Am început chiar a ne deprinde nu numai cu cuvîntul dar și cu ideia. Și nu sunt puțini acei, cari ar preferi un astfel de deznodămînt, de cît continuarea unei stăzi de lucruri, care a ajuns de nesuferit.

Acea amenințare veșnică de războiu e de sigur mai rea de cît războiul însuși. Aceasta după toate probabilitățile are un capăt, pe cînd frica de a-l avea, nu dă loc a se întrevedea sfîrșitul ei.

Răsboiul, mai ales teama de războiu, este provocătoarea crizelor. Dar în definitiv însuși războiul ce poate fi alt decît tot o criză?!

Stai de multe ori să te gîndești dacă războiul este în adevăr începutul crizelor, dintre care cea mai vie, cea care ne atinge mai direct este criza economică, ori dacă aceasta e premergătoarea celui întâi

Intâia înregistrează, că mai toate războaele mari au urmat unei stări de criză, prin care trecea fie o națiune, fie mai multe țări.

Lupta contra Boxerilor chinezi, de acum vre-o zece ani în urmă, n'a găsit altă explicație de cît că industria europeană și în specie cea germană era în primejdie. O amenința o criză de supraproducție. Prin acțiunea boxerilor se tindea la închiderea unor pieți importante pentru exportul acelor produse.

Trebuiau deci bătuți Chinezii pentru ca să cumpere marfă de la Europeni. Și s'au coalizat pentru aceasta, puternice împărății din continentul European. Asiaticii au fost bătuți, iar porturile Chinei au rămas deschise comerțului mondial.

Nu se știe dacă atunci cînd se va scrie istoria documentară a războiului din Balcani, nu se va găsi ca pricină a lui tot o circunstanță de ordin economic. Eu o cred.

De alt fel tot numai Istoria și Statistica ne aduc o mîngîere atunci cînd calamitățile războiului ne îngrozesc.

Cele două științe ne spun că crizele, fie chiar acea a rezboiului, se ivesc după un număr de ani, care se poate calcula; că nu toți cei ce pleacă în războiu sunt expuși la moarte; că după fiecare războiu urmează o regenerare a națiunii; că dacă se varsă sînge acestea întărește viața națiunii; că în schimbul unui număr adeseori neînsemnat de cei cari mor, rămîne pentru supravețuitori și urmașii lor o țară frumoasă, independentă și în neîncetat progres.

Ne mîngîe deci statistica pentru că reduce totul la cifre. Omul, viața lui pentru dînsa e o cifră. Și este o mîngîere, o alinare de suferințe, atunci cînd dus pe aripele imaginației, vezi înainte-ți numai cifre în loc de oameni.

Alt-fel dacă gîndul nostru ar rămîne numai la informațiile ce zilnic luăm din gazete, ba că au intrat acum în țară mai multe zeci de tunuri; ba că la cutare arsenal ori școală de meserii se ascut săbiile, viața ar fi un chin.

V. I. Radu.

ECOURI

Poincaré are intenția să reunească la Eliseu, palatul Președintelui republicei pe toți colegiii săi de la Academia franceză. Mesagiul său pe de altă parte, lasă să se înțeleagă că președenția sa va fi cu totul ateniană, de un democratism energic, dar cu totul liberal și elegant.

*

Profesorul Artur Reitle, conservatorul muzeului „Colegiul regal al chirurgilor" din Londra a făcut o descoperire care va avea de sigur un mare răsunet și pe care o semnalează Revue Europeene et Coloniale. E vorba de două fragmente de intestin conservate, în alcool și care ar aparține corpului marelui Napoleon. Intr'un memoriu ce prepară asupra acestui interesant subiect, profesorul Reitle va proba în primul loc autenticitatea relicvelor în al doilea loc că opiniunea medicului curant al lui Napoleon asupra boalei acestuia era absolut fondată; acesta, se știe, susținu că împăratul suferea de friguri care îi grăbiră moartea. Dacă profesorul va stabili teza sa, va trebui să modifice, cel puțin în detalii, toate dramele în care s'a pus pe scenă Napoleon la St. Elena!

*

Marelui poet francez Verlaine îi plăcea în ultimele zile ale vieții sale triste să îmbrace într'o atmosferă de visuri lucrurile sărăcăcioase, care-l înconjurau. Și locuința burgheză și banală pe care de atîta timp o dorea, trebuia să fie decorată cu o naivitate copilărească. Își cumpără, deci, un flacon de polială și cu răbdare își trecea oare întregi să aurească toate lucrurile de care se servea: lampa, ceașca, în care lua cafeaua, scaunele. Casa-i era toată în aur. Și alegoria-i încîntătoare.

*

Maurice Maeterlinck, de curînd decorat cu Legiunea de onoare în Franța, a dat la iveală o nouă operă intitulată. „La Mort" care pune în lumină încă odată marile sale calități de poet și de filosof. Stilul său dulce și plin de colorit i a atras calificativul măgulitor de „Pierre Loti al filosofiei".

OAMENI ȘI LUCRURI

Pînă la progres

„...Cronica teatrală, publicată în numărul nostru de eri, s'a strecurat în ziar fără cunoștința direcției".

Cînd am cetit, acum două zile, această notiță într'un cotidian bucureștean, de curînd apărut și condus de un publicist cu oare-care autoritate în literatura... teatrală, nu ne-am gîndit nici la un anume autor, nici la un anume spectacol. E indiferent în favoarea cui, ori în dauna cui s'ar fi... strecurat acel articol—nu o notiță, o informație, ci un articol!—ci ne-a trecut pe dinainte întreaga literatură a... strecurărilor ce înfățișează, în bună parte, însă-și activitatea, mișcarea intelectuală, la noi în țară.

Auzit-ați cînd-va, întîlnit-ați unde va în vr'un ziar străin pomenindu-se de un articol... strecurat?

In ziarele și revistele noastre lucrul e obișnuit. Se „strecoară" cronici elogioase, adese-ori remunerate, în tot cazul reciproce: mă lauzi, te laud, ne lăudăm".

Doi-trei ani de... strecurări și autorul s'a strecurat în celebritate, în nemurire. De pe scenă în ziare, din ziare în antologii, din antologii la premii academice.

Ca mîne se va... strecura bustul scriitorului pe o piață publică, în fața căreia se vor descoperi trecătorii, strecurîndu-se încet, respectuoși, resignați, prostiți de febrila, neîncetata operațiune a strecurării în cea mai fericită țară din lume!

Ar fi imensă, nesfîrșită, literatura noastră națională ce s'ar putea crea în jurul acestei vaste operațiuni sociale, cu ramificațiuni în toate domeniile activității, în toate manifestările gîndi ii și inițiativei noastre. E însuși misterul succesului; e înțelesul atîtor triumfuri tolerate, pe temeiul unei consacrări, care a început prin a nu fi de cît atît,—o aplicare întîmplătoare a strecurării.

E drept că lucrul e același nu numai în favoarea cuiva, — ci și în dauna lui. Efectul sigur și grabnic al notiței, al cronicei strecurate e același. Cu o ușurință identică se ridică o glorie, ori se spulberă un merit...

De aceea o reală îmbunătățire, un real progres intelectual, vom fi înfăptuit numai atunci, cînd în ziare nu se va... strecura proza și versul, fără seriozitatea și garanția cuvenită, fără a fi într'adevăr „strecurate" prin un control serios.

Rodion.

Legenda lui Faust

Faust nu este după cum se crede în deobște un personaj creiat de imaginația poporului sau geniul vre-unui dramaturg. El a existat în realitate și numele său revine dese ori sub pana multor autori, de pe la începutul veacului al 16-lea și în deosebi la acei care se aflau în fruntea Reformei.

Faust, cu adevăratul său nume George Sattellicus, s'a născut în ultima jumătate a veacului al 15-lea la Rundlinger, în Suabia.

El a studiat teologia la Heidelberg, unde numele său se găsește în registrele universității și științele oculte la universitatea din Cracovia, oraș pe atunci foarte frecventat de spiritele libere și preocupate de metafisică.

El fu numit chiar profesor la școala din Kreuznach grație protecției lui Frantz de Sickingen, unul dintre șefii Reformei; el însuși întru cît-va scamator.

George Satellicus avea idei îndrăznețe, care loveau cu putere credințele epocei sale și care astă-zi chiar ar putea părea foarte îndrăznețe.

Ast-fel el susținea că Isus n'a putut nici să moară, nici să se nască, nu l'a născut fecioara Maria, nici n'a murit pe cruce și că pacatul nu există de cît în imaginația poporului.

Și aici un parantez. Această ultimă concepție filosofică foarte nouă și care amintește pe aceea a lui Nietzsche ne dă cheia primei părți din Faust-ul din Goethe.

Aceste idei, bine înțeles, îl forțară curînd să plece. Și pretextul fu un episod din viața sa dezordonată și o acuzare de atentat la pudoare. E probabil că de la această epocă George Satellicus, devine Jean Faust și duce de aci înainte o viață rătăcitoare, plină de aventuri. Parcurse Germania, Olanda și chiar Italia întreținîndu-și existența cu scamatoriile sale. O scrisoare foarte curioasă a unuia Tritheim, preot din Spanheim către unul din amicii săi matematicianul Virdung, ni-l descrie ast-fel: „Omul despre care mi-ai scris acel George Satellicus care a îndrăznit să se numească principele spiritișilor e un vagabond, un mincinos, un cerșitor, care ar merita să fie biciuit cu mînele pentru a nu mai îndrăzni pe viitor să rostească în public discursuri atît de scîrboase și atît de contrarii Sf. Scripturi.

Iată cum se intitula el: Magister Georges Satellicus junior, origina necromancienilor, agromancian, pyromancian...

„Cîți va preoți mi-au povestit că în fața unei numeroase adunări el pretindea că a cîștigat atîtea cunoștinți și posedă o așa memorie în cît dacă toate volumele lui Platon și ale lui Aristotel cu toată filosofia lor ar dispărea chiar cu totul din mintea oamenilor, dînsul ar putea să le reconstitue toate prin forța geniului său și sub o formă mai elegantă.

El se duse la Wurgburg și se spune că susținu înaintea mai multor persoane că minunile lui Isus Mîntuitorul nu erau admisibile și că el însuși ar putea face tot ceea ce Isus ar fi făcut de cîte ori ai vrea și ori cînd".

*

Faust muri în singurătate — dușmanii lui spun în mod misterios — într'un han aproape de Wittenberg la 1540. Repede se formă o întreagă legendă a acestei vieți plină de aventură. Poporul totdeauna înclinat spre minunății imagină îndată învoiala lui Faust cu dracul și drame populare începură să fie jucate cu Faust și dracul în rolurile principale. De abia 50 ani după moartea lui un editor Spiess dădu la iveală prima carte imprimată purtînd următorul titlu curios: „Istoria Doctorului Jean Faust, celebrul magic și spiritist.

Cum s'a înțeles el cu dracul. Aventuri extra-ordinare, extrase în mare parte din propriile lui hîrtii, găsite după moartea sa, aranjate și tipărite pentru a servi de exemplu înspăimîntător, de lecție teribilă și apreciare sinceră tuturor oamenilor îngîmfați, lacomi de a ști totul și fără credință.

Fiți supuși lui Dumnezeu, rezistați diavolului și diavolul se va îndeparta de voi. Imprimat la Francfurt pe Mein de către Jean Spiess în anul 1587". La 1599 apăru o a doua edițiune și în 1674 o a treia.

Aceste lucrări nu aveau în vedere de cît partea dramatică a vieței și morței lui Faust.

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

Englezul Marlowe, cel dintăi, în 1604 publică un Faust cu un caracter filosofic. După Marlowe, Lessing către mijlocul veacului al 18-lea alcătui o dramă intitulată Faust a cărei manuscris perdut nu s'a mai găsit nici pînă astă-zi. In fine Goethe care a avut în tinerețe dese ori ocazia să vadă diferiții Faști pe scenă luă subiectul și se identifică aproape cu eroul său.

De la 1771 pînă în ultimele sale zile marele poet german nu încetă să lucreze la opera sa și ast-fel a fost creată acea capodoperă pe care astăzi umanitatea cultă întreagă o admirz și o respectă.

Cu toate că aceestă operă n'a fost creată pentru teatru Goethe însuși de la 1808 data apariției primului său Faust a încercat s'o adopteze pentru scena din Weimar unde era intendent general. A compus chiar anume fragmente pentru a servi de legătură între diferitele scene care compun opera sa; toate aceste angajamente, însă, nu-l mulțumiră. Și istoria teatrală a lui Faust nu începe de cît de la 1829. Klingemon fu acela care adoptă prima parte din Faust și ast-fel adoptat Faust fu jucat la Weimar cu ocazia aniversării lui Goethe. De la această dată fie care teatru în special în Germania, posedă în repertoriu un Faust de Goethe în diferite adoptări. De la 1876 adoptarea care întrece pe acea a lui Otto Denients. Acesta cel dintăi adoptă amîndouă părțile din Faust și versiunea sa și astă-zi e cea mai cunoscută. Ea se joacă în Germania în 3 sau chiar 4 seri.

X.

Modificarea Legei sanitare

Se anunță din nou, că pe birourile corpurilor Legiuitoare s'a depus legea sanitară spre modificare.

Ori de cîte ori noi farmaciștii auzim de reforma acestei legi, e natural să ne încordăm toată atențiunea, căci odată cu reforma legei sanitare, trebue atins și reformat sistemul actual de existență a farmaciilor.

Dar, reforma legei relativă la farmacie a ajuns un fel de basm cu cucoșul roș.

Era un timp cînd proprietarii de farmacii, nu admiteau în nici un chip schimbarea actualului sistem, *a dreptului de farmacie cu ereditate continuă.*

In urmă însă, tot din cauza acestei ereditați, o serie de farmacii, prin moartea proprietarilor, au trecut la persoane străine de branșa farmaciei și prin aceasta se creia o anomalie.

Atunci cu toții am convenit ca acest sistem să fie schimbat și prin diverse memorii bine chibzuite, desbătute în diverse congrese, am arătat direcțiunei sanitare, modul cum s'ar putea face această schimbare.

Și schimbarea ce am aratat'o, mulțumește în totul pe farmaciștii proprietari și nici n'ar grava statul.

Odată acest principiu stabilit, dificultatea cu proprietarii farmaciilor dispărînd, era natural ca direcția sanitară să se pue pe lucru și să reformeze sistemul.

Se pare însă, că de unde înainte, direcția sanitară, stăruia cu tot dinadinsul ca sistemul de ereditate să fie schimbat, azi începe să ezite, și de cîte ori se prezintă ocazia ca această schimbare să se facă, ea este amănată.

Incă sub regimul liberal s'a hotărît reformarea întregei legi sanitare, inclusiv partea referitoare la farmacie.

Direcțiunea de atunci, vroia să reformeze însă legea farmaciilor în așa mod, încît nu numai să schimbe sistemul în sine, dar vroia, că dacă farmaciile nu pot deveni complect libere, cum sunt în Franța, să devie măcar un fel de filiale de băcănii. Și aceasta numai din cauză că atunci la alcătuirea anteproectului, nu s'au consultat pe cei în drept, ci s'au consultat doctorii în medicină și chirurgie, care n'au nimic comun cu organisarea unei farmacii.

Incontestabil că o așa fel de modificare nu s'a putut admite; am protestat și prin memoriile și explicațiunile date de către societatea farmaciștilor din țară, guvernul de atunci, formîndu-și convingerea că farmacia românească nu poate fi distrusă, a declarat în Cameră că retrage modificările la partea referitoare a farmaciei.

Aceasta însă nu însamnă, că sistemul de ereditate continuă, trebue să se mențină.

Din contra noi proprietarii de farmacii stăruim și astăzi ca această schimbare să se facă, și să se facă cu un ceas mai înainte, căci nu putem admite ca mereu, să atîrne deasupra noastră sabia lui Damocles, ca la ori ce schimbare de regim să se găsească un nou director sau subdirector, care să vreie să reformeze legea, după modul cum visează peste noapte.

Actuala direcțiune sub conducerea d-lui profesor dr. Minovici se părea că a înțeles, că partea din legea sanitară referitoare la farmacie, trebue neapărat modificată.

Și imediat ce a venit în capul direcțiunei, rupînd cu tradiția trecutului, de a lucra cu ușile închise, a făcut circulări oficiale către toți farmaciștii din țară, rugîndu-i să-și dea părerea, asupra modului cum s'ar putea face o modificare loială și folositoare.

Aveam dreptul să credem că d. profesor doctor Minovici, va ținea seamă de părerile emise de colegii din țară și mai ales, de cele 2 memorii ale societății centrale a farmaciștilor din București și a societății farmaciștilor din Iași.

Cu părere de rău însă, avem azi o nouă desiluzie, căci din recapitulările ce apar în jurnalele oficioase, vedem că legea sanitară se reformează, dar tot fără a se atinge partea referitoare la farmacii.

Și cu atît deziluzia noastră este mai mare cu cît avem convingerea că d-l profesor doctor Minovici, ar fi singurul care ar avea chemarea să modifice radical această parte din lege, ca unul ce o cunoaște în toate amănunțimile ei.

Dar d-sa mai face și o greșală capitală, căci îngreuiază și pentru viitor rezolvarea dreptului ereditar, scoțînd astă-zi un nou număr de 40 de farmacii la concurs, tot cu drepturi ereditare.

Ne a mai ramas o singură speranță și aceasta este încrederea ce avem în modul d-sale de a cunoaște situația farmaciștilor și a farmaciilor din țară și credem că publicarea acestui concurs, nu e de cît rezultatul intervențiilor multe, de care n'a putut scapa, dar că acest concurs tot nu va avea loc, ca multe altele, tocmai pentru a putea mai ușor, după trecerea crizei externe, să-și pună în aplicare idealul d-sale, *desființarea dreptului de ereditate,* în modul equitabil cerut de societatea farmaciștilor.

Dar dacă prin modificarea actuală a legei sanitare, nu se modifică partea referitoare la farmacie, se dă însă o nouă organizare serviciului sanitar.

Această organisare cuprinde puncte care ne interesează foarte de aproape și de aceia ne vom spune cuvîntul și de data aceasta.

Poate că acum, cît mai este timp se va ținea socoteală și de cuvîntul nostru, pentru a se face ceva și pentru oropsita noastră breaslă.

In proectul de reformă se prevede: Consiliul sanitar superior să fie compus din 16 medici și numai un singur farmacist. Cum în acest consiliu se desbat cîte odată chestiuni profesionale pur farmaceutice, drept ar fi ca la aceste desbateri să-și spue cuvîntul măcar doi farmaciști.

In comisia Chimico-Farmaceutică se prevăd: Un profesor de Farmacologie, un chimist și trei farmaciști. Această comisie se ocupă exclusiv cu lucrări ce ating numai branșa farmaciei, prin urmare, afară de profesorul de farmacologie, ea trebue să fie compusă numai din farmaciști.

Dacă însă e absolută nevoe de un chimist atunci acela să fie un farmacist Doctor în chimie.

Prin noua organizare la servicii și inspectorate se prevede și *Diviziunea farmaceutică.*

Se comite însă o mare greșală cînd serviciul laboratorului de higienă se înglobează la un loc cu serviciul farmaceutic.

Ce competență poate avea conducătorul unui laborator de higienă în inspectarea unei farmacii?

Aceste servicii trebuesc complect separate, dîndu-se serviciului farmaceutic atribuțiunea inspectărei farmaciilor și drogueriilor, iar serviciului laboratoriilor de higienă, atribuția inspectărei alimentelor și băuturilor.

Tot odată conducătorul fie-căruia din aseste servicii să fie numit după specialitate.

Tot la această divizie farmaceutică ce prevede un serviciu special pentru *Depozitul de medicamente* și se întărește existența lui.

Aceasta este o noua deziluzie pentru noi căci d. profesor dr. Minovici în totdeauna a declarat că va disființa acest depozit.

Asupra acestui punct sunt însă multe încă de spus și voi reveni într'un articol special.

Dacă depozitul însă se menține în nici nn caz, conducătorul, nu poate fi un doctor în medicină.

Inainte de a încheia aceste rînduri ca cetățean al Iașului țin să atrag atențiunea d-lui director general asupra următoarelor:

Dacă în consiliul sanitar superior se vor prevedea doi farmaciști să se stabilească prin lege: că unul trebue să fie dintre farmaciști proprietari din Iași. Aseminea în comisia Chimico-Farmaceutică cel puțin unul din cei 4 farmaciști, să se stabilească tot prin lege că trebue să fie tot dintre farmaciștii proprietari din Iași.

Aceste ca o recompensă pentru Iași, vechea capitală a țărei, pentru Iași, orașul sacrificiilor mari și pentru Iași orașul eminamente cultural.

Aceasta e drept și echitabil.

Ioan Rotbard.
farmacist.

Inserții și reclame *)

Domnule director

In ziarul „Opinia" de eri 15 c. a apărut o înștiințare, semnată de d. Lt. Col. în retragere C. Langa, care mă privește.

Din modul cum ac astă înștiințare e redactată, ar reeși că eu am fost cînd-va omul de afaceri al d-lui C. Langa.

Cum consider ca o meserie jignitoare pentru demnitatea mea de om și pentru tresa de ofițer o ast-fel de ocupațiune; și pentru cunoașterea adevărului, vă rog călduros a publica scrisoarea de față, în chiar numărul de azi al onor. dv. ziar.

Dl. C. Langa, îmi datorește suma de 50.000 lei încă din 1906, pentru care sumă există actul de ipotecă No. 145 din 12 Aprilie 1906 al Trib. Iași secția III-a, asupra caselor No. 13 și 15 în care chiar locuește d. Langa, actul prevede plata unei dobînzi de 5 la sută, plătibilă în 2 rate anuale, total 2500 lei.

Timp de 2 ani, de la 906 la 908, d. C. Langa mi-a plătit dobînda de 2500 fr. în rate mici de 200—300—400 fr. și într'un interval lung de 2 luni cel puțin după fie-care Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru.

Ne convenindu-mi acest mod de plată și d. Langa neputîndu-se opune cererilor mele, am convenit cu d-sa să închiriez eu personal o parte din imobilele d-sale, ce aduceau un venit aproximativ și să încasez eu chiriile.

Pentru acest fapt, îmi trebuia o procură, d-sa mi-a eliberat'o. M'am servit de acea procură vre-o 2 ani, cît timp am închiriat imobilul Primăriei Iași.

De vre-o doi ani însă, *am refuzat* a mai face acest serviciu d-lui Langa, de oare ce ocupațiunile mele nu-mi dădeau răgaz să mă ocup cu facerea de contracte pentru 3—4 chiriași și în consecință am înapoiat, de acum 2 ani, procura d-lui Langa.

De atunci am cerut mereu d-lui Langa să-mi depuie cei 50.000 lei și am fost nevoit în Noembre 1912, să-l somez în scris, neconvenindu-mi plasarea banilor cu 5 la sută.

Toate insistențele mele au fost zădarnice și sînt pe pragul provocării unei vînzări silite a imobilelor ipotecate, căci d. Langa înțelege să încaseze dobînzi de 7 la sută și 8 la sută și să plătească 5 la sută.

Această cerere foarte dreaptă a provocat eșirea d-lui C. Langa, care nu avea nici un senz din momentul ce poseda procura încă din 1911.

Ast fel stînd faptele—am ținut să le redau, pentru luminarea opiniei publice—și pentru găzduirea acestor rînduri, vă mulțumesc din nainte—rugîndu-vă a primi expresiunea perfectei mele stime.

Căpitan dr. Em. Veisa
1913 Febr. 16 **Iași**

Litere-Științe-Arte

In plin exotism. — Bătrîna Sarah Bernhard găsește încă mijlocul de a fi puțin banală în America, unde se află din nou.

In San-Francisco marea artistă a jucat în închisoarea din Saint-Quentin în fața condamnaților în număr de 1900—piesa fiului ei Maurice Bernhard, „O noapte de Crăciun".

In curtea închisoarei se rîdicase o scenă în punctul unde au putut privi ocnașii din toate celulele. In primele șase celule se găseau șase asasini cari priveau desfășurarea piesei cu multă emoțiune. Intre ei — asasinul celebru, dinamitarul Mac Namare.

Intrarea Sarei Bernhard fu salutată cu cîntecul „Marseliezei", iar la sfîrșitul spectacolului unul dintre prizonieri în ceti e adresă de felicitare, care a mișcat mult pe tragediană.

Hotărît lucru, Sarah Bernhard este cea mai mare născocitoare de idile tragice...

*

Statistica personalului medical și farmaceutic francez, publicată de direcțiunea asistenții și higienei de la ministerul de interne, constată că sunt în Franța 20,809 medici și 11,585 de farmaciști. Mai sunt 2,848 de dentiști și 13,066 de moașe.

Moașe multe,—numai faceri sunt puține în Franța.

*

*) Redacția nu răspunde de cele publicate sub această rubrică.

Volumul „Despre Populație" al d-lui Em. Socor se găsește la librăria Socec din Iași.

*

In Dieta Austriei de jos s'a depus un proiect, prin care se cere a se aplica timbre în folosul teatrelor pe biletele de intrare la Cinematograf. Dieta a respins proiectul motivînd respingerea, prin aceea că Cinematografele au devenit focare de adevărată cultură pentru popor, care nu-și poate permite luxul de a vizita teatrele, inaccesibile pentru el atît din punct de vedere al scumpetei intrărilor cît și din alte miotive.

*

Dansul la modă, în Capitala Franței, este „tango" argentinian, care se deosebește cu totul de acel spaniol, pe care-l iubiau altă-dată parizianii.

In genere sportul drumurilor a luat mult avînt în vremea din urmă. La Paris —zice cronicarul unui mare ziar — el a înlocuit sportul patinagiului, atît de în floritor în alte ierni.

*

STRUNA ZILEI

IN TIMPURI MILITARE

Prin oficiul sanitar veterinar Burdujeni s'au exportat în Ianuarie 4382 găini, 871 gîște, 289 rațe și 65 curcani.

Știre

Gâște, rațe, de-ați plecat
Intr'acolo — rău nu-mi pare;
Dar de voi, curcani, păcat!
Mai curînd v'am fi 'ndreptat
Spre cîmpiile bulgare...

INFORMAȚII

Corecționalizarea crimelor săvîrșite și neisbutite.—D. A. Negrescu președintele curței cu Jurați din Ilfov, cu privire la această chestiune a înaintat d-lui Ministru de Justiție un raport prin care conchide: „Pentru a pune capăt acestei stări de lucruri și în interesul bunului renume al justiției juraților, opiniunea noastră d-le ministru, este că toate crimele săvîrșite și neisbutite, să fie corecționalizate. Și în adevăr, aceste infracțiuni în nici un caz nu ar merita o pedeapsă, mai mare de un an, căci de multe ori acuzații acestor crime nici nu au avut voința și intenția de a ucide, ci pur și simplu de a răni sau lovi pe victimă, aceea ce este, fără îndoială, mult mai puțin criminal, și cu toate acestea li se pune în sarcină voința de a ucide, afirmîndu-se că dacă nu au ucis, cazul este în afară de voința lor".

D. Ioh. Deppner, secretarul viceconsulatului austro-ungar din Ploești, a fost mutat în aceeași calitate la consulatul din Iași.

Sîmbătă 23 Februarie, va avea loc la Teatrul Național, o reprezentație în folosul Societății „Ortodoxe Naționale", cu piesele „Noaptea Furtunoasă și Ariciul și Sobolul", o premieră, de V. Eftimiu.

Ținînd samă de înaltul scop al societății și de frumusețea pieselor, sperăm că publicul, va asista în număr cît mai mare!

D. I. Vărlănescu, revizorul școlar, se întoarce astă-seară din inspecțiile făcute în județ. Se va cunoaște mîni rezultatul anchetei întreprinsă în afacerea maltratărei despre care am vorbit într'un număr trecut.

Accident.—Automobilul d-lui Păncescu pe cînd trecea pe strada Ștefan-Cel-Mare, a lovit și trîntit la pămînt, pe d-nul Iacob Blumen, bancher din str. Cizmăriei, care eșea dela Banca Națională.

TEATRUL NAȚIONAL

Joi 21 Febr. 1913

Legea Ertărei

Piesă în 3 acte

D. Take Ionescu, ministru de interne, a numit o comisiune, compusă din d-nii I. Kalinderu, președinte; Paul Brătășanu, Nestor Cincu, I. Mavrodi, Caro, Hinec, N. N. Seceleanu și Nae T. Pop membri, care să cerceteze cît de mare lipsa de porumb la țărani și să propune măsurile de venire în ajutorul celor lipsiți.

Pentru ușurarea misiunei acestei comisiuni, ministerul de interne a cerut prefecților relațiuni amănunțite.

După datele primite, în mare parte din Muntenia, și în Moldova de jos, nu se simte lipsa de porumb.

D. C. Disescu, ministrul cultelor și instrucțiunei publice, a supus M. S. Regelui, proectul de lege prin care ministerul a cumparat un teren în bulevardul Cuza Vodă, pe care să l parceleze și să-l vîndă funcționarilor acelui minister, pentră a-și putea clădi locuințe.

Acționarii foastei societăți de economie „Existența" din Piatra-Neamț vor realiza, în urma sumelor frustate de fostul casier al societății un maximum de 28—30 la sută, după bilanțul încheiat de justiție.

Sistemul încercat în Iași, de către societățile de asigurare de a se exclude anumite imobile de la avantagiile asigurării, se aplică acum și în Galați, unde cartelul societăților găsește că sunt prea multe incendii.

Din Iași o singură societate încheie afaceri cu imobilele excluse, însă pune în acelaș timp condițiunea ca proprietarii ziselor imobile să facă și cîte o asigurare pe viață.

Din Tg. Neamț ni se scrie că șeful poliției, d. P. Coroi a fost detașat pe timpul operațiilor de recrutare din Piatra-N.

Programul producției elevilor Conservatorului în ziua de 24 Februarie: *Clasa de clarinet, prof. d. A. Aurescu.*—1. Mozart: Larghetto din Quintetul pentru clarinet executat de elevul Moruzan, acompaniat de eleva Acontz.

Clasa de violină, prof. d. A. Teodorini — 2. Pergolese: a) Tre giorni. — Fr. Schubert: b) Sonatina pentru piano și violină executat de elevul Garabet acompaniat de eleva P. Abramovici.

Clasa de piano, prof, d ra As. Sion.— 3. Beethoven.—Sonata în fa minor Adagio, Menuet, Presto executat de eleva Acontz Florica.

Clasa de Trombă, profesor d. A. Cirillo. 4. Donizetti: Fantezia de Bravură din opera Poliuto executat de elevul Radu Momocel acompaniat de elevul Sibianu.

Clasa de Declamație, profesor d. St. Dragomir.—5. Anghel și St. Iosif: Prologul din „Cometa" recitat de elevul P. Pavlov.

Clasa de violină, prof. d. A. Theodorini.—6. Ch. Beriot: Concertul al 9-lea în la minor, partea I-a, executată de eleva Bordeanu acompaniată de eleva P. Abramovici.

Clasa de canto, prof. d. E. Mezetti.— 7. Massenet: „Ave Maria" pentru Canto și Violină, cu acomp. de piano, cîntată de eleva L. Botez și elevul Pasmantirer.

Clasa de piano, prof. d-ra A. Sion.— 8. Bach: Concert Italian, Allegro, Andante, Presto, exee. de eleva Elena Oiaga.

In Anfiteatrul Liceului Național, Duminică 17 Februar c. ora 4 p. m. va avea loc a treia prelegere pentru *cultura generală pozitivă,* ce d-nul dr. Zosin o va ținea, tratînd despre *Evoluțiunea spiritului uman: legea celor trei stări.*

Intrarea liberă.

Dr. Manolescu, Iași Strada Lăpușneanu

Ultime Informaţii

Ziarul „Viitorul“ afirmă, că d. Alexandru A, Badareu, are de gînd să-şi mute domiciliul politic la Bucureşti, din cauza neînţelegerilor ce ar fi existînd între prietenii sei din Iaşi.

Acest cancan a fost pus în circulaţie în mod intermitent, timp de 10 ani. Totuşi d. Badareu a rămas şi va continua a rămănea la Iaşi, în mijlocul prietenilor sei.

Dacă ar fi adevărat că există neînţelegeri între conservatorii-democraţi de la Iaşi, aceasta ar fi un motiv pentru d. Badareu ca, chiar dacă s'ar fi mutat deja la Bucureşti, să se întoarcă la Iaşi.

Comitetul executiv al partidului conservator-democrat este convocat pentru mîine, 4 p. m., în localul clubului.

Peste cîteva zile se vor pune bazele unei societăţi a tuturor studenţilor în drept, de la Universitatea din Iaşi.

Afacerea de castrare.—*In chestia denunţului de castrare, pe care 'l instrueşte d. judecător Lupu, aflăm că fata Daria Goloborodova a fost înaintată medicului legist, pentru a se cerceta dacă se găsesc semne care să arăte că o castrare a fost practicată asupra ei.*

D. Dr. Grossi a găsit că fata prezintă urme de castrare; pe lîngă cicatricea chirurgicală pe care fata o are la sînul stîng şi care a fost datorită unei operaţiuni, ce i s'a făcut în Iulie trecut la spitalul Sf. Spiridon, fata prezintă şi la celalt sîn o cicatrice a cărei origine nu mai este explicabilă.

Pe lîngă aceasta mai prezintă şi oarecare cusături practicate asupra organelor, pentru a garanta imposibilitatea de a ofensa religia castraţilor.

Oferta Teodorescu pentru închiriarea Stănicului Moldova pe un period de 10 ani admisă în principiu de Eforia Sf. Spiridon—cu 120 000 lei anual—a rămas nerezolvită din cauză că s'a cerut ofertanţilor o garanţie de 100,000 lei.

Se crede însă că arendarea nu va mai avea loc în acest an.

Numeroase cercuri culturale din judeţul nostru, cum şi din alte judeţe au expediat d-lui ministru Al. A. Badareu telegrame şi adrese de mulţumiri, pentru faptul că s'a uşurat întîlnirea corpului învăţătoresc în cercurile respective prin importantele reduceri pe C. F. R. acordate de d. ministru al lucrărilor publice.

In urma raportului consiliului profesoral al facultăţei de ştiinţe din Iaşi, ministerul cultelor a încuviinţat ca d. profesor dr. Hurmuzescu să funcţioneze pînă la finele acestui an la facultatea din Iaşi de unde a fost transferat la Bucureşti.

In ziua de Joi 14 Februarie a. c., a avut loc alegerea noului personal al Societăţei de binefacere „Moldova“. Au fost candidaţi pentru preşedenţie: N. Gh. Bădăliţă şi Gh. Longhin şi a fost ales cu 33 voturi d. N. G. Bădăliţă şi d. Gh. Longhin a căzut cu 23 voturi, iară fostul preşedinte activ C. Ionescu a căzut cu 4 voturi. Vice-preşedinţi au fost aleşi prin aclamaţii Gh. Săvescu şi C. Casian. Controlor general C. Cazimir, iar controlori: M. Vlădescu şi C. Liscăneanu. De asemenea s'a ales comitetul care se compune din d-nii: D. Ţuţuianu, Gh. Negruţi, D. Matei, P. Leonescu şi I. Dimitriu.

Ministerul de Instrucţiune Publică a cerut, prin Prefectura de judeţ, un tablou de toate tipografiile şi institutele de arte grafice din oraşul şi judeţul nostru.

Din Podul-Iloaea se comunică că un cîne turbat, intrînd în ocolul de vite al d-lui Teodor Ungureanu, a muşcat pe servitorul Leiba Finchelstein pe un copil de 14 ani care se aflau din întîmplare în ocol.

S'au luat măsuri pentru internarea victimelor la institutul antirabic.

Economice. — Guvernul a contractat cu un sindicat de hancheri germani reprezentat prin disconto din Berlin un împrumut de 150 de milioane franci aur, la care participă şi Banca Naţională.

Se vor emite bonuri de tezaur pe un period de 3 ani cu interes de 4 jum. la sută.

— Exportul nostru de grîu, în luna Decembrie a fost de 131.097 tone faţă de 155,716 din aceiaşi epocă a anului trecut; a porumbului, în anul trecut a fost 194.616 tone pe cînd anul acesta numai de 16.762.

— Producţiunea petroleului a crescut în 1912 cu 260.183 tone faţă de aceia a anului 1911.

Falimente.— Iancu Herşcu Iaşi comerţ de haine gata.

— Nahman Zaler brotar Fg. Frumos.

— Clara Barat din Iaşi comerţ de ferărie.

— Haim Bercovici din Iaşi comerţ de cizmărie.

Accidentul mortal din strada Anastasie Panu.—Muncitorul Neculai Amarghioalei de la brutăria Klepper, din strada Anastasie Panu, pe cînd se suia la etajul al doilea cu un braţ încarcat cu lemne, a alunecat; căzînd de la o înălţime de cîţi-va metri, a ramas în nesimţire.

Transportat în grabă la Spitalul Israelit, nu i s'a putut veni în ajutor de oare ce în scurt timp îşi dete sufletul.

Nefericitul muncitor îşi avea locuinţa în mahalaua Frumoasa No. 105.

La 19 ale lunei curente, se va întruni consiliu comunal pentru a lua hotărîri asupra următoarei ordine de zi: 1) Proectul de regulament pentru transportul cărnei de la abator în oraş cu tramvaile electrice; 2) Credite; 3) Procese; 4) Comptul de gestiune pe 1911—1912 a societăţei Cantina Şcolară; 5) Cereri de scutiri de taxe; 6) Alinieri de strade; 7) Vînzări de locuri.

Aflăm că d-nii C. I. Teohari, licenţiat în drept, proprietar, Neculai Comaniţe mare proprietar, ambii alegători în colegiul I de Cameră şi Senat şi d. Atilio Motăş farmacist, vice-preşedintele delegaţiunei judeţiene, şi-au dat demisia din organizaţia conservatoare a judeţului Neamţu.

Aseară a avut loc o consfătuire intimă a unui grup de profesori Universitari, convocaţi din iniţiativa d-lui Paul Bujor.

S'a admis în principiu, ca să se susţie pentru rectorat o listă de trei profesori, şi anume, d-nii Sterea, Rişcanu şi Mănescu.

Administraţia comunală, a somat pe toţi chiriaşii caselor foaste Paşcanu, de a evacua imobilul pînă la 23 Aprilie.

Pe locul devenit liber, urmează a se rîdica noul Palat comunal.

In ultima şedinţă a societăţei Farmaciştilor s'a stabilit tabloul definitiv pentru împărţirea furniturilor pe anul 1913/14 şi anume:

Farmacia dr. Konia: Liceul Internat; farmacia Adace: şcoala de Meserii, şcoala Normală de fete şi grajdul comunal; farmacia Lupu: şcoala Normală V. Lupu; farmacia Engel: Seminarul Veniamin; farmaciile: Dr. Racoviţă, I. Rotbard, I. Werner, dr. Căpăţînă, E. Flach: Calea Ferată; farmaciile: dr. Răteanu, D. Herzenberg, D. Filipescu, Th. Jellea şi B. Zfass: Societăţi şi Corporaţii.

Astă-zi dimineaţă a încetat din viaţă, după o lungă suferinţă cunoscutul restaurantier Tanasachi Apostolidi.

Astăzi a avut loc la cimitirul Eternitatea, înmormîntarea decedatului Alexandru Ivanov, unul din fruntaşii coloniei ruseşti din Păcurari.

In „Monitorul oficial“ de eri s'a publicat decretul pentru promulgarea legei prin care se acordă d-lui Solomon Hollender împămîntenirea.

D. C. Pancu, vicepreşedintele corporaţiei Metalurgice a propus într'un raport adresat Cassei Centrale a meseriilor să pună la dispoziţia serviciului medical local o trăsură, pentru a se putea da mai prompt ajutoarele cerute.

Dl. Henry Juvara a vîndut d-lui Ştefan Lupaşcu moşia Ursoaia Coşuleni din comuna Cristeşti cu lei 372.000.

Mîni, în sala Pastia, va avea loc o întrunire a meseriaşilor locali, la care va participa şi d. Ioan I Cupa ca reprezentant al meseriaşilor din Capitală.

Universitare.—Mîne Duminică la orele 3, va avea loc la seminarul pedagogic universitar, discuţiunea celor două lecţiuni de probă, ţinute cea dintăi de d. Stefan Procopiu la ştiinţi fisice şi a doua de d. A. I. Maghieru, la litere (franceza). Criticele vor fi făcute, întăia de d. Magheru, iar a doua de d. A. Cupfer.

Lecţiunile şi criticele lor se ţin sub direcţiunea pedagogică a d-lui profesor Ioan Găvănescul, directorul seminarului, asistat de d-nii Constantin I. Bottez şi D. Cădere.

— Şedinţele societăţii de ştiinţi din Iaşi, vor continua în primele Luni, orele 9 sara, a fiecărei luni a anului, în amfiteatrul facultăţei de ştiinţi.

— La rectoratul universităţii a sosit încunoştiinţarea, că s'a admis transferarea la catedra din Bucureşti a d-lui profesor Dragomir Hurmuzescu pe 1 Sept.

— Conferinţa pe care urma s'o desvolte d. profesor Virgil Arion, mîne, în aula universităţii, în beneficiul societăţei Pînea saracilor de sub preşidenţia d-nei prof. dr. Em. Riegler, a fost amînată pentru Duminică 24 Februarie, orele 9 seara.

Marele stat major al armatei a hotărît ca — în cursul lunei Februarie a. c. — să nu se mai vizeze livretele.

In afară de viza care s'a făcut în cursul lunei Septembrie trecut — anul acesta nu se mai face nici o viză de livrete.

Aflăm că prietenul nostru d. căpitan Constantin Paladi, prin ad-ţia financiară locală a oferit pentru flotele romîne: maritimă şi aeriană 120 lei în rate lunare de cîte 10 lei, din pensia pe un an începînd cu Februar curent.

Aflăm cu plăcere că tînărul Joan Bădăreu, fiul concetăţeanului nostru I. Bădăreu intendent al Spitalului Central şi-a susţinut cu deosebitul succes teza de doctorat în medicină, înaintea Juriului facultăţii de medicină din Bucureşti.

Teza sa care a fost foarte apreciată priveşte „Tratamentul Chirurgical al Tuberculozei pulmonare“.

D'ale Meseriaşilor. — Mîne va avea loc în sala „Caragiale“ întrunirea societăţii meseriaşilor „Vulturul“.

Se va discuta o propunere de modificare a legei asigurărilor muncitoreşti.

— Din hotărîrea No. 1 a comisiunei de apel de pe lîngă Cassa Centrală a Meseriilor extragem următoarele:

„Lucrătorul C. Kremez de la fabrica „Titan“ (Bucureşti) căzînd victima unui accident mortal de muncă, după cum reiesă din actele aflătoare la dosarul pricinei.

Consiliul de Ad-ţie a C. C., advînd în vedere, că defunctul avea un salar de 125 lei lunar (adică un salar mediu de 4 lei şi 80 bani pe zi) acordă văduvei o pensiune anuală de 350 lei 80 bani, plătită în rate lunare de cîte 20 lei 90 bani pe lună.

Apelul făcut de văduvă, a fost respins de către Comisia de Apel, pentru considerentul că n'a putut prezenta acte prin care să dovedească că a avut un salar mai mare de cît cel stabilit de către consiliul de ad-ţie.

Judiciare.—Curtea de apel s. II a amînat astă-zi, admiţînd dovada cu martori, procesul lui G. Simion Silache, G. Săcărescu şi Mihai Popa inculpaţi pentru falş în acte publice, substituire de persoană şi contravenţie la legea autentificărei actelor.

— Curtea de apel secţia I a amînat pentru un alt termen judecarea procesului cambial dintre d-nii S. Stern şi T. Silivu.

Seria filmelor daneze cu splendidele şi neîntrecutele lor desfăşurări urmează reregulat la cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sidoli. Pentru astă-seară Sîmbătă, noul program anunţă: Răzbunarea unei femei nevinovate (Honneur d'une femme) unul din cele mai reuşite filme scandinave. Artiştii teatrelor din Copenhaga se întrec în interpretarea acestei desfăşurări printre care d-ra Edyth Psylander (din „Cei 4 draci“) susţine rolul principal.

Sunt apoi cuprinse în noul program de astă-seară Sîmbătă: Rebecca, reconstituire biblică, din vechiul Testament. Interpretare datorită artiştilor dramatici ai Comediei franceze.—Răpită de bandiţi. (Erore). Mare roman contimporan în trei părţi.

Duminecă 17 Febr. Matineu la 3 ore şi reprezentaţie serală cu program nou duminical.

In noul program de Mercuri: Inmormîntarea fostului ministru Djuvara.—Marele incendiu de la moara Assan etc.

NU SIMTE CRIZA

cine cumpără la

Magazinul Dr. I. MANOLESCU

— Strada Lăpuşneanu 12 —

Deviza Magazinului fiind: **A vinde ieftin pentru a vinde mult.**

S'a pus în vînzare cu preţuri în afară de ori ce concurenţă:

Unt fin de masă *„Aurora“ zilnic proaspăt, kilogramul*	5.20
Idem, *pachetul de un şfert chilogr.*	1 30
Smîntînă neîntrecută „	2.60
Şuncă proprie, *ca de* **Praga**	5.20
Miere centrifugată *fără pereche*	3.00
Mere obişnuite de masă	0.40

Precum şi toate celelalte articole comestibile **cu preţuri de reclamă.**

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 16 Februarie

Sfîrşitul resboiului balcano-turc

- Pacea s'a încheiat -

Turcia cedează Adrianopolul şi Salonicul

Marele duce Nicolae şi diferendul romîno-bulgar

Bucureşti. — Ziarul „Adevărul“ publică următoarele:

D. Apostol, deputat de Brăila, fiind la Monte-Carlo, s'a găsit într'un cerc de romîni, şi se discuta despre diferendul romîn-bulgar şi eventualitatea unui războiu între Romînia şi Bulgaria.

Marele Duce Nicolae care se află în apropiere de cerc, şi asculta convorbirea, se adresă d-lui Apostol şi îi zise:

„N'aveţi nici o grijă. Staţi liniştiţi sub acest splendid soare. Nu veţi avea războiu“.

Aceste vorbe rostite de Marele Duce Nicolae au fóst viu comentate în cercurile romîneşti din Monte-Carlo.

O nouă linie maritimă

Bucureşti.— In urma insistenţelor depuse de morari şi faţă de avîntul luat de exportul de făină şi cherestea, serviciul maritim a hotărît să infiinţeze o a doua linie maritimă Constanţa-Alexandria.

Noi experienţe

Bucureşti.—Pe platoul de la Cotroceni, s'au făcut eri experienţe cu noile tunuri, aduse din străinătate.

Moartea unui profesor

Budapesta.— Profesorul de Anatomie Patologică, Otto Pertik a murit.

Emirul din Bukhara la Petersburg

Tsarskojeselo.— Imparatul a primit în prezenţa miniştrilor în audienţă solemnă pe Emirul din Bukhara sosit cu prilejul jubileului romanovilor şi care a adus numeroase daruri pentru Ţar şi pentru familia imperială.

Sfîrşitul războiului balcano-turc

Bucureşti. — Ziarul „Pressa“ apărut în ediţie specială, anunţă încheierea păcei între Turcia şi statele balcanice.

*

Iată ce spune „Pressa“.

— „Din sursă diplomatică putem afirma că pacea a fost încheiată între Turcia şi Bulgaria, pe baza ultimei note a Puterilor, adecă cedarea Adrianopolului.

Cît priveşte insulele din Marea Egee, rămîne ca Puterile să dea cuvenita soluţie.

*

Tot ziarul „Pressa“ afirmă că s'a încheiat şi pacea între Turcia şi Grecia, prin mijlocirea patriarhului ecumenic. Grecia se obligă a înlesni Turciei un mare împrumut, prin intermediul Băncei din Athena.

In schimb Grecia îşi păstrează toate ocupaţiunile teritoriale, inclusiv Salonicul.

Se termină astfel şi chestia împărţirei pradei de războiu, de oare ce Bulgaria va fi pusă astfel faţă de un fapt îndeplinit.

*

Opera ne pace—continuă a spune ziarul „Pressa“,—va fi definitiv îndeplinită Luni, şi pînă atunci Bulgaria şi Grecia vor căuta să convingă şi Serbia şi Muntenegrul, de a se mulţumi cu teritoriile cîştigate.

*

Ştirile aceste date de ziarul „Pressa“, au produs în Capitală o deosebită senzaţie şi a fost viu comentată.

*

Bucureşti. — Agenţia romînă comunică ziarelor o telegramă din Londra, prin care se arată, că în cercurile diplomatice se declară că pacea este iminentă.

Se confirmă astfel în chip aproape oficial ştirile date de ziarul „Pressa“.

Contramandarea Conferinţelor didactice

Bucureşti.—D. Disescu, Ministru de instrucţiune, a contramandat pentru anul acesta, conferinţele corpului didactic primar.

Invăţămîntul religios în Spania

Madrid. — Guvernul anunţînd că învăţămîntul religios va fi facultativ în şcoalele publice, se observă oare care agitaţiune catolică mai ales în Catalonia.

Ciocnire de trenuri

Tiflis. — Lîngă Airum pe calea ferată a Warsului s'aprodus o ciocnire între două trenuri de marfă. Sînt 6 ucişi, un mecanic şi un fochist au fost rîniţi, 15 vagoane au fost sfărîmate cum şi cele două locomotive.

SENATUL

Bucureşti.—La Senat se continuă dissuţia asupra infiinţărei Academiei comerciale. Vorbeşte d. G. D. Şerban, senator de Iaşi, apărînd proectul.

Tot în şedinţa de azi, va vorbi şi d. N. Xenopol, Miniştrul de Comerciu.

O lămurire

Nota de la articolul meu: „Chestiunea orarului în şcoalele primare“ din revista: „Unirea Femeilor Romîne“ cu data de 1 Ianuarie anul curent, e fără ştirea mea şi priveşte în totul pe editoarea revistei.

Natalia Lateş.
Institutoare

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 1 Martie anul curent ora 11 a. m. se va ţinea în localul Primăriei licitaţie publică orală că respectarea dispoziţiunilor art. 72—83 din lea comptabilităţei publice peentru închirierea următoarelor imobile proprietatea comunei:

1. Apurtamentul din ograda bisericei Bărboiu, ocupat până acum de Societatea Jubileul Carol I, garanţia provizorie 50 lei.
2. Bordei cu loc de lîngă bariera Albineţ, paranţia provizorie 10 lei.
3. Măţărie în Abator, garanţia provizorie 100 lei.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în fie care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 2664
15 | 28 Feb. 1913

Alfonse Herovanu

AVOCAT

S'a mutat strada Albă 17

Orele de consultaţii aceleaşi

Dr. I. Mironescu

absentînd cîtva timp din localitate fiind chemat în interesul serviciului militar a fost readus în Garnizoana locală unde şi-a luat ocupaţiunile sale medicale.

Orele de consultaţie fiind dela 3 5 p. m. la domiciliul său str. Arcu 10,

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

în clinicile prof. **Heubner** *(Charité),* **Neumann** *(Säuglingsfürsorge),* **Finkelstein** *(Azilul de copii).*

Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42

Consult 10—11 şi 3—5.

Neconsolaţii: Casuca Tincu, soţie; Natalia Marcopol, Medea, Elena şi Laurenţiu, copii; George Marcopol, ginere, cu copii Atena şi Marta; maior Gheorghe Ionescu; au durerea a vă face cunoscut perderea prea iubitului lor

†

Constantin Tincu

institutor

decorat cu bene-merenti clasa I şi răsplata muncii în învăţămînt

Incetat din viaţă în ziua de 15 Februarie, ora 4 dim., şi vă roagă să binevoiţi a lua parte la ceremonia înmormîntărei, care va avea loc Duminecă 17 Februarie a. c., ora 2 jum. p. m.

Corpul se află depus în capela bisericei cimitirului Eternitatea.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA

I. VIOLET Succesor

De vînzare la toate magazile de consum din ţară

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel

SOCIETATE PE ACŢIUNI

BUCUREŞTI—No. 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18—BUCUREŞTI.—Telefon 6/97

Deposit şi Fabricaţiune de:

Şine de oţel.—Vagonete.—Macazuri.—Plăci turnante.—Locomotive.—Roate.—Osii.—Cutii de unsoare.—Eclise.—Buloane.—Crampoane etc.—Şine şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnisează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o economie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transport de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ

SE DĂ CU CHIRIE ÎN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Desinfecţie

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE ameliorează şi vindecă *Nevralgiile* celе mai grele de tamburi, *Migrenele, Cefaleile, Sciatica, Afecţiunile reumatismale* acute şi cronice, cari resistă la toate celelalte remedii.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In ziua cea d'antâia se ia 3 hapuri: unul dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit o uşurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: Les Véritables PILULES MOUSSETTE de GLIN & Cie, de PARIS, cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
„ Regale Română
„ „ Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Droguériile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Insule —

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asnpra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decrelul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „ „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100 lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRĂTIANU No. 166
(fostă strada de Sus)

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabil

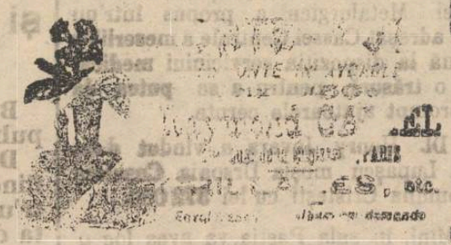

GRILLAGES

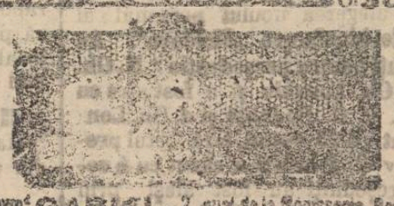

Maym GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE GRAISSE, VOLIERES, POULAILLERS.
MONCES ARTIFICIELLES, les 100 m. 8 f.

Cutii şi Pachete

fără această marcă înregistrată nu conţin veritabil

:Franck: Adaus la Cafea

din fabricele firmei

Heinrich Franck Söhne

FONDOIR

Prix 6f.50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, Paris

RATI — LIEBIG & LAPINE

Inginer I. CANA

Autorisat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* îngheţului—Băi hygienice—etc.

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni —Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţiile cele mai bune la *dispoziţie.*

CAPSULELE

LUI

RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de gluten cu copaiu approbate de Academia de Medicină din Paris. — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt ir. tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc *nici o dată* righ'eli. Intrebuinţate singure seu cu *Injecţiunea Raquin*, vindec în forte scurt timp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flacônele cari poartă, pe invelisul de afara, *semnătura lui Raquin* şi *Timbrul oficial* (în albastru) al *Guvernului francez.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
Şi în toţe principalele Pharmacii
UNDE SE POT CERE ASEMENEA DE

CHARTIA SI VESICATOREA LUI ALBESPEYRES

Intrebuinţate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intăritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

pre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic si intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mirzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1811 — Marți 19 Februar 1913.

NOROCUL

Cînd te uiți împrejuru-ți și vezi atîția dintre concetățenii tăi *ajunși*, iți vine în dată în minte să te întrebi cui, căror calități deosebite datoresc dînșii situațiunea materială de invidiat, la care au ajuns.

Dacă i-ai întreba pe dînșii de sigur îți vor răspunde că *au ajuns* pentru că au fost înzestrați cu capacități pe care alții nu le au.

Nu vor recunoaște dînșii nici odată că întîmplarea, norocul, sau ceia ce numim astăzi cu o expresiune mai modernă, *șansa* i-au favorizat.

Și cu toate acestea nimic mai adevărat, că aproape întreaga noastră viață nu-i de cît o lotărie.

Economiștii germani vorbind despre însușirile pe care trebue să le posede cineva pentru a reuși într'o întreprindere, după ce arată o mulțime de calități economico comerciale, cu cari urmează să fie înzestrat, adaogă: și cu toate aceștea tot nu e de ajuns numai atît, ci mai trebue și altceva.

Ori acel alt ceva nu e de cît șansa, norocul, sau cum îi zic acei scriitori germani *conjuctuv*.

Nu mă pot opri de a cita aici cîte-va cuvinte ale Principelui moraliștilor, La Bruyère, cari arată ce crede dînsul despre șansă.

„Este oare o minune, zice el, ca să se vadă un prost bogat? Sunt indivizi stupizi și aș putea zice imbecili, cari ajung în frumoase situațiuni și știu să moară în bogăție, fără să fie bănuiți cîtuși de puțin că dînșii ar fi contribuit cu ceva la formarea acelei bogății: cineva i-a condus la izvorul unui fluviu sau întîmplarea a făcut aceasta. Li s'a zis: vreți apa? luați. Și ei au luat."

Chiar dacă am socoti că este oare care exagerare în cele citate aici, rămîne totuși un adevăr neîndoios că la mulți dintre cei aflători astăzi în stare materială excelentă, nu există raport între aceasta și munca, priceperea de care dau dovadă.

In adevăr, viața întreagă, după cum ziceam, e o lotărie, lotărie care începe cu nașterea individului. Despre cîți din cei cari au reușit, nu s'a zis că dacă se năștеau cu cîți-va ani mai înainte, ori mai tîrziu de epoca în care s'au născut, n'ar fi ajuns ce au ajuns, n'ar fi jucat roluri le însemnate pe cari le au îndeplinit?! S'a zis așa ceva și despre un Napoleon.

Pentru a reuși spune un La Bruyère, nici n'ai nevoe de talent ori de vreo o capacitate deosebită.

Și dacă observăm bine cele ce se petrec împrejurul nostru ideia aceasta pare a fi cea adevarată.

Omul inteligent judecă, apreciază tot ce-i esă înainte. El își face un scrupul din ori-ce, se gîndește mult, examinează toate laturile unei chestiuni și se decide cu foarte multă greutate, dacă se decide.

Cel mai mărginit ca spirit nu știe de toate acestea. El merge țintă înainte către scopul ce s'a propus de la plecare. Merge cu siguranța că va reuși și de multe ori această siguranță, îl ajută. El nu se îngrijește de ce va zice lumea, nu se sinchisește dacă va fi ridiculizat, ci își urmează drumul său, un drum unic, simplu, dar merge pe el.

Un om inteligent și cult se îndoește de toate. Pe cînd el discută și se întreabă dacă face bine, ceia ce face, norocul trece pe lîngă dînsul, și el scapă ocaziunea. Omul simplu nu se îndoește nici odată de nimic. El are ceia ce numim *aplomb*, el e sigur de dînsul. Dînsul, nu scapă căruța și dacă cumva acea căruță ce trece pe lîngă dînsul e prea încarcată nu se rușinează de a se sui pe capră, ori în coada ei. El nu se teme de ridicul.

Aceste constatări și comparațiuni sunt de sigur o mare mîngîere pentru lumea intelectualilor.

Căci dacă toată truda noastră, n'ar trebui să aibă îndreptare de cît pentru strîngerea de bogății și cum la așa ceva nu se ajunge de cît prin noroc, atunci de ce muncă, de ce silință, de ce strădanie?!

Socotesc însă că ori cîte aprecieri defavorabile celor ce au putut chiverisi oare cari avere, am putea face, rămîne totuși dovedit că numai norocul, fără os teneală cît de mică, a individului, n'ar putea duce la mari rezultate. Astfel ar fi să ne întoarcem la credința strămoșilor cari ziceau că soarta a hotărît de mai de înainte despre fiecare din noi. Degeaba vom munci, dacă nu ne e scris să fim bogați, căci nu vom fi bogați.

Iar dacă ne e scris să avem un trai bun, chiar de nu vom face nimic tot vom trăi bine.

Aceste idei au pierit din lumea civilizată. Pretutindeni se glorifică munca. Dacă este și noroc cu atît mai bine, dar nu se va putea trăi ori cît de modest fără muncă.

Pentru intelectualii cari nu cîștigă la lotăria vieții din punct de vedere material, rămîne cîmpul larg al muncei desinteresate sau mai bine zis interesate pentru omenire.

Un scriitor actual susține chiar paradoxul că tocmai nesansa are ceva bun într'însa și anume că ea întărește familia.

Copii, zice el, admiră pe tatăl lor mai învățat, mai inteligent, mai drept, mai mare decît ceilalți oameni. Fără această iubirea fileală devine o dureroasă milă.

Copii de astăzi cunosc de timpuriu valoarea banului, ei prevăd ce are să fie viața lor. dacă tatăl n'a strîns bani pentru a-i stabili. Fetele fără zestre cunosc alte fete ai'căror părinți au stare.

Nu e mai bine pentru familie, ca copii desmoșteniți să blasteme numai *șansa*, *hazardul* și se zică: tata n'a avut șansă?!

Și paradoxul acesta expus în acest fel nu pare atît de paradoxal. Căci desigur e mai bine ca lipsa de avere s'o atribui nenorocului, nesansei, decît lipsei de calități a părinților. Și așa se cimentează legăturile de familie.

Apoi în războiul Balcanic de astăzi parcă tot ce s'a cîștigat de Bulgari se datorește numai unei priceperi deosebite a lor?

Ba, mai de grabă e de crezut că dînșii s'au născut în zodia pe care o arata La Bruyère. Pentru a nu spune mai mult de sigur lor li s'a zis: vreți... apă? Luați. Și ei au luat.

V. I. Radu

NOTA ZILEI

Era o vreme—să zicem că e cam mult de atunci—cînd scarlatina era *mai* frecventă în mijlocul nostru, iar ziarele anunțau aproape regulat:

— Astăzi s'a constatat un nou caz de scarlatină. Ca și acele anterioare, cazurile sunt importate din județ. A doua zi medicul de județ „acorda" interviewul obișnuit și ziarul—ori ziarele rectificau:

— „Cercetări nuoi dovedesc tocmai contrariul. Numeroase cazuri de scarlatină din județ au fost importate din orașul Iași".

Această guerilla epidemico-sanitară a bîntuit multă vreme în presa ieșană, totdeauna la înălțimea misiunii sale publicistice.

In momentul de față însă nu mai asistăm la un asemenea spectacol, deși scarlatina e departe de a fi stîrpită, pentru că e cu neputință de stîrpit într'un oraș ca al nostru.

Dar polemica originală—de care am pomenit, nu mai poate avea loc. Medicul primar al orașului este—fie și numai provizor—medicul primar al județului. Domeniile sanitare ale d-rului Floru fiind atît de întinse, cine ar mai putea urmări—de altfel fără vr'un folos practic—dacă scarlatina se plimbă de la periferie spre centru, ori invers. Iar bănuelile reciproce între oraș și județ nu mai pot avea nici un rost.

N'ar fi practic oare, cu prilejul votării nouei legi, să se unifice serviciile preste tot, ca să dispară concurența și —poate—să mai dispară și din scarlatină, nu numai polemicile de provenienta ei?

TRAGI-COMIC!

Dacă nu erau perfect exacte, dacă nu erau încă *perfect exacte telegramele ziarului* Presa, *despre o efectivă încheiare a păcii între Turcia și aliații balcanici. E adevărat că acest epilog începe printr'un prolog: se vorbește în toate ziarele de pacea încheiată între* aliați, *ceea ce dovedește că aliații de un moment așteaptă cu nerăbdare momentul răfuelei între dînșii pentru a reveni la vechile lor sentimente și... resentimente.*

Ceea ce însă e cu deosebire curios e că, precît se pare, că încheierea păcii s'ar face tot pe baza ultimei note a Puterilor, adecă cu cedarea Adrianopolului de către Turci.

Intr'adevăr din Londra se telegrafia eri:

„Din sursă turcă se comunică următoarele: Trupele din Garnizoana Scutari (Asia mică) au remis Sultanului o scrisoare protestînd în potriva atitudinei guvernului, care vrea să încheie pace pe baza Notei Kiamil pașa. Trupele din Scutari, cari au luat parte la răsturnarea cabinetelor anterioare de sub președinția lui Mahmut Șefket pașa și Said pașa, amenință că vor provoca turburări, dacă guvernul va ceda Adrianopolul.

Se afirmă că marelui vizir Mahmut Schefket pașa i s'a făcut o primire foarte rece la Galipoli. Ofițerii din Galipoli declară că se vor răzbuna în potriva guvernului, dacă va încheia o pace rușinoasă".

Pacea rușinoasă,—dar sănătoasă,—din nefericire, pentru organismul cel mai bolnav ce există între statele europene...

Dar dacă într'adevăr noul guvern, venit la cîrmă prin o revoluție de stradă, cu uciderea unui valoros ministru ca Nazim, execută numai Kiamil-Pașa, atunci în aceste împrejurări tragi-comice nu rămîne alta de spus decît aceea ce spune eroul din cunoscuta operetă:

Nu era zor numai decît
Fostul regim să-l dăm de gît.
Numai pentru atîta lucru...

△

Moneda divizionară

Românul e din fire galanton și cînd împrejurările îi permit își accentuiază cu plăcere această pasiune firească. Și examinînd unele lucruri s'ar părea că Statul îl încurajează. Lipsa de monedă divizionară mai mică decît cinci bani ne face să plătim orice urcare de preț a acelui mai neînsemnat lucru cu cel puțin cinci bani. Iată încă o cauză a scumpirei traiului; și să nu rîdem de importanța ei. Sunt lucruri care ar putea foarte bine fi plătite cu doi sau trei bani. De multe ori refuzi rugămintea cerșitorului numai fiind-că n'ai bani potriviți și s'ar întîmpla desigur contrariul, dacă ai putea avea aruncați în buzunarul hainei cîți-va bănuți. S'ar întări sentimentul de compătimire și am ajunge să facem ceea ce evreii au de mult în obicei, să nu refuzăm nici un cerșitor. Căci dacă n'am ajuns să-i scutim de această alergătură după pîne, procurîndu-le aziluri, să li-o facem cel puțin mai ușoară.

S'ar putea spune multe despre inutilitatea monezilor divizionare său despre greutatea de a le introduce. Dar Statul dacă s'ar convinge de contrariul, și nu-i greu, n'ar avea de cît să dee în consumație produsele monopolurilor sale pe prețuri care ar implica întrebuințarea unor ast-fel de monezi. Țigările, cutiile de chibrituri, timbrele ar putea servi foarte bine la acest scop. Și aceasta n'ar fi cîtuși de puțin o inovație. N'am face decît să imităm cu folosință un procedeu întrebuințat de națiuni și mai mari și mai culte și mai bogate decît noi. Și ar fi desigur și un mijloc de educațiune economică, căci a-și da cine-va samă și a prețui însemnătatea celui mai mic lucru este o mare calitate.

Vic.

EROII TURCI

Răsboiul balcano-turc poate fi considerat ca terminat. Aceasta e părerea fruntașilor noștri politici,— și se întrezărește și din știrile din urmă, apărute în presa străină. Atît Turcia cît și Bulgaria sunt sleite și doresc clipe de răgaz pentru a se reculege de frămîntările indurate.

Propunerea de pace vine din partea Turciei. Cu toate succesele din ultimile zile, guvernul turcesc dîndu-și seamă, că e luptă în zadar, a preferat să intervină pentru pace, de cît să mai continue un răsboiu disperat, a cărui rezultat e de prevăzut.

Mai sunt de așteptat amănuntele încheerei păcei, pentru a se vedea cît sunt de onorabile condițiunile și chipul, cum țările balcanice își vor împărți, în liniște, cîștigul. — De pe acum însă se afirmă, că Turcia cedează Adrianopolul, Nodul Gordian ce pînă azi ținea încordat toată lumea.

De netăgăduit în acest răsboiu, care a costat atîtea vieți, momentul cel mai frumos pe care istoria îl va înregistra, va fi apărarea Adrianopolului. Sukri-Pașa, comandantul fortăreței, a dat dovezi de eroism și aceasta nu-i se va contesta. Cu toate lipsurile îndurate, el a știut să-și menție trupele, și să apere fortărețele. Soldații sunt goi, flămînzi, și n'au avut drept hrană de cît vorbele încurăjătoare ale comandantului lor,—care le-au fost suficient ca să reziste. Dar Sukri Pașa a avut a îndura și mizeria locuitorilor din Adrianopol, lipsiți și ei de toate și a trebuit să reziste și protestului populațiunei streine din acel oraș, care-i cerea să capituleze, pentru ca să înceteze o stare de lucruri imposibilă.

Și Sukri-Pașa rezistă și apără fortăreața pînă la ultima picătură de sînge, sau pînă la un ordin precis, că trebue să cedeze.

Totul a fost neglijat în Turcia, de la răsboiul romîno-ruso-turc și pînă azi. Aceleași lipsuri, aceiași nepregătire, aceiași foamete. Dar în mijlocul acestui haos, eroii turci și-au făcut drum înainte. Istoria nu va uita eroismul lui Osman Pașa, care a apărat Plevna cu exasperare și care de sigur. fără intervenția armatei romîne, n'ar fi nici azi căzută. Și apoi după ce liniștea se va restabili, din întreg răsboiul balcano-turc nu se va pomeni de cît de Sukri-Pașa și de chipul cum a apărat Adrianopolul.

D.

ECOURI

Cine ar îndrăzni să spue să Islanda, această insulă vecină cu Grönlanda, celebră, datorită lui Victor Hugo și Pierre Loti, nu-idecît un cîmp de ghiață unde se adăpostesc flotile întregi de pescari de toate naționalitățile?

De curînd guvernul danez a fondat la Reykjovik, capitala Islandei oraș de 10,000 locuitori o universitate model cu Facultățile de Drept, Medicină, Științe și Teologie.

S'a adăugat chiar și o catedră de filosofie al cărui titular e un francez. Această universitate e frecventată de vre-o 40 studenți, cei mai mulți fii de consuli și proprietari de vase. Iar islandejii sunt foarte mîndri că au obținut acest minuscul organism universitar. Desigur e cea mai mică Universitate din lume!

*

In cazul unui răsboi european ar urma, după calculele, făcute, să se mobilizeze 21.200.000 oameni; iar cheltueala zilnică s'ar ridica la peste 275 milioane de lei, fără a se socoti materialul distrus, care ar costa mai multe miliarde.

Un răsboi european ar fi un spectacol de sălbătăcie ce nu s'a mai văzut de cînd exista lumea, care ar pune în doliu, în lacrimi și în mizerie 20 milioane de familii europene.

OAMENI ȘI LUCRURI

In clipe de tăcere

E multă originalitate în hotărîrea luată de anglo-americani de a serbători centenarii păcii intre rasa propriu zisă engleză și cea americană prin o tăcere absolută, obștească, de cinci minute, impusă tuturor muritorilor cari se servesc, în societate, în familie, de limba engleză.

Și sunt mulți,—sunt din ce în ce mai mulți, dacă judecăm după cifrele date de concetățeanul nostru Ion Botez în lucrarea d-sale „Aspecte din civilizația engleză". E o carte care poate atrage nu numai cetitori, — dar însă și mai mulți vorbitori de limbă engleză..

Așa dar cinci minute de tăcere,—cinci minute întregi!

S'ar părea că nu e nimic extraordinar —o tăcere de cîteva minute. Dar ridicați-vă cu imaginația pînă la tabloul acesta: popoare întregi, în puterea unei solemne inspirațiuni și hotărîri, încetînd să vorbească, aducînd prin suprema tăcere omagiul suprem cuvenit acestei facultăți curat omenești: graiul, în cinstea unui centenar de pace.

Cinci minute,—atîta doară se lasă, în congrese importante, oratorului pentru a-și dezvolta o părere, pentru a apăra o idee, pentru a sprijini o propunere. In cinci minute — cineva rostește ceea ce, în scris, poate ocupa coloane întregi de tipar. In cinci minute o dispută parlamentară poate aduce după sine căderea unui guvern, schimbarea unui regim. In cinci minute eloquența poate înflăcăra mulțimea pînă s'o împingă la acte revoluționare, ori la excese neînchipuite.

De aceea ideea de a supune sute de milioane de oameni la o tăcere desăvîrșită nu este numai un capriciu original, ci desfășurarea unei forțe formidabile tăcerea — care poate înfrîna o altă putere extraordinară—vorbirea!

Tăcerea este, fără îndoială, superioară, pentru că ea, ar zimboliza virtutea, — ar înfățișa inocența. Tăcerea e inofensivă și nu poate face rău nimănui. Suprimarea graiului ar însămna încetarea ori-cărui conflict posibil, ori-cării minciuni și prefăcătorii; lipsa ori-cărui păcat — afară doară de ceea ce numim „păcat cu gîndul";—însamnă dezarmarea momentană a răului, a vrajbei, prin urmare într'adevăr un omagiu adus deceniilor de pace...

Scepticii vor spune că nu e realizabilă această minune, de aparență atît de simplă; malițioșii vor spune că femeea anglo-saxonă—între care se numără atîtea sgomotoase sufragete!—nu vor primi să tacă nici măcar în biserică cinci minute întregi. Dar ideea nu e mai puțin interesantă și salutară. De aceea am salutat-o cu plăcere.

Rodion.

Oportunitatea Academiei Comerciale

Economiștii noștri în frunte cu d. N Xenopol ministru de comerț și industrie intemeiați pe desvoltarea economică a Țării, găsesc cu cale, să se creieze o *academie comercială*.

Nu contestăm desvoltarea noastră economică, dar voim să discutăm, repartiția exercitărei economice, influența instituțiilor de instrucție economică asupra acestei repartițiuni și efectele produse.

Economiștii noștri pretind, că economia generală a Țării, se esercită de 60 la sută Romîni și 40 la sută străini, adică Evrei. Date statistice stabilesc, că Evreii ar fi în număr de 250 și populația totală a Țărei 7 milioane jumătate locuitori, dacă întreaga economie a țărei e reprezentată prin 100 și 250 mii evrei a luat 40, rezultă ca 7 ¼ milioane de Romîni au numai restul de 60 al acestei economii.

In Moldova, esercitarea economică e în majoritate covîrșitoare Evreiască, pe cînd în Muntenia și Oltenia, e în minoritate, dar proporția la numărul populației, e tot de partea lor și numai combinate dă proporția de 40 la sută pentru Evrei și 60 la sută pentru Romîni.

In Moldova situația repartiției economice stă astfel: In județul Iași, sunt 165 agricultori mari, din care 155 Evrei și 10 romîni.

In orașul Iași, sunt 71 fabricanți din care numai 5 sunt romîni. Cemerciul de ori ce natură, este exercitat de 90 la sută comercianți evrei și 10 la sută creștini de diferite naționalități. In aceiași proporție se găsesc funcționarii comerciali, agenții voiajori și telalii de diferite specialități etc.

Meseriașii sunt aproximativ 75 la sută evrei și 25 la sută creștini de diferite naționalități, iar populația orașului după ultima statistică, e de 75 mii locuitori, din care 46 mii Romîni și 29 mii Evrei. Situația din orașul și județul Iași, este aproape la fel în mai toate orașele și județele din Moldova.

Proporția repartiției economice actuale în orașele din Muntenia, e mai mică pentru Evrei, dar e desproporționată mult cu numărul lor.

D. Ghibănescu, ne arată că în secolul trecut, economia locală a Iașilor, era exercitată invers proporțional între Romîni și Evrei, erau 37 bresle de romîni cu 37 de biserici, cari îmbrățișau 90 la sută din activitatea economică și cam aceiași situație se găsea în toate orașele din Moldova. Agricultura mare, industria esistentă atunci și mai toate întreprinderile se esercitau de Romîni.

In Muntenia ori ce activitate economică, a fost esercitată de Romîni, la care a concurat Greci, Armeni, Bulgari, Sîrbi, Nemți, Francezi și Evrei spanioli etc. în mici proporții.

Influența școalei și a funcționarismului, a fost și este încă, auxiliarii cei mar puternici ai Evreilor în cucerirea economiei naționale. Organizația școalelo a început de la Universități, licee și gimnazii, care totdeauna a absorbit cea mai mare parte a bugetului instrucțiunei, iar absolvenții acestor instituții, cuprinzînd mentalitatea energiilor inteligente a fost absorbiți de funcțiunile publice.

Școale de comerț superioare și inferioare. De și nu sunt special, dar înțeleg prin comerț, toate operațiunile la care dă loc, manipularea materiilor prime de ori ce natură, luate de la producător spre a fi distribuite cu un beneficiu la consumatori, sau transformate prin di-

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI
de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris
Reprezentant: Sam. Löbl, Bucuresti.

ferite industrii, de unde se iau spre a fi distribuite fie la consumatori, fie la alţi specialişti în acelaşi scop.

Personalul, care esercită aceste operaţiuni, ia numirea de comercianţi şi funcţionari comerciali.

In comerţ, ca şi în ori ce activitate omenească, se cere aptitudine comercială, fără de care individul nu poate face comerţ.

Pe timpul breslelor, patronul comerciant, industriaş, meseriaş sau agricultor, deprinzînd funcţionarii la specialitatea lor, aveau putinţa de a alege aptitunile şi pentru încurajare, asociau funcţionarii apţi în întreprinderile de specialitatea lor şi mai întotdeauna îi introducea prin însurătoarea în familia patronului.

Mai multe secole a durat procedeul acesta împreună cu economia naţională. In a doua jumătate a secolului trecut, şcoala a adus o schimbare, pe care nemuritorul Caragiale o biciueşte artistic în *Scrisoarea pierdută*. In adevăr Neica Zaharia Trahanache, prin stăruinţe şi aptitudine economică, devenise un membru influent economic, dar neavînd spoiala culturală a timpului, spre nenorocul lui, ia în căsătorie pe Cc. Zoiţica fată cu pension, care în simpatia ei cu d. Farfuride, face din soţul său preşedinte al consiliului judeţean şi al tuturor comisiunilor de tot felul.

Prin acţiunea aceasta, funcţionarismul s'a îmbogăţit cu un funcţionar invalid şi esercitiul economic a perdat un membru influent al ei. Nici şcoala, nici economiştii, n'au înţeles ironia maistrului, spre a da cultura trebuitoare timpului comercianţilor, fără a-i departa de comerţ şi a da educaţie solidăritarelor soţii.

Atît în Iaşi cît şi în alte oraşe se găsesc şi astăzi comercianţi şi mari industriaşi, a căror situaţie morală şi materială îi impun între fruntaşii comerţului, formaţi şi pregătiţi la comerţul de tarabă şi tejghea cum se zice astăzi de economiştii moderni, fără să fi făcut şcoli de comerţ superioare... etc.

De observat e comerciantul prin însuşire şi cult, cînd se îmbogăţeşte, ştie să facă pe boierul. pe cîtă vreme boierusau cărturarul, foarte rare ori poate să facă comerţ. E curios că nici un economist literat n'a incercat să ironizeze acţiunea comercială a boerilor şi cărturarilor.

Nu cunosc programele şcoalelor noastre comerciale, dar presupun, că pe lîngă parte din învăţămîntul secundar corespunzător, mai cuprinde, comptabilitatea, dreptul comerciel şi ad-tiv, matematica financiară şi corespondenţa în diferite limbi, geografia Comercială şi industrială etc.

Absolvenţii şcoalelor de Comerţ, neavînd practica comerciului şi adesea nici aptitudine, se fac funcţionari în finanţe şi diferite bănci, pe cînd absolvenţii Evrei, devin comercianţi, comptabili şi funcţionari abili în comerciu, pentru că în timpul şcoalei, au exercitat şi practica comerciului în specialitatea ce'şi-a ales.

Comptabilitatea şi învăţămîntul teoretic din şcoală, ajută comerciul, îl ordoneazǎ şi'l poate desvolta, dar în comerţul de tarabă şi tejghea, necesită cunoascerea mărfurilor, conservarea şi manipularea lor, precum şi servirea clientelei ; ori, însuşirile acestea, nu se pot dobîndi de cît prin practica pe specialităţi, cînd se pune în evidenţă aptitudinea comorcială.—Nu e în putinţa şcoalelor noastre Comerciale după organizaţia lor actuală, să dea practică comercială pe specialităţi, şi cu atît mai puţin să constate aptitudinea comercială a absolvenţilor lor.

Facultatea farmaceutică, impune studenţilor o practică de 2 ani în farmacii şi numai după atestarea patronului farmacist, e primit ca student. La universitatea farmaceutică, profesorii au laboratorii de chimie, fizică şi Zoologie, pe cînd cei de la şcoalele comerciale, n'au făcut nici o dată comerţ.

Comerciul farmaceutic e limitat si garantat prin lega sanitară şi un tarif de preţuri asupra medicamentelor, pe cînd comerţul în general e liber şi nu e garantat de cît de codul comercial, ca consecinţi, aptitudinea comercială e de mare necesitate.

Şcoalele de agricultură superioare şi inferioare, învăţ elevii lor agricultura făcută pe socoteala statului. In viaţa privată, absolvenţii nemai avînd la îndămînă mijloacele statului, nici ştiinţa comercializării agriculturei, alerg şi caută funcţiuni publice. Aceleaşi inconveniente se produc în şcoalele de meserii superioare şi inferioare de ambele sexe şi cu aceleaşi efecte.

Gîndesc că nu acest rezultat, a fost în gîndul legiuitorului organizînd instrucţiile acestea de instrucţiune economică.

Dacă Evreii pămînteni, ar voi să reuşească mai curînd în acţiunea lor de impămîntenire, ar trebui să se facă mai I-a simpatici Românilor în activitatea lor economică,—dar din nenorocire, nu numai că nu se observă cea mai mică pornire de această natură din partea lor, dar din contra, o campanie înverşunată duc în contra ori cărei economii Româneşti, manifestate prin asociaţii de concurenţi neleale, constrîngerea economiştilor români în strîmtorare, acţiunea bandelor negre care exploatează minorii, majoritatea funcţionarilor nevoiaşi şi publicul în genere. El le cade în curse întinse cu viclenie etc. In fine evreii nu iau în serviciul lor de cît servitori şi salahori români, pe cînd funcţionari comerciali şi associaţi în comerciu, mai nici o dată.

Economiştii şi instituţiile economice Româneşti în mare parte nu se pot dispensa de serviciul Evreilor, fie ca asociat, fie ca funcţionar sau agent comercial etc.

La Slatina în 1906, erau 2 bănci. banca Oltului şi banca agrară, banca Oltului avea la secţia cerearelor un Evreu Garfunkel, plătit cu 400 lei pe lună şi 25 la sută din profitul operaţiunilor şi banca Agrară avea un Grec.—Ei bine banca Oltului a cîştigat 80 mii lei în operaţiile cerealelor si banca agrară a pierdut 30 de mii.

Cînd învăţămîntul nostru economic a permis ca 40 la sută din activitatea economică să fie cucerite de Evrei cu tendinţa de creştere şi 7 1/4 milioane Români au rămas numai cu 60 la sută din aceiaşi activitate cu tendinţi de-a mai pierde încă, e evident că acest învăţămînt, n'a conrespuns şi nu corespunde nevoilor economice ale majorităţei populaţiunei şi trebue reformat.

Pentru acest scop gîndesc că ne-ar trebui şcoli Comerciale, ai căror absolvenţi pe lîngă ştiinţi teoretice să aibă aptitudinea comercială şi practică pe specialităţi, cu profesori, cari ar face, sau să fi făcut camerei pe socoteala lor fie chiar ajutaţi de stat.

Şcoli de agricultură şi de meserii comercializate cu profesori care să facă agricultură şi meserii pe socoteală, încurajaţi de stat cu premii şi subvenţii băneşti.

In fine pepiniere şi gospodării model comercializate încurajate în acelaşi mod de stat.

In fine economiştii, vor găsi soluţiuni mult mai bune.

Academia Comercială. Dacă această academie, ar avea de scop că o dată desvoltarea economică generală, să-şi mărească activitatea economiei Româneşti de la 60 la sută cît se va putea mai mult, atunci să fie bine veniţi şi ori ce sacrificiu s'ar face, va fi justificat.

Dacă însă, scopul ei, n'ar tinde de cît a ridica la rangul universitar învăţămîntul economic actual universitar, spre a constitui absolvenţilor titluri, pentru funcţiuni publice mai mari, atunci creaţiunea ei trebue combătută cu cea mai mare energie.

Dacă avem necesitate de profesori pentru şcoalele existente comerciale şi de agenţi speciali comerciali de trimes în străinătate în diferite centre economice, e mult mai economic a se acorda tinerilor cu aptitudini recunoscute burse spre a se prefecţiona în streinătate, iar cheltniala ce ar provoca Academia Comercială, ar fi mai bine întrebuinţată în crearea a 100 şcoli rurale pentru Ţărănime, unde se află 70 la sută analfabeţi.

Colonel Vasile Dimitriu.

REZUMAT

Din dizertaţia ţinută de Preutul Iconom Ioan Andreescu, profesor de religie la şcoala Normală „V. Lupu", cu ocazia sărbătorirei celei a 85-a aniversare de la înfiinţarea şcoalei, în ziua de 30 Ianuar a. c. 1913.

S. Sa a avut ca subiect al dizertaţiei : *Probarea D-zeirei religiunei creştine prin :* a) *întemeerea şi minunata ei răspîndire şi prin* b) *strălucitele binefaceri revărsate de ea în lume.*

La începutul dizertaţiei motivează alegerea acestui subiect, căci prin el se poate pune în legătură, atît cu obiectul de învăţămînt ce'l predă la şcoală şi care e : cel religios, cît şi cu felul principal al activităţei Sfinţilor Trei Erarhi, patronii şcoalei respective, căci în tot timpul cît a fost conducători bisericeşti n'au avut altă grijă şi ocupaţie mai principală de cît a apăra, susţinea şi a întări religiunea creştină, probînd, prin învăţăturile lor, cu graiul, sau cu scrisul, cu ea e D-zeiască, tocmai pe baza întemeerei şi triumfului ei minunat, cum şi pe baza marilor şi numeroaselor binefaceri, aduse de ea în lume.

Mai arată apoi că pe acest subiect îl crede a fi şi de actualitate şi necesar, căci oare nu azi, chiar şi în ţară la noi, sunt de acei, cari, fără a'şi da socoteală de ce fac, ori numai din spirit de imitaţie se scoală contra religiei creştine, susţinînd : că e operă curat omenească, că nu a adus în lume de cît numai nişte binefaceri relative, ba că ar fi produs chiar rezultate rele ?

După aceasta trece la tratarea fondului dizertaţiei.

In partea I-a a dizertaţiei, S. Sa arată, că religiunea creştină se probează prin întemeierea şi triumful ei cel minunat, sau mai bine zicînd, prin uimitoarea repegiune, cu care ea s'a răspîndit, în chiar primile secole. Spre a ne convinge de aceasta n'are cineva, de cît să observe, pe deoparte mijloacele de cari D-zeu s'a servit, spre a întemeia şi a face să se întindă aşa de mult şi repede religia Sa, iar pe de altă parte nenumărate piedici, cari de mii de ori au căutat s'o înăbuşe, încă în leagănul său, şi numai de cît va conchide, că religia creştină, cu astfel de mijloace şi piedici, întemeindu-se şi răspîndindu-se aşa repede, trebue să fie numai de cît opera acelui Rege nemuritor al veacurilor. al lui D-zeu, carele singur posedă suverana putere şi conduce spiritele şi inimile precum îi place lui, după cuvintele sfintei scripturi.

Căci, cari au fost mijloacele prin cari s'au răspîndit şi întemeiat ?

Apostolii, oameni săraci, fără vre-o putere politică şi fără cultură înaltă, ori cu vre-un talent oratoric. După ei, iarăşi nişte urmaşi : episcopi sau preoţi, etc. puşi de ei să continue 'ucrul lor, şi care, afară de rari excepţii, nu erau mult deosebiţi de apostoli. — Şi apoi, cu cîte şi mari piedici nu a avut să lupte creştinismul, chiar de la începutul său şi mai ales în primele secole, în care el s'a întins cu aşa uimitoare repeziciune ? Prima piedică şi nu mică, era, de a înlocui cu totul religiunile vechi : politeiste şi idolatre, cu o credinţă nouă, ce era în opoziţie directă cu credinţa veche, care mai era încă şi strîns legată cu gloria stăpînilor lumeşti de atunci, căci în ce priveşte religiunea, nu e nimic, care să înlănţuiască pe oameni aşa de tare ca obiceiul.

Trebuia apoi religiunea creştină să facă pe păgini să părăsască o religiune, care le aducea numai plăceri trupeşti, le satisfăcea simţurile, excese de mîncări, băuturi şi desfrînări consfinţite de ea însăşi, cum şi un cult strălucit în temple măreţe şi împodobite cu toate capod'operile artei şi să primească în schimb : o doctrină aspră, o morală foarte severă, asprimea penitenţei, taine nepătrunse, a absolută lepădare de sine, o rugăciune şi privighere continuă, o îndatorire de supunere absolută păstorilor sufleteşti, cari le opreau veseliile şi distracţiile publice, priveliştele scandaloase, şi tot aceea ce antichitatea socotea aşa de necesar ca şi pînea de toate zilele ; iar cît priveşte pe cult, apoi acesta, în creştinism, la începnt era de tot simplu, silit a se ascunde prin peşteri, păduri ori catacombe, în tăcerea nopţilor, neîntrerupînd tristele rugăciuni, de cît prin jalnice suspinuri. Dar nu numai atîta, ci piedica cea mai mare şi care — dacă religia creştină n'ar fi fost D-zeiască—ar fi nimicit-o numai de cît, a fost groaznica persecuţie materială şi intelectuală, ce timp de aproape trei secole, s'a deslănţuit, cu o furie nemai pomenită, asupra ei.

Incepînd cu Neron şi sfîrşind cu Diocliţian (64 d. Hr.—305 d. Hr.) împăraţii romani—cu puţine excepţii—au căutat cu tot înadinsul să distrugă religiunea creştină, pe care o cosiderau, că va aduce căderea imperiului, şi, pentru cauze, care mai de care mai absurde şi nedrepte, persecutară creştinismul în mod îngrozitor. Nici vrîsta cea mai fragedă, nici sexul cel mai slab, nici rangul cel mai înalt, nimic nu putea îmblînzi turbarea călăilor păgini. Şi în cîte feluri nu erau chinuiţi şi omoriţi creştinii, ca să se reîntoarcă la păgănism : despoeţi de averi, exilaţi, schingiuiţi în tot felul : cusuţi în piei de animale sălbatece şi aruncaţi cîinilor sau fiarelor flămînde ca să-i sfăşie ; unşi cu păcură sau smoală şi dîndu-li-se foc, ca să lumineze noaptea în grădinile imperiale ; înecaţi în Tibru sau aruncaţi în bazinurile imperiale, spre a îngrăşa peştii şi racii din ele ; răstigniţi în tot felul; arşi de vii în cuptoare sau pe grătare de fier; tragere pe roată, sfăşierea trupului cu cărlige de fer, turnarea de plumb topit pe gît, spînzurarea de limbă, aruncarea de vii în cazane cu oloiu clocotind, şi alte torturi şi feluri de moarte, cari abea se pot închipui că ar trece prin mintea cuiva, fără aplicate, pe fie-care zi, născocindu-se tot altel noui, mai crude şi mai înfiorătoare. Pelîngă aceasta, cîte calomnii n'au stărnit şi au răspîndit în scrierile lor, Iudeii şi filosofii păgîni, ca: Cels, Lucian, Porfiriu, Marc Aurel şi alţii, numai şi numai ca să discrediteze religiunea creştină şi să facă pe păgîni a nu-o primi; şi cu toate acestea noi ştim, chiar din mărturisirea scriitorilor păgîni, că creştinismul, de şi a avut atît de puţine şi slabe mijloace omeneşti şi a trebuit să înfrunte atîtea piedeci în calea lui, s'a întemeiat şi răspîndit cu o iuţală uimitoare, căci, Dumnezeu—autorul lui—cu atotputernicia Sa, a putut să complecteze toate aceste lipsuri.

(Va urma).

STRUNA ZILEI

SISTEM GRECESC

Se afirmă că şi Grecii vor cere turcilor despăgubiri.

Ziarele.

Turcule, despăgubire
Lor, *de le făgăduesti,*
Dacă vrei să-i mulţumeşti
Pune termen de plătire
La... calendele greceşti.

INFORMAŢIUNI

Din eroare s'a anunţat în ultimul nostru număr, că d. Virgil Arion va ţine conferinţa sa „Religia caritătei" *în folosul societăţei „Pînea Saracilor", Duminică, 24 Februar la ora 9 seara. Conferinţa va avea loc precum a anunţat în ziarul nostru, Doamna Prezidentă a acelei Societăţi,* **Duminică 24 Februarie la ora 5 sara.**

Aseară a plecat în inspecţie d. V. I. Radu, inspectorul şcoalelor secundare din ţară.

Suntem informaţi că noul ziar cotidian, de nuanţă conservatoare, ce-şi anunţă apariţia pentru ziua de 1 Martie va purta titlul: „Cuvîntul". Intre persoanele cari s'au angajat să financieze noul organ se află şi d. I. D. Stamatiu.

Direcţiunea liceului naţional din Iaşi a trimis părinţilor şi corespondenţilor de elevi un regulament, indicînd felul cum au a se comporta elevii în oarele extra-şcolare. Regulamentul cuprinde o amănunţită distribuţie a oarelor şi a modului cum ar putea fi întrebuinţate mai cu folos şi cu spor.

Ieri a avut loc în cartierul Socolei o întrunire organizată de comitetul evreilor pămînteni, pentru a se înnoi apelul către ministerul de culte şi instrucţiune publică de a se acorda şcoalei publică gratuită copiilor de izraeliţi pămînteni.

D. Şt. Longinescu, profesor de drept roman la universitatea din Bucureşti se află în Iaşi spre a lua parte în comisiunea instituită pentru ridicarea d-lui Gr. Dimitrescu la rangul de profesor.

Matineul dela clubul militar.— Sîmbătă 16 Februarie a avut loc la cercul militar local o prea reuşită după-amează dansantă ; care s'a prelungit pînă la orele 8 jum. seara.

Graţie amabilităţii vice-preşedintelui cercului Locot.-Colonel adjutant, Gr. Berindei, dansul a fost foarte animat, invitaţii petrecînd admirabil. Remarc : d. şi d-na Climescu cu d-ra Russovici şi Alice Dobreanu, d. maior şi d-na Gherculescu, d. şi d-na C. Russovici, d. şi d-na locot. Pascu, Comtesa Cimara d. şi d-na căpit. Vizanti, d. şi d-na locot. V. Agapi, d-na Răteanu cu d-ra Negri, d-na B. Cantacuzino cu d-ra, d-na Miclescu cu d-ra, d-na Alevra cu d-ra, d-na Stamatiu cu d-ra, d-ra Dimitrescu, d-na Dospinescu cu d-rele, d. şi d-na căpitan Hermeziu, d. şi d-na căpit. Filip, d. şi d-na căpit. Georgescu, d. şi d-na sublocot. Raiovici, d-rele Ionescu-Darzeu.

D-nii locot.-colonel adjutant Berindei, maior Gherculescu, căpitanii : Th. Balmez, Filip, Georgescu, Candiani, d. Aurescu, locotenenţii : Th. Skeletty, I. Carp, Stere, Costescu, Săndulescu, sublocotenenţii: Dospinescu, Octav Ullea, Eduard Giurcăneanu, Popescu, Tomida, d-uii : Gr. Russovici, R. Drăghici, Mihail Borcea, C. Ollănescu, Iuliano, C. Ferderber, Th. Rişcanu etc. etc.

Duminică 10 Februarie a. c. s'a pus bazele unei societăţi de sport, sub denumirea de „Societatea Cicliştilor Bucureşti", care are de scop încurajarea ciclismului în Romînia şi în care sunt înscrise, de pe acum, numeroase persoane bine cunoscute în lumea sportivă.

Aderările se primesc la d. Petre Georgescu, secretarul Societăţei, str. Corăbiei 2' Bucureşti.

Cu începere de la 1 Aprilie oraşul nostru va avea următoarele nuoi legături :

Se modifică trenurile de persoane No. 208 | 189 | 253 şi No. 255 | 190 | 207 dintre Iaşi-Leorda astfel ca să sosească în Botoşani la 11 şi 10 a. m. în loc de 1 şi 45 p. m., şi să plece din Botoşani la 6.10 p. m. în loc de 2.25 p. m.

Se transformă trenurile mixte No. 333 şi 334 dintre Vereşti-Botoşani în *trenuri de persoane* astfel ca trenurile dintre Iaşi-Dorohoi-Leorda să sosească la Botoşani la 11 şi 50 p. m. în loc de 12 şi 40 noaptea şi să plece din Botoşani la 4 şi 50 a. m. în loc de 4.20 a. m.

Se modifică trenul accelerat No. 1 dintre Bucureşti-Iaşi cu plecarea din Bucureşti la 9 şi 05 p. m. în loc de 8.55 p. m.

Se înfiinţează un tren mixt între Iaşi-Dorohoi pentru necesităţile locale, cu plecarea din Iaşi la 8 şi 25 a. m. şi cu sosirea în Iaşi la 7 şi 50 p. m.

Ministerul instrucţiunei a primit demisia d-lui St. Teodorescu învăţător la Miroslova (Iaşi).

TEATRUL NAŢIONAL

Joi 21 Febr. 1913

Legea Ertărei

Piesă în 3 acte

In strada Hagi-Lupu, desp. IV s'a declarat un nou caz de scarlatină. S'a procedat la izolare.

Intrunirea meseriaşilor. — Eri dimineaţă a avut loc în sala „Carageale" întrunirea meseriaşilor convocată de către societatea „Vulturul".

Desbaterile au început la ora 10 în prezenţa unei azistenţe numeroase.

Adunarea a fost prezidată de către d-nul D. Atanasiu preşedinte al asociaţăi „Vulturul", care arată că chestiunea care trebue să preocupe pe toţi cei care se interesează că viitorul ţărei, este prefacerea stărei noastre economice.

Mişcările meseriaşilor înmănuncherea lor în societăţi, în corporaţii şi în organizările mai noi a contribuit ca clasa meseriaşilor să se afirme cu o clasă ce merită toată atenţiunea conducătorilor.

Pentru a se ajunge la rezolzirea tuturor chostiunilor care interesează lumea meseriaşilor, trebue ca ei singuri să dea necontenit informaţiunile de care au nevoe cei ce se ocupă de cauza lor.

Spune că meseriaşii trebue să aibă încredere şi speranţă în opera ce vor crede necesare.

D. Emil Sachelarie arată situaţia în care se găseşte astăzi înterprinzătorii.

Se ocupă de activitatea d-lor Alex. Djuvara, Neniţescu şi N. Xenopol, conchide arătînd că toată industria din ţară aştoaptă cu încredere reformele actualului ministru al industriei şi comerţului.

Dl. Pancu membru în „Uniunea meseriaşilor ieşani, arată cu multă competinţă nevoele meseriaşilor stăruind că adunarea să voteze punctele cuprinse în memoriu.

D. Luchian cere ca meseriaşii cu energie şi însufleţire să stăruiască necontenit, pînă vor obţine reformele ce le cer.

Dl. Stîngaciu aduce elogii d-lui Atanasiu pentru dragostea şi energia cu care lucrează pentru meseriaşi.

D. Zamfir arată că o mare parte din nevoile meseriaşilor s'ar răsboi cerîndu-se un tribunal arbitrar care să lămurească diferendele dintre clienţi şi meseriaşi.

D. Ilie Rozin ca în proect sa se prevadă anularea acelor articole din legea meseriilor care face deosebire dintre meseriaşul romîn şi cel evreu să fie atît de mare astăzi.

Adunarea votează un memoriu.

Se alege o comisiune compusă din d-ni D. Atanasiu, Emil Sachelarie şi Pancu care să prezinte memoriul d-lui ministru al industriei şi comerţului.

Dintr'o recentă statistică oficială vedem că judeţul Iaşi are numai 23 de agenţi sanitari, mai puţini decît judeţul Vaslui. Doljul are 62 !

De ce această diferenţă ?

Sala Caragiali fiind reţinută eri de societatea „Vulturul", meseriaşii iaşani vor convoca o întrunire nouă, Duminecă 24 Februarie, în sala cantinei din strada Elena Doamna.

Lumina electrică a fost instalată de administraţia comunală în strada Ioan Creangă pînă dincolo de fabrica „Victoria".

După tabloul publicat în „Buletinul direcţiunii serviciului sanitar". Din 15 Ianuar 1913 reiese că în anul budgetar 1912 depozitul de medicamente a eliberat medicamente în valoare de 125,279 lei.

La seminarul pedagogic cursul nou înfiinţat, anul I comercial superior este frequentat de 20 de elevi absolvenţi ai gimnaziilor locale.

Direcţiunea C. F. a luat dispoziţiunea ca la încărcările în vagoanele de marfă, să se dea preferinţă furagelor militare.

Inspecţia de exploatare a c. f., a cerut printr'o circulară, tuturor staţiilor cuprinse în circumscripţia a şasea, numărul vagoanelor ce se află în fie-care staţie încarcate cu : porumb, grîu, orz şi ovăs.

Astăzi, Luni 18 Febr. a. c. ora 8 jum. seara va avea loc şedinţa Societăţii de Ştiinţe din Iaşi.

Vor face comunicări domnii profesori : Cosmovici, Simionescu, Costăchescu, A. Popovici, C. Popovici, şi domnii ; Spacu, St. Procopiu, Maghieru, David, Florea, Pascu şi Apostoi, aparţinînd cu toţii cercului „Analelor Ştiinţifice ale Universităţii din Iaşi".

Eri la orele 3 p. m., a avut loc la cimitirul „Eternitatea", înhumarea rămăşiţilor pămînteşti ale regretatului Constantin Tincu, fost îndelung timp director al şcoalei primare mixte din Păcurari, răpit pe neaşteptate din mijlocul a lor săi.

La această tristă ceremonie au asistat un mare număr de foşti colegi şi prieteni ai decedatului şi un prea mare număr din foştii săi elevi.

D. Ioan D. Dimitriu, institutor la şcoala medie de băeţi, şi Carare au ţinut în numele corpului didactic cîte o cuvîntare.

Ultime Informaţii

E foarte probabil, ca o convenţie să intervie între administraţia comunală şi societatea Tramvaiului, pentru prelungirea concesiunei de care se bucură această societate încă pe 15 ani.

In schimb, societate are a se obliga ca încă în vara aceasta să execute lucrările necesare, pentru prelungirea liniilor, pînă la şcoala Normală, Primăria Bucium şi Tîrguşorul Nicolina. In acelaşi timp societatea va pava cu piatră cubică străzile prin care trece tramvaiul, pe o întindere de 5 kilometri.

Primăria va participa de aseminea cu o parte la căştig, de îndată ce dividenda va fi de 7 la sută.

Printre profesorii universitari se agită ideia de a se respinge o listă în care de fapt să nu fie de cît un singur candidat pentru rectorat şi doi figuranţi.

Profesorii înclină pentru o listă reală, în care să figureze d-nii P. Râşcanu, Matei Cantacuzino şi C. Sterea.

Mîne, Marţi, se continuă la Senat, discuţia generală asupra luărei în consideraţie a proectului de lege, pentru înfiinţarea Academiei de înalte studii de comerţ şi industrie.

Va continua să voraească d. senator de Iaşi, Găvănescu, în combaterea legei, după care va lua cuvîntul spre a-o susţine, d. senator Lascar Antoniu.

La 26 Februarie încheindu-se sesiunea ordinară a corpurilor legiuitoare, ele vor fi prelungite pînă la 15 Martie inclusiv.

Eri trenul de persoane No. 148 a fost silit să se oprească între staţiunele Liteni şi Dolhasca din cauza unei şine ce se rupsese.

D. inspector al şcolilor din jud. Iaşi, I. Vîrlănescu, s'a reîntors din ancheta făcută la şcoala din comuna Cotnari.

Din această anchetă rezultă în adevăr o purtare absolut necivilizată şi brutală pe care a avut-o d. Corlat, preşedintele cerculri cultural, faţă de învăţătoarea şcoalei.

Societatea Cantina şcolară secţia „P. Poni" Iaşi, prin d-na Maria dr. Guţă, directoara şcoalei primare mixte din Păcurari, aduce mulţumiri d-lui Anibal Ciurea, pentru suma de 20 lei ce d-sa a binevoit a dona în folosul cantinei şcolare.

Sîmbătă 11 Februar o delegaţie a marilor întreprinzători de petrol compusă din d-nii C. Colibăşianu, H. Iacobson, directorul Astrei-Romîne şi dr. E. Lehner, din partea Stelei Romîne s'a prezentat d-lui N. Xenopol ministrul industriei şi al comerţului şi i-a supus un memoriu detaliat relativ la proectul pentru consolidarea terenurilor petrolifere.

D. C. Meisner, deputat, fost secretar general al ministerului instrucţiunei publice, se retrage pe ziua de 1 Aprilie viitor, la pensie, din postul de profesor de pedagogie la şcoala normală din Iaşi.

Colegii săi din învăţămîntul normal se pregătesc să-l sărbătorească cu acest prilej, oferindu-i şi un album de omagiu.

La ministerul cultelor se proectează a se înfiinţa pe lîngă toate şcoalele profesionale din ţară cîte o secţie de menaj şi cîte un atelier în care să lucreze absolventele acelor şcoale.

Sîmbătă 23 Februarie, va avea loc la Teatrul Naţional, o reprezentaţie în folosul Societăţei „Ortodoxe Naţionale", cu piesele „Noaptea Furtunoasă şi Ariciul şi Sobolul", o premieră, de V. Eftimiu.

Ţinînd samă de înaltul scop al societăţei şi de frumuseţea pieselor, sperăm că publicul, va asista în număr cît mai mare!

Consiliul comnnal a fost convocat pentru mîine, la oarele 3 după prînz.

La ordinea zilei fiind chestii importante.

Şcolare.—Ministerul a detaşat pe pe ziua de 15 Februarie pe d-ra Natalia Dăscălescu Lateş de la şcoala din Pildeşti, comuna Simioneşti Roman, post II-lea la şcoala din Grumăzeşti post. II-lea jud. Neamţ, iar la Pildeşti a fost numită d-ra Maria Ionescu.

— A fost detaşat pe ziua de 15 Februarie învăţ. Gh. Arnăutu de la Bosinceni, la Flămînzi, Botoşani, la catedra d-lui C. Maxim, suspendat, iar la Bosinceni a fost numită d-ra Adela Petrescu, absolventă de externat.

— S'a aprobat d-rei Maria Rădovici, învăţătoarea la şcoala No. 2 din Tg.-Burdujeni, un concediu de un an, pentru caz de boală.

— Pe ziua de 1 Martie s'a transferat d-ra Ecat. Ionescu, învăţătoare în judeţul Bacău, la şcoala din cot. Trifeşti, com. Hermeziu, judeţul Iaşi.

— Ministerul face cunoscut că următorii învăţători au reuşit la examenul de geometrici arpentori:

Pavel Neacşu pentru judeţul Dolj, C. Serădeanu pentru judeţul Gorj, M. Popescu pentru judeţul Ilfov, I. Gărgălie pentru judeţul Mehedinţi, Alex. Pornescu pentru judeţul Muscel, V. Dinescu pentru judeţul Prahova, Marin Părvulescu şi Marin Mihăescu pentru judeţul Romanaţi.

Sensaţionala descoperire din strada Ciurchi

Crimă sau sinucidere?

In noaptea de Sămbătă pe la ora patru, sergentul din punctul Ciurchi a observat în mijlocul străzei cadavrul unei femei trîntit cu faţa la pămînt.

Cadavrul după aspect era a unei femei tinere (între 25 şi 30 ani) avea părul despletit, era îmbracată cu o fustă de culoare închisă şi cu o jachetă de postav negru. Pe umeri avea un şal de lînă gris. Nu prezinta leziuni nici pe faţă, nici pe mîni.

Stabilirea identităţei

Circumscripţia a cincea de poliţie fiind înştiinţată porni primele cercetări, izbutind să stabilească că cadavrul este al femeei Ileana Steliean Dogaru care locuia la o depărtare de doi kilometri de locul unde s'a găsit corpul. Era soţia precupeţului oltean Steliean Dogaru cu domiciliul în strada Fîntînei No. 1.

Depunerea cadavrului la Morgă

Parchetul ne mai găsind alte indicii a delegat pe d-nul subcomisar P. Dimitriu cu facerea anchetei dispunînd transportarea cadavrului la morga spitalului sf. Spiridon unde este depus astăzi, în aşteptarea autopsiei care se va face după amează.

Autopsia va indica drumul încotro trebue să se îndrepte cercetările.

Bănueli

Din informaţiunile ce s'au putut culege până acum, rezultă că soţii Dogariu trăeau în bună pace şi nimic nu inspira vre-o bănuială în această direcţiune.

Poliţia are ochii îndreptaţi în altă parte: In suburbia Tatarăşilor există o specie de... satiri, oameni cunoscaţi de poliţie, că se îndeletnicesc a acosta şi prinde femeile şi fetele care trec noaptea prin străzile mărginaşe, pentru a le duce în locuri izolate unde săvîrşesc asupra lor atentate la pudoare.

E foarte posibil ca nefericita Ileana Dogariu să fi căzut răpusă în lupta cu una din asemenea bestii.

Universitare.— Decanatul a fost înştiinţat că d nul V. Gr. Emandi este autorizat să continue a suplini catedra de drept Comercial pentru studenţii de la licenţă în locul d-lui Vasile Dimitriu trecut la doctorat.

Judiciare.—Trib. s. I, a infirmat mandatele de arestare emise de d. judecător de instrucţie contra d-lor Rosen şi Sufrin, comercianţi de postăvărie, declaraţi în stare de faliment.

Parchetul a făcut apel în contra jurnalului de eliberare al trib.

— Trib. s. III a declarat astăzi în stare de faliment pe comerciantul I. Herşcovici, băcan.

— Acelaş tribunal a amînat astăzi vînzarea imobilului M. Ch. Nathanson şi procesul dintre C. Unter et. Comp şi Taxier şi Goldsman.

— Curtea de apel s. II a amînat astăzi procesul pentru daune dintre Ministerul de domenii şi I. Ghimice cu.

— Aceiaşi secţie va judeca la 20 Februar apelul d-lor M. Juirst şi S. Stern în afacerea moratoriului d-lui Ing. Leon Brill.

— D. procuror al trib. Bacău a făcut apel contra sentinţei acelui trib. prin care Isac Schuber a fost condemnat la 1 an închisoare pentru bancrută frauduloasă.

Apelul a fost repartizat la s. II a Curţei.

— *Notariat.* Valentin Bude ipotechează Cassei de Economie a Corpului Didactic din Bucureşti imobilul din str. Sărărie No. 16 pentru suma de 15 mii lei.

In noul program de astă-seară Luni al cinematografului Pathé-Frères din vasta sala a Circului Sidoli se cuprind între altele:

La pragul vieţei (Dragoste pentru artă), Mare roman contimporan în 2 părţi.

Puţul No. 313. Interpretare datorită artiştilor dramatici superiori francezi. (2 părţi).

Tîndală petrece la Paris, scene humoristice.

Tîndală face cuceriri, scene comice cu André Deed.

In noul program de Mercuri: Inmormîntarea fostului ministru Djuvara.—Marele incendiu de la moara Assan—Pedeapsa unei femei, film danez de mare artă: apare pentru prima oară d-ra Ragna Wattergren, cea mai renumită artistă a teatrului regal din Christiania, etc.

In ziua de 24 Martie se întruneşte comisiunea de judecată a învăţătorilor şi institutorilor pentru a judeca pe C. Maxim învăţător din comuna Flămânzi Jud. Botoşani.

Dr. I. Mironescu

absentînd cîtva timp din localitate fiind chemat în interesul serviciului militar a fost readus în Garnizoana locală unde şi-a luat ocupaţiunile sale medicale.

Orele de consultaţie fiind dela 3-5 p. m. la domiciliul său str. Arcu 10,

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 18 Februarie

Marele complot din Constantinopol

Berlin.—Ziarul „Norddeutsche" scrie: pentru lămurirea situaţiei din Orient din fericire ea este gata a primi mijlocirea marilor puteri în vederea încheierei păcei. Puterile în temeiul acestei comunicări se vor adresa îndată guvernelor balcanice, spre a constata dacă acestea ca si Poarta vor voi să primească mijlocirea Europei, de oare-ce această dorinţă pentru restabilirea păcei se simte pretutindeni. Dacă se va isbuti a se pune pe drum în mod definitiv negocierile păcei europene se va putea aştepta ca din această lucrare comună a diplomaţiei să iasă o repercusiune favorabilă asupra deslegării chestiunilor încă neregulate de către puteri şi cari ating propriile lor interese.

*

Londra.—Agenţia Reuter posedă următoarea informaţiune: în ultimile zile ambasadorii otomani pe lîngă marile puteri a făcut propuneri noui, cari au fost socotite ca nepotrivite. Este tot locul de a se crede că în ultimile 24 de ore s'a aflat din izvor oficios ca drept rezultat al deciziunilor noui luate la Constantinopole, răspunsul aşteptat al Porţei va consta în primirea notei colective a puterilor, totuşi este cu neputinţă a se aştepta să se aibă în această privinţă o declaraţiune oficială către public, înainte de o zi ori două, căci nu e probabil ca răspunsul Porţei să fie un comunicat oficial înainte de începutul săptămînei viitoare, dacă cum se crede cu încredere răspunsul Porţei este acceptabil, puterile în mîna cărora Turcia îşi va remite cauza vor avea să cerceteze dacă aliaţii sunt dispuşi să primească mediaţiunea Europei şi dacă în urma reînceperei ostilităţilor condiţiile în care ele sunt dispuse să încheie pacea vor fi modificate.

*

Constantinopol.— Cu privire la complotul descoperit, guvernul publică un comunicat spunînd că ancheta a stabilit că un grup compus din secretarul prinţului Sabah Eddin, Lutfibei, Sidkibei din Erzerum, Much Hassan şi alţii constituiseră un birou revoluţionar spre a resturna guvernul actual.

Lutfi declarase că singurul mijloc de a se salva ţara era de a constitui guvern cu partizanii descentralizării şi ca un atare cabinet chiar dacă Adrianopolul ar fi căzut, guvernul ar garanta încheierea păcei în condiţiuni de a face să cadă Adrianopolul într'o zonă neutră. Guvernul ar obţine un imprumut de 50 mii Lire. Puterile nu s'ar amesteca 30 de ani în afacerile interne ale Turciei, însă trebuia resturnat guvernul actual, întrunirea decisese să se organizeze o manifestaţiune în faţa Porţii, să se blameze în public conduita guvernului, să meargă în mase în faţa Palatului şi să ceară destituirea cabinetului şi trimiterea lui în faţa unei curţi marţiale şi instituirea unui cabinet de partizani ai descentralizărei.

Membrii guvernului aveau să fie arestaţi şi împreună cu partizanii lor să fie îmbarcaţi pe un vapor ţinut gata. In momentul arestării Said şi Hassan aveau în buzunare schiţe ale porţii şi împrejurimilor, cea ce probează că dînşii erau însărcinaţi să ducă la sfîrşit execuţia manifestaţiunilor revoluţionare. Sidki care e membru al partidului înţelegerii liberale din Erzerum şi un individ nearestat încă erau ocupaţi să tipărească proclamaţiuni în tipografia din Anatolia aparţinînd grecului Pantazis. Tipărirea a fost ziua la tipografiie şi au fost duse seara la prinţul Sabah Eddin. Guvernul fiind informat de tipărirea proclamaţiilor a făcut Sîmbătă o cercetare în toate tipografiile. Proprietarul tipografiei aflînd aceasta, a transportat cele mai multe proclamaţiuni la el acasă. 800 de proclamaţii au fost încredinţate ex-căpitanului de jandarmerie din Erzerum, Vasfi. Acesta fiind arestat a făcut mărturisiri că trebuia să comande bombe la revoluţionarul persan Mehmed Ali cari a fost arestat. S'au găsit corecturile proclamaţiunilor făcute de mîna lui Sidik. Proprietarul respunzător al tipografiei Peontidis şi hamalul care transportaseră preclamaţiunea au fost arestaţi. Pantazis nu a fost încă arestat. Cei arestaţi au mărturisit totul.

Sidiki neagă că ar fi comandat bombe şi că ar fi cerut individului Hafiszami o listă a membrilor marcanţi ai comitetului pentru unire şi progres. In urma probelor cari stabileau cultabilitatea secretarului particular al lui Sabateddin Lutfi, autorităţile au făcut la 27 Feb. percheziţii în palatul prinţului. Lutfi şi alţi complici au fugit. Persoanele arestate vor fi diferite curţi marţiale.

*

Constantinopol.—Ambasadorii Rusiei a făcut demersuri la Poartă cerînd ca toată populaţiunea civilă din Andrianopol să fie autorizată a părăsi oraşul. Se zice că d. Giers a făkut Porţii şi unele propuneri, ţinînd a înlesni încheierea păcii.

Guvernul are intenţia de a alcătui un consiliu de răsboiu pentru a judeca pe ofiţerii vinovaţi de înfrîngerile de la Kirkilise şi Lule-Burgas, între care se pretinde ca şi pe comandantul armatei de est Abdulah Paşa consiliul de miniştri va decide astăzi în mod definitiv.

Retragerea d-lui Sterea din preşedinţia clubului liberal

Bucureşti.—Ziarul „Presa" apărut astăzi în ediţie de amează spune că d. Sterea, candidînd la rectoratul din Iaşi, o face şi din dorinţa sa nestrămutată, de a părăsi conducerea organizaţiunei liberale din Iaşi, care 'i cere o activitate incompatibilă cu temperamentul d-sale.

Acest fapt s'a adus şi la cunoştinţa d-lui Ionel Brătianu.

In caz de retragerea d-lui Sterea, conducerea organizaţiunei liberale din Iaşi va fi încredinţată d-lui Georgel Mîrzescu.

Incetarea Ostilităţilor

Pacea ratificată de Rusia

Bucureşti.—Cercurile diplomatice confirmă, că pacea poate fi considerată ca efectuată, în urma stabilirei unei perfecte înţelegeri între Turcia, Grecia şi Bulgaria.

Inţelegerea a fost ratificată de Rusia.

Ostilităţile între Turcia, Bulgaria şi Grecia au încetat.

Rămâne acuma numai să se stabilească şi condiţiile de pace cu Serbia şi Muntenegrul.

Cedarea Silistrei

Unde va avea loc mediaţiunea?

Bucureşti.—In cercurile bine informate, se afirmă, că în urma încheierei păcei, şi a obţinerei Adrianopolului, Bulgaria nu va face greutăţi şi va ceda Silistra.

In cazul când aceasta se va întîmpla, atunci diferendul româno-bulgar, va fi complect rezolvit de către Puterile care au primit mediaţiunea, prin miniştrii lor respectivi, la Sofia.

In cazul însă cînd se vor ivi greutăţi, mediaţiunea va avea loc la Bucureşti sau la Londra.

Demobilizarea în Austria

Belgrad. — Eri s'a răspîndit aci svonul şi se dădea chiar de fapt îndeplinit, că Austria ar fi ordonat demobilizarea generală.

Greva generală

Buda-Peste — Se crede că greva generală va fi proclamată cu începere de mîne.

O înfrîngere a grecilor

Constantinopol. — Se asigură că grecii au suferit o înfrîngere la Gardeki.

Detaşamentul grecesc a trebuit să părăsească localitatea şi să se retragă cu mari perderi, spre Nemiţa.

Incendiu din Capitală

Bucureşti. — Azi dimineaţă un incendiu puternic a izbucnit la o casă cu patru etaje din Bulevardul Elisabeta.

Focul a distrus mansardele Pagubele sunt însemnate.

Berăria LUTHER

PIAŢA UNIREI

în fie-care seară vor area loc

CONCERTE

sub conducerea maestrului

— GH. DRAGOIU —

cu concursul celebrei cîntăreţe

AGLAEA MIHAIL

absolventă a Conservatorului din Milano care va cînta bucăţi romîneşti, italieneşti şi franţuzeşti.

Un bogat repertoriu cu piese din cele mai alese.

Sîmbetele, Duminicile şi Serbătorile vor avea loc la orele 5 p. m.

— MATINEURI —

şi seara concerte dela orele 3—1 de noapte.

— EXCELENTA BERE PILSEN —

Restaurant francez şi romîn la ori ce oră din zi şi noapte.

Serviciul prompt. DIRECŢIUNEA

Se primesc banchete şi nunţi. Abonamente lunare masă fixă, 3 lei la discreţie.

Teatrul Cinema Modern

— PIAŢA UNIREI —

In fiecare zi 2 Reprezentaţii

de

Cinematograf şi Kinoplasticon

MATINEU la ora 5 p. m.

Seara la ora 9 1/4

PROGRAM NOU în fiecare Luni, Miercuri şi Vineri

Sîmbăta şi Duminica cîte 2 MATINEURI 2

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris şi Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas şi Urechi

esofagoscopia, bronschoscopia, electrolisa

Consult. 9—12 a. m. şi 3—5 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 47

visa-à-vis de Mitropolie

ANUNCIU

Lucrătoare care ştiu să lucreze ciorapi la Handstückmaschine (maşini manuale de împletit) găsesc de lucru continuu şi contra unei plăţi bune la fabrica de tricotage „Moldova" Şoseaua Naţională.

Germană *tînără, doreşte a da lecţiuni de germană*

A se adresa str. Armeană 9.

PROGRESUL INDUSTRIEI PETROLIFERE ROMÎNE

Descoperire Romînească Brevetată

Petrol EDOLIN

Fără fum, fără miros, flacără albă.

Produs patentat special al rafinăriei

— VEGA —

Soc. anonimă romînă Capital lei 3.750.000 deplin vărsaţi.

Petrolul „Edolin" este fala industriei noastre naţionale

Petrolul „Edolin" arde în ori-ce lampă, fie de salon sau din casele ţărănesti.

Petrolul „Edolin" nu face fum.

Petrolul „Edolin" arde fără miros.

Petrolul „Edolin" produce o flacăre albă strălucitoare.

Petrolul „Edolin", se vinde cu 25 b. litrul.

Se găseşte de vînzare En gros la depozitul Şoseaua Naţională vis-a-vis de vama rusească şi En detail la: N Halpern str. Costache Negri 12. I. Steinbum str. Procopiei 4, I. Grümberg str, Cucu 24, precum şi depozitele din str. Arcu 8, Piaţa Halei, str. Nicolina, însă spre convingerea onor public este rugat a cere *vînzătorului* Marca de control „Edolin Vega"

Reprezentantul Societăţii „Vega"
Credit Petrolifer pentru Iaşi

M. Klepper.
Şoseaua Arcu 2.

ANUNCIU

De Inchiriat *şi de* **vînzare** *de la 1 Aprilie 1913 casele din Str Buzdugan No. 1. Proprietatea Stef. Teodor.*

Doritorii a se adresa d-lui A. Tomescu Str. Mitropoliei 6.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (TIHUIR FRANŢA

I. VIOLET Succesor

De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel

SOCIETATE PE ACŢIUNI

BUCUREŞTI — No, 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18 — BUCUREŞTI. — Telefon 6/97

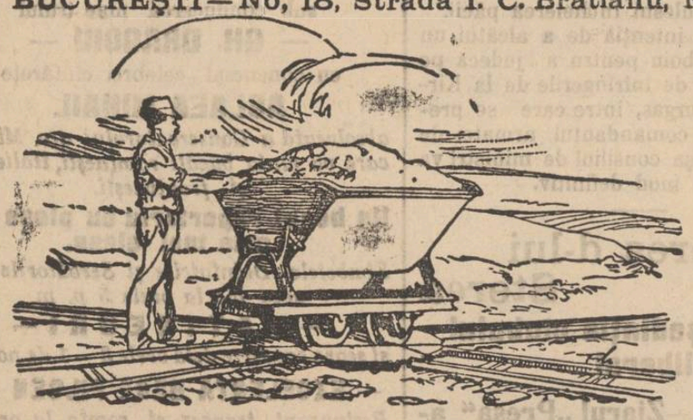

Deposit şi Fabricaţiune de:

Şine de oţel.—Vagonete.—Macazuri.—Plăci turnante.—Locomotive.—Roate.—Osii.—Cutii de unsoare.—Eclise.—Buloane.—Crampoane etc.—Şine şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnisează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o economie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transport de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ

SE DĂ CU CHIRIE IN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Desinteria

De vînzare la principalele magazine de consum, drogueriile şi farmaciile din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se a dresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

NEVRALGIEI

Hapurile Doctorului Mogalette

ADVERSARUL HAPURI MOGALETTE

ADVERSARUL HAPURI MOGALETTE

La administraţia ziarului se primesc anunţuri cu preţuri convenabile

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Regale Române, Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900 55 Medalii Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, inocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului Naimann M. Speier Bucureşti

Reprezentant general pentru Balcani Alexandru Spivacoff — Rusciuc —

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 polite de lei 654 389.154 64 | 100 lei 1,995,501 72 la sută renta

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Intacabilitatea poliţei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia BUCUREŞTI

Agentul general pentru Iaşi,

IOSEPH POPPER

Str. I. C. BRĂTIANU No. 166

(fosta str. de Sus)

Cutii şi Pachete

fără această marcă înregistrată nu conţin veritabil

:Franck: Adaus la Cafea

din fabricele firmei

Heinrich Franck Söhne

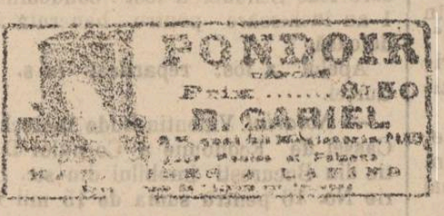

FONDOIR

Prix 0.50

D. GABIEL

CAPSULELE LUI RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu copaiu approbate de Academia de Medicină din Paris. — *Nu se sparg* în stomach, deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc nici un data rişchii. Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în fórte scurt timp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLILE SECRETE

A nu primi decât Flacónele cari pórtă, pe învelişul de afară, *semnătura lui Raquin* şi *Timbrul oficial* (în albastru) al *Guvernului francez.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*

Şi în tóte principalele Pharmacii UNDE SE POT GĂSI ASEMĂNEA ŞI

CHĂRTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES

Intrebuinţate în SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

VINUL BRAVAIS Tonic, Reconfortativ şi Invigorator

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Inginer I. OANA

Autorisat de Primăria Iaşi

Iaşi — 28 ani. Str. Vodă 28 — Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

— Apă — Canal — Cloacte *contra* inundaţiei — Băi hygienice — etc.

Instalaţia de Electricitate — Motoare — Telefon — Sonerii, etc.

Devize — Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantagose.

Atelier special pentru reparaţiuni — Proiecte — Supravegheri de Construcţii. *Vile — Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie cu preţ modest.

Referenţiile cele mai bune la dispoziţie.

Iaşi — Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mirzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

ABONAMENTE

5 Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei
BANI

OPINIA

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „
5 BANI

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1812 — Mercuri 20 Feb. 1913

Chestiuni interne

Toată lumea europeană este preocupată de urmările ce va avea răsboiul actual, dar noi romînii în special, căci prin pretențiunile pe care le-am ridicat luăm parte activă la fixarea acestor urmări. Cu toate acestea nu trebue ca urmărind desfășurarea evenimentelor externe, în vederea apărărei demnității noastre naționale, să nităm că nimic nu trebue să se schimbe în mersul țărei spre progres. Nici o stagnare a activității noastre interne nu trebue să existe decît doar ca o consecință imposibilă de înlăturat a crizei generale. Cu toții să luptăm ca ramurile de activitate națională în care suntem încorporați să-și urmeze triumfătoare drumul lor și indiferent de soluția chestiunilor internaționale în discuție să observăm și să remediem.

Acum în preajma primăverei, cînd activitatea multora își reia firul ei cu aplicare la una din bogățiile de frunte ale țărei, viile, să ne gîndim la neajunsurile pe care le întîmpină producătorii în această activitate a lor economică. Nu vom vorbi de pacostea ce a căzut pe capul lor anul trecut, nici de cauzele care au provocat acel dezastru, căci specialiști distinși și-au spus deja cuvîntul lor în această chestiune. De altfel credem că a fost ceva cu totul întîmplător și care nu se va mai repeta. Vom semnala, însă, alte neajunsuri pe care deocamdată le considerăm permanente. Lipsa de brațe specialiste, reaua organizare a instituțiunilor menite să le producă, lipsa de solidaritate activă a producătorilor, greutatea de a se forma și de a funcționa a sindicatelor viticole și a magazinurilor de desfacere sunt chestiuni importante, care-și asteaptă încă soluțiunea cu toate sforțările meritorii ale congreselor și revistelor viticole. Dar fiind că toate aceste lipsuri își au originea în acea așa numită „lipsă de oameni" cauzată de lipsa fundamentală de educație morală, ele nu pot avea soluțiuni directe.

Ceea ce e mai grav, dar se poate totuși îndrepta mai ușor, e lipsa de credit și de asigurare. Nevoia de bani și nevoia de a-i obține prin credit este poate una din laturile obișnuite ale producțiunei actuale. Desfășurarea colosală de forțe în domeniul economic se datorește desigur în mare parte lărgirei creditului. Și mulți dintre acei care contribue la producțiunea economică a țărei au la baza activității lor creditul. Iar quantumul capitalului necesar crește din zi în zi și mai ales pentru viticultori. Materialele se scumpesc, brațele deasemenea și fără tendință de a se mai eftini. Producătorii sunt lipsiți de o organizație puternică pentru desfacerea produselor; pe de altă parte intermediarii strîns legați în carteluri printr'un interes comun de specule. Toate acestea fac pe producător sau să desfacă adeseori pe nimic produsele lui, rezultat al muncii, capitalului și riscurilor cheltuite într'un an întreg, sau să rămie cu tot acest capital neproductiv. In ori ce caz îl pun în fața nevoei de a se împrumuta. Și de aici începe deosebirea între comercianți și ceilalți producători, industriașii și agricultorii și între toți aceștia și podgoreni. Pe de o parte credit larg, deși adeseori comercianții dovedesc că nu-l merită; pe de altă parte greutatea de a se bucura de credit din causa credinței exagerate a nesiguranței garanției podgorenilor. E drept că viile constitue un capital numai atîta timp cît ele sunt bine întreținute și cultivate conform științei. Dar instituțiunile noastre de credit exagerează ideea aceasta și la evaluarea garanției nu au în vedere decît valoarea pămîntului, fără vie. Iar creditul special nu are de scop decît înlesnirea plantațiunei viilor și nu exploatarea lor în condițiuni moderne și deci costisitoare. Se impune deci, o lărgire a acestui credit. Marea chestiune a organizărei creditului industrial, cînd va fi rezolvită va cuprinde desigur și soluțiunea chestiunei noastre. Dar până atunci să rugăm băncile, ca prin expertize de specialiști și mai ales prin bună voință să caute să se convingă de valoarea reală a viilor noastre.

Al doilea mare neajuns este lipsa de asigurare. Și lucrul e foarte curios. Societățile de asigurare asigură recoltele agricole contra grindinei și nu asigură recoltele viilor. Cauza nu poate fi alta de cît obiceiul, căci riscul asigurătorului nu poate fi mai mare. Chestiunea aceasta merită toată atențiunea societăților de asigurare, căci rezolvirea ei pe lîngă marele avantaj ce l'ar acorda viticultorilor care în marea lor majoritate fiind mici producători nu sunt singur asigurați în contra riscurilor depinzînd de forțele naturei, ar adăuga sumi însemnate la beneficiile societăților de asigurare.

De alt-fel podgorenii însuși ar putea face o societate de asigurare a lor proprie, ale căroi avantaje ar fi neprețuite. Organizare, educație, folos, toate sunt indiscutabile. Dar Statul chiar dacă nu merge până la monopolizarea tuturor societăților de asigurare cum a făcut Italia ar putea foarte bine să organizeze el o ast-fel de asigurare.

In ori ce caz toate acestea sunt chestiuni care merită să fie discutate, și chiar rezolvite cît mai curînd în interesul unor producători însemnați, în interesul întregei producțiuni naționale.

V. G. C.

NOTA ZILEI

Sunt unele asemănări de nume fatale. De aceasta nu se îndoește nimeni—dar iată oarecari ilustrări recente.

In lista datoriilor postume ale defunctului Eminescu se găsește o sumă oare care datorită lui *Chibici*. Numele acestui iașan e cunoscut tuturor cari au cetit cu luare aminte biografiile marelui poet. Dar organul „evreilor pămînteni",—Infrățirea — îl înregistrează cu mulțumire în seria unor nume mozaice—Khon, Moisa etc.—cari au îndatorat cîndva, cu sume modeste, pe autorul „Luceafărului". Bietul Chibici e victima unei confuziuni, căci n'avea nimic mozaic.

O confuzie identică au făcut foile naționaliste cari au luat act de o caldă pledoarie a unui oarecare M. S. Couza, în favoarea Romîniei, apărut într'un ziar englez din Manchester.

Foile naționaliste ar fi dorit, neapărat, să acrediteze credința că e vr'un neam, ori adept de departe al apostolului iașan Cuza.

De astă dată însă președintele organizației evreilor pămînteni divulgă că e numai pseudonimul unui prea modest emigrant pedestru, originar din Botoșani,—deci un... antipod al naționalistului celebru.

...Ciudate contuzii și echivocuri se mai întîmplă cu asemănările de nume!

Bellum omnium contra omnes...

Răsar în vitrinele librăriilor, din toate centrele europene, cărți fără de număr asupra marei și tragicei actualități a momentului: răsboiul în Balcani.

Zi cu zi se află noui detalii, se descopăr alte mizerii din epopeea jalnică a insingerării care a ținut atîtea luni de zile sub arme, sub focul obuzelor, sute de mii de soldați de o parte și de alta.

Despre cruzimile săvîrșite în potriva Turcilor biruiți va păstra pînă peste secole mărturie cartea lui Pierre Loti, broșură, a cărei copertă reprezintă pe acel nenorocit ofițer turc, căruia armatele aliate i-au tăiat nasul și urechile și l'au trimes înapoi în lagăr... „să se vindece".

Dar ceea ce e caracteristic, dureros de caracteristic în acest războiu balcanic, în înțelesul că însuși aliații beligeranți se războesc mereu și toată vremea în de ei, — ba chiar se vorbește, aproape zilnic, de o eventuală răfuială cu armele între diverșii aliați, de îndată ce pacea cu Turcii va fi încheiată.

Bună oară o telegramă din sursă greacă spunea mai ieri:

...„Comitagii au înspăimîntat populațiile din Tracia și Macedonia. Peste tot au dus jaful, siluirea și focul.

Bulgarii, dacă nu pot să... bulgarizeze ca prin farmec acele populații, se încearcă să le extermine".

Iată ce scrie ziarul grec „Neologos":

„Cea mai mare parte din cele trei sute de mii de greci din Tracia de sud, au fost măcelăriți de bulgari, mai cu deosebire au suferit cei 75,000 de greci ai sandjacului Ceatalgea; numai cîțiva au scăpat. Cei ce n'au fost uciși de bulgari, se găsesc acum fără adăpost, pradă foamei și frigului".

Față cu conținutul acestei relațiuni nu ne mai surprinde acea — publicată cu buletinele B. A. C. B. privitoare, între altele, la întîmplările din Strumița:

„... In timp de 48 de ore, cît trupele bulgare rămaseră în orașul Strumița, 34 de musulmani fără asasinați, 5 copii și 2 bătrîni.

„Printre primele victime a fost un notabil din Radeviste numit Cadir-bey, și un altul Mustafa-bey. Cadir, care era bolnav în pat a fost mai întîiu jefuit de tot avutul lui și al soției lui, pe urmă transportat la abatorul de vite și omorît.

„Un tribunal revoluționar fu constituit îndată, compus din 7 bandiți, între cari și ofițerul bulgar Voltșef, maiorul sîrb Ivan Gribici și șeful comitagiu Tșacof.

„Se făcu mai întîiu o listă, care conținea numele tuturor musulmanilor, în vază fie prin averea lor fie prin frumusețea femeilor sau fiicelor lor. Fără citați înaintea acestui tribunal de bandiți și condamnați la moarte după o judecată sumară. Acuzarea era aceiași: „inimici ai Bulgariei!"...

„Victima era mai întîiu desbrăcată, legată cu mîinile la spate și condusă pe ulițele orașului. Pe urmă condamnatul era condus la abator, situat în afară de oraș, unde era omorît cu împunsături de baionetă, sau prin mutilări groaznice. Un oare care Ismail, fu ars de viu, după ce fusese mai înainte uns cu petrol. Numai cîțiva avură „norocul" să fie „împușcați".

Caracteristic însă, cum spuneam, va rămînea, pe urma acestui ciudat războiu faptul, că excese și atrocități au fost săvîrșite între aliații balcanici, cari se bănuesc mereu, se dușmănesc ei în de ei, consecvenți cu tradiția și cu întîmplările istorice mai vechi. Este un războiu al tuturor în contra tuturora.

△

In chestia organizărei școalelor particulare

Ministerul instrucțiunei publice se ocupă, printre alte reforme, și de organizarea școalelor particulare. Cunoaștem două proecte de legi, cari cuprind dispozițiuni menite să dea rezultate bune. Amîndouă proectele însă scapă din vedere un lucru.

Ceea ce dă vieață școalei nu sunt atît legile și regulamentele, după care se conduce, ci oamenii însărcinați să lucreze în ea. Legile cele mai bune, la nimic nu ajută,—dacă școala va fi lipsită de învățători bine calificați. Mai de grabă se poate întîmpla contrarul: Un învățător bun poate lucra bine și fără legi amănunțite, sau chiar contra lor dacă sunt rele.

In învățămîntul particular, cu deosebire, lipsește un corp didactic pregătit pentru școala primară. Educația în aceste școli, Ministerul este silit să o încredințeze astăzi uuor persoane cu totul nepregătite, unor persoane găsite de multe ori la întîmplare, cari își iau sarcina de educatori, cum și-ar lua ori ce altă meserie, sau în lipsă de alta mai bănoasă. Și nici nu o i'au ca să rămînă în învățămînt, ci, mai de multe ori, ca să-i ajute pentru ca să-și facă altă carieră. Rar se întîlnesc în învățămîntul particular învățători bine pregătiți și cu tragere de inimă. De obicei aice se văd tineri, citeodată chiar prea tineri, cari n'au gînd să rămînă învățători; ori bătrîni, pensionari sătui de lucru și epuizați. Mai ales în localitățile mai mici, Ministerul este silit să dea autorizație de a funcționa ca învățători, unor persoane cu totul nepregătite, în lipsă de altele mai bune.

In învățămîntul particular lipsesc învățători competenți. Și rău n'ar fi acesta, dar nu este nici de unde să se ia. La noi nu este o pletoră de învățători de unde să se recruteze și pentru școalele particulare. Școalele normale nu produc nici numărul îndestulător pentru școalele Statului. Statul încă are nevoie de învățători pregătiți în școalele normale ca să scape de suplinitori. Să admitem că se vor înființa în viitor școli normale, ca să producă pătura de învățători de care avem nevoe, nu putem. Școalele acestea vor produce învățători peste cîțiva ani și nouă ne trebuesc acum. Și apoi ce să facem cu aceștia, cari au drepturi cîștigate? Aceștia, cu drept cuvînt, pot spune: până acuma am fost bun și acum mă aruncați ca pe un lucru vătămător!

Altă soluție la această chestiune nu văd de cît ca Ministerul să oblige pe cei mai tineri din învățămîntul particular și care ar dori să rămînă aici, ca să se pună la curent cu cerințele școalei. Pentru aceasta însă Ministerul să le dee putința, punîndu-le la dispoziții, fie cărți, fie cursuri, etc. Și cred că s'ar putea îndrepta acest neajuns, pentru că sunt foarte mulți tineri cu bună voință, cari ar vrea să se pună la muncă, să și adune cunoștințele necesare, de didactică și de metodică.

Iar pe cei care ar cere de acum înainte autorizația de a funcționa ca învățători în școalele particulare, să-i impună la un examen, atît în cea ce privește cunoștințele, cît și în cea ce privește aptitudinile învățătorești.

C. V. Bușureanu

Înarmarea generală

Inainte de isbucnirea războiului balcanic, nu se vorbea de cît de desarmarea generală. In toate țările aceasta era chestia de preocupare. In sprijinul ei se aduceau dovezi numeroase și în primul rînd, imposibilitatea pentru țară, de a susține un budget atît de încarcat pentru trebuințele armatei și necesitatea ca împărțirea veniturilor statului, să fie distribuită mai cu dreptate, pentru toate nevoile statului.

In mare parte acest principiu a contribuit ca în unele țări să se aducă o reducere a serviciului militar. S'a invocat, că ar fi prea suficient doi ani de zile, pentru instruirea soldatului, dar în realitate era o chestie pur economică, și anume degravarea budgetului, prin realizarea unor economii însemnate.

Astăzi o schimbare complectă s'a operat. Nu mai vorbim de creditele militare extraordinare, votate de parlamente, și care răspundeau necesității momentane. Dar nu se mai vorbește de desarmare. Cu toate că pacea poate fi considerată ca încheiată, totuși nu e țară, care să nu fi procedat la mărirea budgetului militar. In primul rînd vine Germania, care a întocmit un budget militar, ce se discută actualmente, și care are a consuma cea mai mare parte din veniturile Statului. Rusia a hotărît să mai creeze 3 noi corpuri de armată, ceea ce va face ca numărul corpurilor de armată rusești să fie de 41. Același lucru îl face Austria, care de asemenea a proectat să-și mărească contigentul militar cu încă trei corpuri de armată. In Franța consiliul de miniștri e preocupat de aceiași îngrijorare. Și aci vedem dispărînd și principiul terminului redus, căci, după declarațiile ministrului de rezboiu, în curînd parlamentul francez va reînstala serviciul de trei ani în armată.

Explicația acestui fenomen e ușoară și o găsim tot în războiul balcano-turc. Marile Puteri n'au dorit acest războiu și au făcut tot posibilul pentru a-l evita. S'au înșelat în prevederi, și sfatul lor n'a fost ținut în seamă de țările aliate.

E dar firesc, ca țerile să fie pregătite pentru ori-ce eventualitate, căci nu se știe ce poate aduce ziua de mîine.

D.

ECOURI

Adevărați democrați sunt americanii. Ziarul „Daily Mail" povestește că în una din zilele aceste d. Wodrow Wilson, noul președinte al Statelor-Unite făcea în tren drumul din New-York, la Princeton. Vagonul era tixit. Wilson, deși recunoscut, rămase în picioare, timp de un ceas, fără ca vre-unul dintre călători să i cedeze locul. Cînd, la New-Brunswick, un singur călător își părăsi locul, Wilson se văzu nevoit să-l lese pentru o doamnă care, în interval, venise în vagon și aștepta rîndul.

Foarte flegmatici — democrații americani.

*

Față cu furioasele excese ale sufragetelor engleze, un îmblînzitor de fiare din Geffeld, le sfidă să vină să-și arăte curajul. la înălțimea teoriilor lor egalitare.

O singură femee, Alice Hoy ridică mănușa, primind sfidarea, anunțînd că va ținea la începutul lui Marte o conferință, înconjurată de trei lei. Cum în societatea ei de asigurare nu primi riscul acesta non, în condițiile asigurării conferențiara nu va mai apare în decorul atrăgător.

Fără... leii societății de asigurare, — leii sălbateci nu sunt siguri de loc.

*

După statistile cele mai recente, sunt 750.000 țigani în lumea întreagă; din aceștia, 600.000 locuesc în Europa, repartizîndu-se astfel:

Franța	40.000
Anglia	4.000
Spania	20.000
Boemia	20.000
România	*200.000*
Turcia și Ungaria	316.000

Limba vorbită de această populațiune este un fel de esperanto, iar prezența lor în mijlocul societății constituie un adevărat pericol.

Belgia, dintre toate țările, a găsit cel mai bun mijloc de a trata acest popor nomad, reprezintant al mizeriei și degradării universale: „Vagabonzii sunt arestați și trimiși în casele de corecțiune și de muncă, unde disciplina este riguroasă și unde încarcerarea lor poate să dureze uneori și 7 ani."

*

Ca un al doilea Silvio Pellico care a scris Iprigionii un conațional d. Tullio Murri inspirîndu-se din același mediu, rămas în mare parte desigur acelaș, a scris trei drame una după altă și speră să aibă cu ele acelaș succes, pe care l'a avut predecesorul său în această specialitate.

Condițiunea actuală a femeiei *)

> Inferioritatea antropologică a femeiei nu-i efectul unei legi naturale și originale, ci produsul istoric al desvoltărei sociale. Prin escluderea seculară a femeiei de la orice manifestare a vieței intelectuale și civile, sexul femeiesc a devenit sexul slab.
>
> Achille Loria.

Barbatul și femeia au fost creați în aceleași condiții. Natura însă le-a dat roluri deosebite în ceea ce privește propagarea speciei. Aceste roluri, deși deosebite, au aceiași importanță, căci se complectează unul pe altul.

După cît s'a văzut, în lupta pentru viață fatalitatea maternității impusă femeiei protecția bărbatului, pentru care natura avusese mai multă prevedere. Prin urmare calea ce aveau să urmeze barbatul și femeia era cea a doi buni tovarăși, cari să se razime unul pe altul.

Ce se întîmplă însă?

Barbatul liber își desvoltă mai ușor toate facultățile și devine mai puternic. Dîndu-și seamă de puterile cu care era investit, de la un timp își lasă tovarășa în urmă și grăbindu-și pașii pleacă fără a se mai gîndi la ea.

După cîteva secole, departarea dintre ei era mare. Ivindu-se primele zări de civilizație barbatul pricepînd de cît ajutor material îi poate fi femeiea, o cumpără făcîndu-și o proprietate cu drept de viață și de moarte.

Cu timpul însă, începe a-și cunoaște greșala de a o fi lăsat în părăsire, o ridica din starea de sclăvie trupească și o face tovarășa lui, dar o declară minoră toată viața convins fiind de inferioritatea ei.

Femeia duce o viață sedentară, închisă în casă, fără libertate și fără a fi consultată întru nimic. Titlul ei e *servitoare legală* sau *curtezană*, adică un instrument, o mașină de muncă sau de plăcere.

Schimbarea moravurilor face ca și femeea să fie înălțată cîntîndu-i-se grațiile sexului; dar în realitate ea rămîne sufletește tot încătușată.

In timpurile mai apropiate de noi, i se recunosc pînă și drepturile ei naturale; dar numai în teorie—în practică ea nu și le poate exercita.

Această înăbușire a sufletului femeiesc dă naștere unei dușmănii tacite între barbat și femeie—care dușmănie după cîtva timp isbucnește, provocînd lupta înverșunată la care asistăm astăzi—luptă care din fericire merge spre potolirea ei.

Oarecare lustru seducător însă, face să se creadă că între cele două jumătăți ale omenirei, ar fi existînd cele mai bune raporturi de înfrățire.

S'ar părea că „domnia forței brutale" a luat sfîrșit. Totuși, în realitate dușmănia există, neîncrederea și teama de concurență intelectuală, economică și morală, de asemenea.

Și cu toate probele ce au dat femeile despre destoinicia lor, societatea e neîncrezătoare și îndărătnică. Pentru a-și în-

*) Capitol din volumul «FEMEIA» ce va apare în curînd.

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

dreptăți însă încrederea, aduce în sprijin inferioritatea intelectuală și morală a femeiei.

In parte societatea are dreptate. Așa femeia are astăzi multe, foarte multe lipsuri, care, orice fel de origină ar avea ele și orice fel de transformare ar putea lua în viitor, pentru moment deosebesc pe femeie foarte mult de bărbat. In tot cazul, aci nu e vorba de cît de deosebirile, care sunt produsul istoric și nu despre deosebirele naturale care complectează pe cele două sexe.

Femeia, ținută sub un regim cu totul deosebit de cel al barbatului, a căpătat însușiri ce nu aparțin exclusiv sexului ei; ci însușiri pe care le-ar fi capatat orice individ care ar fi fost pus în asemenea condiții.

Calitățile și defectele oricui—fie bărbat, fie femeie nu sunt de cît rezultatul condițiilor în care a trăit. Și fiindcă femeea a trăit într'o lume și bărbatul într'alta, ei nu au putut să ajungă de cît a fi deosebiți.

Norocul însă a servit pe femeie, căci cu toată oprimarea de veacuri ce a suferit, ea a capatat aptitudini care promit foarte mult pe viitor.

In timpul actual, chiar dacă femeea nu e cu totul alta, cel puțin e pe cale de a deveni. E adevărat că în ea se găsește încă un amestec de calități din trecut și de calități cîstigate în urmă, care amestec nu poate duce la înfrățirea ideală a sexelor—ultimul scop al mișcărei femeniste.

Faptul de a se fi instituit un sistem de educație pentru femei și un altul pentru barbați; o morală pentru ele și o alta pentru ei, o lege și un drept pentru altă parte—numai înfrățire nu poate aduce. Barbatul, cu un fel de concepție pentru viață nu putea înțelege pe femeie care avea cu totul altfel de concepție. De aici neînțelegerea și dușmănia cu care s'au trezit ei, atunci cînd femeele au început a-și avea conștiință de ele, de valoarea lor.

O răceală s'a simțit chiar și în relațiile cele mai intime. Apropierea sexelor pînă acum nu s'a făcut, de cît în baza unui interes, de comandă, în chip silit, fără ca sufletefe să aibă ceva comun.

Și cel care sufere mai mult, este femeiea, căci sufletul ei a evoluat pe nesimțite. Ea a meditat, și a văzut cusururile; dar nu și le-a putut îndrepta la moment. I se recunoaște noile aspirații, dar i se pun piedici pentru a și le putea îndeplini. Un sbucium crud o muncește pe femeie.

Și neputînd face atent pe bărbat la noua ei transformare,se resemnează în ceea ce o privește, în schimb însă, își consacră toate puterile pentru a pregăti calea mai ușoară celor cari vor veni după ea Cu toate acestea deosebirile rămîn—deosebire din mai multe puncte de vedere, după cum vom dovedi în capitolele ce urmează.

Maria C. Buțureanu

OAMENI ȘI LUCRURI

Spre nesimțire

Un profesor american—încărcat de titluri universitare—ar fi pe cale de a descoperi un „leac",—nu: un mijloc în potriva somnului. Să fim bine înțeleși: un mijloc de a dispensa pe om de necesitatea somnului, dînd organizmului putința de a se reculege pe alte căi fiziologice și fizice, în afară de somnul propriu zis.

Ințelesul sau însămnătatea descoperirii ar fi de a economisi omului o colosală pierdere de vreme. Renunțîndla oarele de somn, avem însă atîtea oare de lucru, de producțiune, de folos; izbutim, aproape, să îndoim timpul de activitate, în loc să sacrificăm cele mai bune ceasuri ale vieței,—ceasurile liniștitoare prin lipsa luminei solare unei ireparabile pierderi.

Se atribuie în unele ziare o serioasă luare aminte acestei descoperiri americane. Precît ne amintim din cele cetite în grabă, se înlocuește numai somnul fiziologic prin un alt gen de repaos și de imobilitate, cu adaptarea chiar a unui aparat, care e numai o formă a patului comod, ori a canapelei dătătoare de vise...

Ce cuvînt ciudat, mine, poate, de prisos: visele.

Vorbim, ca de un lucru posibil, de dispariția somnului. Dar atunci renunțăm și la una din cele mai ciudate și mai complexe manifestări ale creerului omenesc, —visul. E oare de închipuit omenirea, lipsită de această nesfîrșite sursă de delicii și de torturi, lipsită de ceea ce o deosebește fundamental de specia animală,—lipsită de însușirea visului!

Pentru că nu numai mușchiul, fizicul propriu zis are nevoie de somnul odihnitor; dar partea imaterială a organizmului,— gîndirea nu-și peate îngădui luxul marilor rătăciri, al peregrinărilor și aventurilor, al zborurilor și îndrăznelilor fără sfîrșit în infinite regiuni imaginare.

Dar a lua în serios posibilitatea înlocuirii somnului, nu e lucru serios. Fie că-l gustăm după o trudă istovitoare, ori după voluptăți, —el e deopotrivă binevenit și minunat,—este darul suprem ce s'a dat muritorului ca să uite, ca să se reculeagă, ca să-și destindă membrele și să-și întindă domnia prin închipuire, ca să scurteze viața tocmai pentru a trăi mai intens, și a o iubi îndoit.

Fără somnul care „fură" gîndurile și grijile—viața ar fi de o uniformitate penibilă și, poate, am realiza mai curînd visul lui Maeterlinck de a dori moartea mai curînd de cît e dat să ne vină...

Rodion.

Litere-Științe-Arte

Versul patriotic. —Continuă a fi la ordinea zilei — am zice aproape: la modă — grație împrejurărilor prin care trecem. Sub titlul „Eroii" poetul Cinciat Pavilescu publică în fruntea, „Flacărei" un poem în care ne întîmpina strofe cari ne amintesc epoca viguroasă al lui Alexandri:

Sunt mulți... îi văd răniți de moarte, dar
tot c'o furie adîncă
In mîna lor e încleștată o spadă ruptă 'n
două, jos.
Sunt morți! Dar mîna lor răcită cu dragoste mai stringe încă
La pieptul care nu mai bate stindarul
țărei glorios;

Și toți în focul vitejiei știură glonțul să'l
înfrunte
Și toți perit-au romînește ochii țintă spre
dușman
Și nici o altă mîngîiere n'a mai trecut
peste-a lor frunte
Afară sărutul rece al unui fier de iatagan...

Eroii a căror viață scurtă a fost un vis
muiat în sînge...
V,așteaptă mamele și astăzi să vă întoarceți înapoi...
Și plîng logodnicile voastre și care inimă
nu plînge
Cînd România azi se'nalță prin moartea
voastră de eroi!

*

După informațiile ce avem manuscaisele inedite ale defunctului Ronetti Roman, publicate de curînd în „Flacăra" uu fost date aeestei publicațiuni de către d-nul Al. Rubin, redactor la „Indépendence Roumaine."

*

Primim o broșnră întitulată „Biserica Romînă din punct de vedere național" de M. Theodorenn-Carada.

*

In Rîmnicul-Sărat a apărut „Revista intereselor sanitare", lunară, redactată de d. D. dr. Valerian Gh. Negrescu. O publicațiune interesantă.

*

A apărut partea a II-a din tonul III-lea al Comentariilor de Drept Civil de d. D. Alexandrescu, decanul facultății noastre juridice.

*

„La Revue Roumaine" anul II No. 10 are un interesant sumar literar; între altele un excelent articol al d-lui Léo Claretie despre Dobrogea.

*

Un cronicar științific al ziarului „Le Temps" ocupîndu-se de mișcările corpurilor cerești arată că sistemul solar se mișcă în spațiu cu o viteză de 200 mii kim. pe oră.

Viteza aceasta care, ea însăși e peste puterile închipuirii omenești, nu e cea mai mare. Sînt stele care se mișcă și mai repede. Așa: Arcturus parcurge 413 klm. pe secundă, steaua lui Bouvier se mișcă cu 35 de milioane de klm. în 24 de ore, steaua Groombridge face 250 klm. pe secundă.

*

Eduard Navarro Salvador arată în *Heraldo* din Madrid cîte volume au apărut în 1911 în principalele țări.

Cifra enormă de 33000 care pune Germania în frunte e datorită faptului că Germania și mai ales Leipsigul este centrul librăriei internaționale, în toate limbele.

Dar în Elveția se publică cele mai multe volume raportîndu-le la numărul locuitorilor.

Uniunea femeiler pictori și artiști a deschis la Paris o interesantă expoziție, în care se reliefează, în toată splendoarea ei, delicatețа artei femenine.

*

Locotenentul colonel Ernest Picard, un cunoscut scriitor militar, publică sub titlul „Preceptele și judecățile lui Napoleon" o antologie, filosofică și științifică, asupra operei lui Napoleon.

Cartea are trei mari capitole: „Precepte". „războae" și „oameni". O susținută documentație, un larg spirit critic și o justiție deplină de vederi, fac ca volumul acesta să fie folositor nu numai istoricilor și militarilor, ci tuturor cari vor să cunoască opiniunile și gîndurile celui mai mare geniu al timpurilor moderne.

*

STRUNA ZILEI

OAMENII MISTERULUI

Autoritățile descopăr mereu alte contingente de scopiți.

Cu arta de a găsi adepți
Scopiții noștri dovedesc
Că sunt abili și sunt deștepți:
Nu fac copii și—se 'nmulțesc...

ROMÂNIA

Parohia Bisericei Sf-lor Voevozi (Roșca)
DIN IAȘI

PUBLICAȚIE

Se aducem la cunoștința generală că Epitropia acestei Biserici conform aprobărei Ministerului de Culte, Administrația Casei Bisericei No. 1471 din 23 Ianuarie 1913;

Scoate în vînzare următoarele imobile, proprietatea acestei biserici, situate în orașul Iași, și anume:

1) Imobilul situat în str. Apeduc No. 33 compus din 4 apartamente a cîte 2 odăi, cu beci sub fiecare: Construcția de cărămidă acoperită cu tablă. Garanția provizorie 300 lei. Licitația va începe de la 6000 lei.

2) Imobilul din str. Calarași No. 8 compus din 2 odăi construcția de vălătuci acoperită cu șindilă. Garanția provizorie 40 lei, licitația va începe de la 800 lei.

3) Imobilul din str. Măcărescu No. 2 compus din două odăi, construcția de vălătuci acoperit cu tablă. Garanția provizorie 40 lei, licitația va începe de la 800 lei.

Licitația pentru aceste imobile se va ținea în ziua de 9 Martie 1913, ora 1 p. m., în cancelaria Parohiei Iași str. Eternitate 28, unde în oarele obișnuite de cancelarie, se pot lua și cunoștințe de condițiunile vînzărei.

Art. 68—79 din legea comptabilității publice sunt aplicabile acestor licitații.

Epitropi { *Paroh Econ. N. Agapi*
D. Mănescu
Pan. Alexandrescu

No. 6
1913 Ianuarie 28

INFORMAȚIUNI

M. S. Regele a semnat următorul decret:

Art. 1.—Pentru concentrările de instrucție și manevră în anul 1913 se va chema contingentul 2 (1905), din rezervă pentru o durată de 18 zile, la corpurile: I, II și IV de armată și de 28 zile la corpurile III și V armată.

Stabilimentele artileriei: arsenalul de construcții, pulberăria Dudești și pirotechnia, precum și manutanța centrală a armatei vor chema contingentul 2 (1905) din rezervă pentru o durată de 18 zile.

Art. 2.—Bateriile teritoriale vor chema oamenii înscriși în carnetele lor de mobilizare, pe o durată de 10 zile.

Aflăm cu plăcere că d. dr. Nădejde care, după cum se știe, se afla grav bolnav în timpul din urmă,— suferind o infecțiune cu prilejul examennlui ce avea de trecut pentru obținerea postului de bacteriolog al orașului Constanța, — e acum în afară de orice pericol și merge spre bine.

Doctorul Nădejde este fiul concetățianului nostru Gh. Nădejde, directorul gimnaziului Stefan cel Mare.

Economice. — Producțiunea fabricelor noastre de biere, în luna Decembre 1912 a fost de 1.125.080 litre.

In aceiași lună s'au consumat în țară 1.692.613.

— Fabrica de postav de la Azuga e în plină înflorire; aceasta se constată din următoarele date care indică beneficiile dobîndite dela întemeiare și pînă în prezent: 1908: 153.262; 1909: 106 204; 1910: 193.109; 1911: 130.022; 1912: 228 677.

Eri a încetat din viață pensioaurul Tanasachi fost institutor în localitate.

Mișcarea populațiunei pe luna Ianuarie a. c. — Născuți: Băeți: ortodoxi, 41 legitimi, 19 nelegitimi. Alte religiuni 1. Mozaici 29 legitimi, 10 nelegitimi. Total: 71 legitimi, 29 nelegitimi.

Fete: legitime, 41 ortodoxe, 2 alte religiuni, 40 mosaice; nelegitime, 15 ortodoxe, 4 mosaice. Total: 83 legitime, 19 nelegitime.

Dintre care au părinți romîni 115; nesupuși nici unei protecții (evrei) 83; supuși streini 202.

Total general 202.

Căsătorii.— Romîni 29, Mosaici 8, Mahomedani 1, Protestanți 1. Total 39.

Divorsuri.—Ortodoxi 3. Mosaici 1. Total 4.

Morți.—Barbați: ortodoxi 59, alte religiuni 2, mosaici 25. Total 86.

Femei: ortodoxe 58, alte religiuni 3, Mosaice 17. Total 78.

Morți acasă 97. In spitale 64. In alte părți 3. Total 164.

Moarte naturală 162. Sinucideri 1. Prin strangulare 1. Total 164.

Din totalul de 164, veniți din alte comuni și morți în spitale 28.

Născuți morți 22. Din care: ortodoxi 16. Mosaici 22.

In noul Regulament al teatreler găsim cîte-va dispoziții privitoare la teatrul iașan.:

Art. 20. O piesă, originală sau traducere, respinsă de comitetul de lectură al Teatrului Național din București, nu poate fi jucată pe alt Teatru Național.

Art. 21. O piesă, originală sau traducere, admisă de comitetul de lectură al Teatrului Național din Iași sau Craiova, nu poate fi jucată pe scena Teatrului Național din București, decît după ce va fi fost admisă de comitetul de lectură al acestui din urmă teatru.

Art. 22. Autorul unei piese, originale sau traduceri, respinsă de comitetul de lectură al Teatrului Național din Iași sau Craiova, poate apela la comitetul de lectură al Teatrului Național din București care hotărăște în ultim resort.

Art. 30. Pentru traducerile necesare Teatrului Național, comitetul de lectură va desemna traducătorul alegîndu-l mai cu seamă dintre scriitorii romîni cu reputație bine ătabilită.

După ce comitetul de lectură va fi cercetat și admis traducerea, traducătorul va primi, odată pentru totdeauna, o sumă fixă pentru traducerea sa. Traducerea odată plătită, se socotește ca proprietate deplină a Teatrului Național, în ceeace privește reprezentarea ei. Celelalte teatre subvenționate, pentru a reprezenta aceste piese vor plăti cîte o treime a costului traducerei. Această treime, se va împărți între Teatrul Național și traducător.

Art. 74. Nu va mai fi îngăduit nici unui actor al teatrelor subvenționate să joace vara prin grădinile publice din orașele respective de reședință, în afară de cazul când ar juca pe scena unui Teatru Național de vară.

Art. 110. Ori de cîte ori o sală de spectacol se va deschide sau se va închide, directorul sau întreprinzătorul este dator se anunțe aceasta directorului Teatrului Național la București, Iași și Craiova sau primăriei în celelalte comune, cel puțin cu trei zile înainte.

Asemenea trebue anunțată orice schimbare de spectacol.

Tot noul regulament prevede 10 bilete de intrare gratuite pentru ziarele ieșene.

Comerciantul C. Neculau din strada Șuba No. 5 căzînd în nesimțire a fost transportat cu ambulanța salvărei la spitalul Sf. Spiridon.

TEATRUL NAȚIONAL

Joi 21 Febr. 1913

Legea Ertărei

Piesă în 3 acte

Unirea Edacatoarelor Romîne. — își va ținea obicinuita ședință *Joi 21 Februarie orele 4 din zi* la Școala „Oltea Doamna".

Se va discuta despre „Femeia romînă așa cum reeșă ea din Literatură;

1. Văcărești și Konaki.

Membre și membrii sunt rugați să vie în număr mare.

La clubul social- democrat a avut loc aseară o consfătuire în vederea unei întruniri publice.

D. Burghelea vinde d-lui Corneliu Șumuleanu imobilul, din Iași strada Carol Lueger, în prețul de 65.000.

D. State Dragomir a cedat contractul teatrelui din Slănicul Moldovei d-lui Iliescu, restaurator în Slănic.

Din Huși ni se scrie că librarul Marin Dimitriu a fost declarat în stare de faliment, astăzi 18 Februarie de către judecătorul sindic al tribunalului.

Azi Marți 19 Februarie ora 9 seara se va da un ceai didactic în localul cercului, cu care ocazie se vor face lecturi din literatura romînă: Membrii cercului împreună cu familiile sînt rugați să ea parte.

D. Al. Coroiu, controlor fiscal dela Bacău, a fost transferat în aceiași calitate la administrația financiară Iași.

Comisiunea de prefacere, pentru județul Iași, și-a terminat lucrările eri. Delegat al consiliului județean a fost d. Titus Lapteș. Apelurile vor fi judecate în luna Martie.

La Corporațiile din localitate se lucrează la preschimbarea vechelor brevete și carnete în cărți de meșter și lucrător.

Dela 15 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină	1.40 și	1.60
Brînză de munte	1.80 și	2,—
Brînză de munte în Burduf		2.80
Ouă zilnic proaspete	9 lei	suta
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.35
Idem	oca	0.50
Cașcaval grecesc		2.80
Cașcaval de Penteleu		3.40
depozit permanent de Schweitzer elvețian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producție proprie: mușchi afumat de porc, limbi afumate de vacă și de porc. salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Sanatorul Dr. Țaicu

IAȘI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect și perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Sali speciale pentru operațiile septice și aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproșabil. Se practică ori ce intervenții.

Secțiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalație specială de **Mecanoterapie.** Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviațiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxațiile, artritele, ankilozele etc. etc.

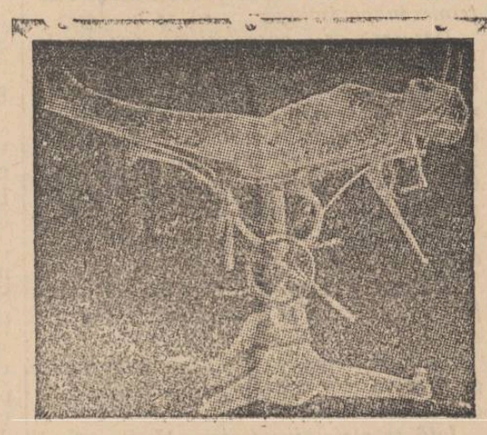

Faceri. Sală specială. Moașă diplomată în permanență.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronșite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderențile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenți electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilație electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecții Ehrlich* (606) sau mercur după indicații. Se execută toate *regimurile.* Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacțiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenți și infirmi.

Directorul și internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă și foarte conștiincioasă. Prețurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultații între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

Ultime Informaţii

O vie agitaţie domneşte printre studenţii în medicină, din cauza purtărei neexplicabile ce unul din profesorii Facultăţei a avut cu o studentă.

In timpul unui examen, zisul profesor a apostrofat violent pe acea studentă, care numai asista la examen; a dat'o afară din sală de examen, cu expresiuni care au indignat pe toţi studenţii.

Toţi studenţii vor cere decanului orînduirea unei anchete, pentru a se dovedi că acel profesor din obişnuinţă tratează pe studenţi cu foarte puţină civilitate.

Directorul tramvaiului electric din Iaşi, d. Von Lehlöffel a plecat astăzi cu expresul la Berlin unde va pune în curent direcţiunea generală a „Allgemeine Elektricitätsgesellschaft" despre mersul tratativelor cu administraţia comunală iaşană.

Un redactor al nostru care a putut vedea pe d. von Lehlöffel în momentul plecării a aflat că, după credinţa d-sale, Berlinul va menţinea condiţiunea unei prelungiri a concesiunii pe minimum 20 de ani, ca să acorde prelungirile şi pavările cerute de comuna Iaşi, exceptîndu-se linia Nicolina, la a cărei prelungire s'a renunţat în caetul de sarcini al comunei.

Astăzi Marţi şi mîni Mercuri se ţin ultimele două probe—oralul şi teza—pentru înaintarea pe loc a învăţătorilor.

După o nouă circulară se vor considera reuşiţi şi acei cu media 7. In această privinţă există o contrazicere între lege şi regulament. Acesta din urmă impunea media 7·50, pe cînd legea fixa media 7.

Au mai subscris pentru aeroplănul „Iaşul", d-nu Pandele Zamfirescu 500 lei, d-nu Sevastia Gheorghe Voinescu, născută Mavrodi 1000 lei şi d. Grigore Iamandi 1000 lei.

Este neexactă ştirea, că după consiliul de miniştri de aseară, ar fi avut loc o consfătuire intimă la d. Maiorescu, la care ar fi participat numai miniştrii conservatori.

Singurul adevăr din informaţia tendinţioasă a unui ziar, este că după consiliul de miniştri, d. Maiorescu a plecat în trăsură cu d. Marghiloman.

Găsim între noile numiri în învăţămîntul primar: D. Atanasia C. Filon, de la Poiana Cornului-Dumitreşti (Vaslui), la Poeni Covarna (Iaşi).

Oarele de limba romînă la şcoala comercială inferioară au fost definitiv împărţite, astfel: d. Ghiga va preda 6 oare, iar d. V. Hulubei 4 oare.

Numeroşi meseriaşi ne roagă să atragem luarea aminte că aparatul farmaceutic al casei medicale din Iaşi, este adeseori lipsit de medicamentele uzuale din cauza întârzierii cu care se expediază medicamentele din Bucureşti.

La 7 Martie va avea loc la treatrul naţional un extraordinar spectacol: concertul dat de genialul violonist Fritz Kreysler în sala teatrului naţional din Iaşi. Biletele la agenţia „Thalia".

Ministerul de Culte şi instrucţie publică a trimis mulţumiri d-lui Teodorescu, intendent al spitalului Maternitatea din Iaşi care a donat Scoalei Artelor Frumoase un tablou reprezentînd „Parisul văzut din zborul paserilor între 1830—56.

In postul de intendent al spitalului Caritatea" nu se va face o nouă numire decît după sf. Gheorghe.

Un ultim epilog al afacerei Ana Loster care a interesat atît de mult pe vremuri publicul nostru, e procesul intentat de inginerul C. Busuioc, contra d-lui I. Armăşescu şeful staţiei Iaşi, pentru denunţare calomnioasă.

Acest proces se va judeca astăzi la secţia I-a tribunalului Iaşi.

Parchetul a dat judecăţei acum cîte-va luni pe d. Ion Iordăchescu, Şeful poliţiei secrete din Iaşi pentru abuz de putere. D-sa e inculpat că ar fi lovit pe un portar din gara Iaşi.

Tribunalul se va pronunţa astăzi în această chestiune.

In Str. Sărăriei în dreptul casei cu No. 143 s'a deschis sub linia tramvaiului o prăbuşitură adâncă de peste cinci metri.

Consiliul de Administraţie a Băncii populare „Leul" din localitate a început o serie de consfătuiri, cu scopul de a intruni toate băncile populare şi societăţile mutuale la un loc, pentru a forma o Federală după legea băncilor de meseriaşi.

Consfătuiri de acest fel vor mai avea loc în zilele de 16 Martie, 20 Aprilie, 18 Mai şi 15 Iunie a. c.

In adunarea care a avut loc Sîmbăta trecută mai multe din aseminea societăţi s'au prezentat pentru aderare.

Misterul Camerei Galbene. — După cum am anunţat se va juca la Teatrul-Naţional în ziua de 2 Mart.

Acţiunea acestei piese, cuprinse în cinci acte se desfăşoară după cum urmează: Actul I, *Un Bal la Elgssée*; Actul II, *Camera Galbenă*; Actul III, *Jadele de Instrucţie*; Actul IV, *Regele Transformiştilor* şi Actul V, *Curtea cu Juraţi.*

Moartea misterioasă
a Comerciantului Leo Popper

D. Iordăchescu, şeful siguranţei, a fost înştiinţat azi dimineaţă, că pe linia Vaslui-Iaşi, a fost găsit cadavrul unei persoane, bănuită a fi un comerciant din Iaşi.

Şeful siguranţei s'a pus imediat în legătură cu autorităţile din Vaslui şi cercetările au început.

*

După primele cercetări s'au constatat identitatea cadavrului, recunoscînd întrînsul pe Leo Popper, cunoscutul comerciant şi exportator din localitate, a căruia birouri sunt situate în strada Ştefan-Cel-Mare.

Vestea aceasta a fost azi dimineaţă adusă la cunoştinţă, de către d. Iordăchescu şef al siguranţei, care a început cercetările în localitate

In rîndurile comercianţilor, printre care defunctul se bucura de o mare simpatie, a produs o mare consternare.

La Casa Popper

Ne-am prezintat imediat la Casa Leo Popper, din Fundacul Lozonschi.

Aici încă nu se ştia nimic de cele întîmplate. D-na Leo Popper se află bolnavă. A putut atîta să ne spuie, că soţul seu a plecat aseară spre Bucureşti. Mai mult de cît atîta nu putea spune sermana femee.

La Vaslui

Cu privire la această veste, corespondentul nostru din Vaslui, ne telegrafiază următoarele.

Azi dimineaţă s'a răspîndit svonul în localitate, că un comerciant din Iaşi, ar fi murit subit lîngă gară.

Ne-am transportat imediat la gară, unde am aflat, că în adevăr în apropiere de gară, se află aşezat cadavrul comerciantului Leo Popper din Iaşi.

Se afirmă că voind să treacă de la un vagon la altul, a căzut din vagon şi a fost tăiat de tren.

In adevăr nenorocitul nu e de cît o masă de carne, — cadavrul fiind cumplit mutilat.

*

Autorităţile au sosit imediat la faţa locului. In haine, s'au găsit 6000 lei în numerar, mai multe poliţe şi corespondenţa primită în ultima zi.

Nu s'a găsit însă nici o scrisoare personală, care să dea de bănuit, dacă moartea a fost voită.

Cercetările continuă.

*

In localitate şeful siguranţei continuă de asemeni cercetările, neputînd trece peste bănuiala, că poate fi şi o sinucidere.

Pentru a se dovedi aceasta, trebue negreşit stabilit în ce condiţiuni, Leon Popper se afla în trenul ce venea azi dimineaţă spre Iaşi, cînd el aseară părăsise localitatea, pentru a pleca în Capitală.

Vom ţine în curent pe cetitori.

*

Călătorii sosiţi astăzi dimineaţă în localitate, ne afirmă că Leo Popper s'a suit de la Tecuci în trenul de Iaşi; probabil că la Tecuci Popper s'a dat jos din trenul ce mergea spre Bucureşti şi s'a suit în acel a se înapoia la Iaşi. Accidentul s'a întîmplat între Vaslui şi Bălteni.

Comercianţii cari sunt în măsură să cunoască situaţia pieţei Iaşului, ne afirmă că accidentul nefericitului Leo Popper are toate aparenţele unei sinucideri.

Se zice că de şi situaţia sa de ginere al d-lui Leon Juster şi girînd în bună parte averea acestuia şi a d-lui Berman Juster, îl garanta de orice flucturaţie în afacerile sale, totuşi criza financiară a putut să atingă afacerile foarte întinse pe care le gira.

Ori care ar fi pricina care a determinat sinuciderea—dacă este—oamenii cei mai considerabili ai finanţei Iaşului, consideră moartea lui Leo Popper ca o mare pierdere pentru piaţa Iaşului. Era un om de o perfectă onorabilitate şi care în toate afacerile sale a fost model desăvîrşit de corectitudine.

Autopsia cadavrului nefericitei Ileana Dogariu se va face astăzi după amiază.

In învăţămîntul secundar de băeţi sunt libere actualmente, în Iaşi, 9 oare.

Sîmbătă 23 Februarie, va avea loc la Teatrul Naţional, o reprezentaţie în folosul Societăţei „Ortodoxe Naţionale", cu piesele „Noaptea Furtunoasă şi Ariciul şi Sobolul", o premieră, de V. Eftimiu.

Ţinînd samă de înaltul scop al societăţei şi de frumuseţea pieselor, sperăm că publicul, va asista în număr cît mai mare!

Judiciare.— Comerciantul Iose Herşcovici declarat eri în stare de faliment, a făcut azi apel în contra Jurnalului Tribunalului prin care se confirmă mandatul de arestare emis de d. Jude instructor al Cabinetul II Iaşi.

Tribunalul secţia III a amînat astăzi procesul de declarare în stare de faliment a comerciantului D. Klughaupt.

In noul program de astă-seară Marţi al cinematografului Pathé-Frères din vasta sala a Circului Sidoli se cuprind între altele:

La pragul vieţei (Dragoste pentru artă), Mare roman contimporan în 2 părţi.

Puţul No. 313. Interpretare datorită artiştilor dramatici superiori francezi. (2 părţi).

Tîndală petrece la Paris, scene humoristice.

Tîndală face cuceriri, scene comice cu André Deed.

In noul program de Mercuri: Inmormîntarea fostului ministru Djuvara.—Marele incendiu de la moara Assan—Pedeapsa unei femei, film danez de mare artă: apare pentru prima oară d-ra Ragna Wattergren, cea mai renumită artistă a teatrului regal din Christiania etc.

Subscripţia pentru flota Naţională de către cofetarii din comuna Iaşi, din Iniţiativa Firmei W. Danoeur şi I. Streit:

D-nii Richart Tuffli 30 lei; Georges et Comp. cu personalul 56 lei; Danoeur et Streit cu personalul 30 lei; Naum Spiru 10 lei; S. Rozenthal 10 lei; Pindus Heinric 5 lei; Gh. Neculau 5 lei; Fraţi Atanasiu 4 lei; D. Ionescu 3 lei; C. Tufescu 3 lei; Ilie Orneanu 4 lei; Simion Vasiliu 6 lei; N. Vasiliu A. Nicolau 10 lei; Adam Thaeruk 2 lei; C. Dimitriu 1 leu: V. Schleger 1 leu; A Gabriel 1 leu; T. Dimitriu 1 leu; Nagler 2. lei 50 b; C. Atanasiu 1 leu; I. Sotirescu 1 leu: Gh. Streit 1 leu; A. Ianak 1 leu; A. Prasini Iust 1 leu; Nicolau Ştefan 5 lei: D. Tranciu 1 leu.

Suma totală 198.50.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 18 Februarie

Diferendul romîno-bulgar în discuţia Sobraniei

Sofia.—Sobrania a discutat creditul de 50 milioane cerut pentru nevoile armatei.

*

In cursul discuţiunei şeful partidului democrat Malinoff vorbind de diferendul bulgaro-romîn a condemnat cererea romînilor ca nejustificată şi a spus că deşi pune mare preţ pe spiritul de dreptate al marilor puteri, respinge propunerea de mediaţiune pe care de altfel guvernul nu avea dreptul să primească fără a consulta Sobrania, căci verce mediaţiune în cazul de faţă, mai ales dacă se transformă în arbitragiu, implică acceptarea principiului de cesiune teritorială, ori constituţia bulgară înterzice guvernului să consimtă la o astfel de cesiune fără un mandat al Sobraniei.

*

Cu privire la revendicările în chestia viitorului regim al cuţovlahilor, oratorul cere aceleaşi drepturi pentru bulgarii din Romînia ca cele reclamate de Romînia pentru cuţovlahii ce vor trece sub dominaţiunea bulgară.

*

Trecînd apoi la chestia atitudinei reciproce a aliaţilor, oratorul exprimă speranţa că deşi interesele aliaţilor au fost în parte şi pe nedrept sacrificate în urma intervenirei unui terţiu necesitatea menţinerei uniunei balcanice e o necesitate resimţită de toţi. Serbia va avea bunul simţ să aplice cu lealitate clauzele tratatului de alianţă sîrbo-bulgar iar Grecia se va mulţumi cu pretenţiuni mai moderate căci bulgarii cari au dus greul războiului şi cari siuguri mai combat la Ceatalgea şi Galipoli vor fi cei din urmă să regrete ruptura coaliţiilor.

*

D. Tonceff leaderul tinerilor liberali insista asupra necesităţiei, ca reprezentaţiunea naţională să discute chestia romîno-bulgară înainte de tranşarea ei de către guvern, pentru ca Sobrania să-şi poată da părerea într'o chestie eminamente naţională.

Oratorul cere să se comunice protocolul de la Londra precum a făcut guvernul romîn în camera din Bucureşti. Ministrul finanţelor d Teodoroff, primeşte să comunice protocolul bulgaro-romîn şefilor de partide, rugîndu-i însă să mai aibă puţină răbdare, opera începută fiind aproape de terminare.

Ministrul declară apoi că Bulgaria are aproximativ 100 milioane franci în bonuri de tezaur, din care 40 sunt în Franţa, 27 mil. în Rusia, 25 mil. s'au emis înainte de răsboiu pentru lucrări de construcţiuni, produsul acestor bonuri şi economiile tezaurului, au uşurat îndeajuns problema guvernului.

Dobînda relativ puţin urcată a acestor bonuri variind între 51 | 4 şi 60, dobînda pe care puţine state ar putea-o avea în asemenea împrejurări, este o dovadă terimptorie ca creditul Bulgariei creşte în aceleaşi măsuri cu progresele armatei sale.

*

Sofia. — Privitor la demersul aşteptat din partea puterilor în vederea unei mediaţiuni de pace, ziarul oficios „Mir" zice: răspunsul aliaţilor va depinde numai de consimţirea imediată şi fără alte negocieri din partea Turciei a primirei în chip general a cererilor teritoriale ale aliaţilor şi de consimţirea în principiu a plăţei unei îndemnizări de războiu.

*

Constantinopol.—Buletinul oficial despre războiu spune astăzi, că din cauza viscolului cu zapadă ce ţine de două zile nu s'au dat lupte, nici la Balair, nici la Ceataldjea. La Adrianopol duşmanul a bombardat oraşul la intervale. Sanatatea trupelor este pretutindeni escelentă, zapada n'a avut nici un efect asupra trupelor.

*

Tinerii turci află că un grup german a oferit să cumpere cu 470,000 livre terenurile Statului de lîngă ambasada germană.

Athena.—Grecii pornind din Meţovon au bătut complectamente pe Turci la Hrisoviţa, Dresdrenicon, Siapi şi Petra. Duşmanul a fugit în dezordine.

*

Evreii bulgari şi cedarea Silistrei

Milano.—In ziarul „Corriere dela Sera", fostul ministru Luzzatti pledează, în senzul că evreii din Silistra, în cazul cînd această localitate ar fi cedată României, să se bucure de toate drepturile politice, de care se bucură şi acum.

Tribunalul de Arbitri

Petersburg.—Ziarul „Slova" afirmă, că tulburările de mediaţiune, va avea sediul la Petersburg şi se va compune din ambasadorii Austriei, Rusiei, Italiei, Franţei, Angliei şi Germaniei, sub preşidenţia ministrului Sasonoff.

Ştirea aceasta însă nu pare verosimilă.

Greva generală în Ungaria

Buda-Pesta.—Ziarul „Az-Est" află că şefii partidului socialist, au hotărît că greva va începe în momentul discuţiunei reformei electorale, dacă se va socoti oportum aceasta, ori greva va fi proclamată numai cînd se va pune în aplicare reforma.

Puterile şi diferendul Romîno-Bulgar

Viena.—Ziarul „Die Zeit" afirmă, că Puterile necăzînd de acord asupra formulei în ceia ce priveşte mediaţiunea, astfel că se complică.

Romînia şi Bulgaria sunt hotărîte a formula o soluţie precisă, pe care s'o recomande spre acceptare ambelor ţări.

Serbările din Petersburg

Tsarskojeslo. — Imparatul a primit în audienţă pe Hanul din Kieva care a sosit cu prilejul jubileului romanowilor, aducînd numeroase daruri. Imparatul a dat un prînz în onoarea Hanului la care au asistat şi miniştrii Kokowzoff, Sasonoff Sakomlinoff.

Un ziarist bănuit de spionagiu

Sofia. — Aci a fost arestat ziaristul Bacola, care se afla în Bulgaria, de la începutul răsboiului.

Ziaristul a fost arestat sub bănuiala de spiouagiu şi anume că ar fi furnizat acte importante lui Sefa-Bey, ministrul Turciei la Bucureşti.

După insistenţele Italiei, Bucola a fost pus în libertate provizorie, insă se află sub privigherea poliţiei.

Camera

Bucureşti.— Camera se ocupă cu recunoaşteri şi indigenate.

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—Aseară a avut loc un consiliu de miniştri, la ministerul de interne, sub preşedinţia d-lui Titu Maiorescu.

Consiliul nu s'a ocupat de chestiile externe, nefiind nici un nou fapt, care să provoace o imediată hotărîre.

Rezolvirea diferendului cu Bulgaria va suferi probabil o întârziere de zece zile.

Consiliul s'a ocupat apoi de proectul ministrului de finanţe cu privire la pensiile militare şi de alcătuirea budgetului general al ţărei.

Joi se va ţine un nou consiliu.

Sub bănuială de furt

Buzeu.—Azi a fost adus aci un tînăr, anume Vasile Borş, de bună familie din Bărlad, sub bănuială, că ar fi furat la Bucureşti suma de 6000 lei unui magistrat din Buzeu, care se afla în Capitală. Tînărul neagă faptul şi afirmă, că în acea zi nici n'a fost la Bucureşti.

Principii României nu mai pleacă la Petersburg

Bucureşti.—Serbările din Rusia urmînd să aibă un caracter de tot intim, Principii României nu se vor mai duce la Petersburg.

Mişcarea fabricanţilor de bere

Bucureşti. — In culoarele Camerei s'au adunat toţi fabricanţii şi depozitarii de bere.

Ei stăruie în a nu se urca taxa pe bere de la 10 la 20 bani pe decalitru, după cum a decis comitetul delegaţiior.

Mediaţiunea va avea loc la Buda-Pesta

Bucureşti.—Un ziar liberal, care are legaţiuni diplomatice, afirmă că mediaţiunea va avea loc la Buda-Pesta, iar Tribunalul de mediaţiune va fi reprezentat din partea triplei alianţe, prin cei trei miniştri respectivi ai ţerilor din Sofia, iar din partea triplei înţelegeri prin reprezentanţii ţerilor respective din Bucureşti.

Dr. I. Mironescu

absentînd cîtva timp din localitate fiind chemat în interesul serviciului militar a fost readus în Garnizoana locală unde şi-a luat ocupaţiunile sale medicale.

Orele de consultaţie fiind dela 3-5 p. m. la domicilul său str. Arcu 10.

NU SIMTE CRIZA

cine cumpără la

Magazinul Dr. I. MANOLESCU

— Strada Lăpuşneanu 12 —

Deviza Magazinului fiind: **A vinde ieftin pentru a vinde mult.**

S'a pus în vînzare cu preţuri în afară de ori ce concurenţă:

Unt fin de masă *„Aurora" zilnic proaspăt, kilogramul*	5.20
Idem, *pachetul de un şfert chilogr.*	1 30
Smîntînă neîntrecută „	2.60
Şunci proprie, *ca de* **Praga**	5.20
Miere centrifugată *fără pereche*	3.00
Mere obişnuite de masă	0.40

Precum şi toate celelalte articole comestibile **cu preţuri de reclamă.**

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

Alfons Herovanu

AVOCAT

S'a mutat strada Albă 17

Orele de consultaţii aceleaşi

Un loc viran foarte spaţios de inchiriat.

Strada Cuza Vodă 13 de pe acum.

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

în clinicile prof. **Heubner** *(Charité),* **Neumann** *(Säuglingsfürsorge),* **Finkelstein** *(Azilul de copii).*

Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42

Consult 10—11 şi 3—5.

Dr. Suzana GROSSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Iaşi.—Strada Anastasie Panu —

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) I. VIOLET Succesor

De vînzare la toate magazile de consum din ţară

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel

SOCIETATE PE ACŢIUNI

BUCUREŞTI — No. 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18 — BUCUREŞTI. — Telefon 6/97

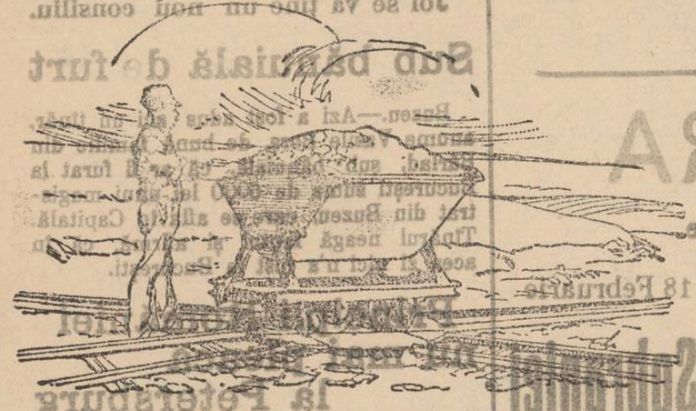

Deposit şi Fabricaţiune de:

Sine de oţel. — Vagonete. — Macazuri. — Plăci turnante. — Locomotive. — Roate. — Osii. — Cutii de unsoare. — Eclise. — Buloane. — Crampoane şi alte şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnisează D-lor Antreprenori sine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o economie DE TRACTIUNE CE 50 LA SUTĂ, pentru transport de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ

SE DĂ CU CHIRIE ÎN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

HIGEYA

APA DE MASA NATURALĂ ALCALINĂ

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNĂ APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Desinterie

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE asemenea se vindecă Nevralgiile cele mai grele de Jamăduri, Migrenele, Cefalagia, Sciatica, Afţiunile reumatismale, nerăcirea, durerile de cap, de dinţi, de urechi şi toate celelalte alte remedii.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antîiu se ia câte 3 hapuri, unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Dacă bolnavul n'a simţit vre o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Nu trebue se fie mai mult de câte 8 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

Cereţi numai: Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Regale Române, Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900 55 Medalii Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Droguériile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului Naimann M. Speier Bucureşti Reprezintant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff — Rusciuc —

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane

Asigurări în fiinţă „430 „

Sumă asigurată la 31 Dec. 1911 92 127 polţe de Lei 654 389.154 64 | 100 lei 1,995.501 72 la suta renta

Caţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti Lei 7,453 500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne — cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi:

Inatacabilitatea poliţei.

Prelungirea automatică. (Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia BUCUREŞTI

Agentul general pentru Iaşi, JOSEPH POPPER Str. I. C. BRĂTIANU No. 166 (fostă strada de Sus)

La administraţia ziarului „Opinia"

se găsesc de vînzare

Cutii şi Pachete

fără această marcă înregistrată nu conţin veritabil

Franck Adaus la Cafea

din fabricele firmei

Heinrich Franck Söhne

Inginer I. OANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi — 28 str. Coza-Vodă 28 — Iaşi (fosta şi str. Golia 28)

— Apă — Canal — Closete contra Inghetului — Băi hygienice — etc. Instalaţie de Electricitate — Motoare — Telefon — Sonerii, etc.

Devize — Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantajoase

Atelier special pentru reparaţiuni — Proiecte — Supravegheri de Construcţii. Vile — Hoteluri, etc.

Se lucrează şi în provincie cu preţ modest.

Referenţiile cele mai bune la dispoziţie.

PONDOIR pliant Prix ..... 6.50 R. GABIEL 2me, quai du Molinsorte, PARIS

Spécialité pour Poules et Faisans RATI, IERS A LAPINS

CAPSULELE LUI RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu copaiu aprobate de Academia de Medicina din Paris. — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc *nici una data rigmicli.* Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în forte scurt timp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flaconcle cari pórta, pe invelisul de afara, *semnatura lui Raquin* şi *Timbrul official* (în albastru) al *Guvernului francez.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*

Şi în tóte principalele Pharmacii UNDE SE POT GĂSI ASEMENEA ŞI

CHĂRTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES

Intrebuinţate în SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

VINUL BRAVAIS Tonic, Hatritiv şi Intăritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a apreciа valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenta.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mirzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1813 — Joi 21 Feb. 1913

Reforme nouă

In mijlocul gravelor preocupări ale momentului, guvernul a găsit încă mijlocul de a pregăti și de a aduce înaintea parlamentului însemnate propuneri de reforme legislative. O parte din ele au eșit la lumină învestite definitiv cu sancțiunea regală, altele sunt încă în curs de desbateri, iar altele vor fi puse treptat la ordinea zilei.

Actuala seziune va fi deci departe de a constitui o seziune sterilă; ea se va încheia din potrivă cu o activitate însemnată.

In afară de seria legilor cu caracter economic, se anunță un nou proect de modificarea legei de organizare judecătorească. Nu știm încă ce anume părți din actuala organizare vor suferi schimbări, nici ce anume principii nouă vor schimba fața legei d-lui Stelian. E vorba, pe cît se spune, de crearea micului parchet, după modelul organizațiilor similare din statele apusene. Și dacă e așa, inovația e fericită, și instituirea ei nu va fi de cît o mare și simțită utilitate.

In legătură însă cu organizarea judecătorească, și corespunzînd la aceleași trebuințe generale, e de sigur și perfecționarea procedurei civile.

E știut că procedura noastră e una din cele mai bune și mai simple, superioară cu mult procedurei franceze, superioară în unele privințe chiar modelului său: procedura cantonului de Geneva.

Reforma de la 1900, a d-lui Disescu, a îndreptat multe neajunsuri a umplut multe lacune și a introdus instituțiuni nouă de o valoare netăgăduită.

Cu toate aceste, practica semnalează încă lipsuri numeroase, și codul actual așteaptă îmbunătățiri nouă. Sunt de sigur și neajunsuri care se pot corecta prin o practică inteligentă și binevoitoare, dar sînt și lucruri care cer intervenția legiuitorului.

Că procedura noastră, ori cît de simplă ar fi față de altele, dă loc la formalități greoae și la procese interminabile, se vede și din faptul că aci, de cîte-ori un interes recunoscut superior reclamă ca un litigiu să fie desbătut mai grabnic, legea creiază o procedură excepțională. Acesta e cazul în materie cambială, în materie de contracte de locațiune, etc.

Odată deci cu reforma judecătorească ar fi bine ca guvernul să cugete și la revizuirea codului de procedură civilă.

In legătură cu procedura, pe de altă parte, stă legea timbrului și înregistrărei.

Justiția e gratuită, spunem astăzi cu mîndrie, pentru a arăta că societate modernă a pus magistratura la adăpostul raporturilor vechi dintre ea și impricinați.

Taxele din ce în ce mai numeroase și din ce în ce mai mari, o fac însă destul de scumpă.

Actuala lege a timbrului e din cele mai nedrepte și mai vexatorii. Lipsită de ori-ce criteriu și de orice rînduială, fără nici un spirit echitabil și fără nici o normă de proporționalizare, ea e concepută numai în tendințe fiscale.

Nimeni nu contestă, de sigur, dreptul Statului de a impune la taxe toate actele juridice, și toate instrumentele procedurale. Justiția e o sarcină a Statului, ca și școala, ca și armata, ca și atîtea altele. Pentru a o susținea Statul are nevoe de sacrificii materiale importante. Taxele de timbru și de înregistrare sunt dar de rațiune budgetară.

Dar toate au o măsură și o margină. Taxele prea mari ca și termenele prea lungi, ca și formalitățile prea numeroase, îngreuie mersul justiției și fac puțin accesibilă opera acesteia pentru cei mai mulți.

O revizuire dar a acestei legi, într'un spirit larg, modern și democratic, cu modificări care să ție samă și de exigențele budgetare, dar și de interesul întins al celor ce judecă, ar fi o lucrare salutară, cu care un guvern ar cîștiga dreptul la cea mai adîncă recunoștință.

Sînt de sigur multe alte cerințe, cari pun în discuție codurile noastre principale. Dar înaintea tuturor vin legile arătate mai sus, pentru că ele privesc de aproape mecanismul judecătoresc în funcțiune.

Fac ele oare preocuparea guvernului actual? Să sperăm că da.

NOTA ZILEI

N'am priceput bine din ce pricini, dar am înțeles cu toții că dentiștii, organizatorii congresului din București se agită sau—dacă vreți—își arată... colții.

In unele momente ni s'a părut chiar că auzim... scrîșnind din dinți în contra unor proiectate schimbări în legea sanisară. Mă rog are cineva, din consiliul superior sanitar un... dinte contra simpaticei bresle a dentiștilor?

Dacă nu, de unde agitația aceasta subită și adunarea în congres, acum pe o vreme de iarnă, cînd multor sărmani le clănțănesc dinții de frig?

E destul de curios că congresiștii se agită cînd proiectul este încă nedigerat, sau pen... dinte de atîtea posibilități și în mînia lor cer asigurări formale, fără de care vor striga... „dinte pentru dinte".

Rar am văzut la un congres discursuri mai... aplombe, ceea ce însamnă că pe cine nu-l... mistuie dentiștii—e vai de el. Il macină în discursuri violente de nu-l scoți nici cu... cleștele din gura lor.

Aviz celor din capul serviciului sanitar ca să cetească și să digereze dezbaterile cari s'au urmat în atîtea se... dinti ale congresului.

Chestiuni locale

Vrem tramvai!

De și într'un înțeles cu totul altul de cum a fost memorabila afacere a tramvaielor Capitalei, avem și noi—măcar în miniatură—o afacere a tramvaielor, aci în Iași. Ba încă o afacere la ordinea zilei.

Imprejurările se cunosc. De multă vreme s'a manifestat din partea cartierelor extreme ale orașului cererea, din ce în ce mai stăruitoare, de a se prelungi liniile de tramvai, așa fel ca ele să satisfacă trebuințele locuitorilor de la margini, legînd cartierele depărtate cu centrul și dînd astfel acestor puncte putința să beneficieze de avantagiile unei comunicații lesnicioase cu orașul propriu zis.

Ar fi o banalitate de prisos să mai spunem că o legătură de tramvai asigură viața și prosperitatea unei regiuni. Exemplul cu abatoriul, cu tîrgușoarele Pârcurari, Sărăriei sunt convingătoare. Puncte condamnate a vegeta s'au văzut ridicate, mulțumită liniilor de noue tramvai, la o viață cu adevărat orășenească și la o înflorire pe care o meritau de mult, dar pe care nu le-o îngăduia lipsa de comunicațiuni.

Sunt în deajuns de cunoscute lipsurile de cari sufăr cartierele extreme ale orasului, lipsite de bune drumuri, uneori absolut impracticabile, înnecate de noroiu, inaccesibile nu numai pentru vizitatorul pedestru, dar și pentru acel care-și poate îngădui luxul unei trăsuri. De aceea singurul mijloc de traiu modern și comod în același timp pînă în acele regiuni—rămîne tramvaiul, fără a mai pomeni de avantagiile de altă natură,—eftinătatea care permite pînă și celor mai modești să-și cruțe organizmul și timpul.

Cunoaștem în de-ajuns starea de lucruri, ca să sperăm că fără multă zăbavă vom avea drumuri practicabile pînă la capătul orașului,—fără a mai socoti că, în afară de aceasta, tramvaiul este de atîta utilitate. De aceea e un drept elementar al locuitorilor mărginași, ca să li se procure linii de tramvay. Dacă alte sacrifici sunt pentru moment imposibile, să li se ușureze cel puțin această comunicație, mai cu seamă că nu se cer din partea comunei alte jertfe în afară de o prelungire a concesiunii actuale care mai are încă 28 de ani de curs și ar fi nedrept să o speculăm prea mult, cu prețul suferinței atîtor mii de locuitori cari sunt și ei buni contribuabili.

△

Trei luni la Adrianopol

Maiorul Eugen Zvanger, ziarist militar eminent, povestește rapid, cele văzute la Adrianopol, timp de 3 luni petrecute în acest oraș, astăzi atît de celebru.

Mă găseam în gazdă la un vechiu prietin. In primele zile părea pacea revenită și duceau un traiu liniștit. In oraș comerciul stagna, dar guvernul turcesc refuzînd să acorde un moratoriu, negustorii făceam toate sforțările, pentru a face față datoriilor lor. Ziua ne primblam prin ulițile strîmte și murdare. Auzeam bubuitul tunurilor, dar nu știam ce se petrece afară. Intr'o după amează, ne 'ntîlnisim cu un grup de ofițeri turci, în fruntea căreia mi se arătase pe cel mai bătrîn, cu barbă sură: era *Sukri-Pașa*. Prietinul îmi zise, că acesta nu va preda cu ușurință fortăreața, și faptul se adeverește.

Intr'o zi o ghiulea făcu explozie în centrul orașului, fără însă a cauza mari pagube. Ori-cum era o dovadă, că bulgarii se tot apropie. Am voit să părăsesc orașul, și m'am dus la consulat, pentru a-mi viza pașaportul. Aici însă aflai că nici nu pot să mă gîndesc la plecare, de oarece Sukri-Pașa, nu permite aceasta. Și recunosc că avea dreptate, căci ușor fiecare putea da detalii dușmanului. Am rămas trei luni. Și n'am murit de foame. Erau de toate, cam cu greu de obținut, dar le căpătasem. E drept că ne găseam într'o atmosferă înăbușitoare, și viața ni era primejduită în ori-ce clipă. Mai ales nopțile le petreceam, veghind la un pahar cu șampanie, care se găsea în abundență. Nu era zi, fără un incendiu. Și nimeni nu se va mira de aceasta, cunoscute fiind clădirile turcești. Insă era o deosebire. Pe cînd la Constantinopol este un principiu de a se lăsa să ardă ceia ce s'a aprins odată, aci Sukri-Pașa organizase un serviciu militar de pompieri, care era imediat la fața locului și lupta pentru localizarea incendiului.

In sfîrșit, după trei luni, obținui permisiunea de a părăsi orașul, condus pînă la frontieră de sentinele turcești, iar de aci, după o revizuire severă, de către sentinele bulgare.

Autorul povestește că a făcut în automobil drumul pînă la Luli-Burgas, totul era pustiit si cîmpul acoperit cu cadavre.

D.

ECOURI

Thureau Dangin secretarul perpetuu al Academiei franceze a murit zilele acestea vîrstă de 76 ani. Specialitatea lui fusese Istoria și opera lui de căpitenie: *Histoire de la Monarchie de Juillet*. Această lucrare remarcabilă, pentru care i-a trebuit zece ani de muncă, dar care-l făcu să intre la Academie, e scrisă într'un stil limpede și curat.

Defunctul academician era foarte cum se cade și foarte modest. Mai de mult i se spunea într'un salon:

— Pariem că n'ai să ne poți spune numele celor 40 colegi ai d-tale.

Era o tachinărie la care academicianul răspunse bucuros. Și numără treizeci și nouă și pe urmă se opri.

— Lipsește unul, îi spuseră cu toții. El se gîndi căuta... dar în zadar.

— Sunt unii așa de puțini cunoscuți... Și după cîte-va minute tocmai, în mijlocul tăcerei generale:

— Dar, eu sunt acela, zise Thureau-Dangin cu un ton timid și plăcut.

*

O nouă metodă de tratament pare că va revoluționa terapeutica celor mai multe boli cronice. Rezultatele-i sunt minunate. Ea se numește *inoterapie* și consistă în a utiliza curentul electric pentru a face să pătrundă medicamentele în țăsăturile organice direct și în locul chiar unde acțiunea lor e necesară, Atîtea stomacuri rebele, deoi care vor jubila că au scăpat de droguri!

*

Din cifrele oficiale publicate de ziarele din Petersburg rezultă că grevele care din 1905, anul revoluției scăzuersă pînă în 1911, redevin mai numeroase și mai importante.

In 1205 în întreg imperiul au fost 13.995 greve cu 1 mil. 863.000 greviști. In 1906 au fost 6114 cu 1.108.000 lucrători.

In 1910 n'au fost decît 222 greve cu 47.000 lucrători.

Dar în 1911 numărul grevelor s'a ridicat la 462 cu 105.000 lucrători iar în 1913 au fost 1918 greve cu 683.000 lucrători.

Din aceste din urmă 702 greve au fost datorite cauzelor economice (ridicare de salarii) și 1216, cauzelor politice. Aceste greve politice au fost de scurtă durată și au reprezentat pentru clasa muncitoare o pierdere de un milion și jumătate de zile de lucru.

OAMENI ȘI LUCRURI

Somnul de veci...

Dacă într'adevăr problema curat fiziologică a somnului preocupă pe unii savanți cu atît mai de înțeles este că un poiet și un erudit ca Maeterlinck a fost, la rîndul lui după atîția alții, ispitit să îmbrățișeze problema imense a Morții.

Moarte! Cuvînt pe care-l rostim, ori îl scriem necontenit, dar la al cărui înțeles *nu* ne gîndim, al cărui cuprins ne ferim de a-l îmbrățișa cu mintea, de a-l străbate cu intuiția, de a-l pricepe cu adevărat. Nici cînd o vedem, așa zicînd, cu ochii, nu ne oprim prea mult asupra ei. Posedăm o educațiune specială a sufletului, a voinței, care ne dă tăria ori... slăbiciunea de a nu ne gîndi mai mult de cît trebnie la fenomenul complex, ciudat al morții. Ori-cîte convoiuri funerare ne trec pe dinainte, *nu* cugetăm de cît la moartea... celorlalți, iar *nu* la a noastră care e, cu toate aceste, nu numai sigură, dar fatală, trebuincioasă, fiind numai o formă a vieții în univers.

De la filosofii stoici ai antichității pînă la cugetătorii moderni de intelectualitatea lui Maeterlinck, *această* operațiune au vrut să o săvîrșească unii binevoitori: de a face moartea să pară mai puțin grozavă, de a o face oare-cum mai simpatică idealizînd ființa ei, expresiunea ei, scopul ei, — pentru că viața este numai un mijloc,—dar moartea este un scop al lumii.

„Să învățăm—zice Maeterlinck — a o privi așa cum este, în sine, adecă fără ororile materiei, dezbrăcată de groazele închipuirii. Să gonim ceea ce nu este al ei cu adevărat. O facem, bună-oară, vinovată de durerile ultimei boli: și nu e drept! Bolile n'au nimic comun cu ceea ce le pune capăt. Ele fac parte din viața și *nu* din moarte. Uităm lesne cele mai crunte suferințe cari ne cedau sănătatea, iar întăia rază a convalescenței șterge cele mai nesuferite amintiri ale camerei de dureri. Dar vie moartea și numai de cît o împovorăm de tot răul făcut înaintea ei. Toate lacrimile — pe seama ei; fie-ce strigăt de durere devine un strigăt de învinovățire. Ea singură duce povoara greșelilor naturii sau a ignoranței stiinței cari au prelungit fără folos supliciile în numele cărora blestemam moartea pentru că a venit să pună sfîrșit chinurilor..."

Am citat o singură frază, pentru a arăta tonul în care poetul-filosof înțelege să ușureze rolul social și fiziologic al morții, pe care Eminescu a încercat mai de mult s'o ierte, scriind:

O moartea-i un haos, o mare de stele,
Cînd viața-i o baltă de voie rebele.

Dar e în zadar. Dacă iubim somnul,—imaginea mică a morții, nici-odată și pentru nimic în lume nu ne vom „înalța" pînă a iubi „somnul de veci". Nu pentru aceasta ne-a creat și ne-a pregătit mama vitregă,—Natura.

Rodion.

O statistică comparată
între
România și Bulgaria
pe anul 1912

Producții agricole diverse în tone; *România:* Suprafață calculată în Hectare, 7.691.200; grîu, 21.311.472; orz, 5.648.552; ovăs, 5.704.244; secară, 1.516.788; cartofi, 103.900; sfeclă de zahăr, 254. *Bulgaria:* suprafață cultivată în hectare, 3.585.500; grîu, 160.916. Celelalte lipsesc din statistică.

Comerț de producte agricole. *România:* Cereale, import 6.429.000; export 288.446.298. Vin: import 28.403.500, export 105.000; mașini agricole, import 42.982.890, export 340.950. *Bulgaria:* Cereale, import: 3.401.000; export 67.885.000; vin, import 434.718, export 3.600; masini agricole, import 158.460, export 27.850.

Specii de animale la muncă. *România:* Cai, 864.324, boi, bivoli, etc., 2.589.526; oi, 5.655.544; porci, 1.709.205. *Bulgaria:* Cai, 536.616; boi, bivoli, etc.; 2.167.271; Oi, 8.081.816; porci, 1.463.241; măgari, 124.216; capre, 1.370.201; catîri 11.828.

Suprafața în kilom. patrați.—România, 131.353; Bulgaria, 96.345.

Populația din 1912. — România, 6.865.739; Bulgaria, 4.284.844.

Populația pe kilometru.—România 51 pe kilometru patrat; Bulgaria 42.

Suprafața cultivată în kilometri patrați. România, 76.912; Bulgaria 35.855.

Păduri în kilometri patrați.—România, 22.823; Bulgaria 30.413.

Grîu în hectolitri. — Romînia: 21.311,472; Bulgaria, 3.354.000.

Secară în hectolitri. — România: 1.516.788; Bulgaria, 1.500.000.

Ovăs.—România, 5.704.244; Bulgaria 1.700.000.

Vin în hectolitri. România 1.285.250 Bulgaria, 1.215.000.

Mătasa. — România și Bulgaria, egal (137.894 kilo).

Cauciuc.—România, import, 4.762 lei. Bulgaria?

Petrol în tone.—România, 1.296.403; Bulgaria? (România vine al treilea stat din lume).

Comerțul în total. — România, 793 milioane lei; Bulgaria, 271 milioane.

Pelării, Blănuri.—Import, România, 15.534 lei; Bulgaria, 7.236 lei.

Importanța comercială pe locuitor în lei.—România, 116; Bulgaria 62.

Marina comercială în tone.—România, 149.500; Bulgaria?

Căi ferate în kilometri.—România, 3.561; Bulgaria 1.892.

Rețeaua telegrafică în kilometri. România, 7.762; Bulgaria, 6.855.

Scrisori postale pe an. România, 228.218.000; Bulgaria, 54.262.000.

Armata în timp de pace.—România, 93.649. Bulgaria, 62.000.

Comparație în bugete. — România 461 milioane; Bulgaria, 172 milioane.

Bugetul pe locuitor în lei: România 61; Bulgaria 37.

Cifra datoriei. România 1.450.674.563. Bulgaria 402.075.184.

Datoria pe locuitor în lei.—România 205; Bulgaria 96.

Confecții, vestminte.—Import, România 21.156 (în mii de lei). Bulgaria?

Producte chimice. Import, România 7.640 lei; Bulgaria 4.342.

REZUMAT

Din dizertația ținută de Preutul Iconom Ioan Andreescu, profesor de religie la școala Normală „V. Lupu", cu ocazia sărbătorirei celei a 85-a aniversare de la înființarea școalei, în ziua de 30 Ianuar a. c. 1913.

II

In partea doua a dizertației s'a arătat, că D-zeirea religiunei creștine se probează și din nenumăratele binefaceri revărsate de ea în lume și anume în societatea omenească.

Așa, de unde în păgînism, credința despre zeitata era cu totul rătăcită, adorîndu-se o mulțime infinită de zei, duș

mani unii contra altora, cari patronau imoralitățile și viițiile cele mai scîrboase, făcuți din diferite metale, și cu un cult de tot barbar; în societatea păgînă legăturile sociale erau toate sfărmate, în familie: poligamia și tirania față de femei și copii sancționată chiar prin legile păgîne; sclavia deasemenea era în cea mai înfloritoare stare, punînd sub jugul nemilos al stăpînilor, aproape o treime din populațiunea de atunci a lumei; viițile cele mai scîrboase erau rîdicate la rangul de virtuți; afară de foarte puțini la număr, cea mai mare parte din oameni e se află în ingnoranța cea mai desăvîrșită; egoismul stăpînea pe toți, războaele nu urmăreau de cît distrugerea și peirea, împreunate cu robia a tot ce rămînea viu, etc, etc, grozăvii, cari de altfel, se întîmplă chiar și azi, la popoarele barbare, unde lumina creștinismului încă n'a pătruns.

Toată această rea stare din păgînism, a fost recunoscută chiar de filosofii mari ai păgînității, ca, Platon, Socrat și alții, cari s'au încercat să reformeze acea stare, însă neputînd, ei însuși și mai ales Socrat, au recunoscut că aceasta nu se poate face de om, prin propriile sale puteri, ci, zice el: „trebue să vină o inteligență Divină, care să'l învețe pe om, cari trebue să fie sentimentele omului către D-zeu, către sine însuși și către semenii săi". — Reformarea aceasta s'a făcut, în'adevăr, prin creștinism—probă că e D-zeesc—căci, prin el, omul a putut să afle pe adevăratul D-zeu, ca unul singur, spiritual atot sfînt și atot puternic, făcător și îngrijitor a toate; Creștinismul a înlocuit sacrificiul cel sîngeros de oameni din păgînism, prin sacrificiul păcei, prin acel spirit de caritate universală, pe care Evanghelia l-a adus pe pămînt; Creștinismul desbracă pe oameni de sălbătăcia lor: părinții nu mai sunt niște tirani față de copii și căsătoria monogamă, rîdicată la rangul de sfîntă Taină, prin binecuvîntarea Dumnezeiască, a pus pe picior de egalitate pe femee cu bărbatul; sclavia desființată, căci toți oamenii sunt fii ai aceluiași D-zeu, iar sîngeroasa arenă a circurilor și a teatrelor, unde în păgînism sclavii erau tărîți și aruncați la lupta cu fiarele sălbatece, sau între ei însiși, spre a distra lumea barbară, deveni un obiect de groază și dispreț; nenorociții nu mai sunt părăsiți la asprimea soartei, ci întîmpină în creștinism mîini iubitoare și pîinea vieței; — Creștinismul apoi făcu să iasă lumea din ignoranța în care se adă și să înainteze pe toate căile, să se civilizeze, căci el a spus oamenilor: „fiți desăvîrșiți precum și Tatăl din cer — D-zeu — e desăvîrșit".

Viițiile — prin creștinism — au fost recunoscute ca atari și înlocuite prin tot felul de virtuți.

Cu alte cuvinte și în scurt, se poate afirma cu toată îndrăzneala, că Creștinismul a făcut totul pentru umanitate: Societatea, familia, nenorociții, lui îi sunt datori minunata schimbare, care a făcut să domnească ordinea, unitatea, fericirea și lumina, acolo unde nu există, de cît dezordinea, ocara, necinstea și robia, cum și ignoranța cea mai desăvîrșită.

Și dacă aceste efecte, atît de strălucite, aduse de creștinism în omenire, azi adeseori lipsesc, cauza e, că acei de la cari lipsesc, nu sunt pătrunși încă, de D-zeirea creștinismului, nu sunt creștini adevărați, ci numai cu numele, fiindcă sunt botezați în legea creștină. Aceasta însă nu poate să îndreptățească, cîtuși de puțin, pe acei, cari atacă creștinismul, pe motivele arătate la începutul acesteia și de aici concluzia, la care am voit să ajung prin dizertația mea de azi,—zice părintele conferențiar—este, că fiecare creștin, cercetînd mai pe larg, (căci în cadrul unei dizertații ocazionale mărginită la un timp de 30—40 minute nu e posibil a se face aceasta) împrejurările tratate mai sus și convingîndu-se de D-zeirea Croștinismului, să creadă în'trînsul cu convingere, să țină la el cu tărie și să lucreze conform lui, din toată inima, căci atunci în adevăr, toate strălucitele foloase arătate, ca și infinit de multe altele, ce decurg din ele, vor trona între oameni și va produce o armonie și înțelegere universală ca cea a îngerilor din ceruri.

La aceasta cu atît mai mult să cugete tinerii elevi ai școalei normale V. Lupu, pe cari în special, i-am avut în vedere la alegerea subiectului tratat, de oarece prin menirea lor viitoare, trebue să fie nu numai buni creștini, dar și buni educatori de creștini și cetățeni ai patriei noastre romîne, care—mai ales de religiunea creștină ortodoxă adevărată, a fost ajutată în timpuri și de fericire ca și în cele de restriște, la menținerea și nepeirea ei cu toate instituțiile ei.

Termină apoi cu urări pentru M. S. Regele și toată Augusta familie regală.

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

în clinicile prof. **Heubner** *(Charité),* **Neumann** *(Säuglingsfürsorge),* **Finkelstein** *(Azilul de copii).*

Iași, str. Cuza-Vodă (Golia) 42

Consult 10—11 și 3—5.

Epitropia Generală
a
Casei spitalelor și Ospiciilor
Sf. SPIRIDON DIN IAȘI

Face cunoscut că în ziua de 2/15 Mai 1913 oarele 2—4 p. m. se va ținea în camera acestei epitropii licitație publică pentru darea în antrepriză, furnizarea medicamentelor și a drogurilor necesare farmaciei Spitalului Central pe timp de 2 ani.

Valoarea acestei furnituri se urcă aproximativ la suma de lei 35,000 pe an.

Licitația se va ținea cu oferte sigilate conform legei Contabilității generale a Statului și concurenții spre a fi admiși la licitație trebue să depue odată cu ofertele și o garanție provizorie de 5 la sută din valoarea totală a medicamentelor, în numerar sau efecte publice.

Condițiunile și ori-ce informațiuni cu privire la această întreprindere se pot vedea în ori-ce zi de lucru în cancelaria Epitropiei la Serviciul Administrativ.

No. 1088.

„Liga Patriotică"

Conform unui angajament luat prin coloanele „Opiniei", la 1 Martie 1913, împreună cu alți tovarăși de idei pur patriotice, vom face a apare o revistă lunară, cu titlul de „liga patriotică."

Coloanele acestei reviste vor fi deschise tuturor oamenilor de bine și cu suflet curat, din punctul de vedere al interelor generale. Ori cine dar, care se găsește întîlnit în acest drum și găsește necesar, sub proprie iscălitură, să își propage ideile, poate să o facă.

Tot în acest scop, se caută un domn desenator talentat și inspirat, care poate concepe și executa o copertă alegorică, artistic lucrată, de mărimea revistei „Facla" pe care să o predea cel mult până la 26 Februarie subsemnatului, în strada sf. Teodor No. 6 sau la Palatul de Justiție, pentru care va primi o modestă recompensă,—căci adevărata artă... e neprețuibilă.

George Skarlet
Avocat

Scrisori din Bucovina

De la corespondentul nostru special

Moartea arhimandritului Ghedeon Balmoș

Cernăuți 18 Februarie.—Romînii bucovineni, au fost loviți de o nouă pierdere ireparabilă. Nemiloasa moarte a secerat pe unul din cei mai venerați prelați, care departe de a se aventura în vîrtejul luptei politice, a ocupat un loc de frunte în rîndurile acelor romîni, cari s'au preocupat cu mare zel și activitate rodnică, de soarta bisericei romînești din Bucovina, luptînd pînă în ultimul moment cu toată dragostea, la păstrarea caracterului ei romînesc, amenințat în ultimul timp de influența șovinismului ucrain.

Arhimandritul Sucevei Ghedreon Balmoș, s'a stins din viață, în urma unei lungi și rodnice activități obositoare, depusă pentru biserica și viața cultural-națională a romînilor bucovineni, lăsînd în urmă regrete unanime și o jale covîrșitoare. Figură patriarhală, blîndă și inteligentă, arhimandritul Balmoș a fost în primul rînd un preot idealist, fiind considerat ca unul din cei mai eruditi capi bisericești, nvînd protopopul adevăratului duhovnic sufletesc al poporului romîn bucovinean.

Nimeni și nimic n'a putut abate pe această măreață figură, de la calea s'a dreaptă și roditoare pentru dezvoltarea caracterului romînesc al arhidiecesei Sale. Din cauza spirttului său blînd și cumpănit în toate manifestările Sale, a știut să se impuie și celor mai înverșunați dușmani ai bisericei.

Sfaturile P. S. Sale au fost în totdeauna ascultate cu venerație și fără nici un murmur de șovăire de toți acei cari apelau la sfatul înțelepciunei P. S. Sale. A fost un suflet de o caritabilitate rară, ajutînd cu dărnicie în toate împrejurările și ori unde nevoia cerea. Nici un ajutor nu i se părea prea mare și nici un sacrificiu prea mult. Ca membru sprijinitor al tuturor societăților culturale din Bucovina a fost în totdeauna de observat în fruntea tuturor acțiunilor frumoase de gen umanitar.

Figură marcantă, a jucat un rol foarte însemnat în sînul bisericei greco-orientale din Bucovina și era desemnat ca viitor arhimandrit de scaun al mitropoliei din Cernăuți.

Prin moartea arhimandritului Balmoș, biserica românească din Bucovina perde pe unul din cei mai distinși prelați, iar poporul romîn pe unul din cei mai aprigi apărători al causei românismului.

Doliul bisericei este totodată și jalea întregului popor romîn din Bucovina.

I. P. S. Sa s'a născut în 1842 în Bucovina. Studiile teologice le-a făcut la Universitatea din Cernăuți, terminîndu-le în 1866. In 1868 a fost hirotonosit preot, în 1869 avansat paroh, în 1880 Exarh și 1874 protopresviter, iar în 1894 arhimandrit al Sucevei și stareț al mănăstirei sf. Gheorghe, cu moaștele sf. Ioan (vechea mitropolie moldovenească), demnitate pe care a ocupat'o până în ultimul moment. Cavaler al ordinului Frantz-Iosef, crucea de aur cu coroană, medalia serviciul credincios de 40 ani, medalia românească de aur pentru muncă bisericească, etc.

Inmormîntarea a avut loc azi la Suceava în mijlocul unei mari asistențe de preoți și urmat până la locul de veci de toată suflarea românească din Suceava și împrejurime.

Moartea ilustrului prelat este regretată și deplînsă de tot neamul românesc.

Gama

Litere-Științe-Arte

Trei teatre.—Noul regulament al celor trei teatre naționale subvenționate nu mai lasă nici-o îndoială.

Tendința de a pune în inferioritate cele două teatre din Iași și din Craiova este evidentă, sau este evidentă consacrarea unei inferiorități. Rezultatul este acelaș.

Ar fi să ascundem adevărul, ori să negăm realitatea, dacă n'am recunoaște adevărul, că teatrul iașan—de cel craiovean nu ne ocupăm aci, mai cu seamă după cele ce se știu—nu se află pe aceiași scară de dezvoltare ca teatrul național din București. Diferența e însemnată din punctul de vedere artistic. Dar a consacra o inferioritate artistică e nedrept.

A nu da, bună oară, comitetului iașan dreptul de a respinge definitiv o piesă, e cam jignitor, a consacra comitetul de lectură drept o instanță de... apel în materie literară, e oare cum curios.

De aceia am subliniat aceste tendințe, pînă ne vom ocupa de alte puncte ale regulamentului teatral.

*

Artistul Mircea Pella care a jucat la „Comoedia" în București, s'a reîntors în Iași.

*

Volumul „Despre Populație", al d-lui Em. Socor se găsește la librăria Socec din Iași.

*

Foarte interesantă și bogată este corespondența găsită între hîrtiile defunctului Thureau-Dangin, fostul secretar perpetuu al Academiei Franceze.

In special corespondența cu scriitorii, —laureați ori candidați ai Academiei.

*

La 16 Martie va avea loc, la Sorbona inaugurarea institutului Leonardo a Vinci.

Institutul acesta a fost creat pentru a permite artiștilor francezi studiul artei industriale în Italia și artiștilor italieni în Franța.

*

STRUNA ZILEI

EXTREMELE S'ATING

N. Iorga: „Invit pe d. ministru Disescu să vizităm împreună schitul pentru a controla dacă nu s'a întîmplat în adevăr nimic Superioarei".

Desbateri

Maici tinere, Superioare,
Cînd vin asemenea anchete,
Voi bănuiți, desigur, biete—
Motive cam... inferioare.

INFORMAȚII

▪ Inițiatorii ideei de a se funda în Iași un grup și o gazetă în vederea propagandei pentru fuziunea partidelor conservatoare au avut Duminică o nouă întîlnire.

D-nii C. Negruzzi, fost prefect, și maior Negruzzi și-au expus punctul lor de vedere că, fuziunea nu trebue să consiste în contopirea celor două partide, dar să fie alcătuită alegîndu-se din cele două partide valorile reale.

Pe lîngă frații Negruzzi, au mai aderat la acest grup d-nii Petrovici, agregat universitar, și N. Krupenski, fost deputat.

Gazeta grupului ar urma să apară săptămânal, având de director pe d-l C. Negruzzi și de redactor pe d-l I. Petrovici.

▪ In ziua de 17 Februarie a avut loc în sala de consiliu a Universității adunarea comitetului de patronare a seratei muzicalo-literare dată in folosul flotei și al crucei roșii. Părintele Țincoca, care a avut sarcina de a organiza această serată și a plasa biletele, a făcut darea de seamă. A presentat biletele nevândute, actele justificative și socotelile. S'au plasat bilete pentru 2335 lei și 50 bani. Din programe s'a încasat 5 lei, din colecta I. P. S. Mitropolit 205 lei, din donația Princesei Moruzi 28 lei, a D-nei D-r Riegler 40 lei. In total 2612 lei și 50 b. Cheltuelile au atins suma de 361 lei și 10 bani. Venit net a rămas 2252 lei și 40 bani, din care comitetul a decis a da jumătate pentru flotă, iar jumătate pentru crucea roșie eșană.

Comitetul exprimă mari mulțămiri D-lui Profesor A. D. Xenopol pentru interesanta conferință ce a ținut la acea serată, D-nelor Sofia O. Teodereanu, L. Bârsan și O. Popovici, D-lor Mircea Bârsan, N. Teodorescu, profesor la conservator, Șt. Petrovici, Dimitriu dirijorul corului mitropolitan și coristilor pentru frumoasele contribuții muzicale și literare cu care au mulțumit publicul eșan pe deplin, asigurând un venit frumos flotei și crucei roșii.

▪ Unii rău voitori auzind de o aspră observație făcută de părintele Protoiereu Țincoca servitorului călugăr Hrișcă pentru că a intrat în cancelaria protoieriei beat, au denaturat și scris printr'un jurnal local de o încăierare. Aceasta se poate numai între servitori, nu între un protoiereu și un servitor, fie el chiar și călugăr.

▪ **In chestia cadavrului din str. Ciurchi.**—Autopsia care s'a făcut eri, de către medicul legist, cadavrului Elenei Dogariu, a găsit indicii că poate fi vorba de o otrăvire.

Organele nefericitei femei au fost trimise spre analizare la Institutul de Chimie.

Parchetul e în așteptarea rezultatului analizei.

▪ In comuna Gropnița, satul Forăști bîntue epizootia de febră aftoasă printre vitele cornute.

▪ Serviciul tecnic al Comunei și Direcțiunea tramvaiului au fost înștiințate că în str. Sărărie în dreptul casei cu No. 143 s'a deschis, sub liniile tramvaiului o surpătură adîncă de 5—6 metri.

Casele și o parte din stradă sunt amenințate.

▪ **Școlare.**—Ministerul a cerut inspectoratului școlar un tablou de directorii și directoarele din Iași și diriginții școalelor rurale, cari la 1 Aprilie 1914, vor ieși la pensie, pentru ca în conformitate cu noile deciziuni ministeriale, să fie scoși din directorat pe ziua de 1 April 1913.

— D-lui N. Ionescu institutor la școala de băeți M. Kogălniceanu, i s'a acordat un concediu de două luni, pentru caz de boală.

— Invățătorul Gh. Ghimeș a fost detașat pe ziua de 1 Martie de la școala Principele Carol-Tulcea la școala din Plugari-Iași.

— Ministerul a dat autorizație d-rei dr. Frida Acherman să predea Higiena la școala de fete „Steaua" din Iași.

— S'a dat autorizație d-rei Eugenia Tacu, să funcționeze ca institutoare de limba romînă la școlile primare particulare din Iași.

— Ministerul mulțumește d-lui col. C. Langa, pentru că a donat școlei rurale „C. Langa" din Miroslava-Iași suma de 60 lei, cu care s'a procurat cisme și cărți la 20 elevi săraci din numtta școală.

— S'a acordat un concediu de 40 zile d-nei Iulia Motăș institutoare în Iași, cu începere de la 11 Februar, fiind suplinită de d-ra Florentina Carp.

— S'a acordat d-nei Rozalia Ghibănescu instit. Iași, un concediu de 3 luni cu începere de la 8 Februarie pentru boală. Suplinită de d-ra Nat. Florescu.

— S'a acordat d-nei Claudia Zaharia institutoare, un concediu de 25 zile cu începere de la 18 Februarie. Suplinită de d-ra Margareta Meza studentă.

— La 25 Februarie va avea loc un consiliu de inspectori pentru a se lua ultimile deciziuni cu privire la programele pe jumătate de zi la școlile primare și care probabil se va pune în aplicare pe ziua de 1 Martie 1913.

TEATRUL NAȚIONAL

Joi 21 Febr. 1913

Legea Ertărei

Piesă în 3 acte

▪ S'a înființat în localitate o societate societate în numele de „Industria Modernă" cu sediul în sf. Lazăr No. 33. Capitalul subscris este de 1500 lei. Statul a fost aprobat de Cassa Centrală a meseriilor.

Consiliul de Administrație se compune din d-nii: Anton Bejinariu, Emil Vrînceanu, Gheorghe Simionescu, Constantin Enea, Gheorghe Hutanu. Comisia cenzorilor: Gheorghe Nistor II, Constantin Dăscălescu, Neculai Stălinescu, supleanți Mihai Sîrbu, Teodor Ciobanu, Ion M. Griu

▪ In penetenciarul din Iași sunt în momentul de față 400 deținuți

Noul director, d. G. Mihail, numit pe ziua de 16 Februarie, a luat astăzi în primire locuința rezervată directorului.

▪ In curînd se vor începe la mănăstirea Văratic lucrările pentru înființarea unui spital pentru tuberculoși, Maicile din mănăstire vor fi luate ca surori de caritate.

▪ Eri, Marți directorii societăților de petrol au fost primiți de către d. A. Bădăreu, ministrul lucrărilor publice. convocați fiind ca să se discute chestia tarifului de transport al petrolului pentru export pe căile ferate romîne.

Direcția c. f. r. susține că față cu urcarea prețului petroleului, n'ar mai drept ca statul să mențină tariful redus de transport, tarif care ar fi sub costul regiei.

Intre alte argumente invocate de către industriași petroleul împotriva modificării tarifului de transport, este și acela că acum 14 ani cînd s'a stabilit tariful redus se exportau din țară abia 8 sau 10 mii de vagoane, pe cînd azi se exportă aproape înzecit, — deci costul de exploatare trebue să fie cu mult acoperit.

S'a botărît să se mai ție o nouă consfătuire viitoare.

▪ Lecuitorii din comunele rurale care se vor așeza în Dobrogea ca împroprietăriți, vor beneficia de transportul gratuit pe toate liniile ferate, atît ei cît și întreaga lor gospodărie.

▪ Dela 15 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină	1.40 și	1.60
Brînză de munte	1.80 și	2,—
Brînză de munte în Burduf		2.80
Ouă zilnic proaspete	9 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.35
Idem	oca	0.50
Cașcaval grecesc		2.80
Cașcaval de Penteleu		3.40
depozit permanent de Schweitzer elvețian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producție proprie: mușchi afumat de porc, limbi afumate de vacă și de porc, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Dr. Manolescu, Iași Strada Lăpușnean

Ultime Informaţii

In procesul intentat Primăriei de societatea „Union Bau Gesellschaft", pentru care este termen fixat la 5 Martie, oor pleda din partea societăţii d-nii avocaţi P. Missir, Rosenthal şi L. Antoniu.

Comuna Iaşi va fi aparată de d-nii Matei Cantacuzino, Eug. Herovanu, I. Liatris şi Gr. Dimitrescu.

La acţiunea formulată de societate, Primăria va răspunde cu o cerere reconvenţională.

Pe cale de anchetă judecătorească se va revizui atît modul cum au fost executate lucrările, cît şi calitatea materialelor întrebuinţate.

Dezbaterile vor lua proporţii mari şi procesul nu va fi de grabnică soluţie.

O comisiune compusă din d-nii profesori de clinică dr. Dimitriade, Manicatide, Amza Jianu şi Bacaloglu s'a prezentat eri Epitropiei Sf. Spiridon cerînd ca profesorii de clinică, conform cu legea, să fie numiţi medici primari fără concurs.

De la 11 pînă la 19 Februarie s'au declarat în localitate 16 cazuri noui de scarlatină la serviciul sanitar.

De astă-dată şi dispărţirea a III-a figurează cu numeroase cazuri. Două familii—Strat—pe strada Sărărie prezintă ele singure, şase bolnavi de scarlatină.

In caz dacă autoritatea comunală va conveni cu societatea tramvaiului pentru prelungirea liniilor şi pavarea cu piatră cubică de-alungul unora din liniile actuale, lucrările vor avea să dureze aproape doi ani.

Numai comanda şi aducerea materialelor necesare, din străinătate, durează cel puţin patru luni, aşa în cît campania de lucru ar putea începe abia prin August.

Copitalul de învestit, din partea societăţii ar fi de peste un milion.

Conferinţa viitoare la cercul didactic va fi Vineri 22 Febr. ora 5 p. m.

Va vorbi dl. profesor Valentin Bude *„Despre poeţii războaelor franco-germane 1813, 1870 | 71".*

D-nii Titus Alexandrescu, Ionel Giurcăneanu şi Mihail Iorga au fost avansaţi pe ziua de 16 Februarie a. c. în urma examenului depus la inspectoratul poştelor.

D. Constantin Zaharia, inspector al şcolilor primare, a inspectat astăzi şcoala primară din Păcurari, de sub direcţiunea Doamnei Maria dr. Guţu.

Printre financiarii noştri continuă să se discute asupra morţei misterioase a lui Leon Popper.

Deşi cercetările poliţiei şi a parchetului de Vaslui mai continuă încă, deşi sunt multe indicii că moartea fostului bancher nu-i datorită întâmplărei ci voinţei lui proprii, împrejurările însă în care s'a produs, nu oferă autorităţilor noastre nici o dovadă serioasă că avem de a face cu o sinucidere.

In legătură cu această chestiune se discută şi dreptul pe care îl are familia defunctului de a cere sumele de bani pentru care era asigurată viaţa lui Leon Popper.

Această asigurare e făcută la mai multe societăţi şi se evaluează la suma de o sută de mii de lei, pe care familia defunctului urmează să-i încaseze, în caz când nu se va putea dovedi în mod destul de serios că avem de a face cu o sinucidere.

De altfel contractele de sigurare pe viaţă prevăd clauza valabilităţii asigurărei, de îndată ce sinucisul a achitat ratele timp de doi ani împliniţi.

Cea dintâi linie de tramvai prelungită în cazul unui acord între comună şi Allgemeine, va fi liuia Socolei, cea mai frequentată.

Notariat. — Eri s'a autentificat la grefa tribunalului secţia III-a actul prin careCreditul Fonciar Urban vinde d-lui dr. A. Steurman imobilul Krupenski din str.Cuza-Vodă 13.

Intre noile proiecte de împămîntenire destribuite eri la Cameră se află ale d-lorL. M. Devechi W. Dinnermen şi Gh. Iarmaş din Iaşi.

Confratele nostru „Presa" e informat că lista candidaţilor pentru rectoratul iaşan va cuprinde numele d-lor Matei Cantacuzino, C. Stere şi P. Rişcanu.

In comuna Ciurea cotuna Piciorul-Lupului, s'a aprins eri, şi a ars întreaga gospodărie a locuitorului Ioan Toma.

Pagubele se ridică la suma de 700 lei. Nu sunt bănueli că focul ar fi fost pus.

In şedinţa de eri consiliul comunal a numit o comisiune compusă din d-nii P. Botez, Gh. Voluţă şi V. Arsenie, care să intre în tratative pentru expropierea casei Kieser.

Pentru întocmirea regulamentului relativ la transportul cu tramvaiul electric, a cărnei dela Abator în oraş, consiliul comunal, în şedinţa de eri, a numit o comisiune, compusă din d-nii Iustin Adace, I. C. Fleaşcă şi C. Cerchez.

In comuna Sculeni, a ars eri gospodăria săteanului I. Parfene. Pagubele se ridică la suma de 400 lei. Sunt bănueli că focul ar fi fost pus de către rău făcători.

Inmormîntarea comerciantului Leo Popper.—Corpul nefericitului comerciant Leo Popper, care a fost răpit familiei, amicilor şi oraşului nostru, în împrejurări atît de tragice şi misterioase, a fost adus eri seara, de la Vaslui şi depus în gara locală, de unde a fost ridicat astăzi după amiazi, la ora 2, pentru a fi transportat la cimitirul israelit.

Foarte multă lume a ţinut să petreacă cortegiul funerar. Piaţa gărei şi toate străzile ce urmau să fie parcurse pînă la cimitir erau pline de lume.

Indurerarea ce se observa pretutindeni îţi dădea impresia că defunctul se bucura de multă simpatie în Iaşi.

Carul funebru tras de 4 cai cerniţi, era acoperit de numerease coroane şi flori naturale.

Pe panglicile ce se ivesc din gramada de crizanteme, violete, rose, etc, se remarcă: Clubul Concordia, Familiea Moritz Wachtel, Fraţii Jurist, Unter, Familia Diamant şi L. Brill V. Dinerman, Anna şi Albert Diamant, Adolf. Löbel şi E. Tenenbaum.

Familiea care urmează carul este înconjurată, de numeroşi amici, medici, advocaţi, proprietari şi comercianţi, etc,

D. învăţător I. Corlat ne scrie din Borşa că d-sa nu are nici un amestec în afacerea de la Cotnari, unde preşedintele cercului a brutalizat pe o doamnă învăţătoare.

Judiciare.—Am arătat în numărul nostru de eri că şeful siguranţei d. Iordăchescu, a fost dat judecăţei pentru abuz de putere, săvârşit prin acte de violenţă în potriva portarului gărei Iaşi.

Tribunalul s. I. judecând această afacere a găsit că ancheta dăduse lucrurilor o proporţie pe care n'o aveau, şi aprecîind că şeful siguranţei n'a săvârşit abuzul ce i se imputa, i-a dat totuşi o amendă de 10 lei faţă cu depunerile defavorabile făcute în contra sa de personalul gărei care se pare a se fi solidarizat cu colegul lor.

— Curtea de Apel s. II avea a se pronunţa eri asupra delictului silvic imputat fraţilor Agemoglu, mari proprietari în jud. Bacău.

Autorităţile silvice i-au condemnat la 150000 lei amendă.

Curtea a amânat cercetarea afacerei.

— Secţia I a Tribunalului de Iaşi urma să judece eri, procesul intentat de inginerul C. Busioc, d-lui I. Armăşescu, şeful gărei Iaşi.

Lipsind martorii citaţi, procesul s'a amânat pentru ziua de 9 Mai a. c.

Misterul Camerei Galbene. — După cum am anunţat se va juca la Teatrul-Naţional în ziua de 2 Mart.

Acţiunea acestei piese, cuprinse în cinci acte se desfăşoară după cum urmează: Actul I, *Un Bal la Elgssée*; Actul II, *Camera Galbenă*; Actul III, *Judele de Instrucţie*; Actul IV, *Regele Transformiştilor* şi Actul V, *Curtea cu Juraţi.*

In noul program de astă-seară Mercuri al cinematografului Pathé-Frères din vasta sala a Circului Sidoli se cuprind între altele:

„Pedeapsa unei femei", film danez de mare artă. Apare pentru prima oară d-ra Ragna Wattergren, cea mai renumită artistă a teatrului regal din Christiania.

Marele incendiu de la moara Assan.

Inmormîntarea fostului ministru Djuvara.

Prince cochetează, scene foarte humoristice.

Porumbelul călător, vulgarizări ştiinţifice.

Cale spinoasă, mare roman contimporan.

Cătuşele miraculoase, scene comice.

In noul program de Vineri, al doilea film danez—Prince, Preşedintele Republicei franceze, excelenta comedie cu simpaticul humorist parizian, etc.

NU SIMTE CRIZA

cine cumpără la

Magazinul Dr. I. MANOLESCU

— Strada Lăpuşneanu 12 —

Deviza Magazinului fiind: **A vinde ieftin pentru a vinde mult.**

S'a pus în vînzare cu preţuri în afară de ori ce concurenţă:

Unt fin de masă *„Aurora" zilnic proaspăt, kilogramul*	5.20
Idem, *pachetul de un şfert chilogr.*	1 30
Smîntînă neîntrecută „	2.60
Şuncă proprie, *ca de* **Praga**	5.20
Miere centrifugată *fără pereche*	3.00
Mere obişnuite de masă	0.40

Precum şi toate celelalte articole comestibile **cu preţuri de reclamă.**

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

Dr. I. Mironescu

absentînd cîtva timp din localitate fiind chemat în interesul serviciului militar a fost readus în Garnizoana locală unde şi-a luat ocupaţiunile sale medicale.

Orele de consultaţie fiind dela 3-5 p. m. la domiciliul său str. Arcu 10,

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 20 Februarie

Noui sîngeroase lupte între Turci şi Greci

Poarta face noui propuneri de pace

Sofia.—Toţi miniştrii marilor puteri au primit instrucţiuni şi vor oferi mîne dimineaţă guvernului bulgar mediaţiunea pentru negocierile păcii şi-l vor sfătui pentru o apropiată încheiere a păcei.

*

Cetinge. — Regele a declarat corespondenţilor militari că hotărîrea Muntenegrului de a lua Scutarii cu armele nu se va schimba, faţă de deciziunea puterilor ca Scutarii să aparţină Albaniei. Muntenegrul va continua operaţiunile pînă ce Scutarii vor fi cuceriţi, de oare-ce Scutari sunt o chestiune de existenţă pentru Muntenegru.

*

Ahena.—Se comunică din Corfu: pe la orele 11 dimineaţă diviziunea navală greacă în ordine de batae a părăsit portul, îndreptîndu-se spre Nord; urmau mai multe transporturi. Pe la orele 1·30 vasele bombardară Santi Quarante. Populaţiunea din Corfu auzea canonada ca nişte tunete îndepărtate. După informaţiunile telefonice Turcii n'au respuns, ci au fugit. Pe la orele 11 seara transporturile se reîntoarseră la Corfu, iar trupele grece ocupară Santi Quarante. Artileria turcă a fost nimicită.

*

Athena. — Biroul presei, confirmă în mod oficial debarcarea trupelor grece la Santi Quarantei.

*

Sofia. — Cercurile competente declară nefundate comentariile streine în raport cu depeşa publicată de „Times" cu privire la pretinsa cedare a Adrianopolului; guvernul nu a primit încă o informaţiune oficială, ci numai indicaţiuni că Turcii ar primi eventual o linie de la San Stefano trecînd pe la nord de Iniada pînă la Gura Mariţei. Dacă aliaţii vor renunţa la celelalte cereri, mai ales la despăgubiri, linia sus numită ar cuprinde fireşte cedarea Adrianopolului, această propunere totuşi este declarată ca neacceptabilă şi fără valosre.

*

Constantinopol.—Se crede că în întrevederea de alaltăeri cu marele vizir d. de Giers a comunicat răspunsul guvernului bulgar care ar stărui asupra frontierei propuse la Londra plecînd de la Midia sau de la Capul Malatra la vr'o 40 km. la sud de Iniada şi sfîrşind la Rodosto. Se asigură că mai multe mari puteri vor sprijini noua propunere a Porţei, căci puterile ar fi în genere contra scoborîrii bulgarilor la Marea de Marmara. Privitor la cererea aliaţilor de despăgubire de un miliard de fr., se crede că nu e probabil ca puterile să sprijine atare cerere.

Relativ la propunerea făcută de Rusia şi de Puteri de a face să iasă din Adrianopol toată populaţiunea civilă se observă în cercurile competinte că propunerea este nerealizabilă de oare-ce este greu de a evacua o populaţiune de 120 mii de oameni. Cercurile oficiale declară acum că nu trebue să se dea o mare importanţă complotului descoperit de oarece nu este implicată nici o personalitate importantă.

*

Atena.—Se comunică din Philippiades: trupele grece venind de la Netzovo au scos de acolo pe turci şi au înaintat spre fluviul Arhtos. La 28 Februarie 800 de turci cu 5 tunuri au atacat corpurile grece care ocupau linia Janina-Philippiates. Turcii au fost respinşi şi obligaţi a se retrage lăsînd vre-o sută de morţi. A doua zi Turcii cu artileria au încercat să pue stăpînire pe posiţiunea Likosani. Grecii de şi mai puţini la număr au păstrat poziţia şi au făcut perderi serioase inamicului.

*

Constantinopol.—Vasul Monza nu a fost bombardat de bulgari ci s'a împotmolit accidental lîngă Galipoli. Vasul italian bombardat de bulgari este Ansonia al serviciului italo-spaniol din Genua însă nu a fost atins.

*

Constantinopol.—Se confirmă din izvor autentic că marele mizir prin mijlocirea ambasadorului rus a făcut Bulgariei noui propuneri de pace făcînd să plece graniţa de la golful ce înconjura San Stefano la 11 klm. la nord de capul Jniada şi urmînd cursul fluviilor Resanaja şi Maritza. Adrianopole ar fi cedat Bulgariei cu oare cari condiţiuni.

Presa Bulgară şi cedarea Silistrei

Sofia.—Ziarul „Bulgarie", organul D-lui Daneff, răspunzând declaraţiilor făcute în Sobrania de către D-l Malinoff, spune că Silistra este un oraş pur bulgăresc şi că cererile României trebuesc respinse.

Scufundarea unui vapor

Belgia. — Torpilorul german No. 178 s'a scufundat astă noapte, la manevrele navale ce se fac, lîngă Helegsland.

58 de mecanici s'au înecat.

Examen de ofiţeri de poliţie

Bucureşti.—In urma avizului consiliului permanent administrativ, ministerul de interne a chemat la examen un număr de 60 ofiţeri de poliţie, care în mod greşit s'au bucurat de stabilitate.

De la Camera de meserii

Bucureşti.—Consiliul de administraţie a camerei de meserii, în şedinţa de aseară, a dispus ca din fondul cercurilor pentru caz de boală şi invaliditate, să se cumpere pentru 250.000 lei acţiuni de ale Băncei agricole, pentru 350.000 lei rentă 4 la sută şi 400.000 lei obligaţiuni ale creditului comunal şi judeţian.

Limba romînă şi şcoalele albaneze

Petersburg.—Ziarul „Novoye Vremja", crede a şti, că guvernul romîn a oferit celui albanez un sprijin de 2 milioane cu condiţiune, ca limba romînă să fie întrodusă în şcoalele albaneze.

Guvernul romîn se mai obligă a primi 200 elevi albanezi în şcoala militară şi să trimeată 20 ingineri în Albania, care să ajute la lucrările noi, ce se vor efectua acolo.

O reformă importantă la minist. lucr. publice

Bucureşti.—Prin noul budget al ministerului de lucrări publice, s'a hotărît să se despartă şcoala de Conductori, de acea de Poduri şi şosele.

La ambele scoli s'a sporit însemnat contingentul elevilor.

Nevoia acestei modificări se simţea de mult, şi dese-ori, din lipsa de absolvenţi, ministerele pentru diferite lucrări, trebuesc să recurgă la ingineri streini.

Ceartă între aliaţi

Bucureşti.— Ziarul „Adevărul" publică următoarele.

„In cercurile diplomatice, se afirmă că Regele Greciei ar fi oferit Bulgariei, de a pune la dispoziţie trupele greceşti pentru o acţiune comună la Galipoli, dar că Ţarul Ferdinand a respins propunerea.

Marea catastrofă pe Mare

Constantinopole. — Furtuna din zilele trecute a pricinuit cîte-va accidente pe mare. Vasul „Calvados" s'a scufundat în marea de Marmara, toţi călătorii ar fi pierit.

Intrunirea „Romîniei june"

Viena. — Aseară s'a întrunit aci asociaţiunea „Romînia june", la care a asistat şi deputaţiunea aromînă sosită din Viena şi profesorul universitar din Viena. Adunarea a adoptat o rezoluţiune cerînd autonomia pentru Macedonia după care delegatul aromîn profesorul Murnu a accentuat însemnătatea problemei Kuţovlahe pentru pastrarea păcii în Balcani.

Reforma electorală în Ungaria

Budapesta.— Camera a început discuţiunea reformei electorale. Des de dimineaţă în punctele principale ale oraşului precum şi în respîntiile stradelor care duc la parlament sînt aşezate detaşamente de infanterie şi de cavalerie precum şi pe piaţa din faţa parlamentului. S'au luat măsuri severe. Au fost oprite persoanele fără legitimaţiune de a intra în parlament.

Deputaţii din opoziţie au venit la Parlament şi s'au oprit prin culuare. Rapirtorul dă citire legei. In urmă d. Apponi ia cuvîntul.

Noul preşedinte al Statelor-Unite

Washington.—Cu ceremonialul obişnuit a avut loc remiterea prezidenţiei noului preşedinte Wilson.

De la Cameră

Bucureşti.—Şedinţa Camerei se deschide la orele 2 jum.

Sunt prezenţi 103 deputaţi.

Numirea de la Ploeşti

După îndeplinirea formalităţilor obişnuite, d. Stelian Popescu, deputat de Prahova, interpelează pe ministru de instrucţiune, cu privire la numirea d-lui Barbu Georgescu, ce revizor şcolar la Ploeşti, care n'ar avea vechimea cerută de lege.

D. Popescu întreabă pe ministru, dacă mai sunt precedente de acest fel.

Răspunde d. Disescu, care citeşte o rezoluţie a lui Haret, care în 1908 a numit 6 inspectori şcolari, cari nu se găseau în conformitate cu legea.

Cetirea acestei rezoluţii provoacă aplauzele Camerei,—şi tăcerea minorităţei liberale, care n'avea nimic de răspuns.

Indigenate şi racunoaşteri

Camera intră în ordinea zilei: votare de recunoaşteri şi indigenate.

D. Iorga propune a se vota 3 recunoaşteri şi un singur indigenat. Camera respinge propunerea.

Se mai propune a se vota 2 recunoaşteri şi un indigenat.

D. Scorţescu propune a se reveni la o veche dispoziţie, votîndu-se 10 recunoaşteri pe o singură listă, iar indigenatele cu apel nominal.

D. Ghica propune a se vota 50 de recuoaşteri pe o singură listă, care să fie afişată trei zile.

Discuţia continuă.

Nemîngăiaţii: Mathilda Popper cu copiii; Bella Popper, mamă; Leon şi Elise Iuster, socri; Rosette Kaufmann, Eva Dr. Abeles şi Isac Popper, fraţi; precum şi întreaga familie adînc loviţi prin încetarea din viaţă a scumpului lor soţ, tată, fiu, ginere şi frate

LEO POPPER

decedat Marţi 19 Februarie crt., în vrîstă de 51 ani, roagă pe toţi amicii şi cunoscuţii să binevoiască a asista la înmormîntare, care va avea loc Mercuri 20 Februarie crt.

Cortegiul pleacă de la Gara Iaşi la orele 2 p. m. spre Cimitirul Israelit.

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris şi Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas şi Urechi

esofagoscopia, bronschoscopia, electrolisa

Consult. 9—12 a. m. şi 3—5 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 47

visa-à-vis de Mitropolie

ANUNCIU

Luorătoare care ştiu să lucreze ciorapi la Handstückmaschine (maşini manuale de împletit) găsesc de lucru continuu şi contra unei plăţi bune la fabrica de tricotage „Moldova" Şoseaua Naţională.

Alfons Herovanu

AVOCAT

S'a mutat strada Albă 17

Orele de consultaţii aceleaşi

Deutscher wünscht in der Rumänischen Sprache von einer DAME oder von einem Herrn unterichtet zu werden.

Offerten unter C. Z. 73. an der Expedition dieses Blattes erbeten.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) I. VIOLET Succesor

De vînzare la toate magazile de consum din ţară

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel

SOCIETATE PE ACŢIUNI

BUCUREŞTI — No, 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18 — BUCUREŞTI. — Telefon 6/97

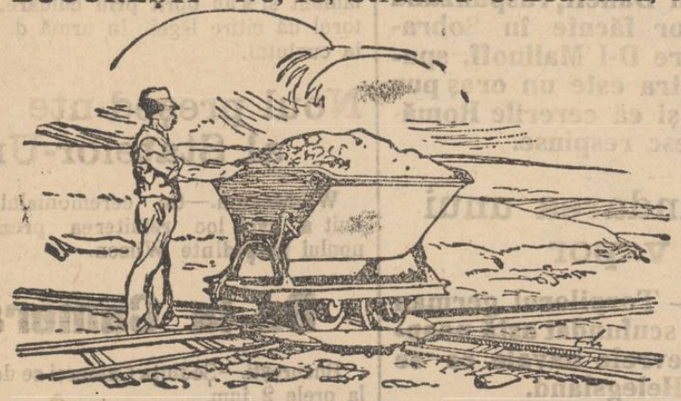

Deposit şi Fabricaţiune de:

Şine de oţel.—Vagonete.—Macazuri.—Plăci turnante.—Locomotive.—Roate.—Osii.—Cutii de unsoare.—Eclise.—Buloane.—Crampoane etc.—Şine şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnisează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o economie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transport de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ

SE DĂ CU CHIRIE ÎN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Romînă
„ „ Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Natmann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Rusoiuc —

Cutii şi Pachete

fără această marcă înregistrată nu conţin veritabil

:Franck: Adaus la Cafea

din fabricele firmei

Heinrich Franck Söhne

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asnpra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate . 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a aumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRĂTIANU No. 166
(fosta strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi — 28 str. Cuza Vodă 28 — Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* inghetului—Băi hygienice—etc.

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Soneri, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

„Atelier" special pentru reparaţiuni

—Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai bune la *dispoziţie.*

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible]

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible]

Cele d'antâiu se ia câte 3 hapuri [illegible] la dejun, şi cât le cina, seara. Dacă Colicul n'a simţit [illegible] de 2 ori pe zi: şi dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Nu trebue [illegible] mult de cât o pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Co, de PARIS.

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

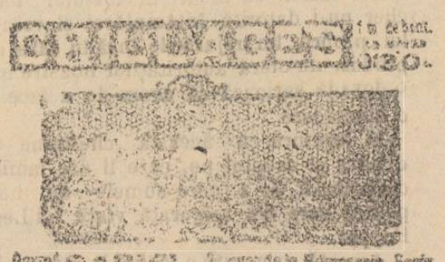

Cerul GARIEL, 2, [illegible] de la Roquette, Paris
CLOCHES DE GRAND TOILETTE POULAILLER
ONGLES ARTIFICIELLES. Les 100 m/m. [illegible]

CAPSULELE

LUI

RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu **copaiu approbate de Academia de Medicină din Paris.** — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc **nici o dată righ'eli.** Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în fórte scurt timp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flacónele cari pórtă, pe invelisul de afară, *semnătura lui Raquin* şi *Timbrul oficial* (în albastru) al *Guvernului frances.*

DEPOSIT: **Paris, 78, Faubourg St-Denis**
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
Şi în tóte principalele Pharmacii
UNDE SE POT GĂSI ASEMENEA ŞI
CHĂRTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
Intrebuinţate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1814 — Vineri 22 Feb. 1913

ACADEMIA COMERCIALA

— Cuvîntarea d-lui G. D. Șerban, rostită în ședința Senatului, la 16 Februarie 1918 —

D-lor senatori, proiectul relativ la crearea unei Academii de înalte studii comerciale și industriale, prezentat desbaterilor și aprobării d-voastre, pentru a căpăta putere de lege, de către d. ministru al comerțului și industriei, după cum ați văzut atît din întocmirea lui, cît și din expunerea de motive care îl însoțește, se ocupă exclusiv de interesele comerciale și industriale ale țării, și este firesc, deci ca discuțiunea care se urmează în acest onor. Senat să fie cît se poate mai întinsă, cît se poate mai largă pentru a se pune în evidență, cari sunt interesele comerciale și industriale ale țării și cari sunt interesele naționale în legătură cu interesele acestor două ramuri producătoare de bogății naționale.

Mie mi se pare că ceea ce ar trebui să primeze cu ocaziunea discuțiunii pentru luarea în considerațiune a unui proiect de lege, ar trebui să fie tocmai partea referitoare la interesele reale, pe cari acel proiect de lege caută să le apere și să le protejeze.

Din acest punct de vedere plecînd, o să vă rog să-mi dați voie ca să nu discut chestiunea de numire a corpului profesoral, care are negreșit importanța ei, importanță care nu o tăgăduesc, dar care mi se pare mie că s'ar fi putut discuta la articole, prin introducere de amendamente.

Voiu discuta, cum zic, numai partea intereselor economice, referitoare la comerț și industrie în legătură cu interesele naționale și la sfîrșit voiu atinge obiecțiunile cari s'au făcut în ceea ce privește inoportunitatea pusă sub pretext că nu ar fi timp ca să se facă noui cheltueli în momentele acestea critice, în cari se găsește țara neastră.

Vă rog, d-lor, dați-mi voie să fac o constatare împreună cu d-voastră, și să analizez în locul întîiu, care este desvoltatea pe care a luat-o comerțul și industria noastră în ultimele două decenii, cari sunt piedicele cari se pun astăzi în în calea progresului și desvoltării acestor două ramuri de bogăție și cari sunt interesele naționale în legătură cu comerțul și industria.

D-lor, comerțul nostru se poate distinge în două direcțiuni: avem comerțul de export, și avem comerțul de import.

Comerțul nostru de export s'a ridicat, ne spune expunerea de motive, pînă la 910,913,600 lei pe an și comerțul de import, despre care nu s'a ocupat de motive, dar după datele statistice cari le-am, s'a ridicat la 400,000,000 lei, aproape 500,000,000 lei pe an.

Industriile noastre, astăzi în număr de 1,202 stabilimente, ne dau dovada că au luat o desvoltare surprinzătoare de mare; pe cînd acum 30 de ani nici nu era vorba de industrie în țara romînească, căci dacă pe ici, pe colea, se vorbea de industrie, era vorba de industria casnică, și chiar expunerea de motive ne spune că: „pe cînd în 1902 țara romînească nu poseda de cît 625 de stabilimente industriale, astăzi numai după 10 ani, numărul lor s'a ridicat la aproape îndoit".

Vedeți că pe cînd mai înainte nu aveam de loc industrii, acum avem 1,202 industrii. Este important, deci, să ne ocupăm de ele și să vedem cari sunt cauzele cari se pun în calea progresului lor. Insă să nu scăpăm din vedere că pentru comerțul nostru de import mai avem încă cîteva categorii, încă cîte-va clase sociale cari reprezintă o importanță deosebită, avem comerțul de engros, comerțul, în termen fiscal, de demigros și avem comerțul de detaliu. Ori, întregul comerț import și întreg comerțul rezultat din produsele industriale și ale solului nostru, din năuntrul țărei, se reazemă pe comercianții de detaliu și de jumătate de en-gros, și cînd este vorba de făcut legiuiri cu caracter comercial și mai cu seamă în partea instructivă a celor cari dețin în mînile lor izvoarelor de bogăție ale țării, cred că nu trebuie să scăpăm din vedere pe cei ce țin în mînile lor întreg comerțul mare de import, căci fără detailistl nu poate exista comerț de angrosist, și falimentul detailiștilor atrage după sine falimentul agrosistului.

Dar cari sunt lipsurile, cari sunt piedicile cari se pun în calea progresului și desvoltării comerțului și industriei? In primul loc este lipsa de mijloace de comunicațiune repezi și ieftene; ating această chestiune în treacăt; apoi mai este și lipsa de magazii pe lagările căilor ferate, astfel că toate produsele agricole stau expuse la intemperii. Dar nu este mai puțin adevărat că și lipsa de cunoștințe comerciale speciale tehnice, mai cu seamă în ceea ce privește comerțul de export și lipsa unui învățămînt comercial mai întins în ce privește comerțul, care se practică înăuntrul țării, se face mult simțită.

D. Agraru, la începutul cuvîntării d-sale de ieri, a spus cum 23 de județe ale țării sunt lipsite de învățămînt comercial elementar și cum învățămîntul comercial superior nu se alcătuește azi la noi de cît din 4 școale numite superioare.

In adevăr, nu avem școale comerciale inferioare suficiente, ca să pregătească pe comercianții detailiști în lupta ce au de susținut în execitarea comerțului lor, nu avem școale comerciale superioare suficiente cari să alimenteze comerțul de jumătate en-gros și comerțul de en-gros, cari se practică în țară la noi; nu avem elemente destul de instruite pentru a susține comerțul de export.

Ce face proiectul de la care se aduce în desbaterea acestui Senat? El corespunde tocmai la o nevoie principală, căci este menit să dea elemente necesare comerțului nostru mare, comerțului nostru de export. Și d-lor senatori, pentru ca să nu credeți că afirmarea mea este o simplă afirmare, să-mi dați voe să pun punctul pe *i*, vorbind de legătura dintre interesele naționale și interesele comerciale și industriale.

Nu vi se pare dureros că milioanele de romîni, pe care noi le numim talpa țării și cari răstoarnă brazdele cu plugul dîndu-ne cerealele, isvorul nostru principal de bogăție, cînd este vorba de această bogăție să fie transformată în bani, ei să se dea la o parte și să se lase ca această bogăție a lor, a țării, să treacă prin mîini străine?

Nu credeți d-voastră că trebuie, și ar fi trebuit de mult încă, să se fi înființat o Academie de comerț, care să ne dea elementele trebuitoare pentru a lua din mînile străinilor acest comerț?

Nu rămîne îndoială că a venit momentul ca țara să fie înzestrată cu o instituție în care învățămîntul comercial să fie predat în mod științific. După cum e nevoe să se creeze școale inferioare cari să pună învățămîntul comercial la îndămîna massei poporului romînesc, tot așa este nevoe și de un învățămînt comercial superior, care să ridice acest învățămînt pînă la știință, care să facă ca comerțul nostru să treacă în mînile romînilor, să fie comerț național romînesc. (Aplauze).

Eu felicit pe d. ministru al industriei și comerțului, care a avut — să mă ierte să spun — îndrăsneala, ca în atmosfera aceasta nefavorabilă, care se ridică în contra ideei d-sale, să vină cu un proect de lege pentru crearea Academiei de comerț. Cine a urmărit mai de aproape mișcarea noastră economică a putut săvadă că de 10 ani și mai bine s'a simțit nevoia unei Academii de comerț numai ideile erau împărțite, unii ziceau că studiile superioare comerciale să fie alipite la facultăți, alții ca să se facă o Academie de comerț specială; dar ideia exista, fiind-că nevoiea era simțită și această școală răspunde azi unei nevoi reale de mult simțită.

Ce ar trebui să facă d. ministru al industriei — și-mi pare bine că este aci și d. ministru al instrucțiunei publice — pentru completarea operei aceștia? Ar trebui să vină neîntîrziat cu un proiect de lege, care să dea ființă la cîte o școală comercială inferioară în fie care oraș reședință de județ și să dea ființă la cîte o școală comercială superioară în fie-care oraș reședință de Cameră de comerț. ca completare a operei care se face astăzi, înființarea unei „Academii de științe comerciale și industriale".

Și să-mi dea voe d. Gussi, reprezentantul partidului liberal, să-i spun că nu cred că cele ce a afirmat ieri aici erau într'adevăr în vederile partidului liberal.

Nu tăgăduiesc că partidul liberal a făcut acte mari în țara aceasta și nu cred că partidul liberal ar fi parcimonios și n'ar fi gata să cheltuiască bani, ori cît de mulți, ca să pregătească și armata necesară în timp de pace, organizarea muncei comerciala și industriale ca să producă „progresul" care dă putere. Nu este nevoe pentru un popor numai de armată care să lupte cu baioneta, este nevoie, mai ales, ca un popor să lupte și în timp de pace pe cîmpul de muncă și activitatea lui să fie continuu în mișcare, ca si curgerea apelor rîurilor veșnic neadormite.

Cum se poate ca partidul liberal să zică: mă opun să acord sumele trebuitoare acestei instituțiuni. deși recunosc că e nevoe de crearea ei?

Aceasta n'am înțeles-o.

Și de aceia cred că d. Gussi nu reprezintă ideia adevărată a partidului liberal, cred că partidul liberal este alătura cu noi. Partidul liberal va vota cu largă inimă toate sumele trebuincioase pentru a se creia și a se desvolta în această țară învățămîntul comercial și industrial. Cred că partidul liberal va coopera alături cu partidul conservator în a se creia încă o eră nouă în țara aceasta: ca să îndrepte toate elementele, toate energiile, toate cunoștințele, toată activitatea națională către comerț și industrie și să o îndepărteze de la flagelul funcționarismului.

Nu se va face numai un serviciu pentru comerț și pentru industrie, se va face un serviciu național, cînd comerțul de export și de import, cînd finanțele, cînd comerțul mic și mijlociu, cînd comerțul în genere, va fi și în mînile nationalilor, nu numai în mînile străinilor. (Aplause).

Și trebuie, d-lor, să se ia măsuri ca, vrînd nevrînd, romînul să îmbrățișeze cariera comercială.

Sunt împrejurări de acelea cînd cu forța trebuie să dai binele, nu numai individului, dar și cînd este vorba să ajuți o națiune ca să o pui pe un picior de rezistență, trebuie să intervie legea, și una din legi care trebuie să intervină neaparat este inamovibilitatea funcționarilor. Orice s'ar spune, pentru îndreptarea către comerț tineretul nu va pierde din vedere funcțiunea decît numai cînd nu va mai avea acces, ori cînd și ori cum, spre funcționarism cînd acești funcționari vor fi lăsați la locul lor, vor fi inamovibili.

Se aduce obiecțiunea că nu se poate creea inamovibilitatea, căci atunci ar fi un pericol cînd s'ar strecura funcționari cari n'ar fi corecți.

Să mi se dea voie să răspund: funcționarul din țara noastră nu este mai inferior decît cel din alte țări.

Nu este nici un pericol cînd vei da funcționarului inamovibilitatea și cînd i se va da funcționarului și drepturi la gradație din 5 în 5 ani; dar este un mare avantaj, căci se va închide această cale a funcționarismului. Atunci se va face adevărata asanare a moravurilor, de care vorbea d. Carp (Aplause), și nu se va mai vedea această stare de lucruri de astăzi, că luptele dintre partidele politice nu este altceva decît o luptă susținută de către competitorii de funcțiuni, să se dea unul afară și să fie numit altul, și toată energia romînească se pierde în zadar, pe cînd atîtea izvoare de bogăție ale țării trec în mînile străinilor. (Aplause).

Dar s'au întrebat mulți: ce rezultate va da această Academie de înalte științe comerciale?

Ei bine, d-lor, Academia de înalte studii comerciale va da rezultate foarte mulțumitoare. Academia de înalte studii comerciale va da statul-major de unde are să se recruteze ofițerii cari să instruiască armata mare a luptei pe timp de pace pe cîmpul muncei. Academia de înalte studii comerciale va crea mai întîi corpul didactic care să conducă celelalte școale de comerț.

Dar s'au mai întrebat unii: de unde are să se recruteze profesorii pentru această Academie comercială?

Dar de unde s'au recrutat profesorii pentru celelalte școale comerciale?

D-lor, nu poate să fie o școală comercială fără specializare. Ar fi o greșală să se facă studii pur teoretice, să se predea istoria, geografia, contabilitatea și celelalte obiecte, și să nu ai la îndemînă un muzeu și celelalte mijloace speciale, pentru ca cei ieșiți din școală să capete și cunoștințele speciale necesare unui negustor și unui industriaș.

Academia de comerț va da deci un corp didactic bine pregătit pentru toate școalele noastre comerciale, de care este nevoie să fie cît de curînd înființate.

Academia comercială va mai da — imediat ce vor începe să iasă — diplomați, fie funcționari comerciali, fie directori de stabilimente industriale, sau directori de bănci, sau funcționari comerciali superiori, atît de necesari în comerțul nostru de import și de export, înarmați cu toate cunoștințele necesare pentru a înlesni din ce în ce progresul mai departe și prosperitatea acestor două izvoare de bogăție ale țării.

Dar Academia de comerț va mai da un rezultat. Cred că nu sunteți străini de un fapt pe care am să vi-l spun. Cred că este la cunoștința d-voastră a tuturor că dintre toate carierele cari se practică în țara românească, cariera cea mai nenorocită, acea considerată mai umilită, este cariera comercială. Un diplomat al școalei comerciale este considerat în sînul societății românești cu mult inferior unui licențiat în științe, unui licențiat în drept sau în medicină, etc. Ei bine, Academia de comerț va da licențiați în științele comerciale, și, de sigur, acest titlu de licențiat în științele comerciale va ridica nivelul acelora, cari au făcut studii cemerciale la nivelul licențiaților în celelalte ramuri ale științei.

D-lor senatori, cred că sunteți destul de convinși asupra nevoilor reale pe cari le are țara și neamul romînesc.

Cred că v'ați format deja convingerea că Academia comercială nu este rău venită, după cum s'a spus, nu este inoportună; cred că v'ați format deja convingerea că Academia comercială corespunde unei necesități de mult simțită, și sfîrșesc cu încrederea că aveți aceeaș convingere ca și mine, că această Academie va da roade absolut satisfăcătoare și cu convingerea că vă uniți cu mine să recomandăm guvernului ca, cît de curînd, să vină cu un proect de lege pentru a se desvolta și mai mult învățămîntul comercial și un proect de lege în privința stabilității funcționarilor. Să nu vă fie teamă de loc de observația care s'a făcut asupra cheltuelilor, pentrucă, d-lor, nu se poate o cheltuială mai bine făcută, mai sfîntă, nu poate fi o cheltuială mai necesară deci cheltuiala care se face pentru a înarma pe om cu cunoștințele trebuitoare în lupta grea a vieții, în lupta atît spre folosul lui, cît și spre folosul general al țării.

Omul instruit, omul pregătit prin munca lui și prin cunoștințele lui căpătate în școală, va face să crească și avuția privată și avuția publică.

Pentru acest motiv voiu vota luarea în considerare a acestui proiect de lege și rog întreg Senatul să binevoiască a-l vota, convins fiind că fac un adevarat serviciu țării și că este începutul unei ere noui pentru asigurarea noastră economică pe viitor, căci să nu scăpăm din vedere, că buna stare economică asigură existența politică a unui Stat. (Aplause).

Academia de Comerț

Discursurile remarcabile pe care le-au rostit în Senat d-nii G. D. Șerban și Lascar Antoniu au lămurit pentru toți acei cari au vrut să înțeleagă necesitatea înființărei unei instituțiuni superioare de învățămînt comercial și superioritatea proiectului de lege întocmit de d. N. Xenopol.

Este netăgăduit că activitatea noastră economică trebue să fie cu deosebire încurajată și că în vederea ei avem nevoe de oameni anume pregătiți pentru aceasta. Invățămîntul nostru comercial actual, însă, nu poate să ne dee specialiștii cu cunoștinți teoretice întinse, cu vederi largi, cu practică variată, de care au nevoe diferitele ramuri de activitate economică. Numai o Academie comercială, unde, pe lîngă obiectele studiate în școalele superioare de comerț și care s'ar aprofunda, s'ar învăța și Economia națională, Tehnica băncilor, Istoria comerțului și cele încă cîteva limbi europene — afară de germana și franceza — întrebuințate în relațiunile comerciale, numai o astfel de școală ar putea da oameni, care să poată lua parte cu folos la direcțiunea unei intreprinderi sau să fie destul de apți ca să poată pregăti tinerile generații pentru comerț și industrie. Absolvenții școalelor comerciale actuale nu ajung de cît rare ori și numai după un timp îndelungat acolo unde absolvenții Academiei de comerț sunt meniți să ajungă îndată ce-și vor fi terminat studiile.

Cît despre oportunitatea înființărei unei astfel de școli nimeni n'ar trebui să se îndoiască. Nevoia de a îmbunătăți mereu starea economică a țărei în vederea progresului ei general și a înlesnirei indeplinirei idealului nostru național, face utilă și binevenită oricînd, înființarea oricărei instituțiuni menite să satisfacă această trebuință.

Amicii noștri prin discursurile lor, au arătat toate acestea, desvoltîndu-le cu pricepere și documentare și au combătut cu succes și îndepărtat toate obiecțiunile ce s'au făcut în această chestiune.

Vic.

Discursul d-lui Lascar Antoniu

— rostit în ședința Senatului din 19 Februarie în chestiunea Academiei Comerciale —

D. Lascar Antoniu, luînd cuvîntul, spune că lipsa instituțiunei ce se înființează era de mult simțită de învățămîntul nostru economic.

Comerțul și industria țărei noastre se simt lipsite de elemente culte cari să-i asigure prosperitatea și în această privință este destul să se citească expunerea de motive a d-lui ministru, care este destul de edificatoare.

Să vedem însă cine sînt aceia cari combat proectul.

Cel dintăi care a combătut legea a fost d. Gussi care a vorbit în numele partidului liberal și care înainte de a se începe discuția legei a spus că partidul liberal nu va lua parte la discuție, pentru ca a doua zi să vie și să ia cuvîntul în numele acelui partid.

S'a zis că legea este inoportună pentru că necesită cheltueli și azi toate cheltuelile trebue să se facă pentru militarism. Dar dați-mi voe d-lor liberali să vă întreb, la 1903 cînd aveam o situație identică cu cea de azi dv. n'ați făcut nici o reformă?

Dar la 1907, cînd țara se găsea într'o situație mai precară poate ca cea de azi, d-lor liberali dv. ați înființat Casa Rurală și Casa Pădurilor, cari necesitau cheltueli destul de mari.

D. *I. Atanasiu.*—Erau mijloace de întărire națională în interior.

D. *Lascar Antoniu.*—Să-mi dați voe să vă spui că noi ne-am îngrijit de întărirea armatei pentru că de la Octombrie 1912 pînă azi s'au dat aproape două sute de milioane, dar fiindcă avem o situație destul de prosperă putem înființa și o Academie comercială.

Dar necesitatea înființărei unei Academii comerciale a fost preconizată chiar de d. Haret, iar acum patru ani, de fostul șef al partidului liberal d. D. A. Sturdza.

Trecînd mai departe oratorul spune că înființarea unor studii comerciale superioare era necesară față de dezvoltarea comercială și industrială pe care a luat-o țara.

D. Agraru spunea că învățămîntul comercial e înapoiat și adăoga că trebue să-l desvoltăm pe aceasta, iar nu să creiem instituții de lux.

Dar cum desvoltarea cerută de d. Agraru poate complecta lacunele pe cari e chemată să le complecteze Academia de comerț?

E vorba de specialitatea comercială, economică și industrială, pe care un candidat poate s'o aibă după ce va termina școlile de comerț.

Cu sistemul acesta am putea să suprimăm universitățile și să desvoltăm școlile secundare.

Ei vedeți unde duce felul de a vedea al d-lui Agraru.

E de netăgăduit că ne găsim în fața unei legi de interes general. Ca și noi, tot așa de bine și partidul liberal putea s'o aducă înaintea parlamentului.

Merită această lege să fie combătută în modul ei da alcătuire? Sunt fondate argumentele ce se aduc împotriva ei? Este bună credință la baza discuției acelor cari o combat?

Să discutăm puțin.

D. Găvănescul a adus ca obiecțiune în critica făcută, că Franța și Anglia creînd prea tîrziu aceste Academii comerciale, rău facem noi, ca popor tînăr, s'o înființăm așa de curînd. Dar dacă Franța și Anglia au înființat prea tîrziu acest înalt așezămînt cultural, oare este un motiv ca și noi să temporizăm realizarea lui? Poate că acele state nu aveau rațiunile noastre de stat.

Să nu uităm că noi trăim în mijlocul unei situațiuni de limitare destul de cunoscută mai ales în momentele de față. Avem vecinătatea Bulgariei, a Serbiei, față de care trebue să căutăm a ne menține superioritatea noastră economică. Dar afară de această rațiune de stat, necesitatea acestui înalt așezămînt cultural, economic și industrial, se mai resimte din

ce în ce mai mult, nu numai în comerț, dar și pentru chestia agriculturei.

La obiecțiunea d-lui senator Demetrescu-Agraru cum că e o anomalie ca să înființăm Academia comercială cînd învățămîntul inferior comercial are o mulțime de lipsuri, îi răspund că acest învățămînt nu-i înapoiat, cum pretinde d-sa, ci corespunde rolului pe care-l are în organizația lor de alcătuire. Este adevărat că nu-i complect acest învățămînt inferior, dacă ținem seamă că în momentul de față se reclamă predarea de studii mai aprofundate a științelor comerciale.

Acest învățămînt, care există acum în Romînia, este în adevăr un învățămînt inferior, asămănător cu cursurile secundare și superioare din celelalte învățăminte publice, pentru a cărui complectare însă îi trebue o Academie comercială spre a se putea preda studii mai aprofundate întocmai cum celuilalt învățămînt public inferior îi trebue o Universitate pentru crearea de specialiști.

Este necesar ca să urmăm acest fel de organizație superioară a învățămîntului nostru comercial și industrial? Evident îi da.

Viața noastră comercială cîștigă din zi în zi, o importanță mai mare, comunicăm aproape cu toată Europa pe uscat și apă; comerțul nostru trebue să-și caute piețe străine de desfacere, căci pe zi ce trece noui probleme se pun în comerț și industrie. Toată viața noastră economică cere ca tinerile generațiuni cari se dedau comerțului și industriei să capete nu numai o educațiune technică mărginită necesităților statului", dar și o instrucție generală, un studiu aprofundat al științelor comerciale. Și numai Academia de comerț poate să procure aceste cunoștinți, cari tind din ce în ce mai mult să îmbrace un caracter internațional.

La obiecțiunea făcută de d. senator Găvăneseul, că de ce nu s'a alipit la ministerul de instrucție această Academie comercială prin încorporarea ei pe lîngă o facultate a Universității, d. Lascar Antoniu răspunde că nu s'a încorporat la Universitate pentru că această școală trebue să rămînă autonomă și să trăiască prin simpatia ministrului specialist de industrie și comerț, fiind vorba de industrie și comerț, trebue să aibă supravegherea unui economist recunoscut ca actualul ministru, d. N. Xenopol, care prin cunoștințile și experiența sa poate să-i dea cea mai sănătoasă îndrumare.

Învățămîntul profesionist la ministerul profesionist. Căci, ce rost ar mai avea acest departament dacă tot ce este a se legifera privitor la industrie și comerț s'ar da în atribuția altor departamente cu miniștri nespecialiști în această materie.

La obiecțiunea oratorilor cari au combătut legea pe tema neconstituționalității ei, d. Lascar Antoniu se întreabă pe baza cărui text din Constituție își reazimă obiecțiunile dumnealor.

D. *Sabba Stefănescu.*—Pe articolul 93 din constituție.

D. *Lascar Antoniu.*—Dar acest articol nu se referă la actele guvernului, ci la atribuțiunile regale. Articolul 93 prevede în adevăr o serie de acte, cari lămuresc în statul nostru constituțional cercul de atribuțiuni ale capului statului.

Astfel, paragraful în articolul citat, și la care se referă d. Sabba Stefănescu, spune textual: „El (adică regele) nu poate crea o nouă funcțiune fără o lege specială".

Constituanta a înțeles prin acest articol să explice cum că M. S. Regele, dela sine, și fără concursul guvernului, nu poate El singur din proprie inițiativă să creieze funcțiuni.

Nu puteți, dar, acest principiu constituțional, cu aplicația lui anume determinată, să-l întindeți prin analogie și asupra guvernului.

Dar să admitem că în drept, teoria constituțională a oratorilor cari combat legea pe acest temeiu, ar fi fundată. Să vedem în proiectul de lege catedrele cari vor preda cursurile Academiei comerciale sînt prevăzute în proiect, sau urmează ca posterior legei, ministrul să le înființeze pe cale budgetară numai, după cum pretind a interpreta d-nii Găvănescul și Sabba Ștefănescu.

In articolul 3 din lege se prevede enumerativ numărul cursurilor cari se vor preda.

Ultima obiecțiune susținută cu multă tărie, dar cu foarte puțin fond de argumentare, de către d-nii Sabba Ștefănescu și Găvănescul, a fost că Academia comercială are un caracter de centralizare, pentru că lasă în mîna ministrului numirile profesorilor și că mai are încă un caracter antidemocratic pentru că suprimă concursul.

Nici acest din urmă motiv de combatere nu e întemeiat. Legea prevede că numirile profesorilor se confirmă de ministru, după recomandarea consiliului, iar consiliul se compune mai întâiu din 9 persoane cari formează consiliul de administrație, acesta lucrînd împreună cu consiliul profesoral, luînd titlul de consiliu general care face și recomandările. După cum vedeți, nu puteți serios afirma că în condițiunile acestea de recomandare ministrul este factotum în numirea profesorilor, de oarece este greu de admis ca un ministru să poată influența un consiliu general al Academiei compus din cel puțin 25 persoane.

Că nu-i democratică, fiindcă îi lipsește concursul, după cum pretinde d. senator Găvănescul, și această din urmă obiecțiune este neîntemeiată și inexactă în fapt deoarece la articolul 12 din proiect, prevede și cazul cînd se fac numiri la Academia comercială și prin concurs.

După cum vedem proiectul de față păstrează și acest principiu democratic, de care-l văd astăzi atît de animat pe d. Găvănescul. Ceeace remarc însă este inconsecvența d-lui Găvănescul în acest principiu democratic, adică al concursului pe care de ocazie îl invoacă astăzi, căci, pe cît îmi aduc aminte, anul trecut, d-sa fiind tot în Senat raportorul legei învățămîntului de d. C. C. Arion ca Ministru al instrucțiunei, a admis la acea lege și a votat o păstrîndu-i principiul antidemocratic al recomandărei... iar nu al concursului.

Cum își explică d. Găvanescul această inconsecvență de atitudine, las că d-sa să și-o justifice, eu numai o constat și trec înainie.

In definitiv, dar, d-lor senatori în tot proiectul de lege al guvernului de colaborare, prezentat de d. ministru Xenopol un singur spirit domină, necesitatea economică și industrială a țărei noastre; o singură tendință: de a creea o lege, nu de interes personal, ci de interes cu totul general.

Acest sprijin și această tendință, că ne anime și pe noi, indiferent de nuanțe politice, votînd fără șovăire această operă legislativă, care pînă azi aparține guvernului, de astăzi înainte va aparține țărei. (Aplauze prelungite).

Demobilizarea Austro-rusă

Demobilizarea Austro-rusă va fi azi un fapt îndeplinit. Un comunicat va apare azi, cu prilejul inceperei sărbărilor din Petersburg.

Comunicatul ambelor guverne are menirea de a liniști lumea și a face să reînceapă mișcarea economică, întreruptă cu prilejul răsboiului balcano-turc.

Demobilizarea se va face în senzul, că Rusia consimte ca efectivul companiilor austriace de la frontiere, să fie deopotrivă cu cel rusesc.

Actualminte efectivul companiilor austriace se compune din 180 oameni,—înainte de răsboiu număra numai 75.

Efectivul rusesc e azi de 200 oameni, însă dacă se licențiază clasele din 1910, efectivul se va reduce la 150.

Ambele țări vor reduce astfel efectivul ca în mod normal și permanent, efectivul companiilor de frontiere să fie de 150 oameni.

In aceasta se vor mărgeni măsurile militare dintre ambele țări,

D.

Conștiința Națională

In ultimii ani, presa mondială a căutat cu un lirizm puternic gesturile mărețe pe care poporul francez și cel german, le-au făcut cînd țara a apelat la ajutorul lor.

Atunci cînd Germania conștientă de însemnătatea unei flote aeriene a căutat să utilizeze invenția contelui Zepellin, masele populare de lucrători s'au mișcat, dîndu-și fie-care obolul său pentru binele patriei, iar țăranul francez voind să-și ajute patria și-a deschis colțunul de aur și-a știut să jertfească cu un cavalerism demn de admirat, o parte din banul adunat, pe altarul intereselor superioare ale statului.

E adevărat că în aceste gesturi entuziaste, în aceste mișcări dezinteresate prin care un popor întreg își spune dragostea lui de țară, e ceva măreț, e ceva care impune respect și admirație și dovedește cu o puternică eleganță, gradul de conștiință națională la care a ajuns un popor.

Vremurile grele s'au abătut însă și asupra noastră.

Și în această țară, unde mulți erau obisnuiți să conteste orce manifestare conștiente a opiniei publice, unde se credea că la cei mulți conștiința națională aproape nu există, entuziasmul cu care masele populare s'au mișcat la chemarea țărei, dragostea cu care cel din urmă muncitor și a dat obolul său pentru ajutorul patriei, dovedesc în deajuns că conștiința națională e puternică, însă nu este cine să o caute.

Dacă e adevărat că acuma cînd Turcia se sbate în spagmurile morței, femeile într'o pornire sufletească demnă de admirat și-au jertfit pe altarul apărărei naționale singurile plăceri—juvaerele—, dacă e adevărat că lucrătorul german a preferat să-și vază copiii flămînzi ca să-și salveze patria, totuși graba cu care s'a strîns la noi cele 18.000.000 de lei pentru apărarea națională, și mai cu seamă faptul că s'au adunat acești bani într'un timp cînd pînea se cîștigă atît de greu, dovedesc în deajuns că și poporul nostru e capabil de gesturi mari, că și la noi e o puternică conștiință națională, însă ne-am prea obișnuit să admirăm tot ce-i străin pentru ca să mai avem timp să ne admirăm și pe noi.. Acei însă, care pînă acum își făceau o plăcere din a considera că au conștiente masele populare, acei care credeau că la noi nu există încă o opinie publică destul de conștientă de datoriile ei, să-și amintească că în vremea de restrițe prin care trecem astăzi, în vremea cînd pînea să cîștigă atît de greu, s'au strîns în cîte-va săptămîni peste 18.000.000 de lei. Atunci numai, vor ști să prețuiască mai mult entusiasmul maselor noastre populare. Iar această jertfă pe altarul patriei, va fi pentru timpurile ce vor veni, aureola generației noastre.

BANCA IAȘILOR

Societate Anonimă

IAȘI

Capital 2.500.000.

CONVOCARE

Domnii acționari ai „Băncei Iașilor" sunt convocați conform art. 33 din statute în adunare generală ordinară, **Duminică 24 Februarie 1913, orele 10 a. m.** în localul Băncii, str. Ștefan cel Mare 49.

Ordinea de zi:

1. Darea de seamă a Consiliului de administrație și raportul cenzorilor pe anul 1912.
2. Aprobarea bilanțului pe anul 1912 și descarcarea Consiliului de administrație de gestiunea sa.
3. Distribuirea beneficiilor.
4. Alegerea a 3 membri în consiliul de administrație în locul d-lor I. V. Praja, N. Cananău și Gh. Costin Vellea eșiți la sorți.
5) Alegerea a 3 cenzori și 3 cenzori supleanți. Atît membrii Consiliului eșiți la sorți cît și cenzorii pot fi realeși.
6) Subscrierea unei sumi pentru flota națională și aeroplanul „Iași".

Potrivit art. 35 din statut, fie care acționar care posedă 1—5 acțiuni, are drept la un vot, iar cel ce posedă mai mult de 5 acțiuni pînă la 100 are un vot pentfie care 5 acțiuni.

Acționarii absenți nu pot fi reprezentați decît prin alți acționari. Procuratorii acționarilor nu pot avea mai mult de cît 10 voturi.

Minorii vor fi reprezentați prin tutorii lor, interzișii prin curatorii lor, femeile prin soții lor.

Procurile trebuesc depuse cel mai tîrziu cu 2 zile înainte de adunare, Consiliul de administrație împreună cu cenzori decid cu majoritate de voturi asupra validității reprezentărei.

In caz cînd la data fixată pentru această adunare, nu vor fi prezenți acționari, care să reprezinte cel puțin 1/2 din capitalul social, adunarea se va ține Duminică 3 Martie 1913 cu ori ce număr de acționari, la aceiași oră, în acelaș local și cu aceiași ordine de zi, fără altă convocare.

Consiliul de Administrație.

INFORMAȚII

Circulara No. 980 pe 1913, semnată de d. dr. An. Gusti sub-director general al Cassei Centrale, înștiințează corporațiile despre următoarea dispoziție:

Pînă acum ajutoarele de lăuzie s'au plătit în mod excepțional, adică fără ca *femeiele lăuze asigurate* să fi cotizat cel puțin timp de 26 săptămîni, conform art. 120 din lege.

Implinindu-se 26 de săptămîni de la punerea în aplicare a Legii, femeile asigurate pot acum îndeplini condițiunea cerută de lege.

Așa dar cu începere de la această dată a. c. ajutorul de lăuzie se va acorda femeilor asigurate, numai dacă ele vor fi contribuit „cel puțin timp de 26 de săptămîni" de la punerea în aplicare a Legii pînă la data cererii ajutorului de lăuzie.

Subcripția „Vieței Romînești" pentru monumentul regretatului Spiru Haret atinge în numărul de față al revistei 2396 lei.

După cum ni s'a comunicat eri, la spitalul din Podul-Iloaia a fost internată femeia Sofiea Simon Leiba în vrîstă de 19 ani care a încercat să se sinucidă prin otrăvire.

După informațiunile noastre la fața locului, cauza ar fi, respingerea ofertei ce făcuse, pentru a lua în exploarare restaurantul în gara Podul Iloaei, pe care-l mai ținuse în arendă și în trecut.

Datele următoare ne arată suma cheltuită de județe pe automobile în anul 1911-1912:

Argeș, 27.000 lei; Bacău, 28.000 lei; Botoșani, 13.000 lei; Brăila, 19.657 lei; Buzău, 12 294.65 lei; Constanța, 17.452.05 lei; Covurlui 32.066.36 lei; Dîmbovița, 52.246 lei; Dolj. 23.500; Dorohoi, 8.000; Fălciu, 27.247.50; Gorj, 29.141,21; Ialomița, 39.260 50; Iași, 26.275; Mehedinți, 27 140; Muscel, 35.576; Neamț, 23 mii 972,05; Olt. 46.872.70; Prahova, 31,790.26; Putna, 36.000; Rîmnicu-Sărat, 36.407; Roman, 12.209.10; Romanați, 73.237.90; Suceava, 15 327,77; Tecuci, 10.000; Teleorman, 30 033; Tulcea, 35.025.47; Tutova, 13.500; Vaslui, 33.723.26; Vîlcea, 18.000; Vlașca, 18.748.75.

Economice.— [illegible] „Țesătura Iași", după bilanțul încheiat pe anul 1912 a realizat un beneficiu net de 78.460 lei la un capital de 750 mii lei.

— 30 de firme de petroleu din Rusia au pus bazele unui mare trust, cu scopul de a face ca petroleul rusesc să prepondereze pe piața mondială.

— Exportul nostru de grîu a fost în 1911 de 144.700 vagoane, iar în 1912 de 136 mii vagoane.

— Institutul geologic romîn a publicat în franțuzește o dare de seamă complectă asupra congresului de petrol care a avut loc în București la 1907.

— D. D. Dobrovici sub-director al ministerului de finanțe publică „Istoricul datoriei publice a Romîniei" o lucrare plină de date interesante.

Conferința școlară a gimnaziului Ștefan cel Mare a eliminat doi elevi dintre acei cari au aratat purtări rele în stradă, fapt despre care s'a vorbit și în orașul nostru.

D. Al. Bădăreu,—zice „Argus"—ministrul lucrărilor publice, va depune în curînd pe biroul parlamentului, un proect pentru introducerea în legea drumurilor, a mai multor modificări.

Printre aceste modificări, cea mai importantă va fi aceea care va prevedea că orice locuitor așezat într'o comună rurală sau urbană, de cel puțin trei luni, fără deosebire de naționalitate sau de prodecțiune și avînd vrîsta dela 21 la 60 de ani împliniți, este dator să achite impozitul pentru drumurile județene, vicinale și comunale, potrivit regulilor stabilite prin legea drumurilor, adică o dare fixă de nouă lei pe an, plus zecimile ce se vor stabili pînă la maximum cinci zecimi asupra impozitelor directe: foncieră, patentă și licență.

Noul proect stabilește apoi că din fondurile drumurilor se va putea întrebuința pentru lucrări de apărare contra inundațiilor, rectificări de cursuri și rîuri, pîrîuri și virage făcute în acelaș scop, instalațiuni de telefoane, precum și la scurgere de bălți, la săpături de canaluri pentru alimentarea cu apă, la drenage și irigațiuni în scop de salubritate publică, împăduriri, etc.

Toate acestea însă, numai prin excepțiune, cu aprobarea ministerului lucrărilor publice și numai cînd ar prisosi mijloacele dela drumuri.

Cetim în „Monitorul Oficial": că d-na Sofia Teodoreanu a fost numită definitiv profesoară de teorie și solfegiu, la Conservatorul de muzică și artă dramatică din Iași.

D. general Al. Lambrino a încheiat o tranzacție cu fabrica de zahar dela Mărășești pentru a cultiva 50 hectare de sfecle.

Copila Maria a locuitorului Gh. Giuca din com. Ciurea, opărindu-se cu apă clocotită, a încetat din veață pe cînd era adusă la spitalul Caritatea.

Dumincă la ora 5 p. m. d. profesor Vîrgil Arion își va desvolta în aula universității conferința sa, despre *Religia caritații.*

Venitul acestei conferințe, e în folosul societății „Pînea saracilor„de sub presidența doamnei dr. Riegler.

Primim din partea d-lui învățător C. Hatnog din Costuleni o plîngere că ar fi fost atacat în ziua de 20 Februarie de d. învățător diriginte Gh. Oană, pentru motivul că nu se făcuse foc la școală

Se vede că pentru acest motiv d. diriginte se făcuse... foc d-sa.

TEATRUL NAȚIONAL

Astă seară

Joi 21 Febr. 1913

Legea Ertărei

Piesă în 3 acte

Soc. „Țesetoarea Iași" a cerut declararea în stare de faliment a comersantului Ion F. Semedrea din Giurgiu. Termen la 13 Martie 1913.

Serată. — Eri seara, a avut loc o prea reușită serată dansantă dată d. și d-na Văleanu. Frumusețea saloanelor, lumea selectă care a ținut să iee parte,—amabilitatea amfitrioniștilor au contribuit la reușita acestei serate, căci a fost o seară petrecută admirabil dintre acele ce cu greu se pot uita.

Mulțumirea era generală; pentru dansatori, o orchestră dătătoare de aripi, un bufet excelent, pentru jucători, o cameră anume reservată cu toate cele necesare.

Remarc în asistență: d-na Crivăț cu d-ra Văleanu. D-l și d-na căpitan Hentzesco cu d-ra Jeanne Skeletty, d. și d-na Varlam, d. și d-na D. Hurmuzescu, d-na Stroici cu d-ra, d. și d-na P. Sion cu d-rele Genoiu, d-na colonel Vrabie cu d-rele, d. și d-na Văleanu, Prințesa Aglae Moruzzi, Contesa Cimara, d. și d-na Crupenski, d-na Krupenski, d. și d-na dr. K. Konia, d. și d-na dr. Popescu-Veisa, d. și d-na locot.-colonel Cătuneanu, d. și d-na dr. P. Flor, d. și d-na Maior Macarovisch, d. și d-na Filipescu, d. și d-na Prassa, d-na Didia Verona, d. și d-na Pădure, d-na și d. C. Climescu, d-na și d. Bulgaru, d-na și d. Cosmovici, d-na și d. N. Gane, d-na Mavrocordato, d-na și d. căpitan Varlam, dr. Stefănescu-Galați.

D-nii Locotenent T. Skeletti, N. Bastaki. Caradja, Mihail Genoiu, Locot. Softa, căpitan Capșa, Locot. Renescu, sublocot. O. Ullea, N. Stoianovici, Gr. Rusovici, P. Rusovici, sublocot. E. Giurcăneanu, Ștefan Văleanu, Sublocot. N. Stroici, T. Sturdza, J. Scouly-Logothethides.

Dela 15 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.80
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină	1.40 și	1.60
Brînză de munte	1.80 și	2,—
Brînză de munte în Burduf		2.80
Ouă zilnic proaspete	9 lei	suta
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.35
Idem	oca	0.50
Cașcaval grecesc		2.80
Cașcaval de Pentelеu		3.40
depozit permanent de Schweitzer elvețian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producție proprie: mușchi afumat de porc, limbi afumate de vacă și de porc, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Sanatorul Dr. Țaicu

IAȘI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect și perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operațiile septice și aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproșabil. Se practică ori [illegible] intervenții.

Secțiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalație specială de **Mecanoterapie.** Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviațiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxațiile, artritele, ankilozele etc. etc.

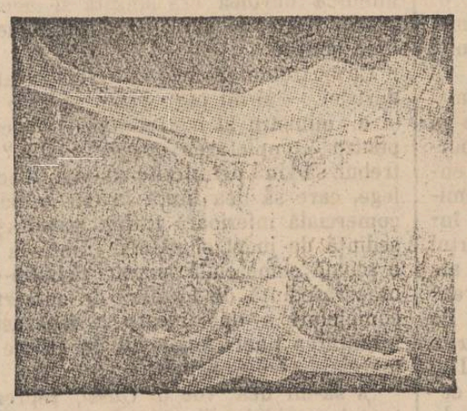

Facerl. Sală specială. Moașă diplomată în permanență.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronșite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderențile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenți electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilație electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecții Ehrlich* (606) sau mercur după indicații. Se execută toate *regimurile.* Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacțiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenți și infirmi.

Directorul și internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă și foarte conștiincioasă. Prețurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultații între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

Ultime Informaţii

Artilerie pentru Iaşi.—*Suntem informaţi că în curînd se va aduce şi în garnizoana Iaşi a baterie de obuziere. Noua organizare a artileriei a făcut, în adevăr, ca să se dea artilerie la multe oraşe din acelea ce nu aveau.*

Pentru Iaşi, însă, vreme îndelungată se acreditase ideia că nu se poate da artilerie, pentru rezoane strategice, apropierea de graniţă etc. ceia ce a făcut ca un oraş atît de important, reşedinţă de corp de armată, să aibă o garnizoană cu totul neînsemnată.

Poate că de rîndul acesta s'a convenit că strategia nu trebue să lipsească Iaşul de a i se acorda ceia ce se dă la oraşe mult mai puţin însemnate.

Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut telegrafic, Universităţii locale, că d. D. Alexandrescu—ca unul din cei mai vechi profesori—a fost însărcinat provizor cu conducerea rectoratului.

Camera deputaţilor a admis în şedinţa de eri, după propunerea d-lui deputat Const. Bacalbaşa, ca proiectele de lege relative la împămînteniri să rămînă valabile pînă la votarea lor.

De altfel această hotărîre stabileşte un acord între procedeul adoptat mai de mult de Senat.

In ce priveşte recunoaşterile secţiunile Camerei se vor ocupa de chestiunea dacă votarea unor asemenea proiecte de legi să nu se facă pe scrutin de listă, iar nu individual ca mai înainte.

Din surse sigure aflăm că ancheta ministerială ordonată de curînd, în urma unor articole apărute în ziare, a constatat la teatrul naţional din Craiova lipsa unei sumi însemnate—cam de 20 000 de lei—nejustificată în registrele de cheltueli. S'a lasat administraţiunii timp să-şi pună compturile în regulă, dar după informaţiunile ce avem, suma n'a fost acoperită pînă acum, ceea ce a determinat să se reţină partea din subvenţiunea neachitată încă teatrului cum şi din veniturile impozitului de 5 la sută.

D. Al. A. Badareu, Ministrul lucrărilor publice, soseşte Duminică dimineaţă în Iaşi.

D. Take Ionescu, ministru de interne, a aprobat înfiinţarea medaliei „Meritul Sanitar" propusă de d. dr. Mina Minovici, direetorul general al serviciului sanitar.

D. Matei Cantacuzino, primarul oraşului pleacă în Capitală astă-seară şi se va reîntoarce Duminecă în localitate.

Intre lucrările reuşite ale elevilor de la bele-arte din Iaşi este un bust reprezentînd pe d. Al. A. Badareu, ministru al lucrăriler publice, executat de elevul Hette, din ultimul an al şcoalei.

Intre dispoziţiile trimise de direcţiunea liceului naţional din Iaşi părinţilor şi corespondenţilor găsim şi aceste :

Este strict interzis şcolarilor de a forma între sine ori-ce fel de asociaţiuni, sau de a lua parte la cele întemeiate de alţii. Nu le este permis de a publica articole în foile publice, fie politice, fie de ori-ce altă natură, afară de cele pur ştiinţifice sau literare.

Se vor putea însă înfiinţa societăţi de lectură, puse sub conducerea şi subpravigherea cîte unui profesor; pentru aceasta va fi necesară aprobarea directorului, care o va retrage îndată ce funcţionarea societăţii ar aduce vre-o atingere regulamentului sau bunei ordine a şcoalei.

Nici o manifestare a societăţii în afară de şcoală nu este permisă, fără prealabila învoire a consiliului şcolar.

Şcolare.—S'a transferat după cerere pe ziua de 1 Sept. 1913, pe învăţătorul Atanasie Filon de la şcoala din Dumitreşti, com. Poiana Cîrnului-Vaslui la şc. din cot. Comarna, com. Poeni-Iaşi.

— D. Spiridon Rîpă a fost transferat după cerere pe ziua de 1 Sept. 1913, de la şcoala din cot. Carasa, com. Corlăteni Dorohoiu, la şc. din cot. Iacobeni, com. Vlădeni, Iaşi, post vacant.

— D. Gh. Ştefănescu, instit. la şcoala de băeţi No. 10 Iaşi, a fost numit preşedinte al secţiei a IV, a conferinţelor lunare din Iaşi, în locul d-lui Lazăr Grecea, numit revizor şcolar de Suceava.

— S'a acordat autorizaţii artiştilor V. Rosetti şi A. Tudoriu de a da reprezentaţii de magie la şcolile primare de ambele sexe din Iaşi,

„Despre teatru, actor şi public" se intitulează o prea interesantă lucrare a excelentului artist V. Maximilian. O recomăndăm călduros cetitorilor.

Un copil al croitorului Lupu Kohn din strada Mihail Eminescu, pe cînd mînca la masă s'a înecat cu o bucată de carne, care astupîndu-i respirarea, copilul a sucombat pe dată.

Concedarea exploatărei pompelor funebre s'a făcut asupra d-lui C. Chirilă.

A rămas, ca unele chestiuni de amănunte să fie tratate între d-nul Primar şi d. concesionar.

Universitare.—Se ştie că în timpul din urmă, consiliul facultăţei de medicină din Iaşi ceruse ministerului de instrucţie ridicarea d-lui dr. I. Tănăsescu la rangul de profesor.

Astăzi a sosit la decanatul acelei facultăţi, decretul regal prin care d. dr. Tănăsescu e numit profesor titular la catedra de anatomie descriptivă de pe lîngă facultatea de medicină din Iaşi.

— Ministerul instrucţiunei a recomandat rectoratului universităţei din Iaşi pe d. Gh. Anton, care şi-a propus să scoată un volum cu fotografiile şi biografiile tuturor membrilor corpului didactic din ţară.

— Cu toate versiunile contradictorii care au circulat pînă acum referitor la interimatul funcţiunei de rector de la universitatea noastră, ministerul a delegat pe d. Dimitrie Alexandresco, care e cel mai vechi dintre decanii universităţei noastre, ca prorector pînă la alegerea unui nou rector.

— Comisiunea examinatoare a candidaţilor la examenul de doctori în medicină, a proclamat pe d-nii I. Caranda, A. I. Berbeciu şi Gr. Nubert ca absolvenţi ai facultăţei noastre de medicină.

Populaţiea. După datele provizorii publicate de către Direcţiea slatistici generale din ministerul agriculturei, relative la recenzămînt, populaţiea Moldovei este de 2.145.464; a Munteniei 3.298.394 ; a Olteniei 1.413.897; şi a Dobrogei de 390.306, deci o populaţiune totală de 7.248.061. Densitatea este de 55 loc. pe klm. p.

Din compararea datelor statistice, din 1899 cu cele din 1912 rezulta inportante constatare ca populaţia rurală nu emigrează de cît într'o proporţie foarte mică cîtva oraşe.

Duminică 24 Februarie a. c. orele 2 jum. p. m. va avea loc a doua Producţie Muzicală în sala Conservatorului de Muzică şi declamaţiune din localitate.

Judiciare.—Inaintea secţiei a II a Curţei de Apel din Iaşi s'a judecat apelul făcut de M. Iurist şi Solomon Ştern contra acordărdi unui moratoriu inginerului Leon Brill.

Neprezentîndu-se în instanţă apelanţii, apelul a fost respins ca nesusţinut.

— La aceiaşi secţie s'a înfăţişat procesul de punere în posesie între d-na Elena Pastia şi erezii defunctului Ch. Chefneaux.

In urma unui incident rîdicat din partea erezilor Chefneaux, apelul a fost respins ca nemotivat.

— In urma cererii de schimbare a consiliului judiciar făcută de d-na Alice Ghenovici contra dlui A. Mitache, secţ. a II a Curţei de Apel a instituit un expert, care să aprecieze dacă cheltuelile făcute de d. Mitache în administrarea averei sunt justificate.

— La falimentul Abram Leibovici comerciant de ferărie din Iaşi, str. Cnst. Negri 28, s'au fixat următoarele date : Incetarea plăţilor (provizor) la 12 Martie; depunerea creanţelor pînă la 26 Februarie 1913 şi 8 Martie c., pentru verificarea lor.

Falitul este arestat. Pasivul este de 800,000 lei.

— *Notariat.*—D. Iliescu Gh. arendează d-lui F. Poppeanu moşia Gaureni cu arenda de 6200 lei anual.

— D-na Tirer Maria ipotichează d-nei Beaticea Holban imobilul din str. Zugravilor No. 3, pentru 10,000 lei.

— D. Iacob Buzatov vinde partea sa din moşia Gaureni jud. Vaslui d-lui Poppeanu pentru 14,844 lei.

— Epitropia Sf. Spiridon arendează moşia Băceşti din jud. Roman, obştiei locuitorilor din comuna Durneşti judeţul Vaslui pe timp de cinci ani cu 26,864 lei anual.

Misterul Camerei Galbene. — După cum am anunţat se va juca la Teatrul-Naţional în ziua de 2 Mart.

Acţiunea acestei piese, cuprinse în cinci acte se desfăşoară după cum urmează : Actul I, *Un Bal la Elgssée* ; Actul II, *Camera Galbenă* ; Actul III, *Judele de Instrucţie* ; Actul IV, *Regele Transformiştilor* şi Actul V, *Curtea cu Juraţi.*

In noul program de astă-seară Joi al cinematografului Pathé-Frères din vasta sala a Circului Sidoli se cuprind între altele :

„Pedeapsa unei femei", film danez de mare artă. Apare pentru prima oară d-ra Ragna Wattergren, cea mai renumită artistă a teatrului regal din Christiania.

Marele incendiu de la moara Assan.

Inmormîntarea fostului ministru Djuvara.

Prince cochetează, scene foarte humoristice.

Porumbelul călător, vulgarizări ştiinţifice.

Cale spinoasă, mare roman contimporan.

Cătuşele miraculoase, scene comice.

In noul program de Vineri, al doilea film danez—Prince, Preşedintele Republicei franceze, excelenta comedie cu simpaticul humorist parizian, etc.

Doamna Casuca Tincu mulţumeşte tuturor persoanelor care au bine voit a lua parte la înmormîntarea defunctului seu soţ.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 21 Februarie

Populaţiunea bulgară şi cedarea Silistrei

Constantinopol.—Ziarul „Ikdam" spune că consiliul de miniştri a deliberat asupra raportului ambasadorului turc la Petersburg privitor la rezultatul tratativelor de pace ce sau urmat la Petersburg în urma cărora se spera ca diferendul privitor la graniţa turco-bulgară să poată fi aplanat. Se respinge în general aici şi de întreaga presă ideia plăţii unei îndemnizaţii de război.

Se confirmă că compania de drum de fer Anatolia-Bagdad a înaintat tezaurului 300000 livre pentru nevoile sale şi 50000 livre pentrn cumpărarea vaselor serviciului insulelor Prinkipos. Camera maritimă a adresat misiunilor străine o protestare contra bombardărei vaselor neutre de către bulgari. „Tanin" trage mari speranţe din resvrătirea albanezilor contra sărbilor şi sfătueşte a se centraliza acea mişcare albaneză. Spune că nu ştie până la ce punct guvernul provizoriu albanez ar putea îndeplini această sarcină şi crede că ar trebui să se formeze un bloc de jurul lui Djavid Paşa care ar servi de şef.

*

Sofia.—Ministrii Puterilor au făcut azi după amiazi un demers pe lîngă d. Gheschoff spre a-i comunica cum că Turcia a cerut mediaţiunea marilor puteri în vederea închierei păcei, şi că se întreabă în consecinţă guvernul bulgar, dacă este dispus a le mulţumi şi a declarat, că va supune întrebarea consiliului de miniştri.

*

Salonic.—Autorităţile sîrbeşti din Monastir au împediat deschiderea unei sucursale a băncei naţionale bulgare în acest orrş.

D. Manceff funcţionarul ce venise să conducă sucursala, a fost silit să părăsească Monastirul.

*

Belgrag.—„Samprava" scrie: Aliaţii vor primi propunerea de meditaţiunea a marilor puteri cu aceiaşi buna-voinţă ca acum trei luni, dar cu condiţiunea ca la reluarea negocierilor Turcii să admită în principiu cedarea la condiţiunile şi cererile aliaţilor inclusiv Adrianopolul.

*

Cetinge.—Reprezentanţii marilor puteri au făcut azi pe lîngă ministrul de externe un demers, pentru a întreba dacă Muntenegrul primeşte mediaţiunea puterilor, pentru a încheia pacea cu Turcii. Ministrul a răspuns, că mulţumeşte dar cere să se poată înţelege aliaţii înainte de a da un răspuns.

*

Londra.—Agenţia Reuter află că Turcia primind în mod formal meditaţiunea puterilor nu poate fi chestiunea de noi propuneri şi condiţiuni din partea Porţei.

*

Serbările Romanovilor

— Manifestul Ţarului —

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul" publică azi prima telegramă a corespondentului său special din Petersburg.

Iată în rezumat ştirile sosite :

Demobilizarea

Chiar azi va apare manifestul Ţarului care va ordona demobilizarea.

Faptul acesta a provocat o mare fierbere în sînul partidului răsboinic, care însă va fi silit să accepte faptul îndeplinit.

Serbarea Romanovilor

Petersburg.—Cu prilejul serbărilor Romanovilor, foarte multă lume a sosit la Petersburg. Buna dispoziţie este însă în parte ştirbită, din cauza desgheţului. care a survenit pe neaşteptate, şi face drumurile impracticabile.

*

Petersburg.—Un ucaz al Ţarului, ordonă cu prilejul serbărilor, măsuri de asigurare pentru orfanii populaţiunei de la ţară.

Se crează un fond de 50 milioane pentru agricultură şi mari favoruri pentru funcţionarii statului.

Se acordă amnistie pentru delictele de presă, comise până la 21 Februarie.

Sunt readmişi în Universitate studenţii eliminaţi, pentru participare la întruniri prohibite.

Se amnestiază pe toţi acei condemnaţi pentru delicte comune şi de stat, comise până la 21 Februarie.

Cei condamnaţi la moarte, capătă schimbarea pedepsei capitale în 20 ani de muncă silnică.

Supuşii ruşi residînd în străinătate, în mod arbitrar, capătă autorisaţiunea de a se întoarce în ţară.

Ucazul amnistiază şi pe acei condemnaţi pentru delicte contra ordinei în stat. Ei obţin şi o reducere a supravegherei poliţieneşti.

*

Petersburg. — Cu privire la Finlanda, ucazul Ţarului acordă asemenea amnistia şi numeroase favoruri.

Ţările aliate şi Pacea

Belgrad.—Ziarele află că Serbia şi celelalte ţări aliate, proectează să refuze intervenţia puterilor pentru pace.

Scufundare de vase greceşti

Constantinopol. — Ziarul „Tasvire Echtiar", află că încrucişătorul Hamidje, a reuşit să descopere, în apropiere de Muntele Athos trei vase greceşti cu soldaţi sîrbi, pe care le-a scufundat.

Cea mai mare parte dintre soldaţi s'ar fi înecat.

Presa rusă şi diferendul romîno-bulgar

Petersburg.—Ziarul „Novoye Vremea", afirmă, că d. Titu Maiorescu, într'o convorbire intimă cu diplomaţii, ar fi declarat, că dacă Bulgaria nu va ceda Silistra, va demisiona, lăsînd pe alţii să facă războiul".

Ziarul adaugă că într'un aseminea caz pacea europeană ar fi ameninţată.

Scandalul din Bucureşti

Bucureşti.—Aseară un scandal enorm s'a petrecut la Cinematograful Minerva.

Un număr de indivizi smulseră o prostituată din mînele poliţiei şi o duseră la Cinematograf. Venind poliţia putu a o scoate din sală; o bataie crîncenă s'a încins. Au fost loviţi şeful Siguranţei şi Comisarul Ionescu.

Scandalul nu s'a potolit, de cît la sosirea procurorului.

Congresul Albanez

Triest.— Azi după amiazi congresiştii Albanezi, s'au întrunit în banchet. La plecare Feik Bey preşedintele Congresului în ultima şedinţă au cîntat imnul Austriac, a fost numai pentru congresişti. Ca congresişti, în urma invitaţiunei lui FekcBey, toţi asistenţii în picioare strigau cu entusiasm: trăiască monarhia Habsburgică, trăiască poporul Austro-Ungar.

Accidentul torpilorului german

Berlin.—Se confirmă oficial accidentul torpilorului german lîngă insula Helegoland. El s'a produs la înapoierea unor exerciţii de noapte. Au fost 67 înecaţi. Marele crucişetor York n'a fost avariat.

Serviciul de 3 ani în armata franceză

Paris. — O telegramă urgentă sosită la consiliul de miniştri, în urma avizului unanim al consiliului de răsboiu, a dispozat prosotul de lege, ca toţi tinerii să facă serviciu militar de 3 ani fără deosebire.

Populaţiunea bulgară şi cedarea Silistrei

Populaţiune a 40 sate din Dobrogea bulgărească, a adresat prin intermediarul primarilor respectivi, depeşi primului ministru, preşedintelui Sobraniei, şefilor de partide şi deputaţilor mai de seamă, prin care protestează contra ideei cesiunii teritorialelor către România şi insistînd pe lîngă oamenii politici bulgari, să nu lase a se dislipi vetrele lor de pămînt şi patria bulgară.

Camera

Bucureşti. — Camera continuă discuţia cu privire la votarea recunoaşterilor indigeratelor.

Consiliu de ministri

Bucureşti. — Un consiliu de miniştri se va ţine azi la ministerul de interne, subpreşidenţia d-lui Titus Maiorescu.

Consiliul se va ocupa de legea pensiilor militare.

Veniturile Băncei Naţionale

Bucureşti. — Veniturile Băncei Nationale de la 1 Ianuarie pînă la 16 Februarie, a fost de un milion 331.257 lei, pe cînd în epoca corespunzătoare din anul trecut a fost numai de 795.166 lei.

Ministru Franţei la Regele Carol

Bucureşti.—Aseară, d. Blondel, ministrul Franţei, a fost primit de Suveran, căruia i-a remis notificarea de alegerea d-lui Poincaré, ca president al republicei franceze.

D. Blondel a mai convorbit cu Suveranul asupra diferendului cu Bulgaria, arătîndu-se foarte optimist şi cu convingerea că Bulgaria va ceda Silistra.

Furtuna pe Marea Marmara

Constanţa.—Azi s'a primit o radiotelegramă de pe vaporul România, ce se credea perdut. Comandantul comunică :

„Suntem în drum pentru Constantinopol. Ne-am adăpostit timp de 40 de ore în Baia Carestis, la sud de Negroponte.

Am încercat Luni să traversăm, însă a trebuit să renunţăm, căci era un viscol, care încă nu s'a mai văzut pe Marea de Marmara".

PENTRU BRUTARI

CERTIFICAT

Subsemnatul En. Georgescu Directorul Societăţei Cooperative Sf-ţii Impărati Constantin şi Elena din Brăila, certific că am cumpărat de la Domnul Inginer B. Diamant din Brăila, un Injector de păcură *„Vezuv"* care încălzeşte cuptorul brutăriei noastre în timp de 7 minute, *producînd o căldură saturată de aburi*, care contribuie a da pînei un gust mai bun de cît prin încălzirea cuptorului cu lemne; păinea coaptă, crescută şi frumoasă la culoare inlesneşte mult vînzarea; aparatul „Vezuv" este uşor de mănuit şi consumă pentru încălzirea a 2 cuptoare alternativ 5 kgr. păcură, nu produce miros şi nici fum.

Dîndu-mi seamă de reala şi colosala economie atît bănească şi cît de timpul ce realizăm prin această instalaţie a aparatului *„Vezuv"* şi fiind pe deplin mulţumit de buna funcţionare, mă găsesc obligat faţă de Domnul Inginer B. Diamant, de a recomanda această instalaţie „Vezuv" tuturor, de oarece este singura menită a rezolvi chestia brutarilor şi spre servire eliberez presentul certificat Domnului Inginer B. Diamant.

Brăila 12/25 Februarie 1913.

(s.) Director En. Georgescu

Teatrul Cinema Modern

— PIAŢA UNIREI —

In fiecare zi 2 Reprezentaţii

de

Cinematograf şi Kinoplasticon

MATINEU la ora 5 p. m.

Seara la ora 9 1/4

PROGRAM NOU în fiecare Luni, Miercuri şi Vineri

Simbăta şi Duminica cîte 2 MATINEURI 2

Germană *tînără, doreşte a da lecţiuni de germană A se adresa str. Armeană 9.*

ANUNCIU

De Inchiriat *şi de* **vînzare** *de la 1 Aprilie 1913 casele din Str. Buzdugan No. 1. Proprietatea Stef. Teodor.*

Doritorii a se adresa d lui A. Tomescu Str. Mitropoliei 6.

Deutscher wünscht in der rumänischen Sprache von einer DAME oder von einem Herrn unterrichtet zu werden.

Offerten unter C. Z. 73. an der Expedition dieses Blattes erbeten.

Fîn *calitate superioară, precum şi* **nuci** *sunt de vînzare. Str. Lascar Catargi 45 loco.*

BYRRH

Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală română din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel

SOCIETATE PE ACŢIUNI

BUCUREŞTI — No, 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18 — BUCUREŞTI. — Telefon 6/97

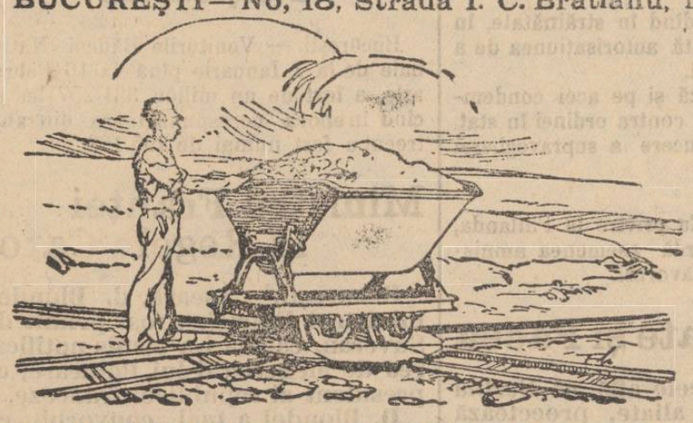

Deposit şi Fabricaţiune de:

Şine de oţel.—Vagonete.—Macazuri.—Plăci turnante.—Locomotive.—Roate.—Osii.—Cutii de unsoare.—Eclise.—Buloane.—Crampoane etc.—Şine şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnisează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o ecenomie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transport de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ

SE DĂ CU CHIRIE IN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Desinterie

De vînzare la principalele magazine de consum, drogueriî şi farmacii din ţară. Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

Cereţi numai:
Parfumul şi Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — Moscova
Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Române
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co
Se distinge:
prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele
De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.
Pentru informaţiuni a se adresa Domnului
Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asnpra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decrelul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100 lei 1,995,501 72 la sută rentă
Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi:
Inatacabilitatea poliţiei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a aumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRĂTIANU No. 166
(foastă strada de Sus)

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible]
Nevralgiile cele mai grele de stomach, [illegible]
Afecţiunile [illegible]
Fă-te remedii.
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible]
dintâi cea d'antâiu [illegible] la ceas, seara. Dacă [illegible] mult de cât 4 pe zi.
[illegible] Les Véritables Pilules Moussette [illegible] CLIN & Co [illegible]

La administraţia ziarului
se primesc
anunţuri preţuri convenabil

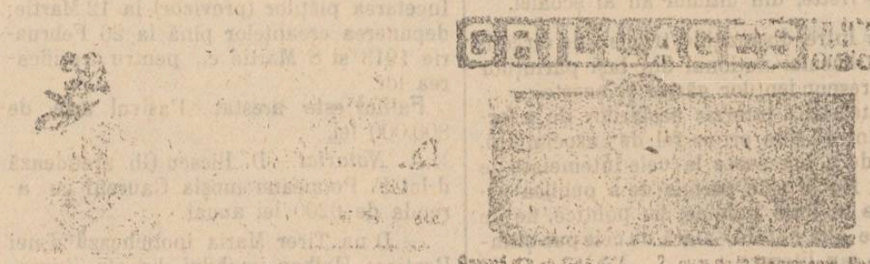

Maison GARIEL, 7, rue de la Bourse, Paris
CLOTURES DE CHASSE, FOLIOTS, FOULARDS
MONTURES ARTISTIQUES, Ind. Gariel

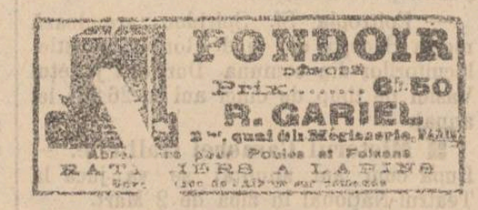

Cutii şi Pachete
Nu această marcă înregistrată nu conţin veritabil
:Franck: Adaus la Cafea
din fabricele firmei
Heinrich Franck Söhne

CAPSULELE
LUI
RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu copaiu approbate de Academia de Medicina din Paris. — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc nici o dată righ'eli. Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în fôrte scurt timp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flacónele cari pórtă, pe învelisul de afară, *semnătura lui Raquin* şi *Timbrul oficial* (în albastru) al *Guvernului frances.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
Si în tóte principalele Pharmacii
UNDE SE POT GASI ASSEMENEA SI
CHARTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
Intrebuinţate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi — 28 str. Casa Vedă 28 — Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* înghetului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
"Atelier" special pentru reparaţiuni
—Proiecte— Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţile cele mai bune la *dispoziţie.*

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao
Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră
VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic si intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

5 BANI

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mirzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1815 — Sîmbătă 23 Feb. 1913

Nașteri și renașteri de popoare

Cînd va vroi cineva să caracterizeze începutul de an—el însuși încă un început de secol nou—va putea spune că am asistat la formațiuni de state nouă, că am văzut renaștere de popoare vechi la o viață *nouă*.

S'ar zice — un cataclism vulcanic pe urma căruia se schimbă forma unor țări și unor mări, — dar o schimbare numai în înțelesul etnic și geografic al cuvîntului, întru cît ne vom alege cu o transformare a hărților, cu însemnări neobișnuite de culori și de frontiere,—cu o singură însemnare în aducerile aminte ale contemporanilor: o pată de sînge, culoarea de roșu, care a operat celelalte schimbări de culori ale teritoriilor pe hartă.

Nu e nemic de deplîns. Istoria omenirei întregi nu s'a desfășurat nici-odată altfel și asistăm numai la înfăptuirea unor fenomene istorice, prevăzute în parte, lesne de așteptat și de proorocit,—fatale în ori-ce caz și necesare oare-cum în puterea unor transformări de mult cerute de împrejurări anumite.

Una din numeroasele ilustrațiuni dintre actualitățile zilei arăta nu de mult, pe Țarul Bulgariei, vizitînd ruinele romane din Cavala, oraș pe malul mărei Egee, cucerit de Bulgari.

Iată dar, în mic, imaginea tuturor prefacerilor. Vechiul oraș latin, după secole de stăpînire bizantino-turcă, trecînd astăzi sub mîna bulgarilor,—mîne—cine știe sub a cui altora, cînd se va face împărțirea definitivă...

Nu numai, însă, o renaștere fizică, în senzul preluării de teritorii. Ci s'ar putea vorbi și de o adevărată renaștere, de una morală, etnică, în înțelesul adevărat al cuvîntului, făcută tot pe sama islamizmului răpus. Aproape am putea spune că și în domeniul etic națiunile urmează aceeași lege, — de a se ridica una cîte una, paralel cu scoborîrea, cu degenerarea alteia, ca s'o moștenească în parte.

E adevărat că, din punctul de vedere cultural, Turcii nu lasă învingătorilor lor nici o moștenire, nici de mare, nici de mică importanță. Înlocuiți cu multă înlesnire pe pămîntul lor, în orașele și orășelele lor unde exercitau numai o dominațiune aparentă, plicticoasă pentru ei singuri în primul rînd,—vor fi cu atît mai lesne înlocuiți pe tărîmuri culturale.

Nu este slăbiciunea lor—a Turcilor — surprinzător de mare, măsura însăși a tăriei relative a adversarilor lor uniți? Această unire surprinzătoare și temporară, făurită cu o uimitoare discrețiune sub ochii lor, aproape pe teritoriul lor este și ea pe lîngă atîtea altele, semnul caracteristic al neputinței otomane, al lipsei de informațiune, de instrucțiune și de intuițiune politică, fără de care viața organică nu mai era posibilă și trebuia să facă loc vieței celeilalte, în preajma lor—vieței libere a statelor balcanice.

De aci triumful relativ ușor al acestor din urmă, chiar dacă n'a fost fără vărsări de sînge, fără pierderi mari. Dar ce sunt pierderile și jertfele aceste față de rezultatele morale glorioase de a fi înfrînt un dușman secular, un fost suzeran, o Mare Putere pe ale cărui ruine să se ridice viața nouă, viața lor proprie?

Bulgarii consacrați ca un neam viguros, pe deplin liber și neatîrnat; Sîrbii reabilitați de grelele păcate și excese ale schimbării de dinastie. Unii putînd evoca mărirea lui Crum, ceilalți putînd să se făleasică cu numele lui Duscian pretinzînd, unul și alții, consacrarea elogioasă din partea Europei și nu fără cuvînt.

Ba Grecii chiar, cu mai puține sacrificii, dar cu tradițională abilitate, alegîndu-se nu numai cu teritorii, nu numai cu un oraș ca Salonicul, dar și cu aureola de a fi refăcut ceva din gloria străbună!..

Un moment se acreditase chiar legenda că descedenții celebrei Helade au renăscut. Războiul se petrecea doară pe teritorii unde, cu secole în urmă, se desfășurase minunatele armate ale Thebei, ale Makedoniei vechi și cînd poetul Matsukas haranguà, în piețele Athenei, pe compatrioții săi, unii credeau că miticul poet Tirteu a reînviat în liricul cafenelelor grecești de astăzi.

Nici Byron, nici Victor Hugo nu mai trăiau ca să închine strofe hydrioților, dar tot s'a găsit un cîntăreț parizian cari să-i înlocuiască în parte, glorificînd Grecia în versuri calde:

O Grèce, ô ma patrie, ô ma mère divine,
Toi qui fus le flambeau des mondes d'autrefois,
Tu vas revivre enfin les jours de Salamine,
La valeur de tes fils va te rendre ta foi!

Chasse le souvenir de tes larmes amères,
Reconnais tés enfants en ces nobles guerriers,
O Grèce, ô ma patrie, ô ma divine mère,
L'heure est venue où tu dois ceindre le laurier.

...Sunt fenomene istorice remarcabile toate aceste și ele ne întăresc convingerea că trăim în seninul unei epoci de nașteri și de renașteri. Fără să mai amintim că, în momentul de față chiar un congres la Triest consfințește renașterea unei Albanii mari și — să sperăm ca mîne — a unei Macedonii independente.

In istorie — ca și în univers — nimica nu se pierde, dacă poartă în sine însușirea de a trăi.

△

NOTA ZILEI

Semnul caracteristic al vremei este graba. In epoca electricității și a aburului lucrul nici nu s'ar putea petrece altfel.

Dar nimic nu e mai... suspect de cît graba pe care o pun unele semi-anonime în anunciurile lor matrimoniale concepute astfel:

„Domnișoară tînără, gentilă, dispunînd de o mică dotă, dorește căsătorie *imediată* cu un domn bine situat, etc.“

Tot „imediat“ vor să se mărite cele „mai multe sute“ de cliente ale agenției Schlesinger din Berlin și o spun mereu prin anunciurile plătite.

Literaturii acesteia suspecte preferăm înștiințarea matrimonială publicată la 1738 într'un ziar francez:

„O domnișoară, onestă, bine făcută și foarte frumoasă, dorind să obțină o moștenire care-i revine de drept, caută un avocat celibatar care se va îndatora să-i cîștige procesul; în schimb domnișoara oferă avocatului să-l iea în căsătorie și-i făgăduește că va fi bună și credincioasă...“

Ne e mult mai simpatică această proză, fiind-că e o candidată care *nu* se grăbește, știind că, în materie matrimonială mai ales, graba strică treaba, adecă arată că nu mai este nimic de stricat...

CHESTIUNI SANITARE

IZOLAȚI!...

Informația ziarului cu privire la numărul cazurilor de scarlatină declarate *în ultimele opt zile—16 cazuri!—merită luarea aminte și oarecari comentarii.*

Am subliniat cuvîntul declarate,—*pentru că, nu e greu de înțeles,—cazurile sunt de obiceiu și din nefericire totdeauna* mai *numeroase decît acele care se declară la serviciul sanitar.*

Nu aducem cu aceasta o învinuire medicilor, că ei ar fi tăinuind bolile molipsitoare în orașul nostru.

Dar dintr'o împrejurare, ori din alta un însemnat număr de cazuri epidemice nu ajung la cunoștința celor în drept, sau—de multe ori—ajung cu multă întîrziere. Urmăririle sunt aceleași. Pe o cale ori pe alta, bolile se transmit, se înmulțesc se transmit din cartier în cartier, din stradă în stradă, din familie în familie, pînă cînd epidemia devine endemie, *cu consecințele funeste asupra cărora nu mai e nevoie să insistăm.*

Recensămîntul cel mai nou a dat, în ce privește Iașul, a fost suggestiv și dezastros.

In cei din urmă zece ani am dat îndărăt cu două mii, cînd ar fi fost natural să progresăm cel puțin cu zece mii, urmînd proporția firească a creșterii ce s'a constatat în aproape toate orașele țării.

Emigrările singure, acele peste hotar ori mutările spre Capitală ori către alte centre nu pot explica, singure un astfel de deficit. Bolile, epidemiile cari dau o mortalitate colosală sunt și ele în bună parte un factor de descreștere a populațiunii și în această direcțiune se cuvine să-și concentreze atențiunea toată serviciul sanitar, secundat de autoritatea comunală. Lunile de vară se apropie, primejdia epidemiilor devine dar mai mare. De aceea fără a invinui pe cineva, fără a face nimănui procese de intențiuni, îndemnăm pe cei în drept la măsuri energice, recomendînd să aplice izolarea *cu rigoare și fără excepție.*

Spitale de izolare avem, astăzi foarte bune. Autoritățile să arăte energia cuvenită în împrejurările date și vor feri orașul de pericole epidemice de cari mulți sperau că am scăpat pentru multă vreme.

R.

Discursul lui Wilson

O țară mare stă deoparte, neavînd nici în clin, nici în mînecă, cu războiul balcanic și cu primejdia ce amenință Europa: e țara libertății, Statele-Unite.

In liniște s'a petrecut la Wasington marele eveniment: intrarea triumfală a noului președinte Vilson, candidatul democrației.

Recepțiunea a fost cum nu se poate mai grandioasă, mărită încă prin defilarea miilor de sufragete, venite din toate unghiurile țărei, strălucitoare de tinerețe, frumusețe și eleganță.

Noul președinte a rostit un discurs,—și e o adevărată reculegere. N'a vorbit de tunuri și nici de șrapnele. Nu s'a interesat de mobilizare și nu s'a îngrijit, ca nu cum-va mîine să nu se găsească cine să cultive pămîntul, pentru a evita o cumplită foamete. Vorbele lui Vilson merg drept la suflet. Tot recunoscînd marea operă săvîrșită pînă azi de Statele-Unite, noul președinte adause:

„Dar odată cu binele, a survenit și răul. Marele bogății aduseră o risipă neiertată și mult am împrăștiat; ceia ce ar fi putut aduce mari foloase.

„Am fost mîndri de mișcarea noastră economică, dar am disprețuit valoarea omului, valoarea acelor existențe, care surmenate, oprimate, păreau a nu trăi. Strigătele disperate ale miilor de muncitori, închiși în mine, în fabrici și luptă amar pentru traiu, păreau a nu ajunge la auzul nostru. Guvernele mari, idolatrizate de noi, au întrebuințat de multe ori activitatea în interese egoiste.

„Datoria noastră este de a curăți, de a întemeia binele, de a complecta viața noastră publică prin sentimentul umanității, fără a o slăbi. Avem să facem o operă de reclădire și reînviere“.

Toți acei, cari, ca noi, plutesc în atmosfera înăbușitoare a prafului de pușcă, vor găsi negreșit o clipă de reculegere, în cuvintele inimoase și umanitare ale președintelui Statelor-Unite.

D.

ECOURI

Asupra micei „Curți Regale“ din Cettinge culegem cîte-va detalii intime destul de interesante:

Curtea e în palatul unde locuește prințul moștenitor. Danilo și soția sa Iutta de Mecklenburg Strelitz. In timpuri liniștite curtea aceasta are o înfățișare comică. Cînd sosesc veniturile princesei Iutta din nordul Germaniei, petrec, apoi o duc cum pot pînă ce le trimet bani regina Italiei sau marele ducese din Rusia, fiicele regelui...

Și în timpul acesta prințul Danilo se distrează alcătuind listele de bucate pentru prînzurile ce au să vie, sau își orînduește din nou colecția de caricaturi a împaratului Germaniei și Iutta cu ajutorul unei dame de onoare lucrează după modelele modistelor pariziene. O viață care, cinstiților locuitori ai țării nu le prea place și e foarte bine că prințul Danilo n'are copii și că din cauza aceasta fii liniștitului și seriosului Mirko vor urma la tron, care, ca și tatăl său și-a luat de soție o femee dintr'o veche familie din țară. Două tinere princese, nemăritate încă sunt acasă și ele se ostenesc să facă o operă folositoare pretutindeni.

Că totuși se plictisesc, grozav și că adesea li-e dor de viața veselă din Petertersburg, unde excelențele din Muntenegru sunt tot-deauna oaspeți bucuroși nu-i nici o minune. Dar se supun și ele cum pot vieței pe care nu o pot înlătura și numai Iutta se plînge că e îngropată de vie...

*

Următoarea scenă s'a petrecut de curînd într'un castel istoric din mijlocul Franței. Optzeci de artiști veniți din Paris și toți atîtea figuranți angajați din acea localitate se mișcau într'o oare care ordine în curtea cea mare a castelului și cinematograful se învîrtea într'una și lungia mereu filmul ce trebuia să devie celebru.

De odată în momentul cînd regele apărea singur, calare pe un cal alb ca spuma un om în uniformă, cu șapcă și geantă se apropie de el. Regisorul văzîndu-l de departe îi făcu semne desperate și țipă la el să se dea la o parte. Artiștii se amestecară și ei și se născu un tumult grozav. Toată lumea țipa. Regele se zăpăcise. Iar curierul republican:

— Dă-mi pace, Francisc al II-lea; nu vezi ce pățesc. N'ai nici o scrisoare!

Celebrul autor piesei *Banii*, — care a avut și la noi un deosebit succes — Octav Mirbeau, are un cîne. Și din viața, aventurilor și educația acestui cîne a făcut un roman, care se așteaptă să facă senzație, întîi pentru că un roman de Mirbeau e totdeauna un eveniment în al doilea pentru că aceasta cuprinde o mulțime de personalități.

*

Acțiunea electricității asupra betonului a fost foarte puțin studiată și, cu toate acestea cunoașterea ei ar fi de mare importanță pentru industrie. Profesorul Wyrall din New-York s'a ocupat de chestiune și a adus contribuții însemnate acestui studiu. Rezultă din observațiile lui Wyrall că betonul umed e bun conducător de electricitate. Acțiunea simultană a apei și-a curentului electric distrug coheziunea betonului și-l reduc la o pastă care odată uscată poate fi pulverizată între degete. In centra acestui lucru Wyral propune un mijloc eficace: să se ferească construcțiunile în beton de umezeală, pentru că odată umede sînt susceptibile de a fi electrizate.

OAMENI ȘI LUCRURI

Idealuri Engleze

Apropiatul jubileu al păcii anglo-americane readuce în discuțiune împrejurările pline de originale din acea țară insulară unde ne întîmpină atîtea lucruri neobișnuite aiurea. Multe din ele ni le-a reîmprospatat lucrarea pe care în repetate rînduri am menționat-o, cartea d-lui Ioan Botez: „Aspecte din civilizația engleză“.

In aproape cincizeci de pagini scriitorul studiază detailat toate elementele ce alcătuiesc problema educațiunii și inițiază pe cititor în organizarea învățămîntului și a educațiunii în Anglia, insistînd și aci asupra marelui scop ce urmărește instrucțiunea, școala în mult interesanta țară cu care autorul întru cîtva pare identificat, par'că s'ar fi pătruns cu tot dinadinsul de însă și aspirațiile sale.

Și aci apare deviza supremă: făurirea caracterului.

„Cu credința în atotputernicia caracterului, poporul englez a ajuns să impue limba lui la o optime din întreaga omenire și, plecînd de la o mică insulă, brăzdînd oceanele, sfredelind munții, civilizînd întinsurile locuite de sălbateci, a izbutit să întemeeze cel mai mare imperiu pe care un popor l'a realizat vre o dată.

El a dat cele dintăiu lecții de civism Europei; a adus cuvîntul Mîntuitorului la peste 400 milioane de popoare sălbatece; a introdus Parlamentul în Austria și Africa și a dăruit binefacerile, libertățile Negrilor, care gemeau sub biciul nemilos al Albilor. Iată dovada făcută a valorii principiilor după care acest popor își formează cetățenii și titlurile lui de glorie în istoria universală“.

Cu atari merite și cu atari instituțiuni nu e de mirat că națiunea engleză a fost și continuă a fi dată preste tot ca exemplu și că pretutindeni se vede mereu crescînd tendința de a se imita poporul englez pe tărîmul culturii și — al libertății sociale.

La noi în țară chiar o astfel de tendință a fost trezită și a existat mai de mult. Documentăm afirmarea noastră nu numai cu interesantul raport al d-rei Stratilescu, despre care am amintit într'un articol mai vechiu, dar și cu alte manifestări.

Acum vre-o zece ani într'o revistă a „Romînilor din imperiul otoman“ — *Lumina* — publicațiune a corpului didactic din Turcia — revista se tipărea la Monastir în Bitolia — se făcea un călduros apel către poporul romîn din Macedonia, ca să imiteze pe engleji și se documenta acel apel prin enumerarea unei serii de fapte și observațiuni din lumea școlară și intelectuală engleză. Imprejurările de azi dau oarecare actualitate zisei publicațiuni din care cităm:

„Idealul pe care Englezii caută să l infiltreze în mintea copilor, este ca să facă oameni deplini, bărbați în toată puterea cuvîntului. Cuvintele lui Emerson; „Increde-te în tine însu-ți... Trebuie să tiozi a deveni conducătorul binefăcătorul mîntuitorul poporului tău; a străbate întunericul pentru a ajunge la lumină, să treci prin haos, îndreptînd pașii spre o lume mai bună“.

Toți pedagogii englezi aprobă aceste cuvinte. In această privință vom produce oare cari dovezi.

Rodion.

CASELE

— *Fantezie* —

Un cuvînt rece și banal, care spune de lucruri vechi cît mintea, de lucruri legate de ființa noastră, cu viața și fizionomia lor nesimțită. Ne tărîm în torentul nevoilor și necazurilor, fără să bănuim că în jurul nostru, un norod bizar dar comun, ne vede și ne simte.

Nu putem concepe traiul fără case. Din neștiute timpuri cei care erau strămoșii noștri știau cei-i locuința. In noaptea unei grote, în scorbura cafenie, ori în coroana verde a unui copac, ei își căutau refugiul din același instinct ca și al animalelor. Și cu cel dintăi adăpost plăsmuit de diburile minții lor, s'a născut architectura. Din împletite crengi și pietre grosolane, răsăreau timidele case și perdute în revărsarea naturii, ele priveau cu negrul și încremenitul lor ochiu.

Unile ca și stăpînul lor, erau ele, naive și neștiutoare țineau tovărășie primitivului om neștiutor de patimi. Cu omul s'au schimbat și ele și pe fața și în încăperile lor deschise, dar mute, cetim trecutul și prezentul. Odată cu omul au înpînzit cu încetul pămîntul; alungînd natura, și-au înfipt pretutindeni temeliile și ridicîndu-se semețe, sfîșiau zarea limpede.

*

Uriașe, ca și tirania, piramidele troinează pe întinsul enigmatic al pustiului, și-al vieții, masele enorme ale templelor sufocă pămîntul, ca și călcîiul suveranilor pe grumazul celor mulți. Ca sfidarea unui atotputernic casele s'au înfipt cu puternice metereze în colții stîncei și în măreția singurătății lor, scurtează cu privirea turnurilor crenelate, infinitul, ca o turmă cuminte pasc în poala verde a unui munte, ori ca niște copii nebunateci se împrăștie în pete vesele.

Se rostogolesc sălbatece în fundul unei văi și săltărețe urcă pe treptele cetății medievale, grămădindu-se ca luptătorii în jurul drapelului. Șerpuesc în străzi sucite, rezemîndu-se una de alta, înghesuindu-se și sufocîndu-se ca flămînzii după pîine, ori se etalează somptuoase pe largile bulevarde. Ca o piatră prețioasă lucesc în haina pestriță a vilelor și-a măruntelor pavilioane, sau iau expresia majestoasă și gravă a catedralelor, ori aspectul greoi și șters al uzinelor.

Nu se înjosesc să îmbrace și zdreanța bordeelor, cum nu se înspăimîntă cînd înmulțindu-și etagele cu-o grabă febrilă, vreau să zgîrie norii.

Imitează marea, rostogolindu-și valurile acoperișurilor, fac pe clovnul, lipindu-și coloratele reclame ale negustorilor, rînjesc bestial prin gratiile închisorilor, se oglindesc cochete la malul apelor, iar cînd își îmbracă hlamida ernii, fumează melancolic din luleaua hornurilor...

Plină de înțeles e fața caselor. Din nepătrunsul adînc al zidurilor, ele scot tot ce-au prins cu nevăzutele lor urechi și povestesc mii de taine.

Iar în amănuntele fațadelor, cristalizat par'că, vedem sufletul celor care le-au zidit.

Coloane barbare și linii crude, monștri fioroși și expresii grotești, cîntă neauzita furtună a sîngelui; simplicități severe, cornișe tăioase și altare virgine, e năzuința muncii dîrze și-a vieței calculate; gingășii șirete și flori calde, rafinării aurite și siluete elegante, e desfrîul mascat și arta desgolită; colori înegrite, găuri sumbre, fețe sfîșiate și pudră veștedă, e traiul necăjit și neștiut a celor fără număr..

Ca și oglinda sufletului nostru, ochiul terestrelor spun tot atît de mult. Noaptea care abea poate eși prin ciobul întunecat al bordeelor, luminoasele resfrîngeri și flacările aprinse pe luciul sticlei la o vilă, luxul ispititor de mărunțișuri prețioase al vitrinelor enorme, îmbierile unei terase înflorite, tristețea și veselia pătrățelelor și nazurile cercevelelor,—îți pot arata discret patimile ce te frămîntă.

Toată ființa omenească trăește în fizionomia caselor, și cine simte își găsește tovarăși și mai buni și mai sinceri printre aceste vieți moarte, care vorbesc, cîntă și plîng numai cu nemișcata lor expresie.

Cu noi îmbătrînesc ele, și împreună vor trăi din amintiri, ca și noi mor, surpate sub povara anilor ori consumate de dogoarea limbilor de foc, iar saheletul ruinelor lor, dacă nu'l rod viermii, îl va împrăștia în fire rodnice timpul care trece.

Și noi generații vor răsări înlănțuite

cu grele temelii, tot mai mult vor acoperi odată cu omul, coloratul pămînt, care dacă nu se va sfărma odată în neant, va ajunge o coajă sură de zidiri, —iar rămășițele naturei nu vor fi decît un elegant ornament de fațadă,—o reminiscență a unor timpuri care-au fost!...

E. D. Relgis.

Preocupări îndreptățite

In discuțiile care s'au încins în parlament în jurul înființărei unei academii cemerciale, s'a ridicat adesea chestiunea, dacă această instituție culturală cu toate marile avantaje ce le-ar aduce vieței noastre economice, este corespunzătoare cu interesele momentane ale țărei, sau nu.

Firește că cei cari s'au încercat să combată legea, a căutat să dovedească cu o abundență de argumente care tocmai punea în evidență neserioritatea lor, că în actualele împrejurări, cînd situațiile noi născute în Balcani au făcut să se ivească și la noi o chestiune externă, datoria guvernului era să îndrepte toată activitatea și toate forțele țărei, pentru rezolvirea acestei chestiuni.

Sunt în viața popoarelor situații critice, cînd alăturea de pedicile ce se ivesc în afară de hotarele țărei, se nasc și în interior perturbări puternice, care prin natura lor, reclamă imediata intervenție a statului.

Dacă în împrejurările nenorocite din 1907, guvernul și-a putut concentra toată puterea de muncă pentru rezolvirea problemelor interne care luaseră naștere, aceasta se datorește faptului că dezechilibrul social se ivise numai în interiorul statului și deci numai asupra acestor chestiuni, guvernanții de atunci erau nevoiți să-și îndrepte toată atenția.

Nu tot aceasta e și situația de astăzi.

Alături de problema destul de complicată a politicei externe, s'a născut și în interiorul țărei o perturbare, un dezechilibru financiar, care paralizînd aproape cu totul viața noastră economică, a dat la iveală o sumă de lipsuri printre care cea mai însemnată, a fost lipsa elementelor de conducere a acestei vieți economice.

Datoria guvernului a fost prin urmare ca alături de rezolvirea problemelor de ordin extern, să se ocupe și cu echilibrarea situației interne și această datorie, guvernul colaborărei și-a îndeplinit-o cu prisosință.

Din această stare de lucruri prin urmare e isvorîtă și ideia înființărei unei academii comerciale, care dînd vieței noastre economice elementele pregătite suficient pentru luptă, ar fi răspuns unei puternice necesități sociale.

Judecînd ast-fel cu obiectivizm chesunea oportunității acestei instituții culturale, ajungem la concluzia logică că guvernul nu numai că avea dreptul, dar avea datoria chiar ca paralel cu celelalte chestiuni care se iviseră în ultimul timp, să se ocupe și cu problema economică.

E deci o concepție greșită aceia că conducătorii destinelor unui popor sunt datori să se ocupe numai cu rezolvirea unei singure chestiuni. Ori ce guvern trebue să îmbrățișeze în sfera lui de activitate toate problemele ce se ivesc în timpul guvernărei. Din acest punct de vedere deci, înființarea unei academii comerciale care e reclamată de puternice interese ale vieței noastre economice și a cărei utilitate nu a putut fi pusă în discuțiune nici chiar de acei care au combătut înființarea ei, nu poate fi considerată decît ca bine venită.

Corespunzînd unei necesități reale, academia comercială va da comerțului nostru conducători bine pregătiți și poate deci fi considerată ca o rezolvire în parte a problemei noastre economice.

Scrisori din Bucovina

De la corespondentul nostru special

In jurul conflictului bisericesc

Cernăuți.—Eri, la orele 5 p. m. a avut loc în Cernăuți prima conferință a delegaților romîni și ruteni, în chestia bisericească. Din partea romînilor au luat parte ca delegați d-nii Tud. Steffanelli, Simionovici, Nicanor, de Flondor, dr. Tarnovschi, Baron Const. Hurmuzache și dr. E. Popovici, iar din partea rutenilor: locțiitorul mareșalului țării Dracinsky, dep. Vassilko, Aurelian Popovicz, Pihuleak, dr. Halip, precum și dr. Koropatnicki.

Ca președinte a fost desemnat d. consoculic Stefanelli, iar ca secretari d-nii: dr. Tarnovschi și dr. Koropatnicki.

In această conferință care a durat peste 3 ceasuri, s'a stabilit deocamdată între delegați un principiu de a se rezolva chestia bisericească în senzul cerut de romîni, adică despărțirea diecesei. Baza pe care se va face această dispărțire, urmează a fi obiectul de discuție al ședințelor viitoare.

După cît transpiră din cercurile romînești, rezultă că în curînd actuala criză bisericească va fi rezolvată în mod pașnic și spre deplina mulțumire a ambelor părți.

In schimb însă în cercuri politice rutene rezolvarea conflictului bisericesc este privită cu optimism.

Emoțiunea însă este pe ambele părți mai semnificativă.

Viața romînească în Sirete

In aceste momente de frămîntări grele ale Romînismului din întreaga Europă, —un strigăt de durere a alarmat pe toți Romînii plaiurilor frumoase ale Bucovinei la luptă pe viață și pe moarte pentru apărarea fortărețelor limbei și legei romînești, a bisericei și școalei.

Glasul de durere și desperare al romînilor necăjiți din comunele înstrăinate, cari trebue să-și susție din sărăcia lor școli particulare, spre a-și salva și cultiva limba strămoșească, a determinat „Reuniunea învățătorimei romîne din județul Sirete“ să aranjeze în ziua de 15 Februarie o serată cu concert, cu scopul de a sprijini din venitul curat școalele particulare romîne din acest district.

Această serată merită o atenție deosebită nu numai pentru gestul frumos al învățătorimei romîne din acest județ, prin care a arătat că e însuflețită și solidară în gînduri și sentimente cînd e vorba de a aduce jertfe și a lupta pentru cultura romînească, ci și pentru ideia frumoasă a Reuniunei amintite de a invita pentru executarea concertului renumitul cor din Dumbrăveni (Romînia) sub conducerea excelentului artist I. Căpriță.

Și au urmat frații din Regat acestei invitări. Au venit plugarii cîntăreți din Dumbrăveni, năcăjiți și ei de munca de toate zilele, și săraci poate în pungă, dar cu un tezaur în suflet, cu arta de a face să se uite un ceas de năcaz. Au venit acești frați încoace, în „străinătate“, să arăte prin cîntecele lor minunate și executate cu atîta artă și preciziune, cît de frumoasă e poezia și muzica poporală romînă, spre a înălța simțimintele pentru munca spre dezrobirea limbei strămoșești din lanțurile străinizmului.

A participat la această serată public atît de numeros, cum nu s'a mai pomenit de mult la vre-o aranjare romînească. Au onorat cu prezența lor și mulți oaspeți din Mihaileni (Romînia) dintre cari reamintesc pe d. locot. Popescu, d. D. Mihailescu, șeful poștei din Mihaileni d. Aurel Borgovan, d. Gh. Teodoru, secretarul secției Mihaileni a „Ligei culturale“, d. magistrat Culianu, toți cu doamnele. Concertul atît de admirabil al corului din Dumbrăveni a pus în uimire chiar pe străinii prezenți cari de altcum nu prea laudă manifestările romînești.

Nu pot întrelăsa să amintesc în acest loc, drept mic semn de admirațiune, pe acele dame, cari au dat acestei serate un timbru romînesc și prin toaletele lor, apărînd în frumosul și pitorescul costum național.

A doua zi a cîntat corul din Dumbrăveni la sf. Liturghie în biserica veche parohială din reședința lui Sas-Vodă, apoi s'a dus...

Vizita oaspeților din Dumbrăveni în Sirete, orașul atîtor tradiții pentru neamul romînesc, și clipele fermecătoare ce le-au procurat ei prin cîntecele lor, contribuind astfel la înălțarea neamului se vor păstra neșterse ca niște moaște sfinte.

Gama

Comentariile pressei
LA
Discursul d-lui Lascar Antoniu

Discursul d-lui senator Lascar Antoniu, rostit în ședința Senatului din 19 Februarie în chestiunea Academiei Comerciale, a făcut o excelentă impresie și a fost primit și comentat în modul cel mai elogios de aproape toată presa Capitalei.

Reproducem comentariile ziarelor „Presa“ și „Adevărul“, cari prin o documentată analiză, pun într'o frumoasă lumină fondul și forma acestui remarcabil discurs:

ACADEMIA COMERCIALĂ

Discursul d-lui Lascar Antoniu

Nu avem pretenția ca, în spațiul restrîns de care dispunem, să facem o largă analiză a lungului și substanțialului discurs rostit de senatorul de Iași, în discuția generală, asupra proiectului de lege pentru crearea Academiei Comerciale. Voim numai ca, în sinteza noastră să dăm o idee de strînsa argumentație prin care d. Lascar Antoniu a înlăturat toate, dar absolut toate obiecțiunile, formulate pe tema oportunității, a necesității și a constituționalității. Că d-sa a fost eloquent, că a impresionat pe acei cari l'au ascultat, că a pus în lumină laturea tendențioasă a adversarilor inițiativei d-lui ministru de industrie și comerț,—căci senatorul de Iași e un vechiu parlamentar cu experiența tribunei și servit de o rară facultate de disecaro a chestiunilor celor mai complicate.

Cuvîntarea d-lui Lascar Antoniu ne-a făcut impresia unui ciur prin care s'a cernut tot ceia ce-au invocat potrivnicii, iar la urmă am văzut că totul, la aceștia, n'a fost de cît neghină, nerămînînd un singur grăunte de adevăr și bună credință.

Necesitatea nouei școli nu poate fi de nimeni contestată, căci nu e de conceput să se tăgăduiască folosul ce Academia Comercială îl va aduce comerțului și industriei naționale, cari simt nevoe de elemente culte spre a le asigura propășirea. Dar menirea nouei instituțiuni e cu mult mai mare; ea va servi și agricultura, principalul izvor de bogăție a țării. Și în această privință a invocat părerile autorizate ale d-lor Méline, Jules Siegfried: că agricultura e o industrie ca oricare alta, care trebue comercializată.

Că Franța și Anglia n'au înființat de cît tîrziu o Academie Comercială, acesta nu e un argument ca noi să rămînem în urmă. Sunt considerațiuni de ordin superior ca să ne înarmăm bine pe tărîmul economic, în fața importanței căpătate de Bulgaria și Serbia, ieșite mărite din războiul lor victorios.

Obiecțiunea cu inoportunitatea proectului, pe tema economiilor, e pur și simplu canostă. Nu cu 92.000 lei pe an se va secătui bedgetul Statului și se va sustrage armatei resursele de care are nevoie.

Liberalii, în orice caz, sunt rău veniți să ridice această obiecțiune, cînd regretatul Haret și d. Sturdza, acum patru ani, au susținut necesitatea Academiei Comerciale. Acelaș lucru l'a făcut și presa partidului, prin *Voința Națională și Mișcarea*.

Anticonstituțional? Dar acei cari au dăscocit această meteahnă proectului n-lui Xenopol, ori n'au înțeles art. 93 invocat de dînșii, ori n'au citit proectul, în ipoteza că s'ar admite o extensiune de interpretare la această dispozițiune a Constituției.

Garanții in ce privește recrutarea profesorilor? Dar ce chezășie mai bună de cît competența consiliului general al Academiei, format din cei nouă membri ai consiliului de administrație și din vre-o 16 membri ai consiliului profesoral?

Cu o asemenea argumentare luminoasă a dovedit d. Lascăr Antoniu inanitatea criticilor aduse inițiativei de progres a d-lui ministru de industrie și comerț.

(„PRESA“ *din 22 Februarie*).

*

Chestiunea academiei comerciale

— **Un discurs interesant** —

Foarte interesantă și pătrunzătoare e cuvîntarea pe care a rostit'o d. Lascar Antoniu la Senat, în chestiunea Academiei de comerț.

D-sa a pus chestiunea întreagă, și pentru că opoziția liberală a găsit cu cale să facă dintr'însa o chestiune politică, d. Antoniu a urmat'o în primul rînd pe acest teren.

Cu lux de dovezi și argumente d-sa a dovedit că, după antecedentele partidului liberal, el nu numai nu are dreptul de a combate înființarea unei Academii de comerț, dar e obligat s'o sprijine chiar. Aceasta explică de ce după declarația oficială că nu vor lua parte la discuție, — senatorii liberali au trebuit totuși să discute legea, căci era prea importantă pentru ca să se poată sustrage sub ori și ce motiv, discuțiunea ei.

In susținerea legei însuși d. Lascar Antoniu a invocat un lux de argumente care, credem că va convinge pe ori-cine, afară de cei cari nu vor să fie convinși.

D. Găvănescul, guvernamental a fost pus la urmă în grea încurcătură de către d. Antoniu, care i-a arătat că anul trecut susținuse chestia numirei profesorilor.

Discursul d-lui Antoniu a produs o excelentă impresie.

„ADEVĂRUL“ *din 22 Feb.*

Teatrul Cinema Modern

— PIAȚA UNIREI —

In fiecare zi 2 Reprezentații

de

Cinematograf și Kinoplasticon

MATINEU la ora 5 p. m.

Seara la ora 9 1/4

PROGRAM NOU în fiecare Luni, Miercuri și Vineri

Simbăta și Duminica cîte 2 MATINEURI 2

Litere-Științe-Arte

„Viața Romînească.“ se pune mîine în vînzare, cu următorul sumar, consacrat în cea mai mare parte neuitatului Sp. C. Haret:

M. Sadoveanu, Neamul Șoimăreștilor, Sp. Popescu. Spiru Haret. St O. Iosif Cîntec (Versuri). I. G. Duca, Situația creată României prin ultimele evenimente din Balcani. Hortensia P. B. Viziune. G. Diamandy, Un om. D. D. Pătrașcanu, Aducîndu-mi aminte... I. Mihalache, Cum am cunoscut pe Haret. G. Topîrceanu, Intr'o noapte de vară... I. G. Duca, Spiru Haret M. S. Dintr'o scrisoare. Vintilă I. Brătianu, Haret om politic. P. B. H. Note pe marginea cărților (Marcel Prévost). G. Galaction, Haret St. Măcărescu, Spiru Haret. Ioan Nădejde Haret și reforma învățămîntului T. A. Bădărău, Din mișcarea științifică. D. M. Cădere, Cronica pedagogică (Academia comercială). C. S. Cronica iuternă, (Invățăminte din războiul balcanic) T. Arghezi, Cronica teatrală — București (Teatrul Național: „Paianjenul“. — „Poezia depărtării“. C. Alexandrescu, Cronica teatrală — Iași „Baba Hîrca“ — „Bébé. — Hamlet“), Ilie Bărbulescu, Injghebarea alianței balcanice și temelia ei. P. Nicanor & Co. Miscellanea. Recenzii. Revista revistelor.

*

A apărut „Sănătatea“ cu data de 15 Februarie avînd un sumar excelent.

*

Volumul „Despre Populație“ al d-lui Em. Socor se găsește la librăria Socec din Iași.

*

STRUNA ZILEI

OSPĂȚ DENTAR

Congresul dentiștilor s'a terminat cu banchet.

Ziarele

Cîte unul—mi se zise—
Nu s'a mulțamit să bea,
Ci, de chef își mai permise
Ca să tragă la... măsea.

Epitropia Generală
a
Casei spitalelor și Ospiciilor
Sf. SPIRIDON DIN IAȘI

Face cunoscut că în ziua de 7 Martie a. c. oarele 2—4 p. m. se va ține în camera acestei Epitropii, licitație publică prin oferte sigilate pentru furnisarea încălțămintelor adecă, botine necesare depoului pentru orfanii Casei și anume: 240 perechi botine de 6 mărimi, de piele de vacs de vițel cu capsule și două rînduri de șireturi, după modelele Casei.

Licitația se va ține conform art. 72-83 din legea comptabilității generale a statului.

Concurenții sunt invitați a se prezenta în acea zi însoțiți de o garanție provizorie de 100 lei, iar garanția definitivă va fi de 20 la sută, asupra sumei rezultată la licitație.

Condițiunile și ori ce alte informațiuni se pot vedea și lua în ori ce zi de lucru la serviciul administrativ din cancelaria Epitropiei. No. 1178.

INFORMAȚII

▪ **Conferința societății „Unirea educatoarelor romîne“.**—In ziua de 21 Februar a. c. la oarele 4 p. m. în localul școalei secundare de fete „Oltea Doamna“ a fost ședința literară a societății, sub președinția d-nei dr. Aneta Socor, asistată de un număr însemnat de membre.

La această conferință a vorbit d-ra Stratilescu continuînd cu sujetul „Legea și femeea“ apoi d-ra A. Severin licențiată în litere a vorbit despre viața boerimei romîne pe timpuri, și despre nașterea intinctivă a poesiei primelor autori romîni Iancu Conachi.

Conferința a luat sfîrșit la oarele 6 jum. p. m. urmînd ca pentru conferința viitoare să se vorbească de viața intimă și sufletul poeților romîn recunoscuți pînă astăzi ca Bolintineanu, Alexandri, Eminescu și alții.

▪ In comuna Focuri a ars casa și gospodăria femeei Ileana Gavril Ionescu. Pagubele se ridică la suma de 1850 lei.

▪ In comuna Erbiceni, eri pe la ora șase p. m. aprinzîndu-se o șură și un hambar proprietatea d-lui Garabet Manea au ars complect.

▪ Alienata Natalia Ungureanu s'a strangulat în curtea ospiciului de alienați de la Socola.

Parchetul a autorizat înmormîntarea cadavrului.

▪ La marele stat-major, se lucrează la organizarea unui birou al presei pentru informațiuni în timpul manevrelor sau la diferite concentrări militare.

▪ In Martie va avea loc la București o întrunire a tuturor veteranilor din țară.

FRITZ KREISLER

SUPRANUMIT

CARUSO AL VIOAREI!

Va da

Joi 7 Martie 1913

ora 9 seara

Un singur Concert

LA TEATRUL NAȚIONAL IAȘI

Biletele la agenția Teatrală „Thalia“ Maximovici.

▪ **Programul producției elevilor Conservatorului în ziua de 24 Februarie:** *Clasa de clarinet, prof. d. A. Aurescu.*—1. Mozart: Larghetto din Quintetul pentru clarinet executat de elevul Moruzan, acompaniat de eleva Acontz.

Clasa de violină, prof. d. A. Teodorini — 2. Pergolese: a) Tre giorni. — Fr. Schubert: b) Sonatina pentru piano și violină executat de elevul Garabet acompaniat de eleva P. Abramovici.

Clasa de piano, prof, d ra As. Sion.— 3. Beethoven.—Sonata în fa minor Adagio, Menuet, Presto executat de eleva Acontz Florica.

Clasa de Trombă, profesor d. A. Cirillo. 4. Donizetti: Fantezia de Bravură din opera Poliuto executat de elevul Radu Momocel acompaniat de elevul Sibianu.

Clasa de Declamație, profesor d. St. Dragomir.—5. Anghel și St. Iosif: Prologul din „Cometa“ recitat de elevul P. Pavlov.

Clasa de violină, prof. d. A. Theodorini.—6. Ch. Beriot: Concertul al 9-lea în la minor, partea I-a, executată de eleva Bordeanu acompaniată de eleva P. Abramovici.

Clasa de canto, prof. d. E. Mezetti.— 7. Massenet: „Ave Maria“ pentru Canto și Violină, cu acomp. de piano, cîntată de eleva L. Botez și elevul Pasmantirer.

Clasa de piano, prof. d-ra A. Sion.— 8. Bach: Concert Italian, Allegro, Andante, Presto, exee. de eleva Elena Oiaga.

▪ **D'ale meseriașilor.**—Extragem din hotărîrea No. 22 a Consiliului de Ad-ție al Casei Centrale a Meseriilor.

„Constantin Em. Radu lucrător la fabrica B. G. Assan din București, cu pet. reg. la No. 1449 a cerut să i se acorde o rentă pe motivul că ar fi suferit un accident de muncă.

Avînd în vedere că din actul pentru comunicarea accidentului se constată, că pe cînd lucrătorul Constantin Em. Radu lucra în fabrica B. Assan ca tîmplar, voind să tae o bucată de lemn la ferestrăul circular al fabricei, ferestrăul a apucat bucata de lemn respingînd-o cu putere asupra degetelor, cauzîndu-i următoarele leziuni: zdrobirea degetelor 2, 3 și 4 de la mîna stîngă.

Avînd în vedere referatul serviciului medical al Cassei Centrale, din care rezultă că accidentul mai sus specificat, a avut drept urmare, pentru numitul lucrător, micșurarea capacității sale de muncă, care după aprecierea consiliului, reprezintă 20 la sută din invaliditatea totală.

Consiliul hotărăște:

Acordă lucrătorului Constantin Em. Radu o rentă anuală de lei 217.20 plătibilă în rate de lei 18.10“.

— Consiliul de administrație a casei centrale a meseriilor a hotărît ca fondurile asigurărilor pentru invaliditate să fie plasate 250 mii lei în obligațiuni de ale Băncei Agricole; 350 mii în titluri de rentă, 4 la sută ale împrumutului din 1889 și 400 mii în obligațiuni de ale creditului județian și comunal.

— Duminică va avea loc în sala cantinei școlare din strada Elena Doamna, o întrunire a cercului Uniunea Meseriașilor.

▪ Concursul de medic primar pentru ospiciul Galata, a fost fixat pe ziua de 15 Iunie viitor.

▪ Dela 15 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.80
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină	1.40 și	1.60
Brînză de munte	1.80 și	2,—
Brînză de munte în Burduf		2.80
Ouă zilnic proaspete	9 lei	suta
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.35
Idem	oca	0.50
Caşcaval grecesc		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.40
depozit permanent de Schweitzer elvețian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producție proprie: mușchi afumat de porc, limbi afumate de vacă și de porc, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Ultime Informaţii

Convocarea noului colegiu universitar se va face pentru ziua de Duminecă 3 Martie a. c., cînd urmează să fie aleşi trei profesori, dintre care, ministerul instrucţiunei va numi pe rector.

D. Grigore Alexandrescu, diriginte oficiului postal central din localitate, va fi numit inspector, în locul d-lui Popp, care se retrage la pensie, pe ziua de 1 Aprilie.

Am reprodus în „Opinia" de eri discursul în întregime după „Monitorul Oficial" al d-lui senator Gh. D. Şerban în chestia Academiei Comerciale şi un rezumat din discursul d-lui Lascar Antoniu, după ziarele din Capitală.

Indată ce discursul prietenului nostru d. Lascar Antoniu va apăra în întregime, după notele stenografice, în „Monitorul Oficial" ne vom grăbi a-l aduce întocmai la cunoştinţa cetitorilor noştri.

S'a primit demisiunea din armată a d-lui căpitan Scorţeanu Nicolae din regimentul 7 roşiori.

Printr'o dispoziţiune a ministerului de interne viza cărţilor de identitate a funcţionarilor pentru reducerile pe c. f., se va face de către şeful autorităţei de care depinde titularul carnetului.

Serviciul maritim romîn a hotărît înfiinţarea unei linii maritime directe între Constanţa şi Salonic.

Un consiliu de miniştri are loc astăzi după ameaza la ministerul de interne.

Se vor discuta mai multe proecte de lege în legătură cu budgetul general.

Serviciul sanitar al oraşului nostru, a organizat o serie de razii sanitare pe la toate localurile de consumaţie din oraş.

D. ministru de justiţie are intenţia de a numi pe d. Laurenţiu Pilat, actual judecător de şedinţă la tribunalul Botoşani, ca preşedinte al acelui tribunal în locul d-lui I. Dimitrescu, care a demisionat pentru a-şi regula drepturile la pensie, şi pe d. D. Ciohodariu, judecător de şedinţă la trib. Iaşi, ca preşedinte la trib. Tulcea, în locul d lui Giurgea, înaintat procuror de secţie la Curtea de Apel din Galaţi.

Ana Karenin se va reprezenta la 24 Februarie în beneficiul d-nei Aglaea Pruteanu, decana teatrului local.

In strada sf. Athanasie 15, făcîndu-se nişte săpături, s'a dat peste un cadavru de om, care pare a fi de multă vreme.

S'a deschis o anchetă.

Azi dimineaţă, femeia Ana Berensohn, din strada de Jos vrînd să aprindă focul i s'au aprins hainele.

Pînă să-i se dea ajutor, nenorocita a căpătat arsuri foarte grave.

Sunt puţine speranţe de scăpare,

Sportive. — La societatea de sport din lobalitate au început exerciţiile învederea pregătirei celor trei echipe ce vor participa la serbările federaţiunei societăţilor de gimnastică germane, ce vor avea loc în Iunie la Lipsca.

Va fi o echipă de hoină, una de gimnastica şi una de fusbal.

Exerciţiile se fac sub conducerea d-lui Th. Berescu inspectorul gimnasticii.

Din echipa de hoină va face parte şi d-nul Mihail Sadoveanu directorul Teatrului Naţional.

D. Ioan vîrlănescu inspector şcolar al judeţuţui Iaşi, a terminat ancheta făcută la Cotnari. Din ea reeşă că d. C. Liciu, preşedintele cercului cultural din acel tîrg, a insultat şi pălmuit pe învăţătoara Mariea Bart.

D. Liciu urmează a fi dat şi judecăţii corpului didactic.

Universitare.— Senatul universitar unit cu consiliul facultăţei de litere va fi convocat pentru Joi 28 Februarie a. c., pentru a se pronunţa asupra recomandărei ca profesor agregat de limba şi literatura germană la facultatea noastră de litere a d-nui Traian Bratu.

— Se ştie că concursul pentru ocuparea catedrei de farmacologice de pe lîngă facultatea noastră de medicină s'a amînat pentru ziua de 14 Mart a. c.

Deşi la acest concurs se înscrisese la început şase candidaţi, şi-au menţinut candidaturile până acum numai d-nii dr. E. Savini şi A. Dobrovici.

— Fiind oarecare neînţălegeri în sânul consiliului profesoral al facultăţei juridice din Iaşi asupra rezultatului examenului de doctorat din seziunea din Ianuar, consiliul se va întruni pentru a fixa o seziune extraoreinară, cînd urmează ca candidaţii căzuţi la primul examen să fie din nou examinaţi.

— In seziunea de iarnă a acestui an au fost proclamaţi ca medici de comisiunea examinatoare, d-nii Gh. Vasiliu, M. Buzenchi, Gr. Nubert, Al. Berbeciu şi I. Caranda.

— D-nul Dimitrie Gusti profesor la facultates de litere de pe lîngă Universitatea noastră, a plecat eri la Bucureşti pentru a interveni în vederea organizărei bibliotecei seminariale de la acea facultate.

Judiciare.—Camera de punere sub acuzare a admis eri opoziţia d-lui Puiu, Procuror şi s'a menţinut arestaţi faliţii Lupu Sufrin şi Berman Rozin pentru bancrută simplă şi frauduloasă.

— S'a respins apelul lui Iosef Herşcovici şi s'a menţinut arestat pentru bancrută simplă.

— S'a respins deasemenea opoziţia d-lui Procuror şi s'a confirmat ordonanţa d-lui Jude instructor al Trib. Roman prin care se lasă liber la domiciliu falitul Vasile Horţescu, inculpat pentru bancrută simplă şi frauduloasă.

— S'a încheiat un contract de firmă între d-nii Zisu Schlecher şi Lupu Golden pentru comerţul de maţe pentru mezeluri, cu capital de 10.000 lei,

— La secţia I a Curţei de Apel din Iaşi s'a judecat astăzi în apel, procesul dintre fabrica de materii colorante a lui A. Schneider din Neichirchen şi Leon Gross, inculpat că ar fi pus în vînzare sub marca sus numitei fabrice, produse din fabrica lui.

In urma unei scurte deliberări curtea a respins apelul inculpatului Leon Gross, mărind la 5.000 de lei despăgubirile acordate fabricei.

— Eri urma să se judece la secţia a II a Curţei de Apel din Iaşi, procesul dintre d-nii I. Leibovici proprietarul grădinei Cuza-Vodă şi M. Fingherhut, care se ştie că în vara anului 1910 închiriase această grădină pentru reprezentaţii cinematografice, însă a reziliat contractul înainte de termen.

„Despre teatru, actor şi public" se intitulează o prea interesantă lucrare a excelentului artist V. Maximilian. O recomăndăm călduros cetitorilor.

In noul program de astă-seară Vineri, al cinematografului Pathé-Frères din vasta sala a Circului Sidoli se cuprind între altele :

Demon şi femee (L'ensorceleuse), film danez de mare artă. Extraordinară dramă din viaţa modernă. (O femee frumoasă şi capricioasă care prin graţiile ei răspîndeşte numai nenorocire în juru-i şi care apoi are cel mai tragic sfîrşit.) Rolurile sunt interpretate de Ansamblul artistic al teatrului din Kopenhaga. (2 părţi).

Baiadera, dramă cu subiect indian ; în rolul principal apare pentru prima oară celebra dansatoare d-ra Lissi Nebuschka.

Prince, Preşedintele Republicei franceze, excelentă comedie cu simpaticul humorist parizian, etc.

Mîne Simbătă matineu la 3 ore şi seara reprezentaţie la 9 ore.

Poimîne Duminică 24 Februar matineu reprezentaţie serală cu program nou duminical :

PENTRU BRUTARI

CERTIFICAT

Subsemnatul Costică Părvulescu din Brăila Str. Bul. Carol 182, certific că în urma experienţelor ce am făcut de cînd mi-a instalat la cuptorul meu de pîine din Brăila Bul. Carol No. 182, d-nul Inginer B. Diamant din localitate aparatul de ars păcură numit *„Vezuv"* invenţiunea d-sale proprie, am rămas aşa de mulţumit încît n'am cuvinte suficiente de mulţumire ca să mă exprim. Pe lîngă avantagiul ce-l am cu acest aparat cu care încălzesc cuptorul meu în timp de 7 minute, consumînd pentru două cuptoare alternativ 5—6 kgr. păcură, deci economia bănească este considerabilă, dar afară de asta nu mai am nevoie de om pentru dispicat şi carat lemnele, nu mai am grija lemnelor unde să le ţin şi de unde să le cumpăr, şi pe urmă am o economie mare de timp, căci cu lemne îmi trebuia două sau trei ceasuri la început ca să încălzesc cuptorul, pe cînd acuma cu păcură, numai 7 minute.

Apoi cînd ardeam cu lemne cuptorul pânea nu se cocea bine dedesupt, *pe cînd acuma cuptorul fiind saturat de aburi*, produce o pâine bine coaptă, crescută şi frumoasă la culoare, înlesnind astfel vînzarea ei ; acuma se încălzeşte cuptorul deopotrivă peste tot, pe cînd cu lemne în unele locuri se ardea, iar în alte locuri rămînea crudă ; şi apoi acuma ne mai fiind cenuşă şi cărbuni, pâinea iesă foarte curată, şi cuptorul nu se mai deteriorează ca înainte când trebuia de scos tăciuni, vatra era în continu lovită, aparatul despre care vorbesc mai sus este uşor de mănuit, nu produce fum şi nici miros.

Dîndu mi seamă de reala şi colosala economie atît bănească cît şi de timpul ce realizăm prin această instalaţie a aparatului de încălzit cu păcură *„Vezuv"* şi fiind pe deplin mulţumit de buna funcţionare, mă găsesc obligat moralmente faţă de Domnul Inginer B. Diamant, de a recomanda această instalaţie „Vezuv" tuturor, de oarece este singura menită de a rezolvi chestia brutarilor şi spre servire eliberez presentul certificat Domnului Inginer B. Diamant.

Brăila 17/2 Martie 1913.

(s.) Costică Părvulescu

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 22 Februarie

Marele atac de la Janina

Viena.—In Cameră, deputaţii socialişti au depus mai multe moţiuni cerînd ca rezerviştii care sunt sub drapel să fie desconcentraţi stăruind ca moţiunile aceste să fie puse la ordinea de zi de mîine. Această cerere a fost respinsă. D nii Ghoe, ceh liberal şi Tresic croat a interpelat în privinţa congresului albanez din Trieste şi protestează în contra faptului că congresul s'a ţinut sub patronajul Austriei şi că cuvîntări foarte violente au fost rostite în contra Serbiei.

*

Londra. — Ambasadorii s'au întrunit azi după amiază la Foreign Office sub preşedinţia lui Sir Edw Grey. Conferinţa a ţinut 2 ceasuri. Viitoarea şedinţă va fi Marţi.

*

Athena.—Diadocul a telegrafiat că azi la ora 6 dim. că tot frontul stîng din Ianina şi Bizani precum şi Castritza fiind ocupate de trupele greceşti Esad Paşa a venit la Diadoc şi i-a declarat că capitulează cu întreaga armată. Populaţia din Athena arata un mare entusiasm şi cînta imnul naţional. Planul de atac fusese schimbat la Ianina şi trupele greceşti aşezate mai ales pe frontul stîng de unde nu puteau fi observate de duşman. Apoi o bombardare violentă a loceput în contra tuturor poziţiunilor inamicului. Alaltăieri Grecii au aruncat peste 30,000 de proectile pricinuind mari pagube la Bizani unde bateriile turceşti au fost reduse la tăcere. Trupele greceşti au ocupat apoi înălţimile de la Manoltassa. Bombardarea a fost reluată atunci şi a ţinut toată noaptea şi eri dimineaţa, cînd trupele greceşti au atacat poziţiunile turceşti. Duşmanul surprins de acest atac a bătut în retragere apoi a luat-o la fugă. Bizani a fost redus la tăcere dela ora 11 dim. După amiază grecii au ocupat înălţimile şi bateriile din sft. Niculae. 110 turci şi 4 ofiţeri au fost capturaţi precum şi mai multe tunuri şi mitralieze. Divizia grecească din Metzovo a ocupat Drisko şi Koturagii. La ora 3 după amiazi turcii fugeau în toate direcţiunile mai ales spre Ianina unde s'a produs o panică. Până seara trupele greceşti au înaintat pă la Duluti afară din Ianina.

*

Constantinopol.—Se asigură că comitetul tinerilor turci s'a arătat favorabil unei păci onorabile care ar da satisfacţie tuturor otomanilor, altfel ar trebui să se mai continuă războiu chiar dacă ar cădea Adrianopolul. Ziarul „Thanin" blamează ioea mediaţiunei şi constată că Poarta nu a luat pînă acum nici o hotărîre. Opiniunea publică nu trebue să se alarmeze. „Tanin" sfătueşte guvernul să arăte o mare energie. O comisiune se va constitui aici spre a se ocupa cu viitorul Salonicului.

*

Buletinul oficial al războiului spune că din cauza zăpezilor operaţiunile militare au fost suspendate de trei zile la Ceatalgea şi Bulair. Bembardarea a fost slabă la Adrianopol. Numai în ziua de 3 Martie a fost mai violentă. Sănătatea trupelor e excelentă.

*

Ziarul „Jeune turc" află că un comitet american o oferit guvernului să cumpere pe preţul de 600,000 lire locul palatului Cergan, care a ars de curînd.

Imbunătăţiri la poştă şi telegraf

FEMEELE ŞI AVANSAREA

Bucureşti.—Prin noul budget al Poştei şi telegraf. s'a adaus la cheltueli un spor de 2 milioane 750,000 lei.

Această sumă are a servi jumătate pentru sporirea salariilor şi jumatate pentru executarea unor lucrări importante.

*

In consfătuirea de aseară, consiliul de miniştri a mai introdus în legea poştelor şi telegrafelor o sumă de reforme importante.

Astfel s'a admis pentru femeile funcţionare dreptul de avansare până la gradul de oficiant superior.

Funcţionarele bacalaureate vor fi cu mult avantajate.

Vacanţă parlamentară

Bucureşti.—E probabil că parlamentul să iee vacanţă de azi, până Luni 25 Februarie.

Consiliul de miniştri de aseară

Asigurările Puterilor în chestia diferendului cu Bulgaria

Bucureşti. — Aseară s'a ţinut un consiliu de miniştri, la ministerul de interne, sub preşedinţia d-lui Titu Maiorescu.

Participă toţi miniştrii.

Primul ministru a făcut cunoscut consiliului, că a primit răspunsul Puterilor, prin care se declară, că admit punctul de vedere al Romîniei, precizîndu-se că mediaţiunea va avea loc la Petersburg.

Puterile au mai asigurat, că mediaţiunea va fi terminată pînă cel mult în 15 zile, de şi conform cu convenţia de la Haga, terminul maximum poate fi de 30 zile.

Consiliul s'a ocupat apoi cu modificarea unor articole din legea poştelor şi telegrafelor şi cu legea pentru pensiile militare.

Eşind de la consiliu, d. Titu Maiorescu a comunicat acestea ziariştilor.

Prelungirea seziunei parlamentare

Bucureşti.—Consiliul de miniştri a semnat jurnalul, de preluegirea seziunei parlamentare de la 26 Februarie la 15 Martie.

Pensiile militare

Bucureşti.—Consiliul de miniştri, în şedinţa de aseară, a continuat a se ocupa de modificările din legea pensiilor militare.

Suntem în măsură de a da cîteva amănunte asupra unora din modifiaările esenţiale :

Prin noua lege, ofiţerii superiori începînd de la locotenent colonel în sus, vor primi ca pensie leafa întreagă.

Ofiţerii puşi în retragere, vor primi pensia, din momentul publicărei decretului, şi nu dela 1 Aprilie, cum se procedează azi.

Ofiţerii scoşi la pensie, din cauza serviciului, vor primi un adaus de 5 ani la anii serviţi.

Cu acest chip, militarii se vor bucura de dreptul la pensie, după 10 ani serviţi.

Audienţe

Bucureşti. - Aseară M. S. Regele a lucrat cu d. Take Ionescu, ministru de interne, iar azi la ora 12, cu d. Al. A. Badareu, ministrul de lucrări publice.

Legea licenţelor

Bucureşti.—Marţi va începe la Cameră discuţia cu privire la proectul, prin care se modifică legea licenţelor.

O reformă importantă în învăţămînt

Bucureşti.—Suntem în măsură a şti, că proectîndu-se de guvern, întroducerea serviciului militar de doi ani, fără excepţie şi privilegii, va căuta a uşura tinerimei învăţămîntul secundar, reducînd acest învăţămînt la 6 ani, în loc de opt cum există azi.

Conferinţă

Bucureşti. — Astăzi, la orele 11 jum. d. Valdhausen, Ministru Germaniei, a avut o lungă conferinţă cu d. Titu Maiorescu.

Proces

Piatra-N. — La 6 Martie se va judeca în localitate procesul intentat de avocatul Neculau, care cere Căpitanului de jandarmi Chiriac o despăgubire de 20.000 lei pentru arestare ilegală.

In imposibilitate de a mulţămi fiecăruia în parte, pentru dovezile de simpatie ce ni s'au arătat cu ocazia crudei lovituri ce am suferit prin decedarea prea iubitului nostru soţ, tată, fiu, ginere, frate şi unchiu

LEO POPPER

transmitem pe această cale tuturora expresiunea gratitudinei noastre.

Familiile Popper şi Iuster

ANUNCIU

Lucrătoare care ştiu să lucreze ciorapi la Handstückmaschine (maşini manuale de împletit) găsesc de lucru continuu şi contra unei plăţi bune la fabrica de tricotage „Moldova" Şoseaua Naţională.

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris şi Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas şi Urechi

esofagoscopia, bronschoscopia, electrolisa

Consull. 9—12 a. m. şi 3—5 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 47

visa-à-vis de Mitropolie

PROGRESUL INDUSTRIEI PETROLIFERE ROMÎNE

Descoperire Romînească Brevetată

Petrol EDOLIN

Fără fum, fără miros, flacără albă.
Produs patentat special al rafinăriei

— VEGA —

Soc. anonimă romînă Capital lei 3.750.000 deplin vărsaţi.

Petrolul „Edolin" este fala industriei noastre naţionale

Petrolul „Edolin„ arde în ori-ce lampă, fie de salon sau din casele ţărănesti.

Petrolul „Edolin" nu face fum.
Petrolul „Edolin" arde fără miros.
Petrolul „Edolin" produce o flacăre albă strălucitoare.

Petrolul „Edolin", se vinde cu 25 b. litrul.

Se găseşte de vînzare En gros la depozitul Şoseaua Naţională vis-a-vis de vama rusească şi En detail la : N Halpern str. Costache Negri 12. I. Şteinbum str. Procopiei 4, I. Grümberg str, Cucu 24, precum şi depozitele din str. Arcu 8, Piaţa Halei, str. Nicolina, însă spre convingerea onor public este rugat a *cere vînzătorului* Marca de control „Edolin Vega"

Reprezentantul Societăţii „Vega"
Credit Petrolifer pentru Iaşi

M. Klepper.
Şoseaua Arcu 2.

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

în clinicile prof. **Heubner** *(Charité),* **Neumann** *(Säuglingsfürsorge),* **Finkelstein** *(Azilul de copii).*

Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42

Consult 10—11 şi 3—5.

NU SIMTE CRIZA

cine cumpără la

Magazinul Dr. I. MANOLESCU

— Strada Lăpuşneanu 12 —

Deviza Magazinului fiind : **A vinde ieftin pentru a vinde mult.**

S'a pus în vînzare cu preţuri în afară de ori ce concurenţă :

Unt fin de masă *„Aurora" zilnic proaspăt, kilogramul*	5.20
Idem, *pachetul de un şfert chilogr.*	1 30
Smîntînă neîntrecută „	2.60
Şunci proprie, *ca de* **Praga**	5.20
Miere centrifugată *fără pereche*	3.00
Mere obişnuite de masă	0.40

Precum şi toate celelalte articole comestibile **cu preţuri de reclamă.**

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle la fundate.

Alfons Herovanu

AVOCAT

S'a mutat strada Albă 17

Orele de consultaţii aceleaşi

Un loc viran foarte spaţios de inchiriat.

Strada Cuza Vodă 13 de pe acum.

BYRRH — Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare [anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazilie de consum din ţară

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel

SOCIETATE PE ACŢIUNI

BUCUREŞTI — No. 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18 — BUCUREŞTI. — Telefon 6/97

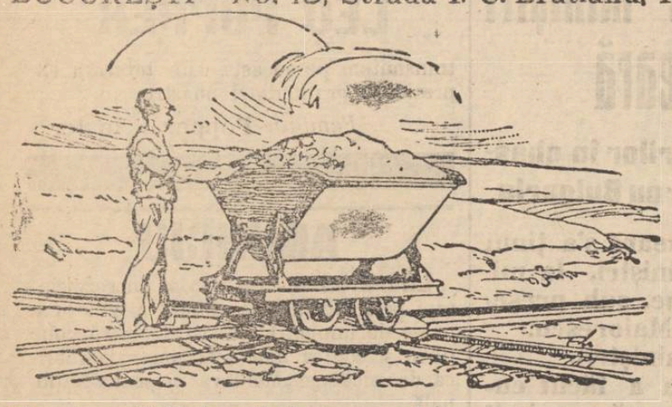

Deposit şi Fabricaţiune de:

Şine de oţel.—Vagonete.—Macazuri.—Plăci turnante.—Locomotive.—Roate.—Osii.—Cutii de unsoare.—Eclise.—Buloane.—Crampoane etc.—Şine şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnisează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o economie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transport de PĂMÂNT, PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ

SE DĂ CU CREDIT IN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinterie —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu

Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăciuni, *Migrenele, Ceafalgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari se resistă la toţi celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, cari se pot găsi la toţi Droghişti şi Farmaciţi

La administraţia ziarului se primesc anunciuri preturi convenabile

PORTE-OISEAUX
En FONTE INVAYABLE
PRIX 0f80c.
Raymond GARIEL
2, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.

GRILLAGES fin de haut. 0f80c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
GLOTORES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
MONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 6f.

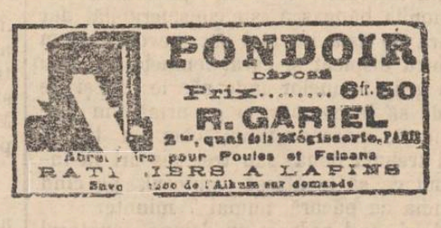

FONDOIR déposé
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2 bis, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoir pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi gratis de l'Album sur demande

CAPSULELE LUI RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu **copaiu approbate de Academia de Medicina din Paris.** — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc **nici uă dată righ-ieli.** Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin,* vindec în fórte scurt temp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flacónele cari pórtă, pe invelişul de afară, *semnătura lui Raquin* şi *Timbrul official* (în albastru) al *Guvernului frances.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*

Şi în tóte principalele Pharmacii UNDE SE POT GĂSI ASEMENEA SI

CHĂRTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES

Intrebuinţate în SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Regale Române, Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900 — 55 Medalii Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele

De vinzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100 lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţi din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende Lei 1.980 25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a aumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia BUCUREŞTI

Agentul general pentru Iaşi,

IOSEPH POPPER

Str. I. C. BRĂTIANU No. 166

(foastă strada de Sus)

Cutii şi Pachete

fără această marcă înregistrată nu conţin veritabil

:Franck: Adaus la Cafea

din fabricele firmei

Heinrich Franck Söhne

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **Inghetului—Băi hygienice—etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni **—Proiecte—Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

VINUL BRAVAIS

Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mirzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNŢURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacţia şi Admin.: Iaşi, str. Gh. Mirzescu 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul X No. 1816 — Duminică 24 Feb. 1913

Sărbătoarea rusască

Astăzi, cînd marele imperiu vecin serbează cu o deosebită mulţumire tricentenarul dinastiei Romanof, toate privirile se îndreaptă către Rusia. Toată istoria ei, toată viaţa ei naţională şi toate faptele mari care au ilustrat-o, fac obiectul discuţiunei generale. Şi din examinarea tuturor acestora, fie-care e tentat să scoată caracteristica Rusiei de astăzi.

Istoria statelor monarhice e strîns legată de acea a dinastiilor domnitoare. Dar în Rusia istoria dinastiei Romanof e însăşi istoria ţărei, e toată istoria ei.

Acum trei sute de ani nimeni nu şi-a putut închipui că astăzi Rusia se va întinde din mijlocul Europei, pînă la oceanul Pacific şi din mările îngheţate pînă în ţinuturile calde din mijlocul Asiei. Şi această expanziune teritorială nu-i terminată, căci mîna diplomaţilor ruşi stă încă ameninţătoare deasupra multor ţinuturi de dincolo de graniţă.

Mai mult de 160 milioane de locuitori îşi împart diferitele climate şi producţiuni. Şi populaţia continuă să se înmulţească. Nenumărate bogăţii naturale sunt exploatate şi capitaluri noi sunt căutate pentru a se valorifica altele.

Ştiinţele, literatura şi artele înfloresc şi din cînd în cînd reprezentanţii naţionali înbogăţesc cu contribuţii neperitoare patrimoniul comun al omenirei.

Intreaga activitate a poporului rus e în plin progres şi la nivelul civilizaţiunei actuale. Şi tot acest rezultat minunat e atribuit de puternicii nostri vecini, numai dinastiei Romanof. De aceea chiar aniversarea ei are aerul unei aniversări naţionale.

La multe merite, însă, şi multe păcate. Şi multe sunt lipsurile care nu numai că n'au fost împlinite, dar au fost accentuate de această celebră dinastie. Ea a nesocotit drepturile naturale ale omului şi a menţinut naţiunea rusească într'o continuă revoluţiune intelectuală. Ea a făcut să înflorească nihilismul şi doctrina anarhistă, cu a căror neajunsuri a împărtăşit întreaga Europă.

Ea a despărţit naţiunea în victorioşi şi învinşi şi continuă a menţinea prin nepăsare, frică sau ură, această deosebire care este nu numai nedreaptă dar chiar neumană. Ea continuă cu sălbătăcie duşmănoasă desnaţionalizarea atîtor străini, care lucrează pentru ţară şi imperiu şi care nu cer decît libertatea de a-şi întreţine simpatiile naţionale.

Manifestul imperial, cetit în toate bisericile din Rusia, vorbeşte cu o crudă ironie de calităţile civice ale nobilor, colaboratorii devotaţi ai ţărilor şi de gloria de care se bucură soldatul rus. Uită, însă, să vorbească despre războaele provocate de cei dintîiu pentru a avea ocazie să se îmbogăţească cu milioanele Statului precum şi despre ticăloşia celor din urmă. Dar uită multe ţarul.

Tulburările pe care le-au provocat direct sau indirect sub pretext de a elibera pe fraţii lor slavi şi cu gînduri ascunse scad şi mai mult meritele măritei dinastii. Iar înarmarea actuală îi ridică orice drept la admiraţia omenirei civilizate.

Multe pete, deci, întunecă strălucirea sărbătorei ruseşti de astăzi. Şi luciul armelor adunate din toate unghiurile marelui imperiu transformă surîsul binevoitor al spectatorilor acestei cîntate serbări într'un rînjit de groază.

Vic.

NOTA ZILEI

După ce am vorbit eri de fenomene matrimoniale moderne, e locul să spunem cîte ceva despre divorsuri. Ele sunt încă şi mai moderne decît căsătoriile.

Găsim în lucrarea unui jurist american, fost magistrat de tribunal, o tabelă în care arată procentualitatea motivelor de divors în societatea americană.

Căsătorii pripite	15 %
Căsătorii precoce	15 „
Pentru cazuri de boală	25 „
Din cauză de alcoolism	10 „
Nepotriviri de caractere	15 „
Din cauză de copii neleg.	15 „
Amestecul soacrelor	25 „

Apropos de ce spuneam eri că graba strică..., statistica de mai sus de convingătoare. Anunciurile cu căsătoriile imediate nu sunt dară de loc ideale.

Dar nou în aceste calcule găsim faptul că boala... *soacrelor* bîntuie în materie de divorsuri mai mult de cît capitolul clasic al boalei fizice.

Americanul Williams N. Jemmil de la care împrumutăm cifrele de mai sus o fi şi el ginerele unei soacre. Ştie ce spune!...

Iu zile de iubileu

Contrar celor cari şi-au închipuit că guvernul rus e preocupat esclusiv de afaceri militare grave, se află din Rusia că altă ceva cu totul preocupă pe conducătorii Rusiei de astăzi, în ajunul iubileului tricejtenar al dinastiei Romanov.

Personagii foarte influente au convins guvernul că trebuie să retragă din circulaţie timbrele jubilare, emise de 1 Ianuarie şi purtînd efigia Ţarilor.

Intreg stocul timbrelor—a căror imprimare a costat 3 milioane de tezaur—a fost retras pentru a nu se „profana" efigia sacră.

Această întîmplare a făcut să se vorbească mai puţin de senzaţia recentă a spionagiului militar făptuit de un baron şi trei ofiţeri superiori, afacere descoperită în Elveţia şi cu atît mai impresionantă, cu cît s'a operat în favoarea Japoniei, inimica victorioasă a mîndrei autocraţii ruseşti.

Ar fi nedrept să spunem că Rusia singură, în vremile aceste turburi, a suferit de pe urma spionagiului. Peste tot—fără a excepta din nefericire şi ţara noastră—atari trădări au avut loc. Dar în Rusia ele iau adeseaori forme dramatico-romantice, tocmai pentru că marea împărăţie este prin excelenţă ţara exceselor.

In cel mai nou articol al d-sale, d. C. Stere ocupîndu-se de împrejurările sociale militare ruseşti, scrie următoarele:

„Un act oficial, în timpul din urmă chiar, arată că în armata rusească ciubotele distribuite soldaţilor pot servi numai trei săptămîni,—încît ca regulă generală, soldaţii sunt siliţi să vîndă aceste ciubote, care costă pe stat 7 ruble perechea, cu 1—1.50 rublă şi să-şi cumpere altele pe socoteala lor. Semnalînd aceste abuzuri, senatorul Neuhardt a putut afirma, într'un raport recent către împărat, că intendenţa rusă are asupra soldatului rus o înrîurire mai dizolvantă decît orice propagandă revoluţionară. Nu mai amintesc faptele cunoscute din războiul ruso-japonez de tunurile destinate pentru Port-Arthur şi plătite de visterie şi cari au fost însă furnizate... japonejilor."

Dacă atari fapte s'au putut întîmpla şi dovedi, nu ne surprinde că după războiu, japonezii au reuşit să cumpere planuri ruseşti.

Sub atari auspicii şi în împrejurări de felul acesta unii îşi explică lesne că cercurile iniţiate, inclină mai curînd spre sgomotoase serbări iubilare, declinînd răspunderea unui răsboiu cu armatele austriace.

△

Abuzuri în presă

Libertatea deplină de a discuta în scris ori ce chestiune şi de a face orice aprecieri, în limitele ordinei publice şi a bunelor moravuri, este desigur unul dintre drepturile individuale cele mai preţuite de colectivitate. Şi nimeni nu s'a găsit până acuma să se ridice în contra lui. Cu toate acestea trebue să recunoaştem că libertatea presei, ca ori şi care alt drept, a dat şi dă naştere încă la abuzuri.

Este cunoscut răul serviciu pe care presa îl face moralităţii publice, prin relatarea amănunţită a tuturor crimelor şi asasinatelor, a tuturor faptelor anormale şi imorale. Specularea aceasta criminală a curiozităţei publice, care nu-i decît un exemplu, a făcut obiectul multor discuţiuni şi un viitor apropiat îi va aduce desigur îndreptarea cuvenită.

Un alt fapt, însă, ne frapează astăzi şi se adaugă ast-fel la abuzurile presei. Este specula pe care unii gazetari o fac din puterea pe care o au de a scrie ori şi ce şi despre ori şi cine. Şi nu găsim destule cuvinte de indignare contra acestei tendinţi, care ar putea pata gloria meritată a acelor ce mînuesc condeiul spre binele general.

Acest fapt s'a manifestat în ultimul timp prin înregistrarea, în aparenţă nevinovată, a unor simple svonuri şi informarea publicului despre pretinse incidente, petrecute între fruntaşi politici, între miniştri chiar, sau între miniştri şi deputaţi. E o insinuare de fapte calomnioase la adresa unor personalităţi nesimpatice acelor care dau astfel de ştiri. Acestea iau de multe ori forma unor desminţiri şi mercenarii condeiului cu o perfidă insinuare brodează pe un pretins svon o sumă de fapte de domeniul fanteziei, luîndu-şi aere că iau apărarea fruntaşului pe care-l consideră lezat.

Iată fapte care ne indignează şi care nu fac de cît să discrediteze presa. Aici ca şi în ori-ce alt domeniu, ba poate mai mult decît în ori care altul, trebue să existe bună credinţă. O armă ca aceasta nu trebue să servească decît oamenilor leali. Acei care au de spus ceva s'o spuie deschis; acei care au descoperit un abuz, să-l înfiereze. Aveţi curajul părerilor d-v, puneţi punctul pe i, revoltaţi-vă şi loviţi. Lasaţi-vă, însă, de moravurile bizantine, lasaţi perfidia şi insinuarea şi nu abuzaţi de un drept sfînt.

V. G. C.

Vindecarea cancerului

Cetitorii mă vor erta, că îi voiu întreţine azi de o chestie, ce stă departe de politică şi de răsboiu. Nădăjduesc însă că se vor interesa de dînsa, căci e vorba de o luptă crîncenă, pe care ştiinţa o duce în potriva unui microb distrugător.

In sala Urania din Berlin, ocupată de tot ce are capitala mai de seamă şi mai elegant, profesorul Czerny, cel mai de seamă cunoscător în ale cancerului, a vorbit despre stadiul, în care se găseşte ştiinţa aceastei boale.

Vindecarea — spune conferenţiarul — obţine succese, ce variază între 20 şi 80 procente. Dar cu toată marea străduinţă a ştiinţei, în Germania mor pe an cel puţin 40,000 persoane de cancer. Boala nu cruţă nici vrista, nici sexul şi seceră de o potrivă peste tot locul. Causa boalei a rămas necunoscută. Totuşi se poate afirma că unele insecte, ca ploşniţele, contribue la propagarea boalei. Sunt şi unele ocupaţiuni, mai uşor accesibile acestei boli. Astfel la hornari, la lucrătorii de pămînt, se constată cazuri numeroase de cancer.

Chestia eredităţei se discută, însă nimic nu se poate precisa.

Conferenţiarul îşi exprimă părerea, că este o boală infecţioasă şi din acest punct de vedere trebue combătută. Curăţenia cea mai mare, o vieaţă higienică exemplară, distrugerea ploşniţelor, sînt principalele indicaţiuni pentru a evita teribilul flagel.

Doctorul Czerny trecu apoi în revistă institutele create în Germania pentru combaterea cancerului şi termină, înfiltrînd speranţa în inimele tuturor, că va veni o zi, cînd ştiinţa va fi stăpînă şi se va putea susţine, că şi cancerul se vindecă.

Presa mondială, se ocupă pe larg de această conferinţă, căreia i-a acordat, în chip larg, un loc de cinste.

D.

ECOURI

Ministerul de Justiţie austriac prepară o nouă legiferare a falimentelor. In acest scop se va întreprinde în curînd o anchetă, la care vor fi invitate şi corporaţiunile negustoreşti.

*

Societatea Galizisch-Bukoviner Holzindustrie A. G. a fost declarată în stare de faliment.

Pasivul se cifrează la 30,000 cor., activul este foarte nefavorabil.

Tot capitalul de 2 jum. mil. a fost pierdut. Societatea se ocupă cu exploatarea păduri lor fondului greco oriental.

*

Bilanţurile băncilor ruseşti pe anul 1913 sînt în general satisfăcătoare. Astfel Banca comercială internaţională din Petersburg va distribui un divident de 34 ruble, faţă de 32 jum. ruble în 1911, Banca rusească pentru comerţul exterior va distribui un devident de 25 ruble, Banca de scont din Petersburg 30 ruble, Banca rusească pentru comerţ şi industrie 22 jum. ruble, Banca Wolga-Konia 60 ruble, Banca de comerţ din Siberia 37 jum. ruble.

*

„Berliner Handelsgesellschaft" încheie bilanţul pe 1912 cu un beneficiu brut de 16.393.025 mărci, din care 8.377.242 mărci revin pe dobînzi şi accepte, 4396311 pe comisioane, 3 619.472 pe consorţii şi efecte.

Beneficiu net se cifrează la 12 milioane 978.609 cor.

Dividentul va fi de 9 şi jum. la sută.

OAMENI ŞI LUCRURI

Alte glosse engleze

Din paginele amintite eri şi regăsite într'o publicaţiune macedo-romînă, mai rezumăm cîte-ceva în cele ce urmează.

„Succesele ce a dobîndit rasa engleză în cursul timpului—a zis Iohn Lubbock—se datoreşte muncei sale.

Cărţile şcolare în Anglia sunt pline cu sute şi mii de povestiri, naraţiuni, poezii, —toate scoase din viaţa şi biografia oamenilor, cari au plecat de jos şi au ajuns la cele mai înalte trepte de bogăţie şi glorie—prin stăruinţe de fier.

Să stăruesti mereu, să nu te descurajezi nici-odată, nici de încercările cari n'au ruuşit, nici de lipsa de noroc, ci totdeauna şi în fiecare moment să perzişti şi să stăruesti, la acelaş lucru: acesta-i sfatul părintesc al educatorilor englezi. Titlurile şi refrenurile cîntecelor şcolare din Anglia, sunt: *Never say fail* (Nu ziceţi nici-odată: S'a dus!) *Be thorong* (Inainte!), *Persevere* (Stăruesţe!).

Bogăţiile şi nobleţa se căştigă numai prin muncă. Charles Twain zice: „Adevăratul nobil nu este acela care a moştenit bogăţii mari, ranguri înalte, titluri sonore, nici chiar un soldat, care cu sabia în mînă s'a încărcat de glorie pe cîmpul de luptă, ci omul care munceşte". Emerson zice: „Un om care munceşte, merge cu siguranţă la victorie". Carlyle zice: „Un om care munceşte, nu este niciodată perdut. Un om leneş. este un om de nimic, un om periculos".

Pentru ajungerea unui scop, pentru îndeplinirea unui ideal, lucrul principal nu este inteligenţa mare şi cultura multă, ci voinţă multă şi tare. Chiar geniul, cînd nu este susţinut de o voinţă puternică şi constantă, nedecis la nimic, ori cît de inteligent ar fi nu poate ajunge departe. Franklin zice: „Chiar un om mediocru, poate face lucruri mari, dacă urmează un plan ce şi l'a fixat bine în minte şi are o voinţă stăruitoare".

In Anglia sunt foarte mulţi *self mademan*, oameni de mîna întăia, cari au plecat din sărăcie şi mizerie şi au ajuns baroni şi miniştri, prin talentul şi munca lor proprie. Literaţii şi oamenii de ştiinţă cari au plecat din popor şi au ajuns ilustraţiuni europene, sunt cu deosebită îngrijire studiaţi în şcoalele engleze. Astfel sunt Stephenson, Stranley, Lincoln, Garfield, Edison, etc.

„Dacă vrei să ajungi mare, zice Sylvanus Stall, n'ai de cît să te gîndeşti în toate zilele la scopul ce ţi-ai propus şi l vei ajunge". Un altul zice: „Să presupunem că n'ai ajuns să dobîndeşti ce ţi-ai pus în minte — lucru foarte posibil, cu toate sforţările ce ţi-ai dat atunci vei muri în mulţumirea sufletească că ţi-ai făcut datoria, iar această mulţumire este cel mai preţios lucru, cea mai mare şi mai reală isbîndă, la care poate cineva aspira".

Englezii dispreţuesc carierele publice oficiale. Carierile private, întreprinderile personale, cată secretul desvoltărei şi mărirei regatului Britanic. William Chambers zice: „Cine se face slujbaş al Statului, are o poziţie asigurată şi o leafă, care creşte în proporţie anumită, după timpul de serviciu. Nenorocirea este că ocupaţia de funcţionar al Statului este uniformă, monotonă şi cu totul defavorabilă liberei dezvoltări a inteligenţei. Funcţiunile oficiale au ceva servil. Ele paralizează şi înăbuşesc convingerile personale. Oamenii cari ţin la libertate şi la independenţa lor, nu pot nici-odată găsi fericire deplină, avînd toată viaţa funcţiuni la Stat".

Şi mai departe, tot în acelaş articol-program semnat de I. Arginteanu şi dedicat d-lui G. Murnu:

„...In manualele şcolare engleze, cuvîntul *reuşire* are următoarele înţelesuri: Reuşeşte cine se face din sărac bogat şi din om necunoscut un om celebru. Reuşeşte cine se lasă de apucături rele şi capătă altele bune. Reuşeşte risipitorul, care se face econom, leneşul care se face muncitor, mojicul care devine amabil şi îndatoritor.

In modul acesta pedagogii englezi caută ca elevul să-şi facă singur educaţia în viaţă. Şcoala, cărţile, profesorul, ajută educaţia unui elev. Principalul educator este însuşi elevul.

Patriotismul este cu deosebită îngrijire cultivat în şcoalele engleze. Cîntecele şi poesiile şcolare au ca titluri: Triumful limbei engleze, Gloria Angliei, Nobilul copil englez, Lumina şcoalelor engleze, etc.

Cu astfel de educaţie practică şi sănătoasă pentru mintea fragedă a copiilor, nu trebue să ne mirăm că micul popor englez a reuşit să stăpînească lumea întreagă".

Rodion.

O asociaţie de mult aşteptată

De curînd s'au pus bazele unei *asociaţii pentru împiedecarea întinderei prostituţiei şi protecţia femeielor şi fetelor sărmane.*

Această fericită idee au avut-o cîteva persoane notabile din Galaţi. Exemplul lor ar trebui imitat în toate oraşele, căci pretutindeni plaga prostituţiei, cu toate consecinţele ei, otrăveşte societatea de sus pînă jos.

Din pricina rămăşiţei atavice a unei ruşini rău înţeleasă, chiar şi cei mai în drept se feresc de a aborda chestiile sexuale şi tot ce se atinge de relaţiile mai întinse între sexe.

Şi cu toate acestea ceea ce frămîntă umanitatea acum mai mult,—după chestia *economică* şi cea a *educaţiei*—este *chestia sexuală*. Aceste trei mari drame preocupă spiritele astăzi.

Consecinţele faptului de a nu desvălui anumite lucruri, de a le acoperi cît mai mult înconjurîndu-le, a adus mult rău. Sunt femei măritate, mame de familie, care nici nu voesc, nici nu au curiozitatea de a şti ce se petrece în lumea largă—din interes cel puţin pentru copiii lor, dacă nu pentru tinerimea toată. Cîte mame nu au nici ideie de ceea ce însemnează *prostituţie*, cum se practică, care-i sunt cauzele, de unde a pornit, cum a evoluat şi ce viitor se deschide încă acestei plăgi—una din cele mai ruşinoase—fiziceşte şi moralicêşte—din cîte au existat!

Tinerii, dacă ar fi puşi în curent la timp cu tot ce înseamnă şi ce atrage prostituţia după ea, ar fi feriţi de multe. Şi-ar da seama şi ar şti cum să se ferească de cursele rele ce li se întind şi s'ar bucura de mai multă sănătate trupească şi sufletească. Iar viaţa, pentru ei, neaparat că ar avea mai mult farmec putîndu-şi croi un ideal oare care.

Cît de vinovate suntem, noi femeiele, care dacă nu putem cu desăvîrşire împiedeca lăţirea acestui rău ce a cuprins societatea. cel puţin să ne prevenim copii arătîndu-le soarta nenorocitelor ce cad victime în ghiarele celor ce caută a le exploata, expunîndu-le pericolelor ce-i aşteapă, punîndu-i în măsură de a se feri.

Şi dacă pentru unii a vorbi şi a scrie despre *Morala sexuală* însemnează a fi lipsit cu totul de bun simţ, de ruşine, de cuviinţă, pentru cei conştienţi şi cu tragere de inimă pentru binele tuturor,

FRITZ KREISLER
SUPRANUMIT
CARUSO AL VIOAREI!
Va da
Joi 7 Martie 1913
ora 9 seara
Un singur Concert
LA TEATRUL NAȚIONAL IAȘI
Biletele la agenția Teatrală „Thalia" Maximovici.

desvăluirea și studiarea relelor societății prezintă cel mai mare interes fără ca simțul lor moral să sufere cîțuși de puțin.

Pentru aceștia moralitatea adevărată constă în pătrunderea ori cărui fapt și în absoluta libertate a actelor. Aceasta constitue morala rațională care nu poate duce pe un individ de cît la bine. Constrîngînd pe un om, luîndu-i ori ce libertate, și apoi a fi mulțumit că nu face rău, nu însemnează nimic, nu are nici un preț.

Deci, înțelepțește este, ca să cunoaștem mai întâi de unde vine răul, care-i sunt pricinile și numai după aceasta îl vom putea stîrpi sau cel puțin vom putea lucra pentru a-l zădărnici cîtuș de puțin.

Să vedem dar, ce se înțelege prin *Prostituție*. In termin comun, așa după cum lumea s'a obișnuit să-l ia, însemnează săvîrșirea actului sexual în afară de căsătorie. Pentru cei cari iau lucrurile mai din adîncul lor—prostituție însemnează supunerea actului sexual unei chestii de interes. Și în acest caz prostituția se practică chiar și în căsătoria legală și binecuvîntată de Biserică.

Prostituția fiind un act dublu, urmează că și barbatul ca și femeea se prostituează. Miopia și îngîmfarea barbaților însă, i-au făcut să numească numai pe femee prostituată. In realitate și unul și altul se prostituează: femeea se vinde și bărbatul o cumpără.

Multe sunt drumurile, care duc pe barbat și pe femee la aceasta. Mai întâi că nici o clasă socială, nu-i scutită de a nu-și da contingentul său. Statistica arată însă, că cele mai multe prostituate vin din clasele sărace, unde mizeria domnește mai mult. Așa că cea dintâi pricină este bucata de pîne, care face pe femeie să se vîndă, pentru a putea trăi. Dar se văd și cazuri în care o femee, deși ar avea cu ce trăi, totuși continuă a se tîrî în destrăbălare. Aceasta provine din cauză că o femee odată căzută, cu greu se mai poate ridica.

O altă pricină, ce susține prostituția, este degenerescența fizică și mintală. Multe se dedau desfrîului din cauza inconștienței sau a unei boli organice.

Mai este și o altă cauză. Fetele ce nu sunt împinse de o cauză materială, sau de o stare morbidă fizică, se aruncă în prapastia desfrîului fiind victimile ispitelor provocate de imaginația ce nu le-a fost diriguită bine. Aceste fete sunt educate numai pentru „a părea", ele nu visează de cît aventuri amoroase, lux, petreceri, lenevie. Și cînd apoi viața nu le poate da ceea ce au visat, ele se aruncă în brațele desfrîului și ale nerușinării, unde pentru un timp pot trăi fără a munci și fără a simți distrugerea ființei lor.

Altor femei le-a servit mediul în care au trăit. Multe cad victima lecturilor, iar altele victima traiului rău peste care a dat în căsătorie. Lipsite de o forță morală; nu le rămîne de cît să se arunce în abisul din care nimeni nu le va mai putea scoate.

Prin urmare cauzele, care împing pe femei să se prostitueze sunt: *disordinia economică* și deci e nevoe de o transformare a ordinei uconomice, *nedreptatea legilor* făcute numai de bărbați; *instituțiile sociale*, care reglementează încă vinderea femeilor și în sfîrșit *educația greșită* ce o dăm tinerimei.

Barbatul se prostituează: din libertatea ce i s'a lasat ca să-și caute plăcerea ori unde și oricum ar fi voit, după excitațiile literaturei morbide, a spectacolelor de tot felul, ale alcoolului și din toleranța cu care-l întîmpină societatea, femeile în genere și mai ales mama.

La acestea se mai adaogă greutatea ce întîmpină pentru a ținea casa și disprețul cu care s'a deprins să vadă pe femee de mic copil. Nu puțin contribuesc mamele, care se arată mîndre de toate izbînzele lașe ale fiului față de o servitoare, sau de ori-care altă femee. Milităria ajută de asemenea foarte mult la răspîndirea acestui rău—prostituția.

*

Nu cunoștem încă mijloacele de combatere a numitei asociații, dar sperăm că ea va servi de îndemn tuturor oamenilor de bine, pentru a se uni și a-și da toată osteneala de a se pune odată stavilă unui rău, care pe nesimțite se furișează în societate mînînd-o și atacînd-o în ceea ce are ea mai bun și mai viguros.

Maria C. Buțureanu

Expansiunea economică a Bulgarilor

Știrea dată de către o revistă de navigație, că guvernul bulgar, care decisese construirea unui mare doc la Varna, pentru repararea vaseler comerciale maritime, în limitele sumei de un milion, a revenit, în vederea desvoltărei navigațiunei, cerînd credite suplimentare, pentru a pune acel doc în condițiuni de a putea construi vapoare — indică pe deoparte că poporul bulgar nu se va mărgini numai a continua politica de desvoltare a forților sale productive — ce o începusă înainte de resbel — și pe de altă parte că el are năzuinți nouă, către mare, către o expanziune economică.

O știm cu toții, că Bulgarii știu să voească și cînd voesc pot.

Față de aceste constatări, se înțălege că ne simțim oare cum chinuiți de teama de a ne vedea intrecuți de niște vecini, mai tineri, pe care ne deprinsesem să-i privim prin prizma zeflemelei.

Sentimentul de încredere în calitățile poporului nostru, nu ne îngăduie să rămînem numai în admirația sărguinței și hărniciei bulgărești.

Trebuie să lucrăm — dar cu mai puțină larmă deșartă, mai puțină demagogie, mai puțin abuz de gloriea strămbunilor și a eroilor.

Acțiunea noastră trebuie să fie serioasă, ea trebuie să tindă numai la trezirea *conștiinței de restul nostru economic*, *singurul sentiment* care poate fi isvorul tuturor actelor de patriotism.

Incercarea de a se porni curente prin atîtarea, unui sentiment de semeție, de fanfaronada națională, nu duce la întărirea economică a țărei și orice acțiune care nu tinde acolo e fără folos.

Bulgaria poate furniza instrucțiuni celor ce se îndoiesc.

I. P.

BANCA IAȘILOR
Societate Anonimă
IAȘI
Capital 2.500.000.

CONVOCARE

Domnii acționari ai „Băncei Iașilor" sunt convocați conform art. 33 din statute în adunare generală ordinară, **Duminică 24 Februarie 1913, orele 10 a. m.** în localul Băncii, str. Ștefan cel Mare 49.

Ordinea de zi:

1. Darea de seamă a Consiliului de administrație și raportul cenzorilor pe anul 1912.
2. Aprobarea bilanțului pe anul 1912 și descarcarea Consiliului de administrație de gestiunea sa.
3. Distribuirea beneficiilor.
4. Alegerea a 3 membri în consiliul de administrație în locul d-lor I. V. Praja, N. Cananău și Gh. Costin Vellea eșiți la sorți.
5) Alegerea a 3 cenzori și 3 cenzori supleanți. Atît membrii Consiliului eșiți la sorți cît și cenzorii pot fi realeși.
6) Subscrierea unei sumi pentru flota națională și aeroplanul „Iași".

Potrivit art. 35 din statut, fie care acționar care posedă 1—5 acțiuni, are drept la un vot, iar cel ce posedă mai mult de 5 acțiuni pînă la 100 are un vot pentfie care 5 acțiuni.

Acționarii absenți nu pot fi reprezentați decît prin alți acționari. Procuratorii acționarilor nu pot avea mai mult de cît 10 voturi.

Minorii vor fi reprezentați prin tutorii lor, înterzișii prin curatorii lor, femeile prin soții lor.

Procurile trebuesc depuse cel mai tîrziu cu 2 zile înainte de adunare, Consiliul de administrație împreună cu cenzori decid cu majoritate de voturi asupra validității reprezentărei.

In caz cînd la data fixată pentru această adunare, nu vor fi prezenți acționari, care să reprezinte cel puțin 1/2 din capitalul social, adunarea se va ține Duminică 3 Martie 1913 cu ori ce număr de acționari, la aceiași oră, în acelaș local și cu aceiași ordine de zi, fără altă convocare.

Consiliul de Administrație.

NU SIMTE CRIZA
cine cumpără la
Magazinul Dr. I. MANOLESCU
— *Strada Lăpușneanu 12* —

Deviza Magazinului fiind: **A vinde ieftin pentru a vinde mult.**

S'a pus în vînzare cu prețuri în afară de ori ce concurență:

Unt fin de masă *„Aurora" zilnic proaspăt, kilogramul*	5.20
Idem, *pachetul de un sfert chilogr.*	1.30
Smîntînă neîntrecută „	2.60
Șuncă proprie, *ca de* **Praga**	5.20
Miere centrifugată *fără pereche*	3.00
Mere obișnuite de masă	0.40

Precum și toate celelalte articole comestibile **cu prețuri de reclamă.**

Toate calitățile de vinuri superioare se vînd cu litrul și în sticle înfundate.

INFORMAȚII

:: Domnul Ștefan A. Negruzzi, prefectul județului Iași, care se află în capitală, în interes de serviciu, se reîntoarce mîine dimineață în localitate.

:: Astăzi, la ora patru, se întrunesc în sala societății de gimnastică, tinerii advocați din localitate, în vederea constituirei unei societăți a corpului advocaților, care ar urmări pe deoparte ridicarea morală, iar pe de alta sprijinul mutual între membri.

:: In astă seară are loc în saloanele Cercului Militar o serată dansantă.

:: Dezertorul din armata romînă Constantin Manoliu, refugiat în Colomea, publică un apel prin care îndeamnă pe toți dezertorii români să se reîntoarcă în țară și să fie gata să lupte dacă împrejurările vor cere.

:: D. Eugen Gavrilescu impiegat la oficiul vamal din localitate a fost înaintat pe ziua de 1 Mart.

:: **De-ale meseriașilor.**— E util să fie știut cum sunt privite în Germania— unde asigurările muncitorești au o organizare analoagă cu cele de la noi—accidentele mortale suferite de către muncitorii alcolici.

Asociațiunile patriotice resping toate cererile de a se acorda pensiuni urmașilor acelor victime ale accidentelor de muncă care se dovedește că au fost alcolici, pentru considerentul că organismul alcoollcilor fiind șubred, un accident cît de neînsemnat devine mortal.

Oficiul imperial de asigurări (echivalent cu Comisiunea de apel de la noi) care judecă apelurile în ultima instanță, casează mai întotdeauna astfel de hotărîri ale asociațiunilor patronale.

:: **Candidații reușiți**; la examenul de înaintare pe loc Circ. Iași, în ordinea clasificărei:

Tifescu Gheorghe, Vasiliu Alexandru, Ștefănescu Petre Dobromir, Nifon Ioan, Chiriac Ioan, Petrescu Alexandru, Năsturaș Gavril, Lepădatu V., Berbeciu Vasile, Niță Tănase, Turcu Vasile, Andrei Gheorghe, Idriceanu Const., Popovici N., Ursu Gheorghe Ioan, Diaconescu G., Hanganu Dimitrie, Zotta I., Țârdea Gh., Sterea Xenofon, Oancea Gh., Pamfil Const. Munteanu Gh., Chiriac I., Baltă C., Băncescu T., Moruzi Const., Sfelgiu Vasile, Măciucă Manea, Tablan Maria, Stoleriu Maria, Șendrea D., Teodorescu T., Dimitriu Eugen, Pănică D., Șerban A. C., Pescariu D.. Horodeanu Adam, Manoliu Gh., Dimitraș Ilie, Andronic Gh., Verșescu C., Pienescu V., Mintuță M., Negoiță V., Mănescu I., Șoltuz Gr., Ionescu H., Matcovici V., Săvescu Natalia, Grigore I., Gavrilovici I., Pipa C., Cuciureanu Ecaterina, Diaconu V., A Zamfirei Vîlcu, Căhu I. Gh., Șerban C., Iorga Al., Mușat Eufr., Dăscălescu P., Tablan Gh., Chiroasic Gh., Beldic P., Mardari N., Teodor Tudor, Trofin N., Căpriță Șt., Cocoș Andreiu, Pr., Serghie, Știrbu Ioan, Gandore V., Filon Watalia, Ionescu C., Horodîncă N., Tudor Smaranda, Hudiță Vasile, Munteanu Gr., Matei C., Cernescu Octav, Rusu N., Condruz Gh., Dumitrașcu Stan, Modiga Atanase, Stan Ioan, Timofti I., Carare Teodor, Olăreanu C., Arimescu T., Dăscălescu Elena, Lupescu I., Adam Gh., Davidescu Victor, Negruț Ioan, Vasilache Gh., Găzdoi Radu, Dediu Vasile, Antohi Ioan, Lepădatu Lucreția, Cogălniceanu Gh., Sălceanu D., Mihălăcescu V., Cîrlan Ioan, Irimescu Irimia, Popescu Toader, Ionescu Gh., Gălușcă I., Simion Gheorghe, Todiriță Gh., Gâdeiu I. N., Topor Gh., Dimitriu Ortansa, Trandafir N., Teodorescu Elena, Donosei N., Ercuță I., Merariu A., Rotaru Smaranda, Dimitriu Iuliu, Chiosa C., Căpriță Ecat., Ignat Gr., Focșa Lucreția, Cojan Eugenia, Ionescu T., Giuvelic N., Stefănescu I., Costăchescu V., Liteanu Vasile, Ambrozie V., Mârtz P., Floareș M., Filon Șt., Antohi Const., Irimescu V., Telelega V., Petrescu Elena, Șeptelici Maria, Anastasiu Ștefan, Alexandrescu I., Stefănescu Petre, Frangu Teodor, Alexandrescu Gh., Ivănescu Alex., Demetrian Radu, Niță Alexandru, Cososchi Vasile, Costea N., Dimitriu I., Laureanu Ecat., Pușcașu Gh., Novac Gavril, Bejănariu Ecat., Bălăbănescu Maria, Voinea Dimitrie, Stoian Mihai, Șelariu Gh., Popa Ioan, Angheliu I., Haulică I., Vasiliu Ilie, Dimitriu Vasile, Nicolescu T., Sandu Teodor, Mihailescu Cornelia, Pamfil C.-Averești, Paraschivescu Elena, Nazarie Mihai, Ursoiu Janetta, Potoreu N., Răducanu V., Manea Mihai, Stănescu Bucur, Leu Ioan, Pienescu Const., Bejănariu D., Rotariu Ioan, Voloacă M.

:: Duminică 24 și Luni 25 Februar va avea loc la școala de băeți No. 7 „Gh. Asachi" congresul picherilor; cursurile școalei vor fi suspendate Luni.

:: S'a acordat un concediu de 40 zile d-nei Iulia Motăș, cu începere de la 11 Februarie fiind suplinită de d-ra Florentina Carp.

:: Dl. Colonel P. Grecianu, comandantul Reg. 7 de roșiori, obținînd un concendiu de zece zile, a plecat la București.

:: **Din Bivolari.**—Din inițiativa unui comitet, compus din tot ce are Tg, Bivolari mai distins, mai patriotic și mai dornic de-a contribui cît mai mult pentru ridicarea neamului, cît și cu prețiosul concurs al d-nelor: M. Gheorghiu, Cleo Manoliu, Ana Rîpeanu și Ana Gellert, s'a dat în sara zilei de 16 Februarie, un bal popular în beneficiul flotei naționale.

Incă dela orele 8, lumea din localitate și împrejurimi a început a sosi rînduri-rînduri, așa că în curînd spațioasele saloane ale școalei române erau prea mici pentru a cuprinde mulțimea vizitatorilor.

Pela orele 9 se dă semnalul primului vals.

Dansul, bătaea cu confeti, serpentine, poșta americană și alte multe și variate distracții, făceau ca toți să simtă ca la ei acasă și să petreacă în cea mai desăvîrșită armonie.

Din asistență notez pe următoarele persoane:

D-ne: Mărioara Călărășeanu, M. Gheorghiu, Cleo Manoliu, Ana Rîpeanu, M. Racoviță, M. Bugan, A. Sava. M. Dragomir, A. Finkelștein, Olga Carp, E. Țaicu, M. Goldner, M. Iser, Lucreția Ionescu, Ana Gellert, Victoria Maxim, D. Aramă, Aurelia Mladerov, M. Bejenariu, Manole, Meierovici, Horciu, L. Goldner, M. Antonier, Agapie, Mohoreanu, Mihailescu Sincu etc. etc.

D-re: Adela Maxim, Fani Aronovici, N. Turculeț, A. Țaicu, E. Gheorghiu, Etti Iser,Ițicovici, A. Goldner, Aronovici etc. etc.

D-ni: Stelian Călărășeanu, mare proprietar și arendaș, Ionel Golăescu, ad-tor de plasă, N. Gheorghiu, ad-tor de moșie, N. Rîpeanu Institutor, D. Racoviță rentier, C. Sava dirg. oficiului poștal, M. Finkelștein, O. Mattes arend. D. Bejenariu învăț., Gh. Carp, învăț., N. Ionescu ad-tor, Gh. Suceveanu învăț., V. Manole intendent. spit., G. Petrescu ag. sanit., Maxim Kiran secret. adm. de plasă, M. Aronovici, M. Iser, M. Goldner, M. Meierovici, Adolf Geller dirg. școalei israelitărom âne, I. Horciu plut. grăniceri. Gh. Bugan comand. plutonului de grăniceri, Casian Gheorghiu, Al. Mihailescu plut. grăniceri, Gh. Aramă compt. Băncei pop. Gh. Agapi com., I. Maladenov com., M. Antonier, S. Iser, etc. etc.

Profitul net al acestui bal popular este de 974.80 l. (nouă sute șeaptezeci și patru și 80 lei), iar cel moral mai presus de toate așteptările.

Tocmai a douazi la orele 6 jum. s'a terminat petrecerea, plecînd toți cu o profundă mulțumire, că a avut prilejul să ia parte la o adevărată petrecere populară, contribuind prin aceasta și la o măreață faptă patriotică.

L.

:: **Noi numiri în învățămîntul primar.**—Au fost numite pe ziua de 1 Martie: D-na Ștefania Bălăcescu de la școala 27 fete la școala no. 1 de fete ca directoară, Paulina Deleanu de la școala no. 9 de fete la școala no. 19 de fete ca directoară, Aurelia Constantinescu dela R.-Sarat la școala no. 22 mixtă directoară, Vasile Stănciulescu dela școala no. 8 băeți Brăila la școala no. 11 băeți București, Anghel Ivanovici de la școala Alexandria la școala no. 25 băeți București, St. Chirițescu dela școala no. 11 băeți la școala no. 9 băeți București, Emilia Ioan dela școala no. 2 fete la școala no. 12 băeți București, Victoria Bădescu de la școala no. 1 fete la școala no. 2 fete București, Maria Beiu Palade dela școala no. 25 băeți, la școala no. 1 fete București, Eugenia Ianculescu de Reus de la școala no. 1 fete Calarași la școala no. 4 fete București, Maria Zalic dela Ploești la școala no. 2 băeți București, El. M. Ștefănescu dela școala no. 23 băeți la școala no. 22 mixtă București, Alexandrina Pepescu dela școala T. Măgurele la școala no. 23 mixtă București, Dacia Stanciovici dela Calarași la școala no. 17 fete București, Eliza Chițescu dela școala no. 17 fete la școala no. 9 fete București, Paulina Ștefănescu dela școala no. 28 fete la școala no. 12 fete București, Maria Jugureanu dela șc. no. 8 băeți la școala no. 28 fete București, Lucreția Drăgănescu dela Brăila la școala no. 36 fete București, M. Grigorian dela școala no. 2 băeți Giurgiu la școala no. 25 băeți București, Gavril Niculescu director de la școala no. 31 băeți la șc. no. 9 băeți București, Cleopatra Enăchescu de la școala no. 12 fete la școala no. 28 fete București, directoară.

:: Astăzi s'a întrunit la Primărie, comisiunea alcătuită din d-nii G. Voluță, P. Bogdan și V. Arsenie, pentru a întocmi raportul ce urmează a-l prezenta Consiliului Comunal, în chestiunea exproprierei imobilului Kieser din strada Ștefan Cel Mare.

:: Teatrul nostru, care iarna aceasta a fost abandonat de trupele străine ce obișnuiau să-l viziteze în anii din urmă, ne rezervă pentru Duminecă 17 Martie a. c. o reprezentație de gală cu admirabila comedie „Necunoscutul".

Sperăm că iubitorii de artă adevărată se vor grăbi să asiste la această sărbătoare literară.

:: In Amfiteatrul Liceului național, Duminecă 24 Februarie c. ora 4 p. m. D-nul dr. F. Zosin va ținea a patra prelegere pentru cultura generală pozitivă, tratînd despre *Fetișism* (cu demonstrațiuni din Eminescu).

Intrarea liberă.

TEATRUL NAȚIONAL
Sîmbătă 2 Martie 1913
Misterele Camerei galbene

:: *Statistică.* — La ordinea zilei fiind învățămîntul Comercial, credem interesante datele ce dăm mai jos, din care se vede în ce proporție se recrutează, din fiecare categorie socială, elevii școalelor Comerciale.

Fii de săteni agricultură 303; industriași și fabricanți 35; meseriași 127; Comercianți 453; proprietari și moșieri 48; funcționari publici și comerciali 346; rentieri 30; preoți și clerici 71: militari 11; profesiuni libere 163; orfani 122.

Deci majoritatea o formează fii de comercianți, de funcționari și săteni.

:: Pe monumentul ce se ridică la Petersburg în memoria marelui duce Neculae Neculaevici va figura și M, S. Regele Carol cn fost comandant al trupelor ruso-romîne în resbelul de la 1887.

D. Ioan Maxim Lenaș a fost numit pe timp de șapte ani membru în consiliul de administrație al Casei centrale a meseriilor.

:: Comitetul Bursei din Capitală, în ședința sa de eri, a admis cotarea împrumutului de 150 milioane bonuri de Tezaur 4 și jumătate la sută, contractat de Stat la Berlin.

:: Duminică seara se va reprezinta a Teatrul Național admirabila piesă **Ana Karenina.**

Această reprezintație fiind dată *în beneficiul d-nei Aglaia Pruteanu*, una din gloriile teatrului ieșan, îndemnăm publicul iubitor de adevărată artă dramatică să meargă la teatru Duminică sara și să contribuie astfel la bucuria unei strălucite artiste.

:: In editura cunoscutei societăți de arte grafice „Minerva" din București apărut următoarele interesante volume:

Aliunde de Carmen-Sylva.

Hagi-Tudore piesă în 4 acte de Delavrancea.

Pe Mărgineanca de C. Sandu-Aldea.

B. Negruzzi Viața și opera lui de E. Lovinescu.

Eneida de Virgiliu, traducere de N. Pandelea.

Privelești și amintiri de Const. A. Giulescu.

:: A apărut de asemenea în „Biblioteca Minerva" următoarele traduceri din operile marilor scriitori străini: *Cazacii* de Tolstoi; *Un pachet de scrisori* de Alex. Dumas fiul *Suflete desnădăjduite* de Maxim Gorki și *Romanul roș* de Catulle Mendés. Toate a 30 bani volumul se află de vînzare la ori ce librărie.

:: Maistrul Vladuță, eminentul șef al muzicei Regim. 13, va da în cursul lunei viitoare un concert în una din cele mai spațioase săli din Botoșani. Intregul venit al acestui concert e destinat fondului pentru mărirea flotei Naționale.

:: D-l D. Berceanu a fost confirmat conferențiar de Drept Roman la facultatea jurldică, secția licenței.

:: Pentru satisfacerea rugămintei ce ne face d-nul Iacob Prutescu din Dorohoi, fost funcționar la stat, arătăm—după cum spune d-sa — că pentru a'și putea regula drepturile la pensie, i se cere de către minister, să depune suma de 4227 lei (rețineri), bani pe care nu este în stare să-i depună, având greutăți familiare și ne mai avînd putere a munci.

Apelează la generozitatea publică, mai cu seamă la funcțtonari, să-i colecteze sumi și să i le trimită pe adresa de mai sus, până la împlinirea cifrei cerute de minister.

:: Dela 15 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.80
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină	1.40 și	1.60
Brînză de munte	1.80 și	2,—
Brînză de munte în Burduf		2.80
Ouă zilnic proaspete	9 lei	suta
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.35
Idem	oca	0.50
Cașcaval grecesc		2.80
Cașcaval de Penteleu		3.40
depozit permanent de Schweitzer elvețian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producție proprie: mușchi afumat de porc, limbi afumate de vacă și de porc, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Ultime Informaţii

Ideia d-lui C. Stere, de a părăsi preşedenţia clubului liberal optînd pentru demnitatea rectoratului, în cazul unei eventuale alegeri, n'a fost agreată din partea şefului partidului liberal după informaţiunile ce avem. D. C. Stere a şi comunicat lucrul acesta unora dintre colegii d-sale de universitate.

Astăzi are loc la Bucureşti, o întervedere între d-nii Take Ionescu şi Matei B. Cantacuzino, în care se va lua înţelegere asupra lucrărilor de edilitate, ce se vor începe în campania de lucru a anului curent şi asupra măsurei în care Statul poate veni în ajutorul Iaşilor.

La această întervedere va asista şi d. A. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice.

Examenele analitice ce s'au făcut asupra apei de Timişeşti, de către d-nul medic-şef al serviciului sanitar din localitate, au condus la constatarea: că apa la sorginte e perfect pură, pe cînd cea luată de la robinete, conţine oare-care cantităţi de microbi.

Cauza poate fi: ori o spărtură a conductei, prin care se pot strecura infecţiuni, ori ca infecţiunea provine de la rezervoriu din pricini necunoscute.

O grabnică analiză a apei din rezervoriu e absolut trebuitoare.

D. Al. A. Badareu, Ministru de lucrări publice, soseşte mîine dimineaţă în localitate.

Intre orele 5—7 seara d. Ministru va fi la clubul conservator-democrat.

In numărul nostru de Luni, vom publica în extenso discursul d-lui senator Lascar Antoniu, în chestiunea „Academiei Comerciale", după notele stenografice apărute în numărul de astăzi al monitorului oficial.

Dl. Gheorghe Nădejde a obţinut un congediul de la directoratul gimnaziului Stefan cel Mare, fiind înlocuit de d. Sporea, iar la catedră de d. Sebastian.

Şcolile publice secundare din Iaşi vor fi autorizate a da cîte o reprezentaţie şcolară, din venitul căreia să-şi procure cîte un aparat de proecţiuni electrice pentru şcolile respective. Se vor introduce proecţiuni cu subiecte instructive. Se vor introduce proecţiuni cu subiecte instructive istorice, morale, etc.

Concursul pentru catedra de artă decorativă se va termina Mercuri. Expoziţia d-lui Costin, distinsul profesor iaşan, la Ateneul Romîn are un frumos succes.

Astăzi a avut loc adunarea generală a acţionarilor societăţii anonime Ţesătura, pentru aprobarea bilanţului general pe exerciţiul anului 1912.

Situaţia se prezintă astfel:

Pe exerciţiul expirat un beneficiu net de lei	71,044,46
La care adăogînd reportul din anul trecut de . . .	7.415.86
rezultă un disponibil de lei	78,460,32

ce s'a propus a se întrebuinţa precum urmează:

Amortizment asupra maşinelor şi imobilului, lei	58,418,69
Rezerva	5,000.—
Tantiema directorului şi gratificaţiuni personalului . .	2,320.50
Retribuţiune Cenzorilor .	3,000.—
	68,739.16

Iar restul de lei 9,721.13 se va reporta asupra exerciţiului viitor.

D'ale meseriaşilor.—Consiliul de administraţie al casei centrale a meseriilor a întocmit un proect de statute-tip cărora vor trebui să se conformeze toate băncile cooperative, de credit şi economie ale meseriaşilor, ce se vor înfiinţa.

Mai mulţi cetăţeni din suburbia Nicolina vor adresa uu memoriu primăriei prin care vor cere ca comuna să impună Societăţei tramvaiilor de a se ţinea de condiţiunile prevăzute la aliniatul 3 al Caetului de sarcini, referitor la prelungirea liniei Nicolina.

După o dispoziţiune a ministerului de interne învoelile agricole ce se fac între doi ţarani vor fi scutite de taxele de timbru şi înregistrare.

Trenul care e plecat eri, spre Vaslui, la ora 1, a fost silit să se oprească între staţiile Ciurea şi Bârnova din cauza unei stricăciuni ce s'a întâmplat la maşina înaintaşă.

Monitorul oficial de astăzi, publică condiţiunile concursului pentru ocuparea catedrei de fizică (căldura şi electricitatea) vacantă la universitatea locală.

Acum câte-va zile, Marele Duce Nicolae Mihailovici, a trimes M, S. Regelui şi d-lor T. Maiorescu, Take Ionescu şi I. Brăteanu, marea sa lucrare istorică asupra ţarului Alexandru I.

In afară de publicaţiunile apărute până acum, referitoare la problemele politicei noastre externe, au mai apărut: „Les Révendication de la Roumanie" de I. C. Biblicescu şi „România şi popoarele balcanice", o culegere de articole a unora dintre luptătorii cu cuvântul, editate de Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor.

Spion bulgar la Constanţa. Eri noapte la orele 2 a fost arestat gornistul Bonoff de la muzica regimentului 34 infanterie, fiind dovezi în contra lui că spiona în folosul Bulgariei.

Bonoff a fost trimis la Bucureşti unde va fi predat direcţiei siguranţei statului.

Economice.—Viticultura în Bulgaria,—care era una din bogăţiile ei mai cu seamă în regiunea Rumeliei Orientale,—a suferit în ultimul timp, ca şi la noi, din cauza philoxerei şi a altor maladii ale vieţei.

Un curent pentru replantarea viilor s'a pornit de vre-o doi ani, şi cu toate că replantările nu s'au făcut după toate cerinţele ştiinţei, totuşi o bună parte din viile distruse au fost replantate.

De anul trecut, anumite legiuiri au înlesnit inportul viţei, ceea ce a făcut să se aducă cantităţi considerabile din Franţa.

Centrele mai principale de viticultură sunt în Bulgaria de sud, la Rodope, Slivno, Philipopoli, pe coastele golfului Burgas etc.

Fabricaţiunea vinului e încă primitivă a început însă întroducerea maşinilor perfecţionate, după cum se lucrează şi la construirea pivniţelor după sisteme noue.

Bulgaria este un consumator important a vinurilor. Producţiunea locală nu satisface cererile, astfel că se importă vinuri din Turcia şi Italia.

Noi am putea obţine uşor, un debuşeu pentru vinuri şi pentru viţe, mai cu seamă anul acesta, cînd toată agricultura bulgară a suferit din cauza răsboiului.

Asupra incidentului dintre d. dr. Buzenchi, medicul veterinar al oraşului şi d, dr. Manolescu, proprietarul magazinului de produse alimentare din oraşul nostru, aflăm următoarele:

D. dr. Buzenchi cu ocazia unei inspecţii ar fi cerut d-lui Manolescu, că mezelurile ce are în magazinul său să provină de la rîmători tăiaţi într'un abator ce se află sub controlul unui medic veterinar, iar nu de la rămitori tăiaţi la moşia sa Strunga.

Această cerere a fost făcută d-lui Manolescu şi de inspectorul veterinar V. Augustin, care a fost în localitate.

Cu ocazia altei inspecţii d. dr. Buzenchi constată un mezel alterat, atrăgînd atenţiunea personalului magazinului pentru a înlătura asemenea mezeluri din vînzare, fără a lua măsuri contra d-lui dr. Manolescu.

Intălnind pe stradă pe d. dr. Manolescu, dr. Buzenchi în mod amical, îi arătă constatarea făcută, cerînd a lua măsuri; de aci schimbări de cuvinte, care se termină cu plîngerea d-rului Manolescu d-lui primar, că este şicănat şi a fost insultat.

Universitare.— Astăzi la ora 5 p. m., se va întru în localul Universităţei, comisiunea de verificare a diplomilor străine, constituită conform art. 71 din legea de organizare a Universităţei şi formată din d-nii P. Rîşcanu, Paul Bujor sub preşidenţia d-lui pro-rector Dimitrie Alexandrescu, pentru a proceda la echivalarea mai multor diplome din străinătate.

— Senatul universitar unit cu consiliul facultăţei de medicină a fost convocat pentru Mercuri 27 Februarie ora 8 jum. p. m., pentru a se pronunţa asupra propunerei semnate de opt din profesori ai facultăţei de medicină, prin care se cere numirea d-lui dr. Socrat Lalu ca titular la catedra de pharmacologie, rămasă vacantă prin transferarea d-lui dr. D. Ionescu la catedra similară de la Universitatea din Bucureşti.

— In aceiaşi şedinţă, Senatul Universitar se va ocupa şi cu cererea de transferare a d-lui profesor dr. I. Tănăsescu de la catedra de Anatomie descriptivă de la facultatea de medicină din Iaşi la catedra de Anatomie topografică şi clinica chirurgicală de la facultatea de Medicină din Bucureşti.

— In Aula Universităţei va avea loc Duminică 24 Februar ora 5 p. m., adunarea comitetului executiv al d-lor membri din Societatea „Crucea Roşie" filiala Iaşi.

— D nii d-ri I, Coranda, Al. Berbeciu şi Gr. Nubert, au fost scutiţi de taxa pentru diplomă de dr. în medicină.

— D. Ion Peretz profesor la facultatea juridică din Iaşi, care se ştie că a luat iniţiativa să ţie cursuri libere de limba turcă şi italiană, şi-a anunţat continuarea cursului pentru mîne la ora 5 p. m.

— D-nul Gr. Demetrescu, titularul catedrei de drept romîn de la universitatea noastră, îşi va continua cursurile începute de d. M. Berceanu cu studenţii anului al II-lea în fie-care Marţi şt Sîmbătă de la ora 10—11 a. m.

Notariat. — Firma A. H. Polak şi fiu ipotechează d-lui S. Lipschütz imobilul din strada Elena-Doamna No. 10 pentru suma de 12.000 lei

— Locinschi Vlad donează fiicei sale Emilia Verner suma de 40.000 in scrisuri fonciare rurale de 5 la sută.

— S'a încheiat contract de societate comercială între Iulian Dimitriu şi I. T. Teodorescu pentru exploatare de spectacole cinematografice.

Judiciare.—Domnul N. Nanu ca procurator al D-nei Pulcheria de Metlencampt o mare proprietară din Basarabia a făcut apel contra hotărârei tribunalului Iaşi în procesul de anulare a contractelor de vânzare a moşiilor Mitoc şi Gâtcăuni dintre proprietară şi Froim Fischer.

Curtea a fixat termenul în Martie a. c. pentru judecarea acestui proces.

— La sindicatul tribunalului Iaşi se va face în ziua de 8 Martie a. c. verificarea creanţelor falitului Abram Leibovici din Iaşi.

— S'a fixat ziua de 1 Martie pentru vânzarea averei falitului Adolf Klein din str. Lăpuşneanu.

Se ştie că numitul comerciant a dispărut din localitate acum câte-va luni în urmă, fără să poată fi găsit.

— Tribunalul a fixat ziua de 25 Februarie pentru vânzarea averei falitului Ios. Cunovici, comerciant din Piaţa Cuza Vodă.

— In ziua de 12 Martie 1913 se va face vânzarea averei faliţilor Bercovici şi Aronovi i.

— Secţia II a Curţei de Apel din Iaşi, a judecat astăzi apelul făcut de Petru Pătrău inculpat de homosexualitate.

Curtea i-a micşurat pedeapsa de la 3 ani la un an şi jumătate.

— In procesul de anulare a unui act dintre d-nii Stanislav C. şi I. L. Steinberg, curtea de apel a admis apelul lui Iosif Şteinberg, obligînd pe partea adversă să plătească daune şi cheltueli de judecată.

— Curtea de Casaţie a fixat pentru ziua de 25 Febr, termenul de judecare a cererei de strămutare a contestaţiei în procesul dintre d. Veniamin Costache şi d-na Ana Tataru.

Pentru aceiaşi zi însă a fixat şi termenul de judecare a contestaţiei, la s. II a Curţei de Apel din Iaşi.

— Procesele fiscale înaintea comisiunei de apel de la Administraţia Financiară vor începe a fi judecate de Luni 25 Febr. a. c.

— Secţia III a trib. Iaşi a declarat în stare de faliment pe Sura Haner, comerciantă în strada I. C. Brăteanu 154.

Falimente. — Sura Hamer comerciantă din str. I. C. Brătianu a fost declarată în stare de faliment.

— Firma Nahman Victor a fost cerută în faliment de către casa Moses Gross.

In noul program de astă-seară Sîmbătă al cinematografului Pathé-Frères din vasta sala a Circului Sidoli se cuprind între altele:

Demon şi femee (L'ensorceleuse), film danez de mare artă. Extraordinară dramă din viaţa modernă. (O femee frumoasă şi capricioasă care prin graţiile ei răspîndeşte numai nenorocire în juru-i şi care apoi are cel mai tragic sfîrşit.) Rolurile sunt interpretate de Ansamblul artistic al teatrului din Kopenhaga. (2 părţi).

Baiadera, dramă cu subiect indian; în rolul principal apare pentru prima oară celebra dansatoare d-ra Lissi Nebuschka.

Prince, Preşedintele Republicei franceze, excelentă comedie cu simpaticul humorist parizian, etc.

Mîne Duminică 24 Februar matineu reprezentaţie serală cu program nou duminical:

In Holanda, călătorii—Semnalul de alarmă, evitarea unei catastrofe de tren —Nepedepsit de lege (Le meurte legal) film parizian 2 parţi—Un cortegiu religios în Japonia—Jim şi Jacques, scene comico-sportive de varieteu—Tîndală îşi caută nevastă, comedie cu André Deed etc.

La reprezentaţia de mîine Duminică seara, se va adăogi la program: Iosefina vîndută de surorile sale, după comedia lui Alexandre Bisson.

Luni 25 şi Marţi 26 Febr., fiind interzise toate spectacolele, noul program viitor se va reprezenta Mercuri 27 Februarie.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 23 Februarie

Isbînda trupelor greceşti

Sofia.—Ziarul „Mir" relevînd atacurile unor ziare serbeşti contra ministrului Bulgariei, zice că este autorizat a declara ca neîntemeiate svonurile de nemulţumirea guvernului bulgar faţă de representantul seu la Belgrad. Guvernul preţueşte mult pe reprezentantul său, în care are o încredere absolută.

*

Roma.—Agenţia Stefani află din Londra, că în urma memoriului delegaţilor albanezi remis conferinţei ambasadorilor s'a recunoscut necesitatea grabnică a face demersuri pe lîngă guvernul elenic, pentru a asigura aprovisionarea Valonei şi împrejurimilor.

*

Ahena.—Camera.—In şedinţa de eri, în mijlocul aplauzelor, d. Venizelos a citit telegramele Diadocului anunţînd victoria armatei grece. A citit asemenea şi telegramele, anunţînd că protocolul predării a fost semnat de către Esad Paşa. Statul major, toţi ofiţerii şi soldaţii turci din garnizoana Epirului în număr de 33,000 sunt consideraţi ca prizonieri, muniţiile, drapelele, materialul de războiu şi toate forturile au fost remise Grecilor.

Leaderii opoziţiei au luat cuvîntul felicitînd pe Diadoc şi armata pentru victoriile lor şi au consiliat pe guvern să susţie drepturile elenice în toate provinciile unde elementul greç este preponderent. Preşedintele Camerei a citit o telegramă de felicitare adresată Diadocului în numele Camerei, felicitîndu-l şi exprimîndu-i recunoştinţa naţională lui şi trupelor. La sfîrşitul şedinţei un consiliu de miniştri a avut loc în birourile Camerei. Leaderii opoziţiei şi deputaţii urmăriţi de o mulţime enormă au mers la catedrala unde s'a serbat un serviciu divin. Oraşul este pavoazat. Iluminiţia este generală.

*

Sofia. — Contrariu unelor informaţiuni răspîndite în străinătate, nici o boicotare nu este în vigoare în Bulgaria, nici nu a fost vre-o dată vorba de a se recurge la un atare procedeu în contra produselor vre-unei ţări oare-care.

*

Atena.— Se desmite categoric în mod oficial ştirea, că crucişătorul Hamidie ar fi scufundat crucişătorul auxiliar Themistokle lîngă Cassadra. Themistokle face parte din escadra Greacă, însărcinată a bloca coastele albaneze. Regele ferdinand a trimes adjutantul său să felicite pe ministrul grec pentru luarea Ianinei. D-nu Gheşoff, a felicitat de asemenea pe guvernul Elenic. Numărul prisonierilor de război se urcă cu cei din epir la 78.450 soldaţi Turci, risipiţi încă prin diferite puncte din Epir; la Conița, Paramythia, Delvino şi Agricomacastro. sunt ca vre-o 20.000 şi sunt impresuraţi, în curînd vor fi prinşi. Astfel totalul prisonierilor se va urca la o sută de mii şi au costat pe grecia pînă azi cinci milioane.

*

Aromînii şi bulgarii din Macedonia

Viena. — Ziarul „Reichspost" află din Monastir, că bulgarii din sud-vestul Macedoniei, ocupat de greci, plîngîndu-se în numele lor şi al aromînilor în potriva grecilor, cari îi persecută şi omoară, guvernul bulgar s'a grăbit să înainteze Puterilor un memoriu documentat, prin care cere a se pune capăt acestei triste situaţii.

Amnistia în Rusia

Petersburg.—Printre acei cari se vor bucura de amnistia, acordată de Ţar, se află şi Maxim Gorki, care se va putea astfel întoarce în Rusia.

Nou ambasador

Viena. — Imparatul Frantz Iosef a semnat decretui, prin care d. Constantin Teodor Dumba, e numit ambasador al Austro-Ungariei la Washinghton.

D. Dumba, se ştie, este romîn de origine.

Rezolvirea diferendului romîno-bulgar

Bucureşti. — D. Ghica, ministrul ţărei la Sofia a plecat eri la Petersburg pentru ca împreună cu d. Nanu, să puie în curent pe diplomaţi, cu peripeţiile diferendului romîno-bulgar.

Se dă ca sigur, că în cursul septămînei viitoare, diferendul va fi pe deplin rezolvit.

Naufragiul vasului Calvados

Constantinopol.—Despre naufragiul vasului englez Calvados se povestec amănunte mişcătoare, vasul în timpul furtunei a fost aruncat de o stîncă în golful Panderma unde s'a izbutit să fie legat cu un cablu de stîncă şi să scape astfel 150 de persoane din cei 300 de călători. Cei rămaşi în viaţă au putut cu greu trăi două zile, 7 inşi au murit de frig.

Telegrama Ţarului

Constantinopole.— Ţarul a adresat Patriahului ecumenic o telegramă de răspuns mulţumindu-i pentru depeşa de felicitări pentru jubileul său. Ar fi prima dată cînd un Ţar telegrafiază direct patriahului.

Asasinarea unui guvernator

Esthonia. — Guvernatorul oraşului Baron Nolken şi fratele său au fost asasinaţi. Se crede în răzbunare.

Judecarea cazurilor de flagrant delict

Bucureşti.—D. Mihai Cantacuzino ministrul de justiţie, va depune un preect de lege, pentru judecarea de urgenţă, al delicvenţilor prinşi în flagrant delict.

Vor fi urmăriţi şi judecaţi de urgenţă, mai ales acei, cari vor prinşi în flagrant delict de furt în gări şi bălciuri. Delicvenţii vor fi arestaţi, judecaţi şi îşi vor începe pedeapsa chiar din ziua aceia.

Arestarea şi judecarea însă nu va putea avea loc, de cît dacă faptal va comporta cel puţin 3 luni de închisoare.

In caz eventual, Tribunalul sau judecătoria va putea amăna judecarea pentru a doua zi.—însă procurorul va putea convoca pe magistraţi în şedinţă specială, cînd va crede de cuviinţă.

In diferendul romîno-bulgar

Sofia. — In legătură cu demersul comunităţilor evree de aci de a se garanta drepturile civice evreilor din Silistra în negocierile romîno-bulgare marele rabin Ehrenpreis a remis ministerului Angliei, o copie de pe memoriul rugîndul să o transmită lui Şir Grei în scop de a o supune întrunirii ambasadorilor. Marele rabin a remis copii de pe acest memoriu şi ministerelor celorlalte puteri in scop de a fi transmise guvernelor respective.

*

Sofia.—Guvernul a remis reprezentanţilor puterilor un memoriu asupra diferendului romîno-bulgar.

*

Sofia.—Se asigură din loc competinte că luarea contactului între aliaţi relativ la propunerea de mediaţiune a puterilor cere timp şi că răspunsul nu va fi dat înainte de 3—4 zile.

Deutscher wünscht in der rumänischen Sprache von einer DAME oder von einem Herrn unterrichtet zu werden.
Offerten unter C. Z. 73. an der Expedition dieses Blattes erbeten.

Berăria LUTHER
PIAŢA UNIREI
în fie-care seară vor area loc
CONCERTE
sub conducerea maestrului
— GH. DRAGOIU —
cu concursul celebrei cîntăreţe
AGLAEA MIHAIL
absolventă a Conservatorului din Milano care va cînta bucăţi romîneşti, italieneşti şi franţuzeşti.
Un bogat repertoriu cu piese din cele mai alese.
Sîmbetele, Duminicile şi Serbătorile vor avea loc la orele 5 p. m.
— MATINEURI —
şi seara concerte dela orele 3—1 de noapte
— EXCELENTA BERE PILSEN —
Restaurant francez şi romîn la ori ce oră din zi şi noapte.
Serviciul prompt. DIRECŢIUNEA
Se primesc banchete şi nunţi. Abonamente lunare masă fixă, 3 lei la discreţie.

Doctor A. SPIRT
Specializat la Paris şi Berlin în boalele de
Gură, Gît, Nas şi Urechi
esofagoscopia, bronschoscopia, electrolisa
Consult. 9—12 a. m. şi 3 -5 p. m.
Strada Ştefan cel Mare No. 47
visa-à-vis de Mitropolie

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii):

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane SUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢ)
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel

SOCIETATE PE ACŢIUNI

BUCUREŞTI — No. 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18 — BUCUREŞTI. — Telefon 6/97

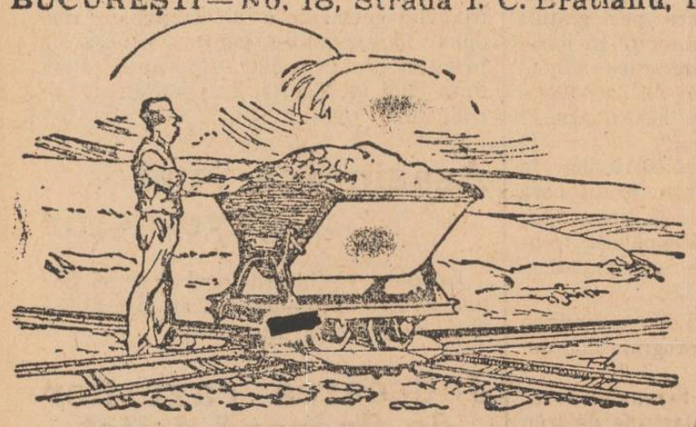

Deposit şi Fabricaţiune de:

Şine de oţel.—Vagonete.—Macazuri.—Plăci turnante.—Locomotive.—Roate.—Osii.—Cutii de unsoare.—Eclise.—Buloane.—Crampoane etc.—Şine şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnisează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o economie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transport de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ

SE DĂ CU CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinfecţie —

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de în gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecucin

Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

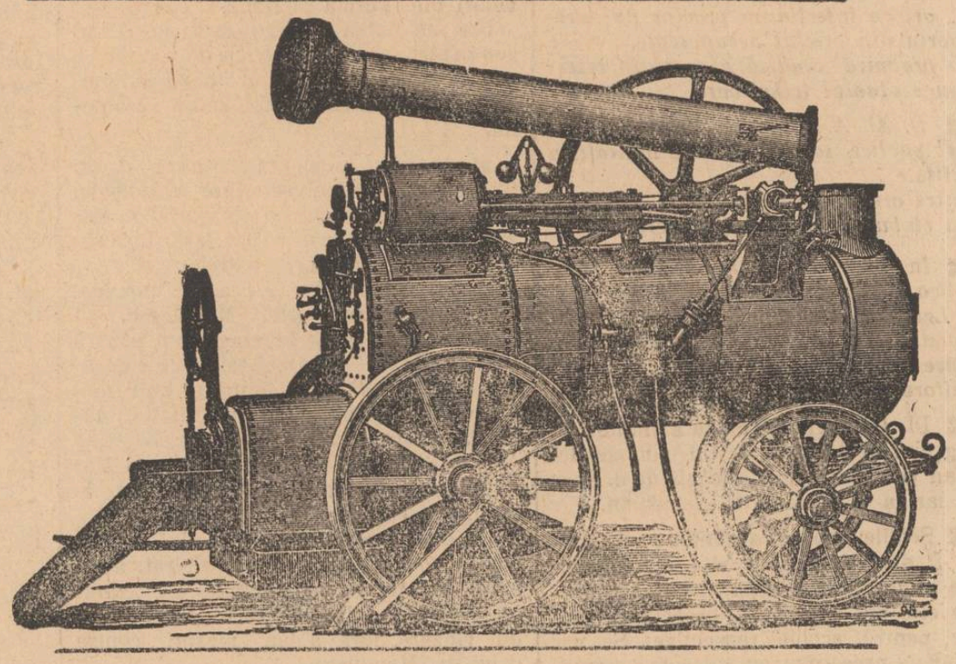

La administraţia ziarului se primesc anunţuri pe tarifă convenabilă.

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Române
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co

Se distinge: prin miresul lui plăcut, întrecînd cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului **Naimann M. Speier** Bucureşti

Reprezentant general pentru Balcani **Alexandru Spivacoff** — Rusciuc —

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92.127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1.995 501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453 500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende Lei 1.980 25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRĂTIANU No. 166
(foastă strada de Sus)

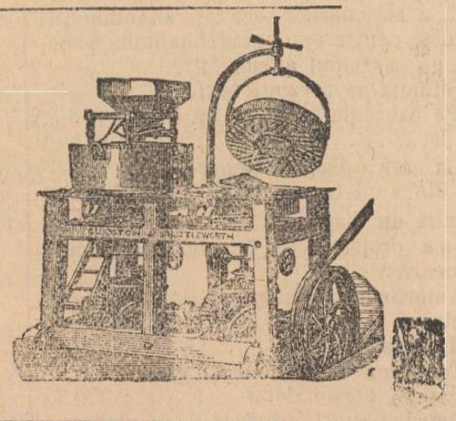

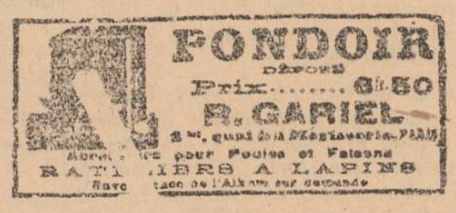

Red Star Line

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Casa Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* îngheţului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte—Supraveghere de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie cu *preţ modest.*
Referenţile cele mai bune la dispoziţie.

CAPSULELE LUI RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu copaiu approbate de Academia de Medicină din Paris. — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc *nici una dată* rigbicli. Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în forte scurt timp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flacónele cari pórta, pe invelişul de afară, *semnătura lui Raquin* şi *Timbrul official* (în albastru) al *Guvernului frances.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
Şi în tóte principalele Pharmacii
UNDE SE POT GĂSI ASEMENEA ŞI
CHARTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
Intrebuinţate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Iaşi.—Tipografia H. Goldner str. Gh. Mirzescu 17—

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei

6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNŢURI

Un rând pag. III, 50 b.

„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacţia şi Admin.: Iaşi, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul X No. 1817 — Marţi 26 Feb. 1913

Budget şi Economie

Discuţiunea ce s'a încins la Senat împrejurul Academiei comerciale devine se pare din ce în ce mai interesantă, dacă nu pasionată. Va fi de observat că dintre cei ce au vorbit asupra ei, aproape nici unul nu s'a pronunţat categoric contra, ci au recurs la un delatoriu.

Şi în adevăr instituţiunea numită Academie de comerţ e de mult cerută. Camerile de comerţ, profesorii de la şcoalele comerciale n'au pregetat să ceară din timp creaţiunea ei. Legiuitorul anterior din 1912 lasă să se întrevadă intenţiunea lui de a da o dezvoltare mai mare învăţămîntului comercial, ridicînd nivelul său.

Numai că dînsul înţelegea că pe lîngă Universităţile existente să fiinţeze şi oare cari cursuri mai înalte de învăţătură comercială. Astfel legea din anul mai sus citat, care se ocupa de condiţiunile ce trebue să întrunească un candidat ce se prezintă la examenul de capacitate pentru învăţămîntul comercial va prezinta între alte titluri şi pe cel acordat de Facultăţile Universităţilor, în caz cînd s'ar creia cursuri speciale de Comerţ pe lîngă ele.

Actualul ministru al Industriei, d. N. Xenopol, a crezut şi cu drept, că acea promiscuitate nu poate fi de folos pentru scopul ce se urmăreşte.

Şi zic că cu drept d-sa a judecat astfel, pentru că aici nu va fi vorba numai de teorii înalte, dar în Academia de comerţ trebue să existe o altă atmosferă, decît acea care se găseşte pe la înaltele noastre instituţii de cultură. Şi cînd zic aşa, îmi închipuesc că toţi cari se gîndesc un moment, înţeleg imediat despre ce e vorba.

In condiţiunile în cari se prezintă noua creaţiune, nu putem avea un moment de îndoială, că dînsa îşi va ţine cuvîntul. Tot aşa, am dori să vedem înfiinţîndu-se în ţara noastră eminamente agricolă şi un înalt institut de agronomie.

Eu cred că se va găsi ministrul care se înfăptuiască şi această dorinţă a atîtor proprietari şi mai ales a proprietarilor cari sunt şi intelectuali.

Zic că se va găsi acel ministru, dar el e şi găsit pentru că actualul ministru de Domenii N. Filipescu se arată însufleţit de cele mai frumoase idei şi sentimente pentru agricultura românească. Precum s'a ocupat de armată şi a înzestrat'o cu o şcoală nouă, va face acelaşi lucru şi pentru Agricultură. Avem încredere.

Liberalii găsesc că nu e oportună pentru acum, crearea Academiei de comerţ. Ei au mai mult aerul de a zice: „lăsaţi voi această şcoală, şi o vom face noi".

Trebuia însă a se găsi un pretext. Şi se ştie ce zice proverbul românesc, că:

unde-i dragoste puţină,
lesne-i a găsi pricină.

Aşa şi liberalii au găsit repede pricină. Vremile sunt turburi, zic ei, şi nu e timpul a se face cheltueli zadarnice, cheltueli de lux.

Tocmai cînd scriam aceste rînduri s'a răspuns cu atîta succes de apărătorii Academiei comerciale, încît nimic n'ar mai rămînea de zis.

Totuşi o chestiune de principiu s'ar putea încă discuta aici.

Noi, cei cari scrim în „Opinia", ne-am arătat adeseori părerea că nu e drept ca din cauza crizei externe, să nu ne mai îngrijim de nimic în interior. Viaţa de toată ziua îţi reclamă drepturile şi nu nepedepsiţi am putea trece asupra lor nesocotindu-le.

Şi cele ce zicem în mod general au aplicare cînd vorbim de budget. Se pare că şi în această materie ne conducem tot de criza externă. Nu sunt puţini acei cari zic ca banii ce avem, să-i păstrăm pentru că nu se ştie ce aduce ziua de mîne. Preocupare foarte lăudabilă şi folositoare interesului obştesc.

Dar cum am zis, ca Stat eşti silit să trăeşti şi nu poţi trăi fără anume instituţiuni, fără anume creaţiuni. Un particular să fie şi tot n'ar putea zice că să se reducă la a avea cu ce să se hrănească şi să se îmbrace. Ii trebue ceva şi pentru cultivarea inteligenţii şi sentimentelor, dar Statului mai ales?!

A economisi cu ori ce preţ, ar însemna să procedăm ca cel care nu mănîncă nimic astăzi, pentru ca să aibă ce mînca mîne. E uşor de înţeles cît rău îşi face sieşi astfel individul. Şi tot aşa şi cu Statul.

Procedarea e bună, însă dusă pînă la anumită limită, dincolo de cari de trece încetează a fi o procedare.

Referindu-mă la budgetul ce e vorba să se întocmească pentru exerciţiul viitor 1913—1914, socot că putem foarte bine să-l organizăm ca şi cum timpurile ar fi normale. Căci dacă e vorba de excepţiuni şi cazuri mai grele, evident că cu toată procedarea ce vom fi avut, tot va fi nevoe să se facă alte sacrificii.

Nu zic de cît vorba romînului: „feresca Dumnezeu de mai rău".

Budgetul anului trecut s'a soldat cu un excedent destul de simţitor. Credinţa noastră a tuturor e că cu toată criza prin care am trecut şi cu toată că efectele ei pînă astăzi, nu s'au produs în toată extensiunea lor, budgetul pe anul viitor ar putea suferi o sporire fără ca prin aceasta să se primejduiască economia generală a Statului. Deci cheltueli pot şi trebue să se facă, budgetul le va putea suporta. Trebue însă chibzuiala ca acele cheltueli să fie în adevăr folositoare.

Or, Academia de Comerţ e una din cele mai folositoare.

V. I. Radu.

NOTA ZILEI

Un ziar crede că poate da noului preşedinte al republicei franceze o notă de bună purtare pentru următorul motiv.

„In jurul camerei de dormit a preşedintelui republicei franceze, obişnuiau să doarmă mai mulţi agenţi de poliţie, cari erau însărcinaţi să vegheze la liniştea şefului statului Poincaré. Popularul preşedinte al Franţei, a găsit că nu are nevoie de atîta pază pentru ca să poată dormi în linişte şi s'a scutit de serviciile acestor agenţi".

E oare într'adevăr un act de bravură; un gest de cavaler „sans peur ni reproche" cum aveau francezii—cavaleri prin excelenţă?

Ni se pare din potrivă, un act de excesivă prudenţă, ca să nu zicem chiar de frică.

Predecesorii d-lui Poincaré erau în condiţii diferite. Felix Faure, burlac, preferă să doarmă la... doamna Steinheil, frumoasa femee a pictorului. D-nele Loubet şi Fallières nu mai erau, mai de mult, nici măcar femei „entre deux âges". Pe cînd, frumoasa doamnă Poincaré,—e cu totul altă ceva. Tînără, dornică de viaţă, de ce şi-ar expune discreta cameră de culcare indiscreţiunii unor paznici, cari nu prea păzesc tainele preşidenţiale.

Avem impresia că în interesul... siguranţei soţii Poincaré au desfiinţat pe agenţii de siguranţă şi au renunţat cu cerbicie la cerberii dubioşi...

O societate a Presei

In momentul cînd scrim rîndurile aceste nu cunoaştem încă rezultatul primei consfătuiri la care au fost invitaţi —eri, Duminecă—toţi profesioniştii condeiului cuprinşi în categoria de ziarişti.

In sala teatrului „Comoedia" a fost chemată întreaga „breaslă" a gazetarilor, din capitală, ca şi din celelalte oraşe ale ţării, pentru a se pune bazele unei organizaţiuni cu totul noue, din sînul căreia să nu fie exclus nimeni dintre acei cari au cinstea de a fi în serviciul presei, cu misiunea de a susţinea, prin munca sa, prin aptitudinile sale, această instituţiune socială care se cheamă presa cotidiană.

Ce formidabilă organizaţiune ar fi acea care ar cuprinde într'adevăr în ea pe toţi membrii breslei ziaristice şi ce înaltă chemare ar putea să îndeplinească!

Presa!

Dar ea e preste tot; rolul ei se manifestă pretutindeni; forţa ei se contopeşte cu însăşi forţa statului, pentru că rînd pe rînd, din sanctuarul ei—al publicisticei gazetăreşti—se ivesc şi se întrupează forţele reale, executive, hotărîtoare; din rîndurile şi se recrutează acei cari, sub o altă formă în aparenţă, dar tot sub scutul ei—al presei—deţin frînele cîrmuirii, indiferent pentru cîtă vreme.

Iar cine i-a aparţinut odată — şi aci este punctul esenţial al reflecţiilor noastre fugitive—nu va înceta nici odată să-i aparţină.

Qui a bu, boira. Cine a făcut parte din ziaristică; cine a gustat din frămîntările şi deliciile ei, din amărăciunile şi triumfurile ei, nu va eşi din cadrele ei decît cel mult, pentru o scurtă, foarte scurtă trecere de timp, ca să revină apoi cu dragoste, cu nerăbdare, cum se întoarce cineva la dragostea lui dintâi.

Şi cînd atîta e însemnat este rostul ei şi rolul ei, — ziaristica, ne întrebăm noi, cum de ascunde atîta mizerii morale şi chiar materiale pentru acei cari oficiază în templul ei?

Panem numai întrebarea, fără să căutăm astăzi şi răspunsul. Pentru că astăzi aveam numai această unică intenţiune,— de a saluta cu mulţumire noua iniţiativă a colegilor bucureşteni de a avea o mare şi adevărată societate a presei.

△

Cuvîntarea d-lui Al. A. Badareu

— la congresul picherilor —

D. *ministru Badareu*, răspunzînd, salută pe congresişti şi urează realizarea scopului urmărit de corpul picherilor.

Arată că simpatia oricui trebue să fie pentru aceşti oameni de muncă.

Vorbeşte apoi de actuala stare a drumurilor, pe care o descrie în culori negre.

Populaţia noastră, zice d. ministru, e aproape lipsită de putinţa de a circula, ceea ce e în dauna atît a progresului economic cît şi a civilizaţiei noastre.

Mai departe d. ministru îşi exprimă convingerea că în curînd statul va face toate jertfele pentru perfecţionarea drumurilor.

Arată rolul picherilor care e de o mare însemnătate.

Printre măsurile ce se vor lua, zice d. ministru, pentru îmbunătăţirea situaţiei morale a picherilor, va fi ca prestaţia în natură să fie înlocuită printr'o dare în bani, evitîndu-se astfel pe viitor rolul de zapciu pe care trebue să-l îndeplinească azi picherii.

Mai departe, d. Bădăreu laudă acţiunea de solidaritate a picherilor constituiţi într'un corp, ceea ce le înalţă demnitatea şi le asigură un rol important în mijlocul populaţiei morale, care de asemeni e chemată la o deşteptare conştientă.

D. Bădăreu îşi exprimă speranţa că încă din luna Octombrie vor funcţiona două şcoale de picheri, una la Iaşi şi la alta la Bucureşti.

D-sa termină salutînd din nou această întrunire a picherilor, cu atît mai mult cu cît e ţinută la Iaşi, oraşul care-i e atît de drag.

Teamă de războiu civil

Veştile ce sosesc din Constantinopol sunt din cele mai grave. Insuşi marele vizir a înştiinţat pe ambasadori, că primejdia unui războiu civil pare inevitabilă, în caz cînd pacea va fi încheiată şi va cuprinde cedarea Adrianopolului.

Ofiţerii corpului al treilea, cer cu impetuozitate pedepsirea acelora, cari au omorît pe Niazim-Paşa, — şi au obţinut prin Abuk-Paşa, formala făgăduinţă că dorinţa lor va fi satisfăcută.

Din provincie sosesc de aseminea ştiri alarmante. Populaţia nu găseşte nici o explicaţie în schimbarea de regim ce s'a operat mai dăunăzi, cîtă vreme noul cabinet june-turc acceptă aceleaşi condiţiuni de pace.

Teama e astfel, în cît guvernul speră a mai temporiza mişcarea, ascunzînd populaţiei adevărul asupra condiţiunilor de pace.

Acceptarea mediaţianei, se datoreşte în mare parte lui Izzet-Paşa, care a comunicat guvernului, că faţă de spiritul ce domneşte în corpul ofiţeresc, nu poate prevedea o bună întrebuinţare a trupelor.

Nedumerirea e generală. Se pare însă că ochii tuturora sunt din nou aţintiţi asupra lui Kiamil-Paşa, ca singurul om ce ar putea scoate Turcia, din greul impas în care se găseşte.

E de aşteptat cu îngrijorare desfăşurarea evenimentelor.

D.

ECOURI

Numărul falimentelor în Germania a fost în luna Februarie a. c. de 881 faţă de 758 în a. tr. şi 739 în 1911.

In Austro-Ungaria numărul falimentelor a mai scăzut în Februarie faţă de luna precedentă. S'au înregistrat 57 falimente cu un pasiv total de 20 mil. cor. faţă de 82 falimente cu un pasiv de 23 mil. cor. în Ianuarie a. c.

*

Un consorţiu compus din Banca Imperiului german şi Seehandlung a preluat noul împrumut al imperiului în sumă de 50 mil. mărci şi al Prusiei în sumă de 100 mil. mărci.

Acelaşi consorţiu a mai preluat bonurile de tezaur prusace cu 5 la sută, în sumă de 400 mil. mărci, cu scadenţa în anul 1917.

*

Criza în Polonia rusească devine tot mai acută. Casele de economie şi institutele de credit din Lodz, anunţă că nu vor distribui nici un dividend în anul acesta.

In mai multe oraşe stabilimentele industriale au fost închise complect sau exploatarea a fost redusă la jumătate. Numărul lucrătorilor fără ocupaţie trece de 20.000.

OAMENI ŞI LUCRURI

Poetul dezrobirei

Centenarul lui Cezar Boliac a trecut neobservat. Cel puţin centenarul lui Costachi Negruzzi, dacă n'a fost sărbătorit în mod public şi zgomotos, a avut parte de o monografie — acea a d-lui E. Lovinescu. Lui Cezar Boliac nu-i s'a consacrat macar o broşură, o plachetă ocazională...

E adevărat că e prea mult... ziarism în activitatea lui literară. Dar aceast nu ar fi fost un motiv ca să fie trecut cu vederea, mai cu samă dată fiind epoca în care e scris.

O măsură a spiritului de umanitarism pentru generaţia trecută, ar fi — credem noi—energia cu care reprezentanţii ei intelectuali au luptat pentru dezrobirea claselor şi categoriilor sociale subjugate, începînd cu cei mai umili: ţiganii.

In literatura noastră această nefericită clasă socială îşi are partea ei de celebritate. Intre cinica poemă eroi-comica „Ţiganiada" a lui Budai Deleanu —la începutul veacului trecut—şi sentimentalul poem al d-lui N. Gane „Ţiganca"—găsim lucrările în versuri şi în proză ale lui Boliac şi Cogălniceanu, închinate ideei de dezrobire.

„Ţiganul vîndut"—alăturea de „Sila" este o mişcătoare şi puternică bucată a lui Cezar Boliac şi din cuprinsul ei cităm cîteva strofe pentru acei cari au uitat ori n'au cunoscut literatura acelei epoce generoase:

O! oameni fără lege, stăpîni fără 'ndurare,
Cu inima de fer!
Cînd smulgeţi unei mume un singur fiu ce are,
Gîndiţi atunci la cer?

Gîndiţi voi la durerea ce 'ncearc' acea săracă?
L'acele reci sudori
In care desnădejdea lacrămele-i seacă?
La acele fiori,

Ce se deşteaptă într'însa, cînd îşi aduce aminte
Că nu mai are fii?
Că nu o să-o mai vadă!—îi piere dinainte
I-i ia moartea de vii!

O! cînd ne daţi botezul, ziceţi că suntem rude,
Ziceţi că suntem fraţi!
De Domnul nu vă temeţi, nu ştiţi că el v'aude
Gîndiţi că-l înşelaţi?

Cînd vă jucaţi cu oameni tocmai ca şi cu vite.
Ce zic!—ba mult mai reu!
Căci voi cătaţi de vite,—sunt mult mai îngrijite,
Iar nu-i munciţi mereu.

Un cal în grajdul vostru ce îngrijire n'are!
Pe un cal cîţi robi n'aţi da!
Ţiganul rob, sărmanul, ar fi el oare în stare
C-un cal a măsura?

. . . . . .

In preţuirea unor bucăţi vechi avem datoria de a ţinea samă de prosodia vremei, de starea dezvoltării literale — şi, în acelaşi timp, de intenţiunile cari inspirau pe autorii lor.

Cezar Boliac a fost un premergător şi un frumos talent literar în acelaşi timp.

Rodion.

Scopul şi tendinţele facultăţii internaţionale de pedologie

Discurs rostit la deschiderea cursurilor, în localul facultăţii, de d-ra dr. Ioteyko, directoarea facultăţii internaţionale de pedologie.

Doamnelor, domnilor,

In momentul deschiderei cursurilor facultăţii internaţionale de pedologie, o alocuţiune, care să rezumeze în scurt toate lucrările pe care le începem, este de absolută trebuinţă. După cum ştiţi, o solemnă şedinţă a inaugurării facultăţii, a fost făcută încă de anul trecut, în timpul organizarii complecte a cursurilor şi a laboratoriilor.

Acum, în 1912—1913 nu se deschide de cît întăiul „an de studii".

Daţi-mi voe mai întăi, să vă urez bunăvenire în această casă menită în întregime ştiinţei copilului, în acest *Poedologium*, care va fi un cenaclu în care o elită, puţin numeroasă deocamdată, dar conştientă totuşi de înalta valoare ştiinţifică şi umanitară a pedologiei, va veni să se iniţieze la legile psihogenezei şi să facă mai întinsă cunoştiinţă cu experimentarea psiho-fisiologică.

Originile facultăţii noastre vă sunt cunoscute. La cel dintăi *Congres internaţional de pedologie*, ţinut la Bruxelles, în 1911, numeroşi raportori au insistat asupra necesităţii ce se simţea de a vedea deschizîndu-se pe la Universităţi catedre de pedologie, sau, mai bine zis, facultăţi consacrate tuturor disciplinelor desprinse din studiile asupra copilăriei. Instituţiunea facultăţii internaţionale de pedologie, este deci realizarea acestor dorinţi. Dar în realitate ideea unei creaţii de acest gen, este cu mult mai veche şi o găsim încă din 1908, epocă la care am organizat un curs de vacanţă, numit „Seminar de pedologie" şi care runea în fie-care an, un anumit număr de auditori, ce doreau a se iniţia în noua ştiinţă.

De altă parte, cereri foarte numeroase ne tot sosesc fără întrerupere, şi ele ne vin de la persoane care ar dori să să aprofundeze pedologia, dar nu ştiu în cotro să apuce. Ele au încercat pe ici pe colo, să urmeze cîte un curs izolat, dar erau nedumerite, ne găsind nicăierea un curs organizat şi înlanţuit mutual şi în stare de a da cunoştinţe pedologice complecte.

Aceasta este lucru de căpitenie, pentru ţările cu limba franceză. Căci, în Germania cursuri destinate învăţămîntului pedologiei existau deja, în unele locuri. Ele însă nu au forma universitară pe care noi o socotim absolut indispensabilă.

Un institut consacrat ştiinţilor psihologice, şi pedologice, nu trebue să fie continuarea unei şcoli primare.

El nu trebue să fie deasemeni în afară de universitate, ci trebue să fie *însăşi universitatea*.

Şi precum avem şcoli superioare, avînd rangul de facultate, dar deosebite de universitatea propriu zisă, cum e bunăoară şcoala politehnică şcoala centrală şcoala de mine, etc., şi facultatea noastră, va fi de asemenea, un centru autonom, menit înaltelor studii pedologice şi pedagogice.

De aici vine numirea de *facultate*, pe care am dat-o instituţiunei noastre. Ea are de scop de a evita confusia ce s'ar putea face cu alte cursuri, în care nici o diplomă nu se cere elevilor la intrare şi unde, din această cauză nivelul învăţămîntului, trebue să se adapteze neîntrerupt cu suflete, nesuficient pregătite. In ace stă privinţă scopul nostru, nefiind îndeajuns de bine priceput, de toată lumea, nu s'a şi adus învinuirea, că nu am fi făcînd nimic pentru mamele de familii. La drept vorbind confuzia merge prea departe. Căci noi am fost printre cei dintăi care am proclamat trebuinţa pentru taţi şi mame de a se iniţia în studiul pedologiei.

Şi am dori, ca această ştiinţă să pătrundă plină în mediul familial, de oare ce cei dintăi ani ai existenţei copilului, se destind în acest mediu.

Dacă mamele de familie, care nu au alte titluri de cît pe acesta — doresc să urmeze unele din cursurile noastre, ele vor găsi aci cea mai bună primire; dar ele le vor urma ca simpli *auditori*, fără a se prezinta la examenele de licenţe sau doctorat.

CASA DE SCONT ŞI IMPRUMUT DIN IAŞI

— SOCIETATE ANONIMĂ —

BILANŢUL GENERAL

INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1912

ACTIV

Cassa, numerar			11682	61
Efecte de primit :				
Cambii în Portofoliu	216043	90		
Obligaţii Chirografare	7759	65		
Obligaţii Hipotecare	30000	—		
Cesiuni	1736	—		
Cupoane Scontate	150	—	255689	55
Efecte Negociate			931796	50
Obiecte de Metal şi Pietre preţioase			47599	—
Efecte publice			830	50
Efecte Publice Angajate			472881	80
Imobil			15000	—
Mobilier			4126	75
Contencioase			1897	74
Efecte protestate			78654	87
Conturi curente			773116	22
Cont Moratorii			64739	75
Depozite :				
Efecte în cauţiune	67473	20		
Efecte în Gaj Comercial	349064	97		
Efecte spre Incasare	280691	65	697209	82
Dividenda de Iulie 1912			17928	—
			3373153	11

PASSIV

Capital			500000	—
Fond de Rezervă			100000	—
Fond pentru amortizarea mobilierului			3573	55
Fond de amortizare			47128	47
Angajamente pentru Efecte Reescontate			931796	50
Imprumuturi pe efecte publice			401300	—
Depuneri spre fructificare			332034	40
Deponenţi :				
Efecte în Cauţiune	67473	20		
Efecte în Gaj Comercial	349440	47		
Efecte spre Incasare	345901	95	762815	62
Conturi Curente			252271	47
Dividende neridicate			1335	—
Reescont pe 1913			4048	10
Profit et Perdere, Beneficiul net de distribuit			36850	—
			3373153	11

CONTUL DE PROFIT & PERDERE

DEBIT

Interese plătite băncilor şi depunătorilor	135369	14
Cheltueli de administraţie şi salarii	42486	—
Reescont pe 1913	4048	10
Fond de amortizare	47128	47
Beneficiul net de distribuit	36850	—
	265881	71

CREDIT

Scont şi beneficii diverse	265881	71
	265881	71

Director, EMIL BRIUL Şef Contabil, *I. Georgescu*

Nu vorbesc dar în zadar, cînd spun, că pentru întăia dată, acum, învăţămîntul pedagogic, bazat pe ştiinţa copilului, va fi înălţat pînă la rangul de învăţămînt universitar.

E stabilit că : 1) Elevele ce urmează cursul regulat, trebue să justifice, momentul intrărei lor în facultate prin o diplomă a învăţămîntului secundar sau normal ; 2) Facultatea eliberează diplome de licenţiat şi de doctorat după ce se vor trece examenele elimentare ; 3) O teză tipărită va forma încheierea studiilor; 4) Invăţămîntul e încredinţat la doctori şi profesori, specialişti distinşi din Belgia şi străinătate.

Facultatea de pedologie este internaţională, ceea-ce înseamnă că reprezentanţii ai tuturor naţiunilor, pot veni să bată la noi la uşă, spre a urma cursurile, tot cu aceleaşi titluri ca elevii noştrii belgiani. Alături de instrucţiunea dată în facultatea noastră, ei vor mai avea cîştigul de a vizita şcolile din Belgia, această „ţară sfîntă a pedagogiei", ca s'o numesc cu un titlu prea bine cunoscut.

Creată în afară de ori ce luptă politică facultatea internaţională de pedologie va rămînea respectoasă faţă de toate părerile sincere şi nu va jigni nici cînd sentimentele altora.

Noi socotim că între oameni pot să fie legături de contact cu toate opiniile cele mai deosebite dintre ei.

Facultatea de pedologie nu va fi un fel de instrument de luptă, nici chiar faţă de cei care ne-ar putea fi ostili, fie prin „un fel de parti pris, fie printr'un spirit de concurenţă rău înţeleasă. Ci printr'o muncă de sinteză, de realcătuire, prin observarea strictă a regulelor ştiinţei şi prin iubirea unui ideal umanitar, ne vom afirma existenţa.

(sfîrşitul într'un număr viitor)

Un strigăt de alarmă

Un vînt rău şi înăbuşitor a început să sufle peste ţărişoara noastră, modernismul şi scepticismul au devenit îndrumătorii vieţei noastre ; îndiferenţa şi necredinţa s'au încuibat în inima noastră alungînd de acolo scînteia cea sfîntă şi înălţătoare care ridică pe omul—rege de asupra intregei făpturi a creaţiunei.

A nu crede este o fală, un titlu de glorie pentru mulţi care de multe ori caută prin asemenea mijloc să-şi înăbuşe conştiinţa, glasul inimei care nu amuţeşte, pe cînd credinţa e bună numai pentru numărul cel mare al simplilor şi obijduiţilor, pentru acei bătrîni cari au isprăvit cu această lume, ca o mîngăiere care să le îndulcească şi micşureze regretul de a părăsi plăcerile şi bunurile vremelnice, pămintesti.

Care e cauza acestei schimbări şi unde găsim leacul ?

Să fim sinceri, să lăsăm la o parte ori ce scuză şi pretext ; punînd mîna pe inimă, să întrebăm conştiinţa noastră şi să fim siguri că vom găsi cauza şi leacul, numai să avem tăria ca fără milă, fără cruţare să stîrpim, să smulgem cu rădăcină buruiana otrăvitoare care a încolţit în inima noastră.

O voi mamelor ! nobilă şi sfîntă e chemarea voastră şi de grea răspundere, de voi atîrnă viitorul, puterea şi înălţarea neamului. Voi sunteţi îndrumătorii care călăuziţi primii paşi ai tinerelor vlăstare, vOi care sădiţi în inimele plăpînde sămînţa credinţei şi a iubirei. Veghiaţi cu cea mai mare ardoare ca focul sfînt al acestor sentimente să nu se stingă. Odată cu luptele şi cu sîngele vostru care hrăneşte corpul, nu uitaţi şi hrana sufletului care să vă preocupe în cel mai mare grad.

Nu lăsaţi ca cea mai mare şi mai scumpă comoară a voastră să fie dată pe mîni străine, mercenare. Grija voastra, mîndria voastră, fericirea voastră să se reverse asupra copiilor voştri, iar sînul vostru să fie un adăpost dulce şi mîngăitor cînd greutăţile şi zbuciumul vieţei vor căuta să doboare vlastarii voştri, întocmai ca un liman de mîntuire în care s'a refugiat barca prinsă şi bîntuită de mrejele vijeliei.

E un tablou mai sublim şi mai sfînt de cît acel cînd copilul plin de încredere şi speranţă îşi culcă dămol pe piept tul mamei sale capul şi-i destăinueşte toate durerile şi zbuciumările sufletului său ?

Cine poate descrie puterea mîngăerei şi balsamul alinărei ce curge de pe buzele unei mame duioase ?

De sigur că mulţi sunt cari cu drag îşi aduc aminte la bătrîneţe de asemenea clipe din copilăria lor şi duios luceşte o lacrimă în ochii lor poate stinşi cînd amintirea vibrează în inima lor ca ecoul unei harpe lovită de mîini nevăzute.

Formaţi caractere şi oameni de inimă, luminaţile calea cu pilde şi fapte a vieţei noastre, care să le servească de pîrghie conducătoare în viaţa lor; conduceţii de mînă în templul naturei arătîndu-le toată măreţia şi splendoarea ei ; arătaţi şi vorbiţi de străbuni, de vitejia şi faptele lor, căci ţara e plină de multe locuri scumpe şi sfinte nouă, adevărate moaşte ale trecutului nostru glorios ; învăţaţi să-şi plece genunchii înaintea mormîntului acelora care s'au jertfit pentru mărirea şi înălţarea Patriei, să sărute ţărna frămîntată cu sînge de martir. Pe voi vă vor crede, căci gura părinţilori adevăr grăieşte şi mai mult se va întipări în inima lor de cît vorbele cele mai măestre rostite de un străin.

Aceasta este şcoala cea mai bună, cea mai înălţătoare, căci ea vorbeşte direct inimei, formînd astfel pe omul viitorului, pe cetăţeanul de mîine, granit indistructibil din care se zideşte clădirea cea mare, *un neam, un popor.*

Iassienssis.

Litere-Ştiinţe-Arte

Cărţi... iubilare. — Nu ştim dacă editura „Minerva" a avut în vedere iubileul de 300 de ani al dinastiei Romîninilor cînd a imprimat în „Biblioteca Minervei" ultimele noutăţi literare.

In tot cazul lucrările sunt foarte interesante şi recomandăm cu plăcere broşurile : 126—7 L. Tolstoi, : *Cazacii* No. 128, Catulle Mendès. Romanul Roş, 129 M. Gorki : Suflete desnădăjduite.

Toate aceste lucruri cuprind intresante epizotie, mişcătoare întîmplări din zbuciumata viaţă socială, a Rusiei moderne.

*

S'au împlinit 25 de ani de cînd *Burkhart Reber* a lansat cel dintîi ideia creărei în Geneva a unei societăţi de cremaţiune, al cărei president e azi. — După mai multe lupte cu tradiţiile, principiul arderii cadavrelor e azi în nenumărate centre admis şi practicat. In amintirea luptelor duse pînă la triumful de azi, amintita societate geneveză de cremaţiune a oferit prezidentului său o medalie în aur. — Burkhard Reber, sărbătoritul de azi, e cunoscut prin lumea ştiinţifică elveţiană, franceză şi germană, în nenumărate specialităţi : preistoric, sociolog, medic şi farmacist, istoric al medicinei farmaciei şi higienei etc. etc.

*

A apărut Noua Revistă Romînă cuprinzînd :

Noutăţi—Acedemia de înalte studii comerciale—Propaganda pentru biserica unită.

Actuale—Prof. A. Baldacci, de la universitatea din Bologna : Romînii din Albania.

Universitare—D. Russo : Filologia greacă la Universitatea din Bucureşti.

Sociale—G. Puricescu : Tribunalele pentru copii în Franţa.

Ştiinţă.—George Bota : Felix le Dantec şi Metafizica.

Literatură.—A. Mauiu : Cîntec falş.—Henri Bataille : Plecarea, (trad. G. D Liciu).

Insemnări—Revista Revistelor.

*

STRUNA ZILEI

EXERCIŢIU

Cele două organizaţii diverse de dentişti s'au adresat justiţiei şi au trimis memorii miniştrilor, serviciului sanitar etc. Ziarele.

Două taberi, faţă'n faţă ;
Care-s răii, care-s sfinţii ;
Îi privim cum se înhaţă
Şi se sfîşie cu... dinţii.

INFORMAŢII

D. V. Arsenie a primit din partea Cassei Centrale a Meseriilor o adresă prin care e înştiinţat că s'a revenit asupra măsurii de a i se aplica articolul 230 primindu-i-se numai demisia din preşidenţia breslei pînă la o nouă alegere, pentru care va fi convocată adunarea generală.

Ministrul de instrucţiune a retras autorizaţiile date unor fotografi străini de localitate de a lua fotografii de şcoli, grupe de elevi etc., de oare-ce s'a constatat că se provoacă nemulţumiri şi se fac uneori abuzuri cu încasări pentru atari fotografii.

D. I. Astruc inspector al emigrărilor subvenenţionate de societatea pariziană I. C. A. a vizitat astăzi biroul emigrării din Iaşi, In ultimele săptămîni s'au înscris în acest birou numeroase familii izraelite cu destinaţia pentru Statele-Unite ale Americei.

Lista pentru subscripţia naţională a unui submarin No. 68, încredinţată d-lui D. Farcaş, serj.-major veteran din marină : Inginer V. Bălănescu 5 lei, Dr. Răteanu 2 lei, I. Vasilescu 2 lei, M. Weinştein 2 lei, I. C. Mihailescu 5 lei, C. N. Leonte 3 lei, N. Timofti 3 lei, firma Canar 2 lei, Gh. Alex. Lupu 2 lei, Veteran D. Farcaş 10 lei pe fie-care lună, dr. N. Grigoriu 2 lei, dr. A. Grossi 1 leu, Econ. Apollon Andrieş 1 leu, D. Gh. Vărnav 3 lei. Pincu Altăr 2 lei, V. A. B. 1 leu, I. Popovici veteran 2 lei, A. C. Dimitriu 1 leu, Gr. I. Comănescu 1 leu, Văduva 1 leu, N. Stangulescu 2 lei, D. Sadoveanu 2 lei, Rezervist 1 leu, A. Schwartz 1 leu, L. L. 1 leu, M. B. 10 lei, Fraţii Polinger 2 lei, A. I. Antoniade 1 leu, Maria Mironescu 1 leu, I. M. 1 leu, A. Ciurea 5 lei, Dr. Stefănescu-Galaţi 32 lei, lista com. Peletlea (Constanţa) 65 lei, C. N. Paraschivescu 1 leu. N. M. 10 lei, medic veterinar Pomescu 1 leu, Zeida Iosep 1 leu, Andrieş Nicolae 1 leu, Adace 20 lei, A. V. Vocilescu 2 lei, Preot I. Andriescu 2 lei, Meyer Rebuseţ 1 leu, dr. Herdan 3 lei, A. Leonteanu 1 leu, Veteran D. Farcaş 10 lei pe luna Februarie, Stefan Donici 1 leu, Paioveanu 5 lei. Total lei 239.

Lista de subscripţie pentru flota naţională romînă, din iniţiativa d-lui I. Alexandrescu şi a d-lui D. Patrău, funcţ. din com. Peletlea (Constanţa) :

D. Patrău 2 lei, G. Alexandrescu 2 lei, Dimitre Lazăr 5 lei, Gh. Nică 1 leu, Moise Gh. Nică 1 leu, Simon Ilie 1 leu, Teodor Chiriac 2 lei, Gh. Stoian 1 leu, Chirilă Gh. Chiriţă 4 lei, D. R. Pascu 1·50, Adam Velisariu 2 lei, Jaseim Nizam Sali 1 leu, Oril Omer 5 lei, Mahmut Mustafa 1 leu, Mehmet Ali Isa 1 leu, Abil Ibir 2 lei, Ibram Hagi Emin 1 leu, Ismail Mola Ali 50 bani, Aidan Givad 50 bani, Imin M. H. Emin 1 leu, Gheorghe Drăgan 1 leu, Ali Apti 1 leu, Memet Aliel, Panait Mahiu 1 leu, Duţu Brezeanu 1 leu, Mihail Manel 1 leu, Saib Saban 1 leu, Gheorghe Ciucu 1 leu, Nicolae Tănase 5 lei, Ilie Verbau 2 lei, Tudor Velicu 1 leu, Tudor Petcu 1 leu, Velicu Lazăr 5 lei, Stoian Verbau 4 lei, Peiu Verbau 4 lei. Total 65 lei şi 50 bani.

Societatea coop. „Podgoria" din Odobeşti publică bilanţul din care rezultă un profit de lei 40.274.80 la un capital de lei 306.806.85.

Fondul de rezervă statutar este de lei 47.688.79 ; fond de rezervă extraordinar lei 13.928.38 ; depozite lei 141.135.99.

Un caz de febră tifoidă a fost declarat în Str. Gh. Mârzescu şi izolat la Spitalul Sf. Spiridon.

La Teatrul Naţional au avut loc eri o şedinţă a comitetului administrativ şi a celui de lectură. In discuţiunile urmate s'a atras şi chestiunea regulamentului teatral şi chestiunea viitoarei legi a teatrelor.

Starea d-lui dr. Nădejde, îmbolnăvit în Capitală. în cunoscutele împrejurări, continuă a se îmbunătăţi. Tînărul medic se află în sanatorul d-lui dr. Gerota unde se bucură de o foarte atentivă căutare din partea colegilor. Familia d-lui Gh. Nădejde din Iaşi s'a stabilit pentru un oare care timp la Bucureşti.

După noi dispoziţiuni planul de aliniare a străzii Sărărie va respecta liniile noilor clădiri ridicate în capătul dinspre strada Cuza-Vodă.

Matineul de eri, în sala teatrului naţional cu piesa *Carcanii* a produs 660 încasare brută.

Mulţi dintre soldaţi care au asistat la reprezintaţie au fost atît de mişcaţi încît au izbucnit în plîns sub impresia unor pasagii din meritoasa lucrare a defunctului Gr. Ventura în actul al doilea. Cu deosebire mult aplaudat a fost pasagiul din actul al 4-lea, în care se face o comparaţie dintre Turci şi bulgari, în defavoarea acestora din urmă.

Jandarmeria rurală din comuna Ciurea a descoperit că autorul fartului săvîrşit la săteanul N. Ştefan Ilie este săteanul Th. Brătianu.

FRITZ KREISLER
SUPRANUMIT
CARUSO AL VIOAREI !
Va da
Joi 7 Martie 1913
ora 9 seara
Un singur Concert
LA TEATRUL NAŢIONAL IAŞI
Biletele la agenţia Teatrală „Thalia" Maximovici.

Economice.—După cum am arătat altădată în Rusia s'au pornit curente pentru ridicarea agriculturei.

Problema care interesează acum cercurile agricultorilor este a îngrăşămintelor chimice.

In mai toate provinciile de vest ale Rusiei s'au început lucrări de îngrăşarea ogoarelor; operaţiunile acestea, întîmpină mari greutăţi, din cauză că îngrăşămintele inportate, până ce ajung depe pieţele europene în provinciile vestice ale Rusiei, preţul lor creşte cu 40 şi chiar 80 la sută.

Pentru înlăturarea acestei stări de lucruri, proprietarii agricoli interesaţi au făcut o societate, care va crea un număr de uzine pentru fabricarea phosphaţilor, în guvernămintele Kastroma Viotka, Pern şi Razan, unde se găsesc însemnate zăcăminte de phosforită, care e o excelentă materie primă.

Societatea a făcut demersurile trebuitoare pentru a obţine dela Stat ; scutiri de drepturi vamale, reduceri de taxe de transport, reduceri de preţ pentru lemnăria extrasă din pădurele statului, necesară construcţiunilor.

S'au făcut mijlociri şi în senzul că Banca Statului să elibereze warante asupra produselor fabricei.

Şcolare.—S'a acordat un concediu de 2 luni cu începere dela 7 Februar pentru caz de boală d-lui L. Matasariu, instit, Iaşi, supl. de d-nu Gheorghiu student.

— S'a reintegrat în învăţămînt pe 1 Aprilie 913 pe d-ra Maria Murgulescu, fostă conducat. la grădina copii din Obedeni—Ilfov, şi o numeşte ca conducătoare de grădină la com. Focuri—Iaşi.

— D-ra Elena Ştefănescu conduc. gr. copii de la Focuri—Iaşi, a fost transferată pe 1 April 913, la grădina de copii din com. Simnicea—Botoşani.

— S'a primit pe 1 April. 913, dimisia din învăţămînt, pentru a-şi regula drepturile la pensie, a învăţ. St. Teodorescu. de la Corneşti, Jud. Iaşi.

— Invăţ. I. Scutariu de la Forăşti—Suceava, a fost suspendat din învăţămînt, fiind condamnat la o lună închisoare de Trib. de Suceava pentru delapidare de bani de la Obştea locuitorilor din Foreşti.

— D-na Maria Corlat învăţ. ajutoare la şc. din Dălhăuţi—R. Sarat, a fost transferată pe 1 Febr. la şc. din Hălceni—Iaşi.

Intrunirea meseriaşilor.—Eri după amează a avut loc în sala Cantinei Şcolare din strada Elena Doamna întrunirea convocată de către cercul Uniunea Meseriaşilor.

Intrunirea a fost prezidată de către d. I. Constantinescu.

Seria cuvîntărilor a fost deschisă de către d. V. Arsenie care arată că mişcarea meseriaşilor din Iaşi a influenţat mult asupra lucrărilor casei Centrale.

Meseriaşii trebue să rămînă organizaţi pentru că numai astfel îşi pot apara interesele.

Al. T. Stoean cere reducerea cotizaţiilor şi mărirea ajutoarelor.

B. Leinstein, cere desfiinţarea articolelor din legea asigurărilor care fac separaţie între meseriaşii romîni şi cei evrei.

D. Kalman Mayer, arată neajunsurile care se observă încă în căutarea şi prescrierea reţetelor.

D. N. V. Vasilescu vorbeşte în numele meseriaşilor mărginaşi, arătînd că nevoile lor sunt mai mari ca ale tuturor.

D. Ilie Rosin arată că meseriaşii trebue să rămînă liniştiţi şi să aştepte cu încredere reforma făgăduită de către d. ministru Xenopol.

D. P. Smok, face apel la meseriaşii neînscrişi de a se grupa în jurul cercului.

Adunarea votează o moţiune, prin care se cere d-lui ministru al Industriei şi comerţului, să aibă în vedere la modificarea legei, şi dezideratele din memoriul prezintat de către cercul uniunei meseriaşilor iaşani.

ECOURI. — Intr'un cerc intim, în familie s'a serbat eri logodna d-lui Iosef Grünspan, fiul cunoscutului industriaş d. M. Grünspan, cu drăgălaşa d-şoară Rachela Şaraga.

Felicitări.

TEATRUL NAŢIONAL
Sîmbătă 2 Martie 1913
Misterele Camerei galbene

Ultime Informaţii

In ultimele zile. administraţia comunală a decis să amîne pentru anul viitor dărîmarea prăvăliilor din Streda Cuza Vodă, foaste casele Paşcanu, astăzi proprietatea comunei.

Proiectul nouei legi a teatrelor nu va fi depus în această seziune la corpurile legiuitoare.

O comisiune compusă din d-nii D. Gusti, Ch. Doronhet, I. Ursu şi I. Petrovici s'a prezentat d-lui ministru al instrucţiunii C. Disescu pentru a-i face comunicări privitoare la reorganizarea bibliotecei universitare din Iaşi şi înzestrarea seminariilor de pe lîngă universitate.

In locul lui C. Dafinescu inspector primar particular va fi înaintat de la 1 Aprilie d. I. Vărlănescu, revizor şcolar.

In şedinţa de eri a comitetului teatral s'a acordat premii de creaţii a cîte 100 lei şi dreptul de înaintare d-rei Olga Popovici şi d-lor Vernescu-Vîlcea, Slavnicu şi Guţulescu, iar menţiune onorabila d-rei Horga şi d lor Damira şi Calmuschi.

D-lor Damira şi Calmuschi s'a acordat şi cîte 50 de lei.

Notăm că d-ra Popovici este încă elevă a conservatorului, dar un talent distins care promite.

Discursul d-lui Lascar Antoniu, senator de Iaşi, rostit la 19 Februarie în Senat va apare în supliment în numărul de mîine al ziarului nostru.

Cu începere dela 1 Martie d. ministru al lucrărilor publice va primi în audienţă persoanele particulare, avînd interese în legătură cu serviciile ministerului, în zilele de Vineri şi Sîmbătă, dela orele 4—6 p. m.; iar pe d-nii senatori şi deputaţi, în toate zilele de lucru dela 5—6 p. m.

D. G. Jocu, inspector veterinar, a depus un raport al său d-lui director general al serviciului sanitar, prin care propune mai multe îmbunătăţiri ce urmează să fie aduse serviciului veterinar pe căile ferate.

Domnişoara Elena Lelescu studentă în litere a petiţionat la inspectoratul şcolar cerînd să i se deie o catedră de suplinitoare în învăţămîntul primar.

Pînă 'n prezent avem încă 5 studente, care ocupă suplinirile, înlăturîndu-se în acest mod absolventele cu 4 clase, ce suplineau în trecut, şi care nu corespundeau în deajuns menirei de profesoară.

Eri seara a avut loc logodna drăgălaşei d-şoare Mimy Marinescu fiica d-nei şi d-lui C. Marinescu directorul Băncei Naţionale din localitate cu d. Al. Manoliu Teţcanu, mare proprietar din Jud. Dorohoi.

D. dr. Slătineanu, inspector sanitar a sosit azi în localitate, însărcinat de direcţia generală a serviciului sanitar, pentru a ancheta diferendul dintre d. dr. Buzenchi, medicul veterinar al judeţului şi d. dr. Manolescu.

Pentru mîne după amează, este convocat consiliul comunal.

La ordinea zilei : tranzacţiunea concesiunei pompelor funebre şi raportul comisiunei însărcinată cu întocmirea regulamentului pentru transportul cu tramvaiul electric, a cărnei de la abator în oraş.

Se fac mari pregătiri pentru montarea piesei spectaculoase ; *Misterul Camerei Galbene*, pentru seara de Duminică în beneficiul d-lor V. Cuzinski şi C. Ionescu.

Va avea loc numai o singură reprezentaţie, aşa că publicul e prevenit să-şi procure bilete din vreme.

Consiliul de Administraţie al casei centrale a meseriilor a decis ridicarea amenzilor la care fusese impuşi, pentru neplata timbrelor de asigurare, meseriaşii din oraşul Vaslui şi a dispus în acelaş timp, pe baza art. 214 din legea meseriilor, ca aceşti meseriaşi să fie urmăriţi numai pentru valoarea timbrelor ne lipite.

Sportive.—Cursurile sportive înaintate de d. prof. C. Babeş, au produs o impresie foarte bună în publicul nostru.

De altfel nevoia unei şcoli de sporturi era de mult timp simţită în oraşul nostru.

O probă evidentă a acestei stări de lucruri e marele număr de persoane care au început să se intereseze de programul acestor cursuri.

Fiind în posesiunea lui, îl publicăm cu plăcere.

Pentru doamne şi domnişoare. Marţi, Joi şi Sîmbătă de la ora 4—5 p. m.

Pentru domni, Luni, Mercuri şi Vineri, de la ora 5 jum.—7 jum. p. m.

Pentru elevi de liceu şi copii începînd de la etatea de 5 ani, Marţi, Joi şi Sîmbătă de la ora 5—6 p. m.

Suntem siguri că şcoala întemeiată de d. C. Babeş va fi foarte frequentată, avînd în vedere talentul şi întinsele cunoştinţi pe care le posedă simpaticul profesor.

D. Gh. Popovici a plecat aseară în Capitală unde va continua astă-zi concursul pentru catedra de pictură decorativă.

Autorităţile noastre au fost înştiinţate că printre dezertorii romîni refugiaţi în Basarabia, se observă în ultimul timp o mişcare de reîntoarcere în patrie.

Profesorii gimnaziului „Alexandru cel Bun" din Iaşi au hotărît să dea leafa pe o zi, pentru fondul apărărei naţionale.

Siguranţa. — Agenţii serviciului de siguranţă din Iaşi, au arestat zilele trecute pe un individ, care se dădea sub numele de Popescu Gheorghe Mihail, de meserie brutar şi de loc din Tîrgovişte.

Individul era însă de meserie spărgător şi siguranţa a devedit că el, în tovărăşia lui Moise Steinberg zis şi Mutul făptuise o spargere în localitate, unde se refugiase de curînd, după ce făptuise o serie de nenumurate spargeri prin alte oraşe.

El se numeşte în realitate Dobrea Bărbulescu, zis şi Dobrică Bîcă şi e de loc din Bucureşti. Pare implicat în afacerea din strada Italiană.

— Acum cîtva timp comisia disp. I a arestat o întreagă bandă de pungaşi, care şi întindea ramificaţia pănă în judeţul Fălciu şi Peste Prut.

Aseară a fost arestat funcţionarul Constantin Rusu, de la căile ferate care făcînd cursa Iaşi-Ungheni ruşi obişnuia în fiecare seară să vie cu cîte un geamandan încarcat cu tutun şi ţigări ruseşti de contrabandă. Ancheta continuă.

— Dumitru Socoleanu, condamnat la un an închisoare şi care dispăruse din Iaşi, a fost eri arestat.

— La cabinetul II de instrucţie continuă astăzi a se asculta noi martori în afacerea scopiţilor descoperită din nou de subcomisarnl Onescu.

— Pe cînd doamna Maria Herovanu eşea Sîmbătă sara dela cinematograf, un pungaş s'a apropiat şi i-a furat din reticul binoclul. Hoţul a fost prins şi se numeşte Constantin Florea.

Intr'o şură a caselor d-lui Rau Sculy, din str. Lascar Catargi s'a găsit strangulat individul Camniscki.

La 3 Martie a. c. are loc adunarea generală a acţionarilor Casei de Scont şi Imprumut din Iaşi la sediul ei din strada Gh. Mîrzescu 17 casele M. H. Goldner.

Congresul picherilor. *Ziua I.* —Eri s'a deschis în sala şcoalei primare „Gh. Asachi" primul congres al picherilor, adunaţi în urma stăruintei societăţii picherilor înfiinţată în localitate.

Au asistat delegaţi din toată ţara.

Deschiderea congresului s'a făcut de către d. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice (discursul rostit de către d-sa îl publicăm în pag. întăia).

Preşedinte al congresului a fost ales d. Ion Mancaş.

Cea întăi lucrare a congresului a fost alegerea membrilor de onoare a societăţilor picherilor, proclamîndu-se preşedinte de onoare pe d. Al. A. Badareu, membri de onoare pe d-nii E. Ştefănescu, directorul personalului din ministerul de lucrări publice, ing. I. Ţintu şeful serviciului tecnic al jud. Iaşi şi C, Stoicescu conductor la aceleaşi serviciu.

Secretari ai congresului au fost d-nii Alex. Damaschin şi I. Dumitrescu. Intrîndu-se în ordinea de zi d, preşedinte al congresului arată situaţia grea în care se găsesc picherii şi speranţa ce o are întreg corpul picherilor, că d. Al. Badareu care-şi are atenţiunea aţintită asupra tuturor elementelor trebuitoare propăşirei ţărei, va face ca şi corpul picherilor să fie întărit.

D. I. Casieanu, Iaşi, arată că construirea şi întreţinerea drumurilor costă mult, face propunerea să se planteze pe lîngă fiecare canton cîte 200 nuci, ceia ce produce două vagoane în valoare pînă la 12 mii lei anual.

D. Gh. I. Tomescu (Argeş), vorbeşte despre înfiinţarea şi funcţionarea şcoalei de picheri.

D. Şt. Botez (Vaslui) cere ridicarea salariilor şi acordarea de diurne pentru deplasări.

D. Marinescu (Muscel) arată nevoia de a se pubica o revistă trimestrieală.

Adunarea hotărăşte ca viitorul congres să se ţină în Bucureşti.

Aseară toţi congresiştii au asistat la reprezentaţia de la Teatrul Naţional.

*

Ziua II.—Preşedintele propune şi congresul admite alegerea unei comisiuni de 10 membri, care să redacteze desbaterile congresului pentru a fi înaintat d lui ministru al lucrărilor publice.

Vorbesc d-nii M. Dima, I. Casian în chestia reorganizărei corpului picherilor.

Congresul alege apoi cîte un delegat din fiecare judeţ, care să reprezinte societatea şi revista.

Se stabileşte că de la 1 Aprilie a. c. să apară „Revista Picherilor".

Desbaterile s'au închis astăzi la ora 12 printr'un rezumat al desbaterilor făcut de către d. preşedinte.

*

La prînz toţi congresiştii se vor întruni la o agapă la berăria Luter.

După amează vor vizita Şcoala de arte şi meserii, atelierele c. f. etc.

Universitare.—In urma unei hotărîri luate de d. Dimitrie Alexandresco prorectorul Universităţei noastre, alegerea noului rector se va face mîne 26 Februar între orele 3—5 p. m.

Votarea se va face în sala Senatului Universitar şi vor participa 61 de d-ni profesori şi agregaţi.

— Mercuri 27 Februar ora 5 p. m. se va întruni senatul universitar unit cu consiliul facultăţei de medicină, pentru a preceda la recomandarea unui titular la catedra de farmacologie rămasă vacantă prin transferarea titularului la catedra similară din Bucureşti.

— In sala societăţei studenţilor în medicină a avut loc eri alegerea noului comitet.

Au votat 30 de membri alegînd pe d-nii : I. Ţicău ca preşedinte, C. Boureanu, Gh. Papahagi, I. Pascali, P. Cârlan. Gh. Popovici.

Alegerea a fost presidată de d-nul doctorand I. Dinescu asistat de d-nii I. Marcu şi I. Romano.

— D-nul Virgil Arion şi'a schimbat zilele în care va ţine prelegeri.

D-sa îşi va continua cursul de sociologie Marţi între orele 5 jum.—7 şi cursul de filozofia dreptului Mercuri de la 4—5 p. m.

— La seminarul facultăţei de ştiinţi d-nul Constantinescu student la geografie îşi va desvolta lucrarea sa asupra „Belgiei industriale".

Judiciare.—The Bank of Roumania Limited Bucureşti, a făcut apel contra sent. Trib. Neamţ, din 11 Fevruarie a. c. prin care s'a respins cererea de moratoriu a comerciantului Moriţ Strich din Piatra N.

Procesul se va judeca în cursul lunei Martie la Curtea de Apel secţia II.

— Gheorghe Ştefan Răşcanu a făcut apel contra deciziei Consiliului de disciplină al baroului de avocaţi din Jud. Fălciu, prin care a fost suspendat pe timp de 3 luni de a profesa.

Apelul a fost repartizat la secţia II-a a Curţei — cu termen la începutul lunei Martie a. c.

O arestare senzaţională. — De cîte-va zile se află arestat la siguranţa din localitate, un anume Bîrcă, cunoscut ca un vestit spărgător.

El a fost prins asupra faptului.

Insă nu era întăia oară, cînd acest Bîrcă fu adus la siguranţă, însă cu toate cercetările făcute, nu s'a putnt stabili identitatea sa.

*

D. Iacob Lupu, şeful siguranţei ne dă mărea de aproape, bănuind că acest individ are motive serioase de a-şi ascunde identitatea.

Acum în urmă şeful siguranţei fu înştiinţat, că de la siguranţa Capitalei se urmăreşte un lucrător brutar, a căruia semnalimente se potriveau cu cele a lui Bîrcă.

Din nou Bîrcă, care fusese pus în libertate de parchet, fu adus la siguranţă, şi supus la un interogatoriu strîns.

Bîrcă a cerut atunci să fie trimes la Bucureşti, căci el e autorul crimei din str. Italiană.

Se înţelege că siguranţa nu ia drept bună declaraţia şi face cercetări, pentru a vedea într'u cât poate fi adevărat aceasta.

Ori cum însă, d. Negrea, judecătorul de instrucţie, care instrueşte afacerea crimei din str. Italiană, informat, a cerut ca Bîrcă să fie de urgenţă înaintat siguranţei din Bucureşti.

Ordinul a fost ecsecutat şi sunt indicii ca siguranţei din Iaşi să i se datoreze descoperirea autorilor crimei din strada Italiană.

Dela 15 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele preţuri :

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.80
Unt pentru masă şi cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină	1.40 şi	1.60
Brînză de munte	1.80 şi	2,—
Brînză de munte în Burduf		2.80
Ouă zilnic proaspete	9 lei	suta
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.35
Idem	oca	0.50
Caşcaval greçesc		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.40
depozit permanent de Schweitzer elveţian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producţie proprie : muşchi afumat de porc, limbi afumate de vacă şi de porc, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub preţul pieţii.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri :

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb şi negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

De Inchiriat *un birou compus din 3 odăi, în strada Gh Mirzescu No. 17. A se adresa la dl. Max H. Goldner în acele case, etagiul de sus.*

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 25 Februarie

Turcia refuză despăgubirile de răsboiu

Constantinopol.—Se asigură că generalismul Izzet Paşa a fost rechemat şi că şeful statului major general Hadi Paşa va fi şi el înlocuit. Succesorul lui Izzet Paşa nu a fost numit pînă acum. S'a stabilit o înţelegere între guvern şi datoria publică, pentru prelungirea concesiunei regiei tutunurilor cu un termen de 10 ani. Singura deosebire care mai există e suma pe care ar trebui s'o plătească regia. Se oferă nn milion de lire pe cînd guvernul un milion şi jumătate, Directorul general al tutunurilor, d. Weyl. a plecat la Paris spre a termina această afacere.

*

Athena.—Crucişătorul „Hamidie" în urma unei furtuni s'a adăpostit lîngă Alexandreta, unde a oprit mici corăbii greceşti. Intrebînd pe marinarii farurilor din Rodos şi Calimnos, marinarii spun că comandantul crucişătorului „Hamidie" pare a fi de 30 ani, de şi ar fi german sau italian, iar nu turc. Crucişătorul „Hamidie" pare a fi fost avariat la proro şi are un cazan stricat. „Hamidie" a părăsit Mercuri portul Symi pentru direcţie necunoscută. Zvonurile care circulă despre o încăierare între greci şi bulgari la Salonic sunt fără temei. La Negriţa şi Ceagezi au fost într'adevăr mici neînţelegeri de ordin administrativ şi chiar mici incidente între soldaţi greci şi bulgari, dar fără ştirea superiorllor. O anchetă a fost ordonată.

*

Constantinopole.—Buletinul răsboiului spune că în zilele de 6 c., duşmanul a bombardat Adrianopole. In Bulair în ziua de 6, Artileria turcească a îndreptat tirul său foarte eficace în contra unui batalion inamic la Kurukcific, pricinuind mari pierderi.

In ziua de 8 duşmanul a bombardat de pe ţărm o şalupă servind ca far plutitor, în faţa localităţei Dogarnaslau ; şalupa a fost distrusă.

La Scutari zi un aeroplan bulgar a zburat de asupra oraşului Galipoli, unde a aruncat o bombă care nu a avut nici un efect.

La Ceatalgea nn s'a întîmplat nici o luptă.

„Vichdam" află că Hakki Paşa, ar fi exprimat lui Sir Grey şi ambasadorului Nicholson, dorinţa turciei, de a risipi ori ce neînţelegere şi de a strînge şi mai mult legăturile de amiciţie cu Anglia.

Tewfik Paşa ar fi exprimat aceleaşi dorinţe lui Sir Edw Grey.

Cu prilejul audienţei lui Hakki Paşa, regele George al Angliei ar fi făcut declaraţiuni importante mai ales în privinţa necesităţei de a încheia pace. Rapoartele lui Haki Paşa au fost comunicate ieri consiliului de miniştri.

*

Atena. — Agenţia grecească vesteşte că un detaşament de cavalerie trimis la nordul Ianinei a capturat 2.300 de fugari turci. Fiul lui Tahsin-Paşa un ofiţer prizonier de răsboiu a încercat să evadeze dar a fost arestat pe bordul vaporului unde se refugiase.

O desminţire

Bucureşti. — Ziarul „Adevărul", publică următoarele :

„Suntem informaţi în chip foarte positiv, că ştirea dată de unele ziare, relativ la un nou demers al Angliei, în privinţa mediaţiunei între Romînia şi Bulgaria, este cu desăvîrşire inexactă".

Sinuciderea unui romîn la Londra

Londra. — Ziarele anunţă că la Breghton, s'a găsit sinucis un tînăr, lîngă care zăcea cînele său, aseminea împuşcat.

S'a constatat că sinucisul este un romîn, anume Ion Dumitrescu despre care ziarele spun, că şi-a cheltuit averea într'o singură zi.

Decorarea d-lui Tache Ionescu

Bucureşti.—D. Sebeco, Ministrul Rusiei, s'a prezintat eri la d. Take Ionescu, şi i-a presintat insignele ordinului Sf. Anna, cu care Ţarul la decorat pe ministrul de interne.

Telefonul Iaşi-Bucureşti

Bucureşti.—Direcţia generală a Poştelor şi telegrafelor, a hotărît în definitiv, ca firul special telefonic Iaşi-Bucureşti, să servească numai acestor două oraşe.

Alegere

Tecuci. — Eri s'a efectuat alegerea unui deputat, la colegiul al 3-lea, în locul rămas vacant prin demisia d-lui Gh. Gazan.

A fost ales, d. Pascal Toncescu, guvernamental cu 564 voturi

Răsturnarea unui vapor

Tulcea. — Un vapor sub pavilion norvegian, ce venea din Brăila încărcat cu lemne, din cauza defectuozităţei încărcărei s'a răsturnat în faţa Ostrovului.

Cu greu vaporul a fost rădicat.

Mai mare parte din încărcătură s'a pierdut.

Moştenirea Calmuski

Chişinău! — Tribunalul a amînat pentru 8 Martie desbaterile în procesul moştenirei Calmuţki.

Boala Papei

Roma.—Papa a petrecut o noapte liniştită. Medicii au declarat că e vorba numai de o simplă inflamaţie a plămînilor, fără nici un simptom alarmant.

Decorarea d-lui dr. Istrati

Bucureşti. — In urma unui raport al d-lui Ministru Xenopol, prin care arată [illegible] d. dr. Istrati în mişcarea economică a ţărei, organizînd expoziţia naţională din 1906 şi contribuind la progresele comerciale şi industriale ale ţărei, M. S. Regele a decorat pe d. dr. Istrati cu medalia cl-I-a pentru merite comerciale şi industriale.

Consiliu de miniştri

Bucureşti. — Mercuri se va ţine un consiliu de miniştri, la ministerul de interne, sub preşedinţia d-lui Titus Maiorescu.

Casa de scont şi Imprumut din Iaşi

Societate Anonimă

— Str. Gh. Mîrzescu No. 17. —

Capital Social 500.000 lei.

Rezerve 100.000 lei.

CONVOCARE

A 37-a Adunare Generală a acţionarilor Casei de Scont şi Imprumut din Iaşi va avea loc în ziua de Duminică 3 Mart 1913, oara 1 p. m. în localul societăţei str. Gh. Mîrzescu No. 17.

Ordinea de zi este următoarea :

1). Raportul Consiliului de Administraţie asupra mersului societăţei în cursul anului 1912.

2). Raportul cenzorilor conf. art. 186 al IV din cod. com.

3). Aprobarea conturilor exerciţiului închis la 31 Decembrie 1912 şi descărcarea consiliului de administraţie de gestiunea sa.

4). Distribuirea beneficiului net pe anul 1912.

5). Alegerea a 2 Membri în Consiliul de Administraţie.

6). Alegerea a 3 cenzori şi tot atîţia supleanţi pentru supravegherea operaţiunilor în cursul anului 1913 precum şi fixarea jetonului de prezenţă a membrilor din Consiliu şi a domnilor Cenzori.

Domnii acţionari care voesc a lua parte la adunarea generală sunt rugaţi a depune acţiunile la societate.

Consiliul de Administraţie.

De Inchiriat

Localul Bereriei Unirea, *din piaţa Unirei 9, este de închiriat dela 23 Aprilie 1913. A se adresa la proprietarul E. I. Brumer Str. Lăpuşneanu 41.*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢ)
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel
SOCIETATE PE ACŢIUNI
BUCUREŞTI—No. 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18—BUCUREŞTI.—Telefon 6/97

Deposit şi Fabricaţiune de:
Sine de oţel.—Vagonete.—Macazuri.—Plăci turnante.—Locomotive.—Roate.—Osii.—Cutii de unsoare.—Eclise.—Buloane.—Crampoane etc.—Şine şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnisează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o economie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transport de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ
SE DĂ CU CREDIT ÎN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Rinichi şi — Besinterie —

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnu ui I. DAVIDESCU Tecucin
Reprezentant pentru Olteniţa şi Muntenia ISAKROFFLER BUCUREŞTI

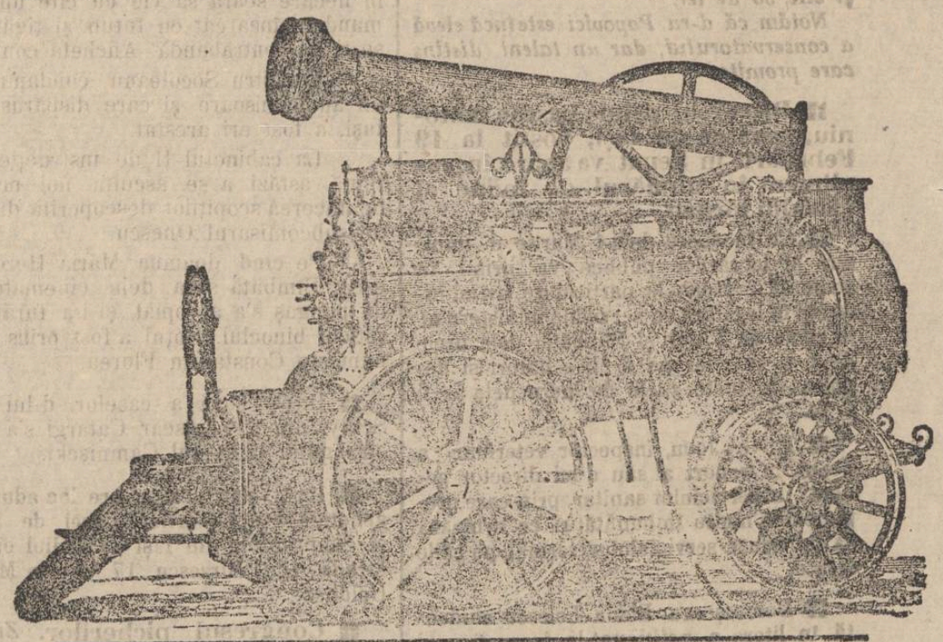

La administraţia ziarului se primesc anunciuri preţuri convenabile.

Cereţi numai:
Parfumul şi Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — Moscova
Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
„ Regale Română
„ Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co
Se distinge: prin mirosul lui plăcut, întocuind cu totul esenţele
De vînzare la toate Droguerile şi Mag. de Parfumerii din ţară.
Pentru informaţiuni a se adresa Domnului
Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţiuni Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 polite de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă
Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453.500 ca garanţie pentru asiguraţi din Reminia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca divideade
Lei 1.980 25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Iostacabilitatea poliţei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRĂTIANU No. 166
(foastă strada de Sus)

FORTE-JTE
LA FORTE INFAYDABLE
Prix: 0'60
Raymond GAFIEL
Rue Jean de la Hogueterie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco du Album sur demande

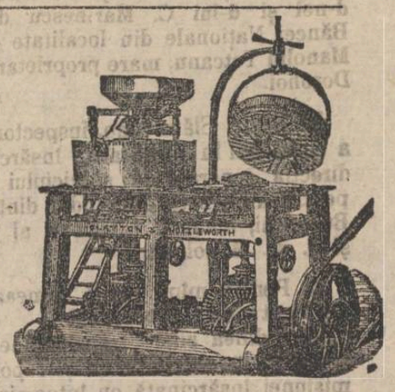

Inginer I. CANA
Autorisat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* îngheţului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni —Proiecte— Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţile cele mai bune la *dispoziţie.*

FONDOIR
Prix..... 0'60
R. GAFIEL
Envoi franco pour Poulies et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

CAPSULELE LUI RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu
Singurele capsule de *gluten* cu copaiu approbate de Academia de Medicină din Paris. — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc *nici una dată righieli.* Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în forte scurt timp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*
BOLELE SECRETE
A nu primi decât Flacônele cari pórta, pe invelişul de afară, *semnătura lui Raquin* şi *Timbrul oficial* (în albastru) al *Guvernului francez.*
DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
Şi în tóte principalele Pharmacii
UNDE SE POT GĂSI ASEMENEA SI
CHĂRTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
Intrebuintate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Iaşi.—Tipografia H. Goldner str. Gh. Mîrzescu 17—

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1818 — Mercuri 27 Feb. 1913

Politica și Profesorii

Se știe că profesorii, spre deosebire de ceilalți funcționari ai statului, se bucură de mai multe prerogative politice. Constituția a clasat profesoratul între profesiunile libere, dînd drept membrilor săi să fie aleși în Parlament, ba chiar să ocupe și funcțiuni administrative, fără ca ei să fie obligați a demisiona din posturile lor de carieră.

Indatoririle profesorului însă, ca funcționar al statului, vin foarte adeseori în conflict cu drepturile lui de cetățean, iar limita unde aceste îndatoriri se sfîrșesc și unde drepturile ar trebui să aibă precădere, nu se poate bine preciza. Din această pricină activitatea profesorului în afară de școală și de curs, este una din chestiunile asupra căreia părerile sunt cele mai împărțite.

Dreptul de a fi ales, după cum de altfel era de așteptat, atrage după sine și dreptul de luptă, de luptă cetățenească, unde, ori cîtă stăpînire de sine ar avea cineva, nu se poate să nu se strecoare și puțină pasiune care, cîte odată, poate să împingă la acte ce depășesc prevederile art. 226 din regulament. Acest articol, în virtutea căruia mulți dintre membrii corpului didactic au fost chemați înaintea consiliului permanent, sună astfel:

„Profesorul este dator a se purta cu deferență față de autoritățile țării în genere și ale școalei în particular; este dator să asculte e consiliile inspectorilor și ale directorului, să trăească în cea mai bună înțelegere cu toți colegii săi".

Mai înainte de toate trebue de observat, că prevederile acestui articol se referă mai mult la raporturile profesionale dintre autoritate și subalterni, dintre ministru și profesor. Lucru acesta l-a avut până acum în vedere și autoritatea școlară superioară. Numai așa se explică faptul că regretatul profesor Spiru Haret și d. Ermil Pangrati n'au fost chemați înaintea consiliului pentru articolele lor extrem de violente împotriva fostului ministru d. Vlădescu, după cum n'a fost chemat nici onorabilul d. profesor Sabba Ștefănescu, pentru articolele sale împotriva fostului ministru Haret.

Aceasta, încă odată, nu se poate explica decît prin faptul că autoritatea superioară a fost reținută de scrupulul de a nu amesteca activitatea profesorului cu activitatea sa ca cetățean. O estindere a art. 226 din regulament, chiar foarte puțin accentuată, în afară de școală, poate să ducă la cele mai neașteptate abuzuri. Profesorul în acest caz, ar trebui să stea cu gura pururea închisă, căci cea mai mică a sa protestare împotriva actelor înalților demnitari, ori cît ar fi ele de arbitrare, ar putea foarte bine să fie interpretată de către cei interesați, ca o ofensă adusă autorității. Pentru fiecare cuvînt scris la o gazetă, profesorul va fi amenințat să îndure pedeapsă. Dar atunci mai bine să i se ia dreptul de a scrie și a vorbi în public, să se șteargă din constituție această prerogativă.

Reamintesc însă, că dacă constituția a prevăzut acest drept, n'a făcut-o doar numai de dragul profesorului, ci mai mult din spirit de prevedere. In adevăr, libertatea cuvîntului este unul din punctele cele mai mari și mai de căpetenie din programul tuturor Constituțiilor. Prin libertatea cuvîntului pe de altă parte, se înțelege nu numai dreptul de a semnala un abuz sau o greșală și de a comenta. Acest drept poate să aibă o înrîurire binefăcătoare asupra vieții publice numai atunci, cînd există și elemente cari să-l înțeleagă și să-l exercite; altminteri, evident, el rămîne o curată literă moartă.

Intemeietorii constituției noastre și-au dat seama despre lucrul acesta și și-au zis: E bine să existe o categorie de oameni mai independenți, profesorii, cari să-și poată da părerea în public, în mod liber și fără teamă. Critica și comentariile lor vor fi un fervent bun pentru opinia publică romînească, încă în formație și în acelaș timp, o piedică pentru arbitrariul nemăsurat al autorității. Dar ei uneori au abuzat, mi s'ar putea răspunde. Dar oare de partea cealaltă nu s'a abuzat? Dacă ar fi să cercetăm și să cîntărim încălcările ce s'au făcut de o parte și de alta, rezultatul, fără îndoială, nu ar ieși poate tocmai în favorul autorității.

Prin urmare, dacă autoritatea școlară a fost în genere îngăduitoare față de activitatea profesorului în afară de școală, ca cetățean, este numai pentru a nu da prilej de abuzuri, presimțind că intervenirea ei pe acest teren ar aduce mai mult rău de cît bine.

Acest scrupul îl întîlnim și la ministerul de războiu, unde legea și regulamentul sunt cu mult mai severe. Și aici există o categorie de oameni a căror atitudine poate da loc la multe controverse: ofițerii de rezervă.

Acum cîți-va ani, cu prilejul unui proces, procesul căpitanului Dimulescu, s'a iscat o vie discuție în presă, asupra faptului dacă un ofițer de rezervă poate fi făcut răspunzător pentru articolele sale impotriva stării de lucruri din armată. Iată ce scria de pildă *Viitorul*, organul partidului liberal care atunci era la putere:

„...Aceleași ziare publică textul traducerii înaintea cousiliului de reformăa căpitanului Dimulescu, arătînd că atunci ar trebui să se ia aceiaș măsură și pentru d-nii N. Filipescu, Cantacuzino etc..

E greșit de a cere să se aplice aceiași măsură și acelora cari au scris articole în *ziare politice*; unui ziar însă, ce se pretinde organ *militar*, i se cere urbanitate, cuviință și mai presus de toate respect pentru legiferările și deciziunile sancționate prin înalt Decret Regal".

Vedem dar, că, după părerea unui organ oficios, calitatea de ofițeri în rezervă nu exclude pe acea de cetățean, aceasta din urmă putîndu-se manifesta oricum, cu condiție numai ca manifestarea să nu se facă în cazarmă și prin organele militare.

Dacă e să facem o apropiere între profesori și ofițerii de rezervă, am putea deci conchide și cu drept cuvînt, că însușirea sau calitatea de profesor nu trebuie pusă în discuție decît numai în cazul cînd el își publică articolul într'o revistă pedagogică. Aceasta ar fi întru cîtva un indiciu că autorul, dacă e profesor, vrea să se manifeste ca atare. Dar într'un ziar politic? De unde voiți să știe publicul că acel ce semnează acolo este un membru al corpului didactic? Ce ar putea face pe public să-și închipuie că un Popescu, Ionescu sau Vasilescu este numai decît profesor și nu altceva? Eu socot mult mai jignitoare pentru autoritatea școlară, articolele agresive în josul cărora se pune pur și simplu, „un profesor", decît cele semnate cu un nume propriu autentic, nelnsoțit de titulatura de „profesor".

De aici, bine înțăles, nu urmează numai decît că profesorul, cînd scrie într'un ziar politic, trebuie să confunde libertatea cu licența. Impunitatea aceasta, pe care noi o cerem cu atîta stăruință, înțelegem să fie mai mult un corolar al stăpînirni de sine. Mai cerem, de asemenea, ca profesorul, în discuțiile sau polemicile sale, să fie de o perfectă bună credință, căci și neadevărul poate fi îmbrăcat în forme corecte. Cu cuvinte alese și cumpănite, sub ondulația studiată a fazei, cîte lucruri cîte învinuiri nedrepte, cîte însinuări nu se pot strecura!

N. Em. Teohari.

Ce s'a dobîndit

Suntem în ziua unei importante alegeri, deși nu are nici un caracter politic: alegerea unui nou rector al universității din Iași.

E firesc și e necesar chiar ca ochii tuturora, în a doua Capitală a țării să fie atintiți asupra înaltului așezămînt cultural pentru că aici se făurește o bună parte din interesul superior, vital al țării noastre, din însuși destinul ei. Universitatea este doară așezămîntul cultural care are menirea să vegheze, ca un străjer neadormit și nebiruit, la păstrarea misiunii culturale și etnice a Iașului, a fi punctul de raliare a tuturor forțelor de producțiuni și de propășire intelectuală în orașul pe care soarta l'a osîndit la un regres economic, datorit unei profunde schimbări istorice în dauna Capitalei de altă dată.

Intîmplările au făcut să aibă loc alegerea de rector cu mai multe luni de zile înaintea termenului oficial, cînd avea să expire mandatul fostului rector. Accidentul ar fi neînsemnat în sine, dacă el nu s'ar datora unor împrejurări care merită să fie subliniate în această zi,— împrejurările de luptă sau cel puțin de conflict între Senatul universitar și între Rector. Conflict nu numai de atribuțiuni, ci și de convingeri, de procedee, de doctrină, dacă putem întrebuința cuvîntul acesta imaterial în circumstanțe cam brutale.

Deosebirea se știe în ce anume a consistat și de unde a pornit. Se știe de asemenea, după modul cum a fost tranșat și de unanimitatea senatului universitar și de către ministrul instrucției publice —că acesta va fi, în viitor, un punct cîștigat, adecă; se va ști că mai presus de capriciile trecătoare ale tineretului universitar fără experiență, mai presus de interesații lor ocrotitori și îndrumători, —veghează un principiu de o ideală obiectivitate și de bun simț,—principiul că studențimea trebue să asculte, să se obicinuiască a se supune disciplinei, în interesul lor propriu, pentru binele și folosul lor—ca și pentru demnitatea instituțiunii universitare în cere vin să se adape la izvoarele sănătoase ale culturii; ale seriozității și ale dreptății. In care, cu riscul de a înfrunta o efemeră impopularitate, nu-i menține pe drumul acesta, nu este un sprijinitor cu adevărat al tineritului universitar.

Acest simplu adevăr pe care l'a stabilit încă odată Senatul universității noastre credem că s'a dobîndit și s'a întărit cu prilejul ultimelor întîmplări universitare ieșane.

△

NOTA ZILEI

O literatură a ciudățeniilor... telefonice,—iată ce nu există încă. S'ar putea culege totuși volume întregi de erori de transmisiune, provenite din tot soiul de... atingeri capricioase ori numai de confuziuni datorite glasului, auzului—la distanță.

Așa, bună oară, ni s'a apărut amuzant, pe ziua de eri nrmătoarea curiozitate telefonică. Intr'un cotidian din Capitală a apărut la rubrica „Iași":

„Astăzi s'a deschis aci congresul spițerilor..." etc.

Intre titlurile corespondenței se cetia: „Congresul farmaciștilor". Tot așa pe afiptul placardat pe chioșcuri, cu sumarul gazetelor. Era evident. Secretarul de redacție primind telefonul despre „congresul *picherilor*" a înțeles—spițerilor. Părindu-i-se cam prozaic cuvîntul a pus titlul mai literar: „congresul farmaciștilor". Tot așa—pe placarda de reclamă.

Și iată cum o simplă distracție a telefonului—de care nu e vinovată măcar sentimentala telefonistă visătoare—poate da naștere celor mai amuzante echivocuri și quiproquouri.

Chestiuni sociale

Pentru meseriașii bolnavi

Un ziar al meseriașilor din Capitală relatează convorbirea unui reprezentant al breslelor cu d. Dim. Nenițescu, fostul ministru de industrie, autorul legei meseriilor.

Venind vorba despre înființarea de sanatorii, prevăzută în Lege, d. Nenițescu a zis între altele:

— „Cu multă dragoste am fi pus, chiar de pe acuma să se înceapă preparativele pentru construirea acelor sanatorii, despre care îmi vorbiți voi, dar Statul nu mi-a pus la dispoziție,—ca în Germania și în alte țări,—cîte-va milioane, ci, s'a mărginit la un ajutor restrîns.

Ideea însă, n'are să rămîe jos, ci cred, că după cîți-va ani, pînă ce se vor strînge fonduri suficiente, se vor începe să se clădească și „Sanatoriile" despre cari îmi vorbiți voi,—sanatorii cari vor fi de un mare folos meseriașilor bolnavi,—dar mai cu seamă ftizicilor, cari sînt destul de numeroși în rîndurile voastre, ale meseriașilor.

Totuși, pînă la îndeplinirea acestui punct, prevăzut în legea meseriilor, voi înființa 100 de Barace cu cîte 2 paturi fie-care, chiar în cursul anului viitor.

„Baracele" vor fi foarte bine construite, ca bolnavii să poată găsi adăpostul și căutarea necesară și le voi repartiza după necesitate la diferite stațiuni.

Asemenea „Barace", ne-a spus d. Nenițescu, sunt de mult și în Germania și au dat rezultate destul de satisfăcătoare"

Chiar sub această modestă formă de senatorii, începutul ar fi de folos. Credem că excedentele realizate de administrația Cassei Centrale ar îngădui să se pună în aplicare încercările de care e vorba în convorbirea de mai sus.

R.

CE FACE ANGLIA?

Lumea privește cu nedumerire ceia ce se petrece în Anglia. Nu se cunoaște exact atitudinea ei și diferitele curente ce străbat această țară, fie ca îngrijorarea, destul de mare azi, să crească încă.

In ultimele zile chiar, presa străină a înregistrat versiunea, că Anglia nutrește o părere deosebită, în ceia ce privește mediațiunea Puterilor și diferendul romîno-bulgar. Insemna o vădită părtinire a Bulgariei și o amînare a rezolvirei diferendului, cu consecinți primejdioase. Din fericire s'a constatat că știrea era inexactă și desmințirea ei a urmat imediat, aducînd în sufletele tuturor liniștea, atît de trebuitoare în aceste momente grele.

Există în Anglia un curent, care tinde să arunce Anglia într'o aventură periculoasă, împingînd tocmai Anglia să pună resboiul de revanșă între Germania și Franța, sprijinind Franța împreună cu Rusia.

Dar o statistică militară, a calmat ca prin farmec glasul presei, care susținea această părere.

I s'a adus la cunoștință, că în caz de răsboi, Franța va avea un număr mult mai mic de soldați, de cît Germania, nu minus de 500.000 oameni, și Italia cu 200.000 de soldați va imobiliza pe francezi la frontiere, ceia ce flota engleză nu va putea împedeca. Și însuși nu va putea însemna mare lucru acel milion de trupe ce ar ridica Rusia, de oare ce aceste trupe ar putea ușor fi imobilizate de Austria, care dispune de forțe tot atît de puternice.

Această statistică interesantă a provocat o schimbare în opinia publică liberală a Angliei. Acum se tinde a se depune o muncă deosebită, pentru a aduce o înfrățire între Franța și Germania și a readuce pacea în Europa.

Dan.

ECOURI

Cu ocazia serbărilor ce vor avea loc în curînd pentru celebrarea centenarului lui *Verdi*, se citează detalii curioase asupra primei reprezentații a operei *Traviata* care avusese loc la teatrul Fenice din Veneția.

Primul rol îl avea o artistă „de primo cartello", dar care nu avea nici de cum fizicul necesar rolului!

Era un calos. In ultimul act a simulat așa de rău accesele de tusă încît cît pe ce era să stingă lămpile de la marginea scenei.

Publicul izbucni în hohote de rîs la replica doctorului care „nu-i mai dădea Margaretei de cît cîte-va oare încă de viață".

Saracul actor dezorientat de această strașnică ilaritate nu mai știa ce să facă și cînd servitorul întrebă pe lîngă ușă „cum îi mai merge Doamnei?" el făcu un gest stîngaciu de umere. Și sala se porni iarăși pe rîs. Iar cînd cortina se lăsă în jos, doctorul căzu leșinat lîngă Margareta și aceasta, cu brațele-i voinice îl duse ca pe o pană în cabina lui.

OAMENI ȘI LUCRURI

Unul care a fost...

Ziaristica e la ordinea zilei prin constituirea unei organizațiuni: societatea Presei. Ar fi fost o culme ca gazetele să nu fi reușit a face o... actualitate a lor proprie, măcar odată.

Că miniștrii, la noi în țară, sunt totdeauna foști gazetari, e un adevăr banal. Dar cineva, despre care s'ar fi zis mai puțin că e „de-ai noștri" era defunctul Spiru Haret. Iată însă cum își încheie mișcătoarea bucată de amintiri, în „Viața Romînească" scriitorul Spiridon Popescu, unul din intimii și favoriții regretatului om de stat:

„Cu două săptămîni înainte de moarte mă pomenesc cu el, într'o sară, la mine acasă.

— Uite ce-i, d-le Popescu. Mie, te rog, să-mi dai loc mai des (în ziarul „Deșteptarea").

— Ba, nu prea! răspund eu, cam în glumă, cam într'adins.

— Iacă de ce!—urmează el. Eu am de gînd să public o serie de articole. Nu te speria! Am să ți le fac potrivite, cu legătură între dinsele, dar cu titluri deosebite și fără „va urma".

— Apoi, domnule Haret, — fac eu — nu-i loc—mai bine.

Văd că se uită la mine mirat.

— Și nu-i bine—urmez eu rizînd — pentru că eu vreau să am articole iscălite de Dv. cît mai rar. Știți bucățele alese se mănîncă mai rar și-s așteptate mai cu poftă...

— Ia să nu-mi umbli cu fleacuri! mă întrerupse el voios. Țin eu mult să urmeze articolele mele unul după altul, ca să nu se peardă legătura pentru cetitori.

— Mă tem, d le Haret, că o să înceapă lumea să vă spună că v'ați făcut gazetar.

— Ei! întrerupe el, mereu voios. Nu-i întăia dată cînd mă fac gazetar. Am mai fost în două rînduri gazetar. Nu-mi pasă de asta!

In aceiași sară mi a lăsat primul articol din seria pe care își propunea s'o scrie, intitulată „Țăranii arendași".

Deși defunctul Haret s'a manifestat în ziaristică și în alte împrejurări, — a fost în genere dintre cei mai cumpătați în ale publicisticei militante. Poate, pentru că lucra pe tărîmul științific. Tocmai de aceea exemplul e mai suggestiv, în înțelesul că nici un om politic nu se poate să nu fi trecut prin activitatea ziaristică propriu zisă,—la noi ca și aiurea.

Lucrul acesta își are înțelesul lui acum cînd avem faptul nou îndeplinit zilele aceste: întemeiarea unei societăți a presei cuprinzînd toate elementele active ale ziaristicei romîne.

Rodion.

Scopul și tendințele facultății internaționale de pedologie

Discurs rostit la deschiderea cursurilor, în localul facultății, de d-ra dr. Ioteyko, directoarea facultății internaționale de pedologie.

Doamnelor, domnilor,

Mișcarea pedologică poate fi pusă în legătură cu acea tendință mare, care își face drum pretutindeni la lumină și care constă în a face ca să pătrundă și știința în domeniul aplicațiunilor practice. Dacă unii savanți ca regretatul Henri Poincaré, rămîn exclusiv numai în domeniul științei pure, alții mai numeroși, părăsesc acest teren de sidef,—lăsînd să străbată pînă la dînșii murmurele vieței, cu chemările lor îndemnătoare. E vesela și cuceritoarea intrare a științei în viață. Savanți iluștri, ca Dubios-Raymond, fondatorul electro-fisiologiei nervoase, putu să-și treacă 50 de ani din viață, studiind nervul sciatic al broaștei.

Departe de-a nesocoti astfel de lucrări sunt cea dintăi care să le aduc laude, și chiar eu însumi, vre-o zece ani în șir am lucrat cu, aprindere pentru a scoate la lumină problemele de fisiologie a mușchilor și nervilor; iar faimosul nerv sciatic al broaștei a fost și el de asemeni, obiectul asidiilor mele cercetări. Dar e cu putință să rămîi lipit numai de laborator? Problemele științifice, rezolvite pînă acum de fisiologiști și psihologi, nu ar putea intra în domeniul public, spre a sluji la îmbunătățirea condițiilor de viață a oamenilor?

Acestea sunt, într'adevăr, chestiunile pe care le pun toți astă zi, și aceasta e tendința la aplicările practice, luînd acest termen în înțelesul cel mai larg care caracterizează epoca noastră, pentru care pragmatismul este expresia cea mai modernă.

Ele dovedesc că o adevărată sinteză s'a închegat în domeniul științific, că controversele au mai slăbit și că astă-zi e cu putință să atingi o parte de adevăr, acel adevăr întru căutarea căruia cele mai de seamă spirite, s'au dedat în chip absolut.

Ori, în acest domeniu al aplicațiunilor un prim rezultat obținut în urma cîtor-va experiențe hotărîtoare, au dovedit că era foarte greu, dacă nu cu neputință, de a scinda aceste două roluri, acel de cercetător, savant, inventator, și cel de practician, care aplică datele dobîndite de alții.

Imposibilitatea părea grea, mai ales în cel de al doilea caz. Frumoasele descoperiri ale științei riscau să fie rău înțelese, și rău adaptate necesităților vie

Societatea Creditului Funciar Urban din Iaşi

TABLOU

de imobilele şi apartamentele din Iaşi ce sunt de închiriat cu începere de la 23 Aprilie1913.
Amatorii de a lua în chirie imobilele şi apartamentele arătate în acest tablou se vor adresa la sediul Societăţii din Iaşi strada Lăpuşneanu No. 37 cu oferte închise în toate zilele de lucru pînă la 15/28 Martie a. c.

NUMELE imobilelor	Str. şi No. casei	Felul încăperilor şi numele actualilor chiriaşi
Em. Haier	Şos. Racovitză 3	Intreg imobilul deschiriat.
Dr. W. Finchelstein	Pomir 6	2 odăi în etajul de jos, bucătărie şi camară pentru lemne ocupate de d. O. Grünberg şi două odăi şi bucătărie în curte
A. Catenberg	C. Negri 84	1 dugheană şi 2 odăi ocupate de d. Marcus Löbel.
Sofia Abramovici	Dancu 9	Intreg imobilul compus din 2 apartamente ocupate de soţii Abramovici şi S. Iosupovici;
N. Marcopol	Piaţa Halei 3	2 odăi ocupate de d-nii Zeida Goldman şr C. R. Leib;
Zussman şi Marantz	Pomir 8	3 odăi şi un antret ocupate de d. G. Liebling;
Căpit. Cantuniari	C. Negri 6—8	Locuinţa ocupată de d-na Maria Haimovici;
M. Munteanu	Palat 41	2 odăi, bucătărie în ogradă şi pivniţă în comun ocupate de d. Iulius Eicher;
L. M. Spaier	Mitropoliei 16	Baia „Diana";
Palat. Societăţii	Lăpuşneanu 37	Una dugheană şi o odae ocupată de d. W. Feuerştein;
El. Ghiorghiu	Socola 96	4 odăi ocupate de d. Marcu Ianovici;
A. Marcovici	Albă 51	2 odăi, 1 antret şi camară pentru lemne ocupate de d. B. Zilberştein;
Şmil C. Zugravu	Rufeni 29	Intreg imobilul
Cost. Fătu	Albineţ 14	2 odăi ocupate de d. Zamfir.
N. Culianu	M. Eminescu 10	Başca pentru depozit de spirt şi un grajd în ogradă ocupate de d. I. Barber.
A. I. Ghiorghiu	Muzelor 14	4 odăi în etajul de sus, jos bucătărie şi spălătorie, pivniţă şi ogradă în comun ocupate de d. I. V. Baltă şi una odaie şi camară ocupate de d-na Amalia Blesciug.
A. şi N. Popescu	Sărărie 106	1 odaie şi bucătărie ocupate de d. Ioină Bercovici şi un subsol.
Emil Ortony	Şos. Moara de Foc 8	2 magazii deschiriate.
L. Iţicovici	I. Brăteanu 191	apartamentele locuite de d-nii P. Ghiorghiu, Ţ. D. Decu şi Constanţa Ţoui.
Starostescu Cucu Em.	Toma Cozma 16 bis.	întreg imobilul ocupat de d. Iancu Zarifopol.
Căpit. P. Gane	I. Brăteanu 146—8 şi Muzelor 40	mai multe apartamente.
Maria G. Nathanson	Golia 2 şi Cucu 62	Intreg imobil compus din 14 apartamente.
Madlena Drăghici	Arcu 9	mai multe apartamente.
Şendla I. B. Cahana	Procopie 8	un beciu.

DIRECŢIUNEA.

ţii, dacă aveau să fie mănuite de către persoane cu vederi înguste şi a căror cultură insuficientă ar fi în contradicţie flagrantă cu scopul urmărit.

De aci două posibilităţi care ni se deschid dinainte. Sau că aplicaţiile să fie îndeplinite de către savanţi sau trebue dat practicianilor un rang de cultură şi de ştiinţă îndestulător pentru îndeplinirea înaltei lor chemări.

Aceste două căi ar putea fi de altfel urmate paralel, dar bine înţeles că cea de a doua este aceia, care va fi cu mult mai productivă, căci ea va permite tot deodată să se dea o extindere mult mai mare datelor ştiinţifice. Aceasta e exact cel puţin întru cît priveşte domeniul educativ.

Examenele particulare

Direcţia învăţămîntului particular a trimes următoarea înştiinţare şcolilor private din ţară:

1) Elevii şi elevele pregătiţi în familie sau în institute particulare sunt admişi să treacă examen pentru materiile cursului secundar.

Nu se vor admite la acest examen şcolarii eliminaţi din şcoalele Statului pe tot timpul cît au fost eliminaţi şi nici şcolarii, care fiind înscrişi într'o şcoală secundară a Statului au părăsit-o după 31 Decembrie.

2) Cererile pentru înscrieri la examen se adresează Ministerului, direcţiunea învăţămintului profesional şi particular, cel mai tîrziu pînă la 30 Aprilie seara, *începînd chiar de acum. Orice cerere primită după această dată va fi respinsă, iar cand datul va pierde dreptul de a da examen, atît în Iunie cît şi în Septembrie.*

Elevii vor trebui să treacă examenul în oraşul în care s'au pregătit, afară de cazul cînd în acel oraş nu s'ar afla nici o şcoală secundară a Statului de felul acelora pentru care se cere trecerea examenului, în care caz vor cere înscrierea în oraşul cel mai apropiat.

3) Pe lîngă petiţiunea de înscriere vor trebui anexate următoarele acte:

a) Dacă se cere a se trece examenul pentru clasa I secundară, certificat public de trecerea claselor primare şi actul de naştere; iar dacă se cere înscrierea pentru examenul unei alte clase secundare, certificat public de promoţiune din clasa secundară precedentă, şi dacă certificatul este obţinut ca elev preparat în particular înainte de 1907 şi actul de naştere.

Elevele care cer înscrierea la examen de clasa VI secundară de fete vor prezenta pe lîngă certificatul de fete şi certificatul de absolvirea cursului cel inferior.

b) Recepisa din care să se constate că s'a vărsat la o casă publică, în contul administraţiei Casei şcoalelor, suma de lei 50 pentru cursul inferior de liceu sau şcoala secundară de fete şi lei 80 pentru cursul superior de liceu sau şcoală secundară de fete.

Pentru celelalte şcoale se va plăti 30 lei pentru cursul inferior sau elementar şi 40 lei pentru cursul superior

Taxa de corigenţă este 25 lei.

Orice cerere de înscriere care nu va fi însoţită de actele arătate mai sus şi nu va arăta lămurit clasa şi oraşul în care urmează să treacă examenul, secţia şi programa (secundară de băeţi, ori secundară de fete) după care s'a preparat şi pentru care se prezintă la examen, precum şi cererile cari nu vor indica locuinţa candidatului (Oraşul, strada, No. casei sau cătunul, comuna, judeţul) se vor pune la dosar şi nu li se vor da curs sub nici un motiv.

Dacă certificatul de studii al candidatului este mai vechiu decît doi ani, candidatul va fi supus şi la un examen sumar pentru clasa precedentă. Pentru acest examen suplimentar se va plăti tot taxa de 30 lei, cu o recepisă separată de cea pentru examenul de clasă.

Pentru scutirile de taxă petiţionarii se vor adresa, din timp, numai administraţiei Casei şcoalelor, căreia va înainta şi un act de paupertate.

In Septemvrie nu vor fi admişi decît corijenţii rămaşi din Iunie şi cei amînaţi de Minister pentru motive bine şi la timp justificate. Inscrierile la aceste examene se vor face numai până la 10 August, cel mai tîrziu.

Examenul de corijenţă se trece numai în sesiunea imediat următoare celei în care elevul a rămas corigent. Nedînd examen în acea sesiune, elevul corigent rămîne repetent.

Zilele de examen pentru şcolari pregătesc în particular vor fi de la 1 la 20 Iunie inclusiv, fără deosebire de Duminici şi serbători. Orele de examen vor fi de la 8 la 11 jum. şi de la 3 la 6 p. m.

Tramvaiele electrice din Iaşi

Aduc la cunoştinţă că sînt cîteva locuri vacante de conductori şi manipulanţi.

Condiţiunile de admitere:

1) Etatea pînă la 30 ani.
2). Satisfăcut legea recrutărei.
3) Certificat de 4 clase primare.
4) Certificat de bună purtare.
5) Garanţia 200 lei.

Ofertanţii se pot prezenta Direcţiunei în fiecare zi între orele 10—12 a. m.

Litere-Ştiinţe-Arte

Necrologul neapărut. — Numărul nou al „Vieţei Romîneşti"—consacrat aproape în întregime memoriei defunctului Spiru Haret, are următoarea notiţă la „Revista Revistelor".

„Numărul de Ianuarie al „Convorbirilor" păstrează o tăcere mormântală despre moartea lui Haret. Revista care consacră articole funebre arhitectului Mincu, magistratului Grigore Buicliu, n'are un cuvînt pentru Haret. E *singura* publicaţie romînească care a tăcut..."

Nota urmează pe un ton din ce în ce mai acru şi să termină prin un atac violent,—cam prea violent.

Personalităţile, chiar cu cele mai bune intenţiuni, nu mai au simpatia cetitorilor, astăzi.

Tăcerea „Convorbirilor" fiind... elocventă, tăcerea „Vieţei Romîneşti": ar fi avut şi ea înţelesul ei.

*

A apărut „Versuri şi Proză" cu un sumar interesant de literatură şi polemică de actualitate.

D. I. M. Raşcu are şi de astă dată o remarcabilă bucată poetică în fruntea revistei.

*

STRUNA ZILEI

DOUĂ INŢELESURI

D. dr. veterinar B. a găsit că şunca din prăvălia d-lui dr. M. nu e destul de sărată.

Ziarele.

Ca să declari că nu-i sărată—
E şi nedrept şi îndrăzneţ,
Dac'o fi marfa judecată
Nu după gust. ci după... preţ.

INFORMAŢII

▪ Reprezentanţii societăţilor de petrol se vor prezenta mîne Mercuri, la d. Alexandru Bădărău ministrul lucrărilor publice, spre a i da răspunsul cu privire la scumpirea produselor de petrol.

Se ştie că săptămîna trecută d. Bădărău a chemat pe petrolişti şi le-a pus în vedere că direcţia căilor ferate va urca taxa de transport pentru produsele de petrol, în vedere că preţurile de vânzare sunt foarte mari şi statul nu mai are nevoe să încurajeze pe petrolişti.

▪ In chestiunea de care s'au ocupat unele ziare locale, privitoare la un incident petrecut la judecătoria ocolului II, comerciantul L. a cerut prin petiţiunea adresată ministerului de justiţie ordonarea unei anchete, pentru cercetarea condiţiunilor în care a fost amendat de stagiarul zisei judecătorii. După cât se pare acesta din urmă a confundat pe acel comerciant cu un „martor de profesie" şi l'a tratat în consecinţă.

▪ Dl. C. Fedeleş a fost însărcinat cu suplinirea a 3 oare de filosofie pe săptămână la Liceul Internat.

▪ Directorul tramvaiului electric d. Lölhöffel von Löwensprung se întoarce mîni în localitate, venind din Berlin.

▪ Societatea filantropică „Steaua" va clădi un local propriu pentru şcoala de fete întreţinută de această societate.

▪ Tendinţa de a restrînge tot mai mult operaţiunile de asigurare în oraşul nostru se manifestă tot mai mult. Societatea „Generala" a refuzat numeroase înnoiri de asigurări de mobile. După imobile, era natural să vină rîndul mobilelor.

▪ Comisiunea de profesori universitari care plecase în capitală şi despre care am amintit eri, s'a reîntors în Iaşi pentru a lua parte la alegerea de rector.

▪ Strada Zugravilor este cu desăvîrşire impracticabilă. Cu deosebire trăsurile nu pot străbate de loc în această vitregă stradă atît de populată.

▪ Un nou pensionar în programu stagiunei viitoare a teatrului iaşan. Sufliorul Nicu Pavelescu va fi pus în retragere din oficiu cu începere de la 1 Aprilie viitor. Un vînt de bătrîneţe... suflă în instituţia teatrului nostru!

▪ Artistul V. Costin.—Confratele nostru „Presa" apreciază astfel lucrările expuse de concetăţeanul nostru V. Costin la Ateneu:

„Intru cît priveşte lucrările de artă decorativă propriu zisă, singurele care merită toată atenţiunea sunt acelea care aparţin d-lui V. Costin. D-sa expune o serie de piese decorative ca piese principale, alături de cari ca lucrări complimentare numeroase gravuri în lemn şi aramă.

Primele sunt: decoraţiune din cele mai simple elemente geometrice: un proect de vitrou reprezentînd: o Domniţă, un cocoş stilisat, o decoraţiune obstractă, o decoraţiune derivată după un nud, o reconstituire, după un rest de stofă, (velour de Genua, sec. XVI) din mănăstirea Humorului, toate aceste lucrări în tempera. Afară de acestea o serie de fotografii de mobilier în stil turco-arab şi decoraţiuni de interior, ca plafoane, frise, etc., toate în acelaş stil.

Lucrările d-lui Costin întrunesc toate calităţile cari fac pe artistul desăvîrşit. Ele indică că d-sa posedă în mare concepţiunea artistică, imaginaţiunea vie a artistului muncit să găsească realizarea sub o formă plastică a idealului urmărit unită cu sentimentul realităţei. Lucrările d-sale ne denotă pe un desenator de forţă condiţiune esenţială *sine qua non* a unei arte desăvîrşite; ele ne revelă pe minuitorul elegant, uşor, meşteşugit şi sigur al penelului. D-sa are putere de sintetizare concepţională unită cu o mare putere de simplificare în execuţiune. Coloritul viu şi acurateţa dau un deosebit interes lucrărilor sale".

▪ **Pentru flota naţională.** — *Lista „Uniunei evreilor pămînteni", prin d. Moritz Wachtel.*—Lista încredinţată d-lui Solomon Wachtel.

Solomon Wachtel 100 lei, Bernhard Wachtel 20 lei, Heinrich Wachtel 15 lei, Iacob Eisenberg 15 lei, A. Davidsohn 10 lei, Nathan Weissman, Feibisch Baer, Israel Schwartz, Jean Wittner, A. Dorneanu, Jean Rotenberg, A. Fischer, I. Sadagursky şi M. Katz a cîte 5 lei=45 lei. D. Fischer, D. Gärtner, L. Marcovici a cîte 4 lei = 12 lei, M. Fruhtmann, H. Bartfeld, M. Schwartz, H. Ebenştein, I. Gottlieb, L. Tepper, I. Löbel, S. Michel, I. Sand a cîte 3 lei = 27 lei. Aron Meirovici, A. Iţicovici a 2 lei 50 b. = 5 lei. M. Leizerovici, B. Fruchtmann, A. Frucht, S. Brünner, Ph. Heimer, M. Grünberg, M. Şmilovici, M. Ebenştein, M. Rösenblum, I. Fischer, I. Brümberg, N. Grünberg a cîte 2 lei = 24 lei. H. Rothberg, J. M. Schwartz, C. Mendelovici, S. Rosenberg, M. Friedmann, a cîte 1 leu = 5 lei. J. Wachtel, H. Gelberg, B. Gelberg. M. Feller, A. Wassermann 2 lei 50 b. Suma din urmă 1592 lei 25 bani. Total 1872.25.

▪ **Şcolare.**—Pe ziua de 1 Mart a. c. d-na Smaranda I. Ionescu a fost numită suplinitoare la şcoala din Cotîrgaci-Botoşani în locul d-rei Eugenia Gavrilescu, lăsată liberă, pentru negligenţă în serviciu.

— S'a transferat pe ziua de 1 Mart pe d-ra Natalia Fudulache de la Dămieneşti post. II-lea şi Maria Bărgăvanu de la Canteşeni-Roman, una în locul alteia.

— S'au făcut de 1 Mart c., următoarele numiri de suplinitori în jud. Roman: 1), d-ra Ana Ungureanu la grădina de copii din Adjudeni, 2) d-ra Maria Fordi la grădina de copii din Barticeşti, 3) d-ra Olga Antoni la Porceşti post. II-lea, 4) d-na Maria Ionescu la şcoala din com. Pildeşti.

— Invăţătorii cari au reuşit în ultima sesiune la examenul de înaintare pe loc vor fi trecuţi în budgetul Ministerului de Instrucţie pe ziua de 1 Aprilie c.

▪ La 3 Martie a. c. are loc adunarea generală a acţionarilor Casei de Scont şi Imprumut din Iaşi la sediul ei din strada Gh. Mîrzescu 17 casele M. H. Goldner.

▪ Dela 15 Februarie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele preţuri:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.80
Unt pentru masă şi cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină	1.40 şi	1.60
Brînză de munte	1.80 şi	2,—
Brînză de munte în Burduf		2.80
Ouă zilnic proaspete	9 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.35
Idem	oca	0.50
Caşcaval greçesc		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.40
depozit permanent de Schweitzer elveţian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producţie proprie: muşchi afumat de porc, limbi afumate de vacă şi de porc, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub preţul pieţii.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb şi negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

INŞTIINŢARE

Se aduce la cunoştinţa locuitorilor muncitori de pămînt care în cursul săptămînei, din cauza lucrului, nu au timpul necesar pentru a veni la Primărie spre a-şi arata nevoile, sau a face reclamaţiuni în ceea ce priveşte arendarea de pămînt;

Că se pot adresa direct d-lui Ajutor de Primar în fie-care Duminecă între oarele 9 şi 11 a. m. în camera acestei Primării.

No. 03302 25 Feb. 1913.

▪ Aflăm că eri a fost logodna d-lui avocat Wilhelm Wilke cu d-ra Emilia Marţian.

▪ E probabil că postul de sufleur al teatrului din Iaşi, vacant pentru viitoarea stagiune teatrală, va fi încredinţat unei femei, după sistemul adoptat la teatrele din străinătate.

▪ Noul consiliu superior al industriei casnice, se compune din 25 membre, numite prin decret regal, după propunerea ministerului industriei şi comerţului, dintre d-nele cari s'au distins prin interesul ce au arătat desvoltărei industriei casnice în Romînia.

Din acest număr de membre, 15 vor fi numite dintre d-nele domiciliate în Bucureşti, 5 dintre acelea domiciliate în Iaşi şi 5 în Craiova.

Membrele domiciliate în aceste două ultime oraşe vor forma cîte un comitet deosebit.

▪ „Asociaţia generală a presei române" a trimis ziarelor iaşane proiectul de statut cuprinzînd 25 de articole. Ne vom ocupa de acest proiect, care interesează activitatea ziariştilor.

▪ La prefectura de judeţ s'a împărţit suma de 630 lei, trimişi de către comitetul central din Bucureşti, pentru ajutorul incendiaţilor, următorilor săteni: Vasile Pintilie, Nicolae Trofin, P. Tătărusescu, N. Bucur. G. Coman Feraru, C. Mateescu, I. Vîlcescu şi D. D. Tofan

▪ A fost isgonit din ţară supusul rus Alex. Ştefan Sufranenco găsit vagabondînd.

▪ D. Ion Horhotă a cerut prefecturei încuviinţarea de a instala o moare cu benzină în comuna Tomeşti.

▪ Pe ziua de 1 Aprilie, d. administrator de plasă V. Jora, va trece la pensie, din oficiu.

▪ Punctul Sculeni a fost deschis din nou pentru importul din Rusia.

▪ D-nii Milian, Rosenthal şi Fischer au cerut prefecturei să le admită aducerea de muncitori agricoli din Bucovina.

▪ † Vasile Ionescu.—Astăzi dimineaţă a încetat din viaţă lucrătorul tipograf V. Ionescu, în vrîstă de 38 ani, după o scurtă suferinţă.

Inmormîntarea se va face Joi 28 a. c. orele 4 p. m., de societatea „Unirea" a lucrătorilor tipografi din localitate, a cărei membru a fost defunctul.

▪ In „Misterul Camerei Galbene", Sîmbătă seara, d. Vlad Cuzinski, regisorul şi montorul piesei, va face admirabile lovituri de transfigurare pe scenă. S'au făcut mari sacrificii pentru această reprezentaţie.

▪ Toate comitetele breslelor din localitate au ţinut aseară o şedinţă de consfătuire în localul corporaţiilor.

▪ Ieri s'a dat rezultatul tezei candidaţilor la examenul de capacitate în Capitală. Astăzi începe oralul.

▪ Ministerul de instrucţiune publică a autorizat pe maestrul C. Babeş să deschidă un curs particular de sporturi în Iaşi.

▪ Delegaţia de inspector al poştei locale în locul d-lui Popp, care e în congedlu de boală pînă la 1 Aprilie, s'a dat d-lui inspector C. Vasiliu. Se crede că de la 1 Aprilie va fi înaintat d. Alexandrescu, dirigintele poştei.

▪ Intre artiştii premiaţi de comitetul teatral am omis a cita, în numărul de eri, pe d-na N. Profir.

▪ De la 1 Martie pînă la 1 Aprilie va fi suspendat postul de medic comunal-ajutor, ocupat de d. dr. Grossi.

SOCIETATEA Funcţionarilor Comerciali DIN IAŞI

aduce la cunoştinţa tuturor persoanelor cari au primit invitaţii pentru balul ce va avea loc **Sîmbătă 2 Martie** a. c. în sala societăţei de gimnastică Stradela Şcoalei de Arte că din cauza timpului scurt nu se va prezenta nici o comisiune pentru înmînarea biletelor şi roagă d-şoarele şi familiile invitate să dea binevoitorul d-lor concurs, azistînd la bal.

Deasemenea apelează la toţi funcţionarii Comerciali — de bancă — şi de birou care din eroare n'au primit invitaţii speciale, să dea concursul d-lor, pentru reuşita balului.

Comitetul festiv.

Iaşi Febr. 1913.

Ultime Informaţii

Actualmente se află în oraş 11 cazuri de febră tifoidă, afară de cazurile din judeţ. Toate caznrile au fost izolate în spital.

Consiliul de administraţie al Cassei Centrale a Meseriilor va renunţa, după cum se crede, la articolul din Legea Meseriilor, privitor la societăţile particulare de ajutor reciproc. După acel articol ar urma să se acorde tuturor societăţilor — după aprobarea statutului lor— calitatea de persoană jnridică.

Spitalele de izolare vor trece de la 1 Aprilie sub controlul serviciului sanitar. In acest caz se vor amenaja săli speciale şi pentru cazurile suspecte, unde vor putea primi copiii bolnavi, cu diagnoza neconfirmată încă de boli contagioase, sub îngrijirea unui membru al familiei.

Astăzi a avut loc în birourile tipografiei N. V. Ştefăniu o consfătuire a comitetului de direcţie şi redacţie a noului ziar „Cuvîntul" ce urmează să apară la 1 Martie în localitate. A asistat şi d. Virgil Arion. Intre altele credem a şti că s'a căzut de acord ca ziarul să nu poarte afişat numele nici unui director, ci într'o informaţiune primă să se anunţe că d. Virgil Arion—care vine în Iaşi de două ori pe săptămînă pentru cursul d-sale de la Universitate, face parte din comitetul de direcţiune.

S'au angajat d. Mănescu, secretar de redacţie şi d. Dim. Popa reporter.

D. Const. Crigoriu, distinsul consilier la Curtea de Apel din localitate, şi-a dat demisia, din cauză de sănătate, pe ziua de 1 Aprilie.

După cum am anunţat deja în numărul de eri al ziarului, astăzi la ora 2 p. m. S'a constituit biroul de alegere a rectorului Universităţei locale.

La ora 2.30 s'a început votarea în sala Senatului Universitar, biuroul fiind format din d-nul Dimitrie Alexandrescu Pro Rector ca preşedinte, asistat de d-nul Alexandru B. Brandia, Secretarul general al Universităţei noastre.

La această alegere au participat 58 de profesori şi agregaţi ai Universităţei, care formează marele colegiu universitar.

Urna s'a închis la ora 5 p. m.

Deşi în momentul cînd punem ziarul sub presă despoiarea buletinelor mai continuă încă, se prevede că vor fi întăi pe listă d-nii Matei Cantacuzino, Petre Rişcanu şi Alex. Mănescu cari voĭ fi recomandaţi Ministerului Instrucţiunei şi dintre care ministrul are facultatea să confirme pe unul ca rector.

Profesorii gimnaziului Kogălniceanu din Vaslui, au donat salarul pe două zile pentru flota naţională.

Ministerul instrucţiei a intervenit pe lîngă ministerul de răsboiu şi a obţinut ca: institutorii şi învăţătorii din întreaga ţară să nu mai fie chemaţi a face de gardă de cît în timpul vacanţei, aceasta spre a nu se mai împiedeca bunul mers al activităţei şcolare.

D. Gh. Nădejde directorul gimnaziului Ştefan cel Mare, a obţinut o prelungire a concediului său cu zece zile.

Va fi suplinit la directorat de către d. E. Brüll iar la catedră de către d. E. Sebastian.

Potrivit Ord. In. P. P. S. S. Mitropolitul Moldovii, în ziua de 24 Feb. a. c. fiind prima Duminică, cu care să începe postul Paştelor, s'au început şi predicile, ce urmează a să ţine în Sf. Catedrală a Mitropoliei în toate Duminicile din Post.

Inceputul l-a făcut. distinsul Econom Stavrofor şi Director al Seminarului Veniamin din Iaşi, Păr. Pavel Savin.

Sf-sa, de şi cam bolnav, totuşi cu competinţa-i cunoscută şi cu vastele sale cunoştinţi teologice, a interpretat şi explicat pe înţelesul tuturora, Evangelia citită în acea zi, vorbind despre : Iertarea păcatelor despre Post şi despre învăţătura Mîntuitorului nostru Iisus Hristos de a nu ne strînge Comori pe pămînt, ci de a ne aduna comori în ceruri, adică a face fapte bune.

Modul cum Sf-sa şi-a dezvoltat predica şi întipărirea adînc produsă în sufletele credincioşilor, a dovedit nu numai capacitatea Sf-sale, dar şi folosul real pe care-l produc aseminea cuvîntări, cînd sunt pregătite şi rostite de Preoţi dotaţi cu cultura şi talentul Pr. P. Savin.

Felicităm călduros pe I. P. S. S. Mitropolit al Moldovei pentru fericita alegere făcută în persoana predicatorului de Duminică, cît şi pe distinsul Econ. P. Savin, urîndu-i ca în totdeauna să ne vorbiască şi să ne călăuzească pe calea adevărurilor religioase ca şi până acum.

In învăţămîntul secundar al băeţelor sunt vacante : la liceul de băeţi din Pomîrla 9 ore de ştiinţi fisico-chimice şi 2 de higienă. Doritorii de a ocupa aceste ore pot petiţiona pînă la 20 Martie.

Azi s-a terminat licitaţia, începută eri la prefectura de judeţ, pentru vînzarea celor 48 bunuri ale statului din judeţul Iaşi. Ele au fost toate vîndute la ţerani.

Comitetul cercului Militar comunică ca în seara de *9 Martie*, a. c. în locul seratei anunţate deja se va da *un bal*, în saloanele cercului militar.

Dezastrul de la Hanul Missir

Azi dimineaţă, la orele 4 jum. un incendiu a distrus hanul Missir, cel mai vechiu otel din Iaşi, situat în strada Veche.

Intr'o clipă focul a cuprins întregul patrat de case, situate în străzile Veche, Armeană şi piaţa halei.

De cît-va timp, imobilul nu mai servea de hotel, ci era compus din numeroase apartamente, toate închiriate.

*

Locatarii deşteptaţi în groază, au căutat întăi să-şi scape viaţa, căci o clipă încă şi aceasta ar fi fost cu neputinţă.

Unii din ei au putut totuşi să-şi salveze mobilele, foarte mulţi însă, au perdut tot avutul lor.

In mare parte aceştia erau neasiguraţi.

*

Ajutoarele au sosit curînd şi pompierii sub comanda d-lui căpitan Sturza, şi sub.-loct. C. Georgescu au muncit din răsputeri, pentru a feri clădirile vecine şi a localiza focul.

Munca a fost grea, — dar nici pînă în acest moment, focul nu este încă deplin localizat.

Poliţia în frunte cu d. prefect Stroja, erau curînd la faţa locului, luînd măsuri de apărare şi evitînd aglomeraţia prin cordoane de serjenţi şi jandarmii pedeştri, conduşi de d. căpitan Balmez.

*

Intreaga clădire aparţine d-lui Moritz Bank şi era asigurată la societatea Dacia-Romînia, pe suma de 300 mii lei.

*

Locatarii care au suferit pagube de pe urmele incendiului, sunt :

Moritz Weinştein crişmar, I. S. Solomon bacan, Moise Auerbach perier, Petru Clopoţel bărbier, Aron Meier crişmar, Gh. Leonte regie, A. Grossman hainar. Acestea sunt din partea imobilului, care dă în piaţa Halei.

Apoi P. Peisăh Schvartz, cafenea, F. Ecstein hăinărie, M. Herşcovici croitor, G. Lehrer croitor, I. Bernstein casap, L. Braunştein hăinar, S. Serbovici, B. Cliner sticlării, David Weiss croitor, Teodor Iordan cofetar.

*

Pagubele totale trec de 500 mii lei. Cauza focului încă nu e pe deplin stabilită. Se crede că a luat naştere din cafeneaua Peisăh Schvartz.

Poliţia continuă cercetările în această privinţă.

In cursul lunei Martie va avea loc la Bucureşti un congres al tuturor secretarilor şi revizorilor şcolari din toată ţară.

Mitropolitul a cerut prefecturilor ca să iee măsuri pentru suspendarea tuturor spectacolelor, în cursul acestei prime săptămîni din postul mare.

Prefectura de poliţie a fost înştiinţată că la Cernăuţi a fost arestat individul Mihail Nepotu, de loc din comuna Golăeşti, jud. Iaşi, dezertat în ziua de 16 Ianuarie, din regimentul 13 Ştefan cel Mare, unde era incorporat.

Spiritualul Consistor al Sfintei Mitropolii a Moldovei şi Sucevei va judeca în ziua de 7 Martie, procesul parohului Barliba din judeţul Neamţ, comuna Vînători. Sf. Sa a fost achitat. pentru învinuirile bisericeşti, iar acuma se va judeca numai pentru faptul, c'a fost destituit de către Casa Centrală dintr'o obşte.

Preotul N. Stoica parohul parohiei Bădeni judeţul Iaşi a fost transferat la altă parohie.

Epitropia bisericei Sf. Neculai de sus, a intervenit la autorităţile în drept, ca să-i acorde permisiunea de a restaura biserica.

Doamna Ela L, Negruzzi, inspectoara şcolilor primare particulare, a inspectat astăzi şcoala exangelică din strada Banu, unde a asistat la cursul noului profesor de limba germană Vanihoffen, care a cerut ministerului să-i admită intrarea în învăţămînt.

Simbătă se va ţinea la ministerul de instrucţie consiliul inspectorilor şcolari din ţară..

D. Ioan Petrov a plecat astăzi la Tîrgul-Frumos pentru a rezolvi cererile direcţiunei azilului confesional Gottesman privitoare la clădirile noi ce urmează a construi.

D' inspector şcolar Ioan Vîrlănescu va pleca mîine dimineaţă în comuna Andrieşeni pentru a inspecta şcoala rurală din acel loc.

In zilele de Joi şi Vineri se va face ancheta privitoare pe învăţătorul Oană din Costuleni, care a maltratat pe colegul său Hotnog.

Prefectura de judeţ a fost înştiinţată că nu s'a acordat corului mitropolitan reducerea pe căile ferate ce ceruse, de oare ce coriştii nu sunt funcţionari plătiţi de stat.

La ministerul lucrărilor publice şi la prefectura jud. Iaşi au avut loc astăzi următoarele licitaţii :

S'a scos în licitaţie aprovizionarea pe un period de 3 ani, 1912—1915 insclusiv, 1.040 mc. pietriş şi piatră spartă necesară întreţinerei şoselei judeţene Iaşi-Vaslui km. 0—16 din judeţul Iaşi.

Valoarea depe deviz este de lei 14109, bani 80.

Deaseminea aprovizionarea pe un period de 3 ani, 1913—1915 inclusiv, a 1240 mc. pietriş şi piatră sfărămată necesară întreţinerii şoselei judeţene Iaşi—Roman, din judeţul Iaşi.

Valorea depe deviz este de lei 17.905 bani 70.

Judiciare.—Un epilog al afacerei contesei Török, e contestaţia făcută de d. Gh. Bălănescu, unul din complicii faimoasei contese, în contra sentinţei curţei de apel care l'a condamnat la închisoare.

Procesul se va judeca la 2 Martie.

— Secţia II a curţei noastre de apel, a admis apelul făcut de Haim Steinberg inculpat pentru bancrută simplă şi frauduloasă, micşurându-i pedeapsa la 500 lei amendă.

— In ziua de 27 Februar se va judeca apelul făcut de Marcu Juster în procesul său cu ministerul de răsboiu pentru daune.

— Secţia I a curţei de apel din Iaşi, a respins apelul faliţilor Mihel Cornial şi Iancu Bergman.

— Ministerul de justiţie a acordat un concediu de 2 luni d-lui D. Sofian preşedintele s. II a curţei de apel din Iaşi.

Se ştie că distinsul magistrat se află greu bolnav de cîteva zile.

— La sindicatul falimentelor de pe lîngă trib. Iaşi se va judeca în ziua de 28 Febr. ora 2 p. m. asupra cererei făcută de fraţii Gross comercianţi de manufactură pentru a încheia un concordat cu creditorii.

Sunt chemaţi pentru acea zi toţi creditorii pentru a se discuta propunerea poliţelor.

— Astăzi s'a judecat la secţia a II-a a curţei de apel din Iaşi apelul făcut de d. Ioan Mitescu inculpat pentru abuz de putere.

Curtea a admis apelulmicşorînd amenda la 10 lei.

— In ziua de 15 Mart se va face evaluarea creanţeler faliţilor Sufrin şi Rosen de către judecătoriul sindic de pe lîngă tribunalul Iaşi.

— In ziua de 11 Mart se va face evaluarea creanţelor falitului Haim Bercovici.

— La sindicatul falimentelor se va face în ziua de 5 Mart de către judecătorul sindic al Tribunalului Iaşi evaluarea creanţelor falite Clara Barat din strada Ştefan cel mare.

— Secţia a II a Curţei de Apel din Iaşi a respins astăzi apelul lui I. Carp inculpat pentru abuz de încredere.

— Secţia a II a Curţei de Apel a judecat astăzi apelul făcut de dl. locot-col. I. Zadic, pentru ridicarea sechestrului pus asupra unei magazii de grîu de B. Ziner şi Iosef Brenar.

Curtea a admis apel, condamnînd pe B. Ziner la 300 de lei cheltueli de judecată.

— Tot astăzi s'a înfăţişat înaintea Curţei de Apel apelul făcut de Direcţia C. F. R. contra hotărîrei Tribunalului Bacău, prin care e condamnată să plătească erezilor defunctului Gh. Grosu suma de 7000 de lei.

Se ştie că anul trecut rampa nefiind închisă, trenul a tăiat pe un ţăran din judeţul Bacău Gh. Grosu.

După o lungă deliberare Curtea a respins apelul.

— Eri a sosit în localitate domnul Victor Antonescu, inspector judiciar al tribunalelor şi judecătoriilor din circumscripţia Curţei de Apel din Iaşi.

D-sa a început să inspecteze grefa secţiei I a tribunalului şi va continua să inspecteze toate grefele tribunalului judeţului Iaşi.

Notariat.—D-na Sofia Bogdan Vasiliu arendează via „Manta Roşie" din comuna Galata d-lui Ion. A. Zavalide pe timp de 10 ani, cu arendă anuală : 15 mii lei, primii 5 ani, şi 20 mii lei pentru restul de 5 ani.

— Filipescu D. Maria arendează moşiea Movileni din Jud. Iaşi, d-lui C. Zamfirescu pe timp de 8 ani, cu un cost anual de 21 mii lei.

D. Doctor Vitner, medicul spitalului Podul Iloaei, a înaintat azi în folosul flotei naţionale suma de lei 300, colectată de d-sa la mai multe persoane din localitate cu lista No. 13797, trimisă d-sale de d-na Elena General Perticari.

Personalul spitalui Podul Iloaei, a donat în folosul flotei naţionale lei 54 bani 10, sumă, ce represintă leafa acestui personal pe două zile.

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris şi Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas şi Urechi

esofagoscopia, bronschoscopia, electrolisa

Consult. 9—12 a. m. şi 3—5 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 47

visa-à-vis de Mitropolie

De Inchiriat *un birou compus din 3 odăi, în strada Gh. Mîrzescu No. 17. A se adresa la dl. Max H. Goldner în acele case, etagiul de sus.*

Dr. Suzana GROSSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI FACERI

Iaşi.—Strada Anastasie Pan n —

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 26 Februarie

Camera engleză şi diferendul romîno-bulgar

Paris. — Vorbind de vizita făcută la Paris de delegaţia romînilor, spre a atrage atenţia puterilor asupra situaţiunei lor şi a compatrioţilor lor ziarul „Debats" spune că naţionalitatea cuţovlachilor este singura în care nu poate trage foloase din evenimentele actuale căci cuţovlachii fiind împrăştiaţi nu formează nicăeri o masă compactă susceptibilă de a deveni simburele unui teritoriu autonom.

Delegaţii macedoneni cer creiarea unui mic stat autonom, avînd centru oraşul Salonic drept capitală. Les „Debats" zice că această combinaţie e artificială căci ar lăsa în afară de margini numeroase şi importante grupări de romîni; apoi acel stat ar fi arbitru căci populaţia macedoneană este foarte amestecată.

*

Viena. — Dl. Ghika ministrul României la Sofia, care a sosit Simbătă la Viena a plecat seara la Petersburg. In cursul şederei sale la Viena, d. Ghika a vizitat pe ministrul romîn d. Mavrocordato şi cîţi va membri ai corpului diplomatic.

*

Iată amănunte cu privire la capitularea fortului Banbizanti. Joi dimineaţa bateriile fortului continua să tragă. Evzoni au ajuns până în faţa bateriilor fortului şi a lucrărilor de sîrmă ei răspundeau atunci cu un parlamentar turc în faţă, a înaintat şi a remis colonelului Texemis comandantul trupelor greceşti o scrisoare, zicînd : regret că nu mi-a fost dat să cad pe cîmpul de bătaie, am primit ordinul să predau fortul, sunt gata să execut ordinele primite. Drapelele albe au fost imediat înalţate atunci, atît în fort cît şi în poziţiile greceşti şi focul a încetat.

*

Belgrad.—Se afirmă că d. Iovanovici, ministrul Serbiei la Viena n'a sosit la Belgrad în misiune specială, ci a depus doar un raport al activităţii sale de pînă acum. Se afirmă că răspunsul aliaţilor va fi comunicat puterilor în cursul săptămînei.

*

Londra. — Regele a deschis sesiunea parlamentară dînd citire mesagiului. Discursul tronului spune că relaţiile cu puterile vecine continuă a fi amicale. In Decembrie trecut a intervenit un armistiţiu între beligeranţi din Europa sudorientală, aceştia au ales oraşul Londra pentru negocierile de pace, am urat bun sosit delegaţilor şi am avut pentru dînşii toate prevenienţele posibile. Regret mult că o înţelegere neputînd să aibă loc războiul continuă încă. Desfăşurarea războiului şi schimbările ce pot rezulta nu pot fără interese pentru marile puteri sînt neutre cari au semnat tratatul de Berlin, toate aceste puteri doresc sincer să împedice lăţirea războiului şi doresc să se mîntue cît mai în grabă. Guvernul meu prin ambasadorii de la Londra a stat în contact strîns şi în colaborare cu celelalte state neutre.

*

Chestia Albaniei

Viena.—Ziarul „Reichspost" află că în şedinţa de azi, ambasadorii se vor ocupa de chestia Albaneză care a devenit gravă, prin faptul că Serbia are intenţia să se stabilească în Albania, cu toată opunerea Puterilor.

Telegrama Ţarului

Bucureşti.—Ca răspuns la telegrama de felicitare, M. S. Regele a primit din partea Ţarului, telegrama următoare :

M. S. Regelui Romîniei

„Cuvintele cu deosebire afectuoase, pe care M. Voastră a binevoit să nile adreseze, cu ocazia tricentenarului dinastiei, m'au mişcat adînc.

Impărăteasa se uneşte cu mine, pentru a exprima M. Voastre călduroasele noastre mulţumiri pentru această dovadă de prietenie, pe care am apreciat-o frarte mult şi căreia noi îi răspundem prin urări sincere de fericire pentru M. Voastră, pentru M. S. Regina, pentru familia regală şi pentru prosperitatea Romîniei, pe care atîtea amintiri comune, o unesc cu Rusia.

DECORAŢI

Bucureşti. — Cu prilejul serbărilor din Petersburg, Ţarul a decorat pe d-nii Titu Maiorescu cu ordinul Vulturul alb, pe d. Take Ionescu cu ordinul Sf. Anna cl. I, şi pe d-nii Creţeanu şi Trăsnea Greceanu, de la ministerul de externe, cu ordinul St. Stanislas clasa I.

Ţarul a mai trimis daruri d-lui Calenderu, administratorul Domeniilor Coronei şi d-lui D. Moruzzi, prefectul Capitalei.

Crima din strada Italiană

— Aducerea asasinului în Capitală —

Bucureşti.—Ştirea despre arestarea în Iaşi a brutarului Bîrcă, care se declară singur a fi autorul crimei din str. Italiană, a provocat o vie senzaţie în Capitală.

Cu trenul de 11 şi 20, Bîrcă a fost adus sub bună escortă în Capitală. La gară a fost primit de şeful siguranţei şi numeroşi comisari. El a fost interogat în timpul nopţei.

Despre cele obţinute însă se observă o severă tăcere.

Totuşi sunt îndoieli dacă Bîrcă este în adevăr asasinul mult căutat.

Sufragetele incendiare

Londra. — Sufragetele au ars cu totul staţia Saunderton-Geatwestern, s'au găsit placarde în favoarea votului femeilor pe locul incendiului şi în Staţia Corsly. Pe linia Nortwertenrailwey a izbucnit un incendiu. Se crede că tot sufragetele au provocat incendiu.

Noile declaraţiuni ale Doctorului Daneff

Petersburg. — Ziarul „Novoye Vremja" publică o convorbire pe care corespondentul său din Sofia a avut-o cu doctorul Daneff cu privire la diferendul romîno-bulgar.

„Romînia—zise d. Daneff—a primit prin tratatul de la Berlin mai mult de cît i se cuvenea, iar pentru construire de poduri peste Dunăre, n'are nevoie de lărgire de teritoriu.

Romînia n'are revendicări morale de făcut, nu trebue prin urmare să ceară despăgubiri".

Venind la momentul actual d. Daneff ztse :

„Totuşi Bulgaria e gata să fie prevenitoare faţă de Romînia.

Preşedintele Sobraniei, repetînd oferta făcută la Londra, prin dărămarea forturilor de la Silistra şi cedarea unei fîşii de teritoriu la Marea Neagră, zise :

„Mai mult de cît atîta nu putem acorda.

Silistra e unul din puţinile oraşe ale Bulgariei şi nu poate fi cedat în nici un caz".

CAMERA

Bucureşti.—După deschiderea şedinţei, d. N. Fleva, întreabă de ce nu se depune la Cameră protocolul din Londra, în conflictul cu Bulgaria.

Se ştie, spune d. Fleva că guvernul bulgar a adus acest protocol la cunoştinţa Sobraniei.

Preşedintele invită pe d. Fleva a-şi formula cererea înscris.

Se prezintă apoi adunărei un proect, din iniţiativa parlamentară, pentru modificarea legei de pensiuni, privitor la funcţionarii căilor ferate. Proectul e semnat de 36 de deputaţi.

De Inchiriat

Localul Bereriei Unirea, *din piaţa Unirei 9, este de închiriat dela 23 Aprilie 1913. A se adresa la propr ul E. I. Brumer Str. Lăpuşneanu 41*

40,000 *lei de plasat, cu ipotecă în primul rang sau în al II-lea după Creditul Rural, într'o moşie.*

A se adresa la d. Alex. Werner Iaşi str. Săulescu 8.

Alfons Herovanu

AVOCAT

S'a mutat strada Albă 17

Orele de consultaţii aceleaşi

BYRRH

Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane SUTELII

VIOLET FRERES (TIHUIR FRANŢ

I. VIOLET Succesor

De vînzare la toate magaziile de consum din ţară

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel

SOCIETATE PE ACŢIUNI

BUCUREŞTI — No. 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18 — BUCUREŞTI. — Telefon 6/97

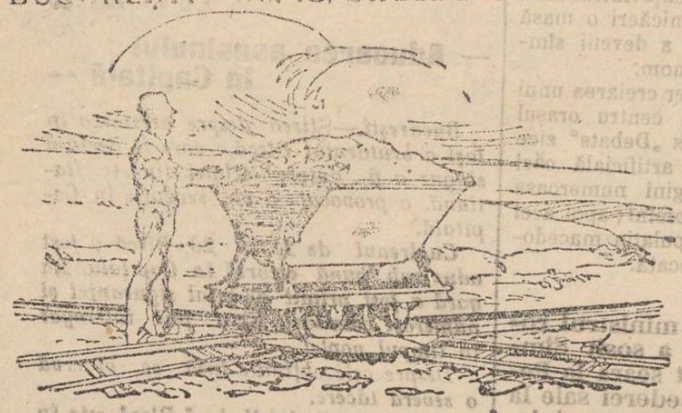

Deposit şi Fabricaţiune de:

Şine de otel.—Vagonete.—Macazuri.—Plăci turnante.—Locomotive.—Roate.—Osii.—Cutii de unsoare.—Eclise.—Buloane.—Crampoane etc.—Şine şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnisează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o economie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transport de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ

SE DĂ CU CREDIT IN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Istorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca

CEA MAI BUNA APA MINERALA

pentru combaterea bolelor de ficat, rinichi şi vezică — Gastrite —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de cu gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu

Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFELER BUCUREŞTI

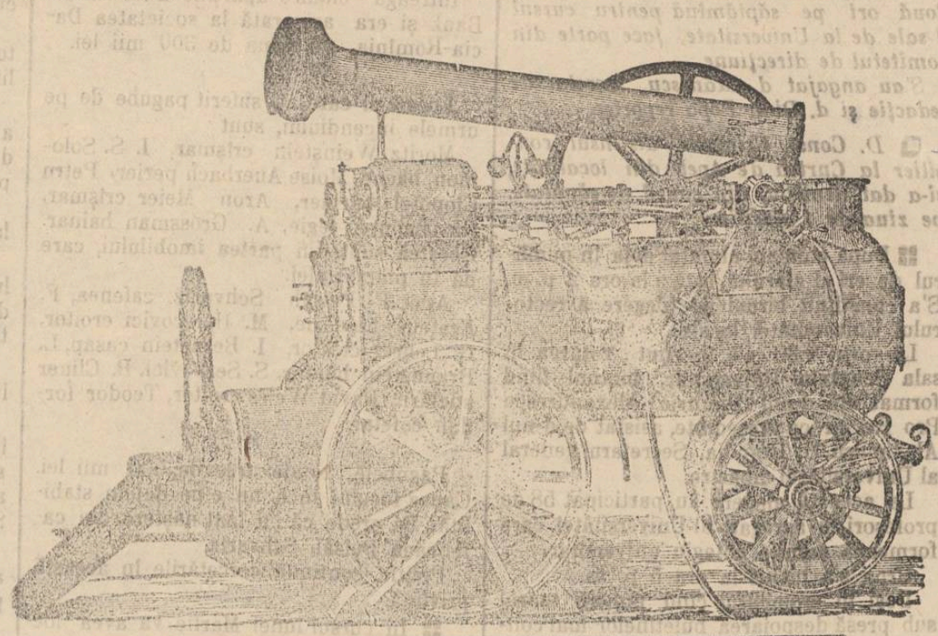

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:

Curţei Imperiale Ruse

Regale Română

Muntenegru

şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

55 Medalii

Diplome

şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, nelocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Droguériile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speier

Bucureşti

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— Rusciuc —

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92.127 poliţe de lei 654.389.154 64 | 100

lei 1,995.501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453.500 ca garanţie pentru asiguraţi din Romînia.

In anul 1911 au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plata premiilor şi cererea unei rente în caz de invalidităţi.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne — cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Intacabilitatea poliţei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.

Preţ mare de răscumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agentul general pentru Iaşi,

IOSEPH POPPER

Str. I. C. BRATIANU No. 166

(poştă strada de sus)

La administraţia ziarului se primesc anunţuri pre convenabile

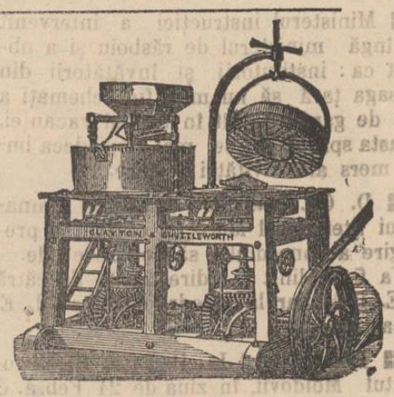

Ingineer I. OANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi — 28 str. Ouza Vodă 28 — Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* Inghetului—Băi hygienice—etc.

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Semnăl, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaioase.

Atelier special pentru reparaţiuni —Proiecte—Supraveghori de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie cu *preţ modest.*

Referenţiile cele mai bune la dispoziţie.

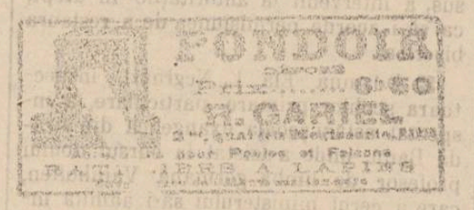

CAPSULELE LUI RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu copaiu approbate de Academia de Medicina din Paris. — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc nici o dată righieli. Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în fôrte scurt timp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flaconele cari pórta, pe invelişul de afara, *semnătura lui Raquin* şi *Timbrul oficial* (în albastru) al *Guvernului frances.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis

la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*

Si în tóte principalele Pharmacii

UNDE SE POT GĂSI ASEMENEA SI

CHARTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES

Intrebuinţate în

SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Iaşi.—Tipografia H. Goldner str. Gh. Mirzescu 17—

Supliment la ziarul „Opinia“

ACADEMIA COMERCIALĂ

— DISCURSUL D-LUI LASCAR ANTONIU —

ROSTIT IN ŞEDINŢA SENATULUI LA 19 FEBRUARIE 1913

— DUPĂ NOTELE STENOGRAFICE —

D. *preşedinte Gh. Gr. Cantacuzino*: D. senator Lascar Antoniu are cuvîntul.

D. *Lascar Antoniu*: D-lor senatori, patru zile aţi stat sub impresia discuţiunii acestui proiect de lege, prezentat de guvern prin d. ministru al comerţului şi industriei.

In aceste patru zile de discuţie s'au petrecut unele fenomene curioase în manifestaţiunile vieţei parlamentare.

D-lor, reprezentanţii partidului liberal, în special d. senator Gussi, a avut o atitudine indecisă în tot timpul cuvîntării sale. Cînd declară că nu va lua parte la discuţie, cînd luînd parte la discuţia generală declară că o combate, dar nu va lua parte la vot, pentru a ajunge în cele din urmă a exprima d-lui ministru al industriei şi comerţului dezideratul de a se înfiinţa la Galaţi această Academie de înalte studii comerciale şi industriale.

Această atitudine *pentru-contra* a d-lui senator Gussi, caracterizează perfect de bine buna sa credinţă, pe care o are la baza criticei ce o face.

Dar şi oratorii din majoritate în combaterea proiectului de lege au avut o atitudine care frizează obstrucţionismul.

La timp mă voi ocupa de ambele aceste atitudini.

Să intru mai întâi în analiza proiectului de lege şi în urmă a criticelor aduse.

Alcătuirea acestui înalt aşezămînt cultural era de altfel atît de viu simţită, în cît astăzi Academia comercială răspunde la o adevărată nevoie economică.

Această reformă legislativă trebuie să o primiţi ca un folositor act pentru economia ţării.

Este adevărat că în timpul din urmă, mai cu seamă industria şi comerţul, au luat atîta avînt; stabilimentele industriale şi comerciale, instituţiile de bancă mari şi mici, au sporit atîta de mult, încît s'a simţit nevoia elementelor bine pregătite, care să colaboreze azi şi să conducă mîine toate aceste focare de energie naţională.

Aceste elemente nu aveau pînă acuma orizonturile largi cari asigură avînturile mari ale întreprinderilor şi aveau, în suferinţă, cultura superioară şi cunoştinţele vaste, rezultate din experienţele altora şi din doctrinele autorizate care formează iniţiativele puternice.

Guvernul, prin d. ministru al industriei şi comerţului, a înţăles această lipsă şi caută astăzi să o remedieze.

E de ajuns, d-lor senatori, să cetiţi expunerea de motive care însoţeşte proiectul, pentru a vedea utilitatea enormă a acestei legi, în care fiecare punct corespunde unei vădite necesităţi economice.

Şi acum, d-lor, mă întreb: cine combate şi pentru ce anume combate acest proiect de lege, care nu are cea mai mică urmă de interes de partid, şi nu poartă, cea mai redusă influenţă politică?

La discuţia în combaterea proiectului de lege, d. senator Gussi a fost acela care a deschis atacul ca reprezentant al partidului liberal, după ce citise o declaraţiune-comunicat, că partidul liberal se abţine de la discuţia proiectului, pentru motivul că se necesită cheltueli care nu sunt oportune în împrejurările de faţă.

D. *Al. Gussi*: Vă înşelaţi, textul de declaraţie este depus la birou.

D. *Lascar Antoniu*. In ziua, de 13, onorate d-le Gussi, dacă memoria nu vă înşeală, v'aţi ridicat chiar înainte de a vă da d. preşedinte cuvîntul şi aţi făcut acea declaraţiune. A doua zi, adică la 14, tot d. Gussi ia cuvîntul şi îşi completează declaraţiunea în sensul, că va lua parte la discuţiune, o va combate, fie în economia, fie în amănuntele ei, dar nu va lua parte la vot. In a treia fază, adică cînd d. Gussi a intrat în analiza proiectului de lege, nu s'a mai ţinut de prima sa declaraţiune, ci a ajuns în discuţia proiectului la faza conciliantă de a exprima deziderate d-lui ministru al industriei, rugîndu-l ca cel puţin să înfiinţeze această instituţie la Galaţi, acolo unde îşi are interesele sale politice.

D-lor senatori, eu, ca tînăr parlamentar, cu toate că fac parte din maturul corp, o socotesc stranie această jonglerie politică, de a te presenta la discuţiunea unei legi în atîtea faze lipsite de seriozitate,

D. *Al. Gussi*: Sunteţi singurul care aţi înţăles în felul acesta...

D. *Lascar Antoniu*: ...Şi sunt, mi se pare, în nota justă!

Voci: Toţi!

D. *Al. Gussi*: Toţi prietenii d-lui; dar întrebaţi pe colaboratori!

D. *Lascar Antoniu*: Intriga! Altă fază!

Şi aci, d-le Gussi, vă văz uzînd de aceleaşi mijloace, pe cari le-aţi întrebuinţat şi în afară de Parlament în diferite împrejurări: să se întrebe colaboratorii mei... Şi cînd vă adresaţi sau răspundeţi colaboratorilor mei, le ziceţi cu privire la noi; întrebaţi pe acei cu cari conlucraţi...

D. *Al Gussi*: Nu e vina mea că nu vă înţelegeţi.

D *Lascar Antoniu*: Lăsaţi acest învechit sistem, căci nu mai prinde. Dacă a prins odinioară a fost rău, sper însă că nu va mai prinde de azi înainte... (Aplause).

Şi atunci, d-lor, din atitudinea aceasta a d-lui Gussi, trag următoarea concluzie:

Comunicatul cetit nu este opera şefului partidului liberal. Şi nu i se poate da această importanţă. Experienţa mea politică m'a făcut să cunosc că declaraţiuninile cari angajează politicește întreg partidul, şi de la care nu s'ar putea abate nimeni din acel partid, fără a nu comite o indisciplină, nu poate fi decît opera exclusivă a şefului cu asentimentul fruntaşilor autorizaţi.

Aţi avut această autorizaţie, de a angaja partidul liberal cu declaraţiunea d-tale? Căci de fapt l-ai angajat.

D. *B. Şt. Delavrancea*: Aşa credem şi noi că l-a angajat.

D. *Lascar Antoniu*: D-le Gussi, e la adresa d-voastră.

D *Al Gussi*: D-le Antoniu, ţiu să vă declar că am făcut acea declaraţiune cu autorizaţiunea deplină a şefului partidului naţional-liberal şi a întregului partid, şi vă vom da dovadă la vot...

D. *Lascar Antoniu*: De data aceasta faza d-lui Gussi s'a transformat în ameninţare !.. E a patra fază a senatorului liberal! (Aplauze). Mă aştept şi la altă transformare.

Şi acum, d-lor senatori, cred că v'am explicat pentru ce ameninţarea d-lui Gussi nu poate avea alt caracter decît cuvîntul unui simplu senator din minoritate şi nimic mai mult.

Astfel stînd faptele, să ne ocupăm acum de ceea ce a spus d-sa. D. Gussi pretinde că toată activitatea guvernului pentru ori-ce chestiune — în afară de acea externă — să stea pe loc, şi toate rezervele materiale ale Statului să fie exclusiv întrebuinţate pentru trebuinţele armatei.

Este serios, este sincer, exprimat acest motiv?

Să-l discutăm.

D-lor senatori, vă aduceţi aminte că ne aflam acum cîţi-va ani în o situaţiune de conflict extern, aproape identică ca cea de astăzi.

O voce: Cînd era asta?

D. *Lascar Antoniu*: Acum vre'o 10 ani.

S'a constatat atuncea că economiile despre cari ne vorbeşte astăzi liberalul d. Gussi erau mai imperioase decît ori cînd şi destinaţia banilor rezultaţi din economiile bugetare mai utilă militarismului de cît ori cînd.

A îndeplinit oare partidul liberal aceste economii şi avut în vedere în anii dumnealor de guvernare, 1901—1904, trebuinţele complecte ale armatei? Nu. In schimb însă au legiferat destul şi au aangajat bugetul Statului cu diferite creaţiuni.

Nu discut dacă legiferarea din acel timp despre care vorbesc era sau nu de interes general, constat numai faptele şi fac comparaţia pentru a putea trage concluzia.

Amintesc însă că în acel interval de timp până la 1910, printre alte legi, aţi făcut Banca populară, Casa rurală, Consiliul superior agricol, Consiliul de administraţie permanent, Casa pădurilor, etc.

La 1910 a venit guvernul conservator, şi după o muncă de doi ani a fostului ministru de răsboiu conservator s'a completat aprovizionarea armatei, iar în timpul din urmă, prin solicitudinea guvernului de colaborare, care a acordat destule milioane înzestrării armatei, am ajuns ca să ne găsim în perfectă situaţie a militarismului din toate punctele de vedere.

In această deosebire, şi de situaţia armatei de azi cu aceea din vremurile la care mă refer, şi cu sacrificiile făcute în urmă, faţă de aceia ce aţi cheltuit în această direcţie pînă acum, cred că recunoaşteţi şi d-voastră, d-le Gussi, că nu poate avea loc o comparaţie. (Aplause).

D. *A. Gussi*: Aceasta este o simplă afirmare. Dovediţi că situaţiunea de atunci era mai gravă.

D. *Lascar Antoniu*: Eu confirm fapte pozitive, d-voastră controlaţi-le.

Am răspuns, cred, la motivul invocat de d. Gussi, că nu ar fi timpul a creea acum această Academie comercială, pentru motive de economii bugetare.

Dar mai am un argument de spus la acest motiv de neoportunitate a proiectului de lege.

De ani de zile spuneţi că trebue să mai depărtăm tineretul de la profesiunile libere şi să-l îndrumăm mai mult spre comerţ şi industrie.

Şi acum, cînd guvernul tinde să realiseze acest deziderat al tuturor partidelor, atît de drept şi întemeiat, îl combateţi, îi faceţi obstrucţie.

Cum să explic această atitudine faţă de o operă cu scopuri înalte culturale pentru comercianţii şi industriaşii acestei ţări, mai ales în împrejurările de faţă, cînd avem nevoie să pornim cu vecinii noştri lupta de întrecere şi pe tărîmul economic.

Cînd vom avea comercianţi înarmaţi cu toate cunoştinţele întreprinderilor comerciale, vom dovedi că acest popor, care, pe lîngă forţa materială de apărare a ţării, care este armata, mai avem şi o altă forţă, acea economică şi industrială, care este tot aşa de importantă pentru existenţa unei ţări.

Dar, d-lor senatori, trec acum la al doilea punct al obiecţiunii, care s'a făcut proiectului de lege al d-lui Xenopol, şi anume:

Că nu este util. De ce nu este util? Nu este util, zice d. Gussi, pentrucă avem destule şcoale comerciale, nu mai este nevoie să facem lux cu Academia de comerţ. Afirmarea d-lui Gussi mă face să spun că d-sa nu cunoaşte părerile economice emise în diferite timpuri în partidul d-sale.

D. *Al. Gussi*: Daţi-mi voie să fac o rectificare. M'am plîns că nu avem prea multe şcoale inferioare. Am cerut să se facă şcoale inferioare şi apoi cele de lux.

M'am plîns că în 23 judeţe nu avem şcoale comerciale şi am cerut să se facă mai întâi aceste şcoale inferioare.

D. *Lascar Antoniu*: A patra fază a d-lui Gussi: a rectificărilor.

M'am obişnuit acum şi cu rectificările d-voastră.

Revin la motivul pe care l-aţi invocat că legea este inutilă.

Pentru a-l combate mă voi servi, d-lor senatori, în discursul meu cu argumentele chiar ale fruntaşilor autorizaţi ai partidului liberal.

Cel dintâi bărbat de Stat care a emis ideia înfiinţării unui înalt învăţămînt comercial şi industrial, pe lîngă învăţămîntul inferior existent, a fost regretatul Spiru Haret, care, la 1899, cerea tocmai înfiinţarea unei secţiuni comerciale pe lîngă universitate, ca în Belgia şi Elveţia.

După d. Spiru Haret, vine rîndul unei alte personalităţi marcante din partidul liberal, care—curioasă coincidenţă—tocmai în fieful politic al d-lui Gussi, la Galaţi, susţinea încă de acum 8—9 ani alcătuirea unei şcoale înalte de studii aprofundate comerciale.

Şi acest fruntaş liberal nu era altul decît regretatul D. Sturza.

D. *Al. Gussi*: De ce regretat,—căci trăieşte?

D. *Lascar Antoniu*: Pardon, nu m'aţi înţeles. Regretat ca fostul d-voastră şef.

D. *Lascar Antoniu*: Şi acum, d-lor senatori, nu vi se pare curios faptul d lui Gussi, găsindu-l în contrazicere cu fruntaşii partidului liberal asupra unei chestiuni de principiu, acea de a fi utilă sau nu, o Academie comercială în ţara noastră, să-l vedeţi că ia cuvîntul şi, erijîndu-se de leaderul minorităţii liberale în Senat, să facă declaraţiuni de principiu cu privire la inutilitatea proectului de lege. Iată cum combate legea d. senator de Galaţi!

D. *Al. Gussi*: D-voastră de unde sunteţi, dela Iaşi?

D. *Lascar Antoniu*: Cred că ar fi fost în interesul d-lui Gussi, dacă s'ar fi limitat în discursul d-sale la partea finală numai, referitoare la solicitarea făcută de a se înfiinţa Academia comercială la Galaţi. S'ar fi văzut că d. Gussi pledează în Senat la chestia Academiei comerciale pentru clopotniţa sa politică din Galaţi, şi am fi fost edificaţi pe deplin.

D. *Al. Gussi*: Nu am nevoie de clopotniţă, eu mă aleg în opoziţie; d-voastră numai cînd sunteţi la putere. (Ilaritate).

D. *Lascar Antoniu*: Eu mă aleg cînd vreau, dar cu luptă; d-voastră vă alegeţi întrebuinţînd sistemele şi atitudinile pe cari vi le-am relevat în timpul discursului meu.

V'am vorbit pînă acum despre părerile emise de d. Haret şi de fostul şef al partidului liberal; poate că îmi va spune d. Gussi: dar bine, prezintă-mi ceva în această materie şi vre-un fapt de subdirecţiunea actuală a partidului liberal, care să fie în contrazicere cu ideile ce le-am emis. Ei bine, pentrucă ştiu că d. Gussi este foarte abil m'am inarmat din timp pentru ca să preîntimpin şi obiectiunea ce mi-ar face-o.

D. *Al. Gussi*: Dar de d. Sabba Stefănescu o să vorbiţi? Ori v'a ars cam tare. (Ilaritate).

D. *Lascar Antoniu*: In concertul armonios cu d-voastră în chestiunea constituţionalităţei? O păstrez *pour la bonne bouche*, d-le Gussi, o ţin ca ceva de actualitate. Dar să revenim la chestie. Aveţi un ziar, nu ştiu dacă este oficios sau nu, dar oricum ar fi este liberal, şi în vremuri trecea drept oficios *Voinţa Naţională*. Ei bine, în *Voinţa Naţională* din 17 Fevruarie 1913, asupra inoportunităţii şi inutilităţii legii, invocată de d. Gussi, ziarul oficios liberal, între altele îşi exprimă următoarea părere asupra acestui proiect de lege: *„Intemeierea Academiei comerciale este îmbucurătoare. Ideia d-lui Xenopol e bună“*.

Bine, d-lor senatori, nu vi se pare stranie atitudinea d-lui Gussi în această chestie, faţă de atitudinea oficioasă a partidului liberal?

D. *Al. Gussi*: Ideea personală a unui ziarist; la noi tribuna este liberă.,.

D. *Dr. Şaabner-Tuduri*: Aceasta n'am mai auzit-o până acum.

D. *Lascar Antoniu*: Ideea personală a unui ziarist! Dar care-i ziaristul, care a scris, căci nu poartă semnătura nimănui? In aceste condiţiuni, credinţa mea este că părerea emisă angajează însuşi partidul liberal.

Rău face d. Gussi că prea ia în uşor ceea ce scriu ziariştii, cărora le atribuie, cînd nu-i convine, ca păreri personale tot ceeace scriu, contestîndu-le orice caracter de oficialitate părerilor exprimate în ziarele de partid. Această lipsă de încredere şi de atenţiune din partea d-lui Gussi, faţă de ziarişti, pe care le-o trimite gratuit din Parlament, este regretabilă din partea senatorului de Galaţi.

D. Al. Gussi: Sunt idei personale, foarte respectabile de altfel.

D. Lascar Antoniu: Cînd sunt semnate. Altfel le consider ca venind deadreptul de la direcţia partidului, care inspiră ziarul.

D. Al. Gussi: Aceasta este credinţa d-voastră, fireşte.

D. *Lascar Antoniu*: Fireşte! Mie îmi place să polemizez cu d. Gussi, căci e foarte simpatic, se zice chiar că e spiritual, are replică. (Ilaritate).

D. Al. Gussi.: De alţii nici nu se zice măcar! (Ilaritate).

D. Lascar Antoniu: Dar nu numai atît s'a scris în oficioasele liberale cu privire la proiectul de lege în discuţie.

V'am procurat, d-le Gussi, un alt ziar oficios, de la Iaşi, intitulat *Mişcarea* care, în No. 21 din 27 Ianuarie, se exprimă în termenii următori relativ la oportunitatea şi utilitatea Academiei comerciale:

„Şcoala de înalte studii comerciale tre„bue să rîdice la gradul cel mai mare „posibil puterea de cugetare şi de jude„cată a comerciantului în chestiunile e„conomice şi să-l deprindă cu problemele „vieţii.

„Pentru ajungerea acestui scop mai „toate Statele au înfiinţat institute supe„rioare de comerţ, Academii comerciale, „facultăţi comerciale şi chiar Universităţi „comerciale.

„Numai ţara noastră rămăsese în urmă „în această privinţă, cu toate că mult re„gretatul ministru Sp. Haret prevăzuse în „proiectul de lege pentru organizarea în„văţămîntului profesional din 1899 în„fiinţarea unei secţiuni comerciale pe „lîngă facultăţile de drept (după modelul „secţiunilor comerciale de pe lîngă fa„cultăţile de drept din Belgia şi Elveţia),

„Intre proiectele de lege pe care le va „prezenta Parlamentului d. N. Xenopol, „ministru de industrie şi comerţ, figurează „în primul rînd proiectul pentru înfinţa„rea în Bucureşti a unei Academii de „înalte studii comerciale.

„Acest proiect este binevenit, de oare „ce abea acum se va putea realiza ideea „emisă în 1899 de mult regretatul minis„tru şi patriot Sp. Haret“.

Iată, dar, d-lor senatori, care este părerea oficială a partidului liberal cu privire la Academia comercială, înainte de a fi înfăptuită prin lege şi chiar după ce d. ministru Xenopol a depus proiectul pe biuroul Senatului.

Din această situaţiune, de fapt, ce v'am expus-o, rămîne ca şi d-voastră să vă edificaţi pe deplin asupra calităţii politice în care a vorbit senatorul de la Galaţi

în combaterea acestui proiect de lege.

Dar, în afară de d. Gussi, au mai combătut ideea înființării Academiei comerciale și d-nii senatori Dumitrescu-Agraru, Sabba Ștefănescu și Găvănescul.

Să ne reîntoarcem dar la proiectul de lege despre care vorbeam la început.

E netăgăduit că ne găsim în fața unei legii de interes general.

Ca și noi, tot așa de bine și partidul liberal putea să o ducă înaintea Parlamentului.

Merită acest proiect de lege să fie combătut în modul de alcătuire?

Sunt fondate argumentele ce se aduc în potriva Academiei comerciale?

Este bună credință la baza discuției ce o faceți în combaterea ei?

Să judecăm puțin.

D. Găvănescul a adus ca obiecțiune în critica făcută că Franța și Anglia creînd prea tîrziu aceste înalte instituții culturale economice-industriale, rău face guvernul că, popor tînăr fiind, înființăm Academia de comerț așa de curînd.

Dar dacă Franța și Anglia au înființat așa de tîrziu acest șezămînt cultural, oare este un motiv această împrejurare ca și noi să temporizăm realizarea lui?

Poate că acele State nu aveau, d-le Găvănescul, rațiunile noastre de Stat.

Să nu uităm că noi trăim în mijlocul unei situațiuni de limitare destul de cunoscută, mai ales în momentele de față.

Avem vecinătatea Bulgariei, a Serbiei, față de care trebuie să ne căutăm a ne menține superioritatea noastră economică.

Dar afară de această rațiune de Stat, necesitatea acestei Academii comerciale se mai resimte din ce în ce mai mult, nu numai în comerț, dar și pentru chestia agriculturii.

Agricultura este o industrie ca oricare alta și de aceea agricultorul va trebui să fie din ce în ce mai mult la curent cu noile metode, căci simpla producțiune nu mai poate da binefaceri suficiente, trebuiește ca agricultura să fie comercializată.

De altfel, această necesitate a predominat și în alte țări.

Iată cum se exprimă fostul profesor la universitatea din Lauvain și astăzi directorul ministerului agriculturii din Belgia: *„Agricultura este o industrie ca ori și care alta.* (L'évolution scientifique et industrielle de l'agriculture).

Aceeași chestiune s'a pus în discuție în 1900 la congresul internațional de agricultură de către d. Meline, care zicea: *„Este indispensabil ca să să dea agriculturii organizațiunea comercială care îi lipsește“*; iar d. I. Siegfried spune același lucru într'un raport pe care îl face către societatea internațională pentru desvoltarea învățămîntului comercial.

Ar fi suficient cred, d-lor senatori, să invoc numai acest argument pentru a pune în evidență nevoia la care răspunde înființarea academiei de comerț și industrie într'o țară agricolă, cum este a noastră.

Trec, acum, d-lor senatori, la obiecțiunea pe care d. Dumitrescu-Agraru a făcut-o, afirmînd că e o anomalie să înființăm Academia comercială, cînd învățămîntul inferior comercial are o mulțime de lipsuri.

Argumentul d-lui senator Dumitrescu-Agraru din acest punct de vedere este lipsit de orice seriozitate.

Intregul nostru învățămînt comercial existent nu i înapoiat, cum pretinde d-sa, ci corespunde numai rolului pe care îl are în organizația lor, pentru care sunt alcătuite.

Este adevărat că acest învățămînt nu-i complect, în general vorbind, fiind numai un învățămînt inferior, dar în aprecierea aceasta, pe care o fac și eu, considerîndu-l de incomplet, țiu seamă de faptul că în momentul de față se reclamă studii mai aprofundate a științelor comerciale, cari studii, însă, nici nu poți pretinde să se predea în școalele de comerț de astăzi, căci nici nu pot avea această menire.

Cred că v'am lămurit acum d-le Dumitrescu Agraru, că învățămîntul comercial de care ați vorbit nu este și nici nu poate fi în viitor decît un învățămînt inferior comercial și industrial, asămănător, prin comparație numai, cu cursul secundar și superior din celalt învățămînt public, pentru a cărui completare însă îi trebue o Academie comercială în cari să se predea studii aprofundate, întocmai cum celuilalt învățămînt public inferior îi trebuie o Universitate pentru crearea de specialiști.

Același sistem îl întrebuințează Germania, unde sunt trei grade de învățămînt agricol și industrial: școalele inferioare, școalele superioare și Academia de înalte studii comerciale și industriale.

In școalele inferioare se predă învățămîntul elementar, școalele superioare de comerț are un grad puțin mai superior de predarea învățămîntului comercial, iar Academia comercială și industrială complectează educațiunea tehnică prin o instrucție generală de un studiu aprofundat al științelor comerciale.

Iată dar că și în acest punct de vedere obiecțiunea d-lui senator Dumitrescu-Agraru nu-i întemeiată. Căci dacă ar fi să-l iau în serios pe d. Dumitrescu-Agraru, în acest caz s'ar putea cu același raționament al d-lui Dumitrescu să se puie întrebarea de ce s'a mai creiat Universitatea în țara noastră?

Nu era nevoie, căci se putea desvolta învățămîntul secundar și superior din liceu.

Și iată, după d. Dumitrescu, la ce s'ar rezuma viața intelectuală și culturală a tinerei noastre generațiuni.

D. Dumitrescu-Agraru: Alipiți-o la Universitate, căci Academia comercială este o facultate.

D. Lascar Antoniu: Se vede că ați renunțat la prima obiecțiune, căci prin această întrerupere constat că ați venit la ideia noastră că trebuie creat și acest înalt studiu comercial, dar condiționați alipirea lui la Universitate.

Foarte bine. Asta tindem și noi de a crea specialiști comerciali și industriali

Ce vă mai interesează dacă vor eși din facultatea comercială sau din Academia comercială?

D. Dimitrescu - Agraru: Ce titluri le dați?

D. Lascar Antoniu: Titlul importă? Licențiați ai academiei, doctori, diplomați, cum veți voi. Pe mine nu mă preocupă forma, mă ocup de fond, și de aceasta trebue să se preocupe ori cine cînd e vorba de învățămînt. (Aplause).

Dar d-lor senatori, să vedem, este necesar ca să urmăm acest fel de organizație a învățămîntului comercial și industrial?

Evident că da. Viața noastră comercială cîștigă din zi în zi o importanță mai mare.

Noui probleme se pun în comerț și în industrie. Comerțul și industria noastră trebue să-și caute piețe străine de desfaceri. In acest scop, tinerii cari se dedau comerțului și industriei trebue să capete nu numai o educațiune technică mărginită necesităților Statului, dar să-și capete în principal o instrucție generală, un studiu aprofundat al științelor comerciale.

In acest sens se exprimă și un director al unei mari facultăți de comerț din străinătate: „Din ce în ce se convinge lumea mai mult, că acel care să dedă la comerțul în mare sau acel care este menit a ajunge șeful unei intreprinderi mari comerciale are nevoe nu numai de o dibăcie ce se capătă prin o practică continuă, ci îi trebue o cunoștință exactă a fenomenelor variate a economiei mondiale, cunoștințe pe care nu le pot căpăta de cît la o școală superioară“.

Din cele citate se demonstrează lămurit, d-lor senatori, care este direcțiunea ce urmează să se dea noului învățămînt înalt comercial și industrial.

Numai Academia comerclală și industrială poate să procure tinerilor cari se destinează carierei intreprinderei comerciale și industriale cunoștințe, care tind din ce în ce mai mult să îmbrace un caracter internațional. (Aplauze).

Această Academie are menirea de a pregăti pe tineri prin studii teoretice și practice pentru comerțul înalt, în scopul de a le înlesni posibilitatea, aptitudinea, de a rezolvi singuri problemele ce vor întîlni în viața afacerilor lor, întocmai după cum facultățile universitare au menirea de a crea specialități științifice.

Și acum, d-lor senatori, între cuvîntul unui specialist în materie, ca director de facultate comercială din străinătate, și cuvîntul onor. meu coleg d. Dumitrescu-Agraru, a cărui competință comercială și industrială nu i-o cunosc, să-mi dați voe să-o rețin pe a celui dintîiu, ca mai autorizat din punctul de vedere cultural. (Ilaritate).

D. I. Dumitrescu-Agraru: Pînă acum nu ați combătut nimic din părerile mele, am procurat și documente.

D. M. Sipsom: Universitatea de lăptărie.

D. I. Dumitrescu-Agraru: Da, da. Eu viu cu documente, d-voastră numai cu vorbe.

D, președinle Gh. Gr. Cantacuzino: Nu aveți cuvîntul d-le Agraru.

D. I. Dumitrescu-Agraru: Sunt provocat.

D. Lascur Antoniu: Dar d. Dumitrescu-Agraru a crezut că nu-i complect în obiecțiunea d-sale și a mai invocat ca motiv de combatere faptul că cursurile ce se vor preda la Academia comercială ar fi identice cu programul analitic din învățămîntul comercial actual.

In fapt, însă, afirmațiunea d-lui Senator Dumitrescu-Agraru nu este exactă.

Mai întîi nu-i serios a se zice că dacă în programul analitic al școalelor superioare de comerț găsește că se predă dreptul civil, dreptul comercial sau economia politică și pe de altă parte, art. 3 din proectul de lege găsește predarea aceleași materii de drept civil, comercial sau economie politică, să tragi din aceasta concluziunea că ambele programe analitice sunt identice.

Cu acest raționament al onor. nostru coleg, am putea zice că și facultatea de științe este la fel în program cu cursul superior al liceului, căci la facultate ca și în liceu, aveți să găsiți că se predau cursuri de chimie, fizică, matematică, cu deosebirea însă, pe care o nesocotește d. Dumitrescu-Agraru, că în liceu cursurile acestea sunt elementare, iar la facultatea superioară, de pură doctrină.

Dar vă spuneam un moment mai înainte că chiar cea mai mare parte din cursuri care se vor preda la Academie nici nu sunt în programul analitic al școalelor comerciale.

Astfel nu veți găsi că se predau la școala de comerț următoarele cursuri: dreptul maritim și comparat, istoria doctrinelor, economia națională, studiul practic al interprinderilor comerciale și industriale, geografia cu desvoltări asupra pieților Orientului, tehnica băncilor, teoria și tehnica asigurărilor, convențiuni comerciale, regulamente consulare, studiul transporturilor, căi ferate pe apă și tarife, tehnologia industrială, industria și comerțul lemnului, comerțul cerealelor și al derivatelor lor, stenografia; limbele: engleză, italiană, greacă medernă, rusă, bulgară, sîrbă.

Așa dar, 23 cursuri din cele 31 pe care le prevede proectul de lege pentru Academia comercială nu se predau la școala comercială superioară.

Și cu toate acestea d. senator Dumitrescu-Agraru persistă în a vedea programe identice între aceste două învățămînturi comerciale dar distincte!

D.președinte Gh. Gr. Cantacuzino: Fiind 5 ore, consult Senatul dacă voiește a prelungi ședința.

Voci: Da.

— Ședința se prelungește.

D. *Lascar Antoniu*: D-lor senatori, nu voesc să abuzez de binevoitoarea d-stră atențiune, și de aceia voiu căuta să-mi restrîng cuvîntarea pe cît se va putea mai scurt.

D-lor, se mai aduce o obiecțiune la care s'a asociat d. Dumitrescu-Agraru, d. Găvănescul și mi se pare și d. Sabba Ștefănescu, și anume: de ce nu s'a alipit la ministerul de instrucțiuni publice această Academie comercială prin încorporarea ei la Universitate.

D. *Sabba Ștefănescu*: Nu este exact, eu am susținut în comitetul delegaților altceva.

D. *Lascar Antoniu*: De aceia vă rog să observați că am afirmat cu certitudine, adresîndu-mă d-lor Găvănescul și Dumitrescu-Agraru, iar în privința d-stră am zis *mi se pare*.

D. *Sabba Ștefănescu*: Eroarea aceasta că aș fi fost de părere să se alipească la Universitate am văzut-o publicată și în *Presa*, care este gazeta d-stră.

D. *Lascar Antoniu*: Ce mai perseverați dacă v'am satisfăcut?

Acestei obiecțiuni răspund, d-lor senatori, cu un argument foarte simplu, dar și foarte întemeiat.

Nu s'a încorporat la Universitate pentru că trebuie să rămînă Academia comercială autonomă și să funcționeze sub auspiciile ministrului specialist de industrie și comerț în supravegherea economistului recunoscut, d. N. Xenopol, care prin cunoștințile și experiența sa poate să-i dea cea mai sănătoasă îndrumare.

Invățămîntul profesionist la ministerul profesionist.

Altfel ce rost ar mai avea departamentul industriei și comerțului, dacă tot ce este a se legifera privitor la industrie și comerț s'ar da în atribuția altor departamente cu miniștri foarte culți și pricepuți de altmintrelea, dar ne specialiști în această materie.

Dar, d-lor, d. ministru a avut în vedere și alt motiv pentru a face ca această școală de înalte studii să depindă numai de ministerul respectiv nu și de acela al instrucției publice.

La art. 12 se prevăd persoanele cari vor alcătui consiliul de administrație.

Ei bine, în proectul de lege se menționează că vor face parte în acest consiliu și specialiști cu netăgăduite cunoștințe în materie, avîndu-se în vedere tocmai necontenitul contact al acestui înalt așezămînt cu acei ce cunosc în toate detaliile comerțul și industria.

Iată pentru ce în acest consiliu au fost prevăzute persoane cari, fără să fie profesori, fără să fie titrați, totuși cunosc viața practică a acestor specialități.

Ce ați zice d-voastre, cînd vă voiu spune că se găsesc foarte mulți specialiști în țara romînească recunoscuți, cu reputație și bun simț sănătos, cu vederile clare și precise, cum de exemplu ați constatat la colegul meu de la Iași d. Șerban, care fără să fie diplomat al vreunei Academii comerciale și industriale, ci avînd numai cultura pe care timpul îndelungat și experiența industriei sale i-au procurat-o, v'a vorbit ieri în Senat, de la această tribună, cu toată cunoștința de cauză și d-voastră l'ați ascultat ca pe un om competent. Ei bine, de ce comercianții sau industriașii cu cunoștințe și reputații bine stabilite în materia comerțului și a industriei, care vorbesc aci în Parlament, cu ocazia legiferărilor comerciale nu ar face parte în conducerea așezămîntului cultural comercial sau industrial?

Dacă d-voastre cereți alipirea Academiei la Universitate, tindeți prin aceasta s'o izolați de tot contactul oamenilor specialiști în materie, s'o dați pe mîna numai a oamenilor culți, dar în același timp străini de practica comerțului și a industriei, savanți cari plutesc în regiuni înalte ale științei, ale doctrinei, dar nu se scoboară acolo unde se desvoltă de fapt industria și comerțul, unde își iau avînt acești factori de bogăție națională.

Este suficient ca acest argument să-l opun d-lor senatori: Demetrescu-Agraru și Găvănescul, pentru a se evidenția pe deplin netemeinicia obiecțiunilor lor de critică adusă proiectului din acest punct de vedere.

Dar dacă este serios argumentul d-voastră, d-le Demetrescu-Agraru, vă rog să răspundeți, pentru ce atunci d. Sturdza fostul șef al partidulul liberal, a înființat ministerul industriei și comerțului? Dacă d-voastră pretindeți ca școalele, cari depind de acest departament să se ia din atribuțiunile acestui minister și să fie trecute la ministerul instrucțiunei, atunci ce rost, ca legiferare, mai are acest minister?

Cum, departamentul acesta d. Sturdza l'a creat pentru a satisface un partizan politic, ori l-a înființat pentru că se simțea o necesitate, cum de fapt era?

Dar, d-lor, ca o dovadă că acest departament era util, reamintiți-vă cît a lucrat fostul ministru, d. Nenițescu, în această direcție, priviți sentimentele și dorința de legiferare sănătoasă de care e animat actualul ministru de industrie, și veți trage ușor concluzia cu privire la necesitatea de a se lăsa cea mai deplină libertate de acțiune, acelora ce vor să lase urme adînci de legiferare sănătoasă în direcția comerțului și industriei, de rezortul acestui minister. D-lor, a mai rămas să cercetez o altă obiecție, care a fost adusă în discuție de d-nii Sabba Ștefănescu, I. Găvănescul și mi se pare și de către d. Demetrescu-Agraru.

D-lor, mă găsesc sub impresia amenințătoare la adresa partidului conservator-democrat, asupra cuvintelor cu care d. Sabba Ștefănescu își termina discursul d-sale. Dumnealui, ca încheiere, a spus: partidul liberal nu a călcat nici odată Constituția!

D. *Sabba Ștefănescu*: Nu este adevărat! N'am zis aceasta: am zis: partidul liberal nu a călcat Constituția relativ la numirile în învățămînt, partidul conservator nu a călcat-o, acum să dovediți și d-voastră, partid conservator-democrat: că nu o călcați.

D. *Lascar Antoniu*: Ce sunt de vină eu, dacă am înțeles așa cum vă pronunțați de altfel și d-voastră! Ați zis textual: partidul liberal *nu* a călcat Constituția, dar n'ați precizat: *„în materie de învățămînt“*; dacă acum însă vreți să explicați și să specificați, iau act de lămurile d-voastră.

D-lor, că partidul liberal n'a călcat Constituția, că partidul conservator nu va fi călcat'o, eu nu știu și cred că nici nu este locul să discutăm aci aceste chestiuni străine cauzei pentru care vorbesc, dar ceeace este de relevat, este dulcea armonie a conservatorilor, d. Sabba Ștefănescu, cu partidul liberal, în chestia călcării Constituției! (Ilaritate, aplause).

D. *Sabba Ștefănescu*: Să-mi dați voie să vă repet textual de pe „Monitorul Oficial“ cuvintele pe care le-am spus: „D. mi„nistru să accepte îndeplinirea formelor „constituționale, pentru crearea catedre„lor, căci nici guvernul, nici Senatul, nici „Camera, nu pot călca Constituția, să „respecte Constituția, pentru că partidul „conservator și partidul liberal au res„pectat-o, să dea probă că o respectă și „partidul conservator-democrat“.

D. *Lascar Antoniu*: Același lucru pe care vi l-am atribuit și eu că ați zis: partidul liberal a respectat constituția, partidul conservator a respectat-o, să o respecte și partidul conservator-democrat, cu care colaborăm.

D. *Sabba-Ștefănescu*: Pentru că sunteți partid nou, d-le Antoniu!

D-le Antoniu, în istoria partidului conservator-democrat veți înregistra faptul acesta, că eu sunt primul adversar politic care am recunoscut existența d-voastră, ca partid, în discuțiunea făcută la Cameră în anul trecut.

D. *N. Xenopol, ministrul industriei și comerciului*: D. Sabba Ștefănescu spune că partidele vechi pot să calce Constituția, cele noui nu. (Ilaritate).

D. *Lascar Antoniu*: Că a-ți recunoscut existența noastră ca partid, luăm act; dar înainte de a fi recunoscuți de d-vstră am avut un alt testimoniu mai important: recunoașterea de către țară ca partid conservator-democrat, și aceasta este singura recunoaștere pe care un partid, într'o țară democratică, trebue să o aibă. Am relevat și mărturisesc că este de relevat atitudinea onor. meu coleg în cazul de față. Ințeleg ca d. Ștefănescu să vină să-mi spună: partidul conservator n'a călcat Constituția; dar să vă alipiți la aceasta într'un concert armonios cu partidul liberal, mi se pare că menajați prea puțin demnitatea partidului d-vtră. Ințelegeam să fi venit izolat ca partid în chestiunile de comparație constituțională, sau să ne atrageți atenția, pur și simplu, fără comparație. Și aceasta pentru că nu de mult și toată lumea știe polemica pe care ați avut-o partidul d-voastră în chestie de calcare a Constituției cu concertanții de azi ai d-tale. (Aplause).

Să venim acum la Constituția, care se pretinde că a fost calcată de partidul conservator-democrat, în guvernul de colaborare.

D. *Sabba Ștefănescu*: Acuma nu este călcată, căci nu s'a votat legea încă, este numai o tentativă.

D. *Lascar Antoniu*: Vă voiu dovedi că nici tentativă nu-i.

D. profesor Sabba Ștefănescu, specialist în paleontologie, interpretator al textelor de competința legiștilor! (Ilaritate). De aceea nu mă surprinde greșala d-sale de interpretare a dreptului constituțional.

Dar, d-lor, m'am frămîntat să găsesc în Constituție textul pe care d-sa pretinde că desleagă teoria sa de drept și nu l'am găsit.

Este bun d. Sabba Ștefănescu să mi-l indice?

D. *Sabba Ștefănescu*: Vedeți articolele 32, 92 și 96. Eu nu am idee de drept, și cînd am discutat Constituația am zis: „mi se pare că este anti-constituțional“ și spui pentru ce: pentru că aveam înaintea mea pe d. ministru Dissescu, care este profesor de drept constituțional, și m'a convins prin vorbirea lui. D-ta acum vorbești de guvern, eu nu recunosc guvernul; eu recunosc pe Rege; guvernul este reprezentantul Regelui. Constituția zice: „Regele nu poate crea funcțiuni fără o lege specială“.

D. *Lascar Antoniu*: D-le Sabba Ștefănescu, permiteți mi o explicațiune, de la care depinde curmarea discuțiunii în privința constituționalității legii. Mi se pare că ați afirmat, luînd cuvîntul în discuțiunea generală, că legea este neconstituțională, zicînd textual: *mi se pare că...*

D. *Sabba Ștefănescu*: Da, da.

D. *Lascar Antoniu*: Dar a-ți avut în urmă 4 zile, în care timp ați fi putut să consultați Constituția și să vă edificați pe deplin dacă legea aceasta este sau nu constituțională, întrebînd pe oamenii competenți în materie.

D. *Sabba Ștefănescu*: In urma discursului d-lui ministru, m'am convins pe deplin, că Constituțiunea este călcată, sau cum ziceți d-voastră, este o tentativă de călcare a Constituțiunii. Dacă d-voastră mă veți convinge de contrariu, voiu face amendă onorabilă.

D. *Lascar Antoniu*: Iau act d-le Sabba Ștefănescu.

Și acum, d-lor legea este neconstituțională, afirmă profesorul de zoologie...

D. *Sabba Ștefănescu*: De Paleontologie.

D. *Lascar Antoniu*: Pardon, profesorul care se ocupă de cursul petriflcațiilor. (Ilaritate).

D. *Sabba Ștefănescu*: Paleontologiea nu e cursul pietrelor... (Ilaritate).

D. *Lascar Antoniu*: Vedeți, dacă nu sunt specialist, confund cursul pietrificațiilor cu specialitatea d-lui Sabba Ștefănescu.

D. *Dr. N. Bardescu*: Cu fosilele... (Ilaritate),

D. *Lascar Antoniu*: Tot așa se explică cum d. Sabba Ștefănescu, care e specialist în materie de fosile, face confuzie în interpretarea chestiunilor constituționale.

D. *Sabba Ștefănescu*: N'am făcut decît să citez cuvintele d-lui Dissescu, profesor de drept constituțional.

D. *Lascar Antoniu*: Articolul de care se ocupă în mod special d. Șefănescu, pentru a combate legea ca anticonstittuțională, este art. 93. Dar acest text nu se referă la actele guvernului, ci la atribuțiănile regale. Art. 93 din Constituție prevede în adevăr o serie de acte cari lămuresc în Statul nostru constituțional cercul de atribuțiuni ale Capului Statului. Astfel, paragaful articolului citat spune textual: „El, adică Regele, nu poate creea o nouă funcțiune fără o lege specială“.

Constituanta a înțăles să precizeze faptul că M. S. Regele, de la sine, și fără concursul guvernului, nu poate din propria Lui inițiativă să creeze funcțiuni. D. Sabba Ștefănescu, însă, întinde, prin o analogie caracteristică specialității sale profesionale, acest principiu constituțional, cu aplicațiunea lui anume determinată, și asupra guvernelor.

Dar se admitem că, în drept teoria constituțională emisă de prefesorul de paleontologie ar fi întemeiată.

Să examinăm pentru a putea răspunde, dacă în proiectul de lege prezentat discuției d-voastre catedrele care vor avea de scop a preda cursurile sunt prevăzute sau nu în proiectul Academiei comerciale, ori urmează ca posterior legii ministrul să le înființeze pe cale bugetară, după cum interpretează d-nii Găvănescul și Sabba Ștefănescu?

D. *Sabba Ștefănescu*: Exact.

D. *Lascar Antoniu*: Apoi bine d-le Ștefănescu, d-ta crezi că textele de legi se întepretează după cum privești fosilele de la cursul d-tale de specialitate?

D. *Sabba Ștefănescu*: Noi suntem cetățeni, nu suntem advocați, ca să putem interpreta legile ca d-voastră.

Regele — după Constituțiune — nu poate creea o funcțiune fără o lege specială.

D. *I. Brătescu*: Noi ce facem acum decît legi ca să creiăm funcțiuni?! Vorba este cu concurs sau fără concurs?! (Ilaritate).

D. *Lascar Antoniu*: In art. 3 din proiectul de lege ce-l discutați se prevede în mod enumerativ cursurile cari se vor preda.

Prin urmare, în acest text se indica și catredele, căci „curs“ însemnează „catedră“ onorate d-le senator Ștefănescu.

Iar dacă proiectul pevede prin art. 7 că pe cale de regulament și pe cale bugetară se va putea prevedea și alte cursuri sau catedre, aceasta nu însemnează alta decît că și pe această cale—a regulamentului — ministrul își rezervă dreptul de a regulamenta cursurile, de a grupa materiile, după cum organizarea acestui învățămînt comercial o va cere,

D. *Sabba Ștetănescu*: Nu tot așa a spus d. Dissescu. Imi dați voie să citesc cuvintele d-sale: „Nu se mai poate crea pe cale bugetară catedre; va trebui o lege și aceasta cu drept cuvînt, pentru că aceasta este în conformitate cu legislațiunea și cu organizațiunea noastră politică: nu se pot creea funcțiuni în Stat decît prin legi“. Așa zice d. Dissescu, și d-sa este profesor de drept consituțional. (Protestări).

D. *Lascar Antoniu*: Ați înțătes greșit lecția constituțională pe care v'a făcut-o aci în Senat d. Dissescu. Nu aveți dreptate să spuneți că oprește pe guvern Constituțiunea de a face ceea ce îi atribuiți, în ipoteză, că în fapt ar fi întemeiat. Constituțiunea nu se referă în privința aceasta decît la atribuțiunile M. S. Regelui. Nu ai alt text de lege; nu poți

prin analogie să zici: ceea ce se referă la M. S. Regele se aplică și guvernelor, căci privitor la guvern și la miniștri Constituția se ocupă prin texte aparte.

Deci, fie liniștit d. senator Ștefănescu, Constituția se consideră satisfăcută pentru că nu-i cu nimic stîrbită. Crearea acestor catedre sunt înființate chiar prin textul art. 3 din lege care prevede cursurile ce se vor preda.

D. *Sabba Ștefănescu:* Nu e adevărat, d-le Antoniu; art. 3 nu creează catedre, ci enumără numai materiile ce se vor preda în Academie.

D. *Lascar Antoniu*: D-le Sabba Ștefănescu, v'am mai spus că d-voastre judecați chestia aceasta cu mentalitatea profesorului...

D. *Sabba Ștefănescu:* Dar cu ce vrei să judec?

D. *Lascar Antoniu*: Mai judecă și cu aceea a celor cari știu să interpreteze legile.

D. *Sabba Ștefănescu*: D-lor, suntem și noi cetățeni și avem și noi mințile noastre și dreptul nostru de a interpreta.

D. *Lascar Antoniu*: N'am nimic de zis. Dar cînd e vorba de interpretarea unei legi permiteți să o interpreteze și acela care a învățat-o, care știe cum se interpretează. Nu persevera într'o eroare; ai părerea dumitale, rămîi cu ea.

Dar d-l Ștefănescu afirmă: creeați catedre prin budget, și aceasta e o flagrantă călcare a Constituției.

Mai întâi de ce onor. senator d. Ștefănescu exclude budgetul din legile țării? După toate părerile de doctrină autorizate budgetul este lege. Deci, chiar dacă nu ar fi în legea organică creeată funcția, și o creez prin buget, după părerea mea această creațiune de funcțiune este legală, având la baza înființărei ei bugetul.

Iată explicat și din acest punct de vedere constituționalitatea legii de față.

D. *Sabba Ștefănescu:* Cu toată explicația d-voastră catedrele rămân după acest proiect de lege a se crea pe cale de regulament.

D. ministru zice: dați-mi voe să creez catedre pe cale bugetară. Dar câte? Câte va voi!

D. *vice președinte N. Economu:* Afară de cursurile cari sunt prevăzute în lege.

D. *I. Brătescu*: Lăsați să discutăm la articole.

D. *Lascar Antoniu*: Pe cale de regulament se vor reglementa cursurile și conferințele.

D. ministru va căuta cel puțin pentru primul an să armonieze prin regulament acest învățământ, după cum va găsi că este necesar pentru moment.

P. S. S. Episcopul de Argeș: Prin urmare vom avea la academia de comerț 31 catodre, câte cursuri sunt specificate în art. 3 din proect?

D. *Lascar Antoniu*; Are să vă explice d. ministru câte catedre și cursuri are să le înființeze pentru primul an al înființării acestei Academii. Si când va mai găsi necesar ca să le mai reporteze pentru anul al II-lea sau al III-lea le va repartiza și grupa prin regulament.

D. *I. Găvănescul*: Atunci le pot și suprima prin regulament?

D. *Lascar Antoniu*: Dacă va găsi vreun curs de prisos, nimic nu-l obligă ca să-l mențină.

D. *Sabba Stefănescu*: Să vină cu un articol care să zică: înființez 15 catedre. Proectul de lege nu specifică catedrele.

D. *Lascar Antoniu*: Aceasta este părerea d-voastră de legiferare.

Perseverați în ea fără de a impune și altora cu o competență mai cunoscută în modul de a legifera.

D. *Sabba Ștefănescu*: Eu respect părerile altora, vă rog respectați și d-voastră pe a mea.

D. *Lascar Antoniu*: Atâta cât e posibil de respectat, d-le Stefănescu.

Acuma trec la ultima obiecțiune, d-lor senatori, susținută cu multă tărie, dar cu foarte puțin fond de argumentare, de către d-nii Sabba Ștefănescu și Găvănescul.

D-lor, am afirmat că Academia comercială are un caracter de centralizare, pentru că lasă în mîna ministrului numirile profesorilor și că acest proiect de lege mai are încă un caracter de antidemocrație, suprimă concursul.

Nici aceaetă obiecțiune adusă în combaterea proiectului de lege nu este întemeiată.

Dar mai întîi să bine voiască a preciza onor. mei colegi, d-nii Găvănescul și Ștefănescu, membrii ai majorității, de ce se tem d-lor cînd cer cu atîta tărie să se ia din facultatea ministrului de a face numirile în Academia comercială? Se tem de numirile pe cari le va face actualul ministru care stă alăturea pe acea bancă cu întregul guvern de colaborare, ori se tem despre ce ar putea să fie în viitor?

Este chestia ca să cunoaștem de la început în ce anume n'au încredere acești onorați doi membri ai majorității. (Aplause).

D. Sabba Ștefănescu: Răspund nu mă tem de nici o situațiune politică, nici actuală, nici viitoare; eu mă tem de suprimarca unui principiu democratic pe care îl avem de 50 ani: ca să intrăm în învățămînt trebuie să trecem concurs, catedrele nu se pot ocupa de cît prin concurs.

B. Lascar Antoniu: Va să zică este o chestiune de principiu.

Sabba Stefănescu: Absolut.

D. Lascar Antoniu: Credeam că este chestiune de încredere, credeam că d-ta ai putea pune la îndoială că numirile cari se vor face de către ministru conservator-democrat, în baza acestei legi, vor avea caracter politic de conservator democrat. (Ilaritate).

D. *Sabba Ștefănescu:* Nu mă raportez la această idee, ci la principiu.

D. *Lascar Antoniu:* Am limpezit dar această situațiune.

Ei bine, n'au dreptate nici d. Sabba Ștefănescu, nici d. Găvănescul, din următoarele puncte de vedere: art. 6 din proiectul de lege zice: Academia de înalte studii comerciale va avea un consiliu de administrație compus din nouă membri; cinci din ei se vor numi de ministerul industriei și comerțului, din specialiști indicați în acest text, iar ceilalți patru membri vor fi un delegat al ministerului industriei, doi ai Camerei de comerț, desemnați de Camera din București, și rectorul Academiei de înalte studii comerciale.

Iar legea prevede că numirile profesorilor se confirmă de ministru, după recomandarea consiliului; iar consiliul se compune, pentru primele numiri ale anului întîiu de funcționarea Academiei, mai întîiu din cele 9 persoane despre care v'am vorbit. După intrarea în funcțiune a acestei Academii comerciale, consiliul de administrație nu va mai face singur recomandările profesorilor, ci va lucra în această direcțiune împreună cu consiliul profesoral numit deja, luînd titlul de consiliu general, care consiliu va face și recomandările celorlați profesori ce se vor prezenta pentru locurile vacante.

D. *Sabba Stefănescu*: De unde face alegerea pentru întîia?

D. *Lascar Antoniu:* Alegerea profesorilor pentru anul întîiu se va face prin recomandările celor 9 membri din consiliul de administrație.

D. *Sabba Stefănescu:* Dar pe acești membrii cine îi alege?

D. *Lascar Antoniu:* Apoi d-ta mergi la infinit cu intreruperile. Pe mine nu mă obosești, nici nu mă derutezi, dar întrebați Senatul ce părere are.

D. *vice-președinte N. Economu:* Vă rog, d-le Stefănescu, nu mai întrerupeți, gîndiți-vă că sunteți vice-președinte.

D. *Sabba Stefănescu*: Eu răspund la ceea ce mă întreabă.

D. *Lascar Antoniu:* După cum vedeți nu se poate serios afirma că în condițiunile acestea de recomandare ministrul ar fi *factotum* în numirea profesorilor, de oare-ce este greu de admis ca un ministru să poată influența un consiliu general al Academiei, compus din cel puțin 25 persoane.

Dar se pretinde a nu fi democratic proiectul în acest punct de vedere?

Nu-i democratic? De ce, d-le Găvănescul? Că-i lipsește sistemul concursului în recrutarea profesorilor?

Dar nici această din urmă obiecțiune nu este întemeiată, și ceva mai mult, chiar inexactă în fapt, de oare-ce la art. 12 din proect se prevede și cazul cînd se fac numiri la Academie și prin concurs.

După cum vedeți, d-lor senatori, proiectul de față păstrează și acest principiu democratic, *al concursului*, în anumit caz, principiu democratic de care cu surprindere văd animat de el astăzi însăși pe onoratul domn Găvănescul.

Ceeace rămase însă, e inconsequența d-lui Găvănescul, cu privire la acest principiu democratic, al concursului, pe care de ocazie îl invoacă acuma, căci, pe cît îmi aduc aminte, anul trecut, d-sa fiind tot în Senat raportorul legii învățămîntului prezentat de d. C. C. Arion. ca ministru al instrucției publice, a admis la acea lege tocmai principiul anti-constituțional *al recomandărilor* profesorilor.

Cum explicați, d-le Găvnescul, că ceea ce ați făcut d-voastră ieri era bine și democratic făcut, iar tot acelaș sistem de procedare admis și pus în practică și de d. ministru Xenopol este rău și antidemocratic? (Ilaritate, Aplause).

D. *I. Găvănescul*: Prin aluziunea dv. văd că mă provocați la dialoguri, sunt dispus să vă răspund.

D. *Lascar Antoniu:* Numai dacă nu veți fi iarăși obosiți! Este sau nu adevărat că în calitate de raportor al legii d-lui Arion ați stabilit principiul recrutării în învățămînt, prin art. 81?

Explicați-vă situațiunea, dacă în adevăr sinceritatea este la baza criticilor d-voastră.

Explicați situațiunea d-voastră, cînd ați fost în notă justă? La 1912, cînd ca raportor, în art. 81, ați admis în lege d-lui Arion principiul recomandărilor, ori astăzi cînd vă înscrteți în contra legii d-lui Xenopol, și susțineți concursul?

D. *I. Găvănescul*: D-le Lascar, îmi dați voie să vă răspund două cuvinte.

D. *vice-președinte N. Economu*: Dacă Senatul încuviințează și apoi dacă discuțiunea va urma tot astfel, vom fi nevoiți să ținem ședință pînă la 7.

D. I. *Găvănescul*: Dacă d. Antoniu a fost atent cînd am vorbit de legea care este în discuțiune, ar fi putut să vadă cari sunt principiile de recomandare și cari au fost normele prevăzute la art. 81 din legea d-lui Arion.

D. *Lascar Antoniu:* Este sau nu adevărat ce am spus eu?

D. *I. Găvănescul*: Nu este adevărat.

D. *Lascar Antoniu*: Perfect adevărat. Reamintiți-vă legea.

D. *I. Găvănesșul:* Nu este adevărat.

D. *Lascar Antoniu*: Vă rog, ați fost raportor la legea d-lui Arion?

D. *I. Găvănescul*: Aceasta este de notorietate publică.

D. *Lascar Antoniu*: Și în acea lege ați admis principiul recomandărilor?

D. *I. Găvănescul*: Și principiul recomandărilor, dar de către profesorii universitari, și acest lucru e cu totul altceva; nu este o numire directă făcută de către ministru, ci de către un corp savant și deplin competent.

Și, afară de aceasta, o să mai fie vorba în Senat despre acest punct cu ocazia desvoltării interpelării mele adresată d-nului ministru de culte și instrucțiune publică.

D. *Lascar Antoniu*: Explicația din urmă a d-lui Găvănescul m'a lămurit și a confirmat exatitatea faptului ce i l-am atribuit.

Vedeți dar cine a avut dreptate în afirmațiunile făcute.

Și cu aceasta am încheiat.

In definitiv, dar, d-lor senatori, în tot proiectul de lege al guvernului de colaborare, prezentat de d. ministru Xenopol și alcătuit de d-sa, un singur spirit domină: necesitatea economică și industrială a țărei noastre; o singură tendință: crearea unei legi, nu de interes personal, ci de interes general.

Acest spirit și această tendință să ne anime și pe noi, indiferent de nuanțe politice, votînd fără șovăire această operă legislativă, care pînă azi aparține guvernului, de astăzi înainte va aparține țării. (Aplause prelungite).

Iași. — Tipografia H. Goldner.

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1819 — Joi 28 Feb. 1913

Politica și Profesorii

II

Mulți oameni și dintre cei mai de seamă, își închipuesc că principale neajunsuri din învățămînt, vin numai din pricina amestecului profesorilor în politică. Să se alunge politica din școală, zic ei, adică profesorii să nu mai facă politică,—și totul se va îndrepta.

Mai întâi am de observat, că una este a alunga politica din școală și alta, a alunga profesorii din politică. Voiu cita în această privință părerea unui profesor francez, d. Henri Chantavoine, care mai bine decît oricare altul, mi se pare, a pus chestiunea în adevarata ei lumină. Iată dialogul urmat între d. Chantavoine și un redactor al ziarului *Figaro*:

— Nu trebuie profesorul să ia parte la viața publică prin mijlocul cărților, articolelor de ziar, conferințe, discuțiuni publice și propagandă?

— Da, răspunde d. Chantavoine.

— Fiindcă magistrații și militarii nu iau parte la luptele politice, n'ar fi bine să facă la fel și profesorii învățămîntului secundar?

— Nu. Militarii reprezintă spiritul de disciplină și de supunere; magistrații trebue să fie înainte de toate niște balanțe drepte; educatorul din potrivă, are menirea de a răspîndi ideile, de a cultiva spiritele, de a îndrepta civismul. Le trebue deci libertate.

— Pentru a da funcțiunei lor o autoritate și o demnitate mai mare, n'ar fi bine să punem educatorii în afară de luptele politice?

— De loc. A pune pe profesor în afara partidelor, ar însemna să-l dezbărbătezi, să-i micșorezi toată autoritatea caracterului, toată demnitatea rolului și funcțiunii sale. Un om care nu îndrăznește să aibă o opinie, nu este om, ci un eunuc. Educatorul trebue să dea un exemplu de curaj.

— Dar dacă s'ar abține?

— Aceasta este un non sens. Ar fi în cazul unui medic, care ar spune clienților săi: Eu știu ce este bun și ce este rău pentru d-voastră, — dar nu o voiu spune-o. Faceți cum puteți.

Vedem că d. Chantavoine definește în mod franc și lămurit atitudinea pe care trebue să o aibă profesorul în viața publică. Pentru un profesor, n'ar fi tocmai potrivit să imite pe acel medic care ar spune clienților săi: „Știu ce vă trebue, dar nu voi să vă spun; faceți cum vă tae capul". Acestui mod de a vedea se opune un altul, peste care se cuvine să nu trecem așa ușor și anume: ca profesorul să-și întrebuințeze toată energia numai în școală și pentru școală; — mod de a vedea foarte serios și cu atît mai demn de atenție, că el e împărtășit și de către unii profesori de valoare a universității noastre, cum e d. Țițeica de pildă, cu care am avut o lungă discuțiune asupra acestei chestiuni, cu prilejul unui proces al meu înaintea consiliului permanent de pe lîngă ministerul instrucțiunii.

D-l Țițeica, se știe, este un spirit extraordinar de bine dotat pentru matemateci, și dacă și-ar cheltui energia în afară de școală, ar fi într'adevăr o pierdere pentru universitatea noastră. Dar cazul d-lui Țițeica nu-l putem generaliza; a estinde asupra tuturor ceea ce se potrivește numai pentru unele excepțiuni, ar însemna să luăm visul drept realitate, — cel puțin în stadiul de cultură unde ne găsim astăzi.

După cum ar fi o greșală să spunem în mod categoric: „toți profesorii trebue să facă politică", tot așa o greșală ar fi, dacă am cere ca nici un profesor să nu facă politică. Printre profesori se găsesc adesea elemente active, cu darul vorbirei și cu mare putere de muncă; dacă pe deasupra mai sunt și oameni de caracter, aceștia, prin politică, vor putea neaparat să aducă folose mai *imediate* și mai mari, decît dacă și-ar restrînge activitatea numai în școală.

Prefecți cum au fost d-nii Nicu Săveanu la Putna, Brînze la Argeș, T. Costescu la Mehedinți; primari ca d-nii A. Dumitrescu la Pitești, G. Lascar la Iași — cel mai bun de sigur din cîți a avut capitala Moldovei —, ca doctorul C. Istrati la București, sunt pilde vii de marele servicii pe cari profesorii le pot aduce în administrația țării. G. Panu n'ar fi putut crea partidul radical, atît de simpatic pe vremuri, dacă n'ar fi avut în jurul lui o pleiadă de profesori. D-l C. Rădulescu Motru, unul dintre cei mai fini și incisivi critici ai politicii noastre de toate zilele, e profesor. Și chiar acum, în marea familie conservatoare dezbinată, cine luptă mai mult pentru înlăturarea tuturor asperităților, dacă nu tot un profesor directorul acestei reviste?

Dar d. A. Badareu nu mai e profesor, mi s'ar putea obiecta. Nu mai e, este drept; dar impulzia primă, temelia, fundamentul peste care evoluează admirabila sa perspicacitate politică, este tot aceea a unui profesor. D-l Badareu judecă lucrurile dela noi, nu cu împrumuturi civilizate din altă parte, și bune în altă parte, ci cu date reale românești, cu intuiții directe din simțirea și mentalitatea noastră, cu rațiunea cumpănită a Romînului care vede limpede și mai departe.

Recunosc pe de altă parte că, în învălmășeala luptelor noastre politice, mulți profesori se vor fi micșorat și faptul de sigur, nu a putut să nu aducă și o scădere în învățămînt. Fenomenul însă este trecător. Aici s'a întîmplat ceea ce se întîmplă cu stabilirea de echilibru a două temperaturi diferite. Cea mai caldă se coboară, cea mai rece se ridică, pînă cînd ambele ajung la o aceeași stare mijlocie. Dacă școala a pierdut ceva prin amestecul profesorilor în politică, apoi aceasta, adică o parte din moravurile noastre sociale, în schimb a cîștigat. Acesta e un mare bine, căci e absurd să ne închipuim că poate să existe o școală ideală, alături de o politică detestabilă.

Toți dorim o îndreptare; curentele sociale nu se pot îndrepta decît numai atunci, cînd oamenii de bine ies din pasivitate și iau parte activă la luptă. Dacă majoritatea oamenilor cari fac politică— și eu fac deosebire între oamenii cari fac politică și oamenii politici—dacă majoritatea oamenilor cari fac politică, trăește poate fără ideal și fără larg orizont, nu urmează numai decît, că și profesorii vor face la fel. Printre ei se găsesc multe spirite de elită, cari vor ști să se împotrivească curentului, căutînd să-l îndrumeze pe calea cea dreaptă. Și dacă cumva, după selecțiunea la care au fost supuși pentru a intra în învățămînt, profesorii încă nu ne pot da elemente moralizatoare, pe cari să le întrebuințăm oriunde ar fi nevoie în mecanismul vieții noastre publice,—hotărît că e un semn rău și că atît mai puțin vom avea de așteptat o îmbunătățire politică, din altă parte.

N. Em. Teohari.

Ziariștii în Parlament

In momentul cînd între multe altele, se află la ordinea zilei și problema ziarismului, prin întemeiarea noului asociațiuni generale a presei — credem util a sublinia un pasagiu din excelentul discurs al d-lui senator Lascar Antoniu. E pasagiul care din dările de samă prea succinte ale ziarelor nu ne-a apărut în toată limpezimea lui.

Iată-l după cuvîntarea în extenzo publicată în suplimentul „Opiniei" de eri.

Ocupîndu-se de părerile presei liberale în chestiunea Academiei Comerciale, senatorul de Iași fu întrerupt și se născu următorul dialog:

D. *Al. Gussi*: Ideea personală a unui ziarist, la noi tribuna este liberă..

D. *Dr. Şaabner-Tuduri:* Aceasta n'am mai auzit-o pînă acum.

D. *Lascar Antoniu*: Ideea personală a unui ziarist! Dar care i ziaristul, care a scris, căci nu poartă semnătura nimănui? In aceste condițiuni, credința mea este că părerea emisă angajează însuși partidul liberal.

Rău face d. Gussi că prea ia în ușor ceea ce scriu ziariștii, cărora le atribuie, cînd nu-i convine, ca păreri personale tot ceea ce scriu, contestîndu-le orice caracter de oficialitate părerilor exprimate în ziarele de partid. Această lipsă de încredere și de atențiune din partea d-lui Gussi, față de ziariști, pe care le-o trimite gratuit din Parlament, este regretabilă din partea senatorului de Galați.

E de remarcat aci diferența între două concepții opuse și e de prisos să mai spunem că nouă, ziariștilor, ne e mult mai simpatică ocea reprezentată de d. Lascar Antoniu—valoros publicist d-sa însuși — întru cît înlătură penibilul procedeu pe care într'adevăr unii oameni politici îl aplică în situații delicate,—de a arunca răspunderea pe sama ziaristului de partid, de și acesta n'a reflectat de cît atmosfera părerilor dominante în partidul politic respectiv.

Cele de mai multe ori, întocmai ca paratrăsnetul înalțat în potriva fulgerelor cu abundente descărcări electrice, ziaristul ușurează situațiile și strîmtorările de cari se feresc oamenii politici.

...Cel puțin, în schimb, au consolarea de a se vedea lăudați sau oparați de cîte un inimos reprezentant al noțiunii, cum este senatorul, plin de temperament, al Iașului intelectual.

NOTA ZILEI

Cine e ziarist și cine nu? e întrebarea pe care și-au pus-o unii și au pus-o altora cu ocazia întemeierei „societății presei".

Cine e scriitor și cine nu? fu întrebarea cu care s'a întîmpinat adeseori societatea scriitorilor romîni și pe care o pune și acum „Viața Romînească" polemizînd cu președintele S. S. R., d. Mihail Dragomirescu.

In această privință am auzit acum cîteva zile o anecdotă autentică destul de picantă și de caracteristică.

Poetul Gheorghe Coșbuc intrînd în cafeneaua Oteteleșanu a luat loc la cea întîi masă pe care o găsise liberă.

Iată însă că un chelner se apropie și i spune cu oarecare sfială:

— Scuzați, domnule. Asta e masa domnilor scriitori. Poftim să vă dau alta.

Poetul se mulțumi cu o modestă întrebare, care era și o reflecție și o concluzie în același timp:

— Așa?...

Și s'a supus chelnerului, părăsid masa „domnilor scriitori" cu resignare.

Sperăm că reflecția autorului „Baladelor a fost lipsită de apăraciune; iar concluzia—cea mai firească din lume. Scriitor, în ziua de astăzi, este—prin definiție—acel pe care îl cunosc (și-l apreciază, poate!) chelnerii cafenelelor bucureștene.

In afară de terase, — toate arenele literare au fost desființate pentru consacrări de poeți.

Iașii în flacări

Incendiile se țin lanț în orașul nostru, așa că nu exagerăm mult cînd scriem Iașii în flăcări. Mulți dintre noi sunt încă sub impresia îngrozitoare a flacărilor ce sboară amenințătoare în toate părțile. Și mulți am veghiat nopți întregi plîngînd pe alții și temîndu-ne de soarta noastră.

Cauzele sunt desigur multiple. Neglijența și mai ales reaua credință a unei anumite populațiuni e prima cauză a acestui rău. Și dovada cea mai bună ne-o dă faptul că focurile se țin lanț în zilele și mai ales nopțile cînd orașul nostru e lipsit de apă și utilitatea intervenției pompierilor cu mult micșurată. Altă cauză e imposibilitatea de a impedeca ca un început de incendiu să se transforme într'un adevărat dezastru. Și aici e locul să observăm că e cel puțin curioasă mentalitatea unor reprezentanți ai autorităților. Avînd în vedere numai alinierea stradelor și estetica clădirilor, ei lasă la o parte ori-ce considerațiuni de umanitate și interes individual și dacă nu se bucură chiar și nu fac ca dezastrul să se întindă, lucrează cu atîta încetineală și nehotărîre în cît te fac să crezi aceasta.

Modul de înștiințare a pompierilor este iarăși defectuos și în această privință introducerea în diferite puncte ale orașului a cutiilor telefonice pentru incendiu ar fi o adevărată binefacere pentru populația Iașilor, care la caz de incendiu așteaptă plină de groază sosirea astăzi totdeauna tîrzie a pompierilor. Marea distanță, apoi, la care sunt așezate secțiile de pompieri este un nou neajuns. Instalîndu-se pompierii la marginele orașului se lasă întreg centrul lui lipsit de ajutorul lor prețios la caz de nevoe. Și s'a propus de mai multe ori înființarea unei secții de pompieri în mijlocul orașului pe lîngă Teatrul național sau Mitropolie. Dar s'a răspuns în totdeauna că aceasta ar fi imposibil de realizat din cauza grajdiurilor cari ar trebui astfel instalate acolo și care cu siguranță ar infecta aerul. Chiar dacă aceasta ar fi exact, totuși lucrul ar fi posibil. Astăzi pompierie nu presupune numai de cît grajduri de cai.

In străinătate în toate centrele mari s'au înființat tot felul de automobile pentru uzul pompierilor. Și organizarea lor dă rezultate minunate, căci pe lîngă că acestea pot fi instalate ușor și ori unde, ele mai au și neprețuitul avantaj că fac ca pompierii să meargă mai repede.

Vic.

ECOURI

Domnișoara *Mărioara Ventura* care de mai mulți ani joacă pe scena teatrului Odeon din Paris, e pe cale de a părăsi acest teatru, cu toate succesele strălucite pe care le-a obținut de atîtea ori. Cauza se pare a fi neînțălegeri de ordin artistic ce s'ar fi născut între drăgălașa noastră compatriotă și d. Pierre Decourcelle unul din autorii piesei „La rue du sentier" în care dînsa avea rolul principal.

*

„Societatea pentru protecția copilăriei", din Paris, a ținut săptămîna trecută o ședință festivă sub președinția profesorului Gilbert Ballet.

D-rul Paul Gallois a prezentat adunărei darea de samă a activității pe anul 1912. In timpul anului acesta au fost ajutate 1459 de familii; s'au distribuit 729 de leagăne și sau plătit 927 de doici.

Prezidentul a adus mulțumiri femeilor franceze, prin a căror stăruință s'au înfăptuit această operă de apărare socială.

CINE?

Dacă strecurăm rîndurile ziarelor noastre de înțălesul imediat ce iesă din spusele lor, constatăm că urzeala acestor spuse, nu se înfăptuiește de cît din aceleași ițe, care caracterizează veșnic firea partidelor, ori mai bine a celor ce cred că le servesc—: intriga meschină, înhorbotată nu în rezolvirea, într'un mod s'au în altul, a preocupărilor mari, de care atîrnă împrejurările unei vieți viitoare ale neamului acestuia,—ci acel care speculînd situații secondare de viața socială, tinde la înfăptuirea stărei răle generale, întru întâietatea cine știe căror interese particulare.

Aceasta pornește de acolo că: acei chemați să lumineze masele în anumite chestiuni, care le poate mișca, însufleți, neliniști într'un moment dat, nu se pot ridica din nici un punct de vedere la înălțimile din care, insul dispărînd, să nu mai rămie de cît acțiunea în sine, pusă în funcțiune de putere stăpînitoare a intereselor obștești.

O pildă: în timpul din urmă, cînd sub liniștea aparentă se diplomația caută să și-o păstreze pe chipul, în dosul căruia colcăiau îngrijorările cele mai îndreptățite,—în acest timp cînd în cartea vieței neamului romînesc se înscriau rîndurile care vor aduce propășirea s'au înăbușirea vieței noastre etnice și economice,— timp care încă e departe de a fi hotărît soarta și spulberat neliniștea,—în acele vremuri cînd izbînzile din Balcani, în ori ce fel cîștigate, trebuiau să ne prindă întreaga noastră atenție și să urnească activitatea noastră în acea singură direcție, care ar fi dat mijloacele prin care, ori care ar fi rezultatul situației, demnitatea și interesele noastre ar fi eșit neștirbite, —în aceste vremuri,—presa noastră părea că găsește destul de firesc să discute, în articole pline de răutate și viclenie, chestiuni de partid, cu totul secundare, să bage zizanii între conducători, și să-și azvîrlă, reciproc, tot felul de încriminări, care nu erau de cît pacatele mici ale patimilor celor ce nu pot trăi de cît cu ele și prin ele.

Iată de ce nici până azi chestiunea întâietății în obladuirea partidului conservator nu a încetat să nelinistească presa, de ce și azi, unele ziare găsesc os de ros acolo unde, de o camdată n'ar trebui să fie nimic

Dar fiind că e vorba de aceasta, e de netăgăduit ca și'n viața partidelor politice rămîne, ca un fapt hotărîtor, aceiași lege socială, care precumpănește viața indivizilor în genere, viața societăților omenești: înving și dăinuiesc acele vieți care aduc cu ele o mai mare putere de rezistență, o mai multă putință de acomodare împrejurărilor în care sunt puse.

De aceia chestiunea întâietății, în partidul conservator, care, cu toate diferențierile temporare, rămîne acelasi partid de unitate față de desfășurarea viitoare a împrejurărilor,—această pretinsă luptă de întâietate, ea însăși o chestiune de viitor, nu poate fi discutată din punctul de vedere al desfășurării clipnice a evenimentelor, cum vor s'o vadă unii interesați,—ci ea atîrnă de la înfăptuirea unor anumite cerințe de îndreptare în viața obștească,—de la puterea care va fi știut să răspundă mai îndeaproape cerinților vieței noastre sociale,—de la îndreptățirile date așteptărilor acelor mulți, singurii de la care vine proclamarea și întărirea personalităților ca ori cărei activități sociale.

Acesta e punctul de la care poate porni o discuție,—care rămîne ca atare, atîta vreme cît faptele nu vin să întărească năzuințele, care pot trăi spiritual, dar nu se încheagă în realități, de cît prin măsura activității rodnice, care trebue să le întovărășască.

Cine va lucra mai mult și mai bine viitorul o va spune,—și tot acest viitor va răspunde întrebărilor neliniștitoare ale multor iscoditori ai Pytiei.

OAMENI ȘI LUCRURI

IN FIERBINȚELI

Se pare că sufragetele engleze s'au aprins de tot, auto-suggestionate de opera lor de dezordine. Cel puțin așa reeșia din telegrama laconică apărută aseară în ziar:

„Sufragetele au ars cu totul stația Saunderton Geatwestern, s'au găsit placarde în favoarea votului femeilor pe locul incendiului și în Stația Corsly. Pe linia Nortwertenrailwey a izbucnit un incendiu. Se crede că tot sufragetele au provocat incendiul".

Cînd femeile ieau... foc, nu e de glumit. Dar incendiile sunt nimică toată pe lîngă sinistra farsă, pe care tot sufragetele au pus-o la cale nu de mult,—judecînd după o altă telegramă londoneză:

„Sufragetele au trimis poliției din Pontybul, în Wales, un ordin oficial falșificat pentru mobilizarea trupelor teritoriale.

Acest ordin militar a provocat acolo o agitație colosală.

Poliția s'a lăsat păcălită și a mobilizat trupele.

Abia după ce cea mai mare parte a trupelor sosiseră în cea mai mare grabă, se văzu că fuseseră induse în eroare".

Femeile cari au instinctu modei, știau bine că mobilizările sunt la modă,—precum este, de altfel și focul, de cînd cu întîmplările din Balcani.

Suntem într'o perioadă de excitări și de nebunii—și într'o asemenea epocă nu se cere de cît un simbure de sminteală ca să-ți bați joc de cea mai civilizată țară din lume. Sufragetele n'au făcut de cît să imiteze farsa de dănăzi a descreeratului fost ofițer german Walter care, într'o bună zi, a provocat, printr'o simplă telegramă, mobilizarea armatei germane în apropiere de frontiera franceză.

— „Dacă aveam cîți-va bani mai mulți provocam nu o mobilizare, ci un războiu" spunea cu fudulie degeneratul Walter.

Nu e de mirat? Războiul de la 1870 n'a fost oare cauzat de faimoasa telegramă de la Ems?

De la farsă la tragedie—întocmai ca de la sublim la ridicol — e un singur pas. Atîta lucru au înțeles sufragetele, organizatoare de excese incendiare și de alte sminteli.

Rodion.

D-ra Maria Montessori

D-ra Maria Montessori fu prima femeie care luă gradul de doctor în medicină la Universitatea din Roma, ceea ce nu fu lucru ușor.

Ea fu mai întâi asistentă la clinica de psihiatrie, dar renunță la clientela sa pentru a lua direcțiunea *Școalei ortofrenice*, un institut de copii întîrziați în desvoltarea lor, căruia ea se devotă pînă la 1900.

După aceea urmară șapte ani de studii de filosofie, de pedagogie, de psihologie, pînă cînd se deschise prima *Casă dei Bambini*.

Ce sunt aceste „Case dei bambini"? In Roma, cu deosebire, se află pe la periferia orașului niște clădiri foarte mari construite de către o societate de binefacere, cu scop de a procura locuinți eftine, lucrătorilor.

Aceste clădiri sunt locuite de sute de lucrători, fie care familie ocupînd cîte un apartament complect, mai mare sau mai mic, după puterea și trebuințele ei.

Cînd părinții pleacă de acasă la lucru unde stau toată ziua, copii lor rămîn singuri și umplu stradele.

Pentru a nu se întîmpla aceasta, ingi-

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris
Représentant: Sam. Löbl, Bucaresti.

nerul Eduard Talamo, directorul general al Societăţei „Beni Stabili", avu ideea de a aduna pe toţi copii între 3 şi 7 ani şi într'o cameră şi a-i pune sub supravegherea unei învăţătoare care locuia şi ea aceiaşi clădire.

Aşa că fie care din aceste clădiri imense avea şcoala ei. Aceste şcoli s'au numit *Case dei bambini.*

La 6 Ianuarie 1907 se deschise la Roma prima Casa de bambini, şi fu încredinţată unei institutoare sub direcţiunea d-rei dr. Maria Montessori.

De acum înainte d-ra Maria Montessori părăseşte orice altă ocupaţie pentru a se consacra cu totul cercetărilor de pedagogie experimentală.

In acest timp făcea cu curs de antropologie la Universitate.

D-ra dr. Maria Montessori devine universal cunoscută prin publicarea celor două opere mari şi însemnate: *Antropologia pedagogică şi Ilmetodo della pedagogia scientifica aplicata all'educazion infantile nelle Case dei bambini.* Această din urmă operă apare în 1909 şi a fost traduse în mai multe limbi. Presa cea pedagogică a adus foarte multe laude autoarei.

*

Principiul metodei Montessori — pentru că aşa e cunoscută în lumea pedagogică metoda ei — constă în ideea că *fiinţa umană se educă singură. Nu creştem noi pe copii,* şi ceea ce putem face noi pentru ei este de a le procura ocazia de a se creşte singuri, de a se adapta la o cît mai mare varietate de situaiuni. Ceea ce noi am făcut prea de multe ori tocmai contrarul. Sub pretext de a-l instrui şi de a-l educa, noi am comprimat în copil o mulţime de instincte care cereau să se manifeste şi care l'ar fi condus la niste cuceriri mult mai înalte de cît noi îl credem capabil.

Temeinicia acestui principiu a fost recunoscută pînă acum numai în ceea ce priveşte desvoltarea fizică a primei vrîste: se crede că un copil normal căruia i se procură mijloacele de a se juca în aerul liber, îşi va întări muşchi mai bine de cît dacă l'am supune să facă primblări de comandă sau exerciţii gimnastice alcătuite în mod savant.

Suntem însă departe de a avea aceiaşi deplină încredere în ceea ce priveşte instinctele intelectuale, cum este curiositatea, iubirea de armonie şi de dreptate a copilului.

In această privinţă noi credem că opera educatorului este de a stimula, de a relua de la capăt, de a îndrepta aceste instincte binefăcătoare.

Aşa este greşala educaţiei bazată pe principiile pedagogiei vechi.

In case-le dei bambini ale d-rei Montessori, se îndreptează această greşală. Avea 30 pînă la 40 de copii mai mici de 7 ani ce se joacă (jocul este o muncă inconştientă) într'o ordine perfectă sub ochii unei învăţătoare, care nu face altă ceva de cît să observe trezirea succesivă a interesului lor şi de a le procura un aliment intelectual.

*

Metoda Montessori a avut un succes imens.

El se datoreşte nu atît perfecţiunei procedeelor, ci mai mult căilor noui pe care cată să se îndrumeze educaţia. Cartea savantei profesoare de la Roma este o mină nesecată de reflecţii, privitoare la educaţie.

C. V. Buţurcanu

Pentru prestigiul presei

Reproducem cîteva din principalele articole ale proectului de statut întocmit pentru viitoarea societate a Presei din ţară:

Art. 2.—Scopul societăţii este:

a) apărarea intereselor morale şi materiale ale membrilor ei;

b) apărarea şi înălţarea prestigiului presei în genere, prin toate mijloacele ce-i vor sta la îndemînă, ori de cîte ori presa, sau un membru al ei, ar suferi o jignire nemeritată;

c) crearea unei case de ajutor, a unei case de pensii şi a ori căror instituţii menite să vie în ajutorul material al membrilor societăţii şi familiilor lor în nevoe şi chiar—în condiţii ce se vor preciza—în ajutorul ziariştilor cari n'ar fi membri ai societăţii;

d) strîngerea relaţiilor de solidaritate ale ziariştilor între ei; aplanarea pe cale amicală a diferendelor dintre ei; instituirea de tribunale arbitrale şi jurii de onoare pentru a rezolvi incidentele dintre ziarişti şi ziarişti, sau chiar dintre ziarişti şi persoane particulare;

e) organizarea de biblioteci, cursuri, conferinţe şi orice instituţii menite să sporească cultura profesională şi generală a membrilor;

f) participarea directă şi activă la mişcarea culturală a ţării, prin aderarea la iniţiativele altora ca şi prin luarea de iniţiative proprii în scopul de a populariza şi răspîndi cultura.

Art. 19.—In maximum şase luni de la constituirea societăţii, se va crea o casă de ajutor pentru caz de boală şi lipsă de lucru, din veniturile ordinare ale societăţii. Un regulament special, votat de adunarea generală, va decide felul organizărei ei şi cîtimea ajutoarelor după caz.

Art. 20.—In acelaş termen se va crea o casă de pensii pentru cazuri de infirmitate a membrilor şi în caz de moarte pentru văduvele şi orfanii lor. Această casă, alcătuită după studii speciale, va fi condusă pe baza unui statut special votat de adunarea generală, care va decide şi în privinţa sacrificiilor speciale ce vor avea de făcut cei interesaţi la crearea şi propăşirea ei.

Art. 21.—Comitetul societăţii va desemna o comisiune de 3 membri, dintre care unul cel puţin va fi membru în comitetul executiv sau general, comisiune care va funcţiona ca tribunal arbitral şi juriu de onoare, în toate cazurile în cari va fi a se judeca un conflict al unor membri ai societăţii între ei sau al unor membri cu persoane particulare.

Juriul va putea fi sezizat de ambele părţi interesate sau numai de una din ele.

In cazurile în cari ar fi în joc nu numai prestigiul unor persoane din presă dar al presei însăşi, juriul va putea fi sezizat de oricine, după cum se va putea seziza şi singur, din oficiu.

Mişcarea culturală la sate

— Vlădeni —

Duminică 17 a curentei a fost zi mare la şcoala din Vlădeni, căci gîndul bun al serbărilor atrăgătoare s'a întins de la Borşa de la prea devotatul dascal Ioan Corlat, la tînărul, inteligentul şi vioiul apostol Ioan Tănasă. Acest lucru îl simţeam toţi din cerc şi deaceea, cu trenurile de dimineaţă, au sosit acolo toţi învăţători, cercului, cum şi d. Dimitrie Ionăşescu, învăţător înaintat din Larga, simpaticul preşedinte a tuturor întrunirilor adhoc ale învăţătorilor din jud. Iasi şi d. Dim. Soescu devotatul şi neobositul agent sanitar al comunelor Andrieşeni şi Vlădeni.

In şedinţa de dimineaţă s'au discutat „Mijleacele prin care putem trezi şi desvolta sentimentul naţional şi jertfa pentru patrie şi neam" subiectul pregătit şi tratat cu multă competinţă şi sentiment de d. Ioan Corlat secundat de subsemnatul. D. I. Corlat arată că sentimentul naţional trebuie să se întemeeze pe un ideal naţional, fără de care neamurile pămîntului nu pot prospera, nu-şi pot întinde puterile şi stăpînirea lor. Idealul nostru naţional, chiar după pilda tuturor popoarelor, va fi *unitatea culturală a tuturor romînilor*, spre a dobîndi unitatea politică şi înălţarea neamului nostru scump la rîndul ce i se cuvine, pe scara civilizaţiei şi a progresului. Pentru ajungerea acestui ideal vom preda istoria cu însufleţire, utilizînd tablourile istorice vizitînd locurile istorice şi legendare, concentrînd şi alte studii (geografia, etc.) spre acest scop, aniversînd cu solemnităţi frumoase zilele mari ale neamului, stăruind la acoperirea subscripţiilor locale şi naţionale (flotă, aeroplane, etc.) şi încurajînd portul, industria, şi produsele noastre spre valorificarea avutului nostru naţional.

Discuţiunea a fost foarte însufleţită şi vrednică de acest subiect important pentru scopul educaţiunei. Toţi membrii au luat parte la discuţiue, complectîndu-se reciproc.

In timpul cînd noi discutăm şi în timpul cît am stat cu toţii la o masă frăţască, lumea se adună în pîlcuri pîlcuri în marea sală de clas, care acum era prea mică, spre a cuprinde atîţia oaspeţi doritori de a lua parte la cele ce se fac astăzi la şcoală.

*

La ora 2 p. m. am trecut cu toţii în sala de clas, unde erau peste 200 oameni, în frunte cu d. Costăchescu notarul comunei, d. Radu Filipescu secretar comunal, consilierii veteranii etc. Pe scena bogat împodobită numai cu scoarţe şi mîndre lăicere ale sătenilor din Vlădeni corul de peste 40 elevi execută frumosul imn „Plinirea tuturor bunătăţilor". D. Ioan Ţiţu, inteligentul preşedinte al cercului nostru, a desvoltat principiile constituţionale ale alcătuirii noastre în Stat, ale căror prevederi sunt foarte liberale şi care au fost cîştigate cu unele sacrificii din partea fruntaşilor. Romăniei Elevii au recitat: Nu ţi-e ruşine, Ungurul în tron şi Ariciul, o fabulă politică eroică de actualitate pentru care elevul Bură Ioan a fost mult lăudat şi chemat la rampă. Corurile unite şi pe două voci: Toamna, Fie zi cu soare, Mincinosul, Morarul şi marşul Triumfal au atras admiraţia tuturor prin tactul, siguranţa, vioiciunea şi delicateţa cu care au fost executate după îndămănatica conducere a d-lui Tanasă".

D. Ioan Corlat, într'o prea frumoasă incursiune, cu aeroplanul prin lumea văzvăzduhurilor, a tratat din Evanghelie „Judecata viitoare" încheind foarte potrivit cu îndemnarea sătenilor să-şi facă o biserică. Pe drept cuvînt un sătean a exclamat: „Pe unde ne-ai rîdicat d-le Invăţător şi cu cît meşteşug ne-ai adus la cele ce ne lipsesc!".

Inscenarea „Trilog asupra lecţiei" întocmit de d. Corlat şi piesa şcolară „Medicul de Plasă" au fost ezecutate mulţămitor.

Jocul naţional "Lugoşarca" executat de 20 băeţi şi fete, după vioara maiestrită a d-lui Tanasă, n'a avut chip să nu fie repetat, căci entuziasmul ajunsese la „Bravo, Bravo. Să se mai facă odată!".

Astfel a urmat înălţătoarea serbare şcolară din Vlădeni, datorită în totul iubitului nostru frate de muncă Ioan Tănasă, a cărui pildă este atît de bună de... „a fi furată".

Gh. Al. Ciobanu.
Invăţător Andrieşeni

Casa de scont şi Imprumut din Iaşi
Societate Anonimă
— Str. Gh. Mîrzescu No. 17. —
Capital Social 500.000 lei.
Rezerve 100.000 lei.

CONVOCARE

A 37-a Adunare Generală a acţionarilor Casei de Scont şi Imprumut din Iaşi va avea loc în ziua de Duminică 3 Mart 1913, oara 1 p. m. în localul societăţei str. Gh. Mîrzescu No. 17.

Ordinea de zi este următoarea:

1). Raportul Consiliului de Administraţie asupra mersului societăţei în cursul anului 1912.

2). Raportul cenzorilor conf. art. 186 al IV din cod. com.

3). Aprobarea conturilor exerciţiului închis la 31 Decembrie 1912 şi descărcarea consiliului de administraţie de gestiunea sa.

4). Distribuirea beneficiului net pe anul 1912.

5). Alegerea a 2 Membri în Consiliul de Administraţie.

6). Alegerea a 3 cenzori şi tot atîţia supleanţi pentru supravegherea operaţiunilor în cursul anului 1913 precum şi fixarea jetonului de prezenţă a membrilor din Consiliu şi a domnilor Cenzori.

Domnii acţionari care voesc a lua parte la adunarea generală sunt rugaţi a depune acţiunile la societate.

Consiliul de Administraţie.

INFORMAŢII

Intre telegramele de felicitare trimise d-lui Dim. A. Sturza cu ocazia aniversării a 80-a se află şi cea următoare a I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei:

D-lui Dimitrie A. Sturdza
Bucureşti

Azi, cînd împliniţi optzeci de ani de vîrstă, Ţara cuprinsă de recunoştinţă, gîndeşte la d-voastră: căci, începînd din vremurile grele în care s'a desăvîrşit Unirea ţărilor, a-ţi slujit-o mai mult de o jumătate de veac la toate prefacerile Ei în Stat şi Regat, cu o dragoste de muncă nemărginită, dusă pînă la jertfirea de sine.

Cu mîndrie: Tara vă socoteşte un vrednic fiu şi fruntaş patriot, iară Biserica un luminat şi convins creştin.

Dee-vă Dumnezeu sănătate.

Pimen Mitropolitul Moldovei

Se comandă, adese ori în străinătate, diferite produse farmaceutice, al căror import e oprit întru cît nu-i aprobat de consiliul sanitar superior.

Publicul e prevenit, spre a fi ferit de neajunsurile de a vedea că i se opresc la vamă produsele comandate să ceară, mai înainte de a face comanda, informaţiuni la direcţiunea generală a serviciului sanitar asupra produselor farmaceutice aprobate şi admise la import.

Aceasta e cu atît mai necesar cu cît multe din produsele ce se cer în străinătate sunt prohibite la noi, ca vătămătoare sănătăţei.

Intre proectele de indigenat distribuite la Cameră şi Senat găsim pe Gh. A. Rohr şi Mih. Nastase din Iaşi.

Intre cei votaţi la Cameră, e Maxime Lazare, fost reprezentant al societăţii „Generala" în Iaşi.

A apărut No. 1 din „Romînismul" revistă pentru politica naţională, redactată de d-nii Virgil Arion, V. Pîrvan şi G. Bogdan-Duică.

Sumarul foarte interesant şi de actualitate.

D. D. Cihodariu, judecător de şedinţă la tribunalul Iaşi, neprimind preşedinţia vacantă a tribunalului Tulcea, în acest post va fi înaintat d. Teodor Crivăţ, judecător de şedinţă la tribunalul T.-Severin.

A fost împărţit la Cameră proectul de lege, prin care se recunoaşte societăţii „Cuza-Vodă" din localitate, calitatea de persoană morală.

Casa Centrală a meseriilor a început să elibereze, prin corporaţiuni, carnetele definitive de lucrători şi brevetele de maiştri, în schimbul celor provizorii.

La ministerul industriei şi comerţului au început să sosească cereri de lămuriri în chestiunea licitaţiunei, pe care ministerul răsboiului a publicat-o pentru ziua de 21 Martie c., cu privire la furniturile de industrie casnică de la atelierele Statului şi cele particulare.

Ministerul industriei s'a adresat prefecturilor de judeţe şi primăriilor din ţară ca să-i comunice numele atelierelor sau ţesătoriilor cari doresc să participe la această licitaţie.

Tabloul va fi trimis ministerului de răsboi după 10 Martie a. c., pînă la care dată se mai primesc cereri de lămuriri la ministerul de industrie şi comerţ.

D. P. Argentoianu, comisar cl. I pe lîngă prefectura poliţiei locale, a fost pus în retragere din oficiu pe ziua de 1 Aprilie.

Simbătă 2 Martie ora 5 p. m. va vorbi la cercul didactic, domnul profesor A. Scriban despre „Naţionalizmul în limbă".

In curînd va fi supus aprobării M. S. Regelui, regulamentul pentru funcţionarea infirmeriilor şi dispensariilor rurale, întocmit de către direcţiunea generală a serviciului sanitar.

Mîne urmează a lua sfîrşit operaţiunile de recrutare ce au loc la comisia disp. a III-a.

Consiliul e compus din d-nii: prefect de poliţie Alexandru Stroja, locot. colonel Răileanu, maior Ionescu şi d. Caride — aceşti din urmă ca delegaţii ai comunei şi judeţului — secretarul comisiei de recrutare fiind d. locotenent Gogu Bancov.

In ziua de 2 Martie, comisiunea va începe lucrările la comisia dispărţirei a patra.

Aseară, un incendiu a distrus în totul casele lui, Nicolae Şipoteanu, din strada Oancea.

Duminică 3 Mart va avea loc adunarea generală a băncei meseriaşilor „Providenţa".

Confratele „Presa" relatînd pe larg afacerea arestării în Iaşi a spărgătorului Bărbulescu afirmă că este vorba de o tragere pe sfoară a unui agent al poliţiei de siguraţă de Iaşi pe samă unui comisar din Bucureşti.

Consiliul comunal al T-gului-Frumos convocat de la 1—7 Marte are următoarea ordine de zi.

1) Deschidere de credite. 2) Furajele lemnelor de foc. 3) Inchirieri de imobile proprietăţi de ale Comunei. 4) desemnarea a 3 membri în comisia de judecată. 5) Diverse.

Prin ordinul 3676 Ministerul de interne atrage atenţia prefecturii de judeţ că în chestia spectacolelor publice urmează a se conforma art. I din regulamentul teatrelor, publicat în Monitor. Aceasta în prima şi ultima săptămînă din postul Patimelor.

Epitropia Generală
a
Casei spitalelor şi Ospiciilor
Sf. SPIRIDON DIN IAŞI

Face cunoscut că în ziua de 20 Martie 1913, oarele 2—4 p. se va ţine în camera acestei Epitropii, licitaţie publică prin oferte sigilate pentru furnisarea articolelor de tablă emailate necesare depoului central şi anume:

60 Cofe (Cane) mari cu capace a 5 litruri.
100 Lighene mari de 44 ctm.
100 Lighene mijlocii de 38 ctm.
150 Ibrice cane de 15 ctm.
100 Cumare mari de 24 ctm.
480 Linguri Alpaca B. M. F. Ursu.

Licitaţia se va ţine conform Art. 72—83 din legea contabilităţei generale a statului.

Concurenţii sunt invitaţi a se prezenta în acea zi insoţiti de o garanţie provizorie de 200 lei în numerar sau efecte publice, iar cea definitivă va fi de 10 la sută asupra sumei rezultată la licitaţie. Condiţiunele şi ori ce alte informaţiuni se pot vedea şi lua în ori ce zi de lucru la serviciul administrativ din cancelaria Epitropiei.

No. 1174

Şcolare.—D. N. Teodorescu a fost numit maistru definitiv la catedra de violoncel de la conservaiorul de muzică şi artă dramatică din localitate.

— D. Alex. Roşca a fost numit prof. definitiv la conservatorul de muzică şi artă dramatică din localitate.

— Domnul Em. Călinescu a fost numit profesor definitiv la limba latină şi istorie la gimnaziul „Alexandru cel Bun".

— D. Toma Antoniade a fost numit secretar al şcoalei elementare de comerţ din localitate.

— A fost scoasă la concurs catedra de fizică (căldură şi electricitate) de la facultatea de ştiinţi, universitatea locală, catedră ramasă vacantă prin transferarea d-lui prof. dr. Hurmuzescu la Universitatea din Bucureşti.

Condiţiunile de admisibilitate la concurs au fost publicate în Monitorul Oficial din 26 Februarie.

Cu începere de astăzi 27 c. se redeschide renumitul *„Restaurant Tanasache"* din str. Cuza-Vodă 42.

D. Fedeleş, controlor al băncilor populare în unire cu învăţătorii ce funcţionează drept casieri contabili, a încheiat bilanţul băncilor populare şi cooperativelor săteşti, din comunele: Miroslava Ţiganaşi, Prisacani, Larga, Belceşti, Munteni, Brăeşti, Dumeşti, Prigoreni, Lungani Goeşti, Crucea, Hermeziu, Trifeşti, Roşcani, Bădeni şi Andrieşeni.

D. dr, Flor întovărăşit de d-rul Buzenchi au făcut astăzi inspecţiuni sanitare în str. Lăpuşneanu şi Piaţa Sf. Spiridon.

D. Cahane trimiţînd prin sucursala Falk, la Bucureşti, spre a fi curăţite nişte haine, a uitat în buzunarul acelor haine bijuterii în valoare de 10 mii lei.

Comisia I a fost înştiinţată pentru a se regăsi paguba,

Carnetele pentru căile ferate se vor elibera de prefectura de judeţ între orele 10—12 dimineaţa.

In curînd va avea loc un bal organizat de învăţătorii şi administratorul de plasă din comuna Aroneanu, în folosul flotei naţionale.

Consiliul comunal s'a întrunit aseară sub preşedinţia d-lui Tuduri, ajutor de primar.

Consiliul a aprobat regulamentul pentru transportarea cărnei de la abator şi a hotărît expropierea carelor Kieser din str. Ştefan cel Mare.

A-ŢI DEVENIT
CĂRUNT
Intrebuinţaţi dar
Vopsea pentru PAR Seeger
care vopseşte imediat şi în mod natural părul albit sau cărunt, după dorinţă în:
Negru, Brun, Castaniu şi Blond
Intrebuinţarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată
Preţul unui flacon
Lei 2.50
De vînzare la Farmacii, Droguerii şi Parfumerii
Depozit general: Bucureşti, Strada C. G. Cantacuzino 40

Ultime Informaţii

Suntem informaţi că d. Virgil Arion, membru al majorităţii parlamentare şi membru al comitetului de direcţiune a proiectatului ziar „Cuvîntul“ din Iaşi, a primit cuvîntul de la Centru — n'am scris avertisment — că intenţiunile agresive ce-i se atribuie nu vor contribui la lămurirra situaţiunei în partidul conservator iaşan, ci din contra.

In urma acestui aviz se crede că d. Arion va avea o atitudine de rezervă.

Un corespondent ocazional ne atrage atenţia că sunt exact 20 de ani de cînd d. C. Stere — venit din Basarabia — s'a înscris în Universitatea de Iaşi, ca student.

Importantul contingent de voturi întrunite în persoana profesorului de drept constituţional din Iaşi, pentru demnitatea de rector, dă un interes deosebit acestei coincidenţe.

Consiliul de administraţie al Casei Centrale a decis a acorda meserioşilor bolnavi în spitale întreg ajutorul bănesc prevăzut pentru bolnavii la domiciliu. Legea meseriilor reducea ajutorul la jumătate.

In vedere însă că internarea în spital aduce caselor medicale însemnate economii, consiliul de administraţie a luat importanta deciziune de care am pomenit mai sus.

Ministerul afacerilor străine a cerut Prefecturii de judeţ o listă a monumentelor rîdicate în acel judeţ, în ultimele trei veacuri, în amintirea unor membri ori evenimente aparţinînd Familiei Imperiale ruse, cum şi un tablou de persoanele ce ar fi contribuit în acest scop.

O delegaţiune din Horodiştea, jud. Dorohoi, compusă din doi ţărani şi preotul satului a depus astăzi o coroană mică de flori naturale legate cu panglici triculore pe piedestalul statuiei lui Cuza Vodă. O hîrtie prinsă cu un bold, de coroană, poartă următoarea inscripţiune:

„Noi ţăranii din com. Horodiştea-Dorohoiu ne închinăm cu veneraţiune înaintea chipului în veci neuitatului domnitor Alex. Ioan Cuza“. Semnat: Aristotel Popescu, preot, Gheorghe Baltă etc.

Publicul ieşan, adunat întîmplator în jurul monumentului a fost înduioşat de priveliştea acestei spontane manifestări de dragoste pentru marele Domnitor.

Foştii intendenţi ai Spiridoniei învinuiţi, că ar fi încheiat conturi nelegale, fapt pentru care s'a cerut acum doi ani intervenţia parchetului; s'au prezentat astăzi d-lui Victor Antonescu, Consilier al Curţei de Apel, şi delegat de ministerul de justiţie cu luspectarea Tribunalelor şi parchetelor din Circumscripţia Curţei de Apel din Iaşi, plîngîndu-se că de doi ani stau sub această inculpare, fără ca parchetele şi judele de instrucţie să găsească timp, să se ocupe de această afacere spre a i se da o soluţie.

Alegerea de Rectorat. — Astăzi suntem în măsură să dăm rezultatul definitiv al alegerei de rector ce s'a efectuat eri în sălile Universităţii locale.

Datorită divergiţilor de vederi dintre profesorii cari formează marele colegiu universitar, circulau multe versiuni asupra listei ce va fi înaintată ministerului pentru numirea unui rector.

A fost comentată de asemenea mult abţinerea de la vot a unui număr însemnat de profesori care deşi se aflau în localitate n'au voit să-şi manifesteze voinţa cu ocazia acestei alegeri.

Au lipsit dintre votanţi d nii: V. Buţureanu, I. Caragiani, V. Costin, V. Dimitriu, Aurel Mănescu, I. Petrovici, I. Ralet, N. Culiano, I. Borcea, P. Poni şi Anton Naum.

Despoindu-se scrutinul rezultatul alegerei a fost următorul:

D-nii C. Gh. Stere	44	voturi
„ P. Rişcanu	24	„
„ Matei Cantacuzino	16	„

Aceşti trei d-ni profesori întrunind cele mai multe voturi au fost recomandaţi ministerului dintre care ministrul are facultatea să confirme pe unul ca rector.

Au mai obţinut de asemenea voturi, fără însă a candida d-nii: A. Mănescu 14; dr. Gh. Bogdan 13; dr. L. Cosmovici 5; P. Bujor 4; A. C. Cuza, dr. Demetriade, A. D. Xenopol şi dr. N. Leon cîte 3; I. Bărbulescu, I. Simionescu, D. Alexandrescu şi dr. Thiron cîte 2; iar d-nii Burada, I. Bălăcescu, V. Arion şi I. Peretz cîte un vot.

Conferinţa şcoalei normale „Vasile Lupu“ a hotărît suspendarea revistei lunare pe care o redactau o parte din elevii şcoalei.

Intre apartamentele incendiate în strada Costachi Negri se află şi unul închiriat biroului de servi de la 26 Octombrie viitor. Biroul ca şi comisia III-a şi judecătoria vor fi mutate cu ocazia dărămării imobilului Primăriei, vecin cu Poliţia.

D. dr. Flor, medicul primar al oraşului a vizitat personal locuinţele în cari s'au declarat cazuri contagioase, pentru a studia împrejurările contagiunii cît pentru a supraveghia izolarea şi dezinfectarea cu etuva.

Preţurile au fost puţin urcate la reprezentaţia de Simbătă, 2 Martie, din cauza marilor cheltueli necesitate de acest spectacol. Asistenţa însă va fi recompensată pentru micul sacrificiu ce le impun beneficienţii.

Un însemnat transport de medicamente a sosit Cassei medicale, din partea depozitului central din Bucureşti.

Universitare.—D. dr. N. Hortolomei asistent la Institutul Anatomic, a fost transferat în aceiaşi calitate la clinica a II chirurgicală pe lîngă Spitalul Sf. Spiridon.

— Astă-z la ora 5,30 p. m. se va ţine o şedinţă a Senatului universitar, care unit cu consiliul facultăţei de medicină, va discuta asupra transferărei d-lui dr. Tănăsescu la Universitatea din Bucureşti.

Printre avocaţii din localitate se agită din zi în zi cu mai multă stăruinţă crearea unei asociaţii a membrilor baroului local.

După mai multe constătuiri intime ţinute în sala societăţei de gimnastică, s'a ajuns pînă acum la un acord în privinţa înfiinţărei unui cerc al avocaţilor ieşani, a cărui scop principal să fie ridicărea prestigiul avcaţilor.

Se crede însă că se va ajunge la un acord asupra înfiinţărei unei societăţi de ajutor reciproc a membrilor baroului din Iaşi.

Artistul C. B. Penel îşi reia catedra de desemn şi caligrafie la gimnaziul Kogălniceanu din Vaslui.

In localitate, s'au constatat azi 2 cazuri noi de febră tifoidă în strada Vîntu, 1 cas de scarlatină şi un cas de anghină difterică în strada Albă 8.

Un grup de tineri profesori din localitate, lucrează la organizarea unui banchet în onoarea d-lui Const. Meisner, fost secretar general al ministerului de instrucţiune, care pe ziua de 1 Aprilie se retrage la pensie din profesorat.

Cu această ocaziune i se va prezenta, ca omagiu, o carte în care se va expune activitatea d sale ca profesor.

Mîne se termină operaţiile de recrutare la disp. III-a. Au luat parte până acum la recrutare, în afară de prefectul poliţiei, d-nii Zdrobici, directorul prefecturii şi Ştiubei inspector de poliţie pe rînd.

Contingentul recrutorilor dispărţirii a III-a arată şi de astă dată un deficit simţitor, provenit, între altele şi din pricină că în această dispărţire starea civilă înscrie şi pe cei născuţi în institutul Grigorian.

Din judeţ.—Astă noapte a ars postul de jandarmi din Cucuteni. Imobilul neasigurat. Pagubele se ridică la 1500 lei.

— Din Belceşti se telefonează că a ars imobilul lucrătorului Dim. Ciubotariu, neasigurat în valoare de 600 lei. E o neglijenţă a proprietarului.

— In comuna Focuri, indivizii Ion Butnariu şi Gh. Băzoianu au furat popuşoi de la Costachi Epirei. Numai Butnaru a putut fi prins până acum.

— In comuna Vlădeni şi Cotnari — cotuna Hodora — s'au furat boi şi cai de către hoţi rămaşi nedescoperiţi.

Judiciare.— Mîne se judecă la Curtea de Apel Sec. I Iaşi procesul d-lui Al. V, Morţun din Roman cu Gh. Clopoţel pentru interdicţie.

— Dl. Grigore Ghika Deleni a făcut recurs la casaţie în procesul cu d-nii Carol şi Adolf Veintraub pentru daune.

— In procesul dintre d-na Constanţa Cantacuzino cu Primăria Comunei Pochi-Dio din Jud. Tutova s'a făcut declaraţie de recurs pentru anularea unui act de vînzare.

— Procesul dintre Const. G. Vernescu şi Abraham Fischer se va judeca în ziua de 4 Mart de către Curtea de Casaţie în secţiuni unite.

— La judecătoria Ocol. I s'a înfăţişat astăzi procesul erezilor defunctu lui Ilie Nedelschi. Au fost ascultaţi numeroşi martori.

— Camera de punere sub acuzare a dispus arestarea femeei Tudora Anton din Judeţul Tutova, care a ucis cu lovituri de cuţit pe o vecină şi trimiterea ei înaintea Curţei cu Juri.

— Prim procurorul Tribunalului Bacău făcînd apel contra ordonanţei Jud. de instrucţie, prin care pune în libertate pe Ştefan Katesz, de sub mandatul de arestare No. 14 din 9 Februar 1913, emis de acel cabinet pentru bigamie, Camera de punere sub acuzare a admis apelul.

— Camera de punere sub acuzare respinge opoziţiunea făcută de faliţii Lupu Sufrin şi B. Rozen contra ordonanţei cab. I prin care li se respinge cererea de eliberare pe cauţiune.

Falimente.— Comerciantul Avram Rosen din Iaşi Str. Ştefan Cel Mare a fost declarat din oficiu, în stare de faliment.

— Firma Lazăr Iosef este cerută în faliment de către firma Varmser.

Notariat.—Dl. Tişer Aron din Piatra Neamţ, ipotechează, Băncei Iaşilor două imobile pentru suma de 30.000.

— Dl. Zamfirescu C. pune în gaj d-lui C. Rusovici recolta de toamnă depe moşia Movileni Jud. Iaşi pentru 13.000 lei.

— D-na Botez I. Tereza vinde d lui D. I. Harnagea 20 Hct. din moşiea Urlaţi Jud. Fălciu cu suma de 10.000 lei.

— Dl. Uşurelu Al. vinde d-nei Profira Maior Ion Pascu imobilul No. 3 din Str. General Renţ, Bîrlad pentru suma de 15.000 lei.

Inscrierile la examenele particulare de curs primar se vor începe în ziua de 10 Mai.

Pentru o singură clasă se fac la revizoratul şcolar, iar pentru două sau mai multe clase la minister.

Dispensele de vrîstă se vor cere de asemeni ministerului.

D. colonel Neculai Cernătescu, comandantul reg. 13 Ştefan cel Mare, a plecat la Botoşani pentru a lua parte la şedinţile jocului de răsboiu, pe divizie.

D-sa se va reîntoarce in localitate Luni.

Neîntrecutele filme daneze, al căror privilegiu de reprezentare este concesionat numai teatrului cinematografic Pathé-Freres din sala Circului Sidoli, rulează regulat pe ecranul zisului cinematograf.

In noul program de astă seară Mercuri se reprezintă „Fiicele Căpitanului“ o splendidă şi incomparabilă desfăşurare a cărei acţiune se petrece în mare parte în plin aer şi în largul mărei Nordului. Rolurile sunt interpretate de ansamblul artistic al scenelor scandinave.

Sunt apoi cuprinse în noul program de astă seară Mercuri:

Din domeniul electricităţei, experienţele lui Franklin, paratonerul etc.

Bunul judecător. Comedie în două acte cu simpaticul humorist Prince.

Atena, capitala Greciei. Scene şi vederi de escursiuni.

Trio Hamelin. Scene artistice de varieteu.

Din poznăşiile lui Villy, scene foarte comice.

Noul program viitor se reprezintă: Vineri 1 Martie cu un splendid film danez etc.

Duminecă 3 Mart, 2 matineuri (la 3 ore şi 5 3/4) şi reprezentaţie serală cu program nou duminical.

La cel de-al doilea matineu se va intereala: Micul Jack sau „Ultima zi a unui condemnat la moarte“ după Jules Claretie.

SOCIETATEA

Funcţionarilor Comerciali

DIN IAŞI

aduce la cunoştinţa tuturor persoanelor cari au primit invitaţii pentru balul ce va avea loc **Sîmbătă 2 Martie** a. c. în sala societăţei de gimnastică Stradela Şcoalei de Arte că din cauza timpului scurt nu se va prezenta nici o comisiune pentru înmînarea biletelor şi roagă d-şoarele şi familiile invitate să dea binevoitorul d-lor concurs, azistînd la bal.

Deasemenea apelează la toţi funcţionarii Comerciali — de bancă — şi de birou care din eroare n'au primit invitaţii speciale, să dea concursul d-lor, pentru reuşita balului.

Comitetul festiv.

Iaşi Febr. 1913.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 27 Februarie

DECLARAŢIILE D-lui GHICA

Demobilizarea austro-rusă fapt îndeplinit

Petersburg.—Trimisul extraordinar romîn, principele ghica a sosit la orele zece dimineaţă.

*

Londra.—Informaţiunile a agenţiei Reuter, d. Sassonow şi ambasadorii din Petersburg au primit de la legaţiunile Romîniei şi Bulgariei cîte un memoriu expunînd teza Bulgariei şi Romîniei în chestiunile pendinte. Romînia consimte la mediaţiune iar Bulgaria la un arbitragiu. Cercetarea acestei chestiuni Romînia o trece deci de la reuniunea ambasadorilor din Londra la ambasadorii din Petersburg.

*

Petersburg.—Intr'un interview publicat în ediţia de seară a ziarului lui Birshewhiw principele Ghica declară că sosirea sa este în legătură cu noua fază a tratativelor cu Bulgaria. „Ni s'a reproşat, a zis d-sa, dorinţa de a profita de resboiul din Balcani în scopul de a ne mări teritoriul în momentul cînd bulgarii erau ocupaţi pe cîmpul de bătălie din Tracia. Aceste reproşuri cred că au fost deja respinse, guvernul romîn întemeindu-se pe prescripţiunile tratatului de la Berlin din 1878 Noi nu am profitat de momentele dificile ale Bulgariei în 1885, de rezboiul serbo-bulgar precum şi în epoca crizelor interne ale bulgarilor.

Am încercat să ne punem de acord direct cu Bulgaria, fără mediaţiune şi am aratat că cererile noastre bine întemeiate dacă ar fi sătisfăcute, aceasta ar servi în viitor ca o garanţie mai sigură a amiciţiei noastre. Acum am consimţit la mediaţiunea marilor puteri în ferma speranţă că justele noastre revendicări vor fi pe deplin aprobate. Dacă cineva din romîni ar fi dorit resboiul, mi se pare că ar fi fost de ajuns a trimite în Octombre şi Noembre trecut 2—3 corpuri de armată la graniţa bulgară fără mare risc. Răspunzînd întrebării dacă guvernul romîn s'a angajat a se supune conferinţei de la Petersburg d. Ghica a declarat că este vorba de mediaţiune, România va primi cu bucurie ori ce deslegare a conflictului, care ar respunde intereselor sale. Dl. Ghica a mai spus că nu va lua parte direct la conferinţă, în ori ce caz vor fi representate numai marile puteri.

*

Viena.—Fremdenblatt va publica mîne comunicatul următor: Schimbul de scrisori autografe care a avut loc de curînd între Imparatul Iosif şi Ţar a aprobat din nou că evenimentele din Balcani nu vor aduce nici o atingere sentimentelor de amiciţie dintre cei doi suverani şi că menţinerea păcii continuă a forma scopul silinţelor ambelor guverne.

Au ajuns deci la deciziunea că unele măsuri pur defensive care au fost luate în provinciile limitrofe ale celor două imperii par mai întăi mai îndreptăţite prin aceste condiţii, astfel a fost decis a se reduce efectivele Austro-Ungare în galiţia la măsura normală; tot aşa se va ordona congediarea rezerviştilor Ruşi din clasa care trebuia congediată în toamnă.

Fremdenblrtt comentînd comunicatul privitor la demobilizarea de la graniţa Austro-Rusă zice: nu numai în Austro-ungaria şi în Rusiea dar în toată Europa se va aprecia acest eveniment ca o uşurare a situaţiei politice şi ca o întărire a speranţelor pe care noi dorim din toată inima ca ele să se realizeze.

*

Petersburg.—Agenţia Westnik publică un comunicat identic cu cel publicat de „Fremdenblatt asupra congedierii rezerviştilor de la graniţa austro-rusă. Pentru a se complecta comunicatul identic al guvernelor şi austro-ungar agenţia Westnic a fost autorizată a arată că precum rezultă din explicaţiile cu cabinetul din Viena Austro-Ungaria nu hrăneşte nici un proiect agresiv în contra vecinilor ei de la sud.

*

Londra.—Agenţia Reuter află că legaţiunea bulgară a primit o depeşă lungă cifrată, dînd amănunte despre conflictul greco-bulgar de la Nigriţa, însă în urma numirei unei comisii mixte de anchetă, după cererea bulgariei, se crede că nu ar fi în interesul anchetei şi a bunelor relaţiuni dintre aliaţi a o publica în acest moment. Se află totuşi că în cursul conflictului un ofiţer bulgar a fost ucis şi numeroşi soldaţi bulgari au fost ucişi ori răniţi.

D. Nicu Filipescu la Mărăşeşti

Mărăşeşti.—D. N, Filipescu, ministru de domenii, însoţit de miniştrii Rusiei, Austriei şi Olandei şi de cîţi-va ataşaţi militari, au sosit aci, venind de la o vănătoare.

Oaspeţii au luat masa la d. Negroponte, după care s'au întors în Capitală.

Sinuciderea unui soldat

R.-Sarat.—Soldatul Ion Marin Stîngaciu, din regimentul 9 R.-Sarat, s'a aruncat azi înaintea trenului de Buzeu. Nenorocitul a avut ambele picioare retezate. In agonie el a fost transportat la spital.

Omorîrea unui spărgător

Tîrgovişte a.—Astă-noapte un vestit spărgător, anume Stan Băjenariu, pe cînd opera la casa lui Marin Petcu, a fost simţit de mai mulţi sîrbi

Băjenariu luînd-o la fugă, a fost urmărit, prins de sîrbi, cari l'au lovit cu ciomegile, lăsîndu-l mort în stradă,

Numiri în consiliul permanent

Bucureşti.—D. Mircea Badareu, a fost numit membru în consiliul permanent al ministerului de instrucţiune, la secţia privitoară la şcoalele de agricultură.

D. inginer Caseti, de la căile ferate din Iaşi, a fost numit membru în consiliul permanent al ministerului de instrucţiune, în secţia privitoare la şcoalele de meserii.

Noi numiri în Iaşi

Bucureşti.—D-ra Virginia Drăghici, a fost numită ajutoare de maistră de lucru, la şcoala Sf. Sava.

D-na Botez-Gordon, a fost numită la şcoala medie de fete.

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—Azi la orele 5, se va ţine un consiliu de miniştri, la ministerul de interne, sub preşidenţia d-lui Titu Maiorescu.

Tifosul foametei

Petersburg.—Epidemia tifosului foametei a isbucnit la Beozov în gubernia Tomolsk.

Uraganul din Sydney

Sydney. — Simbătă un uragan a bîntuit la Sydney şi în împrejurimi pricinuind mare stricăciuni, pe distanţa de mai multe leghe, drumurile au fost desfundate multe case au fost dărămate. Sînt patru răniţi şi ucişi.

Cutremur de pămînt

New-York. — Simbătă un cutremur de pămînt în Guatemala a distrus un oraş întreg; mulţi oameni au murit.

Mediaţiunea în diferendul româno-bulgar

Petersburg.— Toate ziarele se ocupă de apropiata întrunire a ambasadorilor, pentru rezolvirea diferendului dintre Romînia şi Bulgaria.

Ziarele îşi exprimă speranţă, că greutăţile vor fi învinse şi conflictul se va rezolvi, spre deplina satisfacţie a Romîniei şi a Bulgariei.

*

Reuniunea ambasadorilor, va mai întîrzia cîte-va zile, pînă la sosirea noului ambasador al Franţei la Petersburg, care şi-a anunţat sosirea în cursul săptămânei viitoare.

De Inchiriat

Localul Bereriei Unirea, *din piaţa Unirei 9, este de închiriat dela 23 Aprilie 1913. A se adresa la proprietarul E. I. Brumer Str. Lăpuşneanu 41.*

40,000 *lei de plasat, cu ipotecă în primul rang sau în al II-lea după Creditul Rural, într'o moşie. A se adresa la d. Alex. Werner Iaşi str. Săulescu 8.*

Alfons Herovanu

AVOCAT

S'a mutat strada Albă 17

Orele de consultaţii aceleaşi

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

în clinicile prof. **Heubner** *(Charité),* **Neumann** *(Säuglingsfürsorge),* **Finkelstein** *(Azilul de copii).*

Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42.

Consult 10—11 şi 3—5.

Dr. S. Dulberger

Specialist în boalele de femei

— MAMOŞ —

fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.

dă consultaţiuni

de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass.—Telefon.

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 2 Martie 1913

Misterele Camerei galbene

BYRRH

Cel mai bun
VIN TONIC
ŞI APERITIV

PREMIAT
La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.
(82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală
7 Milioane
SUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel

SOCIETATE PE ACŢIUNI

BUCUREŞTI — No. 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18 — BUCUREŞTI. — Telefon 6/97

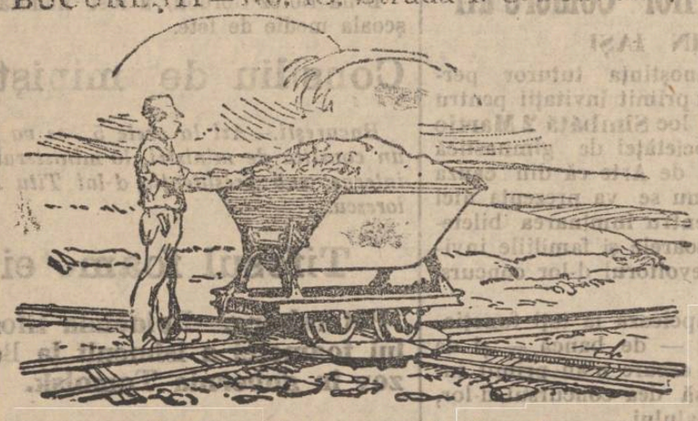

Deposit şi Fabricaţiune de:

Şine de oţel. — Vagonete. — Macazuri. — Plăci turnante. — Locomotive. — Roate. — Osii. — Cutii de unsoare. — Eclise. — Buloane. — Crampoane etc. — Şine şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnisează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o economie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transport de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ

SE DĂ CU CHIRIE ÎN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Mousselle

ADVERTISE HAPURI MOUSSELLE

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Deslinteriu —

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de în gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKHOFFLER BUCUREŞTI

Cereţi numai:
Parfumul şi Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
„ Regale Române
„ „ Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Droguriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.
Pentru informaţiuni a se adresa Domnului
Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Kusciuc —

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Panduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „
Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911
92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă
Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende
Lei 1.980 25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces în combinaţiune cu scutire de plata premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(fostă strada de Sus)

Pentru Nuci Romîneşti

caut REPRESENTANŢA unei firme de încredere şi de primul rang. — Clientela, engrosişti.

GEORG KOSSAK, Königsberg 1 | Pr (Deutschland)

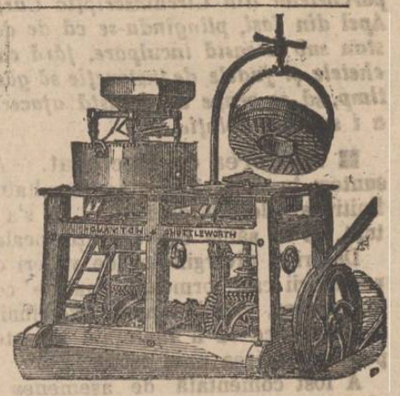

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Casa Veche 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* îngheţului—Băi hygienice—etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*
Se lucrează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţiile cele mai bune la dispoziţie.

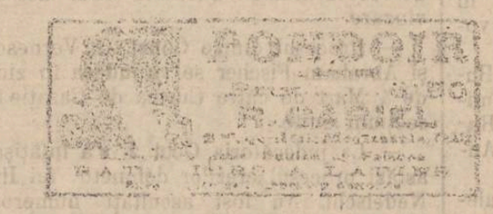

CAPSULELE
LUI
RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu **copaiu approbate de Academia de Mecicină din Paris.** — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc **nici uă dată righeli.** Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin,* vindec în fórte scurt temp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flacónele cari pórta, pe invelisul de afara, *semnătura lui Raquin* şi *Timbrul official* (în albastru) al *Guvernului frances.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
Si în tóte principalele Pharmacii
UNDE SE POT GASI ASSEMENEA SI
CHĂRTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
intrebuintate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Iaşi.—Tipografia H. Goldner str. Gh. Mîrzescu 17—